

BRIAN TRACY

SUCCESUL ÎN VIAȚĂ

DEPRINDERI ŞI STRATEGII CARE VĂ VOR REVELA PUTERILE ŞI CALEA SPRE SUCCES

CUVÂNT DE RECUNOȘTINȚĂ

Această carte este dedicată, cu mare dragoste, minunatei mele soţii, Barbara, cea mai buna prietenă, soţie, mamă si parteneră pe care mi-as fi putut-o dori vreodată.

Dumnezeu să te binecuvânteze pentru tot. Ai făcut din mine un om foarte fericit.

A scrie o carte este o muncă incredibilă, în special dacă nu ai mai facut-o înainte, întrucât necesită ani de cercetare, de experiențe și apoi luni de scris și rescris. Această carte este rezultatul a mii de ore de seminare pe care le-am ţinut și a nenumărate sugestii primite de la mii de oameni cu care am avut plăcerea de a lucra.

Viaţa mea a fost un proces lung şi continuu pentru evoluţie personală şi profesională, care a inclus lectura a mii de cărţi şi articole, audierea a mii de ore de audiocasete şi ţinerea a nenumărate cursuri şi seminare. După cum spune Tennyson în poemul "Ulysses": "Eu sunt parte din tot ceea ce am întâlnit ". Am fost ajutat de mulţi oameni şi vreau să le mulţumesc câtorva, pentru că au făcut posibilă existenţa acestei cărţi.

În primul rând, le mulţumesc minunaţilor participanţi la seminarele şi conferinţele mele, a căror observaţii şi experienţă mi-au fost de un enorm folos. Stiţi cine sunteţi, iar recunoştinţa mea faţă de voi este fără limite!

În mod special îi mulţumesc celui care a fost John Boyle, pentru că mi-a deschis ochii asupra puterii minţii de a aduce tot ceea ce ni se întâmplă în viaţă, îi mulţumesc lui Earl Nightingale pentru minunatele idei legate de potenţialul omului obişnuit şi lui Denis Waitley pentru principiile succesului din programul său, Psihologia învingătorului, înregistrat pe casetă.

Am fost foarte influențat de minunații gânditori, scriitori și vorbitori Stephen Covey, Ken Blanchard, ca și de Tom Peters, Zig Ziglar, Jim Rohn, Tony Robbins și Wayne Dyer.

Le sunt fosrte recunoscător prietenilor mei de la Night-ingale-Conant Corporation, Vie Conant, Kevin McEneeley, Mike Willbond și Jill Schachter, care mi-au asigurat calitatea înregistrărilor audio. Le sunt în mod special recunoscător celor care mi-au sponsorizat seminariile, permiţând milioanelor de oameni să afle aceste principii: John Ḥammond, Dan Bratland, Jim Kaufman şi Suanne Sandage.

În prezent, ca şi în trecut, în compania mea există câţiva oamni care m-au ajutat foarte mult. Le mulţumesc lui Victor Risling, care m-a ajutat enorm, de dimineaţa până seara, să-mi formez cariera; prietenului şi partenerului meu, Michael Wolff; directoarei de marketing, Donna Villerilli; secretarelor mele, Mavis Hancock şi Shirley Whetstone, fără ajutorul cărora acesta carte nu ar fi putut fi

scrisă și redactată.

Le mulţumesc prietenilor mei de la Simon & Schuster, în special editorului meu, Bob Bender, pentru sprijinul şi încurajarea pe care m-i l-au acordat în pregătirea şi publicarea acestei cărţi. Poate că cea mai importantă personă din acest întreg proces a fost Margaret McBride, agentul meu literar, a cărei încredre în mine şi în munca mea au fost scânteia ce a pornit scrierea cărţii. Mulţumesc, Margaret.

Una dintre cele mai importante lecţii pe care le-am învăţat în viaţă este că nimeni nu reuşeşte de unul singur. Cu toţii depindem de ceilaţi, pentru absolut orice. Aş vrea să le mulţumesc atât de multor oameni, încât nu-mi ajunge spaţiul - deci daţi-mi voie să închei, mulţumindu-i minunatei mele soţii, Barbara, pentru tot - dar, în special, pentru că m-a suportat cu răbdare pe parcursul lunilor în care m-am ocupat numai de carte. Le mulţumesc dragilor mei copii, Christina, Michael, David şi Catherine, din viaţa cărora am lipsit cât timp am lucrat. Vă promit că voi recupera acest timp.

INTRODUCERE

Sistemul pe care urmează să-l aflaţi citind această carte vă poate schimba viaţa. Cartea de faţă conţine o sinteză unică de idei, metode şi tehnici, adunate pentru prima dată la un loc. Totuşi, componentele individuale ale acestui sistem nu sunt noi; ele au fost învăţate şi reînvăţate de-a lungul întregii perioade de existenţă a omului. Aceste principii şi metode au fost testate şi s-au dovedit a fi valabile pentru milioane de bărbaţi şi femei, iar toate marile succese se bazează pe ele. Integrând aceste idei şi metode în viaţa de zi cu zi vă veţi simţi mai fericiţi, mai sănătoşi şi mai încrezători în propriile forţe. Veţi simţi că sunteţi mai puternici, mai conştienţi de idealurile şi de ţelurile voastre. Veţi gândi mai pozitiv, mai optimist, veţi fi mai concentraţi pe ceea ce faceţi şi mai capabili să vă atingeţi scopurile. Veţi reuşi să comunicaţi mai bine cu oamenii importanţi din viaţa voastră, veţi avea mai mult succes în carieră si vă veţi simţi minunat în ceea ce vă priveşte.

Veţi învăţa cum să eliberaţi uriaşul potenţial încă nedescoperit, ce zace în adâncul fiinţei voastre. Făcând exerciţiile ce însoţesc fiecare capitol, veţi obţine rezultate care va recompensa efortul pe care îl depuneţi. Viaţa voastră va merge pe calea succesului, a realizărilor şi a unei fericiri pe care poate n-aţi cu-noscut-o niciodată.

Pentru a folosi o analogie simplă, viaţa este asemeni unei combinaţii de încuietoare, dar care conţine mai multe cifre. Dacă descoperiţi combinaţia, uşa seifului se deschide pe loc. Nu e vorba de un miracol şi nici nu depinde de noroc. Nici măcar nu contează cine sunteţi, atâta timp cât aveţi cifrele potrivite. Tot aşa există si o combinaţie de gânduri şi acţiuni care vă vor permite să realizaţi aproape tot ceea ce vă doriţi - şi puteţi găsi combinaţia ideală, dacă o căutaţi.

Sănătatea, bunăstarea, fericirea, succesul și pacea interioară sunt supuse aceluiași principiu. Dacă faceți lucrurile potrivite, în modul potrivit, veți obține rezultatele dorite. Dacă puteți stabili cu exactitate ce anume vă doriți, puteți afla cum au obținut alții același lucru înaintea voastră. Apoi, dacă faceți exact aceleași lucruri pe le-au făcut și ei, obțineți aceleași rezultate pe care le-au obținut aceștia. Acest "secret al succesului" este atât de simplu, încât foarte mulți oamenilor îl ignoră. Puteți avea absolut tot ce vă doriți, dacă vă doriți cu adevărat și dacă sunteți gata să perseverați suficient de mult, pentru a face ceea ce alții au făcut înaintea voastră ca să obțină lucruri similare.

Nu are importanță dacă sunteți tânăr sau în vârstă, bărbat sau femeie, alb sau de culoare. Nu contează dacă v-ați născut într-o familie bogată sau într-una săracă. Natura este neutră. Ea nu respectă doar anumite persoane și nu face favoruri. Vă înapoiază ceea ce îi oferiți, nimic mai mult, nimic mai puțin. Doar voi

sunteți cei (are hotărâți ce anume îi oferiți.

Cândva, Goethe a scris: "Natura nu ştie de glumă; ea este întotdeauna sinceră, întotdeauna serioasă; are mereu dreptate, iar erorile si rătăcirile îi aparţin întotdeauna omului. Pe omul incapabil să o aprecieze îl dispreţuieşte; ea i se supune si își dezvăluie¹ secretele numai celui capabil, pur si autentic."

Oamenilor fără succes le este greu să înțeleagă această idee, deoarece sunt obișnuiți să caute, în exterior, explicații pentru ceea ce li se întâmplă în viață. Dar dovada se află pretutindeni în jurul nostru. Oriunde priviți, vedeți oameni din toate categoriile - tineri si vârstnici, de culoare și albi, educați și needucați - realizând lucruri extraordinare și contribuind semnificativ la progresul societăților în care trăiesc.

În acelaşi timp, vedeţi oameni care beneficiază de avantajul unei familii de calitate şi a unei educaţii foarte bune, dar care nu au nici o direcţie în viaţă. Ei au servicii care nu le oferă satisfacţii, se complac în relaţii care nu îi bucură si trăiesc mult sub potenţialul lor de împlinire si fericire. Modul în care puteţi avea succes şi să fiţi fericiţi, în care puteţi avea ceea ce vă doriţi cu adevărat în viaţă, este să descoperiţi combinaţia încuietorii de la uşa seifului, în loc să staţi, sperând ca roata norocului să ia o turnură norocoasă, ca la ruletă, mai bine studiaţi şi urmaţi exemplul celor care deja au făcut ceea ce doriţi voi să faceţi si au obţinut rezultatele pe care doriţi voi să le obţineţi.

Despre asta e vorba în această carte. Ea adună la un loc tot ceea ce s-a descoperit mai bun în legătură cu realizarea individuală, într-un limbaj simplu, deloc complex sau sofisticat, gata să fie pus în practică. Sistemul prezentat vă oferă combinaţiile închizătorilor pentru toate domeniile vieţii voastre. Ştiu că aceste idei acţionează din două motive importante. Primul, le testez şi le verific valabilitatea de mulţi ani. Al doilea, am prezentat acest sistem în faţa a mai bine de un milion de oameni şi el a funcţionat în cazul fiecărei persoane care a aplicat aceste idei cu seriozitate.

Unii oameni studiază dreptul, alţii ingineria. Unii citesc gazetele de sport şi devin experţi în fotbal, baschet sau tenis. Alţii îşi petrec multe ore învăţând despre secretele gastronomiei, despre istorie, computere, timbre sau despre o mulţime de alte subiecte. Eu am studiat succesul în multiplele sale forme, încă de tânăr, am dorit să ştiu de ce unii oameni au mai mult succes decât alţii. Eram contrariat de diferenţele uriaşe dintre oameni, în ceea ce priveşte bogăţia, fericirea şi influenţa - diferenţe pe care le vedeam la tot pasul în jurul meu. Undeva, în adâncul sufletului, ceva îmi spunea că trebuie să existe motive pentru această inegalitate aparentă şi eram hotărât să aflu care erau acestea.

Provin dintr-o familie săracă - şi asta nu mi-a plăcut. Tatăl meu nu era întotdeauna angajat permanent şi niciodată nu ne ajungeau banii pentru alte lucruri decât cele de strictă necesitate. Majoritatea hainelor pe care le-am primit în primii zece ani de viață proveneau de la diferite organizații de caritate.

Când am crescut, am avut probleme de comportament. Intram mereu în câte o încurcătură, eram furios şi mă răzbunam pe viaţă, ori de câte ori aveam ocazia, fără să ştiu de ce. Am fost suspendat în câteva rânduri şi exmatriculat de la două licee. Am primit, din clasa a şaptea până într-a douăsprezecea, mai multe pedepse decât oricare alt copil din şcoală. Am fost nevoit să abandonez liceul, întrucât n-am reuşit să absolv sase din cele şapte cursuri din ultimul an. Prima mea slujbă adevărată a fost cea de spălător de vase, în bucătăria unui mic hotel. După aceea, am făcut tot felul de munci, am locuit în pensiuni, hoteluri ieftine sau garsoniere, iar uneori am dormit în propria maşină, sau pe pământ, lângă ea.

Am lucrat apoi la un joagăr, unde am stivuit cherestea, împreună cu echipe de pădurari cu care am tăiat buşteni și arbuşti, folosind fierăstrăul mecanic. Un timp am săpat fântâni. Am muncit în construcții ca muncitor și într-o fabrică, la o linie de asamblare. La 21 de ani am obținut o slujbă ca ajutor de bucătar pe un vas norvegian și am pornit să colind lumea, în următorii ani am călătorit până am rămas fără bani; apoi am muncit, până ce mi-am permis să călătoresc din nou.

La 23 de ani încă mai lucram ca zilier la diverse ferme, unde munceam ziua, iar noaptea dormeam în fânul din şopron. Când n-am mai putut obţine o slujbă de muncitor, am intrat în comerţ, unde am lucrat contra comision, iar din banii pe care îi primeam în fiecare seară puteam să-mi asigur doar hrana şi să-mi plătesc chiria pentru ziua respectivă.

Pe parcursul acestor experiențe care m-au învățat multe despre viață, am continuat să caut răspunsul la întrebarea: "De ce unii oameni au mai mult succes decât alții?"

Eram un cititor împătimit. Eram dornic să cunosc, să înţeleg. Citeam orice carte găseam și care mă ajuta să înţeleg sensul lucrurilor și al situaţiilor pe care le vedeam în jurul meu și să le aşez într-o ordine. Era o căutare permanentă pentru mine, ca Don Quijote care ataca morile de vânt - dar exista o deosebire importantă.

Eu sunt o fire pragmatică. Căutam explicaţii logice şi clare pentru anumite lucruri pe care le puteam face imediat, ca să obţin rezultate mai bune. Nu aveam răbdare pentru teorii laborioase, sau principii abstracte. Singura întrebare pe care mi-o puneam pentru fiecare idee nouă era: "Funcţionează?"

La câteva luni de când lucram în domeniul vânzărilor, m-am întrebat: "De ce unii vânzători au mai mult succes decât alţii?" Am atacat problema cu pasiune, citind tot ce se putea, ascultând toate casetele audio disponibile şi participând la toate seminarele care se ţineau. Am întrebat oameni de afaceri importanţi cum au reuşit să-şi crească vânzările si cum au rezolvat problemele permanente cu care se confruntau în acest domeniu.

Am încercat tot ce mi s-a părut relevant şi mi-am îmbunătăţit activitatea din mers. Vânzările mele au început să crească, încetul cu încetul, în şase luni am ajuns cel mai bun agent de vânzări din compania la care lucram. Curând, am început să-i învăţ pe alţii ce au de făcut pentru a reuşi şi mulţi dintre ei au ajuns şi ei agenţi de vânzări plini de succes.

Când am intrat în domeniul managementului, am citit tot ce mă putea ajuta să devin mai eficient în obținerea unor rezultate pozitive, interacționând cu ceilalți. Am folosit ceea ce am învățat, pentru a fonda o agenție de vânzări cu 95 de oameni în şase țări și am câștigat milioane de dolari pe lună din afaceri noi.

Când am decis să intru în domeniul afacerilor imobiliare, m-am întors din nou la o mulţime de cărţi. Am obţinut o licenţă în domeniul imobiliar si am citit tot ce se găsea despre acest subiect. Pentru primul meu proiect, fără a avea o experienţă anterioară în acest sens, am hotărât să finanţez, să construiesc şi, în final, după ce l-am închiriat, să vând un centru comercial în valoare de trei milioane de dolari. Am învăţat tot ce aveam nevoie, prin studiu individual şi punându-le întrebări oamenilor de succes din acest domeniu.

În următorii cinci ani m-am ocupat de cumpărarea, renovarea, proiectarea, dezvoltarea, construirea, închirierea şi vânzarea de proprietăți comerciale, industriale şi rezidențiale, în valoare de milioane de dolari.

Am ajuns de la o garsonieră cu mobilă închiriată, la propriul meu apartament, apoi într-o casă, iar apoi într-o casă mai mare, cu piscină și garaj pentru trei maşini. Am studiat domeniul vânzărilor, managementului și afacerilor si, astfel, am învăţat cum să-mi construiesc o viaţă mai bună. Am terminat liceul la seral și prin corespondentă.

Datorită experienței mele de viață și a unui punctaj mare obținut la testul de aptitudini, am fost admis la un program MBA, unde am studiat, timp de trei ani,

teoria afacerilor, devenind specialist în planificare strategică și marketing. Ulterior, am devenit consultant în management și mi-am folosit cunoștințele și experiența, sfătuindu-mi clienții cum să economisească sau să câștige milioane de dolari.

Fericirea a fost întotdeauna un subiect care m-a fascinat, întrebându-mă mereu de ce unii oameni erau, în mod evident, mai fericiţi şi mai împliniţi decât alţii. Pentru a afla răspunsul, am studiat psihologie, filozofie, religie, metafizică, ştiinţe moti-vaţionale şi de realizare personală.

Pentru a-mi rezolva problemele de personalitate, am studiat relaţiile interumane, psihologia interpersonală, tipurile de comunicare şi cele referitoare la personalitate. După ce m-am căsătorit, am citit şi am ascultat tot ce se putea în ceea ce priveşte creşterea şi educarea copiilor. Pentru a-mi îmbunătăţi modul în care aveam relaţii cu ceilalţi, am studiat cărţi care m-au ajutat să mă înţeleg mai bine pe mine însumi şi motivele pentru care simţeam şi acţionam într-un anumit fel.

Am studiat istorie, economie și politică, pentru a înțelege mai multe despre trecut și prezent și pentru a afla motivele pentru care unele țări sau regiuni sunt mai bogate decât altele.

În total, am adunat, probabil, mai mult de 20.000 de ore de studiu, într-o perioadă de 25 de ani. Multe dintre aceste studii le-am făcut simultan. Unele mi-au luat perioade îndelungate, de doi sau trei ani, devenind pentru mine aproape o obsesie, însă toate aceste studii aveau un singur lucru în comun: toate aveau ca scop dezvoltarea unei gândiri pragmatice. Ele au reprezentat o căutare continuă pentru idei testate și experimentate, moduri de gândire și metode care puteau fi aplicate, pentru a avea rezultate pozitive imediate. Am făcut o mare descoperire. Am aflat că puteam să învăţ orice îmi era necesar pentru a deveni un om de succes, în orice domeniu care mă interesa cu adevărat. Cunoașterea face totul posibil.

Mi-au trebuit 20 de ani pentru a scăpa de sărăcie și de grija permanentă a banilor. Am ajuns la concluzia că, dacă aș grupa ceea ce am învăţat despre succes, într-un sistem de idei pe care oricine l-ar putea folosi, aș oferi oamenilor metode care le-ar economisi mii de dolari și ani de muncă istovitoare.

În 1981 am alcătuit un "sistem al succesului" pentru uzul celorlalţi. L-am conceput sub forma unui seminar cu durata de două zile, intitulat Jocul interior al succesului şi l-am făcut cunoscut prin Internet şi prin anunţuri în ziare.

Eram fascinat de ideile seminarului. Doream intens să le împărtășesc și altora. Știam că aceste idei sunt viabile și eram convins că oricine ar aplica chiar și o mică parte a acestui sistem, ar putea avea rezultate rapide și pozitive în viața sa.

Tot ceea ce este important necesită timp. Au trebuit trei ani pentru ca seminarul să devină popular, în tot acest timp, am făcut tot ce am putut pentru a îmbunătăți conținutul și prezentarea cursului. Treptat, pe măsură ce aduceam lucruri noi, popularitatea eminarului a crescut. Tot mai mulți oameni veneau, chiar și din locuri din ce în ce mai îndepărtate.

Încă de la început, oamenii au descris seminarul în cuvinte precum: "Este ca și cum ai prinde o nouă șansă în viață", sau "Acest seminar este ca o poliță în alb pentru viitor", în cele din urmă, am schimbat denumirea cursului în Seminarul Phoenix- numindu-l astfel după simbolul mitic al transformării si apariției unei noi vieți.

în 1984, Nightingale-Conant Corporation, cel mai mare distribuitor din lume de programe de instruire prin sistemul audio şi video, a lansat seminarul pe o casetă audio sub titlul Psihologia Realizării, în scurt timp, a devenit best-seller şi s-a vândut în aproape 500.000 de exemplare.

în anul 1985, cererile pentru seminar au depășit posibilitatea de a-l prezenta

personal. L-am înregistrat pe o casetă video, însoţită de un manual de instrucţiuni şi am pregătit oameni pentru a-l prezenta în mod profesionist. Am intitulat-o Seminarul Phoenix despre Psihologia Realizării. Versiunea video a devenit atât de populară, încât este tradusă în 12 limbi şi este prezentată în 24 de ţări. Acest seminar este folosit ca un curs de bază, atât în ceea ce priveşte transformarea personală, cât şi cea a unei firme. Cei care urmează programul devin mai optimişti în ceea ce-i priveşte pe ei înşişi, familiile lor, munca lor şi fiecare aspect al vieţii. Ei se simt mai încrezători, mai competenţi şi mai capabili să conducă şi să-şi controleze vieţile, într-un mod productiv.

Companiile folosesc Seminarul Phoenix despre Psihologia Realizării pentru a-şi îmbunătății productivitatea, performanța și rezultatele. Ele îl folosesc drept curs de bază, atât pentru munca în echipă, cât și pentru programele de management al calității - descoperind că, după ce formează "oameni de cea mai bună calitate", acestia, la rândul lor, vor dezvolta compania.

Cartea de faţă este răspunsul meu la cererile miilor de cursanţi care m-au rugat să prezint aceste concepte într-o formă scrisă. Sistemul pe care-l veţi studia în următoarele pagini este acelaşi sistem predat în cadrul Seminarului Phoenix despre Psihologia Realizării. El reprezintă un mod de abordare complet şi cuprinzător pentru atragerea bunăstării, pentru a trăi o viaţă caracterizată de fericire, armonie, sănătate şi prosperitate reală.

Încă ceva, înainte să începem: de-a lungul anilor, mii de absolvenți au revenit - uneori numai la câteva ore după ce au studiat sistemul - şi mi-au spus: "Nu o să-ţi vină să crezi ce mi s-a întâmplat!" Apoi, mi-au povestit lucrurile minunate care au avut loc în serviciile şi în vieţile lor personale, după ce au în-(oput să aplice aceste idei.

Așa că, aș vrea să știți că eu cred de la bun început orice s <ir întâmpla. Știu că atunci când veți începe să aplicați aceste principii în viața voastră, veți trăi succese la care nici nu ați fi vis<n vreodată că ar fi posibile - și, cu cât veți folosi mai mult , k rsir idei, cu atât mai bine vor funcționa ele pentru voi.

Viiorul vă va fi limitat doar de imaginația voastră!

CAPITOLUL I

TRANSFORMAŢI-VĂ VIAŢA ÎNTR-O CAPODOPERĂ

Trăim într-o perioadă a realizărilor. Niciodată nu au realizat oamenii mai multe lucruri în domenii diferite, decât realizează în zilele noastre. Mulţi oameni obţin succesul într-un ritm mai rapid decât în orice altă perioadă din istorie. Niciodată nu au existat mai multe ocazii de a vă transforma visele în realitate decât există astăzi. Futurologi de frunte şi oameni de afaceri importanţi susţin că omenirea se află în pragul unei Ere de Aur. Idealurile occidentale de democraţie, libertate individuală şi liberă iniţiativă sunt prezente pe tot globul şi aduc prosperitate, dezvoltare şi libertate umană, acolo unde sunt aplicate în mod serios. Probabil că nu a existat o perioadă mai bună pentru ca noi să obţinem mai mult succes, mai multă libertate, fericire şi o independenţă financiară mai mare decât acum.

Această carte vă va arăta cum să vă îmbunătățiți viaţa, cum să vă atingeţi scopurile şi cum să vă folosiţi întregul potenţial pentru a avea succes şi fericire. Indiferent cine sunteţi şi care este situaţia voastră, aveţi în voi, chiar acum, capacitatea să realizaţi mai mult decât oricând înainte. Aveţi potenţialul de a vă depăşi toate nivelurile anterioare de realizare. Puteţi fi, avea şi face mai mult decât v-aţi imaginat vreodată. Tot ceea ce trebuie să faceţi este să învăţaţi cum, iar apoi să aplicaţi practic ceea ce aţi învăţat.

Tot ce scrie în această carte a fost testat şi experimentat în creuzetul vieţii reale. Propria mea experienţă m-a transformat într-un cobai pe care au fost aplicate aceste idei. Dacă mi-aş fi conceput viaţa ca pe un studiu de caz ideal, probabil că nu aş fi reuşit să o fac mai bine. Am pornit de la un nivel atât de jos, încât nimeni nu m-ar fi putut acuza dacă nu aş fi reuşit să fac nimic.

POVESTEA MEA

M-am născut în Canada, în 1944. Părinții mei erau oameni buni și muncitori, dar niciodată nu aveam suficienți bani. încă mi-aduc aminte cum părinții mei spuneau în permanență: "Nu ne permitem, nu ne permitem, nu ne permitem". Indiferent despre ce era vorba, nu ne permiteam. Trecuseră prin Marea Recesiune Economică și nu-și reveniseră niciodată complet din obișnuința de a-și face în permanență griji pentru bani.

Adolescent fiind, mi-am dat pentru prima dată seama că multe alte familii păreau că o duc mult mai bine decât noi. Aveau case mai frumoase, haine mai noi şi maşini mai bune. Păreau să nu-şi facă prea multe griji pentru bani, aşa cum ne făceam noi - şi-şi puteau permite o mulţime de lucruri la care familia noastră nici măcar nu visa. Cam pe atunci am început să mă întreb: de ce unii oameni au mai mult succes decât alţii?

Am început să mă întreb de ce unii oameni câştigau mai mulţi bani, aveau familii şi relaţii mai fericite, locuiau în case mai frumoase şi, în general, obţineau mai multă bucurie şi satisfacţie de la viaţă decât alţii.

Am avut suficient timp să mă gândesc la această întrebare, deoarece petreceam foarte mult timp de unul singur. Eram ceea ce se numește "un ratat", în clasă mă făceam de râs. Mă afișam cu prieteni care nu erau văzuţi bine. întotdeauna ţipam ca să atrag atenţia asupra mea şi am sfârşit prin a deveni foarte nepopular.

Se spune că fiecare este bun la ceva - măcar că poate fi dat ca exemplu negativ. Așa eram eu. Eram pustiul pe care părinții și profesorii îl foloseau ca pe un avertisment. "Dacă nu te îndrepți", îi spuneau ei unui copil "vei ajunge ca Tracy."

La 16 ani am avut prima revelaţie care mi-a schimbat cursul vieţii. Brusc, miam dat seama că, dacă vreau să schimb lu-(nirile în favoarea mea, depindea de mine să schimb totul.

Dacă nu-mi plăcea să fiu nefericit, nepopular și permanent cu probleme, atunci de mine depindea să fac ceva în acest sens. Astfel am început să caut în mod serios, timp de o viață, răspunsul la întrebarea: "De ce unii oameni au mai mult succes decât alţii?" După ce m-am lăsat de liceu și am lucrat ca muncitor timp de doi ani, am economisit, în sfârșit, câţiva bani și am plecat să văd lumea.

De atunci, am călătorit sau am muncit în mai mult de 80 de ţări, pe sase continente. M-am aflat în situaţii şi am avut experienţe, pe care mulţi oameni nici nu si le pot imagina. Am fost sărac lipit pământului, fără mâncare şi am dormit direct pe pământ, de nenumărate ori, în ţări străine şi îndepărtate.

Am locuit şi în hoteluri frumoase şi am mâncat în restaurante renumite din marile orașe ale lumii. Cu timpul, am devenit director executiv la o companie de 265 milioane de dolari. M-am întâlnit cu patru președinți și trei prim-miniștri. împreună cu soția mea, am luat masa cu președintele SUA, la mai puţin de şase luni de când mi-am stabilit acest lucru drept scop.

Privind retrospectiv, îmi dau seama că, de-a lungul anilor, am învăţat o mulţime de lecţii, una dintre cele mai importante fiind aceasta: Nu poţi lovi o ţintă pe care nu o vezi. Nu poţi realiza lucruri minunate în viaţă, dacă nu ai idee ce reprezintă ele. Mai întâi de toate, trebuie să ştii cu exactitate ceea ce doreşti, dacă

vrei cu adevărat să eliberezi extraordinara putere care se află în tine.

Fiecare succes de care m-am bucurat a venit după ce zăboveam un timp pentru a-mi imagina cum ar arăta scopul meu, o dată atins. De atunci, m-am întâlnit și am vorbit cu mulți oameni care au obținut succese mari si toți au în comun același lucru. Au știut cu exactitate ceea ce își doreau. Ei aveau în minte o imagine clară despre cum ar arăta viețile lor ideale și realizările lor. Această viziune a tipului de viitor pe care doreau să-l creeze pentru ei a devenit o puternică motivație care i-a împins înainte. Realizarea scopurilor lor părea să decurgă firesc din exercițiul de a le stabili încă de la început.

Stabilirea scopului este un element important al acestui sistem - subiect pe care îl voi explica în detaliu în Capitolul 5. Dar mult înainte de a face acest lucru, trebuie să faceți ceea ce puțini oameni fac. Pentru ca acest sistem să funcționeze este absolut esențial să stabiliți exact ce înseamnă "succes" pentru voi. Trebuie să stabiliți cum va arăta viața voastră, dacă ar fi să o transformați într-o capodoperă. lată cum trebuie să începeți. Folosiți "gândirea redusă la punctul zero". Imaginați-vă că reveniți la începutul fiecărei situații din viața voastră și o luați de la capăt. Ca și când v-ați uita printr-o ramă de tablou la diferite aspecte ale vieții și relațiilor voastre, puneți-vă următoarea întrebare: "Dacă ar trebui să iau această decizie astăzi - știind ceea ce știu acum –ce aș face?"

Când vă daţi răspunsul, refuzaţi orice compromis. Fiţi absolut sinceri cu voi înşivă. Definiţi-vă idealul în orice situaţie, înainte de a vă lăsa copleşiţi de toate motivele pentru care acesta nu ar putea fi atins. Toate marile realizări încep prin a stabili ce anume vă doriţi cu adevărat - şi apoi prin a vă implica, trup şi suflet, în obţinerea lor.

CELE SAPTE COMPONENTE ALE SUCCESULUI

Orice aţi dorit vreodată, sau orice factor pe care îl consideraţi important pentru fericirea voastră poate fi plasat în unul din cele şapte componente. Aceste şapte componente ale succesului sunt compatibile cu tot ceea ce s-a scris sau s-a descoperit despre succes şi fericire. Ele caracterizează viaţa şi realizările tuturor oamenilor de succes. Ele includ tot ceea ce v-aţi fi putut dori vreodată.

Viaţa voastră ideală este un amestec al acestor şapte componente, combinate astfel încât să vă facă fericiţi în orice moment. Definind succesul sau fericirea voastră, în funcţie de una sau mai multe dintre aceste şapte componente, vă creaţi o ţintă clară pe care să o atingeţi.

Apoi, puteţi măsura cât de bine procedaţi pentru a vă atinge scopul. Puteţi identifica domeniile în care va trebui să faceţi schimbări, dacă doriţi să vă îmbunătăţiţi viata.

Trebuie să începeţi cu scopul stabilit, cu modul vostru de a vă vedea viitorul perfect, începeţi să vă descătuşaţi puterile interioare, atunci când vă "vedeţi" viaţa, exact ca şi când ea ar fi perfectă din toate punctele de vedere. Primul lucru pe care îl aveţi de făcut este să creaţi un proiect, o imagine clară a ţelului spre care vă îndreptaţi şi cum va arăta acesta atunci când îl veţi realiza. Această imagine, vă va servi mai apoi drept un principiu organizator, un ghid, un punct de reper la care să vă raportaţi, pentru a putea evalua progresul pe care-l faceţi în procesul de materializare a scopului stabilit.

PACEA INTERIOARĂ.

Prima dintre cele şapte componente ale succesului, dar si cea mai importantă, este pacea interioară. Acesta este bunul cel mai de preţ al omului. Fără ea, nimic

altceva nu are valoare. De aceea o căutăm toată viaţa. Obişnuim să analizăm cât de bine ne este la un moment dat, în funcţie de gradul nostru de pace sufletească.

Pacea interioară este busola voastră internă. Când trăiţi în armonie cu cele mai înalte valori ale voastre şi cu cele mai intime convingeri - când aveţi un echilibru perfect în viaţă - vă bucuraţi de pace interioară. Dacă, dintr-un motiv sau altul, vă compromiteţi valorile, sau acţionaţi împotriva ghidului vostru interior, pacea sufletească este prima care suferă.

Pacea interioară - sau armonia - este esenţială pentru performanţa maximă a tuturor grupurilor umane - de la relaţiile noastre cu prietenii şi cu membrii familiei, până la cele de serviciu, cu firmele sau organizaţiile în care lucraţi. Toate relaţiile interumane înfloresc, atunci când există armonie. Toate deprinderile, principiile morale, normele de comportament şi diplomaţia se învârt în jurul dorinţei pe care o are fiecare persoană de a-şi asigura pacea interioară proprie, fără să deranjeze pacea interioară a celorlalţi.

în companii, pacea interioară poate fi măsurată prin gradul de armonie care există între angajați. Companiile productive, profitabile, sunt cele ale căror angajați se simt bine si mulţumiţi de ei înşişi. Ei se simt fericiţi şi în siguranţă la serviciu. Ei pot fi ocupaţi, sau chiar implicaţi total în activitatea lor, dar sunt liniştiţi în interior.

Adevărul minunat legat de pacea interioară este că ea constituie condiția normală, firească a fiecăruia dintre voi. Fericirea este dreptul vostru din naștere. Ea vă aparține. Nu este ceva ce trăiți ocazional, dacă aveți noroc. Pacea interioară este esențială pentru însăși existența umană. Este condiția de bază pentru a ne putea bucura de toate celelalte.

Atingerea păcii interioare trebuie să fie principiul organizator principal al vieţii voastre. Acesta trebuie să devină scopul suprem cărora li se subordonează celelalte ţeluri. De fapt, aveţi succes ca persoană, în măsura în care vă atingeţi propria fericire, propria mulţumire de sine, sentimentul de bunăstare personală - pe scurt, propria pace sufletească.

Însăşi ideea de a-mi face din fericire un scop mi-a provocat, la un moment dat, multă confuzie şi nelinişte. Educaţia mea religioasă mi-a inoculat ideea că propria mea fericire nu este considerent concludent atunci când iau decizii, sau pentru modul meu de comportament.

Mai mult decât orice, am fost educat că fericirea este doar un produs secundar al unei vieţi în care îi faci pe ceilalţi fericiţi. Dacă se întâmpla să fiu fericit, mi se spunea că eram doar norocos. Dacă nu, atunci asta era soarta mea. însăşi ideea de a-mi face din fericire un scop personal, a fost catalogată drept egoistă şi lipsită de grija faţă de ceilalţi.

Totul a luat o turnură majoră, atunci când am învăţat două lucruri. Primul, am învăţat că dacă nu mă voi strădui să ating fericirea, nimeni altcineva nu o va face pentru mine. Dacă scopul vieţii mele era doar să-i fac pe alţii fericiţi, asta însemna că voi li mereu la mila sentimentelor altora, oricine ar fi aceştia. Am mai descoperit că încercarea de a-mi organiza viaţa în jurul ideii de a-i face pe alţii fericiţi este un nesfârşit exerciţiu de frustrări si dezamăgiri, pentru că, pur şi simplu, acest lucru nu e posibil.

În al doilea rând, am descoperit că nu pot oferi ceea ce nu am. Nu puteam face fericit pe cineva, fiind eu însumi nefericit. Așa cum spunea, odată, Abraham Lincoln: "Nu-i poţi ajuta pe săraci, devenind unul dintre ei". Am descoperit că nu puteam să-i fac pe alţii fericiţi, dacă nu deveneam, în primul rând, eu însumi fericit.

Pacea interioară este atât de importantă pentru tot ceea ce realizaţi, încât trebuie supusă unei analize riguroase. De unde vine ea? în ce împrejurări apare? Cum poţi avea mai multă pace interioară?

În termenii cei mai simpli, vă simțiți fericiți si liniștiți, ori de câte ori vă

eliberaţi complet de emoţiile distructive de teamă, furie, îndoială, vinovăţie, resentiment şi îngrijorare, în absenţa emoţiilor negative, vă bucuraţi firesc, fără eforturi, de pace interioară. Secretul fericirii este să eliminaţi sistematic - sau cel puţin să minimalizaţi - acele aspecte din viaţă care vă cauzează stres de orice fel, sau vă induc un sentiment negativ.

Ideea m-a fermecat din clipa în care am întâlnit-o pentru prima oară, cu mulţi ani în urmă. la gândiţi-vă! Secretul pentru a avea o viaţă fericită, productivă este de a obţine propria pace interioară, eliminând sistematic din jurul nostru persoanele, situaţiile si emoţiile negative care ne fac nefericiţi.

Măi, să fie!!! Poate fi fericirea chiar atât de simplu de obţinut? Aici încep problemele. Obstacolul major în eliminarea negativismului ce stă în calea fericirii noastre este ataşamentul faţă de persoanele negative si de situaţiile care îl produc. Mintea raţională vine cu tot felul de argumente logice în favoarea complacerii în situaţia existentă, în loc să lucreze pentru noi, să ne ofere soluţii la probleme, uluitorul nostru creier lucrează de zor pentru a ne menţine în continuare înnămoliţi în ele.

În această carte vă voi prezenta, puţin mai încolo, o serie de modalităţi de a controla şi, în cele din urmă, de a elimina emoţiile negative. Vă voi arăta metode utile pe care le puteţi utiliza pentru a neutraliza, în câteva clipe, mânia şi îngrijorarea. Vă voi arăta cum puteţi avea control total asupra emoţiilor şi cum să le păstraţi pozitive în majoritatea timpului.

Totuși, pentru început, trebuie să vă implicați în ceea ce se numește "mod de a gândi ce țintește spre culmi". Proiectați-vă gândurile spre viitor și imaginați-vă viața voastră ideală. Ce combinație de componente ar trebui să existe pentru ca să fiți perfect fericiți?

Nu vă îngrijorați pentru ceea ce este posibil sau nu, pentru acest moment. Eliberați-vă mintea de toate limitările si fiți perfect egoiști. Imaginați-vă doar viața exact așa cum ar trebui să fie, pentru ca voi să vă bucurați de pacea interioară pe care o doriti.

Ce aţi face? Unde aţi trăi? Cine ar fi alături de voi? Cum v-aţi petrece timpul? Amintiţi-vă că nu puteţi atinge o ţintă, dacă nu o vedeţi. Dar, dacă v-o puteţi imagina clar, există o probabilitate mai mare să o atingeţi!

Dacă sunteţi om de afaceri, creaţi-vă o viziune a viitorului ideal - a modului în care ar arăta serviciul vostru, dacă ar fi perfect în cel mai mic detaliu. Ce aţi face mai mult (sau mai puţin) pentru a atinge, în mediul în care lucraţi, nivele mai înalte de armonie şi cooperare?

Cum ar fi viața de familie, dacă voi și cei la care ţineţi aţi trăi într-o stare de pace și mulţumire perfecte? Ce anume aţi face pentru a-i ajuta pe alţii să fie fericiţi, în cadrul procesului de a atinge propria voastră fericire?

Când vă propuneţi drept scop pacea interioară si planificaţi totul, hotărând ce anume vă ajută, sau nu, în atingerea scopului stabilit, probabil că nu veţi mai face niciodată greşeli. Veţi face şi veţi spune ceea ce trebuie. Vă veţi trezi că acţionaţi conform unor principii mai înalte. Vă veţi simţi minunat în propria piele. Pacea interioară este cheia.

SĂNĂTATEA SI ENERGIA

A doua componentă a succesului o constituie sănătatea si energia, întocmai cum pacea interioară este starea voastră mentală normală si firească, sănătatea și energia reprezintă starea normală si naturală.

Corpul vostru are o tendință naturală spre sănătate, în absența interferențelor mentale sau fizice, el produce energie cu uşurință și din abundență,

iar sănătatea perfectă apare în absenţa oricăror dureri, tulburări, sau boli. E minunat faptul că trupul vostru este alcătuit astfel încât, atunci când încetaţi să faceţi anumite lucruri, deseori se reface şi devine sănătos şi plin de energie, fără ajutor din afară.

Dacă obţineţi tot felul de lucruri în plan material, dar vă pierdeţi sănătatea şi pacea interioară, nu vă puteţi bucura aproape deloc de realizările voastre. Imaginaţi-vă că aveţi o sănătate perfectă. Gândiţi-vă cum aţi arăta, dacă aţi fi imaginea ideală a perfecţiunii fizice. Ce înfăţişare aţi avea? Cum v-aţi simţi? Care ar fi greutatea voastră? Ce fel de alimente aţi mânca şi ce exerciţii fizice aţi face? Ce anume aţi face mai mult - şi ce mai puţin?

La unul dintre seminarele mele a venit un om de afaceri care, după ce s-a gândit la "imaginea ideală", mi-a spus că, dacă ar fi perfect sănătos, ar putea să termine o probă de maraton. Problema lui era că avea 40 de ani, 10 kg în plus și nu avea nici o pregătire fizică. El se îndoia că așa ceva ar fi fost posibil, dar procesul gândirii a început să funcționeze.

Cu cât se gândea mai mult la cum ar putea fi - în loc să se gândească la cum era de fapt - cu atât devenea mai interesat de ideea de a se antrena pentru maraton, începea să se vadă deja mai slab şi mai în formă. A început să devină din ce în ce mai convins că putea să o facă.

Şi-a cumpărat câteva cărţi de jogging şi a început să alerge câte puţin în fiecare zi. Si-a cumpărat echipamentul potrivit şi pantofi sport adecvaţi. Si-a mărit distanţele de alergare în fiecare săptămână şi, curând, a început să alerge "de plăcere" în mini-maratonuri. Peste un an a alergat la primul său maraton: 42,5 km. Si-a împlinit visul şi a devenit persoana care si-a imaginat că ar putea fi. Mai mult, s-a simţit mai antrenat, mai zvelt, mai puternic şi mai energic decât se simţise ani la rândul.

RELATII PLINE PE IUBIRE

A treia componentă a succesului o constituie relaţiile pline de iubire. Acestea sunt relaţiile cu oamenii pe care-i iubiţi şi la care ţineţi, persoanele care vă iubesc şi ţin la voi. Ele reprezintă etalonul în ceea ce priveşte felul în care vă descurcaţi cu adevărat, ca fiinţă umană. Cele mai multe momente de fericire şi nefericire din viaţă provin din relaţiile noastre cu alţii - şi aceste relaţii sunt cele care definesc, cu adevărat, calitatea noastră de oameni.

O calitate esenţială a unei persoane normale este abilitatea acesteia de a crea si menţine relaţii de prietenie şi intime pe termen lung cu ceilalţi oameni. Esenţa personalităţii voastre se dezvăluie prin felul în care comunicaţi cu ceilalţi şi prin modul în care ei se înţeleg cu voi.

Puteţi măsura oricând starea în care se află relaţiile voastre, printr-un test simplu: râsul. Singura măsură certă a felului în care merg lucrurile este dată de cât de mult se râde într-o familie, sau cât de mult râd doi oameni care sunt împreună. Când o relaţie este cu adevărat fericită, oamenii râd foarte mult când sunt împreună. Când o relaţie se strică, primul lucru care dispare este râsul.

Acest lucru este adevărat si pentru companii. Organizaţiile performante, profitabile sunt acelea în care oamenii râd si glumesc împreună. Ei se bucură unul de altul şi de munca lor. Ei funcţionează bine şi eficient în echipă. Sunt mai optimişti, mai deschişi spre idei noi, mai creativi şi mai flexibili.

Obișnuiam să cred că oamenii reprezintă o verigă importantă a oricărei afaceri. Apoi am învățat un adevăr mare: oamenii sunt chiar afacerea. Mobila și accesoriile pot fi înlocuite. Produsele, serviciile si clienții se vor schimba în timp. Dacă, însă, aveți oamenii potriviți, compania va continua să prospere.

Singura și cea mai importantă responsabilitate a conducerii este să asigure armonia și fericirea angajaților, să creeze un climat de optimism, entuziasm și moral ridicat. Acest "spirit de solidaritate" este calitatea distinctă a tuturor organizațiilor mondiale de înaltă clasă.

Care este relaţia ideală pentru voi? Cu cine ar fi şi cum ar arăta? Dacă aţi putea concepe fiecare relaţie importantă din viaţa voastră, în cel mai mic detaliu, ce aţi dori mai mult - sau mai puţin? Ce aţi putea face, începând de azi, pentru a crea aceste condiţii în viaţa voastră?

Dacă nu aveţi o idee clară despre ceea ce doriţi cu adevărat într-o relaţie cu o altă persoană, vă veţi găsi probabil în situaţii pe care nu le-aţi ales voi. în viaţă, problemele sunt aproape invariabil "probleme cu ceilalţi oameni". Ele se află pretutindeni.

Problemele cu ceilalţi contribuie în mai mare măsură la destabilizarea liniştii interioare - şi vă subminează sănătatea, mai mult decât oricare alt factor. Din această cauză, unul dintre ţelurile voastre majore trebuie să fie acela de a crea un mediu uman în care să puteţi fi fericiţi, mulţumiţi şi împliniţi. Trebuie să vă examinaţi relaţiile, una câte una, şi să dezvoltaţi un plan pentru a face ca fiecare în parte să fie plăcută şi satisfăcătoare.

Numai atunci când veţi avea control asupra relaţiilor voastre şi ele se vor desfăşura armonios, vă veţi putea focaliza gândurile spre autoexprimare şi autorealizare, care vă permit folosirea întregului vostru potenţial.

LIBERTATEA FINANCIARĂ.

A patra componentă a succesului este libertatea financiară. A fi liber din punct de vedere financiar înseamnă a avea destui bani pentru a nu-ţi mai face tot timpul griji din cauza lor, aşa cum face majoritatea oamenilor. Nu banul stă la originea oricărui rău, ci lipsa banilor. Obţinerea propriei independenţe financiare reprezintă unul dintre cele mai importante scopuri şi responsabilităţi din viaţa noastră. Este o problemă prea importantă pentru a fi lăsată în voia sorţii.

Peste 80% din populație este preocupată de problemele legate de bani. Mulți se gândesc la bani și își fac griji din cauza lor când se trezesc dimineața, când iau micul dejun si pe par cursul întregii zile. Se gândesc si vorbesc despre bani în timpul serii. Nu este un mod sănătos și fericit de a trăi. Nu vă ajută deloc să dați tot ce aveți mai bun în voi.

Banii sunt importanţi. Deşi i-am pus ca numărul patru pe lista componentelor succesului, ei reprezintă un factor esenţial în obţinerea primelor trei. Cele mai multe dintre îngrijorările, tensiunile, neliniştile şi motivele pentru care ne pierdem pacea interioară sunt determinate de grija pentru bani. Multe dintre problemele de sănătate apar datorită stresului cauzat de lipsa de bani. Multe dintre problemele interumane sunt cauzate de grijile pentru bani şi una dintre principalele cauze de divorţ o reprezintă disputele legate de bani. De aceea, vă sunteţi datori vouă înşivă să vă folosiţi talentele şi abilităţile, până în momentul în care ştiţi că puteţi câştiga destui bani, astfel încât să nu mai trebuiască să vă faceţi griji din cauza lor.

Senzaţia de libertate este esenţială în realizarea oricărui alt ţel important şi nu vă veţi simţi liberi, până când nu veţi avea destui bani, astfel încât să nu rinai fiţi preocupaţi de ei. Unul dintre ţelurile principale din viaţa voastră trebuie să fie asigurarea independenţei financiare, fără a vă autoamăgiţi, fără a amâna, sau a vă lăsa în voia norocului.

Imaginaţi-vă că aveţi o baghetă magică şi că o puteţi folosi pentru a vă concepe viaţa financiară exact aşa cum doriţi. Cum ar arăta ea, dacă v-aţi atinge toate scopurile financiare? Ce ar fi diferit în viaţa voastră de zi cu zi? Ce anume aţi

face mai mult, sau mai puţin?

Cât de mult aţi vrea să câştigaţi într-un an, în cinci ani, în zece ani, începând de azi? Ce stil de viaţă aţi adopta? Cât de mare aţi dori să fie contul vostru din bancă? Cât de mare aţi dori să fie pensia?

Acestea sunt întrebări foarte importante! Majoritatea oamenilor nici nu şi le pun şi nici nu răspund la aceste întrebări în întreaga lor viață. Dar, dacă vă este perfect clar unde vreți să ajungeți din punct de vedere financiar, puteți învăța ceea ce trebuie să știți și să ajungeți unde v-ați propus. Mulți absolvenți ai seminarelor mele s-au apucat de treabă si au ajuns din săraci, bogați. Ei au devenit președinți ai unor firme mari. Unii au devenit milionari. Ei au început să-și construiască propriile lor afaceri de succes, sau au fost promovați rapid în companiile sau în domeniul în care lucrau, dar numai după ce au decis ce anume vor.

Când veţi decide exact cum aţi dori să arate aspectul financiar al vieţii voastre, veţi putea utiliza acest sistem pentru a vă împlini ţelurile, mai rapid decât v-aţi imaginat. Totul începe cu definirea clară a viitorului financiar şi apoi prin elaborarea unui plan pentru a-l realiza. Totul decurge din aceasta, după cum veţi afla mai târziu în cartea de faţă.

<u>IDEALURI ȘI ȚELURI IMPORTANTE</u>

Idealurile și țelurile importante alcătuiesc cea de-a cincea componentă a succesului. Potrivit dr. Viktor E. Frankl, autorul cărții Man'sSearch forMeaning (Omul în căutarea unui Ideal), probabil cea mai adâncă dorință din subconștientul nostru este nevoia de sens si scop în viață. Pentru a fi cu adevărat fericiți, avem nevoie de un simț clar al direcției. Avem nevoie de un angajament față de ceva mai mare si mai important decât noi înșine. Trebuie să simțim că viața noastră are un sens - că, într-un fel, ne aducem o contribuție utilă în această lume.

Fericirea a fost definită ca "realizarea progresivă a unui ideal important". Puteți fi fericiți, doar când vă îndreptați pas cu pas înspre ceva ce este cu adevărat important pentru voi.

Gândiţi-vă care sunt activităţile şi realizările care vă fac plăcere. Ce făceaţi în trecut, când v-aţi simţit cel mai fericit? Ce fel de activităţi vă dau un adevărat sens și scop în viaţă?

AUTOCITITOASTEREA SI CONSTIINTA DE SUTE

A şasea componentă a succesului este autocunoașterea și conștiința de sine. De-a lungul istoriei, autocunoașterea a mers mână în mână cu pacea interioară și cu realizările exterioare ale omului. Expresia "Omule, cunoaște-te pe tine însuți" vine de la vechii greci. Pentru a lucra la capacitate maximă, trebuie să știți cine sunteți si de ce gândiți și simțiți în felul în care o faceți. Trebuie să înțelegeți forțele și influențele care v-au modelat caracterul, încă din fragedă copilărie. Trebuie să știți de ce reacționați si răspundeți oamenilor și situațiilor din jurul vostru, în modul în care o faceți. Numai atunci când vă veți înțelege si vă veți accepta pe voi înșivă, vă veți putea îndrepta spre alte domenii ale vieții voastre.

ÎMPLINIREA PERSONALĂ

A şaptea componentă a succesului o constituie împlinirea personală. Aceasta vă dă sentimentul că puteți deveni tot ceea ce vă doriți. Este certitudinea că vă îndreptați spre atingerea potențialului maxim ca ființă umană. Psihologul Abraham Maslow a numit acest lucru "autorealizare". El a spus că aceasta este caracteristica

de bază a celor mai sănătoase, fericite și de succes persoanele din societatea noastră.

Un beneficiu major al acestei cărţi este acela că vă arată cum să fiţi propriul vostru psiholog. Veţi învăţa cum să realizaţi şi să menţineţi o atitudine mentală pozitivă, optimistă şi veselă, în aproape toate situaţiile. Veţi învăţa cum să vă dezvoltaţi o personalitate complet integrată, absolut funcţională şi matură.

Definirea celor şapte componente vă oferă o serie de scopuri spre care să vă îndreptați. Când vă definiți viața în termeni ideali, când aveți curajul să decideți exact ce anume doriți, începeți să inițiați procesul de deblocare a puterilor voastre ascunse, pentru a avea succes, în capitolele următoare veți descoperi un sistem de gândire și acțiune verificat, pe care-l puteți utiliza pentru realizarea oricăror scopuri pe care vi le propuneți. însă, primul și cel mai important pas este să știți unde vreți să ajungeți.

În Capitolul 2 veţi afla despre Cele şapte legi ale controlului mental şi despre modul în care să le utilizaţi, pentru a vă crea exact tipul de viaţă dorit.

În Capitolul 3 veţi afla despre Programul măiestriei supreme şi cum controlează acesta fiecare aspect al gândurilor şi sentimentelor pe care le aveţi despre voi înşivă. Veţi învăţa cum să le reprogramaţi, să le aduceţi pe aceeaşi linie cu ceea ce doriţi să realizaţi cu adevărat în viaţă.

În Capitolul 4 veţi afla despre *Inteligenţa superioară* şi despre cum să vă stăpâniţi puterile mentale pentru realizarea unui succes maxim în viaţă. Veţi învăţa despre metode şi tehnici pe care le-au utilizat cele mai realizate persoane din prezent, pentru a-şi atinge scopurile.

În Capitolul 5 veţi afla despre Îndemânarea superioară în a obţine succesul. Veţi afla despre ceea ce este, poate, cel mai eficient proces de stabilire a scopurilor şi de realizare a lor, prezentat vreodată într-o formă unitară. Această metodă de control vă va da posibilitatea să realizaţi în următorul an, sau în doi ani, mai mult decât au realizat unii oameni într-o viaţă întreagă.

În Capitolul 6 veţi afla despre *Puterea superioară*, Mentalul Supraconştient care vă este disponibil în permanenţă. Utilizarea corespunzătoare a acestui mental vă va da posibilitatea să vă realizaţi practic orice scop pe care vi-l propuneţi. Descoperirea şi aplicarea facultăţilor supraconştiente se află la baza tuturor succeselor din experienţa unui om - şi veţi învăţa să le folosiţi la fel de natural şi normal cum inspiraţi şi expiraţi.

În Capitolul 7 veţi afla despre *Decizia superioară* pe care trebuie să o luaţi înainte de a vă activa puterile superioare, pentru obţinerea succesului personal şi profesional. Veţi descoperi diferenţele esenţiale dintre cei care au realizări mari şi cei cu realizări mici. Veţi învăţa cum să deţineţi controlul deplin asupra fiecărui domeniu al experienţei voastre şi cum să vă transformaţi viaţa în ceva absolut minunat.

În Capitolul 8 veţi învăţa despre *Scopul suprem*, pacea interioară şi cum să vă organizaţi fiecare aspect al vieţii, astfel încât să vă asiguraţi atât fericirea proprie, cât şi pe cea a celor din jurul vostru. Veţi descoperi care sunt cauzele profunde ale stresului şi negativismului şi cum să le eliminaţi din viaţa voastră. Veţi învăţa cum să gândiţi mai pozitiv şi să fiţi mai optimişti în tot ceea ce faceţi.

În Capitolul 9 veţi începe să concentraţi tot ceea ce aţi învăţat în capitolele anterioare, pentru a obţine o eficienţă mai mare în relaţiile cu cei din jur. în Măiestria de a stăpâni relaţiile interumane veţi învăţa principiile fundamentale ale psihologiei interpersonale şi modul în care să vă îmbunătăţiţi relaţiile cu ceilalţi, în aproape orice situaţie.

În Capitolul 10, Măiestria de a stăpâni relațiile personale, veți învăța cum să

fiţi mai fericiţi în relaţiile voastre sentimentale. Veţi afla de ce relaţiile rezistă si de ce eşuează. Veţi afla o serie de lucruri simple pe care să le faceţi, sau să nu le mai faceţi, care vă pot transforma relaţiile peste noapte si, uneori, chiar si mai repede.

În Capitolul 11, Măiestria în arta de a fi părinte, veţi învăţa cum să fiţi părinţi exemplari. Veţi învăţa cum să comunicaţi cu copiii voştri, la orice vârstă, astfel încât aceştia să crească fericiţi, sănătoşi şi încrezători în propriile lor puteri. Veţi învăţa cum să neutralizaţi greşelile trecutului şi să construiţi reiaţii afective, care să reziste toată viaţa.

în cele din urmă, în Capitolul 12, Măiestria supremă: Puterea iubirii, veţi învăţa "secretele tuturor timpurilor" - cea mai puternică forţă din univers, modelatoare de caractere şi de destine şi singurul lucru care contează cu adevărat. Veţi descoperi cum să deveniţi fiinţe umane depline şi cum să vă valorificaţi potenţialul. Veţi învăţa cum să introduceţi principiile iubirii în tot ceea ce faceţi si în tot ceea ce sunteţi.

După ce veţi începe să exersaţi tot ceea ce învăţaţi în această carte, vă veţi bucura de o mai mare energie şi pace interioară, de o sănătate mai bună, de relaţii afective mai multe si mai bune, o libertate financiară mai mare, idealuri şi scopuri incitante cărora să vă dedicaţi, o autocunoaştere şi o conştiinţă de sine sporite şi de un sentiment minunat de împlinire şi realizare personală.

Ideile, perspectivele și îndrumările practice prezentate în această carte vă vor aduce o sănătate mai bună, o fericire și o prosperitate pe care nu le-aţi mai avut niciodată.

Pe măsură ce veţi aplica aceste principii în viaţa voastră, veţi observa îmbunătăţiri în ceea ce vă priveşte, în viaţa voastră si la oamenii din jur - schimbări care vi se vor părea uimitoare, întreaga voastră viaţă vi se va deschide şi se va extinde către orizontul posibilităţilor voastre, pe măsură ce veţi porni pe calea realizării maxime a Succesului în Viaţă.

EXERCITIU PRACTIC

Acest sistem este extrem de practic. Fiecare capitol conţine exerciţii pe care le puteţi face. Ele sunt menite să vă înzestreze cu instrumentele necesare pentru a vă controla pe deplin viaţa - iar ca acestea să fie eficiente, trebuie să le folosiţi. Trebuie să fiţi consecvenţi şi să faceţi exerciţiile în ordine, pentru a beneficia pe deplin de efectul lor cumulativ.

Primul exercițiu a fost descris în acest capitol. Depinde doar de voi ca să dați frâu liber imaginației și să "pictați" o capodoperă pe pânza vieții. Voi veți decide clar ce anume vă face să fiți cei mai fericiți în tot ceea ce întreprindeți.

Înainte de a decide ce este posibil, hotărâţi ce este mai bine pentru voi. Creaţi-vă, până la cel mai mic detaliu, viaţa ideală. Nu vă îngrijoraţi asupra procesului de trecere de la stadiul actual, la stadiul pe care doriţi să-l atingeţi. Pentru moment, concentraţi-vă doar asupra creării viziunii unui viitor perfect, în capitolele următoare veţi afla cum să vă transformaţi viziunile în realitate.

CAPITOLUL 2 CELE ŞAPTE LEGI ALE CONTROLULUI MENTAL

Astăzi, mai mult decât oricând, există informaţie practică tot mai abundentă despre cum să obţii succesul în orice domeniu. Totuşi, la sfârşitul unei vieţi de muncă, doar 5% din populaţie este independentă financiar. Mai mult de 80% din oameni ar prefera să facă altceva, iar 84% susţin că munca pe care o prestează se află mult sub valoarea potenţialului lor. Doar 5% sunt de părere că se folosesc de capacitatea lor maximă în munca pe care o desfăşoară.

Mulţi oameni sunt bolnavi, supraponderali, au o condiţie fizică slabă şi au suferinţe mai mari decât oricând. Din produsul intern brut, Statele Unite cheltuiesc pentru îngrijirea sănătăţii mai mult decât oricare altă ţară din lume, iar costurile sunt în continuă creştere. Astăzi cunoaştem faptul că multe boli şi afecţiuni sunt cauzate de atitudini mentale negative şi de nemulţumiri de diferite feluri. De fapt, oamenii se îmbolnăvesc pe ei înşişi şi îşi "otrăvesc" relaţiile cu propria lor gândire.

America este o ţară liberă. Tuturor oamenilor li se oferă şanse egale. Oamenii sunt liberi să facă orice doresc, să fie ceea ce vor, să meargă unde vor, să-şi schimbe în bine orice aspect din viaţa lor, ori de câte ori doresc. Atunci, de ce atâţia oameni persistă în negativism şi pesimism, când, de fapt, sunt liberi să gândească orice doresc? De ce sunt atât de puţini oamenii care încearcă să-şi valorifice la maximum potenţialul?

CĂUTAREA

În adolescență nu m-am gândit niciodată la faptul că, dacă cineva dorește să fie bun în ceea ce face, trebuie să studieze în detaliu și să pună în aplicare ce a învățat, într-un mod consecvent. Credeam că lucrurile se întâmplă, pur și simplu, că sănătatea, fericirea, pacea, prosperitatea și împlinirile mari survin în destinul omenesc, numai dacă se întâmplă ca oamenii să fie la locul potrivit, în momentul potrivit.

A trăi cu o asemenea convingere - aşa cum face majoritatea oamenilor - pune o persoană sub incidența Legii Hazardului. Această lege - care devine lege, în măsura în care este acceptată necondiționat - este principiul conducător pentru cei mai mulți oameni, în termenii cei mai simpli, această lege spune că a eşua în alcătuirea planurilor, înseamnă a planifica eşecul.

Dacă doriți să deveniți doctor, studiați medicina. Dacă doriți să deveniți un bucătar bun, învățați să gătiți, studiind cărțile de bucate, sau încercând rețete verificate. Dacă doriți să aveți o viață plină de bucurii, fericire și realizări personale, analizați-i pe cei mai fericiți și mai de succes oameni și, apoi, faceți ceea ce fac și ei, până când obțineți aceleași rezultate ca și ei.

Pentru mine, această idee era minunată. Părea atât de simplu! Bineînţeles că nu putea fi chiar atât de simplu. Si bineînţeles că nici nu este. Nimic din ceea ce este cu adevărat valoros nu se obţine uşor. Este o concepţie greşită aceea că, dacă un lucru este bun, se obţine uşor - cum ar fi, de exemplu, o relaţie. După unii, dacă trebuie să depui mult efort, atunci probabil ceva nu e tocmai în regulă. Acest mod de a gândi este distrugător pentru fericire.

Pe măsură ce am început să caut secretul unui trai mai bun, am formulat trei principii fundamentale de acțiune, care mi-au fost de mare folos.

Primul, viața este grea. întotdeauna a fost - și întotdeauna va fi. Viața nu face niciodată excepții pentru unul sau altul. Partea bună a lucrurilor este aceea că, dacă acceptăm acest adevăr, viața devine puțin mai ușoară, deoarece nu mai suferim atât de mult datorită sentimentelor de frustrare sau nedreptate.

Al doilea, tot ceea ce suntem, sau vom fi, depinde de noi. Suntem astăzi acolo unde suntem, pentru că acolo am ales noi să fim. Suntem mereu liberi să ne alegem acţiunile, sau lipsa de acţiune - iar viaţa noastră actuală este suma totală a propriilor noastre alegeri, bune sau rele. Dacă dorim ca viitorul să se schimbe, trebuie să facem alegeri mai bune.

Al treilea -şi poate cel mai important lucru - este că putem învăţa tot ceea ce este necesar pentru a deveni ceea ce dorim să devenim, pentru a obţine ceea ce dorim să obţinem. Există foarte puţine constrângeri şi, în majoritate cazurilor, ele provin din interior, nu din exterior.

Dacă necesitatea este mama invenţiei, atunci suferinţa pare să fie tatăl învăţăturii. Se pare că avem nevoie de momente de frustrare şi nefericire, înainte de a ne deschide către noi idei şi modalităţi de acţiune. Acest lucru a fost în mod cert valabil pentru mine, pe când aveam 20 de ani.

Pentru a avansa, trebuie să învăţaţi anumite lucruri şi să vă dezvăţaţi de altele. Sunteţi blocaţi la nivelul actual de cunoaştere şi îndemânare. Nu puteţi avansa doar cu ceea ce ştiţi acum. Viitorul vostru depinde, în mare măsură, de ceea ce învăţaţi şi experimentaţi, începând din acest moment.

Am început să studiez succesul, fericirea şi realizarea de sine, bazându-mă pe principiile menționate anterior. Ele au constituit fundația pe care am construit suprastructura sistemului pe care vi-l voi împărtăși și vouă, în această carte. Fiecare parte a ei este complementară altei secțiuni din carte, construindu-se asemeni unei clădiri magnifice, bucată cu bucată, până când întreaga construcție este gata, în toată splendoarea ei.

Gând cu gând, acţiune cu acţiune, veţi învăţa cum să vă faceţi din viaţă o capodoperă. Veţi învăţa cum să vă creaţi ceva cu adevărat frumos, prin propriile eforturi. Veţi învăţa cum să aveţi control total asupra destinului vostru. Veţi afla cum să realizaji mai multe decât aţi visat vreodată. Dar nu vă aşteptaţi să fie simplu.

CĂRĂMIDĂ CU CĂRĂMIDA

Când am început să studiez psihologia şi ştiinţa realizării umane, le-am experimentat pe mine însumi, pentru a verifica ce este adevărat şi ce nu. Si voi trebuie să faceţi la fel. Ascultaţi-vă vocea interioară. Indiferent de ceea ce aţi învăţat, sau de convingerile voastre, întrebaţi-vă, pur şi simplu: "Este valabil şi în ce mă priveşte?"

Așa cum veţi înţelege mai bine din Capitolul 6, persoanele superioare au deplină încredere în ele însele. Ele sunt foarte sensibile şi atente dacă ceva le dă o stare bună sau nu. Si voi ar trebui să faceţi la fel. Ar trebui să descoperiţi dacă tot ce se află în această carte vă dă o stare bună - dar dacă nu este aşa, atunci lăsaţi-o deoparte deocamdată şi reveniţi la ea mai târziu, când va avea mai mult sens pentru voi.

Th. Roosevelt a spus odată: "Faceţi ce puteţi cu resursele pe care le aveţi la îndemână, exact acolo unde vă aflaţi." Aşa am făcut şi eu. Când am început să mă întreb de ce unii oameni au succes mai mare decât alţii, m-am ocupat cu pasiune să aflu răspunsul. Chiar dacă eram un student sărac, eram cititor pasionat şi nu m-am temut niciodată de muncă, în timp ce alţii de vârsta mea îşi petreceau timpul liber dansând şi întâlnindu-se cu prietenele, eu studiam, încercând să recuperez timpul pierdut.

Am învăţat un lucru: dacă pentru a avea o viaţă minunată nu ne-ar trebui decât cărţi şi idei, atunci am fi cu toţii bogaţi şi fericiţi. Astăzi există mai multe şi mai bune cărţi, casete audio şi video si chiar prelegeri despre cum să obţinem succesul în toate domeniile vieţii noastre, decât în întreaga istorie a omenirii. Si n-a existat nimic din ceea ce am citit, văzut şi ascultat, care să nu fi avut întotdeauna ceva valoros de oferit. Dar toate acestea la un Ioc, nu sunt îndeajuns.

Trebuie să aveţi un sistem. Fără un sistem cu ajutorul căruia să integraţi şi să aplicaţi ideile pe care le învăţaţi, sunteţi asemeni unei persoane care încearcă să asambleze un puzzle, fără să aibă nici o imagine. Dar aproape orice sistem e mai bun decât nimic, însă trebuie să învăţaţi sistemul şi apoi să vă im-puneţi să-l urmaţi, până când obţineţi rezultatele dorite.

Nimeni nu ar trebui să încerce în mod serios să stăpânească vreun domeniu

complex, fără să învețe tot ce se poate de la cei care si-au demonstrat deja măiestria în domeniul respectiv. Acest lucru e valabil în drept, medicină, inginerie și afaceri. E la fel de valabil si în relațiile interumane, când e vorba despre fericire, sănătate, bunăstare si pace interioară, în mod virtual, tot ceea ce vă doriți să fiți, să aveți sau să faceți se obține prin studiu si muncă asiduă. Dar, trebuie să aveți un sistem, pe care să-l puneți în practică.

PRINCIPIILE FUNDAMENTALE DE OPERARE

Motivul principal al eşecurilor si frustrării îl constituie faptul că oamenii nu ştiu cum să-și pună în valoare tot ce au mai bun. Ei nu ştiu cum să acţioneze pentru a obţine maximum de performanţă şi fericire. Ei nu-şi cunosc principiile fundamentale de operare şi, în consecinţă, îşi risipesc multe ore, chiar ani, acţionând mult sub nivelul potenţialului lor.

De exemplu, imaginaţi-vă că cineva v-a oferit un computer scump, sofisticat. Vă este livrat direct acasă, iar atunci când îl despachetaţi, constataţi că din cutie lipseşte manualul de instrucţiuni. Imaginaţi-vă că nu aveţi nici cea mai mică idee despre cum să utilizaţi un computer şi nu cunoaşteţi nici limbajul computerelor. Imaginaţi-vă că trebuie să vă gândiţi cum funcţionează, cum să-l puneţi în funcţiune, care îi este sistemul de operare, cum să-l programaţi şi cum să obţineţi ceva de valoare cu ajutorul lui. Cât timp credeţi că v-ar lua să faceţi toate acestea, fără nici un ajutor sau îndrumare? Răspunsul este că, deşi aţi fi extrem de motivaţi şi hotărâţi, v-ar lua probabil ani pentru a vă da singuri seama cum să folosiţi un computer. Si, cu siguranţă, în toţi aceşti ani aţi începe să vă gândiţi la alte lucruri şi aţi continua să vă faceţi treaba în acelaşi mod depăşit şi lipsit de eficienţă, de dinainte.

Acum, imaginaţi-vă că aţi primit acelaşi computer dar, de această dată, având manualul de instrucţiuni care este pe înţelesul tuturor şi, în plus, însoţit de un specialist informatician care vă arată, pas cu pas, cum să porniţi computerul, cum să-l faceţi să funcţioneze, cum să-l programaţi şi cum să-l utilizaţi cu eficienţă maximă.

Într-o singură după-amiază, cu ajutorul manualului de instrucțiuni și al specialistului puteți să vă instalați computerul și să-l faceți operativ. După aceea, veți ști din ce în ce mai bine cum să-l folosiți, iar calitatea și cantitatea a ceea ce produceți vor crește rapid.

Morala este următoarea: venim pe lume fără nici un manual de instrucţiuni. Suntem înzestraţi cu un creier uimitor, a cărui complexitate şi posibilităţi sunt atât de vaste, încât nu le putem încă înţelege. Acest organ minunat (în greutate de până la 1,5 kg) conţine 100 de miliarde de celule şi procesează 100 milioane de biţi de informaţie pe oră. El menţine un echilibru chimic perfect în fiecare dintre miliardele de celule ale organismului nostru, prin sistemul nervos autonom. Folosit corespunzător, creierul nostru incredibil ne poate conduce de la sărăcie la bogăţie, de la singurătate la popularitate, de la boală la sănătate şi de la depresie la fericire şi bucurie - dacă învăţăm să-l folosim corespunzător.

Această carte poate fi considerată, în întregime, un manual de instrucțiuni menit să vă ajute să vă valorificați întreg potențialul. Ea vă va arăta cum să stăpâniți uimitoarea putere a minții voastre, pentru a obține orice vă doriți cu adevărat în viață.

MINTEA VOASTRĂ MULTIDIMENSIONALĂ

Mintea este asemenea unei unități centrale de procesare, dintr-o rețea extinsă

de computere. Ea este accesată, influenţată şi programată de câţiva operatori sau surse. Toate datele introduse afectează şi influenţează celelalte date. Toate informaţiile noi influenţează imediat datele procesate de oricare dintre utilizatorii individuali. Informaţiile noi - indiferent dacă sunt adevărate sau false - pot modifica imediat funcţionarea oricărei alte zone.

Mentalul nostru subconștient este unitatea centrală de procesare. Sarcina ce vă revine pentru atingerea unui obiectiv, este să reprogramați această unitate, astfel încât ceea ce gândiți, simțiți si credeți să devină echivalentul mental a ceea ce doriți cu exactitate să trăiți ca experiență si de care să vă bucurați.

Căile de acces către subconștient sunt atât interne, cât și externe. Pe plan intern, sunteți afectați de gânduri, de reprezentările mentale sau de imaginație, ca și de propriile sentimente. Pe plan extern, sunteți influențați de mediul sugestiv, de tot ceea ce se înregistrează în mintea conștientă. Sunteți afectați de ceea ce faceți, spuneți, auziți, vedeți, citiți, vizionați, ascultați și, în mod special, de oamenii cu care vă asociați si de conversațiile la care participați. Fiecare dintre aceste influențe poate provoca sau stimula una sau mai multe influențe de altă natură. Toate acestea, combinate, au creat și creează persoana care sunteți astăzi, precum si fiecare aspect al vieții voastre.

Când vă trece un gând prin minte, adesea acesta provoacă un alt gând, sau chiar un flux de gânduri care vă îndepărtează de gândul iniţial. Mintea se grăbeşte, asemeni unui torent, purtându-vă înspre obiectivul propus - sau, dimpotrivă, îndepărtându-vă de el, în funcție de cât de mult control mental alegeți să exercitați.

Gândurile provoacă imagini potrivite cu ele, iar acestea duc la altele, și apoi la altele, care te îndepărtează de gândul care le-a dat naștere inițial - sau te duc înapoi spre acesta.

Gândurile sau imaginile declanşează apariţia unor emoţii diferite. Sentimentele, la rândul lor, declanşează gânduri şi imagini, care apoi duc la apariţia unor noi emoţii şi stări - si aşa mai departe.

Gândurile şi imaginile pe care le aveţi şi sentimentele pe care le trăiţi dau naştere cuvintelor şi acţiunilor corespunzătoare lor. Dacă vă gândiţi la obiectivele voastre, dacă deja le vedeţi ca şi realizate şi dacă gândul la ele vă determină să fiţi optimişti şi entuziasmaţi, atunci veţi vorbi pozitiv şi veţi acţiona eficient, pe parcursul întregii zile.

Ceea ce citiți vă poate influența gândurile, imaginile, sentimentele, cuvintele și acțiunile, iar acestea, la rândul lor, pot influența ceea ce veți citi în continuare. Oamenii care vă înconjoară, conversațiile pe care le purtați, vor influența modul în care vorbiți, pășiți, comunicați și vă comportați.

Casetele pe care le ascultați în timp ce conduceți mașina, emisiunile pe care le vizionați la televizor, seminarele la care participați și ceea ce faceți în fiecare zi - toate acestea vor afecta persoana voastră în devenire și, la rândul lor, vor influența, multiplica, diminua, intensifica și modifica alte influențe și alte informații deja stocate.

Pe lângă toţi aceşti factori, experienţele pe care le-aţi trăit în trecut - bune sau reîe - vor da culoare atitudinii si percepţiei faţă de tot ceea ce vi se întâmplă vouă personal şi la ce se află în jurul vostru.

Dacă vi se pare puţin complicat, să ştiţi că aşa şi este. Mintea si viaţa voastră sunt asemeni unei încăperi plină cu muzicieni; fiecare cântă la instrumente diferite, pe diferite tonalităţi si toţi încearcă să vă capteze atenţia, în mijlocul acestui haos, este oare de mirare că cei mai mulţi simt că nu-şi pot controla vieţile? Este de mirare că cei mai mulţi oameni ar prefera să facă altceva, altundeva - şi, în multe cazuri, să fie cu altcineva? Este de mirare că cei mai mulţi oameni simt că ar putea să facă mult mai mult decât fac, dar se simt neputincioşi când este vorba să facă o

schimbare? Această situație este, în același timp, atât marea provocare, cât și marea șansă a vieții noastre.

Principala sarcină pe care o aveţi de îndeplinit pentru a putea prelua controlul asupra vieţii şi viitorului vostru, este de a deveni dirijorul propriei orchestre. Trebuie să preluaţi controlul asupra aspectelor interne şi externe ale vieţii voastre şi să le faceţi să cânte în armonie, în jurul temei centrale pe care o alegeţi! Ceea ce aveţi de făcut este să cântaţi muzică bună şi să faceţi din viaţă un spectacol grandios.

SĂ ÎNȚELEGEM LEGI DIFERITE

Probabil că ştiţi deja că există două tipuri de legi în univers: cele făcute de om şi cele naturale. Puteţi să încălcaţi legile făcute de om, cum ar fi legea traficului rutier, şi e posibil, sau nu, să fiţi prinşi. Dar dacă încercaţi să nu respectaţi legile naturale, veţi fi prinşi de fiecare dată, fără excepţie.

La rândul lor, legile naturale se împart în două categorii: legi fizice şi legi mentale. Acţiunea legilor fizice, cum ar fi cele care guvernează electricitatea şi mecanica lucrurilor, poate fi dovedjtă prin experimente controlate si prin activităţi practice.

însă legile mentale pot fi dovedite numai prin experiență si intuiție, ca și văzându-le cum acționează în propria noastră viață. Unele legi mentale au fost scrise demult, în anul 2000 î. Ch. - adică în urmă cu 4000 de ani. în antichitate, aceste legi sau principii erau predate în așa-numitele "școli ale misterelor". Cei care se înscriau la aceste școli se pregăteau perioade lungi de timp, uneori mulți ani, în decursul cărora accesau, pe rând, aceste principii, în acele zile, astfel de principii nu erau menite să fie împărtășite marelui public. Conducătorii acestor școli din antichitate simțeau că omul obișnuit nu ar înțelege aceste legi și le-ar folosi în mod greșit - și probabil că, la vremea aceea, aveau dreptate.

Astăzi, se scrie şi se discută destul de deschis despre majoritatea acestor legi, deşi doar o mică parte a populației are cunoștință de ele. Studiind viețile şi povestirile persoanelor de succes, am constatat că aproape fiecare a folosit aceste legi, conștient sau nu şi, în consecință, au realizat în 2-3 ani mai mult decât reușește o persoană obișnuită într-o viață întreagă. De fapt, succesul real și de durată vine din actul de a vă organiza viața în armonie cu aceste principii generale.

lată o idee importantă: legile mentale sunt asemeni legilor fizice, deoarece ele acționează absolut tot timpul. Legea gravității, de exemplu, este aceeași în toate colțurile lumii, 24 de ore pe zi. Dacă vă aruncați de pe o clădire cu 10 etaje, veți cădea pe asfalt cu aceeași forță - fie vă aflați la New York, fie la Tokyo.

Nu contează ce ştiţi despre gravitaţie, dacă sunteţi de acord cu ea, sau dacă cineva v-a povestit vreodată despre gravitaţie. Legea este neutră. Ea acţionează peste tot, indiferent dacă o cunoaşteţi şi dacă vă convine în acel moment, sau nu.

Legile mentale acţionează şi ele tot timpul, deşi efectele lor fizice nu pot fi văzute chiar atât de uşor. Ori de câte ori viaţa voastră merge bine, înseamnă că gândurile şi activităţile voastre se află în deplină armonie cu aceste legi mentale invizibile. Ori de câte ori aveţi probleme de orice fel, este aproape sigur că aţi încălcat una sau multe dintre aceste legi - fie că le cunoaşteţi, sau nu. întrucât ele sunt esenţiale pentru fericirea voastră, e important să vă familiarizaţi cu ele şi să le integraţi în tot ceea ce faceţi.

1. LEGEA CONTROLULUI

Legea controlului afirmă că vă simţiţi bine în ceea ce vă priveşte, în măsura în care simţiţi că aveţi control asupra propriei vieţi - şi că sunteţi nemulţumiţi de voi

înşivă, în măsura în care simţiţi că nu vă puteţi controla viaţa, sau că sunteţi controlaţi de vreo forţă, persoană sau influenţă externă.

Această lege, sau principiu, este bine cunoscută în psihologie. Ea se numește teoria "centrului de control", în general, se cunoaște faptul că stresul, anxietatea, tensiunea și afecțiunile psihosomatice survin la persoanele care simt că nu dețin control asupra vieții lor, sau asupra unei părți importante din viața lor. De exemplu, dacă simțiți că viața vă este controlată de datorii, șefi, de către o sănătate precară, de o relație inadecvată, ori de comportamentul altora, veți suferi de stres. Acesta se va manifesta prin stări de iritare, furie și resentimente. Dacă nu-l tratați, va evolua spre insomnie, depresie sau diferite alte boli.

Puteţi avea un "centru de control" intern sau extern. Cu alte cuvinte, puteţi să simţiţi fie că sunteţi responsabili de viaţa voastră, fericiţi, optimişti şi încrezători, fie că sunteţi controlaţi de către alţii, neajutoraţi, prinşi în cursă, victime. în fiecare caz, controlul asupra vieţii voastre începe cu gândurile - singurul domeniu asupra căruia aveţi control deplin. Modul în care gândiţi despre o situaţie determină modul în care veţi simţi, iar sentimentele vă determină comportamentul.

Autodisciplina şi stăpânirea de sine încep să se manifeste în momentul în care preluați controlul asupra propriilor gânduri. Nici o persoană, sau situație, nu vă pot face să simțiți ceva - doar modul în care gândiți despre situație este cel care vă face să simțiți într-un fel sau altul. Puteți să vă controlați modul în care gândiți. Aşa cum a spus Eleanor Roosevelt: "Nimeni nu vă poate face să vă simțiți inferiori, fără consimțământul dumneavoastră".

Există două moduri fundamentale prin care puteţi controla orice situaţie ce determină apariţia stresului sau a nefericirii. Primul: puteţi acţiona. Puteţi merge înainte, făcând ceva pentru a aduce o schimbare. Puteţi să vă implicaţi într-un anume fel şi să schimbaţi situaţia respectivă. Al doilea mod: puteţi să vă retrageţi, pur şi simplu. Deseori, vă regăsiţi controlul după ce vă eliberaţi de o persoană, sau de o situaţie şi vă implicaţi activ în altceva.

Uneori, cel mai bun lucru pe care-l puteţi face, atunci când simţiţi că nu deţineţi controlul, este să vă retrageţi. Dacă aţi rupt vreodată o relaţie nefericită, sau aţi renunţat la o slujbă neplăcută, vă amintiţi, desigur, ce bine v-aţi simţit atunci când aţi încetat să vă mai luptaţi. Luând hotărârea de a nu mai opune rezistenţă, v-aţi recăpătat simţul controlului.

Legea controlului vă demonstrează de ce este atât de important să fiţi hotărâţi. Ea explică de ce e atât de important să ştiţi exact ce doriţi, încrederea în sine care însoţeşte senzaţia de a fi stăpân pe situaţie, conferă unei persoane care are un scop şi un plan clar, un avantaj net faţă de o persoană nesigură sau nehotărâtă. Examinaţi mental diferitele aspecte ale vieţii voastre şi decideţi când vaţi simţit optimişti şi aţi deţinut controlul - şi când nu. Apoi, gândiţi-vă la acele lucruri pe care le-aţi putea face, pentru a controla aceste aspecte ale vieţii care vă produc stres. Gândiţi-vă, de asemenea, la situaţiile la care ar fi mai bine să renunţaţi. Una dintre responsabilităţile majore este să obţineţi si să menţineţi controlul asupra vieţii voastre. Această senzaţie de deţinere a controlului devine baza pentru a vă construi fericirea si succesul în viitor. Asiguraţi-vă că e solidă ca o stâncă.

2. LEGEA CAUZEI SI EFECTULUI

Legea cauzei si efectului afirmă că pentru fiecare efect din viaţa voastră, există o cauză specifică. Această lege este atât de importantă, încât a fost denumită "Legea de fier a universului". Conform ei, tot ceea ce se întâmplă are o cauză - fie că o cunoaştem, sau nu. Nimic nu este întâmplător. Trăim într-un univers al ordinii,

guvernat sever de legi, şi înțelegerea acestui fapt primează în fața celorlalte legi sau principii.

Legea cauzei si efectului afirmă că există cauze specifice ale succesului şi cauze specifice ale eşecului. Există cauze specifice pentru sănătate şi pentru boală. Există cauze specifice pentru fericire şi nefericire. Dacă există un efect în viaţa voastră, care doriţi să se repete, trebuie să mergeţi înapoi la cauze şi să repetaţi cauzele. Dacă există un efect pe care nu-l doriţi, trebuie doar să identificaţi cauza şi să o îndepărtaţi.

Această lege este atât de simplă, încât îi descumpănește pe mulţi. Ei continuă să facă - sau să nu facă - lucruri care le cauzează nefericire si frustrare, și atunci consideră că de vină pentru problemele lor sunt alţii, sau societatea.

Nebunia a fost definită astfel: "să faci aceleași lucruri, în același mod, și să te aștepți la rezultate diferite", într-o oarecare măsură, toți facem la fel. Trebuie să ne confruntăm direct cu această tendință și să o tratăm cu sinceritate. Un proverb scoțian spune: "Mai bine aprinzi o lumânare mică, decât să blestemi întunericul". Este mai bine să analizăm atent cauzele tuturor problemelor noastre, decât să ne supărăm din pricina lor.

În capitolul *Pilde* din Biblie se spune că "Ceea ce un om seamănă, aia culege". Această versiune a *Legii cauzei și efectului* este denumită *Legea semănatului si culesului*. Ea spune că ceea ce semănați, veți culege - si, în plus, ceea ce culegeți astăzi, sunt roadele a ceea ce ați semănat în trecut. Dacă doriți să aveți, în viitor, o altă recoltă în orice domeniu al vieții voastre, trebuie să plantați semințe diferite astăzi; și bineînțeles că aceasta se referă, în primul rând, la semințele mentale.

Cea mai importantă aplicație a legii cauzei si efectului, sau a semănatului și culesului este aceasta: "Gândurile sunt cauze, iar stările sunt efecte." Gândurile voastre sunt cauzele primare ale situațiilor din viața voastră. Tot ceea ce trăiți a început cu un gând de un anume fel - al vostru, sau al altcuiva.

Tot ceea ce sunteţi, sau veţi fi vreodată, este rezultatul modului în care gândiţi, bacă vă schimbaţi calitatea gândirii, vă schimbaţi si calitatea vieţii. Schimbările produse în interiorul vostru vor atrage după sine schimbări în exterior. Veţi culege ceea ce aţi semănat. O faceţi chiar acum.

Frumusețea acestei legi imuabile constă în faptul că, acceptând-o, preluați controlul deplin asupra gândirii, asupra sentimentelor si rezultatelor obținute. Aplicând Legea cauzei și a efectului, vă armonizați cu Legea controlului. Vă veți simți imediat mai bine și mai mulțumiți în ceea ce vă privește.

Fiecare aspect al succesului sau eșecului în afaceri poate fi explicat prin această lege fundamentală. Dacă semănați cauze corecte, veți culege efectele dorite. Dacă oferiți produse sau servicii de calitate, pe care clienții le doresc, de care au nevoie si pe care sunt dispuși să le plătească și apoi le veți promova cum se cuvine, veți avea succes în vânzarea lor. Dacă nu procedați astfel, nu veți reuși.

Dacă faceţi un lucru de calitate şi obţineţi rezultatele de care firma la care lucraţi are nevoie pentru a se dezvolta şi prospera, veţi avea succes şi veţi fi fericiţi în carieră. Dacă îi trataţi bine pe alţii, veţi fi tratat la fel de către aceştia, întotdeauna veţi primi de la viaţă ceea ce aţi pus în ea - şi voi sunteţi cei care controlaţi ceea ce puneţi în ea.

3. LEGEA CREDINTEI

Legea credinței spune că tot ceea ce credeți din tot sufletul devine realitate. Cu cât credeți mai mult că ceva este real, cu atât e mai posibil să devină realitate. Dacă credeți cu adevărat în ceva, nici nu vă imaginați că poate fi altfel. Credințele voastre vă construiesc un fel de tunel. Ele elimină, sau vă determină să ignorați,

informațiile care nu corespund cu ceea ce credeți.

William James, din Harvard, a spus: "Credinţa creează realul", în Biblie se spune: "După credinţa voastră vi se va da vouă". Cu alte cuvinte, nu credeţi neapărat tot ce vedeţi, dar vedeţi ce credeţi.

De exemplu, dacă credeţi cu adevărat că sunteţi sortiţi să aveţi succes în viaţă, atunci, indiferent de ce se întâmplă, veţi continua să vă croiţi drumul spre atingerea scopurilor stabilite. Nimic nu vă va opri.

Pe de altă parte, dacă credeţi că succesul este o chestiune de noroc sau de hazard, atunci vă veţi descuraja şi dezamăgi repede, ori de câte ori lucrurile nu merg în favoarea voastră. Convingerile voastre vă pregătesc fie pentru succes, fie pentru eșec.

În general, oamenii adoptă unul dintre cele două moduri de a privi lumea. Primul este ceea ce se numește o viziune "binevoitoare" asupra lumii. Dacă aveți o astfel de viziune asupra lumii, atunci, în general, considerați că lumea este un loc destul de bun pentru a trăi. Aveți tendința de a vedea partea bună a oamenilor și a situațiilor și de a crede că există multe șanse în jurul vostru, de care puteți profita. Credeți că, deși nu sunteți perfecți, sunteți, în general, o persoană bună. Credeți în viitorul vostru și în al celorlalți. Sunteți, în esență, un optimist.

Cea de-a doua viziune asupra lumii este una "răuvoitoare". O persoană cu o viziune răuvoitoare asupra lumii are, în general, o atitudine negativistă și pesimistă față de ea însăși și față de viață, în general, ea consideră că "nu poți să te lupți cu morile de vânt", sau "bogatul tot bogat rămâne, săracul tot sărac" și că, indiferent cât de mult muncește, nu poate obține mare lucru, din cauza obstacolelor apărute în cale.

Acest tip de persoane văd peste tot nedreptate, opresiune şi nenorocire. Când lucrurile merg rău pentru ei - ceea ce, de obicei, se şi întâmplă - dau vina pe ghinion sau pe oamenii răi. Se simt victime. Datorită acestei atitudini, ei nu se plac şi nici nu se respectă prea mult pe ei înşişi.

Inutil să spun că oamenii cu o viziune optimistă tind să fie cei care își modifică în mod activ viitorul, construindu-l și creându-l. Ei au tendința să fie optimiști și veseli și văd lumea ca un loc bun si luminos în care să trăiască. Ei au atitudini mentale optimiste, care le permit să reacționeze pozitiv și constructiv la inevitabilele suișuri și coborâșuri ale vieții de zi cu zi. O parte esențială a călătoriei spre succes este dezvoltarea și menținerea acestei viziuni pozitive sau binevoitoare asupra lumii.

Probabil că cele mai mari blocaje mentale pe care va trebui să le depăşiţi vreodată, sunt cele conţinute de convingerile proprii, care vă autolimitează. Acestea sunt convingerile profunde pe care le aveţi şi care vă limitează într-un fel sau altul. Ele vă împiedică să acţionaţi, oprindu-vă până şi de la o simplă încercare. Adesea, ele vă determină să vedeţi lucruri care, de fapt, nu sunt adevărate.

Probabil vă simţiţi limitaţi în inteligenţă, deoarece în timpul şcolii aţi obţinut note medii sau mediocre. S-ar putea să credeţi că abilitatea voastră creativă, sau capacitatea de a învăţa şi a memora sunt limitate. Probabil nu vă simţiţi foarte pricepuţi sau isteţi în ceea ce priveşte banii. Unii oameni simt că nu pot pierde în greutate, că nu pot renunţa la fumat, sau că nu pot fi atrăgători pentru persoanele de sex opus.

Dar, indiferent de convingerea voastră, dacă credeţi cu tărie în ceva, acesta va deveni realitatea voastră. Acţionaţi, vorbiţi, comportaţi-vă şi comunicaţi cu alţii conform cu convingerile voastre. Chiar dacă acestea sunt total greşite, dacă credeţi în ele, vor deveni adevărate pentru voi.

M-am limitat și m-am desconsiderat ani de zile, așa cum fac mulți oameni,

deoarece nu absolvisem liceul, îi priveam pe absolvenţii de universitate cu admiraţie şi respect. Mi-am spus, inconştient, că viitorul meu este limitat. Din cauza acestei convingeri, mi-am stabilit doar scopuri limitate şi nu am fost surprins când nu le-am atins. La urma urmei, n-am strălucit în scoală - la ce m-aş fi putut aştepta?

Într-o zi, am citit o poveste despre un tânăr dintr-un orășel, care absolvise liceul cu note maxime. S-a înscris la universitatea din statul său. O parte a examenului de admitere consta în testul de aptitudini academice, ca pentru toţi candidaţii de la universităţile din America. Câteva săptămâni mai târziu, a primit o scrisoare de la universitate, prin care era anunţat că a obţinut un punctaj de 99% şi că era acceptat pentru primul semestru.

A fost fericit că fusese acceptat, dar mai era o problemă. Nu știa nimic despre sistemul de notare procentual și a tras concluzia greșită că 99% era coeficientul lui de inteligență. El știa că nivelul mediu al coeficientului de inteligență era de 100 și a simțit că nu va putea face față pretențiilor universitare, cu inteligența lui "limitată". în primul semestru a căzut la toate sau aproape toate cursurile, în cele din urmă, consilierul său l-a întrebat ce se întâmplă cu el.

"Ei bine", i-a răspuns tânărul, "nu puteți da vina pe mine. Am un coeficient de inteligență de numai 99." Consilierul avea în fața sa dosarul studentului. "De ce spui asta?", l-a întrebat el.

"Aşa am fost informat prin scrisoarea de admitere la universitate", a răspuns tânărul.

Când consilierul și-a dat seama ce se întâmplase, i-a explicat studentului diferența dintre coeficientul de inteligență și procentajul de admitere la universitate. "Un procent de 99% înseamnă că ai obținut un punctaj egal sau mai mare decât 99% dintre toți candidații din țară care s-au prezentat la acest test. Ești unul dintre cei mai inteligenți tineri din această universitate", i-a spus consilierul.

Când tânărul și-a dat seama ce greșeală făcuse și și-a schimbat convingerea despre inteligența sa, a devenit o persoană diferită. S-a întors la cursuri și a început să învețe cu un sentiment nou de competență si încredere. Până la sfârșitul semestrului ocupa un loc de cinste și, în cele din urmă, a absolvit printre primii zece din grupa sa.

Această poveste constituie o lecție valoroasă pentru voi, așa cum a fost și pentru mine. Noi acceptăm prea repede faptul că suntem limitați într-un fel sau altul. Apoi, ignorăm sau respingem tot ce contrazice ceea ce ne-am hotărât deja să credem. Un profesor l-a întrebat odată pe un băiat: "Știi să cânți la vreun instrument muzical?".

"Nu știu", a răspuns acesta. "Nu am încercat încă."

Într-un fel, sunteți asemenea băiețelului. Nici voi nu știți ce puteți face cu adevărat. Nu vă grăbiți să vă subevaluați. Refuzați să acceptați limitări ale potențialului vostru. E posibil să puteți face mult mai multe decât ați făcut înainte.

Majoritatea convingerilor voastre autolimitative nu sunt deloc adevărate. Ele se bazează pe informațiile negative pe care le-ați asimilat și le-ați acceptat ca fiind adevărate. Odată ce ați acceptat-o ca fiind adevărată, convingerea devine realitate pentru voi. După cum spunea Henry Ford: "Dacă crezi că poți face un lucru, sau dacă crezi că nu poți, ai dreptate si într-un caz si în celălalt."

În Capitolul 3 veţi învăţa cum să construiţi un sistem puternic de convingeri, unul care este compatibil cu ceea ce doriţi să obţineţi în viaţă, între timp, ar trebui să începeţi să identificaţi orice convingere autolimitativă care v-ar putea împiedica să progresaţi. Uneori, soţul/soţia sau un prieten de încredere vă pot ajuta să recunoaşteţi şi să identificaţi ideile si convingerile autolimitative, de care s-ar putea să fiţi conştienţi. Nu uitaţi că ele vă pot pricinui la fel de mult rău dacă nu ştiţi despre ele, ca şi în cazul în care aţi şti.

4, LEGEA ASTEPTĂRILOR

Această lege afirmă că tot ceea ce așteptați cu încredere, devine propria voastră profeție de autoîmplinire. Cu alte cuvinte, ceea ce primiți de la viață nu este neapărat ceea ce doriți, ci ceea ce așteptați. Așteptările voastre exercită o influență puternică, invizibilă, care-i determină pe oameni să acționeze și care fac ca situațiile să se desfășoare exact în modul în care ați anticipat.

Într-un fel, întotdeauna acţionaţi ca un prezicător în propria voastră viaţă, prin modul în care vorbiţi despre ceea ce credeţi că se va întâmpla. Oamenii de succes au o atitudine de încredere, de aşteptări optimiste. Ei se aşteaptă sa aibă succes, ei se aşteaptă să placă celorlalţi. Ei se aşteaptă să fie fericiţi şi rareori sunt dezamăgiţi.

Persoanele care nu au succes au așteptări negative, de cinism și pesimism, care, într-o măsură oarecare, determină ca situațiile să se desfășoare exact așa cum se așteaptă ei.

În cartea sa, Pygmalion in the Classroom (Pygmalion în clasă), dr. Robert Rosenthal, de la Universitatea Harvard, descrie modul în care așteptările profesorilor au un impact enorm asupra performanțelor studenților lor. De asemenea, el a descoperit că dacă studenții au simțit că se așteaptă rezultate mai bune din partea lor, au avut realizări cu mult mai bune, decât în absența acelor așteptări.

Într-un experiment foarte cunoscut, realizat la sfârşitul anilor '60, în regiunea Sân Francisco Bay, de către dr. Rosenthal, la începutul unui an şcolar, trei profesori au fost rugați să vină în biroul directorului. Acesta le-a spus: "Am observat metodele dumneavoastră de predare și am ajuns la concluzia că sunteți cei mai buni profesori din şcoală. Drept răsplată pentru modul excelent de predare, vă repartizăm fiecăruia câte o clasă cu cei mai buni elevi din şcoală. Acești copii au fost selectați pe baza unor teste recente de inteligență si ne așteptăm la o creștere a performanței școlare de 20% - 30%, în decursul acestui an. Dar, pentru că nu dorim să fim acuzați de discriminare, vă rugăm să păstrați confidențialitatea. Nu le vom spune părinților - si nici dumneavoastră nu le veți spune elevilor - că au fost special selectați pentru această clasă de copii avansați."

Profesorii au fost încântaţi. Visul oricărui profesor este să aibă o clasă plină de copii înzestraţi. Ei s-au întors la ore cu şi mai mult entuziasm.

În timpul întregului an şcolar, orele au fost monitorizate şi profesorii verificaţi. Se părea că profesorii au predat cu o implicare mai mare. Parcă erau mai răbdători cu elevii care nu înţelegeau imediat un subiect nou. Ei si-au petrecut un timp mai îndelungat după orele de şcoală, pregătindu-i pe elevi. Dacă un elev avea dificultăţi în a înţelege ceva, profesorul presupunea că problema se datora metodei sale de predare, şi nu studentului.

La sfârşitul anului şcolar, cele trei clase nu numai că se aflau în fruntea şcolii, dar şi în topul şcolilor din zonă, în ceea ce priveşte notele obţinute la testele standard. Ei au obţinut o performanţă cu 20-30% mai mare decât în anul precedent -întocmai cum fusese prevăzut.

Când s-au afişat rezultatele testelor, directorul i-a invitat din nou pe profesori în biroul său. I-a felicitat pentru minunatul an şcolar şi pentru rezultatele obţinute de elevi. Profesorii au fost cu toţii recunoscători directorului pentru că le-a dat şansa să predea atâtor tineri talentaţi. Ei au afirmat că este uşor să predai, atunci când ai de-a face cu elevi atât de inteligenţi şi că predarea le-a făcut o plăcere mai mare decât în oricare alt an.

Directorul le-a explicat că totul nu a fost decât un experiment. Elevii nu erau

excepționali, numele lor au fost alese la întâmplare din toate clasele. Ei au fost înscriși în clasele celor trei profesori, prin tragere la sorți. De fapt, ei erau elevi mediocri.

Inutil să spun cât de surprinși au fost profesorii. Cum se putea ca elevii să se descurce atât de bine, întocmai cum fusese prevăzut? Apoi s-au gândit că motivul era faptul că ei sunt profesori excelenți. Experiența lor profesională a fost cea care a dus la asemenea rezultate.

Directorul le-a spus profesorilor că și ei au fost aleși la întâmplare. La începutul anului școlar, a pusîntr-o pălărie bilețele cu numele tuturor profesorilor din școală și ei au fost cei trei aleși prin tragere la sorți.

Acesta este așa-numitul experiment dublu-orb. Cei care au făcut experimentul au rămas constanți în acțiunile lor, cu excepția așteptărilor. Așteptările pe care directorul le avea din partea profesorilor au fost clare și explicite. El le-a spus: "Sunteți profesori excelenți și ne așteptăm să obțineți rezultate excelente de la aceste clase de elevi deosebiți".

Așteptările pe care profesorii le-au avut de la studenți au fost implicite și tacite. Ei i-au tratat pe copii ca și cum aceștia ar fi foarte inteligenți și s-au așteptat ca ei să acționeze pe măsura informațiilor pe care le primeau.

În ambele cazuri, așteptările s-au bazat pe informații false. Totuși, în ambele cazuri, așteptările au devenit predicții de autorealizare, deoarece fuseseră create de o sursă veridică.

Acest lucru este foarte important. Aşteptările voastre sunt modelate direct proporţional cu respectul faţă de seriozitatea sursei. Cu cât respectaţi mai mult o persoană, cu atât mai mare va fi influenţa pe care această persoană o va avea asupra aşteptărilor pe care le aveţi de la voi înşivă.

Profesorii au predat într-o manieră deosebită și elevii au învățat mai bine decât o făcuseră vreodată. Unul dintre elevii care au participat la experiment a obținut la test un coeficient de inteligență (IQ) de 115, față de 90 cât avusese anterior, adică un salt de 25 de puncte IQ într-un singur an, sub influența unui profesor care avea așteptări pozitive, în urma mai multor experimente, s-a demonstrat că, atunci când profesorii se așteaptă ca elevii să aibă performanțe mai mari, aceștia se străduiesc mai mult și încearcă să se ridice la nivelul așteptărilor profesorilor.

Mulţi părinţi care au participat la seminariile noastre au transformat viaţa şcolară a copiilor lor, cerându-le profesorilor acestora să-i trateze pe copiii lor ca şi cum ar fi deosebit de inteligenţi. Ei au constatat că profesorii au fost, în majoritatea cazurilor, mai mult decât dispuşi să adopte această idee. Părinţii au procedat în acelaşi mod şi acasă.

Rezultatele au fost uimitoare. Copiii care aveau doar note de 7 și 8, au obținut 9 și 10, în mai puțin de 2 luni. Copiii care erau nemotivați și plictisiți de școală, deoarece nu aveau rezultate prea bune, au devenit entuziaști și încântați să învețe sub influența părinților și a profesorilor, care s-au așteptat cu optimism și gândire pozitivă, ca rezultatele lor să fie bune.

PATRTU TIPURI DE AȘTEPTĂRI

Există patru tipuri de așteptări care au impact asupra vieților noastre. Primul constă în așteptările părinților. Toți suntem

programați, pe plan subconștient, să ne ridicăm sau să coborâm la nivelul speranțelor pe care părinții si le-au făcut în legătură cu noi. Nevoia de aprobare din partea părinților continuă, chiar si după ce aceștia nu mai sunt cu noi. Dacă părinții s-au așteptat ca noi să reușim si ne-au încurajat cu vorbe bune să facem cum e mai

bine si să fim cei mai buni, atunci acest fapt a avut o influență enormă asupra persoanei care suntem în prezent. Dacă, așa cum se întâmplă în multe cazuri, părinții nu s-au așteptat la nimic bun în ceea ce vă privește, sau nu s-au așteptat la nimic, probabil că mai simțiți încă, inconștient, povara încercărilor pe care le faceți pentru a nu vă dezamăgi părinții.

Un studiu efectuat asupra unor deţinuţi a demonstrat că 90% dintre cei intervievaţi de psihologi au afirmat că părinţii lor le repetau întruna: "într-o zi vei ajunge la închisoare".

A doua sursă de așteptări care ne afectează comportamentul constă în așteptările șefului vostru, în ceea ce privește rezultatele de la serviciu. Oamenii ai căror șefi au așteptări pozitive, sunt întotdeauna mai veseli și au rezultate mai bune decât cei ai căror șefi gândesc negativ sau critic, întrucât sunteți inevitabil influențați de așteptările oamenilor de care depinde venitul vostru, este puțin probabil că veți fi vreodată fericiți, sau că veți avea succes muncind pentru oamenii cu o atitudine și un comportament negativ.

A treia sursă o reprezintă aşteptările pe care le avem de la copiii noştri, de la soţ sau soţie şi de la angajaţii sau partenerii de afaceri. Voi aveţi un impact enorm asupra personalităţii, comportamentului şi performanţelor celor care aşteaptă de la voi îndrumare sau reacţii la acţiunile lor. Cu cât sunteţi mai importanţi în viaţa cuiva, cu atât aşteptările voastre le va afecta mai puternic randamentul. Probabil că cel mai eficient şi previzibil comportament motivaţional pe care îl puteţi avea, este să vă aşteptaţi întotdeauna la ce este mai bun din partea celorlalţi. Oamenii vor încerca mereu să nu vă dezamăgească.

Eu le spun întotdeauna copiilor mei: "Sunteţi cei mai buni; eşti cea mai bună fată/cel mai bun băiat din lume". Le spun că îi iubesc, că sunt copii minunaţi si că am convingerea că vor face lucruri extraordinare în viaţă. Oare acest lucru are un impact asupra personalităţii lor? Da - şi încă unul foarte mare. încercaţi şi voi, şi veţi vedea. Mulţi oameni de succes atribuie progresul lor influenţei cuiva pe care îl respectă şi care şi-a manifestat constant încrederea în capacitatea lor de a fi mai mult decât sunt. Probabil că cel mai frumos lucru pe care îl puteţi face pentru o altă persoană, este să-i spuneţi: "Eu am încredere în tine. Ştiu că poţi".

A patra sursă o constituie așteptările pe care le aveți de la voi înșivă. Un lucru minunat legat de așteptări este că puteți să vi le creați singuri. Vă puteți crea, cu încredere, propria configurație mentală, propriul mod de a aborda lumea, având încredere și impunându-vă să acționați cel mai bine cu putință, în orice situație. Așteptările pe care le aveți de la voi înșivă sunt îndeajuns de puternice pentru a depăși orice așteptare negativă pe care o altă persoană ar putea-o avea de la voi. Puteți crea în jurul vostru un câmp puternic de energie mentală pozitivă, așteptând încrezători să câștigați ceva din fiecare situație.

Multimilionarul W. Clement Stone este faimos pentru că e un "paranoic invers" - adică cineva care crede că universul conspiră să-i facă mulîblne. Un "paranoic invers" consideră fiecare situație ca fiind trimisă din Cer, fie pentru a-i aduce un oarecare beneficiu, fie pentru a-l învăța câte ceva care l-ar ajuta să aibă succes. Această formă de "paranoie inversă" este baza unei atitudini mentale pozitive. Ea este calitatea cea mai uşor de identificat din exterior, a oricărei persoane de succes. Unul dintre absolvenții seminarului meu, care nu avea serviciu în acel moment, mi-a spus că îşi începe ziua cu formula: "Sunt convins că astăzi mi se va întâmpla ceva minunat."

El a repetat în permanență această formulă, până când și-a dezvoltat o atitudine care îl determina să astepte cu nerăbdare fiecare eveniment al zilei.

Uimitor este faptul că au înce-put să i se întâmple lucruri extraordinare. După ce a fost şomer timp de şase luni, a primit două oferte de serviciu, după prima

săptămână de repetare zilnică a formulei. Problemele sale fi-nanciare și legale păreau să

se rezolve în chip miraculos. La fiecare pas i se întâmplau lucruri minunate.

Imaginaţi-vă că vă petreceţi toată ziua cu convingerea că vi se va întâmpla ceva minunat. Gândiţi-vă cât de pozitivi, optimişti şi veseli aţi fi, dacă aţi avea deplina convingere că totul concură pentru ca voi să fiţi fericiţi şi să aveţi succes.

Pot să vă garantez ceva: dacă practicaţi acest exerciţiu doar trei zile, la sfârşitul celei de-a treia zi, vi se vor fi întâmplat atâtea lucruri minunate, încât nici nu veţi mai putea să vi le amintiţi pe toate.

Niciodată nu veţi putea să vă ridicaţi mai sus de nivelul aşteptărilor pe care vi le impuneţi singur. De vreme ce ele sunt complet controlate de voi, asiguraţi-vă că aşteptările pe care le aveţi sunt compatibile cu ceea ce doriţi să se întâmple, întot-deauna asteptaţi-vă la ce puteţi da voi mai bun.

Când începeţi să lucraţi conştient cu această lege mentală, puterea de a primi şi de a da tot ce este mai bun devine efectiv nelimitată, însăşi puterea aşteptărilor pozitive vă poate schimba întreaga personalitate - cât şi viaţa.

5. LEGEA ATRACTIEI

S-au scris multe cărţi despre această lege şi mulţi o consideră ca esenţială pentru înţelegerea condiţiei umane. Legea atracţiei afirmă că noi suntem un magnet viu. Invariabil, atragem în viaţa noastră persoane şi situaţii ce corespund gândurilor noastre predominante. Cine se aseamănă, se adună. Tot ceea ce aţi atras în viaţa voastră s-a datorat persoanei care sunteţi şi, în special, gândirii voastre

Prietenii, familia, relaţiile, serviciul, problemele şi posibilităţile voastre au fost atrase spre voi, datorită modului obişnuit de a gândi în fiecare dintre aceste domenii.

în muzică există un exemplu de acest fel - ceea ce se numește principiul rezonanței prin simpatie. Dacă aveți două pi.me într-o încăpere mare și apăsați clapa notei do a primului pi.in, iar apoi traversați încăperea spre celălalt pian, veți constata că nota do a celui de-al doilea pian vibrează cu aceeași frecvență ca și nota do a primului pian. Conform aceluiași principiu, veți avea tendința să întâlniți și să aveți legături cu oameni și situații care se află în armonie cu propriile voastre gânduri și emoții dominante.

Pe măsură ce treceţi în revistă fiecare aspect al vieţii, pozitiv sau negativ, veţi vedea că întreaga voastră lume, este numai produsul vostru. Cu cât adăugaţi mai multă emoţie unui gând, cu atât mai mare va fi frecvenţa vibraţiei acestuia si cu atât mai rapid veti atrage oameni si situatii în armonie cu acel gând.

Vedeţi această lege acţionând peste tot în jurul vostru. Vă gândiţi la un prieten - şi exact atunci sună telefonul, iar la capătul firului se află tocmai prietenul la care v-aţi gândit. Vă hotărâţi să faceţi ceva - şi imediat după aceea, vă vin ideile si ajutorul. Sunteţi asemeni unui magnet care atrage pilitura de fier.

Mulţi oameni nu progresează, pentru că nu ştiu cum să ajungă de acolo de unde sunt, acolo unde doresc să fie. Dar, datorită Legii atracţiei, nu e necesar să aveţi toate răspunsurile, înainte să vă apucaţi de treabă. Atâta vreme cât vă este clar ce anume vă doriţi şi cu ce fel de persoane vreţi să vă asociaţi, îi veţi atrage în viaţa voastră.

Gândurile voastre sunt o formă de energie, care vibrează cu o viteză determinată de nivelul de intensitate emoţională ce acompaniază gândul. Cu cât sunteţi mai agitaţi sau mai speriaţi, cu atât mai rapid emiteţi gânduri şi atrageţi oameni şi situaţii similare.

Oamenii fericiți par să atragă alți oameni fericiți și plăcuți. O persoană care

ţinteşte spre prosperitate pare să atragă idei profitabile şi posibilităţi de afaceri din care ies bani. Agenţii de vânzări optimişti, entuziaşti, atrag clienţi mai mulţi şi mai fideli. Oamenii de afaceri optimişti atrag resursele, clienţii, furnizorii si bancherii de care au nevoie pentru a clădi afaceri de succes. Legea atracţiei acţionează în permanenţă, pretutindeni.

Asemeni altor legi mentale, Legea atracţiei este neutră. Ea vă poate ajuta, sau vă poate face rău. De fapt, această lege poate fi considerată o variantă a Legii cauzei şi efectului, sau a semănatului şl recoltatului. De aceea, un filozof spunea: Cultivi un gând, si culegi un fapt; Cultivi un fapt, şi culegi un obicei; Cultivi un obicei, şi culegi un caracter; Cultivi un caracter, şi culegi un destin. Puteţi avea mai mult, puteţi fi mai mult si face mai mult, deoarece puteţi să vă schimbaţi ca persoană. Vă puteţi schimba gândurile predominante, practicând un control mental riguros. Vă puteţi autodisciplina, concentrându-vă gândurile asupra a ceea ce doriţi şi refuzând să vă gândiţi la ceea ce nu doriţi.

Persoanele care folosesc Legea atracţiei m mod pozitiv, sunt deseori catalogate drept norocoase. Aceasta este doar o altă încercare de a explica de ce atâtea lucruri bune şi oameni de ajutor sunt atraşi în vieţile celor ce ştiu cu exactitate care le sunt idealurile şi sunt absolut optimişti, având convingerea că le vor atinge.

6. LEGEA CONCORDANTEI

Legea concordanțeieste una dintre cele mai importante și, în multe privințe, ea explică în mod concis multe alte legi. Ea spune: "Cum e în interior, așa e și în exterior". Această lege afirmă că lumea noastră exterioară este o reflecție a lumii noastre interioare. Această lege afirmă că poți spune ce se întâmplă în interior, privind la ce se întâmplă în jurul tău.

În Biblie, acest principiu este explicat prin cuvintele: "Pomul după roade se cunoaște". Tot ce este în viața voastră se manifestă din interior spre exterior. Lumea exterioară de manifestări corespunde cu lumea interioară a gândurilor și emoțiilor noastre. Lumea exterioară a relațiilor va corespunde persoanei care ești cu adevărat în interior, adevăratei tale personalități interioare. Lumea exterioară a sănătății va corespunde atitudinilor mentale interioare. Lumea exterioară a venitului și realizării financiare va corespunde lumii interioare a gândirii și pregătirii personale. Modul în care oamenii reacționează la tot ceea ce laceți și spuneți, reflectă atitudinea și comportamentul pe ca-re-l aveți față de aceștia.

Maşina pe care o conduceţi şi felul în care o păstraţi, corespunde stării voastre de spirit, la un anumit moment. Când sunteţi încrezători şi simţiţi că deţineţi controlul asupra vieţii voastre, atunci casa, maşina şi locul vostru de muncă vor fi mai bine organizate şi mai eficiente. Când vă simţiţi copleşiţi de muncă, sau frustraţi şi nefericiţi, maşina, casa, locul de muncă, chiar hainele voastre au tendinţa să reflecte această stare de dezordine şi confuzie. Puteţi observa peste tot efectele Legii corespondenţei.

Totul are loc dinspre interior înspre exterior. Marea greșeală pe care am făcuto în tinerețe a fost să mă concentrez pe "a face", mai mult decât pe "a fi". Simțeam că pot obţine lucrurile pe care mi le doream, practicând anumite metode si lehnici. în cele din urmă, am învăţat că practica era necesară, clar nu suficientă.

Filozoful german, Goethe, a spus: "Omul trebuie să fie (eva, pentru a fi în stare să facă ceva". Trebuie să vă schimbaţi, irebuie să deveniţi o persoană diferită în interior, înainte de a obţine rezultate diferite în exterior. Nu vă puteţi preface multă vreme - sau nu vă puteţi preface chiar deloc. Mulţi oameni vor să îmbunătăţească sau să modifice anumite aspecte din viaţa lor, încercând să-i

schimbe pe alţii. Nu le place ceea ce văd că se reflectă înapoi în oglinda vieţii lor, aşa că îşi irosesc energia lustruind oglinda, în loc să meargă la sursa reflecţiei.

Emerson a scris: "Ceea ce eşti strigă la mine atât de tare, încât nu aud nici un cuvânt din ceea ce îmi spui." Ceilalţi vă văd ,isa cum sunteţi. Rareori păcăliţi pe cineva. Si singurul mod prin <are puteţi schimba, pentru totdeauna, lucrurile din exterior, rste să le schimbaţi pe cele din interior.

William James scria: "Cea mai mare realizare din viață a l ost să descopăr că oamenii pot modifica aspectele exterioare .ile vieții lor, schimbându-și atitudinile mentale interioare."

Una din cele mai importante întrebări pe care vi le puteți pune este: "Ce fel de persoană trebuie să fiu, pentru a câștiga respectul celor la care țin și pentru a trăi viata pe care o doresc?"

7. LEGEA ECHIVALENTEI MENTALE

Legea echivalentei mentale mai este numită și Legea mintii ş\, de fapt, ar putea fi considerată o re-enunţare a legilor anterioare, în esenţă, ea spune că gândurile se materializează. Gândurile, viu imaginate și repetate, încărcate de emoţii, devin realitatea voastră. Aproape tot ceea ce aveţi în viaţă a fost creat de propria voastră gândire - fie bună, fie rea.

Cu alte cuvinte, gândurile sunt lucruri. Ele capătă o viață a lor. Mai întâi le aveți voi pe ele - și apoi vă stăpânesc ele pe voi. Acționați într-o manieră compatibilă cu modul vostru în care gândiți în cea mai mare parte a timpului, în cele din urmă, deveniți ceea ce gândiți. Si, dacă vă schimbați gândirea, vă schimbați viața.

Tot ceea ce vi se întâmplă în viață începe și are loc, mai întâi, sub forma gândului. De aceea, modul de a gândi este o calitate esențială a persoanelor de succes. A deveni un "gânditor" priceput, înseamnă să vă folosiți puterea mentală, astfel încât aceasta să acționeze întotdeauna în avantajul vostru.

Când începeţi să gândiţi într-un mod pozitiv, încrezător, asupra principalelor domenii ale vieţii voastre, preluaţi con-trolul asupra a ceea ce vi se întâmplă. Vă armonizaţi viaţa cu cauza şl efectul. Cultivaţi cauze pozitive şi recoltaţi efecte pozitive, începeţi să credetimai intens în voi înşivă şi în posibilităţile voastre. Vă aşteptaţi la mai multe rezultate bune. Atrageţi oameni şi situaţii pozitive şi, în curând, lumea exterioară, cea a rezultatelor, va începe să corespundă lumii voastre interioare de gândire constructivă.

Această întreagă transformare începe cu gândurile noas-j tre. Schimbaţi-vă gândirea şi, cu siguranţă, şi viaţa voastră se va schimba. Singurul lucru pe care trebuie să-l faceţi, este să creaţi echivalentul mental'a ceea ce doriţi să trăiţi în realitatea voastră. Toate celelalte vin de la sine.

PUTNTEREA ÎN PRACTICĂ A ACESTOR IDEI

În Capitolul 1 aţi început exerciţiul de transformare, care constă în a crea o operă de artă mentală, definindu-vă scopurile şi aspiraţiile perfecte în fiecare domeniu major al vieţii voastre. Acum, bazându-vă pe acţiunea acestor legi mentale, gă-siţi-vă timp să meditaţi asupra felului în care gândirea voastră obişnuită a creat fiecare aspect al vieţii pe care o trăiţi astăzi.

Începeţi, mai întâi, cu relaţiile voastre. Ce anume din atitudinea, convingerile, aşteptările şi comportamentul vostru provoacă probleme în relaţiile cu ceilalţi? în al doilea rând, analizaţi-vă sănătatea. Care sunt ideile şi convingerile voastre, în legătură cu greutatea, condiţia fizică, aspectul, dieta si restul? Cum vă ajută, sau nu, aceste convingeri?

În al treilea rând, e vorba despre carieră, în ce măsură vă afectează gândurile

voastre poziția profesională, progresul, calitatea muncii și satisfacția pe care o obțineți din ceea ce faceți?

În al patrulea rând, analizați nivelul de realizare financiară. Ce anume ați dori să îmbunătățiți, sau să dezvoltați? Care sunt convingerile și așteptările voastre, în ceea ce privește bunăstarea materială? Cât de mult ați dori să câștigați, și de ce? în al cincilea rând, care este calitatea vieții interioare -gândurile, sentimentele, pacea sufletească și fericirea voastră. Care sunt credințele, atitudinile și așteptările care vă alcătuiesc lumea, în prezent? Pe care dintre ele trebuie să le schimbați?

Dacă sunteţi cinstit cu voi înşivă, veţi observa că gândirea personală vă limitează în unul sau mai multe dintre aceste domenii. Este normal să fie aşa. A vă privi propria persoană cu sinceritate, este punctul de plecare al unei rapide îmbunătăţiri a propriei persoane.

CAPITOLUL 3 PROGRAMUL MĂIESTRIEI SUPREME

Tot ceea ce vi se întâmplă, tot ceea ce deveniţi si realizaţi, este determinat de modul în care gândiţi, de modul în care vă folosiţi gândirea. Pe măsură ce vă schimbaţi gândirea, începeţi să vă schimbaţi si viaţa. Cum aţi ajuns la ceea ce sunteţi astăzi? Ce influenţe modelatoare au conlucrat, pentru ca să vă facă să deveniţi persoana care sunteţi astăzi? De ce gândiţi şi simţiţi astfel, si care sunt factorii care v-au adus în situaţia actuală?

În acest capitol veţi învăţa despre Programul măiestriei supreme ş\ despre faptul că, încă de la o vârstă fragedă, aţi fost puşi pe "pilot automat". Veţi învăţa cum să preluaţi controlul asupra propriului sistem de ghidare internă şi cum să îndepărtaţi influenţele şi obstacolele care au apărut în calea fericirii voastre, chiar şi fără să ştiţi. Veţi învăţa cum să vă modificaţi programul vostru de control, pentru al face compatibil cu rezultatele pe care le doriţi.

Când eram de douăzeci de ani, locuiam într-un apartament mic și nu aveam serviciu. Ne aflam în mijlocul iernii și afară erau -35 C. Eram singur într-un oraș nou, la mii de kilometri depărtare de locul în care m-am născut și am crescut.

Unsprezece ani mai târziu, pe când aveam treizeci şi unu de ani, locuiarn tot singur, într-un apartament mic. Afară era frig, erau tot -35 C. Aveam datorii mari, nu aveam serviciu şi mă aflam la mii de kilometri depărtare de familie şi de prieteni.

După unsprezece ani de muncă și călătorii, foarte puţine lucruri se schimbaseră în viaţa mea. Eram mai în vârstă și mai înţelept, însă tot mai simţeam că mă învârt în gol.

Mă simțeam frustrat. Aveam sentimentul că fac progrese neînsemnate. Mereu am avut convingerea intimă că aveam potențial pentru a face mai mult cu viața mea, dar nu aveam nici cea mai mică idee cum aș putea să folosesc acest potențial.

Auzisem că, pe tot parcursul vieţii, o persoană obişnuită îşi foloseşte doar 10%, sau mai puţin, din potenţialul său. Se estimează că Albert Einstein, unul dintre geniile secolului al XX-lea, şi-a folosit doar 15% din potenţialul său. Studiile efectuate la Universitatea Stanford asupra neo-cortexului - "creierul care gândeşte" al fiinţei umane - au demonstrat că o persoană obişnuită foloseşte aproximativ 2% din capacităţile sale mentale.

Acest subiect m-a fascinat. Care era potenţialul unei persoane obişnuite? Care era adevăratul meu potenţial? Cum aş putea scoate mai mult din mine? încercam să descopăr combinaţia unui cifru, fără a avea numerele exacte. Astfel că am început să citesc şi să meditez şi, în cele din urmă, am descoperit răspunsurile, unul câte unul. Am aflat combinaţia "lacătului" de la uşa potenţialului uman. Această combinaţie mi-a permis să-mi schimb viaţa, aşa cum o va face şi pentru voi.

Pentru început, să ştiţi că, în întreaga istorie a neamului omenesc, nu a existat vreodată - şi nici nu va exista - cineva asemănător vouă. Probabilitatea să se nască o altă persoană rare să posede combinaţia unică a trăsăturilor şi caracteristicilor voastre, este mai mare decât 50 de miliarde la unu. Aveţi potenţialul necesar pentru a face ceva special, chiar extraordinar, cu viaţa voastră - ceva ce nimeni altcineva nu poate să facă. Unica întrebare la care trebuie să răspundeţi este: "Intenţionez să fac ceva deosebit în viaţa mea?"

Este adevărat că unii oameni sunt înzestraţi din naştere (u talente extraordinare, dar cei mai mulţi dintre noi pornim la drum cu talente şi capacităţi mai mult sau mai puţin obişnuite. Majoritatea persoanelor care au succes îşi dezvoltă într-un anumit domeniu de interes, la un nivel foarte înalt, talentele şi abilităţile înnăscute. Potenţialul personal există în interiorul vostru, dar el trebuie identificat şi dezvoltat, dacă doriţi să obţineţi de la voi mai mult decât credeţi că este posibil.

O ECUATIE SIMPLA

O definiție a potențialului individual este redată de ecuația: $[A\hat{I}+AD] \times A = PI$. Primele două litere, $A\hat{I}$, reprezintă aptitudinile înnăscute. Acestea sunt cele cu care vă nașteți, înclinațiile voastre naturale, temperamentul și capacitatea mentală în general.

Următoarele două litere, AD, reprezintă aptitudinile dobândite. Acestea sunt: cunoștințele, îndemânările, talentul, experiența și abilitățile pe care le-ați dobândit sau dezvoltat, pe măsură ce ați crescut și v-ați maturizat.

Următoarea literă, A, reprezintă atitudinea, sau tipul de energie mentală pe care o folosiți la combinarea aptitudinilor înnăscute și dobândite. PI înseamnă performanța individuală. Deci, ecuația este: Aptitudini înnăscute plus Aptitudini Dobândite, totul înmulțit cu Atitudinea personală, este egal cu Performanța Individuală.

Aptitudinile înnăscute, talentele și abilitățile naturale proprii - "aspectele interioare" ale personalității - sunt, în mare măsură, aduse cu voi când vă nașteți. Ele reprezintă moștenirea voastră genetică. Nu puteți face prea multe să le schimbați.

Aptitudinile dobândite reprezintă îndemânările si abilitățile pe care le obțineți dezvoltându-vă talentele native, prin intermediul educației si experienței. Acestea reprezintă ariile de competență și de măiestrie potențială.

Puteţi să vă dezvoltaţi, să îmbunătăţiţi si să modificaţi, prin studiu şi practică, aptitudinile dobândite de-a lungul timpului, dar procesul este încet şi anevoios, care cere răbdare, disciplină şi un efort considerabil.

Astfel, singura variabilă a ecuației este A, sau atitudinea, lată un concept care mi-a schimbat viața.

Din moment ce calitatea propriei atitudini poate fi schimbată aproape fără nici o limită, chiar și o persoană cu aptitudini înnăscute și dobândite medii poate lucra la un nivel superior, dacă are o atitudine mentală pozitivă. Si atitudinea voastră poate fi îmbunătăţită, imediat și aproape fără limite. Din acest

motiv, atât atitudinea, cât și aptitudinea voastră sunt cele care determină cât de mult veţi realiza. Iar atitudinea voastră se află sub controlul direct al propriei voinţe. Voi puteţi decide cum va fi ea - în fiecare moment, al fiecărei zile.

Earl Nightingale, spunea despre atitudine ca este cel mai important cuvânt dintr-o limbă. Știm că trebuie să avem o atitudine mentală pozitivă. Auzim vorbindu-se despre asta, de foarte mulţi ani. Dar ce înseamnă ea, mai exact?

Atitudinea voastră reprezintă modul în care abordați viața. Ea este "unghiul

propriu de atac." Este tonusul mental general și expresia exterioară a propriilor gânduri și sentimente. O atitudine mentală pozitivă reprezintă o modalitate optimistă și voioasă de a aborda oamenii, problemele și evenimentele pe care le întâlniți de-a lungul unei zile.

Atitudinea voastră este unul dintre cei mai buni indicatori ai persoanei care sunteți cu adevărat, în interior. Oamenii reflectă înapoi spre voi, atitudinea pe care o îndreptați spre ei. De aceea, oamenii veseli și voioși par să se simtă bine, oriunde ar fi.

Dezvoltarea acestui tip de atitudine mentală pozitivă față de voi înşivă şi față de viața voastră, reprezintă primul pas în deblocarea întregului potențial pe care îl dețineți. Singura modalitate prin care puteți descoperi care e adevărata voastră atitudine, este să observați atent felul în care reacționați, atunci când lucrurile merg prost. După cum spunea Epictet: "Circumstanțele nu creează omul; ele doar îi arată acestuia cine este el cu adevărat." Puteți ști cel mai bine cine sunteți, observând cum reacționați în situațiile tensionate. Atunci, adevărata personalitate iese la iveală - și în cazurile bune, și în cele rele.

Dar, de unde vine atitudinea voastră? Ce anume face ca o persoană să gândească pozitiv, iar alta, negativ? Atitudinea vă este determinată de aşteptările voastre. Aşteptările legate de propria persoană si de viaţa voastră sunt foarte puternice. Ele exercită o influenţă uriaşă asupra personalităţii voastre.

Dacă aşteptaţi să vi se întâmple doar lucruri bune, veţi fi pozitivi si optimişti în modul de abordare a oamenilor şi a situaţiilor. Dacă veţi căuta latura bună a celorlalţi, probabil că o veţi găsi. Dacă aşteptaţi ca ceva minunat să vi se întâmple astăzi, probabil că aşa va fi.

Așteptările pozitive constituie semnul unei personalități superioare. Ele creează o stare de așteptare pozitivă, care merge mână în mână cu fericirea și încrederea în sine. Ele vă conferă o formă de vioiciune mentală, un optimism nonșalant, care vă permit să răspundeți în mod constructiv, provocărilor de zi cu zi. Așa cum am spus în Capitolul 2, vă puteți crea propriile așteptări, doar decizând să o faceti.

De unde vă vin aşteptările? Pătrunderea treptată în straturile personalității voastre, reprezintă singura cale de a cunoaște cauza profundă a modului în care gândiți și simțiți. Este singura modalitate de a aduce schimbări rapide și definitive în viața și în realizările voastre. Totul se petrece din interior înspre exterior. Tot ceea ce faceți și spuneți în afară, își are întotdeauna rădăcinile în viața voastră interioară.

Așteptările vă sunt determinate de *credințele* față de voi înșivă și de lumea în care trăiți. Așteptările voastre față de oameni, de munca pe care o desfășurați și față de fiecare aspect al vieții, sunt generate de ceea ce credeți că este adevărat în domeniul respectiv. Chiar dacă aveți credințe false, sau auto-limitative, ele se vor manifesta în așteptările, atitudinile - și, în cele din urmă, în rezultatele voastre.

Conform Legii credinței, dacă aveți o viziune binevoitoare asupra lumii, dacă credeți că lumea este un loc bun și că sunteți o persoană cumsecade, atunci vă veți aștepta la tot ce-i mai bun de la voi, de la alții și de la situațiile pe care le veți întâlni. Așteptările voastre pozitive se vor exprima printr-o atitudine mentală pozitivă și, conform Legii concordanței, oamenii vor reflecta înapoi spre voi, atitudinea pe care o aveți față de ei. Veți primi ceea ce veți oferi.

Astfel, credințele voastre determină calitatea personalității voastre. De unde vin credințele voastre? Această întrebare ne conduce, probabil, la cea mai mare realizare a psihologiei secolului al XX-lea - descoperirea "conceptul de sine".

PROGRAMUL MĂESTRIEI SUPREME

Conceptul de sine reprezintă mulţimea credinţelor pe care le aveţi faţă de propria persoană si faţă de fiecare părticică din viaţa si din lumea voastră. Ea este "Programul măiestriei supreme" al computerului din subconştientul vostru. Potrivit Legii credinţei, convingerile determină realitatea înconjurătoare, deoarece întotdeauna priviţi lumea printr-un filtru de prejudecăţi, format de structura voastră de credinţe. Conceptul de sine, sistemul vostru de credinţe, precede şi determină performanţele şi comportamentul vostru din fiecare moment al vieţii. întotdeauna aveţi un comportament compatibil cu conceptul de sine, compatibil cu mulţimea credinţelor pe care le-aţi acumulat, începând din copilărie.

Cu alte cuvinte, sunteți ceea ce sunteți și unde sunteți, din cauza a ceea ce credeți voi că sunteți. Dacă sunteți bogați sau săraci, fericiți sau triști, grași sau slabi, oameni de succes sau nu, credințele si convingerile personale v-au făcut astfel.

În momentul în care vă schimbaţi credinţele în orice domeniu al vieţii, începeţi imediat să schimbaţi şi domeniul respectiv. Aşteptările, atitudinile, comportamentul şi toate rezultatele voastre se schimbă.

Lumea voastră exterioară este o expresie o lumii interioare - și nici nu poate fi altfel. "Nu sunteți ceea ce credeți că sunteți. Sunteți ceea ce gândiți."

Fiecare dintre noi a fost programat să meargă, să vorbească, să gândească şi să se comporte în felul în care-l facem astăzi. Nu puteţi gândi, simţi sau comporta în mod diferit în exterior, decât dacă vă schimbaţi programul de control, conceptul de sine, din interior. O idee negativă sau eronată în conceptul de sine, se va reflecta în atitudini şi comportamente negative în viaţa şi în relaţiile voastre.

Vă puteți schimba programul, conceptul de sine, prin înlocuirea ideilor și credințelor de auto-limitare, cu gânduri de auto-eliberare. Puteți începe să gândiți despre cum anume ați dori să fiți, mai degrabă decât despre cum sunteți. Puteți decide să fa-

ceti ca fiecare părticică a vieţii voastre să fie pozitivă, captivantă şi dătătoare de energie. Puteţi face din viaţa voastră o capodoperă. Si când veţi face aceasta, aceste gândurile noi, constructive, vor începe imediat să se îmbrace în realitatea lor fizică.

Există o relație directă între cât de bine faceți un lucru si conceptul de sine în această privință. Puteți face un lucru, atât de bine pe cât credeți că sunteți în stare să-l faceți. Sunteți eficienți, atât pe cât credeți că puteți fi, în tot ceea ce faceți. Nu puteți fi niciodată mai buni sau diferiți în exterior, decât credeți voi înșivă că sunteți în interior.

Ori de câte ori vă simţiţi bine în ceea ce vă priveşte si faceţi o treabă bună la serviciu, sau în relaţiile voastre cu ceilalţi, sau când practicaţi un sport, daţi dovadă de un concept de sine pozitiv în domeniul respectiv. Ori de câte ori vă faceţi treaba prost, vă simţiţi inferiori, stângaci, sau vă comportaţi aiurea în anumite situaţii, credinţele voastre negative despre propria persoană se reflectă în comportamentul vostru. Cum sunteţi în interior, aşa sunteţi şi în exterior.

Ceea ce face posibilă schimbarea voastră în bine este faptul că acest concept de sine este foarte subiectiv, nu obiectiv. Credințele despre voi înșivă, în special credințele si îndoielile ce vă auto-limitează, nu se bazează deloc pe fapte. Ideile negative despre voi înșivă și abilitățile voastre se bazează, de obicei, pe informații false și impresii pe care le-ați preluat și acceptat ca adevărate.

Imediat ce veţi începe să respingeţi aceste idei de auto-limitare, ele vor începe să-şi piardă puterea asupra voastră. Printr-o schimbare deliberată a conceptului de sine, adevăratul vostru potenţial devine nelimitat.

Un tânăr de douăzeci și cinci de ani, care participa la seminarul meu, lucra ca muncitor în construcții, în timpul discuției noastre despre influența conceptului de sine, el a avut un soc mental. Totul i-a devenit clar. Era uluit.

Mi-a spus că tatăl său, un muncitor fără educaţie, le spusese continuu copiilor săi: "în familia noastră toţi au fost muncitori şi aşa vom fi întotdeauna. Asta este soarta noastră. Aşa trebuie să fie." Pe măsură ce a crescut auzind mereu acest lucru, I-a acceptat ca atare, ca o convingere şi, când a părăsit şcoala, s-a angajat ca muncitor.

în timpul seminarului, a realizat brusc că a acceptat fără obiecţiuni viziunea limitată a tatălui său despre viaţă. El a adoptat, în întregime, sistemul de credinţe al tatălui său. A măsurat lumea şi propria persoană prin prisma gândirii acestuia.

Acum, şapte ani mai târziu, el încă mai "lucra transpirând din greu". A permis, din neglijență, ca tatăl său să-i modeleze conceptul de sine, în ceea ce privește munca și posibilitățile sale. A văzut cum credințele despre el însuși i-au modelat așteptările și atitudinea. Si-a dat seama că a atras în permanență numai oportunitățile de muncă fizică și că lumea lui exterioară, relațiile cu ceilalți si stilul lui de viață au fost, toate, determinate de propriile sale credințe.

În acel moment a decis că nu mai dorește să fie un simplu muncitor, întotdeauna simțise că putea face mai mult, dar, în același timp, se simțea ca prins în cursă. Acum trăia un nou sentiment de libertate și control. A realizat, pentru prima oară, că limitările erau în interior, nu în exterior.

După absolvirea seminarului, tânărul a părăsit slujba de muncitor şi s-a angajat în domeniul vânzărilor, începând de la nivelul cel mai de jos. Iniţial, nu a avut rezultate prea strălucite, dar era hotărât. A citit toate cărţile din domeniul vânzărilor, pe care le-a putut găsi. A ascultat toate casetele audio despre vânzări. A participat la toate seminarele de specialitate, organizate în zona lui şi chiar şi în alte orașe.

Am ţinut legătura, într-un an şi-a dublat venitul, în doi ani, câştiga de patru ori mai mult. A ajuns în fruntea echipei de vânzare şi, curând, a fost angajat pentru un salariu mai bun şi posibilităţi de avansare mai mari. După cinci ani, avea un venit mai mare de 100.000 USD pe an, si-a cumpărat o casă frumoasă, avea o soţie frumoasă, doi copii şi un viitor fericit în faţa lui. Era stăpânul propriului său destin.

Punctul de cotitură pentru el - acelaşi ca si pentru mine si pentru mii de alţi oameni - a fost conştientizarea modului în care conceptul său de sine i-a controlat viaţa si, apoi, luarea deciziei de a-şi schimba viaţa. Totul a pornit din acel moment. Nu numai că aveţi un concept de sine care este un rezumat general al credinţelor proprii, dar aveţi şi o serie de "mini concepte de sine." Aceste părţi din conceptul de sine vă controlează performanţa si comportamentul în fiecare domeniu individual de viaţă pe care îl consideraţi important.

Aveţi un concept de sine pentru câte kilograme trebuie să aveţi, pentru cât trebuie să mâncaţi, pentru cât sport trebuie să practicaţi, sau pentru cât de sănătos trebuie să fiţi. Aveţi un concept de sine despre cum trebuie să vă îmbrăcaţi si cum să arătaţi în ochii celorlalţi. Aveţi un concept de sine ca părinte sau ca şi copil faţă de părinţii voştri. Aveţi un concept de sine despre cât de popular sunteţi la serviciu şi cu prietenii.

Aveţi un concept de sine despre cât de bine practicaţi fiecare sport şi chiar şi pentru cât de bine practicaţi fiecare părticică a fiecărui sport. Dacă un jucător de golf crede că este un bun aruncător şi un prost marcator, atunci el va juca conform modului în care crede.

Dacă sunteți în domeniul vânzărilor, aveți un concept de sine general despre cât de bun sunteți ca agent de vânzări, lucru care va determina performanțele voastre în vânzări. Aveți, de asemenea, și concepte de sine individuale despre cât de buni sunteți la prospectarea pieței, identificarea necesităților, prezentarea soluţiilor, rezolvarea obiecţiilor şi încheierea afacerii, în fiecare dintre aceste domenii veţi fi sau relaxaţi şi competenţi, sau tensionaţi şi nesiguri, în funcţie de modul în care credeţi că îndepliniţi sarcinile respective.

Aveţi un concept de sine despre cât de bine organizaţi şi de eficienţi sunteţi, atât în viaţa personală, cât si la serviciu. Vă veţi comporta întotdeauna într-o manieră corespunzătoare conceptului de sine.

Nu vă puteți comporta într-un mod diferit față de programarea din subconștient, la fel cum un computer nu poate ignora modul în care a fost programat.

Aveţi un concept de sine general despre cât de competenţi sunteţi în domeniul vostru şi despre câţi bani puteţi câştiga. Nu vă veţi putea ridica niciodată deasupra nivelului conceptului de sine referitor la capacitatea voastră şi nici nu veţi câştiga niciodată mai mult sau mai puţin decât nivelul conceptului de sine pe care îl aveţi despre veniturile voastre.

De fapt, dacă câştigaţi cu 10% mai mult sau mai puţin decât credeţi că meritaţi, vă veţi simţi foarte incomod. Vă veţi angaja imediat într-un comportament compensatoriu. Dacă câştigaţi cu 10% mai mult, veţi începe să cheltuiţi banii, să-i împrumutaţi, să-i investiţi în lucruri despre care nu ştiţi nimic, sau chiar să-i irosiţi, sau să-i pierdeţi. Un astfel de comportament "de aruncat în dreapta şi stânga" este practicat de oricine care se trezeşte, dintr-o dată, cu mai mulţi bani decât a estimat conform propriilor concepte despre sine.

Există o mulțime de povești despre femei și bărbați care au câștigat sume mari de bani la loterii, în cele mai multe cazuri, dacă atunci când au câștigat banii, au fost muncitori necalificați, în doi sau trei ani erau înapoi la fostul loc de muncă, banii erau cheltuiți și nici nu aveau idee despre cum i-au cheltuit.

În cazul în care câştigaţi 10% sau chiar mai mult, sub nivelul stabilit de propriul concept de sine, relativ la venituri, veţi începe să vă angajaţi într-un comportament "de bătălie pentru mai mult", începeţi să gândiţi mai creativ, să lucraţi mai mult şi mai din greu, să căutaţi oportunităţi de venituri suplimentare, sau să vă gândiţi la schimbarea slujbei, pentru a vă reface venitul conform conceptului de sine.

Când este vorba despre bani, greutate corporală, sau altceva, intraţi treptat în propriile "zone de confort" şi, odată ajunşi acolo, veţi face tot posibilul să rămâneţi acolo. Vă veţi împotrivi schimbărilor de orice fel - chiar dacă sunt pozitive.

Zona de confort este cel mai mare inamic al potenţialului uman. Zonele de confort devin obiceiuri de viaţă şi sunt de schimbat. Orice obicei care persistă, devine, cu timpul, rutină. Apoi, în loc să vă utilizaţi inteligenţa pentru a ieşi din rutină, vă utilizaţi cea mai mare parte a energiei pentru a vă face rutina şi mai confortabilă. Vă justificaţi şi aduceţi argumente raţionale, considerând situaţia ca fiind de neschimbat. Simţiţi şi spuneţi: "Nu mai pot face nimic".

Dar se pot face foarte multe pentru a vă schimba viitorul, în paginile următoare veți învăța cum să depășiți zonele de confort. Veți învăța cum să ajungeți la tastatura computerului vostru mental și să introduceți un nou sistem de credințe pentru voi. Veți învăța cum să reproiectați conceptul vostru de sine, astfel încât să obțineți cât mai mult din ceea ce vreți, cu adevărat, de la viață.

CELE TREI PĂRTI ALE CONCEPTULUI DE SINE

Conceptul de sine este alcătuit din trei părţi, asemeni celor trei straturi ale unui tort. Prima este idealul propriu. Aceasta este viziunea sau descrierea ideală a persoanei care doriţi cel mai mult să fiţi, în toate privinţele. Această imagine ideală exercită o influenţă puternică asupra comportamentului vostru şi asupra modului în

care gândiţi despre voi.

Idealul de sine este o combinație a calităților și atributelor pe care.le admirați cel mai mult la celelalte persoane. El este suma propriilor aspirații predominante. Este propria viziune despre persoana perfectă care ar trebui să fiți.

Persoanele excepţionale au idealuri de sine foarte clare, către care tind în mod constant. Ele şi-au stabilit standarde înalte şi se străduiesc să ajungă la ele. Si voi puteţi face la fel. Cu cât ştiţi mai clar ce tip de persoană doriţi să deveniţi, cu atât este mai probabil ca, zi de zi, să ajungeţi acea persoană. Vă veţi ridica la înălţimea aspiraţiilor voastre predominante. Veţi deveni ceea ce admiraţi mai mult.

Din nefericire, persoanele fără succes sau nefericite au idealuri foarte neclare sau, în cele mai multe cazuri, nu au deloc idealuri. Ele acordă foarte puţin timp - sau deloc - persoanei care doresc să devină, sau calităţilor pe care doresc să le dezvolte în ei înşişi. Cu timpul, dezvoltarea şi evoluţia lor încetineşte - si se opreşte. Ele rămân blocate într-o rutină mentală, își pierd orice dorință de autoîmbunătăţire.

Când cineva dă atenţie şi respectă calităţi cum ar fi integritatea, consecvenţa, curajul şi orientarea spre acţiune ale altor persoane, va începe să integreze şi el aceleaşi valori în propria persoană.

Pe măsură ce vă clarificaţi propriile valori fundamentale si începeţi să le integraţi în tot ceea ce faceţi, personalitatea voastră se va îmbunătăţi si, deoarece viaţa exterioară reflectă viaţa interioară, munca pe care o desfăşuraţi, relaţiile cu ceilalţi si orice alt domeniu al vieţii voastre exterioare se vor îmbunătăţi la rândul lor. Dar despre aceasta, vorbim mai târziu.

A doua parte a conceptului de sine este imaginea de sine. Imaginea de sine este modul în care vă vedeţipe voi înşivă si modul în care gândiţi despre voi, în timp ce vă desfăşuraţi activităţile zilnice. Imaginea de sine este numită adesea "oglinda interioară", în care priviţi pentru a vedea cum trebuia să vă comportaţi într-o situaţie anume, întotdeauna vă comportaţi în conformitate cu imaginea interioară pe care o aveţi despre voi. Din această cauză vă puteţi îmbunătăţi performanţele, prin modificarea deliberată a imaginilor mentale despre voi.

Acest proces de modificare a imaginii de sine este unul dintre cele mai rapide și mai sigure moduri prin care vă puteți îmbunătăți performanțele. Pe măsură ce începeți să vă considerați mai competenți și mai încrezători, comportamentul vostru devine mai centrat si mai eficient. Când vă schimbați, în mod deliberat, imaginea de sine - așa cum veți învăța mai târ-/iu în acest capitol - veți merge, vorbi, acționa și simți mai bine decât ați făcut-o vreodată până atunci. Vă veți schimba astfel atât personalitatea, cât și rezultatele.

A treia parte a conceptului de sine este respectul de sine. Respectul de sine este ce simţiţi despre voi înţivă. El reprezintă componenta emoţională a personalităţii voastre şi calitatea de bază a unei performanţe de înaltă clasă. Este cheia către fericire şi eficienţă personală. Este asemenea miezului unui reactor dintr-o centrală nucleară. Este sursa energiei, a entuziasmului, a vitalităţii si a optimismului care vă alimentează personalitatea şi vă transformă într-o persoană de succes, care ţinteşte tot mai sus.

Nivelul respectului de sine este determinat de doi factori, care sunt asemeni celor două fețe ale unei monede. Primul se referă la cât de valoroși și de merituoși vă considerați, cât de mult vă plăceți si în ce măsură vă considerați o persoană bună. Acest factor constituie latura de "evaluare personală" a respectului de sine. Aceasta este propria evaluare despre voi - indiferent de ceea ce se întâmplă în viața voastră, în acel moment.

Acest prim factor nu depinde de factori externi. O persoană cu un respect real și ridicat față de sine, poate avea în viață nenumărate dificultăți și căderi, dar tot își va menține o evaluare pozitivă, de înaltă calitate, despre sine, ca ființă umană. Din

nefericire, există doar câteva persoane care au atins stadiul de evoluție în care pot să-și păstreze acest sens al valorii interioare, independent de circumstanțele externe.

Al doilea factor care determină nivelul respectului de sine este sentimentul de "autoeficiență" - de cât de competenți și de capabili simțiți că sunteți în tot ceea ce faceți. Acest factor reprezintă latura "bazată pe performanță" a respectului de sine. Ea este piatra de temelie pe care se construiește încrederea în sine și adevărata apreciere de sine.

Aceste două componente ale respectului de sine se sprijină reciproc. Când vă simţiţi mulţumiţi de voi, acţionaţi mai bine. Si când acţionaţi bine, sunteţi mulţumiţi de voi înşivă. Amândouă sunt esenţiale. Nici una nu poate exista fără cealaltă.

Cea mai bună măsură a respectului faţă de sine este reprezentată de cât de mult vă place de voi înşivă. Cu cât vă place mai mult, cu atât veţi face mai bine orice doriţi. Cu cât vă place mai mult, cu atât veţi avea mai multă încredere în voi înşivă, o atitudine mai pozitivă, veţi fi mai energici, mai sănătoşi şi mai Iericiţi în general.

Deoarece modul în care vă simţiţi este determinat, în mare măsură, de modul în care vorbiţi cu propria voastră persoană - încet sau tare - vă puteţi îmbunătăţi respectul de sine după cum doriţi, repetând întruna, cu entuziasm şi convingere, cuvintele: "Mă plac! Mă plac! Mă plac!".

Sau, și mai bine, puteți spune: "Mă iubesc! Mă iubesc! Mă iubesc!". Poate suna ciudat când auziți pentru prima oară, dar este extrem de eficient.

Ca experiment, ridicaţi-vă privirea de la această pagină şi spuneţi-vă de mai multe ori, cu convingere şi din adâncul inimii: "Mă plac!".

Sau, şi mai bine, uitaţi-vă în oglindă şi spuneţi: "Mă plac!". Veţi descoperi că nu veţi spune acesta de mai mult de cinci sau şase ori, fără să vă simţiţi cu adevărat mai bine.

l-am învăţat pe copiii noştri acest lucru. Ori de câte ori se simt nefericiţi, sau se comportă greşit, îi convingem să spună: "Mă plac!", şi imediat izbucnesc în râs şi se înveselesc. Se pare că, cu cât o persoană este mai deschisă şi mai receptivă la acest mesaj, cu atât mai mare este impactul asupra personalităţii sale.

A vă place pe voi înşivă este un lucru foarte sănătos. De fapt, aceasta este cheia eficienței personale și a relațiilor fericite cu alții. Cu cât vă plăceți și vă respectați mai mult, cu atât veți acționa mai bine în tot ceea ce faceți. Sunteți mai relaxați si aveți o atitudine mai pozitivă. Sunteți mai încrezători în abilitățile voastre. Faceți mai puține greșeli. Aveți mai multă energie și sunteți mai creativi.

Unora li s-a inoculat ideea că a le place de propria persoană înseamnă a fi încrezuți și neplăcuți. Adevărul, însă, este exact opusul.

Atât "complexul de superioritate" - adică atitudinea arogantă și îngâmfată - cât și "complexul de inferioritate" - adică atitudinea de desconsiderare - sunt manifestări ale unui respect de sine scăzut, al disprețului față de propria persoană.

Persoanele care se respectă pe sine cu adevărat, se împacă bine cu aproape oricine.

Există două reguli ale respectului de sine: regula numărul unu este ca niciodată să nu îndrăgiți sau să iubiți pe altcineva mai mult decât pe voi înșivă. Nu puteți oferi ceva ce nu aveți.

Regula numărul doi este să nu așteptaţi niciodată ca altcineva să vă placă sau să vă iubească mai mult decât vă plăceţi, iubiţi sau respectaţi, voi înşivă.

Nivelul vostru de auto-acceptare reprezintă supapa de control a calității relațiilor interpersonale. El reprezintă problema sau soluția în orice situație de acest gen. Tot ceea ce faceți pentru a construi sau a vă întări stima de sine, duce la creșterea nivelului satisfacției și a fericirii de care aveți parte, alături de ceilalți

oameni din viata voastră.

Atunci când conceptul despre sine este programul principal a\ computerului subconștient, de unde vine acesta? Cum apare el? Din ce este alcătuit? Si, mai important, cum îl puteți reprograma, pentru a vă spori performanțele si eficacitatea în tot ceea ce faceți?

FORMAREA CONCEPTULUI PE SINE

Nu v-aţi născut cu conceptul de sine. Tot ceea ce cunoaşteţi^ credeţi despre voi astăzi, este rezultatul a ceea ce vi s-a întâmplat începând din copilărie. Fiecare copil intră în lume cu un anumit potenţial, cu un temperament specific şi anumite trăsături înnăscute, dar fără absolut nici un concept de sine. Aţi învăţat fiecare atitudine, comportament, valoare, opinie, credinţă şi temere pe care le aveţi astăzi. Prin urmare, dacă există elemente ale conceptului de sine care nu servesc scopurilor voastre, le puteţi uita.

De exemplu, am citit de curând despre o femeie de treizeci și doi de ani, care a fost implicată într-un accident rutier. Ca rezultat al traumatismului cranian, a suferit o amnezie totală, în momentul accidentului era căsătorită, avea doi copii, de opt și zece ani. Era extrem de timidă, se bâlbâia și era foarte nervoasă în preajma altor oameni. Avea un concept de sine foarte coborât și un nivel scăzut al respectului de sine. Pentru a completa acest tablou, nu lucra și avea un cerc social limitat.

Datorită amneziei totale, când s-a trezit la spital, nu și-a adus aminte de nici un amănunt din viața ei din trecut. Nu-și amintea de părinți, nici de soț și nici de copii. Mintea ei era complet golită.

Acest fapt a fost atât de neobișnuit, încât au fost aduși numeroși specialiști, neurochirurgi și psihologi, pentru a vorbi cu ea si pentru a o examina. Ea reprezenta un caz atât de special, încât a devenit foarte cunoscută. Când și-a revenit din punct de vedere fizic, a fost intervievată la radio si televiziune. A început să-și studieze starea și apoi a scris articole și o carte în care a descris experiența prin care a trecut.

A început să călătorească și să ofere date unor grupuri de medici și de specialiști, în cele din urmă, a devenit cea mai recunoscută autoritate în domeniul amneziei.

Neavând nici o amintire despre experienţa ei anterioară, despre copilăria şi adolescenţa ei, şi ca rezultat al faptului că a fost în centrul atenţiei celor din jur şi că a fost tratată ca o persoană foarte importantă, ea şi-a dezvoltat o personalitate complet nouă. A devenit optimistă, încrezătoare în sine şi comunicativă. A devenit sociabilă şi extrem de prietenoasă şi şi-a dezvoltat foarte mult simţul umorului. A devenit bine cunoscută şi a început să întâlnească şi să se învârtă într-un cerc social complet nou. De fapt, ea şi-a dezvoltat un concept de sine total nou, care era în întregime bazat pe realizări deosebite, fericire şi satisfacţie în viaţă. Ea a substituit un program mental cu un altul. Şi voi puteţi face acelaşi lucru.

Odată ce ați înțeles cum s-a format propriul concept de sine, veți putea aduce modificări care să vă transforme pentru a deveni ca persoana pe care o admirați sau cu care doriți să semănați. Veți învăța cum să deveniți persoana care își împlinește țelurile și visurile personale cele mai importante.

Copiii vin în lume fără nici un concept de sine. Ei învaţă cine sunt şi cât de importanţi şi valoroşi sunt (sau nu sunt), în funcţie de modul în care sunt trataţi începând din copilărie. Copiii mici au o nevoie enormă de dragoste şi afecţiune. Dragostea care îi înconjoară înseamnă pentru ei oxigenul emoţional. Niciodată nu puteţi spune că oferiţi copiilor prea multă dragoste si afecţiune în anii în care se formează.

Copiii au nevoie de dragoste, la fel cum trandafirii au nevoie de apă -aproape la fel cum au nevoie de hrană, băutură si adăpost pentru a creşte sănătoşi.

Fundamentul personalității se formează în primii trei, până la cinci ani ai vieții. Caracterul sănătos al unui adult va fi determinat, în mare măsură, de calitatea și cantitatea de dragoste și afecțiune pe care copilul a primit-o de la părinți si de la alții, în această perioadă. Un copil crescut cu extrem de multă dragoste, afecțiune și încurajare va tinde să-și dezvolte, încă de timpuriu, o personalitate optimistă și stabilă. Un copil crescut cu critici si pedepse va tinde să devină fricos, suspicios și neîncrezător, cu un potențial pentru o mulțime de probleme de personalitate, care se vor manifesta mai târziu în viață. Adulții cu un nivel al conceptului de sine scăzut și atitudini mentale negative au fost, invariabil, copii privați de dragostea și protecția de care au avut nevoie în perioada anilor de formare.

Copiii se nasc cu două calități remarcabile. Prima, este aceea că ei se nasc fără a avea sentimentul fricii. Ei vin în lume cu doar două tipuri de teamă fizică: cea de zgomote puternice și cea de cădere. Toate celelalte tipuri de frică trebuie să le învețe prin repetarea continuă a situațiilor și prin întărirea sentimentului de teamă, de când sunt mici si până cresc.

Oricine a încercat să crească copii până la vârsta de cinci sau sase ani, ştie că ei nu se tem de nimic. Se urcă pe scări, fug în trafic, apucă instrumente ascuţite şi fac lucruri care par, în general, sinucigaşe pentru un adult. Ei nu au frică deloc, până când acele tipuri de frică nu le sunt insuflate de către părinţi sau de către alte persoane.

Cea de-a doua calitate remarcabilă a copiilor este aceea că sunt complet neinhibați. Ei râd, plâng, își udă pantalonașii, spun și fac exact ce simt, fără a fi îngrijorați de părerea celorlalți. Sunt complet spontani și se exprimă foarte ușor și natural, fără nici o inhibiție. Ați văzut vreodată vreun bebeluș cu conștiință de sine?

Minunat este faptul că aceasta este starea voastră naturală, modul în care veniți pe lume, fără temeri și inhibiții, capabili să vă exprimați liber și cu ușurință în orice situație. Știți că acest lucru este adevărat deoarece, peste ani, ori de câte ori vă aflați într-o situație sigură, alături de oameni în care aveți încredere, adesea reveniți la această stare naturală, lipsită de frică și plină de spontaneitate. Vă simțiți relaxați și la largul vostru, absolut liberi să fiți voi înșivă. Acestea sunt unele dintre momentele cele mai bune din viață, experiențe de vârf, când sunteți cu adevărat fericiți. Ele reprezintă starea voastră normală, naturală.

CUM ÎMVAȚĂ COPIII

Copiii învaţă în două moduri principale, în primul rând, ei învaţă prin imitarea unuia sau a ambilor părinţi. Multe dintre tiparele noastre comportamentale adulte, inclusiv criteriile de valori, atitudinile şi convingerile, s-au format prin imitarea şi ascultarea părinţilor în anii în care ne-am format. Zicalele: "Aşa tată, aşa fiu", sau: "Aşa mamă, aşa fiică" sunt, cu siguranţă, adevărate. Adesea, copiii se identifică puternic cu unul dintre părinţi si va fi mult mai influenţat de acel părinte decât de celălalt.

Al doilea mod în care copiii învaţă, este deplasarea dinspre starea de disconfort spre cea de confort, sau dinspre durere spre plăcere. Sigmund Freud a numit acest lucru "principiul plăcerii". Concluzia lui, ca şi a majorităţii psihologilor, este aceea că această năzuinţă spre plăcere sau fericire, reprezintă motivaţia de bază a comportamentului uman. Dezvoltarea copilului, de la învăţatul mersului la toaletă şi obiceiurile de a mânca, până la fiecare aspect al comportării în societate, este modelată de această dorinţă sau motivaţie continuă înspre confort sau plăcere personală, înspre ceea ce simte că e bine şi prin îndepărtarea te ceea ce simte că e

rău.

Dintre toate stările de disconfort pe care un copil le suferă, retragerea dragostei si a aprobării părinților reprezintă lucrul cel mai traumatizant si mai greu de combătut. Copiii au nevoie de o intensă siguranță emoțională, de dragostea, sprijinul si protecția părinților. Când un părinte își retrage dragostea într-o tentativă de disciplinare, control sau pedepsire a copilului, acesta devine extrem de nesigur, nu se simte în largul lui si începe să i se facă frică.

Percepţia copilului reprezintă totul. Nu contează ceea ce au dorit sau intenţionat părinţii, modul în care copilul percepe este ceea ce-i afectează simţurile şi acţiunile. Când copilul percepe că dragostea a fost retrasă, îşi schimbă imediat comportamentul, într-o încercare de a recâştiga dragostea si aprobarea părintelui. Copilul se simte asemeni unui om înecat, în căutarea colacului de salvare.

Fără un flux continuu și neîntrerupt de dragoste necondiționată, siguranța copilului este amenințată. Frustrat, copilul își va pierde neînfricarea și spontaneitatea.

Multe dintre problemele de personalitate din viaţă sunt rezultatul "retragerii dragostei". Poate că cea mai mare parte din ceea ce facem în viaţă, începând din copilărie, facem fie pentru a primi dragoste, fie pentru a compensa lipsa dragostei. Majoritatea amintirilor nefericite din copilăria noastră sunt asociate cu perceperea lipsei iubirii. Multe dintre problemele pe care le avem în relaţiile noastre ca adulţi, îşi au rădăcina în aceste experienţe timpurii, când am fost privaţi de dragoste. La o vârstă fragedă, ca rezultat al greşelilor părinţilor făcute în creşterea copiilor - în special atunci când utilizează critica distructivă şi pedeapsa fizică - copilul începe să-şi piardă lipsa de frică şi spontaneitatea naturală. El începe să dezvolte obiceiuri negative, modalităţi negative de a reacţiona la evenimente. Toate obiceiurile - pozitive sau negative - sunt reacţii condiţionate faţă de anumiţi stimuli. Acestea sunt învăţate ca rezultat al repetiţiei permanente, până când se fixează foarte bine în subconştient. Apoi funcţionează automat, ori de câte ori sunt declanşate de anumiţi stimuli.

Obiceiurile negative devin un comportament obișnuit, parte a conceptului de sine. Ele devin zonele noastre de confort, în care ne simțim bine. Odată ce sunt programate și devin parte a bagajului nostru psihologic, ne vom simți bine atunci când ne comportăm și reacționăm într-o manieră negativă proprie. Vom deveni oameni conduși de frică, mai degrabă decât de dorință.

CINE SABOTEAZĂ SUCCESUL

Critica distructivă este unul dintre cele mai nocive comportamente umane. Ea scade stima față de sine, creează o imagine de sine deficitară și subminează performanța individuală în tot ceea ce încercăm să facem. Critica distructivă afectează încrederea în sine, astfel încât persoana respectivă se simte inferioară, tensionată și greșește ori de câte ori începe să facă un lucru pentru care a fost criticată în trecut. E posibil ca ea să renunțe să mai încerce și va evita să mai conlucreze.

Un părinte obișnuit își critică copilul de opt ori, până să-l laude o dată. în încercarea lor de a le îmbunătăți comportamentul, părinții își critică copiii fără să se gândească. Dar se întâmplă exact invers. Deoarece critica distructivă subminează stima de sine a copilului și scade calitatea conceptului despre sine, eficiența va descrește, în loc să crească. Performanțele copilului scad, nu se îmbunătățesc.

Critica distructivă face ca fiecare om să se simtă incompetent și nedorit. El se simte furios și defensiv - și dorește să contraatace, sau să fugă. Performanța scade. Apar toate tipurile de consecințe negative, în mod special se deteriorează relația

dintre părinte și copil.

Copiii care sunt criticaţi pentru activitatea şcolară vor face foarte repede o asociere negativă între rezultatele şcolare si felul în care simt despre ei înşişi. Ei încep să urască şcoala şi să o evite, ori de câte ori este posibil. Ei văd activitatea şcolară ca pe o sursă de durere şi frustrare. Datorită Legii atracţieişi concordanţei, ei vor începe să se asocieze cu alţi copii care au aceleaşi atitudini.

Oamenii fac adesea greșeala de a gândi că ei "critică constructiv", atunci când, de fapt, îi critică pe alţii în mod aspru - si folosesc cuvântul "constructiv", pentru a-si justifica comportamentul. Adevărata critică constructivă dă persoanei o senzaţie de bine şi îl face să se creadă mai capabil să facă lucruri mai bune în viitor. Dacă critica nu îmbunătăţeşte performanţa, ducând la creşterea respectului de sine şi a eficienţei individuale, ea devine, mai degrabă, un act distructiv de auto-exprimare, îndreptat împotriva cuiva care nu se poate apăra.

Critica distructivă stă la baza multor probleme de personalitate și a multor neînțelegeri între persoane. Ea lasă în urmă spirite frânte, demoralizare, furie, resentimente, îndoială de sine si o mulțime de emoții negative.

Când copiii sunt criticaţi la o vârstă fragedă, în curând ei învaţă să se autocritice. Ei se desconsideră, sunt supăraţi pe ei înşişi şi îşi interpretează experienţele într-o manieră negativă. Ei simt în continuu că "nu sunt buni de nimic" - indiferent cât de mult muncesc, sau cât de multe realizează. Singurul scop al criticii, dacă trebuie să o faceţi, este "îmbunătăţirea performanţei". Se aduc critici pentru a ajuta o altă persoană să aibă rezultate mai bune. Critica constructivă nu se face din răzbunare. Nu este un mijloc de a vă exprima neplăcerea sau furia. Scopul ei este să ajute, nu să rănească - altfel, reţineţi-vă în a o folosi.

Vă prezint şapte paşi de urmat, pentru a fi siguri că ceea ce oferiți este "un suport constructiv" - şi nu o critică distructivă.

În primul rând, protejaţi, cu orice preţ, respectul de sine al persoanei. Trataţio ca pe un balon şi consideraţi că acele cuvinte pe care le rostiţi, sunt nişte ace. Fiţi blânzi. Cu copiii mei, eu îmi încep întotdeauna procesul de corecţie cu cuvintele: "Vă iubesc foarte mult", iar apoi le ofer sprijinul şi îndrumarea de care au nevoie pentru a se îndrepta.

în al doilea rând, concentrați-vă asupra viitorului, nu asupra trecutului. Nu plângeți pentru ce a fost. Vorbiți despre: "Ce vom face de acum încolo?". Folosiți cuvinte precum: "Data viitoare, de ce să nu ...". în al treilea rând, concentrați-vă asupra comportamentului sau a performanței, nu asupra persoanei, înlocuiți cuvântul "tu", cu o descriere a problemei.

în loc să spuneți: "Tu nu vinzi destul", spuneți "Cifrele tale de vânzări sunt sub nivelul așteptărilor. Ce putem face pentru a le îmbunătăți?"

În al patrulea rând, folosiţi fraze care se referă la ce simţiţi voi, fără să-l implicaţi pe celălalt, pentru a vă păstra controlul asupra sentimentelor, în loc să spuneţi "Mă superi foarte tare", spuneţi "Sunt foarte supărat, atunci când faci acest lucru", sau "Nu sunt bucuros deloc de această situaţie şi aş dori să discut despre cum am putea-o schimba".

în al cincilea rând, obţineţi un consens clar asupra a ceea ce trebuie schimbat - când anume şi cât de mult. Fiţi concreţi şi orientaţi spre o soluţie şi spre viitor. Spuneţi lucruri de genul: "în viitor, este important ca tu să faci înregistrări clare şi corecte şi, înainte de livrare, să verifici cu atenţie totul".

În al şaselea rând, oferiţi-vă ajutorul, întrebaţi: "Cu ce te pot ajuta eu, în această situaţie?" Fiţi pregătiţi să-i arătaţi persoanei ce să facă si cum să facă. Ca părinte, sau dacă sunteţi într-o poziţie de autoritate, una dintre sarcinile cheie este să fiţi un bun pedagog. Nu vă puteţi aştepta ca cineva să facă ceva diferit, fără a instrui acea persoană, fără a-i spune cum să facă acel lucru.

În al şaptelea rând, gândiţi-vă că cealaltă persoană doreşte să facă un lucru bun şi, dacă a făcut o treabă mai puţin bună, sau a greşit, nu a fost cu intenţie. Problema constă doar în abilitatea ei limitată, în informaţii incomplete, sau într-o neînţelegere de un anumit fel.

Fiţi calmi, răbdători, oferiţi-vă ajutorul, sensibili, clari şi constructivi, în loc să fiţi furioşi si distructivi. Ajutaţi persoana respectivă să se ridice, în loc să o trântiţi la pământ. Probabil că nu există un mod mai rapid de a forma stima de sine si eficienţa personale la alţii, în afară de încetarea imediată a criticii distructive. Veţi observa pe loc diferenţa, în toate relaţiile voastre.

MODELE COMPORTAMENTALE NEGATIVE

Există două modele comportamentale negative principale, pe care le învăţăm în copilărie. Ele sunt acelea care vă împing înainte şi acelea care vă ţin pe loc. Ele afectează tot ceea ce gândiţi, simţiţi si faceţi. Ele vă controlează si vă determină destinul şi sunteţi doar vag conştient de existenţa lor. Au fost denumite modele inhibltive şi modele impuse cu forţa. A înţelege impactul major pe care îl au în viaţa voastră şi a învăţa cum să contracaraţi influenţa lor asupra comportamentului vostru, sunt lucruri absolut indispensabile pentru a putea realiza succesul şi fericirea pe care le meritaţi.

Comportamentul Inhibitly negativ este învăţat atunci când copilului i se spune întruna: "Nu ai voie! Pleacă de-acolo! încetează! Nu atinge! Fii atent!". Impulsul natural al copilului este de a atinge, a gusta, a mirosi, a simţi şi explora fiecare părticică a lumii lui. Când părinţii reacţionează la comportamentul de explorator al copilului prin strigăte, supărându-se pe el, trăgându-i o palmă, sau utilizând orice altă formă de dezaprobare, copilul nu este destul de matur să înţeleagă ce se întâmplă, în schimb, copilul reţine în sinea lui mesajul: "de câte ori încerc ceva nou sau diferit, mama sau tata se supără pe mine şi nu mă mai iubesc. Este din cauză că sunt prea mic, prea incompetent, sunt incapabil, nu pot, nu pot, nu pot".

Gândul că "Eu nu pot" se va cristaliza curând în "frica de a greşi". Si *frica de a greşi*, este marele şi singurul obstacol în calea succesului unui adult. Frica de a greşi apare în interiorul vostru, ori de câte ori vorbiţi despre un risc, sau faceţi ceva nou sau diferit, care implică riscul de a risipi timp, bani, sau emoţii.

În cazul meu, pentru că am fost un elev mediocru, mi-a fost teamă că nu sunt suficient de deștept pentru a face totul mult mai bine decât până atunci. Când am văzut alţi oameni din jurul meu cum se agitau, făceau afaceri și își asumau riscuri, intrând și ieșind din afaceri și schimbându-și slujbele, nici nu mă uitam la ei. Am presupus că au atribute legate de inteligenţă și îndrăzneală care mie îmi lipseau.

Pe când eram copil, pentru că am crescut cu frica bătăilor primite de la tatăl meu, mi-a fost teamă de bătăuşii de pe terenul de joacă. Când am intrat în vânzări, mi-a fost teamă că nu pot face contracte. Când am intrat în management, mi-a fost frică să mă impun. Când am câştigat ceva bani, mi-a fost frică să-i investesc și mi-a fost teamă să-mi încep propria afacere, pentru a nu eşua - și astfel, să-mi pierd banii.

Părinții mei erau și ei stăpâniți de teamă și m-au crescut în același fel și au reușit să o facă foarte bine. Mult mai târziu mi-am dat seama că temerile mele erau doar în mintea mea, că nu aveam de ce să mă tem, că viața mea adevărată a început.

Simţiţi toate modelele comportamentale negative în interiorul corpului vostru. Atunci când sunteţi controlaţi de un model comportamental negativ, simţiţi şi reacţionaţi exact ca şi cum aţi fi în pericol să vă accidentaţi. Locul în care simţiţi modelul comportamental negativ, frica de eşec, se află în partea din faţă-mijloc a

corpului, în plexul solar, de unde se răspândește peste tot.

Dacă, de exemplu, vă este teamă să vorbiţi în public şi vi s-a spus că veţi fi chemat în faţa unei adunări mari de oameni, prima reacţie va fi o senzaţie de slăbiciune, de spaimă în plexul solar, care este centrul emoţional al corpului. Cu cât vă gândiţi mai mult la evenimentul ce va urma, cu atât mai mult frica se va răspândi. Inima va începe să bată mai repede. Veţi începe să respiraţi mai rapid şi mai superficial.

Gâtul vi se poate usca şi puteţi simţi o durere în partea frontală a capului, similară cu cea pricinuită de o migrenă. Vezica urinară se poate umple şi veţi simţi o nevoie irezistibilă de a fugi până la toaletă. Veţi reacţiona ca si cum ar urma să fiţi mustraţi. Toate aceste manifestări fizice ale modelului comportamental inhibitor negativ sunt programate, de obicei, în subconştientul vostru, înainte de a împlini sase ani.

Modelele comportamentale negative declanşează, de asemenea, sentimente de anxietate și nervozitate însoţite de transpiraţie, bătăi rapide de inimă şi răspunsuri emoţionale, cum ar fi iritaţie, nelinişte şi izbucniri de furie. Cu cât modelul de comportament negativ este mai adânc înrădăcinat, cu atât mai puternică va fi reacţia la situaţia respectivă.

Învăţaţi teama de eşec, teama ca nu cumva să vă inhibaţi - caracterizată de cuvintele "nu pot" - în trei moduri diferite.

În primul rând, învăţaţi prin asocierea repetată cu un anumit eveniment, însoţită de critică distructivă si pedeapsă fizică. Dacă un copil este bătut ori de câte ori atinge pianul, în cele din urmă va începe să aibă o reacţie de frică condiţionată, care poate fi declanşată chiar si numai de gândul de a cânta la pian. La un seminar de-al meu, un doctor mi-a spus că a fost bătut, copil fiind, de tatăl său alcoolic. Tatăl se ridica brusc de pe scaun, şi fără să rostească o vorbă, îl lovea. Acum, 50 de ani mai târziu, dacă vede, chiar şi la televizor, pe cineva că se ridică brusc de pe scaun, întregul său corp reacţionează exact ca şi când ar urma să fie atacat. Plexul solar i se contractă. Inima începe să-i bată mai rapid, începe să transpire. Tremură din tot corpul. Aceasta este o reacţie condiţionată, cauzată de o traumă din copilărie - şi probabil că nu va reusi să scape niciodată de ea.

În al doilea rând, puteți învăța un model comportamental negativ, ca rezultat al influențelor negative subtile, de care s-ar putea să nu fiți conștienți. Unii oameni acceptă critica în mod automat, ca și când totul ar fi adevărat. Alții cred în aspectele negative descrise în horoscopul lor. Când unii oameni fac un anumit lucru pentru prima oară si nu le iese foarte bine, trag concluzia că nu au aptitudini în acel domeniu.

Lucrul cel mai important pentru voi, este să vă întrebaţi continuu: "Dar dacă eu chiar am capacitatea de a fi cu adevărat bun în acest domeniu?" Apoi, presupuneţi că aveţi abilitatea necesară şi porniţi la treabă. Când veţi începe să distrugeţi graniţele convingerilor şi temerilor de auto-limitare, veţi descoperi că în calea voastră se ridică foarte puţine obstacole. Aproape toate se află doar în minte, în reacţiile voastre automate.

Al treilea mod în care puteți căpăta un model comportamental negativ sau o reacție de frică, este rezultatul unui singur eveniment traumatic, de un fel sau altul. O anumită experiență înfricoşătoare din copilărie - cumar fi pericolul de a muri înecat, sau de a cădea - poate să vă inducă pentru toată viața o frică "iraţională" de apă sau de înălţimi. Chiar şi numai gândul că aţi putea face acel lucru, va declanşa în voi o senzaţie ca şi cum aţi paraliza.

Uneori, aceste temeri sunt denumite fobii şi pot fi evolutive. O experienţă negativă, de care vă amintiţi şi o retrăiţi continuu, poate deveni o frică puternică ce vă poate afecta în mare parte viaţa şi poate să dăuneze mult fericirii voastre.

Aici, cuvântul cheie este "iraţional". Situaţia declanşează sentimente de anxietate extremă şi asta vă enervează, dar nu ştiţi de ce. Chiar si simpla amintire a respectivei situaţii vă supără şi dăunează muncii sau relaţiilor cu ceilalţi. Una dintre cerinţele necesare pentru a deveni o persoană pozitivă este de a vă elibera mintea, de a elibera canalele subconştientului - iar acest lucru impune să identificaţi şi să trataţi orice teamă care v-ar putea ţine pe loc.

Vorbiţi despre temerile voastre cu un prieten bun, sau cu partenerul de viaţă. De cele mai multe ori, ceilalţi pot vedea lucruri pe care voi nu le vedeţi. Consultaţi un psiholog sau un psihiatru, dacă este necesar. Un terapeut profesionist poate să vă ajute să vă eliberaţi de obstacolele mentale care v-au blocat progresul ani de zile.

Al doilea tip major de model comportamental negativ pe care copilul îl învaţă, este cel impus cu forţa. Modelul comportamental negativ impus este învăţat de copil atunci când acestuia i se spune întruna: "Să faci aşa, dacă nu ...". Părinţii spun.- "Dacă nu faci, sau nu încetezi să mai faci cutare lucru, o să ai mari probleme". Pentru copil, problemele cu părinţii înseamnă întotdeauna, retragerea dragostei şi a aprobării.

Când părinții își manifestă dragostea în mod condiționat, în funcție de performanțele sau de comportamentul copilului, acesta va înțelege curând mesajul: "Nu sunt iubit și de aceea nu sunt în siguranță, decât dacă fac ceea ce doresc mama și tata. Prin urmare, trebu/esafac ceea ce îi mulțumește pe ei. Trebuie să fac ceea ce îi face fericiți. Trebuie să fac ce vor ei. Trebuie, trebuie, trebuie".

Acest model comportamental negativ impus se dezvoltă atunci când părinții îşi manifestă dragostea în mod condiționat - si nu atunci când iubirea lor este necondiționată. El se manifestă sub forma fricii de a fi respins. Frica de a fi respins este al doilea motiv principal pentru eșecul și incapacitatea adultului de a se afirma în viață.

Dacă aţi fost crescuţi într-un mediu de iubire condiţionată, puteţi să recunoaşteţi acest lucru din cauza sentimentele pe care le aveţi ca adulţi. Veţi fi preocupaţi mult prea mult - dacă nu chiar obsedaţi - de opiniile celorlalţi, în special de opiniile părinţilor, ale partenerului de viaţă, ale şefului sau prietenilor.

Cuvântul de bază aici este "excesiv de mult". E absolut normal si natural să respectăm gândurile și sentimentele celorlalți. Acest interes și respect față de opiniile oamenilor constituie liantul societății în care trăim. Altfel, ar fi haos.

Atunci însă când această tendință este dusă la extrem, ca și în cazul temerilor de orice fel, ea poate fi paralizantă. Poate atinge punctul în care oamenii sunt incapabili să ia o decizie, până când nu primesc aprobarea altcuiva.

Noi avem nevoie de respectul celorlalţi şi ne străduim să-l obţinem, dar oamenii superiori, cei care se realizează prin propriile lor forţe, au suficientă încredere în ei înşişi pentru a asculta opiniile celorlalţi - şi abia apoi să ia propriile decizii, bazate pe ceea ce simt că este bine pentru ei.

Nu uitaţi, tuturor ne este frică. Ne temem, în special, de critică şi dezaprobare. Ne vom strădui mult pentru a câştiga bunăvoinţa şi aprobarea oamenilor pe care-i respectăm. Vom face sacrificii de tot felul pentru a fi plăcuţi. Soldaţii îşi riscă chiar si vieţile pentru a nu-i dezamăgi pe ceilalţi.

Dar trebuie să fiţi în permanenţă conştienţi de această influenţă perfidă. Ea poate, aşa cum a scris Francis Bacon: "să facă un om să nu fie fidel propriilor lui interese".

în fiecare situație în care își exprimă și alții părerea, întrebați-vă: "Ce anume vreau cu adevărat să fac? Ce m-ar face cel mai fericit?" Apoi luați deciziile pentru acea persoană care va trebui să suporte consecințele, adică, propria voastră persoană. Modelul comportamental impus se face simțit în plan fizic sub forma unei tensiuni în

ceafă și în umeri, și a unei dureri în partea de jos a șirei spinării. Se manifestă, de obicei, atunci când vă simțiți suprasolicitați, sau "cu pistolul la tâmplă", sau când aveți prea mult de lucru și prea puțin timp la dispoziție. Aceste dureri fizice sunt rezultatul major al stresului și al lucrului în exces. Ele pot conduce la boli psihosomatice grave.

Femeile tind să manifeste frica de respingere prin depresii, închidere în sine şi simptome fizice. Bărbaţii tind să manifeste acest model comportamental negativ impus prin ceea ce se numeşte "comportament de tip A". De obicei, acest comportament îşi are rădăcinile în relaţia dintre tată şi fiu, sau tată şi fiică. El este cauzat de sentimentul copilului că niciodată nu va primi cantitatea suficientă şi calitatea adecvată de dragoste, de la propriul tată.

Pentru bărbaţi, această nevoie inconştientă de dragoste din partea tatălui lor este transferată, în viaţa^adultă, asupra şefului de la locul de muncă. Comportamentul de tip A se manifestă, apoi, sub forma unei atitudini de îngrijorare excesivă, cauzată de teama de a nu primi aprobarea şefului, în cazuri extreme, aceasta îl poate face pe un bărbat să devină obsedat faţă de locul de muncă, mergând chiar până la a-şi distruge sănătatea şi familia.

Îmi amintesc că atunci când tatăl meu a murit, m-am simțit foarte rău. Am simțit că nu mă ridicasem la înălțimea așteptărilor sale, că nu făcusem niciodată îndeajuns pentru a-i câștiga întreaga dragoste și afecțiune. La doi ani după moartea sa, mtei simțeam încă o imensă pierdere și un sentiment de gol, ori de câte ori mă gândeam la el.

Apoi, într-o seară, mi-am invitat mama la cină în oraș și i-am împărtășit sentimentele mele. Ea a fost surprinsă și mi-a spus că nu aveam nici un motiv să fiu trist sau supărat. Mi-a explicat că tatăl meu nu avusese niciodată prea multă dragoste de oferit cuiva.

Din cauza copilăriei şi a experiențelor din tinerețe, avusese prea puţină dragoste pentru el însuşi şi, din această cauză, şi pentru copiii lui - inclusiv pentru mine. Ea mi-a spus că nu as fi putut face nimic în plus, pentru a primi mai multă dragoste decât cea pe care am primit-o.

De-a lungul timpului, am descoperit că majoritatea bărbaţilor care suferă de comportament de tip A, încă mai încearcă să câştige dragostea şi respectul taţilor lor. Dar, după ce tatăl meu a murit, am învăţat că, indiferent de câtă dragoste primiţi sau aţi primit de la tatăl vostru, doar atât a fost el în stare să vă ofere. Nu aţi fi putut face nimic mai mult şi nu puteţi face nimic nici acum pentru a schimba această situaţie. Odată ce înţelegeţi şi acceptaţi acest lucru, vă puteţi relaxa puţin şi apoi să vă vedeţi de viaţa voastră.

CONCEPTUL DE SINE ÎN AFACERI

Fiecare grup de oameni - de la cuplu, până la un grup numeros - formează un concept de sine. Acesta reprezintă personalitatea generală a oamenilor, atunci când sunt împreună, sau când se consideră parte a unui întreg. Poate fi numită stare de spirit sau cultură - dar este mult mai mult decât atât. Este atitudinea psihologică generală a organizației. Mai mult decât orice, ea reprezintă gradul de fericire al indivizilor, ca parte a unui grup mai mare - cât de mândri şi de încrezători se simt ei, sau nu, fiind membri ai grupului.

Fiecare cuplu are un concept de sine. Este modul în care partenerii se văd pe ei înşişi şi simt despre ei înşişi, atunci când sunt împreună. El se manifestă prin cât de mult râd ei împreună, sau nu. Cuplurile şi familiile cu concepte de sine pozitive sunt vesele, membrii lor sunt încântaţi unii de ceilalţi şi se bucură când sunt împreună. Cuplurile şi familiile cu concepte de sine negative sunt caracterizate prin

lamentare, critică și ceartă continuă.

Firmele au şi ele un concept de sine, la fel şi fiecare divizie, departament sau grup de oameni din cadrul lor - până la oamenii de serviciu care fac curăţenie după orele de program.

Conceptul de sine în afaceri este format din trei componente de bază. Primul, idealul de sine, este o combinaţie între viziunea, valorile, etica şi misiunea organizaţiei. Atunci când acestea sunt clare, pozitive şi adoptate de conducere, angajaţii sunt mai fericiţi, mai optimişti şi mai încrezători în ei înşişi şi în direcţia spre care se îndreaptă.

Una dintre responsabilitățile fundamentale și necesare ale conducerii (sau ale unui părinte) este să definească clar acest ideal de sine si apoi să aplice valorile acestuia în comportamentul față de ceilalți, să le spună în mod repetat celorlalți ce anume reprezintă ei și în ce cred - iar apoi să conducă prin puterea exemplului.

A doua componentă a conceptului de sine a firmei este dată de imaginea de sine colectivă. Aceasta reprezintă modul în care conducerea firmei şi angajaţii se văd şi gândesc despre ei înşişi. Această imagine de sine este determinată, în mare măsură, de cât de bine simt ei că îşi îndeplinesc sarcinile. Ea este afectată în mod special de calitatea produselor şi serviciilor şi de felul în care angajaţii firmei simt că sunt percepuţi pe piaţă de către clienţi şi furnizori.

Atunci când lucrez cu firme care au vânzări și profituri mari, cu o cotă de piață în creștere, toți angajații par fericiți, siguri pe ei înșiși si încrezători. Când colaborez cu .firme în care se duc lupte, din motive de piață sau nemulțumiri interne, am observat că angajații acestora se comportă, adesea, ca membri ai unei echipe care pierde prea multe meciuri. Ei sunt nefericiți, nesiguri și negativist! în ceea ce privește viitorul Jor. Ei dau viria unul pe celălalt, se plâng si se atacă unii pe alții pe la spate.

Una dintre sarcinile unui director sau a unui conducător de echipă este aceea de a păstra moralul oamenilor la cote înalte, repetându-le continuu cât sunt ei de buni. Fiecare va fi cu ochii pe el și va cere sfaturi pentru a interpreta ceea ce se petrece. Directorul va menține moralul angajaților la cote înalte, prin prezentarea părților cele mai bune ale evenimentelor si prin concentrarea atenției angajaților asupra posibilităților pe care le aduce viitorul, mai degrabă decât asupra problemelor din trecut.

Ultima componentă a conceptului de sine în cazul firmelor, respectul de sine, este suma totală a idealurilor firmei, performanţa curentă a organizaţiei si modul în care fiecare persoană simte că este tratată de către superiori şi colegi. Managerii care îşi laudă şi îşi încurajează în permanenţă angajaţii, dezvoltă în aceştia un înalt respect de sine. Acest nivel superior al respectului pentru sine este demonstrat prin optimism, energie, creativitate, cooperare şi dedicare. El este ingredientul cel mai greu de construit şi de menţinut, dar oamenii care se plac şi se respectă pe ei înşişi, considerând că fac parte dintr-o echipă de primă clasă, devin o forţă puternică pe o piaţă competitivă. Ei sunt victorioşi, numai prin simplul fapt că sunt preocupaţi să găsească un loc în care să acţioneze.

O companie, organizație, departament, divizie, echipă de lucru sau familie cu un concept de sine pozitiv, sunt un grup în care oamenii au o părere extraordinar de bună despre ei înşişi. A crea un asemenea grup reprezintă arta cea mai desăvârşită a managementului. Aceasta înseamnă măiestria supremă de care poate da dovadă o persoană în societate. Având un concept de sine pozitiv și la un nivel înalt, oamenii sunt mai productivi, mai optimiști, mai încrezători si mai fericiți decât în orice altă situație.

Cu o asemenea familie sau echipă puteți face lucruri minunate. Puteți să vă împliniți potențialul, pe măsură ce îi ajutați și pe alții să-l împlinească pe al lor.

CEA MAI MARE AMENINTARE A VIETII

Cea mai mare problemă în viaţa unui om este frica. Frica este cea care ne răpeşte fericirea. Frica este cea care ne determină să ne mulţumim cu mai puţin decât suntem capabili să realizăm. Ea este rădăcina emoţiilor negative, a nefericirii si a problemelor interumane.

Singurul lucru bun despre frică - dacă există ceva bun -este faptul că ea se învață și, din această cauză, te poți și "dezvta" de ea.

Frica de eşec şi frica de a fi respins sunt reacţii de răspuns învăţate, programate în noi, încă înainte de vârsta de şase ani. Aceste frici stabilesc limita superioară şi inferioară a zonei noastre de confort. Datorită lor, la limita inferioară, faceţi îndeajuns de mult ca să nu fiţi criticaţi sau respinşi de alţii şi vă menţineţi confortabil între aceste limite, încât să evitaţi riscul sau eşecul la limita superioară. Odată ce aţi intrat în zona de confort, rămâneţi acolo, încercând să evitaţi orice sentiment de frică sau anxietate. Temerile voastre vă reţin să faceţi, majoritatea lucrurilor de care sunteţi capabili.

Opusul fricii este iubirea - începând cu iubirea de sine, sau stima de sine. Există o relație inversă, sau opusă între respectul de sine și temerile de toate genurile. Cu cât vă plăceți mai mult, cu atât vă veți teme mai puțin de eșec sau de respingere. Cu cât vă plăceți mai mult, cu atât sunteți mai dornici să vă asumați riscurile care vă vor conduce spre succes și fericire. Cu cât vă plăceți mai mult, cu atât sunteți mai dornici să acționați astfel încât să vă propulsați în afara propriei zone de confort, către realizarea scopurilor și dorințelor voastre adevărate.

Veţi începe să creşteţi nivelul respectului de sine şi să vă depăşiţi temerile, prin repetarea continuă a cuvintelor "Mă plac! Mă plac! Mă plac!". începeţi fiecare zi repetând: "Mă plac!" de 50 până la 100 de ori, până când cuvintele vă vor pătrunde în subconştient. Curând, veţi vedea şi simţi o modificare în încrederea pe care o veţi avea în propria persoană, în nivelul vostru de competenţă şi în relaţiile cu ceilalţi. Veţi începe să vă simţiţi minunat în ceea ce vă priveşte.

PROGRAMABEA MIMTII PENTRU" A AVEA SUCCES

Datorită propriului concept de sine, deveniţi ceea ce gândiţi în marea majoritate a timpului. Gândurile şi aspiraţiile voastre predominante devin realitate. Lucrurile la care vă gândiţi şi modul în care gândiţi vă vor determina sănătatea, bogăţia şi fericirea în fiecare domeniu al vieţii. Puteţi spune că vreţi ceva cu adevărat în funcţie de cât sunteţi de hotărât să vă disciplinaţi gândirea, concentrându-vă numai asupra lucrului dorit şi nu asupra celor pe care nu le doriţi.

Viaţa voastră de astăzi a fost creată de gândirea din trecut. Sunteţi acolo unde sunteţi, datorită vouă înşivă. Vă puteţi schimba viitorul în orice moment, prin preluarea controlului asupra conştientului. Vă puteţi transforma viaţa în ceva frumos - o experienţă de libertate, bucurie, sănătate, fericire şi prosperitate - doar dorind asta şi, în acelaşi timp, refuzând să acceptaţi şi să întreţineţi, în acelaşi timp, orice gânduri contradictorii. Totul depinde de voi.

Datorită naturii multidimensionale a minţii, vă puteţi re-scrie programul principal, prin bombardarea deliberată a minţii cu o serie de mesaje, alcătuite în mod diferit şi venind din direcţii diferite. Dacă doriţi să vă antrenaţi fizic, veţi face exerciţii care implică întregul corp. Dacă doriţi să vă antrenaţi mental, în mod pozitiv şi sănătos, trebuie să vă asiguraţi că mesajele care intră în mintea voastră sunt în concordanţă cu viaţa ideală pe care doriţi să o aveţi.

Această schimbare a persoanei care sunteţi, pentru a vă putea bucura de viaţa pe care o doriţi cu adevărat, nu este uşoară. Aţi avut nevoie de întreaga viaţă ca să ajungeţi acolo unde sunteţi astăzi, cu modul actual de gândire. Ca să vă schimbaţi, vă fi necesar un efort considerabil din partea voastră. Din fericire, merită să o faceţi - iar rezultatele pe care le veţi obţine vor fi rapide şi mult mâi mari faţă de efortul depus.

HOMEOSTAZA, *

 Capacitatea sau tendinţa unui organism sau a unei celule de a menţine echilibrul intern, prin adaptarea proceselor sale fiziologice. N. T.

Pentru a obţine rezultate diferite, trebuie să deveniţi o persoană diferită, trebuie să vă schimbaţi ţelurile şi idealurile si să vă dezvoltaţi o nouă imagine de sine.

Prin Legea concordanței, lumea voastră exterioară va reflecta lumea voastră interioară. Trebuie să deveniți o persoană nouă pe dinăuntru, pentru a trăi permanent binele pe care vi-l doriți în exterior.

Primul - şi, pentru majoritatea oamenilor, cel mai dificil obstacol de care vă veţi lovi - se găseşte în interiorul vostru. Este vorba despre nevoia inconştientă de a rămâne fidel faţă de ce aţi spus şi aţi făcut în trecut şi care nu vă lasă să înaintaţi.

Acest "impuls homeostatic" este un alt termen pentru a denumi zona voastră de confort. Este tendinţa inconştientă de a fi atras în mod irezistibil spre a face ceea ce aţi făcut întotdeauna. Această neputinţă de a scăpa din tentaculele trecutului este motivul pentru care majoritatea oamenilor fac mai puţin decât sunt în stare să facă şi rămân neîmpliniţi şi nesatisfăcuţi în cea mai mare parte a vieţii lor.

Homeostaza nu este nici bună, nici rea. Ea este un mecanism natural construit în interiorul vostru, ca parte a "dotării standard" care vă permite să funcționați automat în foarte multe domenii. Acest mecanism vă permite să vă mențineți temperatura corpului la 37°C. El menține echilibrul chimic în miliardele de celule și guvernează sistemul nervos autonom și este indispensabil unei bune funcționări fizice a corpului nostru.

Atunci când gândiţi, spuneţi sau faceţi ceva contrar obiceiurilor voastre, impulsul homeostatic încearcă să vă împingă înapoi în zona proprie de confort, făcându-vă să nu vă simţiţi în largul vostru, întrucât întotdeauna vă deplasaţi de la disconfort spre confort, veţi avea tendinţa să vă îndreptaţi înapoi spre ceea ce faceţi în mod obişnuit şi să vă îndepărtaţi de lucrurile care sunt noi şi vă cer o schimbare.

Acest lucru este absolut normal. A face ceva diferit de ceea ce sunteți obișnuiți să faceți, vă determină să vă simțiți tensionați și neliniștiți. Chiar și gândul că veți face ceva diferit p6ate fi stresant. Ieșirea din zona de confort vă poate afecta atât de mult din punct de vedere nervos, încât mulți oameni nu fac niciodată așa ceva, decât dacă sunt forțați de împrejurări.

Tendinţa voastră naturală, în cazul în care sunteţi obligaţi să ieşiţi din zona de confort - chiar dacă nu aţi fost fericit în cadrul ei - este de a vă recrea o zonă de confort similară cu cea pe care tocmai aţi părăsit-o. Veţi munci, de fapt, pentru a recrea o situaţie pe care nu aţi agreat-o de la bun început.

Mulţi oameni au trăit experienţa pierderii unei slujbe care nu le plăcea, pentru ca apoi să plece în căutarea uneia identice, într-un loc diferit, îmi aduc aminte când mi-am pierdut slujba de spălător de vase în bucătăria unui hotel - care nu era un serviciu grozav - că, timp de câteva luni, am tot căutat slujbe de spălător de vase, în alte hoteluri.

Este vital să conștientizați acest mecanism homeostatic. Este modul în care

natura vă face să rămâneţi în concordanţă cu felul în care aţi fost în trecut, însă fiecare evoluţie şi progres necesită ieşirea din zona de confort si deplasarea spre ceva mai mare şi mai bun. Un succes şi o fericire mai mari sunt posibile, doar atunci când sunteţi dispuşi să suportaţi starea de stânjeneală şi disconfort care apare în timpul procesului de creare a altei zone de confort, cu un nivel superior de eficienţă.

Fiţi atenţi la cântecul de sirenă trimis de vechile obiceiuri ale zonei de confort, care vă ademenesc să rămâneţi acolo unde sunteţi, trăgându-vă înapoi de la toate lucrurile minunate pe care le-aţi putea realiza. Trebuie să vă opuneţi, în mod conştient şi deliberat, atracţiei exercitate de zona de confort, pe măsură ce vă îndreptaţi spre nivelurile superioare de realizare. Această flexibilitate mentală este semnul unei persoane superioare, însuşi faptul că, într-o situaţie anume, luaţi în considerare toate opţiunile, vă dă posibilitatea să vedeţi mult mai bine ce posibilităţi aveţi, în loc să vă folosiţi inteligenţa pentru a găsi defecte modurilor de abordare alternative, eliminaţi analiza suficient de mult, pentru a fi în stare să vedeţi dacă nu puteţi găsi ceva benefic într-o altă idee, într-un nou mod de a acţiona.

Această modalitate de abordare este esenţială în programarea mentală, în schimbarea în mai bine a gândirii voastre. Un motiv major pentru care oamenii nu avansează în viaţă, este faptul că ideile lor sunt prea rigide şi inflexibile - în special ideile despre ei înşişi şi despre ce posibilităţi li se oferă. Apoi, ei persistă în a se gândi mai degrabă la motivele pentru care ceva nu se poate face, în loc să le caute pe acelea care ar avantaja o alegere sau alta. Aceşti oameni acţionează ca proprii lor judecători - construindu-şi un dosar de acuzare împotriva lor înşişi şi chiar şi a altora, dacă li se permite.

Un punct de cotitură important în gândirea voastră intervine atunci când vă schimbaţi limbajul, folosind "dacă", în loc de "cum". Când veţi începe să gândiţi cum să realizaţi ceva ce vă doriţi şi, în acelaşi timp, veţi refuza să analizaţi dacă este posibil sau nu, întreaga voastră mentalitate va începe să se schimbe, în majoritatea cazurilor veţi obţine cu adevărat ce doriţi şi, dacă veţi continua să gândiţi la cum sa. obţineţi un anumit lucru şi cum anume să acţionaţi în acest sens, cu siguranţă că, în final, veţi reuşi.

Al doilea obstacol major care trebuie schimbat este reprezentat de o "consolidare a atitudinilor". Aceasta își are rădăcinile în frică, la fel de mult ca si impulsul homeostatic. Psiho-scleroza înseamnă tendința naturală de a vă îndrăgosti de propriile idei și apoi de a le apăra cu hotărâre, împotriva a tot ceea ce este nou. Opusul psihosclerozei este flexibilitatea, dorința de a lua în considerare punctele de vedere ale altora, ideile altora, precum și acceptarea ideii că si voi puteți să greșiți. începând încă din copilărie, multe dintre lucrurile pe care le faceți sunt îndreptate spre a obține dragoste, sau a compensa lipsa de dragoste. Bucuria dragostei exercită o influență enormă asupra fiecărei alegeri si decizii. Idealul de sine - mecanismul de ghidare al conceptului de sine și cel care ne reglează comportamentul - reprezintă ideea noastră despre tipul de persoană care ar trebui să fim, pentru a câștiga dragostea și respectul oamenilor la care ținem. Respectul de sine, pe care dr. Nathaniel Branden îl numește "reputația pe care o avem în propriii noștri ochi", este determinat, în mare măsură, de cât de mult considerăm că merităm să fim iubiti si cât de valorosi credem că suntem.

Multe dintre problemele de personalitate își au cauza în "dragostea reţinută". Personalitatea noastră ca adulţi este formată, în mare măsură, din cantitatea și calitatea dragostei pe care am primit-o în perioada de creştere. Aproape tot ceea ce facem astăzi - ţelurile propuse, visurile pe care le avem, responsabilităţile pe care ni le asumăm - este influenţat de puterea dragostei din viaţa noastră.

De fapt, suntem inevitabil atraşi înspre oamenii a căror dragoste o dorim şi de care avem nevoie, şi suntem influențați în mod excesiv de opiniile lor. Când începeți

procesul de repro-gramare a minţii, tot ceea ce faceţi trebuie să ducă la creşterea iubirii şi respectului pe care voi înşivă şi ceilalţi îl au pentru voi. Numai în acest fel veţi fi permanent motivat să faceţi efortul necesar pentru a deveni persoana care sunteţi capabili să deveniţi.

Cine sunt oamenii ai căror dragoste și respect sunt cele mai importante pentru voi? Ce trebuie să faceţi și cine trebuie să deveniţi, pentru ca ei să vă iubească și să vă respecte? Acestea sunt întrebări fundamentale, la care trebuie să răspundeţi dacă dorii să avei o viaă fericită.

Suntem imediat influențați de modificările de temperatură, sau de zgomote. Suntem imediat afectați de conversațiile sau de confruntările cu alți oameni. O remarcă deloc amabilă ne poate indispune o întreagă zi. Dimpotrivă, o veste bună ne face fericiți și veseli, ore întregi.

Din nefericire, dacă nu le controlăm cu atenţie, cele mai multe dintre sugestiile, din mediul nostru vor tinde să devină negative. Radioul, televiziunea şi ziarele sunt pline de "senzaţional negativ". Majoritatea conversaţiilor sunt pline de şica-nări, lamentări şi condamnări. Mulţi oameni şi-au făcut un obicei din a gândi şi vorbi, spunând "nu-i aşa că totul e groaznic?". Conversaţiile lor sunt negative şi critice.

Esenţial în programarea mentală este să preluaţi, sistematic şi conştient, controlul asupra mediului sugestiv. Aceasta înseamnă să vă creaţi o lume mentală predominant pozitivă şi compatibilă cu persoana în care doriţi să vă transformaţi şi cu viaţa pe care doriţi să o aveţi. Controlul asupra mediului din care ne inspirăm implică necesitatea ca noi să decidem care sunt ingredientele "dietei mentale" pentru viitor.

Există trei legi mentale suplimentare pe care trebuie să le înțelegeți, pentru a vă reprograma mintea în cel mai eficient mod si pentru a vă schimba viitorul. Ele sunt Legea obișnuinței, Legea practicii s\ Legea emoţiei. Ele conţin răspunsuri vitale la întrebările despre succes si fericire - şi vă oferă multe dintre soluţiile pe care le căutaţi.

Puterea sugestiei este a doua modalitate de a determina modul în care gândim şi simţim, după puterea dragostei. Gândirea noastră multidimensională, este afectată de tot ceea ce se află în jurul şi în interiorul nostru. Mediul înconjurător, care ne sugestionează, are un impact major asupra a tot ceea ce devenim şi asupra a ceea ce ni se întâmplă. Orice schimbare apărută în mediul fizic, mental sau emoţional ne poate modifica, în câteva clipe, modul în care gândim, simţim sau acţionăm şi, prin urmare, modifică rezultatele pe care le obţinem.

Tot ceea ce faceţi este efectul obişnuinţei. Felul în care vorbiţi, munciţi, conduceţi maşina, gândiţi, interacţionaţi cu alţi oameni, cheltuiţi bani şi vă comportaţi cu oamenii importanţi din viaţa voastră, este bazat în mare parte pe obişnuinţă. Comportamentul nostru, în toate domeniile vieţii, se bazează, pe acumularea tuturor experienţelor, începând din copilărie. Probabil că 95% din acţiunile şi reacţiile noastre sunt răspunsuri automate, inconştiente, la mediul fizic şi uman.

Obiceiurile noastre constituie obstacole majore în transformarea în tipul de persoană care dorim să devenim. Modalitățile obișnuite în care gândim, simțim, vorbim și ne comportăm, sunt deseori un obstacol între ceea ce suntem acum și ceea ce dorim, cu adevărat, să devenim. Ele ne determină să "batem pasul pe loc".

Legea obișnuinței este o lege mentală de o importanță vitală. Ea explică zona de confort, succesul și eșecul, precum și toate celelalte principii. Ea își are echivalentul în fizică, în prima lege a lui Newton, care afirmă că orice corp în repaos tinde să rămână în repaos și orice corp în mișcare tinde să-și păstreze mișcarea, dacă asupra lui nu acționează o forță externă.

Gândirea și comportamentul vostru sunt supuse aceluiași principiu, în absența unei forțe externe, sau a deciziei ferme de a face ceva diferit, veți continua să faceți același lucru, la nesfârșit.

Veţi continua să aveţi acelaşi serviciu, să vă asociaţi cu aceiaşi oameni, să mâncaţi aceleaşi alimente, să mergeţi pe aceeaşi rută la serviciu, să aveţi aceleaşi activităţi în timpul liber, să priviţi la acelaşi program de televiziune, să citiţi aceleaşi cărţi şi să trăiţi aproximativ aceeaşi viaţă.

Obiceiurile sunt bune, doar atâta vreme cât aveţi beneficii de pe urma lor, atâta vreme cât efectul lor va fi acela de a vă îmbogăţi şi îmbunătăţi viaţa. Atunci când obiceiurile devin obstacole majore în calea fericirii, trebuie să le modificaţi sau să le schimbaţi complet.

Unii oameni şi-au făcut un obicei din a întârzia la întâlniri, sau a întârzia în îndeplinirea unor sarcini. Oamenii de succes, însă, sunt punctuali şi de încredere. Ceilalţi se pot baza pe ei. Oamenii de succes îşi respectă angajamentele. Ei respectă timpul altora, prin faptul că nu le cauzează nici un inconvenient.

Alţii au mania "televizorului" sau a "ziarelor". Ei petrec zilnic ore întregi vizionând programele TV, sau citind ziarele. Deseori, le fac pe amândouă în acelaşi timp.

Cele mai nocive obiceiuri sunt, totuşi, cele mentale. Datorită faptului că vă creați viața prin ceea ce gândiți în mod continuu, gândurile negative sau cele prin care vă limitați capacitățile vă afectează mai mult decât aproape orice altceva.

Modul în care gândiți de obicei este cel mai important. Shakespeare a scris: "Nimic nu este bun sau rău, ci doar gândul le face astfel". Trăiți într-o lume a mentalului. Tot ceea ce vă înconjoară are doar sensul pe care îl dă modul vostru de gândire. Dacă vă schimbați felul de a gândi, vă schimbați viața.

Succesul şi eşecul, fericirea şi nefericirea sunt, în mare parte, rezultatul obişnuinței, al modului automat în care reacționați la ce se întâmplă în jurul vostru. Schimbarea obiceiurilor care nu mai sunt compatibile cu aspirațiile voastre superioare este unul dintre cele mai grele lucruri și unul esențial pentru calitatea vieții voastre. Dar, dacă nu ați atins deja un anumit nivel de desăvârșire sau perfecțiune, atunci înseamnă că aveți unele obiceiuri de care trebuie sa. vă desprindeți, dacă doriți să progresați. Amintiți-vă că deprinderile proaste sunt ușor de format, dar e greu să trăiești cu ele; obiceiurile bune sunt greu de format, dar, avându-le, puteți trăi ușor. Sarcina voastră este să vă formați deprinderi bune, care să vă conducă în viață.

LEGEA PRACTICII

Vestea bună este că toate obiceiurile se învaţă şi, prin urmare, vă puteţi dezvăţa de ele. în toate privinţele, astăzi sunteţi rezultatul condiţionării, asemeni unui cobai. Aţi fost educaţi, sau v-aţi autoeducat, pentru a fi persoana care sunteţi azi şi pentru a obţine rezultatele pe care le aveţi. Educaţia voastră a început înainte de a avea vârsta potrivită pentru a vă da seama ce se întâmplă, iar astăzi sunteţi rezultatul educaţiei primită în timp.

Vă puteți schimba, dacă dor/fisa o faceți.

Legea practicii afirma că orice gând sau acţiune pe care le repetaţi suficient de des, devine un nou obicei. Vă puteţi forma orice obicei doriţi, sau consideraţi necesar. Puteţi deveni tipul de persoană care doriţi, dacă vă puteţi disciplina în aşa fel încât să gândiţi şi să acţionaţi într-un mod compatibil cu idealurile noi, mai înalte, suficient de mult timp pentru ca acestea să devină obiceiuri noi. în acest mod, deveniţi o persoană nouă şi mai bună.

Întrucât lumea voastră exterioară corespunde lumii interioare, pe măsură ce

începeţi să dezvoltaţi moduri mai constructive de gândire şi comportament, oamenii si situaţiile din jurul vostru vor începe să se schimbe, uneori în cele mai plăcute si neaşteptate feluri.

Un prieten a fost implicat într-un proces complicat, în legătură cu o chestiune de afaceri. Cu cât era mai supărat, cu atât mai hotărâtă și iraţională devenea partea adversă, și la fel și avocaţii săi. în cele din urmă, a decis să-şi schimbe modul de gândire. Nu s-a mai gândit deloc la proces. A început să fie plin de compasiune și bunătate faţă de tabăra adversă. Când venea vorba despre proces, refuza să se implice sau să se supere. A lăsat lucrurile să decurgă de la sine.

La câteva zile de la decizia sa de a-si schimba modul de gândire referitor la proces, partea adversă l-a sunat, şi-a cerut scuze pentru eventualele neînţelegeri sau animozităţi şi a propus o soluţie rezonabilă, în loc să treacă printr-un proces, problema lor s-a rezolvat într-un mod paşnic.

Noul președinte al unei companii era convins că unul dintre directorii executivi ai fostei administrații trăgea sfori și manipula în mod deliberat oamenii si situațiile, pentru ca să pară mai competent și mai util firmei decât era în realitate.

Președinte era pe punctul să îl concedieze, dar s-a răzgândit. El a ales, în mod deliberat, să interpreteze comportamentul directorului într-un mod favorabil. Apoi a examinat fiecare acţiune a directorului, din perspectiva faptului că acesta era un angajat loial, care acţiona spre binele companiei.

Spre surprinderea sa, președintele, a descoperit că felul în care se comporta directorul era mai ușor de înțeles și de apreciat din această perspectivă. Şi-a dat seama că directorul nu numai că nu trăgea sforile, dar era chiar extrem de competent și acționa în favoarea noului președinte, în domeniile cu care acesta nu era încă familiarizat. Relația dintre cei doi s-a schimbat imediat în bine, după ce președintele și-a modificatfelul de a gândi și a plecat de la ideea că directorul avea cele mai bune intenții.

Capacitatea de a vă controla modul de gândire şi de a începe să gândiţi întrun fel care să vă conducă la rezultatele dorite, constituie punctul de plecare al procesului care vă duce la libertate deplină, fericire şi exprimarea propriei personalităţi.

LEGEA EMOŢIEI

Emoţiile sunt forţele din spatele gândurilor, care dau energie. Cu cât simţiţi ceva mai intens, cu atât mai mare va fi efectul acelui gând sau situaţii asupra vieţii voastre. Emoţia este ca un curent electric, sau ca un foc - şi poate fi constructivă sau distructiva, în funcţie de cum este folosită.

Legea emoţiei afirmă că 100% din deciziile personale şi rezultatele acestora sunt bazate pe emoţii. Nu sunteţi alcătuiţi, cum s-a spus, 90% din emoţii şi 10% raţiune logică. Sunteţi alcătuiţi în totalitate din emoţii. Tot ceea ce faceţi se bazează pe o emoţie de un fel sau altul.

Înainte de a înțelege acest lucru, într-o mulţime de situaţii obişnuiam să cred că fac lucrul cel mai logic cu putinţă, cel mai practic, cel mai "cu sens". Când am aflat de Legea emoţiei, mi-am dat seama că sunt un sclav al emoţiilor mele, mai ales că nu stăteam să mă gândesc la ce emoţie a fost hotărâtoare într-o situaţie, sau într-o decizie anume. Aici se află cheia: există doar două categorii importante de emoţii: dorinţa şi teama. Multe din ceea ce facem, sau nu facem, sunt cauzate de o categorie de emoţii sau de cealaltă. Iar lucrurile pe care le facem, sau pe care ne abţinem să le facem din cauza fricii, depăşesc ca număr pe acelea pe care le facem datorită dorinţei.

Mulți oameni sunt paralizați de frici de toate felurile. Ei se tem de sărăcie sau

de pierderi. Se tem de critici sau dezaprobări. Se tem de boală. Se tem să nu fie înşelaţi. Mai presus de toate, se tem de eşec şi de respingere, până în punctul în care sunt mai degrabă dispuşi să "ducă o viaţă de disperare tăcută", decât să-si asume riscul de a-si mai recunoaşte o teamă. Cei mai mulţi oameni trăiesc astfel, aproape toată viaţa.

Cu cât doriţi mai mult ceva, sau vă temeţi mai tare de ceva, cu atât este mai posibil să atrageţi acel ceva în viaţa voastră. Un gând care nu este susţinut de o emoţie, nu are puterea de a vă influenţa într-un fel sau altul. O emoţie fără un gând care să o călăuzească, provoacă frustrare şi nefericire.

Dar atunci când aveţi o gândire clară, pozitivă sau negativă, însoţită de o emoţie intensă - fie de dorinţă, fie de teamă, activaţi diferitele legi mentale şi începeţi să atrageţi spre voi ceea ce se potriveşte. De aceea este atât de important să vă axaţi gândirea pe lucrurile pe care le doriţi şi să nu vă gândiţi la lucrurile de care vă temeţi. Oamenii fericiţi, de succes, recunosc puterea gândurilor lor şi sunt foarte dornici să le menţină pozitive şi constructive. Mintea voastră este atât de puternică, încât trebuie să o controlaţi cu mare fermitate, pentru ca ea să vă conducă în direcţia dorită; în caz contrar, vă va îndepărta de dorinţele voastre.

Nu este uşor să vă schimbaţi conceptul despre sine. Acesta poate fi cel mai greu lucru pe care l-aţi făcut vreodată. Dar şi cel mai valoros. Dar nu este vorba de o chestiune de alegere. Odată ce aţi decis să faceţi ceva important şi valoros cu viaţa voastră, să vă atingeţi propriile idealuri de realizare personală, este absolut necesar să munciţi din greu să vă schimbaţi mentalitatea.

TREI CONDITII PENTRU SCHIMBARE

Există trei cerințe pentru a dezvolta o nouă concepție de sine. Acestea sunt cheile necesare schimbării direcției vieții, în primul rând, trebuie să doriți cu adevărat să vă schimbați. Trebuie să doriți cu adevărat să deveniți complet optimiști față de propria persoană și față de posibilitățile pe care le aveți. Trebuie să aveți dorința intensă, arzătoare, de a fi mai mult decât ați fost vreodată înainte.

Adesea, oamenii mă întreabă ce să facă pentru a-i determina pe alţii să se schimbe. Le reamintesc că punctul de plecare al schimbării, al realizării unui lucru diferit sau mai bun, este dorinţa - iar dorinţa este întotdeauna personală. Nu puteţi dori ceva pentru alţii, întocmai cum nu puteţi stabili scopuri pentru altcineva. Nu pentru că schimbarea nu ar fi posibilă, ci pentru că este necesară dorinţa din partea persoanei de la care se aşteaptă schimbarea - sau aceasta nu va avea loc.

Este întocmai ca întrebarea: "De câţi psihiatri e nevoie pentru a schimba un bec?" La care răspunsul este: "Numai unul, dar becul trebuie să-si dorească cu adevărat să fie schimbat".

Punctul de pornire al transformării voastre într-o altă persoană, mai bună, este să simţiţi că schimbarea este necesară sau de dorit - sau amândouă. Schimbarea, scopurile, calitatea noii personalităţi trebuie să fie compatibile cu valorile voastre, cu idealurile şi cu persoana care doriţi cu adevărat să fiţi.

În al doilea rând, trebuie să doriți sa vă schimbați. Mulți spun că doresc să se schimbe, dar, în sinea lor, nu sunt chiar hotărâți să renunțe la vechiul mod de viață, la vechile asocieri și la tot ce implică acestea. O persoană ar putea dori să fie sănătoasă, dar s-ar putea să nu vrea să renunțe la ţigară. O altă persoană ar vrea să aibă succes financiar, dar s-ar putea să nu vrea să renunțe la distracțiile din fiecare seară cu prietenii.

Trebuie să fiţi dispuşi să vă eliberaţi de vechea voastră persoană, pentru a deveni una nouă. Trebuie să vreţi să încetaţi să faceţi anumite lucruri, chiar dacă prietenii vă dezaprobă, pentru a începe să faceţi lucruri care sunt compatibile cu noua persoană care sunteţi, trebuie să depăşiţi obstacolul dublu al homeostaziei şi

psihosderozei, cel al zonei de confort și al gândirii inflexibile.

În al treilea rând, trebuie să fiţi dispuşi să faceţi eforturi. Trebuie să fiţi dispuşi să perseveraţi un timp îndelungat, chiar fără să vedeţi prea multe rezultate la început. Ceea ce vă doriţi, este să aduceţi în viaţa voastră o îmbunătăţire pe termen lung. Au fost necesari mai mulţi ani pentru a deveni persoana care sunteţi. Trebuie să fiţi dornici să faceţi eforturi intense, pentru a deveni o persoană diferită.

PUTERE MENTALĂ ÎN 21 DE ZILE

Unul dintre cele mai puternice moduri de a vă schimba deprinderile mentale și direcția viitoare a vieții, este să urmați un program de 21 de zile de Atitudine Mentală Pozitivă (AMP). Timp de 21 de zile, în fiecare moment, în fiecare zi, vă mențineți gândurile, cuvintele și acțiunile în concordanță cu scopurile pe care doriți să le atingeți și cu tipul de persoană în care doriți să vă transformați.

Este necesar să urmaţi acest program timp de 21 de zile, din două motive. Mai întâi, unui adult îi trebuie între 14 şi 21 zile pentru a dezvolta un nou tipar de gândire, o nouă "obișnuinţă neurală" în creier, la fel cum se croieşte o cărare prin pădure. Uneori veţi constata mult mai rapid schimbări notabile în voi înşivă şi în rezultatele acţiunilor voastre. Dar, de obicei, pentru deprinderile care ne-au luat o viaţă pentru a le forma, avem nevoie de mai mult de câteva zile, pentru a le schimba, sau pentru a ne elibera de ele.

Al doilea motiv pentru care sunt necesare 21 de zile pentru a urma acest program, este ca să învăţaţi să fiţi răbdători şi perseverenţi. Unei găini îi trebuie 21 de zile de calm, răbdare şi căldură pentru a cloci un ou. Dacă o găină, cu un creier cât un bob de mazăre, poate să se autodisciplineze pentru a sta pe ou 21 de zile, fără a simţi nevoia de o vreo schimbare, atunci, probabil că nu este prea mult să vă rog pe noi să perseveraţi răbdători, pentru aceeaşi perioadă de timp, înainte de a vă aștepta la vreo schimbare. Răbdarea este cheia autodezvoltării.

Lucrul minunat în ceea ce priveşte conceptul de sine este că el se află într-o stare permanentă de evoluție. Voi evoluați, progresați și vă dezvoltați continuu în direcția gândurilor voastre predominante. Dacă vă modificați, pentru o perioadă de timp, principalele gânduri despre voi înşivă, și conceptul de sine și credințele vor începe să se schimbe și să se îndrepte în direcția dorită.

Motivul pentru care, în cazul multor oameni, conceptul de sine nu se schimbă vizibil în timp, este că ei continuă să se gândească la aceleași lucruri, în același mod, zi de zi, an de an.

William James scria: "Dacă mă văd azi la fel cum eram în trecut, atunci trecutul trebuie să revină la viaţă şi să devină viitorul meu".

Dar atunci când vă fixaţi idealuri măreţe, pentru voi înşivă şi pentru persoana care doriţi să fiţi, iar după aceea vă gândiţi la ele în fiecare zi, preluaţi controlul total asupra evoluţiei voastre mentale şi asupra direcţiei pe care mergeţi în viaţă. Deveniţi ceea ce gândiţi.

SAPTE CĂI DE A VĂ CONTROLA VIATA

Există o serie de acţiuni pe care le puteţi realiza zilnic, pentru a vă satura mintea cu influenţe pozitive şi pentru a vă asigura că sunteţi în permanenţă asaltaţi cu sugestii compatibile cu tipul de persoană care doriţi să deveniţi.

Într-o stare obișnuită, de relaxare, gândiţi-vă la voi ca la persoana care doriţi să fiţi, cu toate calităţile pe care vreţi să le aveţi, începeţi prin a vă imagina cum ar arăta viaţa voastră, cum ar arăta casa voastră, cum ar arăta serviciul, sănătatea si nivelul vostru de trai. Lăsaţi-vă în voia imaginaţiei şi bucuraţi-vă în acest vis al

vostru cu ochii deschişi şi de senzaţia de realizare a scopurilor. Această activitate este primul semnal că în computerul vostru din subconştient este programată o nouă orientare.

1. Vizualizarea

Prima etapă a acestor acţiuni este vizualizarea. Aceasta este, poate, cea mai puternică metodă de modificare personală care se află la dispoziţia omenirii. Imaginile voastre vizuale devin realitatea voastră. Ele vă intensifică dorinţele si dau putere credinţelor. Ele vă măresc voinţa şi vă consolidează perseve-icnţa. Ele sunt extraordinar de puternice.

Vizualizarea este constituită din patru elemente. Intensi-Mcarea oricăreia dintre acestea va mări viteza cu care veţi crea echivalentul fizic al respectivei imagini mentale în viaţa voastră.

Primul element este frecvenţa. Frecvenţa cu care vizualizaţi un anumit eveniment din viitor, un scop sau o atitudine, are un puternic impact asupra modului vostru de a gândi, simţi si acţiona. Oamenii care realizează lucruri extraordinare, vizualizează în permanenţă rezultatele pe care le doresc. Ei se gândesc tot timpul la ceea ce vor să realizeze şi îşi proiectează mental imaginea ideală a viitorului lor, iarăşi şi iarăşi, ca şi când ar proiecta un diapozitiv pe ecranul minţii lor. De fapt, frecvenţa cu care vizualizaţi ceva nu vă spune doar cât de mult doriţi ca imaginea să devină realitate, dar vă intensifică, în acelaşi timp, dorinţele şi credinţa că scopul poate fi atins.

Al doilea element este: cât de vii sunt imaginile pe care le vizualizați. Asta se referă la claritatea cu care vedeți un anumit lucru în imaginația voastră. Există o relație directă între cât de viu puteți vizualiza un scop sau un rezultat și rapiditatea cu care se va materializa.

Adesea vi s-a întâmplat să vă gândiţi la ceva ce vă doriţi. Primele gânduri sunt oarecum vagi, neclare - dar, pe măsură ce vă concentraţi mai mult asupra unui lucru, şi poate adunaţi mai multe informaţii, imaginea mentală a ceea ce doriţi devine din ce în ce mai clară, în final, atunci când aţi închis ochii şi imaginea vă apare în cel mai mic detaliu, aceasta se materializează în lumea voastră. Aceasta este modul prin care vă împliniţi majoritatea idealurilor.

Oamenii de succes știu exact ce vor și, cu siguranță, acest fapt are legătură și cu claritatea imaginilor lor mentale. Cei care nu au succes, nu sunt siguri de ceea ce își doresc să fie sau să facă. Imaginile lor mentale sunt prea confuze, neclare pentru a-i motiva, sau pentru a activa diferitele legi mentale care să lucreze în favoarea lor.

A treia dimensiune a vizualizării este intensitatea. Aceasta se referă la gradul de emoție care însoțește imaginile mentale. Atunci când vă doriți cu intensitate ceva, când sunteți entuziasmați de scopurile voastre, sau când aveți credința profundă că veți reuși să vă atingeți scopurile către care tindeți, acestea se împlinesc mult mai rapid. A spori gradul de emoție care însoțește vizualizările, este ca și cum ați accelera potențialul de care dispuneți. Poate acesta este motivul pentru care Ralph Waldo Emerson a scris "Nu s-a realizat nimic măreț, fără entuziasm".

Pe de altă parte, oamenii care nu au succes sunt, de obicei, nemotivaţi şi deloc entuziasmaţi de ceea ce fac şi de direcţia spre care se îndreaptă. Au o atitudine generală de pesimism, care le menţine energia la cote joase. Ei au tendinţa să fie mai pasivi şi să accepte lucrurile aşa cum sunt, în loc să fie entuziasmaţi la gândul că lucrurile ar putea fi altfel.

A patra parte a vizualizării este durata. Aceasta se referă la perioada de timp în care puteți menține imaginea mentală a ceea ce doriți. Cu cât vizualizați mai mult imaginea unui eveniment dorit, cu atât este mai probabil ca acesta să aibă loc. Ori de câte ori puteți, ar trebui să obțineți pozele reale ale lucrurilor sau situațiilor dorite și să vă uitați la ele în mod repetat, până când mintea voastră subconstientă le va accepta drept comenzi. Conceptul de sine se va schimba curând, pentru a deveni compatibil cu noile voastre comenzi vizuale.

Doriţi o maşină nouă? Mergeţi la un magazin care vinde maşini şi încercaţi o maşină. Aduceţi broşurile acasă, decupaţi şi puneţi fotografiile maşinii peste tot pe unde le puteţi vedea. Un prieten al meu a făcut acest lucru pe când era falit si conducea o maşină veche. El mergea în fiecare sfârşit de săptămână să testeze un BMW nou. Chiar a lipit pe volan fotografia maşinii dorite, astfel încât să-şi poată imagina că se află la volanul maşinii visurilor sale. În decurs de un an, şi-a schimbat serviciul, a învăţat lucruri noi, şi-a mărit venitul şi a putut să-şi cumpere maşina.

Când combinați elementele frecvență, realitate, intensitate și durată cu vizualizarea a ceea ce doriți să deveniți, să aveți, sau să faceți în viitor, de fapt vă supraîncărcați pe voi înșivă și accelerați mersul către acestea. Vă descătușați puterile și resursele interioare de a reuși, care vă permit să realizați mai mult decât orice ați realizat până atunci.

Cei mai mulţi oameni de succes şi-au dezvoltat această capacitate, prin practica de a crea imagini mentale clare, vii, ale tipului de persoană care doreau să devină, sau ale lucrurilor pe care doreau să le facă. Si, de vreme ce performanţele voastre exterioare sunt întotdeauna compatibile cu imaginea interioară de sine, dacă vă vedeţi ca fiind un excelent părinte, soţ, director sau agent de vânzări, atunci vă veţi simţi mal relaxat, mai încrezător si mai capabil în rolul respectiv, bacă vă vedeţi timid sau neîndemânatic într-unul dintre roluri, vă veţi simţi tensionat si încordat, ori de câte ori veţi fi în situaţia respectivă.

APLICATIE PRACTICĂ

De exemplu, cei mai mulţi oameni sunt înspăimântaţi să ia cuvântul în public, să stea în faţa unei audienţe. Dacă si voi aveţi această temere, iată cum o puteţi depăşi, folosind tehnicile de programare mentală cu vizualizarea creativă.

Mai întâi, începeţi să vă gândiţi ce diferită ar fi viaţa voastră, dacă aţi fi un orator înzestrat. Gândiţi-vă cât de încrezător v-aţi simţi şi cât de respectat şi admirat aţi fi de ceilalţi, atunci când aţi prezenta un discurs. Creaţi-vă o imagine mentală clară, în care vă vedeţi vorbind unei audienţe. Amintiţi-vă de un moment în care aţi avut ocazia să le vorbiţi prietenilor sau membrilor familiei - la o petrecere, de exemplu. Imaginaţi-vă că sunteţi relaxat şi vesel, încercaţi să simţiţi si senzaţiile de calm, încredere şi mândrie care însoţesc această imagine.

De fiecare dată când vă imaginaţi vorbind în public, amintiţi-vă de această imagine mentală pozitivă şi vizualizaţi-vă ca fiind calm, relaxat, că deţineţi controlul asupra situaţiei, iar audienţa reacţionează într-un mod pozitiv şi vă sprijină.

Pentru â accelera modificările imaginii despre sine, consultați cărți despre vorbirea în public și, pe măsură ce citiți, imaginați-vă că faceți ceea ce descriu autorii respectivi. Poate ar fi util să ascultați și casete cu programe care vă instruiesc cum să pregătiți și să organizați un discurs. Ele vă sugerează cum să realizați introducerea, cuprinsul și încheierea discursului. Puteți participa la seminarii și întâlniri, ca să urmăriți și alți vorbitori, în timp ce faceți aceasta, imaginați-vă că sunteți cel care vorbește în fața publicului. Cu timpul, veți descoperi că, treptat, temerile se diminuează, iar dorința de a vorbi creste.

Oare această metodă are succes? Mai mult ca sigur! Ea a dat roade pentru mai bine de trei milioane de membri ai Toastmasters International, de la înfiinţarea acestei organizaţii, în 1923. Proiectul Toastmasters a fost destinat persoanelor care simţeau că afirmarea lor în carieră era împiedicată de teama de a vorbi în public, de

a face prezentări în public și chiar de a vorbi la o întâlnire.

La o întâlnire Toastmasters obișnuită, fiecare are şansa să se ridice în picioare și să vorbească, chiar dacă numai pentru câteva secunde. Audiența este formată din alte persoane dornice, la rândul lor, să vorbească în public. Ei sunt optimiști și se încurajează unii pe alții. Când se întorc acasă, au imaginea mentală a unei experiențe pozitive de oratorie. Si, de fiecare dată când se duc la întâlniri și iau cuvântul, imaginea respectivă este reîntărită.

lată o descoperire remarcabilă: subconștientul nu poate face diferența dintre o experiență reală și una pe care doar o imaginați. De fiecare dată când vă amintiți sau re-experimentați un eveniment în mintea conștientă, subconștientul îl acceptă și îl depozitează ca și cum tocmai l-ați fi repetat.

Asta înseamnă că, dacă aveţi o singură experienţă pozitivă într-un domeniu al vieţii - şi vă gândiţi în mod repetat la această experienţă - de fapt, vă programaţi să o retrăiţi. Si dacă nu aţi avut încă o astfel de experienţă pozitivă, atunci vă puteţi imagina sau crea una în minte şi apoi să vă concentraţi asupra ei. Subconştientul vostru nu va şti că aţi inventat-o.

Puterea de vizualizare acţionează si în cazul experienţelor negative. O singură experienţă negativă, la care vă gândiţi în mod repetat, vă va descuraja în domeniul respectiv. Deci, alegeţi cu mare grijă gândurile si imaginile mentale.

Dacă aţi avut măcar o singură experienţă pozitivă de a vorbi cu succes în faţa unei audienţe care v-a sprijinit, puteţi să vă reamintiţi şi să retrăiţi această experienţă, ori de câte ori vă gândiţi la vorbitul în public. Acest proces de vizualizare repetată vă permite să vă programaţi pentru a avea încredere în voi şi să obţineţi performanţe excelente în arta oratoriei în viitor.

Dacă aveţi o imagine mentală în care sunteţi în formă, sănătoşi, supli şi vizualizaţi această imagine în mod repetat, subconştientul vostru va începe treptat să vă echilibreze pofta de mâncare, metabolismul şi vă va induce dorinţa pentru exerciţii fizice şi un stil de viaţă sănătos. Surplusul de grăsime va fi eliminat rapid şi nu va mai fi acumulat. A vă "considera deja slabi" este singura metodă care se pare că funcţionează eficient, pentru a scăpa de kilogramele în plus.

Dacă vă lipsește încrederea într-o situație oarecare, anulați gândul negativ prin vizualizarea repetată a unei imagini în care, în acea situație, sunteți calm, încrezător și relaxat. Amintiți-vă de un moment în care v-ați simțit extraordinar de bine împreună cu alții. Ori de câte ori vă simțiți agitați când sunteți în preajma altora, schimbați-vă imaginea mentală si gândiți-vă la o experiență pozitivă anterioară, în cele din urmă, subconștientul va transfera sentimentele pozitive asociate situațiilor pozitive, asupra situațiilor care vă cauzează de obicei încordare și disconfort. Treptat, temerile voastre se vor diminua și vor dispărea.

Folosiţi tehnica vizualizării pentru a vă inunda mintea cu imagini ale vieţii ideale pentru voi. O metodă pentru a realiza aceasta, este să faceţi o "hartă a comorii", pe care să o priviţi mereu. Lipiţi pe perete un poster care să aibă în centrul lui fie fotografia, fie desenul idealului pe care doriţi să-l atingeţi. Apoi, decupaţi fotografii, titluri şi citate din reviste şi ziare şi lipiţi-le pe poster. Creaţi-vă o reprezentare vizuală puternică a elementelor care, pentru voi, simbolizează succes şi realizare.

Priviţi acest poster câteva minute pe zi şi absorbiţi imaginile, lăsându-le să vă pătrundă în subconştient, în fiecare domeniu de viaţă, concentraţi-vă asupra experienţelor de succes - reale sau imaginare. Reactualizatele cât mai viu şi retrăiţi-le cu putere. Dacă, de exemplu, lucraţi în domeniul vânzărilor şi aţi avut un succes, amintiţi-vă mereu de acest lucru. Gândiţi-vă la succesul respectiv cât mai des şi mai în detaliu cu putinţă. De fiecare dată când vă gândiţi la o experienţă de succes, subconştientul o înregistrează ca şi cum aceasta ar fi avut loc din nou.

Folosind vizualizarea, vă puteţi convinge iar si iar subconştientul de faptul că aveţi succes. Apoi subconştientul va face ca acţiunile, cuvintele şi reacţiile emotionale să fie compatibile cu imaginile de succes pe care i le-ati oferit.

Greşeala pe care mulţi oameni o fac este că îşi reamintesc în mod repetat de eşecurile anterioare, ce anume a mers rău şi cum au gafat. Apoi sunt surprinşi că se simt tensionaţi şi agitaţi, în momentul în care se află într-o situaţie similară.

Toate îmbunătățirile din viața voastră încep cu o îmbunătățire a imaginilor mentale. Imaginile mentale declanșează gânduri, sentimente, cuvinte și acțiuni compatibile cu acestea. Vizualizarea activează toate legile mentale, inclusiv Legea atracției, atrăgând în viața voastră oamenii și resursele care să vă ajute să vă transpuneți imaginile în realitate.

2. Afirmații

A doua tehnică de programare mentală constă în utilizarea afirmaţiilor. Afirmaţiile sunt bazate pe cei trei "P" - ele sunt pozitive, la timpul prezent şi personale. Afirmaţiile sunt declaraţii puternice, sau comenzi, date subconştientului de către conştient. Ele elimină informaţiile vechi şi formează obiceiuri pozitive, noi, în gândire şi comportament.

Afirmaţia "Mă plac pe mine însumi" este pozitivă, la timpul prezent şi personală. Dacă o repetaţi continuu, ea este, în cele din urmă, acceptată ca o descriere validă a realităţii pe care o doriţi. De fapt, veţi începe să vă simţiţi mai bine în ceea ce vă priveşte, în tot ceea ce faceţi. Această afirmaţie anihilează rapid datele vechi pe care le-aţi asimilat în trecut şi care ar putea fi incompatibile cu respectul de sine.

Cu ajutorul afirmaţiilor, potenţialul vostru este nelimitat. Afirmaţiile puternice, repetate cu convingere, aduc deseeri schimbări rapide de personalitate. Vă puteţi intensifica entuziasmul, vă întăriţi curajul, vă puteţi controla mai bine emoţiile şi vă consolidaţi respectul de sine, prin repetarea afirmaţiilor compatibile cu persoana care vă doriţi să fiţi.

Una dintre cele mai puternice influențe asupra subconștientului o are ceea ce vă spuneți voi înșivă și ceea ce credeți. Afirmațiile de genul: "Pot s-o fac!", sau "Câștig atâția lei pe lună", sau "Cântăresc atâtea kilograme", pot aduce schimbări de durată în conceptul de sine și în rezultatele obținute. Toate schimbările au loc din interior spre exterior. Toate încep cu conceptul de sine. Trebuie să deveniți mai întâi în interior, persoana care doriți să fiți, înainte de a o vedea în exterior.

Subconștientul este foarte literal și, cu cât comanda este mai simplă, cu atât va avea un impact mai mare asupra gândirii voastre. De exemplu, o formulă puternică pe care o folosesc regulat, cu efecte benefice asupra minții, este: "Eu cred cu tărie că, în fiecare situație din viața mea, voi obține rezultate perfecte". Această formulă aduce cu sine calm, optimism și relaxare în rezolvarea oricăror dificultăți. Ea este un puternic antidot împotriva supărării. Este simplă, clară, la timpul prezent. Subconștientul răspunde numai acestui tip de comenzi - afirmații și imagini mentale care sunt la timpul prezent, exprimate prin "acum", ca și când scopul ar fi deja atins, sau calitatea ar exista deja.

De exemplu, în loc să spuneţi: "Nu voi mai fuma" (care conţine o negaţie şi este la timpul viitor), aţi putea spune: "Sunt nefumător". Acesta este "un mod de a spune, în avans, adevărul", în acest mod vă convingeţi subconştientul că starea pe care o doriţi există deja. Subconştientul face toate schimbările necesare - atât pe plan intern, cât şi extern - pentru a alinia lumea voastră interioară la realitatea exterioară dorită.

Am avut o diversitate de experiențe interesante cu persoane care doreau să renunțe la fumat. Un cursant a repetat: "Sunt nefumător", de câteva ori pe zi, timp de două luni. Simultan, se vizualiza ca fiind nefumător, în acea perioadă, a simțit

din ce în ce mai puţin nevoia de ţigări. La sfârşitul celor două luni, fuma doar o ţigară pe zi, iar în cele din urmă a renunţat şi nu a mai simţit nevoia să fumeze, nici cu doi ani mai târziu.

Un alt cursant a făcut acelaşi lucru, îşi repeta mereu: "Sunt nefumător", dar nimic nu s-a întâmplat. Continua să fumeze două pachete pe zi. Repeta întruna afirmaţia, se imagina zilnic ca nefumător, aşteptând răbdător ca procesul de programare mentală să funcţioneze, în cele din urmă.

După opt săptămâni, s-a trezit într-o dimineață, a luat o ţigară, a aprins-o şi aproape că s-a înecat cu ea. A spus că a crezut că a nimerit o ţigară "putredă", deşi nu-mi imaginez ce poate să însemne asta. A luat si a doua ţigară ... şi a treia. Fiecare îl dezgusta. Brusc, a realizat că el însuşi se programase să creadă să fumatul este un obicei complet dezgustător. Din acel moment, nu a mai atins nici o ţigară.

Nu vă puteți schimba obiceiurile peste noapte. Trebuie să fiți răbdători și stăruitori în afirmarea și vizualizarea a ceea ce doriți - și să aveți convingerea că schimbarea dorită va surveni, atunci când sunteți pregătiți pentru ea, și nu înainte.

3. Afirmarea cu voce tare

A treia tehnică este afirmarea cu voce tare, împreună cu alţii sau singuri, în faţa unei oglinzi. A sta în faţa unei oglinzi şi a rosti tare şi cu convingere: "Pot să fac asta, pot să fac asta, pot să fac asta!", este un mod puternic de a vă consolida încrederea în sine, în faţa unei provocări viitoare. Orice spuneţi cu voce tare, cu convingere şi entuziasm, are un impact dublu faţă de o afirmaţie pe care o faceţi cu voce slabă.

Când insistaţi în faţa altora că sunteţi în stare să faceţi şi veţi face ceva anume, acest lucru are un impact puternic asupra gândirii şi comportamentului vostru ulterior. Echipele sportive folosesc această metodă de afirmare în grup, pentru a se pregăti mental înaintea meciurilor. Ele cântă si se încurajează reciproc, înainte de a intra în competiţie.

Menţineţi conversaţiile de peste zi în concordanţă cu ceea ce doriţi să se întâmple. Refuzaţi să discutaţi despre temeri şi necazuri. Fiţi veseli şi optimişti când vorbiţi. Veţi fi uimiţi să constataţi cât de bine vă veţi simţi si cu câtă încredere vă veţi manifesta, atunci când cuvintele pe care le rostiţi sunt entuziaste si orientate către succes.

4. A juca rolul

A patra tehnică a programării mentale este de a vă comporta ca şi cum aţi fi deja persoana care vă doriţi să fiţi. Com-portaţi-vă ca si cum aţi fi atins deja scopurile pe care vi le-aţi propus. Acţionaţi ca şi cum aţi fi apreciat şi respectat de toţi ceilalţi. Comportaţi-vă ca şi cum aveţi deja un cont bancar substanţial. Puterea acestei tehnici este explicată de Legea reversibilităţii.

Această lege afirmă că, atunci când sunteţi optimişti, sentimentele voastre vor genera acţiuni şi comportamente compatibile cu ele. Dar şi reversul este posibil. Dacă nu sunteţi optimişti, dar acţionaţi totuşi cu entuziasm sau cu veselie, în pofida a ceea ce simţiţi, comportamentul vostru pozitiv va genera sentimente pozitive - întocmai cum sentimentele pozitive vor genera un comportament pozitiv. Sentimentele şi comportamentul se influenţează reciproc.

Este aproape imposibil să "jucați rolul" unei persoane fericite, vesele, mai mult de cinci sau sase minute, fără să aveți o experiență în care acțiunile voastre să genereze emoții compatibile cu acestea. Cu alte cuvinte: "Jucați rolul, până ce acesta devine realitate". Comportați-vă cu optimism și entuziasm -si curând veți fi optimiști și entuziaști.

Motivul pentru care această metodă e atât de puternică este că deşi, la un

moment dat, nu vă puteți controla sentimentele, vă puteți controla acțiunile. Dacă vă controlați acțiunile, prin Legea Reversibilității veți crea starea emoțională dorită.

Folosind această tehnică, puteţi crea deliberat în voi calităţile mentale ale unei persoane de succes. Puteţi acţiona cu un scop clar, cu încredere, curaj, competenţă şi inteligenţă. Puteţi să vă prefaceţi că aveţi deja fiecare dintre aceste calităţi - şi, destul de surprinzător, chiar veţi simţi că le aveţi. Apoi, oamenii vă vor accepta şi vor reacţiona ca şi cum aţi fi deja persoana care doriţi să fiţi.

Aceste patru tehnici sunt suficiente pentru a vă transforma complet conceptul de sine şi personalitatea, începeţi prin a vă imagina cum aţi dori să fiţi. Apoi vizualizaţi-vă mental, în detaliu, de parcă aţi fi deja persoana care vă doriţi să deveniţi. Faceţi cu voce tare şi cu convingere afirmaţii, declaraţii compatibile cu scopurile voastre Pe măsură ce le faceţi, amintiţi-vă: cuvintele creează sentimente şi cristalizează gânduri. Si, în final, menţineţi un comportament compatibil'cu noile voastre mesaje de succes, fericire, prosperitate şi personalitate optimistă.

5. Hrăniţi-vă mintea

Tehnica numărul cinci în programul AMP, este de a vă hrăni în permanență mintea cu cuvinte şi imagini compatibile cu direcția spre care vă îndreptați. Citiți cărți şi reviste pentru dezvoltare personală şi profesională. Ascultați sau vizionați casete educative, ori de câte ori aveți ocazia. Participați la seminare și cursuri care accelerează dezvoltarea acestor noi obiceiuri în gândire.

Cu cât citiţi, ascultaţi, vizionaţi sau învăţaţi mai mult despre un subiect, cu atât vă veţi simţi mai siguri pe sine şi mai capabili în domeniul respectiv. Dacă lucraţi în management şi învăţaţi în continuu cum să fiţi un director mai bun şi mai eficient, veţi începe să vă consideraţi ca fiind excelent în domeniul respectiv. Dacă lucraţi în domeniul vânzărilor şi vă îmbogăţiţi mintea cu informaţii şi idei care vă ajută să fiţi mai bun, vă veţi simţi mai capabili să vă desfăşuraţi activitatea mai bine, să realizaţi mai multe vânzări. Pe măsură ce vă îmbunătăţiţi înţelegerea interioară, vă veţi îmbunătăţi şi rezultatele exterioare.

6. Asocierea cu persoane optimiste

A şasea tehnică este să fiţi înconjuraţi de oameni potriviţi. Asociaţi-vă cu învingători. Zburaţi mai bine cu vulturii, decât să scurmaţi împreună cu găinile. întrucât unii oameni au - în mod intenţionat sau nu - o influenţă puternică asupra voastră, trebuie să fiţi extrem de atenţi cu cine alegeţi să vă petreceţi timpul.

Dr. David McClelland, de la universitatea Harvard, a constatat, după douăzeci și cinci de ani de cercetare, că însăși alegerea unui "grup de referință" negativ este de ajuns pentru a condamna persoana la eșec si ratare în viață. Grupurile voastre de referință sunt persoanele cu care vă identificați - cei alături de care munciți, cu care sunteți prieteni, cu care trăiți și vă implicați în activitățile din timpul liber. Asemeni unui cameleon, adoptați inconștient atitudinile, comportamentul și opiniile celor cu care vă asociați.

În alegerea celor cu care vă petreceţi timpul, urmaţi sfatul baronului de Rothschild: "nu vă faceţi cunoştinţe inutile". Pentru a cunoaşte oameni noi, optimişti, de obicei trebuie să încetaţi sa. vă asociaţi vechiului grup. îndepărtaţi-vă mai ales de oamenii care gândesc negativ. Ei sunt cauza principală a celor mai multe nefericiri din viaţa voastră.

Este suficient să vă complăceți într-o relație negativă, rea, pentru a vă opri întregul vostru potențial de succes și fericire. Nu există influență sugestivă mai puternică decât oamenii din jurul vostru. Alegeți-i cu grijă.

7. A-i învăţa oe alţii

A şaptea tehnică pentru fixarea acestei idei este să fiţi pentru alţii profesori, predându-le ceea ce învăţaţi. Deveniţi ceea ce predaţi. Predaţi ceea ce sunteţi. Când încercaţi să articulaţi şi să explicaţi cuiva un concept nou, cu scopul de a ajuta persoana respectivă, îl înţelegeţi şi îl fixaţi mai bine pentru voi înşivă. De fapt, ştiţi ceva cu adevărat, doar atunci când puteţi să-i învăţaţi şi pe alţii, făcându-i să înţeleagă şi să aplice, în propriile lor vieţi, tot ceea ce învaţă.

Nu e uşor să dezvoltăm obiceiuri de gândire noi, pozitive. Este necesară o vigilență permanentă. Trebuie să vă lansați cu multă forță noile obiceiuri. Nu permiteți să faceți excepții, până când noul obicei nu este fixat. Atunci când le faceți, din când în când, important este să nu rămâneți centrați prea mult asupra lor.

Sarcina voastră este să vă concentrați intenționat asupra direcției spre care vă îndreptați, asupra scopurilor predominante și asupra noii persoane care doriți să fiți.

Dacă puteți menține un gând centrat în mod continuu asupra a ceva, atunci acest lucru va fi al vostru. Uitați felul în care ați fost în trecut. Descotorosiți-vă de etichetările trecute. Modul în care vă vedeți, vorbiți despre voi și în care acționați acum, în prezent, este cel care vă creează viitorul.

Dacă acum vă vedeţi aşa cum vă doriţi să fiţi, şi mergeţi, vorbiţi şi vă comportaţi ca persoana care doriţi să deveniţi, gândurile şi scopurile voastre predominante se vor materializa în plan fizic. Veţi deveni ceea ce gândiţi în majoritatea timpului.

Selectaţi un obicei sau un comportament pozitiv pe care aţi dori să-l dezvoltaţi şi, pentru următoarele 21 de zile, discipli-naţi-vă să gândiţi, să vizualizaţi, să rostiţi, să afirmaţi şi să acţionaţi într-o manieră corespunzătoare noului obicei pe care aţi dori să vi-l formaţi.

Indiferent care sunt scopurile şi ambiţiile voastre, gândiţi şi acţionaţi numai în vederea realizării lor. Citiţi, învăţaţi, vizualizaţi, afirmaţi şi concentraţi-vă asupra scopului vostru. Gândiţi-vă "cum" îl puteţi atinge. Dacă puteţi, acţionaţi ca şi cum acesta ar fi deja o realitate, sau, cel puţin, comportaţi-vă ca şi cum scopul va fi, în mod inevitabil, atins.

Cheia pentru ca aceste metode să funcţioneze în cazul vostru este să vă demonstraţi că sunteţi în stare să dezvoltaţi, într-un anumit domeniu, un obicei sau o atitudine importantă pe care le-aţi ales. Odată ce v-aţi demonstrat aceasta vouă înşivă, veţi avea încrederea şi convingerea de a face orice schimbare, sau de a realiza orice scop pe care l-aţi stabili pentru voi. în loc să vă doriţi sau să speraţi, veţi şti ca posibilităţile voastre sunt nelimitate.

CAPITOLUL 4 INTELIGENȚA SUPREMĂ

Lumea noastră exterioară corespunde lumii noastre interioare. Ceea ce ni se întâmplă, depinde într-o mare măsură de ceea ce se întâmplă în interiorul nostru. Experienţa exterioară este o reflectare a tiparelor noastre interioare de gândire, în timp, noi creăm în viaţă echivalentul mental al convingerilor noastre cele mai profunde despre noi si despre ce anume este posibil să realizăm.

În timp ce citeam o mulţime de povestiri despre persoane faimoase şi reflectam asupra biografiilor şi autobiografiilor lor, atenţia mi-a fost captată de o trăsătură comună tuturor. Toţi păreau că au, sau îşi dezvoltă, o credinţă de neclintit în capacitatea lor de a depăşi toate obstacolele şi de a atinge performanţe înalte, ceasta convingere, sau credinţă, părea să le fi dat puteri pe care oameni obişnuiţi nu le posedă. Ei au continuat să înfăptuiască lucruri remarcabile, adesea învingând obstacole mari şi în pofida previziunilor celor din jurul lor.

Când m-am lăsat de liceu şi am început să trec de la un serviciu la altul, nu aveam un scop anume, în afară de dorinţa de a "vedea lumea". Asemeni majorităţii oamenilor, am alunecat într-o stare "reactiv-sensibilă". Acceptam orice slujbă apărea. Mă asociam cu oricine se întâmpla să-mi fie prin preajmă, în loc să-mi planific viaţa, am reacţionat la mediul meu exterior şi am răspuns nevoilor mele emoţionale si fizice.

Presupuneam că "în asta consta totul". Am ajuns să accept, inconștient, că ceea ce știam si făceam era maximum a ceea ce puteam eu să realizez. Cel mai bun lucru pe care-l puteam face, și singurul, era să reacţionez cât mai inteligent și constructiv cu putință și să încerc să nu fac prea multe greșeli.

Când am întâlnit conceptul de subconștient, în studiile mele de psihologie, religie și metafizică, nu i-am înțeles prea bine și nici nu am încercat să-l folosesc în ajutorul meu. Totuși, cu cât am aflat mai multe despre legile mentale care ne guvernează comportamentul și ne determină rezultatele, cu atât am realizat mai mult că există o dimensiune ascunsă a reușitei în viață, a cărei semnificație îmi scăpa.

Cu cât am înțeles mai mult importanța conceptului de sine si am învățat că tot ceea ce facem este condiționat de sistemul nostru de convingeri, cu atât mai mult am simțit că sunt tot mai aproape de combinația care deschide ușa seifului.

Apoi am înțeles semnificația potențialului uman. Dacă noi folosim doar 10%, sau mai puțin, din potențialul nostru pentru a fi eficienți și a reuși, celelalte 90%, sau mai mult, trebuie să cuprindă puteri mentale pe care nu le folosim încă. Am ajuns la concluzia că, pentru a da tot ce am mai bun în mine, aveam nevoie de "codurile de acces" care să-mi permită să intru și să stăpânesc aceste capacități enorme. Subconștientul este deosebit de puternic. Dacă îl folosiți corect, el vă poate ajuta să vă îndreptați mai rapid spre realizarea scopurilor si dorințelor pe care le-ați crezut întotdeauna ca fiind posibile. Vă puteți folosi subconștientul ca să creați sau să distrugeți, în scopuri bune sau rele. Puteți fi prinț sau cerșetor, în funcție de modul în care vă folosiți subconștientul. Pentru a vă utiliza potențialul, trebuie să învățați cum să-l accesați la dorință și cum să-l folosiți în propriul interes - în mod inteligent și constructiv.

Nu demult, avocatul meu m-a invitat ca să-mi arate sediul firmei sale. M-a condus în sala în care câteva secretare tehnoredactau scrisori și documente legale. Fiecare secretară era conectată la un minicomputer disponibil și accesibil tuturor.

După ce am părăsit încăperea, mi-a explicat că el și asociații săi au cheltuit mai bine de 100.000 de dolari pe sistemul computerizat pe care l-au cumpărat în urmă cu doi ani. Mi-a spus că atunci când sistemul a fost instalat, toate secretarele au fost instruite cum să utilizeze computerul, pentru a le spori cantitatea si calitatea muncii.

Cu timpul, mi-a spus el, primele secretare au plecat din firmă. Ele au fost înlocuite, pe rând, cu secretare care nu aveau instruire în domeniul tehnologiei informaţiilor. "Deoarece suntem atât de ocupaţi", a spus el, "nimeni nu a avut ocazia să le instruiască pe noile secretare asupra modului de folosire a sistemului computerizat, astfel încât, acum, în loc să folosim acest computer pentru informaţii avansate şi tehnoredactare, secretarele noastre utilizează computerul ca pe o maşină de scris, tehnoredactând o singură scrisoare sau un singur document o dată şi petrecând multe ore pentru a elabora ceva ce minicomputerul ar putea face în câteva minute".

Din nefericire, mulţi oameni sunt asemeni acestor secretare. Ei muncesc zilnic folosindu-şi mintea - dar îşi folosesc puternicele computere mentale doar pentru cele mai rudimentare sarcini, iar apoi se întreabă de ce munca lor e atât de grea şi de ce eficienţa le este atât de scăzută.

Pe când eram spălător de vase, eram convins că singura cale să fac mai mulți bani era să muncesc mai multe ore și să spăl tot mai multe vase. în cele din urmă, am învățat că această credință că îți poți îmbunătăți viața doar muncind din greu, ore în șir, nu te duce nicăieri. Am constatat că o soluție este să muncesc "mai inteligent", să-mi folosesc mai degrabă puterile mentale, decât cele fizice, pentru ami atinge scopurile.

Oamenii de succes sunt cei care au învăţat cum să-şi armonizeze conştientul cu subconştientul, putând astfel să obţină lucrurile dorite mult mai rapid şi cu un efort mult mai redus. Această constatare a schimbat scopul eforturilor, precum şi direcţia vieţii mele.

DOUĂ MINȚI ÎNTR-UNA SINGURĂ

Vă prezint un model simplu, pentru a vă ajuta să vizualizați subconștientul, să înțelegeți cum funcționează, cum să-i puteți controla funcțiile și ce anume aduce el în viața voastră.

Imaginaţi-vă două mingi - una de golf, cealaltă de baschet - lipite una de alta, cea de golf fiind deasupra. Această imagine reprezintă puterea relativă şi capacitatea conştientului şi subconştientului - mingea de baschet simbolizând subconştientul. Mintea conştientă şi cea subconştientă sunt esenţiale una pentru cealaltă, dar au propriile zone de operare, cu totul separate.

În limbajul informaticii, conștientul este programatorul, cel care introduce date, exact la fel ca un operator de calculator, pentru că el decide ce poate să pătrundă în gândirea voastră. Subconștientul vostru este hardware-ul computerului, cadrul în care datele sunt prelucrate. Conceptul de sine este programul software care determină ceea ce realizați în viață. Toate sunt necesare si interdependente și tot ceea ce vi se întâmplă este determinat de modul în care înțelegeți limbajul acestui computer special si de îndemânarea cu care îl folosiți.

CONSTIENTUL

Conștientul este mintea obiectivă - cea care gândește. El nu are memorie, și poate să păstreze doar un singur gând o dată. Această minte are patru funcții esențiale. în primul rând, ea identifică informațiile primite. Acestea sunt informațiile primite prin unul dintre cele cinci simțuri -văz, auz, miros, gust, pipăit.

Conştientul observă continuu şi cataloghează ce se întâmplă în jurul vostru. De exemplu, imaginaţi-vă că vă plimbaţi pe trotuar şi vă hotărâţi să traversaţi strada. Păşiţi pe carosabil, în acel moment, auziţi zgomotul unui motor de automobil. Imediat vă întoarceţi şi priviţi în direcţia automobilului în mişcare, pentru a identifica de unde vine zgomotul.

Aceasta este prima functie.

A doua funcție a conștientului este comparația. Informația despre mașina pe care ați văzut-o și ați auzit-o pătrunde imediat în subconștient. Acolo, ea este comparată cu toate informațiile și experiențele anterioare, legate de automobile în mișcare.

Dacă maşina, de exemplu, este la o distanță apreciabilă si se deplasează cu 50km/h, banca de memorie a subconștientului vă va spune că nu este nici un pericol si că puteți continua să traversați.

Dacă, pe de altă parte, maşina se deplasează cu 100 km/h si se află doar la câţiva metri, veţi primi un mesaj de "pericol", care va stimula o altă acţiune din partea voastră.

A treia funcție a conștientului este analiza, care o precede pe cea de-a patra,

decizia.

Conștientul funcționează foarte mult asemeni unui computer binar, care execută două funcții: acceptă sau respinge datele, în vederea luării deciziilor. El poate să se ocupe doar de un singur gând o dată - pozitiv sau negativ, da sau nu. El sortează continuu impresii, hotărând care dintre ele sunt relevante pentru noi și care nu.

Deci, traversaţi strada, auziţi zgomotul unui automobil şi îl vedeţi îndreptându-se spre voi. Datorită cunoştinţelor anterioare, referitoare la viteza automobilelor în mişcare, analizarea situaţiei vă spune că sunteţi în pericol si că trebuie să luaţi o decizie. Prima întrebare este: "Să merg înapoi pe trotuar? Da, sau nu?" Dacă decizia este pentru "da", următoarea întrebare ar fi: "Să fug? Da, sau nu?" Dacă decizia este "nu", din cauza traficului, următoarea întrebare este: "Să mă întorc pe trotuar? Da, sau nu?" Dacă decizia este "da", acest mesaj este instantaneu transmis subconştientului şi, într-o secundă, întregul vostru corp sare cu toată puterea înapoi pe trotuar, fără a mai sta pe gânduri, sau a lua altă decizie.

Nu a fost necesar să vă utilizați conștientul, pentru a decide care picior îl puneți mai întâi pe trotuar, dreptul sau stângul. Odată ce ați dat comanda, din conștient spre subconștient, într-o secundă, toți nervii si mușchii necesari sunt coordonați și puși în acțiune, pentru a se supune deciziei voastre.

Matematicianul Peter Ouspensky, în cartea sa, în căutarea miraculosului, a estimat că subconștientul funcționează de 30.000 de ori mai rapid decât conștientul. Puteți demonstra această viteză de reacție, fluturându-vă degetele unei mâini prin fața ochilor. Puteți face acest lucru cu ușurință, transmiţând subconștientului toate coordonatele acestei mișcări. Apoi, încercați să introduceți ață într-un ac, de această dată folosindu-vă conștientul și observați de cât de mult efort mental si concentrare vă trebuie pentru a executa câteva mișcări mici ale mâinii, atunci când subconștientul nu operează.

Conștientul vostru funcționează ca si căpitanul unui submarin, care privește la suprafață printr-un periscop. Numai căpitanul poate să vadă. Echipajul are la dispoziție numai percepția căpitanului, în privința a ceea ce se întâmplă la suprafață.

Tot ceea ce căpitanul vede, simte şi decide este imediat transmis pe întreg submarinul şi tot echipajul se pregăteşte de acţiune, pentru a îndeplini instrucţiunile acestuia.

Deseori vă simţiţi limitaţi în ceea ce faceţi, deoarece sunteţi atât de hotărâţi să fiţi "stăpâni pe situaţie". Sunteţi deseori convinşi că modul în care puteţi obţine rezultate mai bune sau diferite este de a "face eforturi mai mari". Dar acesta nu este câtuşi de puţin răspunsul.

Modalitatea prin care vă puteți îmbunătăți viața cu adevărat este de a vă folosi mai mult inteligența superioară, puterile voastre subconștiente, prin faptul că înțelegeți cum să le activați. Pentru a face aceasta, trebuie să știți ce face subconștientul și cum funcționează el.

SUBCONSTIENTUL

Subconștientul este ca o bancă uriașă de memorie. Capacitatea sa este virtual nelimitată. El stochează în permanență absolut tot ceea ce vi se întâmplă. Până la vârsta de 21 de ani, ați stocat deja de 100 de ori mai multe informații decât întregul conținut al Enciclopediei Britanice. Sub hipnoză, oamenii mai în vârstă își amintesc adesea, cu claritate, evenimente petrecute cu 50 de ani în urmă. Memoria subconștientului este realmente perfectă. Suspectă este doar memoria conștientului.

Funcția subconștientului este să stocheze și să extragă date. Sarcina sa este

să se asigure că reacționați exact așa cum sunteți programați.

Subconștientul face ca tot ceea ce spuneți si tot ce faceți să fie compatibil cu conceptul de sine, care este "programul măiestriei voastre supreme". Subconștientul este subiectiv. Nu gândește și nu raționează independent; mintea subconstientă doar ascultă comenzile primite de la conștient. Așa cum mintea conștientă poate fi socotită ca un grădinar care plantează semințe, subconștientul poate fi socotit grădina, ori solul fertil, în care semințele germinează și se dezvoltă.

Conștientul comandă și subconștientul ascultă. Mintea subconstientă este un servitor ce nu pune întrebări, care muncește zi și noapte pentru a vă determina comportamentul să se potrivească unui model care este în concordanță cu gândurile legate de emoţii, cu speranţele și dorinţele voastre, în grădina vieţii fiecăruia, mintea subconstientă creste fie flori, fie buruieni - în funcţie de ce anume plantaţi prin echivalentele mentale pe care le creaţi.

Subconștientul are ceea ce se numește impuls homeostatic. El menține temperatura corpului constantă, întocmai cum menține regularitatea respirației și a bătăilor inimii. Prin sistemul nervos autonom, el păstrează un echilibru între sutele de substanțe chimice din miliarde de celule, pentru ca întregul mecanism fizic să funcționeze armonios, în majoritatea timpului.

Subconștientul practică si el homeostaza în tărâmul mentalului, determinându-vă să gândiți și să acționați într-o manieră conformă cu ceea ce ați făcut și ați spus în trecut. Toate obiceiurile de gândire și acțiune sunt stocate în subconștient. El a memorat toate zonele voastre de confort si acționează ca să vă păstreze acolo. Mintea subconstientă vă face să vă simțiți incomod din punct de vedere emoțional și fizic, ori de câte ori încercați să faceți ceva nou sau diferit, sau să schimbați vreun tipar comportamental.

Subconștientul funcționează ca un giroscop sau ca un far, menținându-vă în echilibru și pe calea trasată de datele și comenzile pe care le-ați programat anterior în el.

Puteți simți cum subconștientul vă atrage înapoi spre zona voastră de confort, de fiecare dată când încercați ceva nou.

Chiar gândul de a face ceva diferit de ceea ce v-aţi obişnuit, vă creează o stare de tensiune şi nelinişte.

Solicitarea unui alt serviciu, reexaminarea pentru permisul de conducere, abordarea unor clienţi noi, preluarea unei sarcini noi, provocatoare, sau abordarea unei persoane de sex opus, ca şi o senzaţie de nervozitate sau de stânjeneală - toate sunt exemple ale faptului că aţi ieşit în afara zonei de confort.

O diferență majoră între cei din primul eșalon și cei cu mai puține realizări este că persoanele superioare acționează tot timpul și se împing pe ei înșiși dincolo de zona lor de confort, fiind extrem de conștienți că, în orice aspect al vieții, zona de confort devine, repede, o rutină. Ei știu că auto-mulțumirea este marele dușman al creativității și al unor noi posibilități.

Pentru a evolua, pentru a depăși zona de confort, trebuie să acceptați faptul că, la primele încercări, vă simțiți stânjeniți și incomod. Dacă un lucru merită să fie făcut bine, merită să-l faceți mai puțin bine, până în momentul în care vă acomodați cu el, până când vă veți stabili o nouă zonă de confort, la un nivel nou și superior de competență.

Dacă nu sunteți dispuşi să vă simțiți neîndemânatici și stângaci la început - în vânzări, în management, în sport, în relații personale - veți rămâne blocați la un nivel scăzut de reușită. Cea mai mare bătălie se dă, aproape întotdeauna, cu propria persoană - si cea mai mare provocare este să vă eliberați de vechile moduri obișnuite de gândire și acțiune.

În Capitolul 2, am prezentat şapte legi mentale şi am explicat cum tot ceea ce

vi se întâmplă pornește de la gândurile voastre.

în Capitolul 3 am explicat cum programul măiestriei supreme, conceptul de sine, vă determină modul de gândire - în special cauza apariției temerilor voastre.

Subconștientul conține nard disc-u/m care sunt stocate instrucțiunile pentru aceste legi. în plus, mai există încă trei legi care vă ajută să vă explicați cine sunteți astăzi și de ce vi se întâmplă ceea ce vi se întâmplă.

LEGEA ACȚIVITĂȚII SUBCONȘTIENTULUI

Legea activității subconștientului afuma că orice idee sau gând pe care le acceptați ca adevărate în mintea rațională, vor fi imediat acceptate de către subconștient. Subconștientul va începe să acționeze pe loc, pentru a le transforma în realitate.

Mintea subconștientă este sediul Legii atracției, stația de transmitere a vibrațiilor mentale și a energiei gândurilor. Când începeți să credeți că puteți face ceva, subconștientul transmite energii mentale, iar voi începeți să atrageți persoanele și împrejurările aflate în armonie cu noile voastre gânduri predominante. Subconștientul pune în ordine tipurile de informații primite din mediul înconjurător, pe care le vedeți, le auziți și ie conștientizați. El vă va face sensibili la orice informație despre care ați spus că este importantă. Si, cu cât sunteți mai sensibili față de o anumită temă, cu atât mai rapid subconștientul vă va alerta cu privire la lucrurile pe care le puteți face pentru a o transforma în realitate.

De exemplu, dacă doriți să cumpărați o maşină sport roșie, brusc veți începe să vedeți pretutindeni mașini sport roșii. Dacă începeți să plănuiți o vacanță în străinătate, peste tot unde mergeți veți începe să vedeți articole, informații și postere cu locuri din străinătate. Mintea subconștientă vă va aduce în atenție lucrurile de care ați avea nevoie pentru a vă transforma dorințele în realitate.

Când începeţi să vă gândiţi la un nou scop, subconştientul preia acest gând nou ca pe o comandă. El începe să vă adapteze cuvintele şi acţiunile, astfel încât să fie cât mai în concordanţă cu realizarea acestuia. Veţi începe să acţionaţi şi să vorbiţi ce trebuie, când trebuie, pentru a vă ajuta să vă îndreptaţi spre ţelul stabilit. Pe măsură ce vă schimbaţi conceptul de sine şi convingerile despre posibilităţile pe care le aveţi, mintea subconştientă vă face să vă simţiţi treptat mai confortabil, mai încrezător ca persoana nouă şi mai bună care sunteţi pe cale să deveniţi. Vă creaţi cu adevărat o nouă zonă de confort, pentru un nivel mai bun, mai înalt de performanţă personală.

LEGEA CONCENTRĂRII

Legea concentrării afirma că orice lucru asupra căruia vă concentrați cu insistență, se dezvoltă. Cu cât vă gândiți mai mult la ceva, cu atât mai mult acesta devine parte din realitatea voastră.

Această lege explică, în mare parte, succesul si eşecul. Este o parafrază a Legii cauzei si efectului sau a Legii semănatului si culesului. Ea spune că nu putem avea un anume gând și un rezultat diferit de el. Nu putem semăna ovăz - și apoi să culegem orz. Oamenii fericiți, de succes, sunt cei care și-au dezvoltat abilitatea de a se concentra asupra unui singur lucru și rămân așa, până când îl realizează. Ei se disciplinează ca să gândească și să vorbească numai despre ceea ce doresc ei, fără a se gândi deloc la ceea ce nu doresc.

Ralph Waldo Emerson spunea: "Omul devine ceea ce gândește în mare parte a timpului". Oamenii eficienți își păzesc cu sârguință porțile minții. Ei se concentrează numai asupra lucrurilor pe care le consideră cu adevărat importante

pentru ei. Ei insistă asupra dorințelor lor pentru viitor si refuză să-si alimenteze temerile și îndoielile, în consecință, ei par să realizeze lucruri extraordinare, în aceeași perioadă de timp pe care o persoană medie o petrece doar ca să trăiască de pe o zi pe alta.

În perioada când am devenit încântat de propria mea evoluţie, mă concentram prea puţin asupra cititului şi mă implicam în prea multe, îmi risipeam energia pretutindeni, îmi risipeam energiile pretutindeni. Nu mă concentram cum trebuie. Eram ocupat, angajat şi extrem de activ. Eram optimist si atras de multe posibilităţi, dar, în acelaşi timp, eram pesimist şi critic cu ceilalţi. Eram ca o maşină care merge când pe o parte, când pe alta a drumului - şi adesea sfârşeşte într-un sanţ.

În cele din urmă, am învăţat că "mai mult înseamnă mai puţin". Am aflat că Legea concentrării este foarte puternică şi că nu puteam să fac mai multe lucruri în acelasi timp - si să le fac pe toate foarte bine.

Aşa că m-am oprit. Am încetat orice activitate, cu excepţia uneia sau două care erau importante pentru mine. Mai presus de orice, mi-am disciplinat gândirea, astfel încât m-am concentrat şi am discutat numai despre ceea ce doream cu adevărat.

lată un test pentru voi: observaţi dacă, timp 24 de ore, puteţi gândi şi vorbi doar despre lucrurile pe care le doriţi. Luaţi hotărârea să vă menţineţi conversaţia departe de orice negativism, îndoială, temere sau critică. Disciplinaţi-vă să vorbiţi vesel şi optimist despre orice persoană şi situaţie din jurul vostru.

Nu va fi uşor. La început s-ar putea să vi se pară imposibil. Dar acest exerciţiu vă va demonstra cât de mult timp si câtă energie risipiţi, vorbind despre lucruri pe care nu le doriţi, de fapt. Acest exerciţiu, practicat în mod repetat, vă va deschide ochii şi vă va pregăti să extrageţi ce este mai bun din ideile prezentate în capitolele ce urmează.

LEGEA SUBCONSTIENTEI

Aceasta este una dintre cele mai importante legi mentale. Ea este o prelungire a Legii controlului. Potrivit acesteia, mintea conștientă poate păstra numai un gând o dată - iar un gând poate fi substituit cu un altul. Acest principiu de "dezaglomerare" vă permite să înlocuiți, deliberat, un gând negativ cu unul pozitiv. Făcând astfel, preluați controlul asupra vieții voastre emoționale. Această lege este cheia către fericire, către o atitudine mentală pozitivă și către eliberare personală. Ea vă poate schimba relațiile și conversațiile, precum și conținutul predominant al conștientului. Mulți oameni mi-au spus că doar această singură lege le-a schimbat vietile.

Conștientul nu este niciodată gol; el este mereu ocupat de ceva. Folosind Legea substituției, puteți înlocui orice gând negativ sau înfricoșător care vă supără, înlocuindu-l, în mod deliberat, cu un gând pozitiv.

Această metodă puternică de control mental vă arată cum să vă păstraţi calmul şi liniştea. Alegeţi sa vă gândiţi la ceva înălţător - de exemplu la scopurile voastre - ori de câte ori vă confruntaţi cu o situaţie care, de obicei, vă supără.

Folosind Legea substituţiei pentru a trece de la o gândire negativă la una pozitivă, cel mai bine este să încetaţi să discutaţi despre, sau să vă gândiţi la problemă - şi, în schimb, să începeţi să discutaţi şi să vă gândiţi la soluţie. Gândiţi-vă la ce puteţi face în viitor - mai degrabă decât la ceea ce s-a întâmplat în trecut.

A vă gândi la o soluţie este, în sine, un lucru pozitiv. Când vă gândiţi la ce anume puteţi face, cum să acţionaţi, în loc să vă gândiţi la ceea ce s-a întâmplat, mintea voastră devine imediat liniştită şi limpede.

A vă gândi la cei dragi, sau la vacanța următoare, este o altă cale de a folosi

această lege.

Obiectivul vostru este să găsiţi metode de a vă păstra o stare pozitivă, alegând conştient să înlocuiţi gândurile negative cu altele pozitive.

Întotdeauna sunteți liberi să vă alegeți gândurile.

Unul dintre cele mai puternice lucruri pe care îl puteți repeta, în permanență, pentru a vă clădi încrederea în propria persoană și pentru a vă îmbunătăți concepția de sine, este: "Mă plac! Mă plac! Mă plac!".

Ori de câte ori lucrurile merg prost, sau sunteţi nefericiţi dintr-un motiv sau altul, vă puteţi neutraliza gândurile, rostind propoziţia "Mă plac".

De câte ori repetaţi: "Mă plac" - şi, mai ales, atunci când o rostiţi cu entuziasm şi convingere, subconştientul o acceptă ca pe o comandă. Apoi, el acţionează pentru a nu lua în seamă şi pentru a anula orice mesaj stocat anterior şi care este incompatibil cu un respect de sine crescut şi cu performanţe personale înalte.

Mulţi dintre absolvenţii seminarului meu şi-au modelat personalităţile, doar prin simpla repetare a propoziţiei: "Mă plac", de 50-100 ori pe zi. Chiar de la prima rostire vă veţi simţi mai bine în ceea ce vă priveşte - iar prin repetare, vă veţi simţi din ce în ce mai bine.

ACCELERAREA ACTIVITĂȚII SUBCONȘTIENTULUI

În Capitolul 3, în cadrul programului măiestriei superioare, am prezentat câteva metode de dezvoltare a conceptului de sine şi despre cum se poate prelua controlul asupra propriei evoluţii personale, prin saturarea minţii cu mesaje şi informaţii care sunt în concordanţă cu tipul de persoană care vă doriţi să deveniţi.

Metodele de vizualizare, afirmaţie, exprimare cu voce tare, de jucare a rolului, de asociere cu oameni potriviţi şi de hrănire a minţii cu cărţile, casetele şi articolele potrivite, sunt modalităţi verificate şi demonstrate prin care vă puteţi schimba gândirea referitoare la propria persoană şi la posibilităţile pe care le aveţi. Ele acţionează constant şi previzibil. Practfcându-le pe parcursul zilei, ar trebui să devină la fel de normale ca şi inspiraţia şi expiraţia.

Aceste tehnici de programare mentală sunt similare comenzilor pe care le daţi computerului. Ele sunt directe şi eficiente şi vă permit să obţineţi rezultate mai rapid decât prin oricare alte metode - si sunt indispensabile dezvoltării voastre personale şi profesionale.

Dar ele nu sunt suficiente. Sunt "comenzi de bază". Există metode de lucru şi mai rapide, întocmai cum există "comenzi de putere" în programele computerelor, care vă permit să accelerați procesul de generare a rezultatelor, tot așa există o serie de tehnici speciale pe care le puteți utiliza, pentru a accelera foarte tare procesul reprogramării subconștientului. Aceste tehnici vă ajută să vă schimbați conceptul de sine și atitudinea mentală, cu o viteză care este adesea uimitoare. Si, întrucât lumea exterioară reflectă lumea interioară, veți începe imediat să vedeți schimbări în realitatea voastră exterioară.

În trecut, multe dintre aceste principii şi tehnici erau secrete şi puse la dispoziția unui număr redus de persoane, selectate cu grijă. Unele dintre aceste metode de reprogramare rapidă s-au dezvoltat numai în ultimii ani. Trăsătura lor comună este faptul că, de-a lungul timpului, s-au dovedit eficiente în cazul a mii şi mii de oameni. Ele reprezintă cheile care deschid ușa transformării personale.

Pentru a beneficia cât mai mult de aceste tehnici, aveţi nevoie de o dorinţă intensă, arzătoare, de îmbunătăţire personală. Aveţi nevoie de capacitatea de a crede si de a insista cu răbdare, cu încredere, ştiind că există un efect cumulat al tuturor eforturilor voastre si că, în cele din urmă, veţi primi bogăţia şi recompensele

DESCOPERIREA SUBCONSTIENTULUI

Primul pas uriaş în domeniul transformării personale a fost făcut de Dr. Emile Coue* din Geneva, în 1895. Clinica sa avea o medie de recuperare de cinci ori mai mare decât în clini-cile sau spitalele similare din Europa.

Tehnica sa era atât de simplă încât, timp îndelungat, nici nu i s-a dat crezare, nici nu a fost acceptată. Pur și simplu, doctorul își îndemna pacienții să spună: "Mă simt tot mai bine, pe zi ce trece, din toate punctele de vedere".

Doctorii si asistentele îşi salutau pacienţii, spunându-le: "Pe zi ce trece, sub toate aspectele, arătaţi din ce în ce mai bine". Chiar dacă pare simplă, această formulă a făcut miracole, ducând la însănătoşiri şi recuperări rapide, într-o varietate de afecţiuni minore sau majore.

* Emile COUE 1857-1926, farmacist si psihoterapeut francez, organizatorul școlii de Psihologie Aplicată din Nancy. A descoperit că, prin activarea resurselor interioare și folosind autosugestia, o persoană își poate conduce mai bine existența. El scrie: "în cazul în care subconștientul nostru este sursa multelor rele din viața noastră, el ne poate aduce și vindecarea afecțiunilor noastre morale și fizice. El declară: "Aveți în voi înșivă instrumentul propriei voastre vindecări". "Mă simt tot mal bine, pe zi ce trece, din toate punctele de vedere*, este formula cunoscută de către toată lumea, formulă care trebuie pronunțată de douăzeci de ori, cu voce înceată, dimineața și seara, ca pe o litanie, într-o stare de relaxare. Subconștientul nostru poate fi reprogramat în întregime, prin această propoziție simplă, pozitivă. N. T.

Succesul dr. Coue a fost continuat de către un medic german, Johannes Shulz, care a folosit metode de accelerare a vindecării. Dr. Shulz era psiholog si cerceta metode pentru a-si ajuta pacienții să depășească depresia, nevroza, anxietatea si alte afecțiuni mentale care îi împiedicau să fie fericiți. El a descoperit că, cu cât era cineva mai relaxaiIn timp ce își spunea: "Mă simt tot mai bine, pe zi ce trece, din toate punctele de vedere", cu atât își revenea mai rapid.

După un timp, dr. Shulz a dezvoltat procesul cunoscut sub denumirea de "condiționare autogenică". El a descoperit că, dacă se folosește un proces organizat de relaxare a pacientului și apoi acesta este încurajat să vizualizeze și să rostească mesaje pozitive, constructive, noua informație pare să pătrundă direct în subconștient și, odată acceptată de acesta, pot fi observate îmbunătățiri rapide și remarcabile în starea fizică și mentală.

De-a lungul anilor, condiţionarea autogenică a fost dezvoltată mult în Europa, iar acum este foarte cunoscută în diferite ţări. Ea a atins astăzi un nivel atât de sofisticat, încât este folosită pentru a ajuta oamenii în diverse situaţii - de la tulburări mentale de orice fel, la creşterea eficienţei vânzărilor, la discursul în public şi la antrenamentul atleţilor.

Dintre toate ţările lumii, această metodă s-a dezvoltat în Germania de est la cel mai înalt nivel. Tehnicile folosite erau atât de avansate, încât erau tratate drept secrete de stat. Folosindu-le, germanii din est au câştigat mai multe medalii la olimpiade, decât orice altă ţară din lume. Condiţionarea autogenică le-a permis să-si programeze sportivii, astfel încât aceştia să obţină performanţe deosebite.

Unul dintre motivele pentru care această metodă funcţionează atât de bine este acela că ea foloseşte o lege mentală importantă, Legea relaxării. Potrivit acestei legi "în orice muncă mentală, efortul se boicotează pe el însuşi". Acesta este opusul modului de funcţionare a lucrurilor în lumea fizică. Dacă doriţi să bateţi un cui într-un lemn, cu cât loviţi cuiul mai tare, cu atât mai rapid şi mai adânc va pătrunde în lemn.

Dacă doriți să dezvoltați un nou model de gândire, opusul este adevărat. Cu cât sunteți mai relaxați, sau pe punctul să "nu încercați", cu atât mai rapid gândul pare să fie acceptat de subconștient și cu atât mai curând vor apărea și rezultatele.

Vă prezint un exemplu de tehnică, bazată pe principiile condiționării autogenice și pe relaxare, care are un impact incredibil în viața mea și în viețile multor persoane. Tehnica este atât de puternică, încât ar trebui învățată de toată lumea. Nu dă aproape niciodată greș în ajutorul pe care vi-l oferă ca să vă atingeți scopurile propuse, vă permite să învingeți teama și îngrijorarea si să aveți sentimente de calm, încredere si autocontrol.

Această tehnică se bazează pe o altă aplicare a Legii reversibilității. Vă amintiți prima aplicare a acestei legi, nu-i așa? Ea afirmă că, așa cum sentimentele generează acțiuni, acțiunile generează sentimente. Puteți să vă dați naștere la sentimente - și atunci sentimentele vor genera acțiuni compatibile cu ele. Fiecare se creează reciproc. Acesta este un aspect esențial al accesării minții superioare și al descătușării potențialului vostru.

A doua aplicare a Legii reversibilităţii este că, exact cum o stare obiectivă - o anume reuşită sau succes - creează o stare subiectivă - sentimente de fericire şi împlinire - tot aşa şi starea subiectivă va crea starea obiectivă.

Cu alte cuvinte, dacă puteți crea sentimentul sau emoția pe care o trăiți în momentul în care atingeți un scop, sau rezolvați o problemă, și dacă puteți menține acel sentiment, atunci sentimentul va crea, în lumea voastră fizică, rezultatul care îi corespunde - rezultatul care ar fi declanșat acea emoție, dacă el s-ar fi materializat cu adevărat.

SFÂRȘITUL FILMULUI

Imaginaţi-vă că mergeţi la cinema, pentru a viziona un film de aventuri. Ajungeţi acolo cu zece minute înainte de terminarea filmului anterior, în loc să aşteptaţi în hol, intraţi în sală, vă aşezaţi şi urmăriţi ultimele minute ale filmului. Vedeţi cum intriga se dezvăluie în final si cum se rezolvă problemele personajelor principale. Vedeţi cum se descurcă iţele si ce anume se întâmplă cu fiecare, atunci când filmul se sfârseste.

Apoi, când începe reprezentația următoare, vizionați filmul de la început. Numai că, de această dată, în loc ca subiectul să vă țină într-o stare de suspans, vă relaxați si priviți filmul mult mai obiectiv. Apreciați scenariul, dialogul, cum sunt legate scenele între ele, ca și modul în care se desfășoară și se dezvoltă subiectul. Sunteți calm și relaxat. Sunteți mai puțin neliniștit sau tensionat, decât ați fi dacă nu ați fi văzut ultimele zece minute din film. Asta, deoarece știți deja cum se termină totul.

Aceasta este exact metoda pe care o puteţi folosi pentru a vă programa noul concept de sine, ca şi scopurile pe care le aveţi, în straturile mai profunde ale subconştientului - acolo unde ele se "înregistrează" si capătă o putere proprie. Componenta emoţiona/ă este decisivă. Emoţia calmă, încrezătoare, optimistă, pozitivă, combinată cu relaxarea, este cea care vă activează subconştientul şi aduce schimbări rapide. Această stare mentală autoindusă este urmată imediat, uneori instantaneu, de manifestarea fizică a rezultatului dorit.

Vă prezint un procedeu în cinci paşi pe care îl puteţi urma, pentru a vă ajuta să obţineţi starea mentală, emoţională sau fizică dorită.

Pasul 1 - exprimaţi cu voce tare şi afirmaţi rezultatul dorit. De exemplu, dacă vă confruntaţi cu o problemă legată de o altă persoană, puteţi rosti calm şi încrezător: "Această situaţie se rezolvă în mod fericit pentru toţi cei implicaţi". Afirmaţia trebuie să fie o descriere clară a rezultatului sau a stării dorite. Nu vă

pierdeți în detalii. Nu vă faceți griji legate de modul în care se va petrece acest lucru.

Pasul 2 - vizualizați și vedeți clar rezultatul dorit al acestei situații. Imaginațivă atât pe voi, cât și pe toți ceilalți care sunt implicați în situație, ca fiind fericiți și liniștiți în ceea ce privește rezultatul. Acest lucru necesită efort și concentrare.

Pasul 3 - aduceți emoție în afirmația și vizualizarea respectivă, creând "sentimentul" pe care îl veți simți, atunci când totul se va rezolva în mod fericit. Imaginați-vă că ați reușit deja, iar scopul a fost atins.

Pasul 4 - reprezintă catalizatorul procedeului. Eliberaţi complet situaţia - nu vă mai preocupaţi de ea, ca şi cum cineva în care aveţi încredere v-ar fi spus că se va ocupa de tot, şi nu mai are rost să vă gândiţi la nimic.

Pasul 5 - este realizarea practică, apariţia soluţiei în lumea voastră exterioară. Realizarea sau materializarea dorinţei este direct proporţională cu măsura în care aţi lăsat deoparte toate grijile legate de rezultat şi v-aţi îndreptat atenţia spre alte lucruri. "Ţi se va da, pe măsura credinţei tale", spune lisus.

Vă reamintesc, cele 5 trepte pentru a activa Legea reversibilității sunt: 1) exprimarea cu voce tare, articularea în cuvinte a rezultatului dorit; 2) vizualizarea, crearea unei imagini mentale clare a modului în care va arăta rezultatul; 3) inducerea emoţiei, crearea în voi înşivă a sentimentelor de satisfacţie care ar însoţi rezolvarea situaţiei; 4) îndepărtarea oricărei griji şi concentrarea asupra altor lucruri; si 5) realizarea practică, apariţia soluţiei, sau atingerea scopului.

Această atitudine de calm, de așteptare cu încredere că totul va fi bine, este o experiență a conștiinței superioare. Persoanele religioase o numesc rugăciune și se spune că rugăciunea este cea mai înaltă formă de a face afirmații.

Ralph Waldo Trine a numit această stare de conștiință: a fi "în armonie cu infinitul". Nu contează cum o numiți. Ceea ce contează este că acționează într-un mod uimitor de sigur. Motivul este că ea activează mintea supraconstientă, iar despre aceasta vom discuta mai pe larg în Capitolul 6.

ACCELERAREA PROCESULUI DE SCHIMBARE

Există câteva tehnici mentale suplimentare pe care le puteţi utiliza pentru a activa inteligenţa superioară şi pentru a accelera procesul de schimbare interioară si de reuşită în plan exterior. Fiecare dintre aceste metode este o combinaţie a tehnicilor de programare mentală, pentru schimbarea conceptului de sine, idee explicată în Capitolul 3.

Fiecare dintre ele este extrem de eficientă și, atunci când le folosiți regulat - pe fiecare separat, sau împreună - va puteți transforma, pe voi înșivă și viața, într-un mod minunat.

TEHNICA AFIRMAŢIEI SCRISE

Prima dintre aceste metode de schimbare accelerată este "tehnica afirmaţiei scrise". Pentru a o folosi, aveţi nevoie de hârtie sau de un carneţel şi, preferabil dimineaţa, descrieţi clar şi la timpul prezent scopul principal pe care vi l-aţi stabilit exact aşa cum aţi dori să-l vedeţi în realitate. Descrierea poate fi scurtă sau detaliată. Puteţi face o descriere, la timpul prezent, a modului în care v-ar plăcea să se desfăşoare evenimentele zilei, sau puteţi descrie cum aţi arăta şi cum v-aţi simţi cu noile calităţi de personalitate pe care le doriţi.

După ce aţi descris scopurile, puneţi pixul deoparte, închideţi ochii, respiraţi adânc şi vizualizaţi cum scopul propus s-a împlinit deja, sau vedeţi cum evenimentele zilei se desfăşoară satisfăcător. Pe măsură ce vizualizaţi, creaţi sentimentul cate se potriveşte succesului imaginat. Zâmbiţi şi bucuraţi-vă de senzaţia de plăcere care însoţeşte împlinirea scopurilor. Apoi, scoateţi-vă din minte totul,

deschideți ochii și continuați-vă treburile.

Scrisul este o metodă puternică de a vă imprima scopurile în mintea subconștientă. Mulți oameni au scris o listă cu scopurile lor pentru anul care începea la 1 ianuarie și, la sfârșitul anului, când au recitit listele, au constatat că multe dintre țelurile lor au fost îndeplinite într-un fel sau altul.

Cu cât scrieţi mai des ţelurile propuse, cu atât se materializează mai rapid. Folosiţi un carneţel şi notaţi-le în fiecare zi. Vă ia doar câteva minute, dar vă programează pentru orele care urmează. Scriind şi rescriind scopurile, vă convingeţi din ce în ce mai mult că ele sunt posibil de atins. Pe măsură ce convingerea voastră se adânceşte si încrederea creşte, deveniţi mai atenţi şi mai Conştienţi de oportunităţile ce apar pentru a le transforma în realitate. Activaţi Legea atracţiei şi Legea concordanţei, iar ţelurile încep să se materializeze în jurul vostru. Mulţi dintre cursanţii seminarului meu au fost surprinşi de cât de rapid li s-au îmbunătăţit vieţile, după ce au început să folosească această metodă.

TEHNICA AFIRMATIEI STANDARD

A doua tehnică de programare mentală pe care o puteți folosi este "tehnica afirmației standard". Aceasta constă în a vă scrie scopurile cu litere groase pe cartonașe mici. Scrieți lucrurile pe care le doriți sub formă de afirmații, la timpul prezent, folosind cuvinte clare și concise.

Este bine să folosiți această metodă de două ori pe zi, dimineața și seara. Găsiți un loc în care puteți fi singuri și liniștiți, timp de câteva minute. Inspirați adânc de câteva ori, pentru a vă relaxa organismul si pentru a vă pregăti mintea. Expirați ușor. Stați confortabil, cu cartonașele în poală. Apoi, citiți primul scop. închideți ochii și repetați-i de cinci ori. Vizualizați-l așa cum ar arăta dacă s-ar fi împlinit deja. Imaginați-vă cum ați vorbi, umbla și acționa, dacă scopul ar fi o realitate în acest moment. Induceți emoție în imaginea acestui scop și creați sentimentul de plăcere si fericire care ar însoți împlinirea cu succes a dorinței voastre.

Apoi inspiraţi adânc, expiraţi şi, cu încredere, lăsaţi scopul să prindă aripi. Repetaţi acest procedeu cu fiecare scop pe care-l aveţi, în felul acesta, subconştientul poate acţiona eficient pentru 10-15 scopuri simultan (în Capitolul 5 veţi afla despre o metodă avansată de fixare a scopurilor, prin îndemânarea superioară).

Acest exercițiu nu trebuie să dureze mai mult de 30-60 de secunde pentru fiecare scop, maximum cincisprezece minute pentru cincisprezece scopuri propuse. Făcând aceasta în fiecare dimineață, îi trimiteți minții subconștiente un set puternic de semnale. Acesta activează Legea atracției și vă mărește atenția la tot < cea ce se întâmplă în jurul vostru în timpul zilei și care v-ar putea ajuta să realizați unul sau mai multe dintre scopurile propuse. Dacă seara, imediat înainte de culcare, recapitulați lista țelurilor, vă programați subconștientul ca, pe timpul nopții, să acționeze în favoarea scopurilor voastre. Adesea, dimineața când vă treziți, el vă va oferi idei si soluții.

TEHNICA AFIRMAŢIEI RAPIDE

A treia metodă de accelerare a procesului de transformare interioară este "tehnica afirmaţiei rapide". Puteţi folosi această metodă înainte de un eveniment important care nu se repetă în mod frecvent, cum ar fi o întâlnire de afaceri, sau o şedinţă cu şeful. Această metodă de programare mentală este folosită de oratori profesionişti, actori, moderatori şi oameni de afaceri. Ei o folosesc pentru a se

pregăti pentru evenimentele în care este important să se afirme.

Tehnica afirmaţiei rapide constă în parcurgerea paşilor necesari pregătirii mentale, paşi pe care i-am amintit mai devreme. Este un fel de încălzire mentală. O puteţi face în mai puţin de treizeci de secunde. O puteţi face în maşină, în lift, în baie.

Modul în care acționează este simplu, închideți ochii, afirmați rezultatul scopului, vizualizați-l, atașați-i o emoție și eliberați-l. Imaginați-vă și simțiți că evenimentul are succes. Apoi mergeți la întâlnire (sau unde e de mers) cu calm și încredere.

Dacă, în următoarele zile, urmează să susţineţi o prezentare sau un interviu, ar trebui să folosiţi această tehnică de fiecare dată când vă gândiţi la ce aveţi de făcut, în loc să aşteptaţi cu nelinişte şi agitaţie, folosiţi Legea substituţiei şi tehnica afirmaţiei rapide. Pe măsură ce vă apropiaţi mai mult de ziua şi ora respectivă, veţi simţi cum încrederea şi siguranţa de sine cresc, în clipa când evenimentul are loc, veţi fi pregătiţi mental pentru a vă prezenta cât mai bine cu putinţă.

CONDITIONAREA AUTOGENICA: METODA

A patra tehnică este procedeul complet al "condiţionării autogenice", despre care am discutat anterior. Acesta este un exerciţiu mai elaborat, în care vă relaxaţi sistematic întregul trup, înainte de afirmare, vizualizare, inducere de emoţii şi eliberare a programului.

lată forma cea mai simplă prin care puteţi aplica această metodă cu avantaje maxime : alegeţi-vă o poziţie confortabilă, într-un fotoliu sau întins pe pat, închideţi ochii, respiraţi adânc şi începeţi să vorbiţi celor şase părţi ale corpului - braţul stâng, braţul drept, piciorul stâng, piciorul drept, pieptul şi capul.

Vă prezint formulele care par să acţioneze cel mai bine. începeţi prin a repeta de şase ori, respirând după fiecare rostire: "Braţul meu stâng devine greu şi cald". Apoi repetaţi de şase ori: "Braţul meu stâng este acum greu şi cald", în sfârşit, spuneţi de sase ori: "Braţul meu stâng este în totalitate greu şi cald".

De fiecare dată când inspiraţi şi expiraţi, rostiţi o formulă. Repetaţi procedeul cu fiecare dintre celelalte cinci părţi ale corpului, pe care le-am menţionat, pornind de la braţul stâng, apoi cel drept, apoi pieptul şi, în cele din urmă, capul şi gâtul. în mai puţin de zece minute, veţi reuşi să vă relaxaţi complet organismul. Mintea se va afla în starea alfa. Veţi fi pregătit pentru o programare profundă.

Această metodă este numită adesea autohipnoză sau autosugestie și este extrem de eficientă în două domenii. Mai întâi, o puteți folosi pentru a vă depăși temerile și pentru a vă consolida încrederea în relațiile cu alte persoane, în munca pe care o desfășurați, în viața financiară, în sănătate și în alte activități. Ea vă poate ajuta să rezolvați probleme precum timiditatea, teama de a lua cuvântul în public și senzația de nervozitate care poate apărea în rezolvarea unor încercări din viața cotidiană, în al doilea rând, ea vă poate ajuta să vă accelerați dezvoltarea îndemânării motrice în jocuri sportive, precum tenis, golf, schi, hochei, patinaj, fotbal și baschet.

Aceasta este o formă de repetiție mentală. Practicați mișcările în mod repetat în imaginația voastră, vizualizând de fiecare dată performanța perfectă si programând, în subconștient, o imagine de reușită perfectă.

Subconștientul nu poate face diferența între o experiență reală și una viu imaginată - mai ales cea pe care o imaginați când vă aflați în stare de relaxare totală. Subconștientul acceptă imaginea mentală ca pe o comandă care va ghida acțiunea viitoare. Data următoare când veți realiza activitatea respectivă, veți fi mult mai relaxați și încrezători. Vă veți simți mult mai bine decât înainte.

Mulți sportivi olimpici, medaliați cu aur, folosesc această tehnică sau una

similară. Oamenii de afaceri de succes o folosesc pentru a obţine un avantaj psihologic în orice întâlnire, negociere sau confruntare. Pe măsură ce o practicaţi, ea funcţionează din ce în ce mai bine.

COMDITIA AUTOGENICĂ: METODICA

A cincea tehnică de transformare mentală rapidă este denumită "condiționarea heterogenică". Aceasta este o condiționare sau programare prin altcineva decât tu însuți.

Conceptul de sine s-a format, în mare măsură, ca rezultat a două forme primare de sugestie: autosugestia, lucrurile pe care le-aţi spus propriei persoană şi le-aţi crezut şi heterosugestia, lucrurile pe care alţi oameni vi le-au spus şi cărora le-aţi dat crezare. Tot ceea ce credeţi astăzi că este adevărat în legătură cu voi înşivă, este rezultatul uneia dintre aceste influenţe - în special a celei de-a doua.

Aţi făcut deja cunoştinţă cu câteva exemple de condiţionare heterogenică. Acestea sunt lucrurile pe care părinţii, rudele mai în vârstă, profesorii şi alţi oameni pe care îi respectaţi le-au spus despre voi. Alte exemple sunt cursurile sau casetele audio, în care vorbitorul foloseşte pronumele "tu" sau "dumneavoastră", atunci când face o recomandare.

Ori de câte ori auziți aceste pronume ataşate unui mesaj, ele ne influențează mintea subconstientă. De aceea, nu trebuie să permiteți niciodată cuiva să spună despre voi lucruri care nu doriți să fie adevărate. Aveți de-a face cu un principiu puternic și trebuie să-l folosiți, deliberat, într-un mod constructiv și pozitiv.

EXPERIMENTELE LOZAJXTOV

Între anii 1950 și 1960, în Bulgaria, psihologul Georgi Lozanov a condus o cercetare extinsă a procedeului prin care oamenii învață și înregistrează mereu informații. El a fost intrigat de exemplele de "superînvățare" din întreaga lume, cum ar fi faptul că, înainte de admiterea în orice universitate musulmană, elevii musulmani memorau și recitau Coranul în întregime - carte de mărimea Noului Testament.

Lozanov a descoperit că multe religii din India nu dispuneau de cărţi sau materiale. Maeştrii şi discipolii acestor religii şi-au transmis învăţăturile oral, din generaţie în generaţie. El a cunoscut oameni care puteau să recite învăţături religioase timp de ore întregi, fără a folosi notiţe.

Pe măsură ce munca lui de cercetare a avansat, Lozanov a devenit interesat de ideea conform căreia fiecare avem, de fapt, două creiere - o emisferă dreaptă și una stângă - iar ele îndeplinesc două funcții diferite.

De exemplu, partea stângă a creierului este cea logică, lineară, practică. Ea este responsabilă de raţiune, analiză şi calcul. Este latura matematică, verbală, secvenţială, pragmatică şi sceptică a creierului. Ea se ocupă de limbaj şi de procesarea faptelor şi este concretă şi directă. Este partea analitică sau "inginerească" a creierului, care nu se ocupă de "aiureli".

Emisfera dreaptă a creierului este foarte diferită. Ea gândeşte folosind imagini şi poveşti. Este holistică, se ocupă simultan de toate aspectele unei idei sau situaţii. Emisfera dreaptă este intuitivă, muzicală şi creativă. Este latura artistică, abstractă si imaginativă a creierului.

Partea stângă a creierului pare să fie stimulată de prezentarea intensă, logică și lineară a informațiilor. Partea dreaptă a creierului pare a procesa mai bine informațiile, atunci când se află în stare de relaxare. Ceea ce a descoperit Lozanov este faptul că învăţarea rapidă are loc atunci când cele două emisfere ale creierului cooperează armonios.

Lozanov și-a continuat cercetarea de diversele nivele ale activității undelor

creierului - beta, alfa, teta și delta. El a constatat că în starea normală de trezie, beta, creierul funcționează la 14 cicli/secundă sau chiar mai rapid, în alfa - starea relaxată sau meditativă, situată imediat sub beta -creierul funcționează la 8-13 cicli/secundă. Aceasta se pare că este, pentru creier, frecvența ideală de învățare.

Al treilea nivel al activității undelor creierului este teta, cu 5-7 cicli/secundă, iar al patrulea este delta - starea de somn adânc, în care undele încetinesc la un nivel de 1,2 până la 4 cicli/secundă.

Lozanov a fost interesat de accelerarea vitezei la care creierul absoarbe si stochează informaţii noi. El a dezvoltat ceea ce numim azi "învăţarea accelerată", combinând toate descoperirile sale într-o nouă metodă de învăţare si reţinere a informaţiilor de orice fel.

Lozanov a descoperit că dacă o persoană este într-o stare de relaxare profundă, în starea alfa, și apoi îi sunt prezentate informații noi, în timp ce în fundal se aude, în surdină, muzică clasică, emisferele dreaptă și stângă se vor sincroniza, iar procesul de învățarea va avea loc într-un ritm mai rapid.

Experimentele sale au fost realizate pe cursanţi adulţi, care erau într-o stare de relaxare profundă, cu ochii închişi, în timp ce muzica se auzea încet. Instructorul citea liste de cuvinte într-o limbă străină, repetându-le în diferite moduri.

După aceea, cursanţii erau aduşi în starea de veghe şi le era testată capacitatea de reţinere a informaţiilor. Folosind această metodă, cursanţii au învăţat într-un ritm remarcabil. Ei şi-au amintit 98% din ceea ce li s-a predat.

În 1969, Lozanov putea să-i înveţe pe cursanţi 150 de cuvinte noi în trei ore de curs - deci de trei până la cinci ori mai rapid decât ritmul de învăţare la un curs tradiţional de limbi străine. Mai târziu, el a crescut nivelul de învăţare la 500 de cuvinte pe zi şi apoi la 1000 de cuvinte noi într-o singură zi, folosind o combinaţie mai avansată de relaxare, muzică şi repetiţie.

În 1974, cu o clasă specială de cursanți, Lozanov a mărit ritmul de învățare la 1800 de cuvinte noi pe zi, menținând în continuare un procent de reținere a acestora de 98%.

în 1979, Lozanov a reuşit să înveţe o clasă specială 3000 de cuvinte noi - care reprezintă necesarul vorbirii fluente a unei limbi străine - într-o singură zi. Sase luni mai târziu, aceşti studenţi îşi mai aminteau încă 60% din ceea ce au învăţat, în comparaţie cu media de 10% dintr-o universitate americană. Cercetările lui Lozanov a demonstrat că învăţarea rapidă este posibilă - nu numai pentru fapte si informaţii, dar şi pentru comportamente noi şi obiceiuri mentale noi.

AFIRMATII ÎNREGISTRATE PE BAUDA ȘI ÎNSOȚITE PE MUZICĂ

Combinând descoperirile lui Lozanov cu afirmaţii, muzică şi relaxare, vă puteţi accelera extrem de mult viteza la care puteţi să vă împliniţi scopurile şi să vă dezvoltaţi caracteristicile de personalitate pe care le doriţi. Această formă de condiţionare heterogenică constă din utilizarea de afirmaţii înregistrate pe casete s\ însoţite de muzică.

Există două moduri prin care puteți folosi această metodă. Primul este audierea casetelor subliminale - lucru pe care eu nu vi-l recomand. Pur și simplu, nu știți ce fel de mesaj se află pe casetă. S-a constatat că unele dintre casetele scumpe ce se vând pe piață, nu conțin nici un mesaj.

A doua metodă de folosire a afirmaţiilor înregistrate pe casete, însoţite de muzică, se numeşte "relaxare progresivă". Ea constă în faptul că o voce clară numără în ordine descrescătoare, pe un fundal de muzică clasică liniştită, până ce ajungeţi într-o stare profundă de relaxare. Această combinaţie de cuvinte si muzică activează emisfera dreaptă a creierului şi vă duce în starea alfa. în timp ce sunteți

în această stare de conștientă relaxată, mesajele pozitive, combinate cu muzica, depășesc mintea critică, conștientă și se îndreaptă direct spre subconștient, unde aduc schimbări rapide de personalitate.

Afirmaţiile înregistrate pe casete şi însoţite de muzică sunt sănătoase si dau forţă. La capătul unei serii de mesaje pozitive, vocea de pe casetă numără în ordine crescătoare, pentru vă aduce în starea de veghe. Când deschideţi ochii, sunteţi relaxaţi, reconfortaţi si fericiţi.

Afirmaţiile înregistrate nu necesită efort si sunt accesibile. Un exerciţiu obişnuit de afirmaţii durează doar douăzeci de minute. Este o formă de meditaţie activă. Dacă îl practicaţi de două ori pe zi, dimineaţa si seara, veţi fi mai optimişti, mai relaxaţi, mai creativi si vă veţi putea controla mult mai bine emoţiile. Multe dintre afecţiunile uşoare vor trece; cunosc cazuri în care afecţiuni majore au dispărut, după ce persoanele suferinde au început să utilizeze regulat această tehnică.

Vă puteți realiza singuri propriile casete cu afirmații, pe care să vă înregistrați scopurile propuse, în timp ce citiți afirmațiile, puteți asculta o muzică relaxantă care vă face plăcere, înregistrând totul pe un al doilea casetofon. Este greu să faceți vreo greșeală și chiar și un casetofon obișnuit poate fi extrem de eficient în a vă programa pentru ca să vă atingeți țelurile.

COMBINAREA DIFERITELOR FORME

Uneori, oamenii mă întreabă ce metode ar trebui ei să folosească. Răspunsul meu este să le folosiți pe toate care vă plac, alegând-o pe cea care este mai potrivită la un anumit moment. Ideal ar fi ca ziua întreagă să fie o afirmație continuă. Ar trebui să mergeți, să vorbiți si să vă comportați într-o manieră pozitivă și plină de veselie, vizualizând și entuziasmându-vă de tot ce faceți.

Imaginile mentale, combinate cu emoţia, reprezintă avanpremiera a ceea ce urmează să se întâmple plăcut în viaţa voastră. Singurul lucru pe care-l aveţi de făcut este să daţi dovadă de autocontrol, de stăpânire de sine şi de autodisciplina necesare pentru a vă menţine cuvintele, gândurile şi imaginile departe de ceea ce nu doriţi si să vă concentraţi numai pe ceea ce doriţi. Adăugaţi un strop de speranţă plină de încredere şi veţi fi pe drumul către o atitudine mentală pozitivă si o viaţă fericită, cu multe satisfacţii.

APLICAREA ACESTOR TEHNICI

Gândiţi-vă la o situaţie anume din viaţa voastră, un eveniment care se apropie, sau la ceva care vă îngrijorează şi vă stresează. De fiecare dată când vă gândiţi la situaţia respectivă, aplicaţi tehnica afirmării rapide şi apoi eliberaţi-o. Procedaţi astfel, până când evenimentul respectiv trece cu succes, sau situaţia se rezolvă satisfăcător.

Apoi luaţi un pachet de cartonaşe. Există agende mici, cu spirală, pe care le puteţi transforma într-o carte de afirmaţii. Notaţi-vă ţelurile, câte unul pe fiecare cartonaş, într-un limbaj clar, la timpul prezent. Repetaţi-le de două ori pe zi, folosind tehnica de afirmaţie standard, până când veţi vedea că ţelurile se materializează.

Creaţi-vă propria casetă de relaxare cu muzică şi ascultaţi-o regulat, până când mesajele vor fi bine înrădăcinate în subconştient şi veţi începe să vedeţi cum rezultatele se materializează în jurul vostru.

Pe parcursul zilei, comportaţi-vă ca şi cum sunteţi deja persoana care doriţi să fiţi - şi ca şi cum aţi fi atins deja scopurile dorite. încercaţi să aveţi acel sentiment de "final de film" si relaxaţi-vă. Acţionaţi cu o

încredere calmă și aveți sentimente pozitive de succes și fericire, știind că, dacă veți menține astfel de gânduri, ele se pot materializa. Si așa se va și întâmpla!

O FABULĂ VECHE

Cu mulţi ani în urmă, în Grecia antică, un călător a întâlnit un bătrân pe drum şi l-a întrebat cum poate ajunge la muntele Olimp. Bătrânul, care era chiar Socrate, i-a răspuns: "Dacă îţi doreşti să ajungi la muntele Olimp, asigură-te că fiecare pas pe care-l faci este în acea direcţie".

Morala este simplă. Dacă doriţi să aveţi succes şi să fiţi fericiţi, asiguraţi-vă că fiecare gând si acţiune sunt îndreptate în direcţia respectivă.

Isaac Newton este considerat, în general, ca fiind cel mai mare om de ştiinţă din toate timpurile. Descoperirile sale extraordinare din matematică şi fizică stau la baza ştiinţelor moderne, în ultimii ani de viaţă, a fost întrebat cum se face că, de unul singur, a reuşit să aducă atâtea contribuţii semnificative la evoluţia lumii stiinţei. El a răspuns:

"M-am gândit numai la ce am de făcut si la nimic altceva".

În forma sa cea mai simplă, succesul începe prin a vă exersa puterea de alegere pentru a prelua, în mod sistematic și voit, controlul asupra gândurilor din mintea voastră conștientă. Disciplinându-vă riguros pentru a gândi si vorbi numai despre ceea ce doriți și refuzând să vă concentrați asupra lucrurilor pe care nu le doriți, vă începeți călătoria spre stele.

PUTEREA SUBCONSTIENTULUI

Calitatea gândfriimeiQe paralel cu evoluţia caracterului şi dezvoltarea eficienţei personale. Legile mentale pe care le-am menţionat până acum, sunt instrumente care ne ajută să gândim. Ele vă fac să conştientizaţi mai bine cine sunteţi, cum aţi ajuns astfel şi, mai important decât atât, cum puteţi ca, în viitor, să ajungeţi acolo unde doriţi.

Cei mai mulți oameni își petrec viața ca într-un soi de somn. Ei sunt ocupați cu treburile zilnice si total preocupați de un curent continuu de gânduri dezordonate. Poate vi s-a întâmplat și vouă acest fenomen, când v-ați urcat în mașină și ați condus spre serviciu sau prin oraș, pierdut în gânduri și fără să vă mai amintiți exact pe ce drum ați ajuns la destinație.

Multe dintre obiceiurile şi conversaţiile noastre se desfăşoară la un nivel mai scăzut de conştientizare, de parcă am fi într-o ceaţă mentală, amintindu-ne puţin, sau deloc, modul în care s-au derulat evenimente. Uneori, această preocupare este deliberată. O folosiţi pentru a evita să vă gândiţi la părţile din viaţă cu care preferaţi să nu vă confruntaţi. Alteori, totul este un proces absolut automat. Aţi trecut de atâtea ori prin aceeaşi situaţie, încât procesele de gândire sunt automate.

Vă treziți sporadic când aveți un soc sau o surpriză, cum ar fi atunci când sunteți prinși în trafic, sau speriați, sau luați prin surprindere de o anume situație, dar, de îndată ce vă recăpătați calmul, alunecați înapoi în starea călduță și plăcută a somnului cu ochii deschiși, iar gândurile vă zboară iar, într-un colaj continuu de sentimente si imagini.

Pentru a deveni tot ceea ce puteţi fi, trebuie să trăiţi mai conştienţi. Trebuie să deveniţi mai vigilenţi, mai conştienţi şi mai treji. Trebuie să aveţi mai mult control asupra proceselor voastre de gândire, astfel încât puterea combinată a diferitelor legi mentale să vă conducă în direcţia aleasă de voi, în loc să vă conducă orbeşte, ca un autopilot mental.

TREZIREA DIN SOMN

Începeţi acest proces de trezire, gândindu-vă la unele momente din viaţa voastră - trecut, prezent şi viitor. Ca un exerciţiu de conştientizare, începeţi prin a vă imagina că înainte de naşterea voastră, aţi evoluat undeva prin Univers si aici pe Pământ, pe parcursul mai multor vieţi, pentru a deveni un anumit tip de persoană, cu un set specific de calităţi, interese, talente şi capacităţi. Nu contează ce părere aveţi despre conceptul de reîncarnare. Acesta este doar un exerciţiu: un exerciţiu al cărui scop vă va deveni clar.

Continuând aceeaşi linie de gândire, imaginaţi-vă că v-aţi ales, deliberat, părinţii, că aţi ales împrejurările în care să vă naş-teţi şi să creşteţi. Aţi făcut aceasta pentru că, la nivelul vostru de dezvoltare şi evoluţie personală, au existat lecţii specifice legate de voi înşivă, de viaţă şi de alţi oameni, pe care a trebuit să le învăţaţi si care nu puteau fi învăţate în nici un alt mod.

Imaginaţi-vă, de asemenea, că persoana care sunteţi astăzi - mai ales aspectele bune pe care le-aţi dezvoltat - au evoluat pe larg sau parţial, ca rezultat al experienţelor dificile prin care aţi trecut si, mai ales, ca rezultat al problemelor pe care le-aţi avut cu unul dintre părinţi, sau cu amândoi.

lată o întrebare importantă: dacă aţi afla că v-aţi ales în mod deliberat părinţii şi că tipul de persoană care sunteţi astăzi este consecinţa directă a alegerii voastre, cum v-ar schimba această descoperire atitudinea faţă de părinţi si de experienţele din copilărie? Aţi fi mai înţelegători si i-aţi accepta mai uşor? V-aţi vedea propria persoană şi experienţele din trecut într-o altă lumină? Aţi adopta o atitudine mai filozofică şi mai obiectivă faţă de ceea ce vi s-a părut, până acum, că a fost o perioadă dificilă din viaţă?

Pe măsură ce începeţi să vă gândiţi la această idee, la faptul că v-aţi ales în mod deliberat părinţii, începeţi să vedeţi posibilităţi pe care le-aţi ignorat total până acum. în loc să vă consideraţi un factor pasiv, sau o victimă prinsă în împrejurări pe care nu le puteţi controla, începeţi să vă vedeţi ca un participant activ la propria voastră evoluţie.

Să mergem puţin mai departe cu exerciţiul. Imaginaţi-vă că vă aflaţi pe Pământ pentru a face ceva minunat în viaţă, pentru a deveni o persoană remarcabilă şi pentru a vă aduce un aport important în lumea voastră. Imaginaţi-vă că aceasta este parte a unui plan măreţ, care a fost proiectat cu grijă spre binele vostru - si că fiecare eveniment şi împrejurare din viaţă este o parte indispensabilă dintr-un mare joc de puzzle, a cărei imagine de ansamblu începeţi să o vedeţi, doar atunci când vă retrageţi puţin mai în spate şi începeţi să vă priviţi viaţa de pe un plan mai înalt.

Ca regulă generală, acceptaţi faptul că oricare ar fi situaţia sau problema actuală, ea este exact ceea ce aveţi nevoie, acum, pentru a învăţa ceea ce trebuie să ştiţi înainte de a vă continua drumul ascendent. Din această perspectivă, puteţi vedea că fiecare experienţă este una pozitivă, dacă o percepeţi ca pe o ocazie de evoluţie şi stăpânire de sine.

Acum, cu calm, claritate şi cu o atitudine mentală pozitivă, gândiţi-vă că e posibil ca fiecare experienţă anterioară şi situaţie din viaţa voastră să vă fi fost trimise exact la timpul potrivit, pentru a vă învăţa ceva ce trebuia să ştiţi, astfel încât să vă puteţi continua drumul spre viaţa minunată care vă aşteaptă.

Imaginaţi-vă că evenimentele din viaţa voastră nu ar fi putut să fie altfel decât au fost - în special dacă, în cea mai mare parte a timpului, aţi funcţionat pe "pilot automat", în timp ce staţi şi apreciaţi evenimentele incredibil de complexe şi interconectate care v-au adus în punctul în care sunteţi acum, veţi începe să priviţi totul din perspectiva unui filozof, a unui intelect superior. Veţi începe să aduceţi în experienţa voastră ceea ce se numeşte o "senzaţie de coerenţă", o atitudine şi un sentiment că propria viaţă face parte din ceva mai măreţ decât voi înşivă, si că totul

se îmbină și se întâmplă cu un scop anume.

Pe măsură ce vă gândiţi la viaţă ca la o serie de evenimente şi experienţe care concură ca să vă atingeţi un scop măreţ, sau să aduceţi contribuţii importante pentru binele omenirii, veţi începe să simţiţi o "senzaţie de destin" - marca unei măreţii potenţiale ca fiinţă umană.

APLICAREA LEGILOR

Aceste exerciţii mentale vă permit să vă descătuşaţi puterile minţii subconştiente. Ele vă permit să faceţi ca aceste legi să lucreze într-un mod deliberat şi sistematic.

Activaţi Le^ea controlului, alegând, în mod conştient, să vă priviţi ca pe un factor creativ, activ în viaţa voastră. Când preluaţi controlul mental, puneţi cu fermitate mâinile pe volanul destinului. Deveniţi arhitectul propriului vostru viitor.

Vă eliberați de Legea întâmplării, atunci când deveniți conștienți de rolul gândurilor personale în direcționarea cursului propriei vieți.

Activaţi Legea cauzei si efectului, atunci când vă îndepărtaţi de treburile zilnice si reflectaţi asupra numărului incredibil de coincidenţe care v-au modelat ca să deveniţi persoana care sunteţi astăzi. Vedeţi că nimic nu a avut loc în mod accidental. Realizaţi că totul s-a întâmplat şi se întâmplă ca rezultat al unei legi imuabile - chiar dacă nu vedeţi clar încotro se îndreaptă viaţa voastră în momentul respectiv.

Declanşaţi Legea credinţei, atunci când acceptaţi faptul că viaţa şi experienţele voastre vă conduc spre realizarea a ceva important. Cu cât vă gândiţi mai mult la aceasta ca la ceva inevitabil, cu atât este mai posibil să devină o realitate. Credinţele voastre devin, cu adevărat, realitate.

Aplicaţi Legea aşteptărilor, atunci când aşteptaţi cu încredere să obţineţi ceva valoros, dacă nu chiar de nepreţuit, de la tot ceea ce vi se întâmplă. Această atitudine de aşteptare plină de încredere, vă transformă viaţa într-un soi de aventură, cu evenimente imprevizibile, dar fericite, care au loc pentru a vă îndrepta spre rezultate pozitive. Deveniţi mai optimişti, mai veseli, calmi şi relaxaţi, iar aşteptările voastre devin previziuni care se împlinesc.

Gândirea pozitivă, orientată spre viitor, stimulează Legea atracţiei, începeţi să atrageţi în viaţa voastră oameni şi împrejurări care sunt în armonie cu gândurile predominante de speranţă, optimism şi încredere. Cu cât vă gândiţi mai mult la voi si la viaţa voastră ca fiind binecuvântate şi importante, cu atât mai mult veţi atrage idei, oportunităţi şi oameni care vă ajută ca visele să devină realitate.

Potrivit *Legii concordanței*, vă vedeţi ca pe o persoană specială, care sunteţi veniţi pe Pământ cu un scop nobil, special, iar lumea voastră exterioară - a relaţiilor cu ceilalţi, a sănătăţii, a muncii şi a realizărilor materiale - începe să reflecte atitudinile mentale interioare.

Pe măsură ce plantaţi în subconştient aceste seminţe ale gândirii, prin menţinerea lor continuă în mintea conştientă, prin Legea activităţii subconştientului, subconştientul începe să determine toate sentimentele, cuvintele, acţiunile şi chiar limbajul corpului să se încadreze într-un model compatibil cu noul concept de sine şi cu noile scopuri propuse.

Folosiţi permanent Legea substituţiei, ştiind că responsabilitatea voastră majoră în acest proces este să alungaţi din minte gândurile negative de frică, supărare, mânie şi îndoială. Faceţi acest lucru, menţinându-vă în locul celor negative, gândurile de credinţă, speranţă şi dragoste, până când aceste noi gânduri sunt adânc fixate şi capătă viaţă şi putere proprie.

Aplicaţi Legea concentrării, fixându-vă permanent atenţia pe gânduri de curaj şi încredere, de speranţă si dragoste şi pe viaţa minunată pe care viitorul v-a

rezervat-o. Găsiţi zilnic timp ca să staţi şi vă scăldaţi mintea cu gânduri pozitive şi înălţătoare, ştiind că pe orice vă concentraţi îndelung şi cu suficientă perseverenţă, cu timpul se va materializa în jurul vostru.

SI VOI PUTEȚI FACE ASTA

Cerinţa cea mai mare este să fiţi răbdători, calmi şi încrezători. Aceste legi mentale sunt cele mai puternice forţe descoperite vreodată. Veţi împlini ceea ce aveţi de împlinit, atunci când veţi fi gata pentru aşa ceva, când mintea voastră va fi complet pregătită. Orice v-aţi dori - vă "doreşte", la rândul său. Oricare v-ar fi dorinţa, ea se îndreaptă spre voi - la fel cum şi voi vă îndreptaţi spre ea. Sarcina voastră principală este să decideţi exact ce vă doriţi - lucru pe care-l vom discuta în Capitolul 5 - şi apoi să abateţi din drum, pentru a obţine ce vreţi -lucru pe care-l vom discuta în Capitolul 7.

Dezvoltarea unui mod pozitiv, constructiv de a vă privi viaţa necesită gândire. Pentru a dezvolta un mod de gândire superior e nevoie să deveniţi mai atenţi, mai conştienţi şi mai treji. Armonizarea tuturor acestor legi mentale, încât fiecare aspect al vieţii voastre să se îmbunătăţească, necesită adoptarea unei noi atitudini faţă de voi înşivă şi faţă de posibilităţile voastre.

La început, va fi dificil - dar răsplata va fi creșterea autocontrolului și cunoașterii de sine, o atitudine mentală mai optimistă si un sentiment uriaș de forță în toate domeniile vieții.

HOTĂRÂREA DE A ACŢIONA

Luaţi o foaie de hârtie şi faceţi o listă cu toate lucrurile pe care le doriţi în viaţă. Notaţi absolut tot ce vă vine în minte. Fericire, sănătate, prieteni adevăraţi, călătorii, prosperitate, succes financiar, popularitate, recunoaştere, respectul celorlalţi... lăsaţi-vă imaginaţia să zburde liber.

Şi acum, partea dificilă: Pentru următoarele douăzeci și patru de ore, gândiți și vorbiți numai despre lucrurile de pe listă, încercați ca, pe tot parcursul zilei, să nu criticați, să nu condamnați, să nu vă plângeți, să nu fiți nervoși, supărați sau îngrijorați din nici un motiv.

Încercaţi să vedeţi dacă, timp de o zi, aveţi voinţa şi tăria de caracter să vă gândiţi doar la ceea ce vă doriţi.

Acest exerciţiu vă oferă o perspectivă interioară reală a nivelului vostru de dezvoltare şi, de asemenea, vă arată cât de departe trebuie să ajungeţi. în capitolul următor veţi afla despre arta supremă a succesului şi despre cum să atingeţi, efectiv, orice scop pe care vi l-aţi propus.

CAPITOLUL 5 ÎNDEMÂNAREA SUPPREMĂ

Capacitatea de a stabili ţeluri si de a face planuri pentru a le atinge, reprezintă arta supremă a succesului. Dezvoltarea acestei îndemânări vă va ajuta să obţineţi succesul, mai mult decât absolut orice altceva. După douăzeci şi cinci de ani de studiu şi experienţă, am ajuns la concluzia că succesul înseamnă scopuri - restul e pălăvrăgeală. Orientarea intensă spre împlinirea scopurilor este o caracteristică esenţială a tuturor persoanelor de succes, din orice domeniu. Nu puteţi realiza nici măcar o fracţiune din potenţialul vostru, până când nu veţi învăţa să stabiliţi şi să vă atingeţi ţelurile, la fel de normal şi natural cum vă spălaţi pe dinţi sau vă pieptănati dimineata.

Tot ceea ce am discutat în această carte până acum a avut intenția de a ne aduce aici, în fața acestui capitol despre scopuri. Este partea necesară de pregătire

pentru activarea îndemânămsupremem fiecare domeniu al vieţii voastre. Tot materialul referitor la limpezirea minţii si la dezvoltarea unei atitudini de calm şi de optimism faţă de propria persoană şi faţă de posibilităţile voastre este esenţial.

A învăţa cum vă funcţionează mintea şi cum elementele din gândirea voastră, bazate pe experienţele trecute, vă pot afecta comportamentul şi rezultatele obţinute astăzi, constituie fundaţia a ceea ce urmează.

Nu împlinisem douăzeci și trei de ani când am aflat prima dată de scopuri. Știam că ele există în sport*, dar ideea de a-mi trasa calea în viață, folosind scopuri și planuri, nu-mi trecuse niciodată prin minte.

* joc de cuvinte: goal în Ib. engleză = scop, ţel, ţintă, poartă în fotbal. N.T. 151

Nu era vorba că nu aveam scopuri, deoarece aveam, şi nici că nu atinsesem vreunul. Călătorisem deja în peste trei sferturi din ţările de pe glob - de pe Coasta de Vest a SUA, la Capetown, Africa de Sud, pe mare si pe uscat si apoi în Londra, Anglia, la Singapore, în acelaşi mod.

Nu mă gândisem niciodată la procedeul de atingere a scopurilor. Nu îmi dădusem până atunci seama că există un procedeu specific, pe care îl puteam folosi pentru a realiza lucruri uimitoare. Ca marea majoritate a oamenilor, mergeam la întâmplare prin viaţă, mai mult reacţionând şi răspunzând la ceea ce se întâmpla, decât concentrându-mă si fiind atent la ce se întâmplă. După cum a spus Zig Ziglar, conferenţiar în educaţia motivaţională, eram "o generalitate hoinară, mai degrabă decât ceva plin de sens".

Apoi am descoperit scopurile şi, de atunci, nu am mai fost acelaşi, întreaga mea viaţă s-a schimbat de când am aflat despre îndemânarea supremă - şi sunt sigur că şi în cazul vostru va fi la fel.

SCOPURILE SUNT COMBUSTIBILULUI

Jelurile sunt combustibilul pentru cuptorul în care se coc realizările. O persoană fără scopuri este asemeni unei corăbii fără cârmă, plutind fără direcţie şi întotdeauna în pericol de a se lovi de stânci. O persoană cu ţeluri este asemeni unei corăbii cu cârmă, ghidată de un căpitan care are hartă, busolă, o destinaţie clară si care navighează direct şi sigur spre portul ales de el. Thomas Carlyle a scris că: "un om cu voinţa pe jumătate merge de colo-colo şi nu avansează nici măcar pe cel mai lin drum - în timp ce o persoană cu voinţă deplină înaintează neclintit, indiferent cât de dificilă este cărarea".

Noi, ființele umane, suntem predispuse să avem ţeluri. Suntem teleologici*, prin aceea că suntem motivaţi de scopuri, de stările finale pe care le urmărim. Suntem programaţi mental să ne deplasăm progresiv şi succesiv de la un scop la altul şi nu suntem niciodată cu adevărat fericiţi, până când nu ne îndreptăm spre împlinirea a ceva ce este important pentru noi.

Creierul are în interior un mecanism de căutare a scopurilor, mecanism care, în decursul timpului, vă ghidează și vă îndrumă, în mod infailibil, spre realizarea țelurilor propuse. Această calitate cibernetică este asemeni unui sistem de ghidare al unei rachete; ea recepționează încontinuu semnale dinspre țintă și corectează automat traiectoria. Datorită acestui mecanism prezent în creier, puteți realiza aproape orice obiectiv propus, atâta vreme cât acesta este clar și voi sunteți suficient de perseverenți. Procesul realizării scopurilor propuse se face aproape automat. Marea problemă a majorității oamenilor o constituie stabilirea obiectivelor.

Afirmaţia că fiecare dintre noi îşi îndeplineşte scopurile propuse este un truism. Sunteţi unde sunteţi şi ceea ce sunteţi, deoarece voi aţi decis să fie astfel. Gândurile, acţiunile şi comportamentul vostru v-au adus în locul în care vă aflaţi în

prezent - și, la drept vorbind, nici nu puteau să vă aducă altundeva.

* teleologia este doctrina filozofică potrivit căreia totul în univers este organizat conform unui anumit scop, totul are o anumită cauză finală. NT.

Dacă scopul vostru este să treacă ziua ca să ajungeţi acasă şi să vă uitaţi le televizor, atunci acesta se va împlini. Dacă obiectivul este să fiţi sănătoşi şi zdraveni si să aveţi o viaţă lungă, atunci îl veţi împlini si pe acesta. Iar dacă scopul vostru este să fiţi independenţi financiar, ba chiar bogaţi, dacă într-adevăr acesta este scopul propus - atunci, mai devreme sau mai târziu, nimic nu va putea să vă împiedice să-l atingeţi.

Singura limitare este dorința voastră: Cât de mult doriți ca scopul să vise împlinească?

MECANISMUL SUCCESULUI

Sunteţi înzestraţi atât cu "mecanismul succesului", cât şi cu "mecanismul eşecului". Mecanismul eşecului este tendinţa naturală de a urma cărarea minimei rezistenţe, impulsul spre a obţine o satisfacţie imediată, fiind puţin, sau chiar deloc, pre ocupaţi de consecinţele pe termen lung ale acţiunilor voastre. Mecanismul eşecului funcţionează automat, timp de douăzeci si patru de ore pe zi. El ticăie, marcând trecerea fiecărui minut, a fiecărei ore - iar cei mai mulţi oameni permit ca dorinţa lor de a avea ce este amuzant, uşor şi comod să determine mare parte din ceea ce fac.

Totuşi, în creier există și un mecanism al succesului. Acesta poate depăși mecanismul eșecului, iar mecanismul succesului este declanșat de către un obiectiv. Cu cât scopul propus este mai măreț și cu cât îl doriți mai intens, cu atât mai mult vă veți exercita puterile de autodisciplină și voință, și cu atât mai capabili veți fi să vă determinați pe voi înșivă să realizați, ceea ce este necesar pentru a obține ceea ce v-ați propus.

După o carieră de 50 de ani, în timpul căreia a lucrat și instruit personal mai mult de 20.000 de agenți de vânzări, Elmer Letterman, a ajuns la concluzia că una dintre trăsăturile care prevestește cel mai mult succesul este ceea ce el numea "Intensitatea scopului". Dacă luăm doi oameni cu relativ același nivel de inteligență, mediu social, aceeași educație și experiență, cel care va trăi cea mai mare intensitate a scopului, va fi întotdeauna cel învingător.

DOUA CERINTE ALE SUCCESULUI

Faimosul miliardar din industria petroliferă, H. L. Hunt, care a dat faliment cultivând bumbac în Arkansas, iar apoi și-a făcut o avere de câteva miliarde de dolari și a devenit unul dintre cei mai bogați oameni din lume, a fost întrebat odată care este formula succesului său.

El a spus că, în America, ai nevoie doar de două lucruri pentru a fi bogat: "Mai întâi", a spus, "hotărăște exact ce anume dorești. Mulți oameni nu fac acest lucru. Apoi, stabilește prețul pe care ești gata să-l plătești pentru a obține ceea ce dorești, iar după aceea fă în așa fel încât să poți plăti prețul".

Marea slăbiciune a majorității oamenilor este aceea că, deși au o oarecare idee despre ceea ce-și doresc, nu se gândise niciodată profund cum să obțină ce vor și dacă sunt pregătiți, sau nu, să plătească prețul respectiv.

Cunoaștem cu certitudine doar două lucruri despre preţul succesului. Primul, pentru a obţine ce doriţi, indiferent ce anume, trebuie să plătiţi preţul integral. Trebuie să semănaţi, înainte să recoltaţi. S-ar putea să munciţi mult, înainte să strângeţi recolta. Aceasta este acţiunea Legii de fler, imuabila Lege a cauzei şi a efectului. Frustrarea în împlinirea scopului vine, de cele mai multe ori, din încercarea de a încălca acest principiu străvechi.

Al doilea, preţul întreg trebuie plătit în avans. Succesul nu este ca mersul la restaurant, unde puteţi plăti după ce aţi luat masa. Pentru succesul dorit trebuie plătit, absolut de fiecare dată, în avans.

Şi cum puteţi şti dacă aţi plătit întregul preţ al succesului? Simplu. Când aţi plătit preţul întreg, succesul va fi acolo, în faţa voastră. Totul va fi conform legii - nimic la întâmplare. Dacă aţi semănat, culegeţi; cauză şi efect, acţiune si reacţiune. Viaţa de care vă bucuraţi azi este o reflectare a preţului pe care l-aţi plătit până acum. Viaţa de care vă veţi bucura în viitor, va reflecta preţul pe care-l plătiţi între prezent şi momentul viitor.

SCOPURILE DETERMINĂ LEGILE SĂ ACTIONEZE PENTRU VOI

În capitolele anterioare am descris câteva legi mentale. Probabil că nu sunteți siguri cum veți face ca să vă amintiți cum se folosesc și se aplică toate aceste legi. Din fericire, nu e nevoie. Atunci când aveți un țel bine definit spre care vă îndreptați zilnic, toate aceste legi acționează în mod automat și în armonie cu țelurile propuse. Vă aliniați la puterile universului. Vă eliberați rezervele incredibile de potențial care zac în voi. Atunci când vă organizați întreaga viață în concordanță cu aceste principii eterne, începeți să realizați lucruri care nu credeați vreodată că ar fi posibile, depunând un efort mai mic decât ați fi crezut că este necesar.

Cel mai mare duşman al potenţialului vostru pentru obţinerea unui succes şi a unei reuşite mai mari, este zona de confort, tendinţa de a vă închide în rutină si de a rezista tuturor schimbărilor, chiar si dacă sunt pozitive - cele care v-ar forţa să iesiţi din această zonă.

Este absolut normal ca fiecare să ne temem de schimbări şi să le evităm. Dorim ca lucrurile să rămână aşa cum sunt - dar, în acelaşi timp, să se îmbunătățească. Totuşi, tot ce înseamnă evoluție, progres, înaintare presupune schimbări. Iar schimbarea este inevitabilă, în pofida a tot ceea ce faceți, viața nu se desfășoară la fel, pentru mult timp. Ea se schimbă mereu, într-o direcție sau alta. Lucrurile merg fie bine, fie rău - dar niciodată nu rămân aceleași.

După cum vă amintiţi, Legea controlului afirmă că vă simţiţi optimişti, în măsura în care simţiţi că deţineţi controlul asupra propriei voastre vieţi. Primul avantaj al stabilirii scopurilor este că acestea vă permit să controlaţi direcţia schimbării dm viaţa voastră, asigurându-vă că schimbarea este predominant pozitivă şi determinată. Nimeni nu se teme de o schimbare care reprezintă o îmbunătăţire. Având scopuri clare, secondate de planuri detaliate de acţiune, vă asiguraţi că schimbările care au loc reprezintă îmbunătăţiri ale vieţii voastre şi eliminaţi o cauză majoră de teamă şi nesiguranţă.

Legea cauzei si a efectului afirmă că fiecărui efect din viaţa voastră îi corespunde o cauză specifică. Scopurile sunt cauze. Sănătatea, fericirea, libertatea și prosperitatea sunt efecte. Semeni scopuri și culegi rezultate. Scopurile încep ca gânduri, sau cauze, și se manifestă efecte sau condiţii. Cauza primară a succesului în viaţă este capacitatea de a stabili şi atinge scopuri.

De aceea, oamenii care nu au scopuri sunt sortiţi să muncească pentru cei care au. Ori munciţi pentru a vă îndeplini propriile scopuri, ori pentru a le împlini pe ale altora. Vă faceţi cel mai bine treaba, atunci când vă împliniţi scopurile, ajutându-i pe alţii să şi le realizeze pe ale lor.

Crezând cu putere în împlinirea scopurilor şi acţionând potrivit convingerilor, declanşaţi Legea credinţei. Ea este fundamentul credinţei şi al încrederii în sine.

Aşteptând cu încredere ca tot ceea ce se întâmplă, pozitiv sau negativ, să vă îndrepte spre realizarea scopurilor, stimulați, de fapt, Legea așteptărilor. Din orice situație, căutați să extrageți ceva benefic, o lecție valoroasă, ceva ce puteți folosi în avantajul vostru.

Gândindu-vă încontinuu la scopurile voastre, activaţi Legea atracţiei. Având scopurile drept gânduri predominante, începeţi invariabil să atrageţi în viaţa voastră oameni şi împrejurări care sunt în armonie cu aceste scopuri. Atrageţi idei, oportunităţi şi resurse care vă pot ajuta.

Legea concordanței afirmă că lumea exterioară corespunde lumii interioare. Când lumea voastră interioară este dominată de gânduri, scopuri și planuri de a realiza lucrurile importante pentru voi, lumea exterioară, a manifestărilor și efectelor va reflecta curând speranțele și aspirațiile lăuntrice.

Legea activității subconștientului afirmă că orice gânduri ați menține în conștient, mintea subconștientă acționează să le transpună în realitate. O parte tot mai mare din subconștientul vostru acționează astfel încât acțiunile și cuvintele voastre să fie compatibile cu ceea ce doriți să realizați de fapt.

Legea concentrării afirmă că orice lucru asupra căruia vă concentrați, crește. Si la ce anume vă gândiți în mod continuu? La scopurile voastre! Cu cât vă concentrați mai mult, reflectați mai mult și vă gândiți la lucrurile pe care le doriți și la modul în care le puteți obține, cu atât deveniți mai sensibili și mai conștienți de ocaziile care vi se oferă pentru a le obtine.

Legea substituţiei afirmă că puteţi înlocui un gând negativ cu unul pozitiv. Ce gânduri pozitive folosiţi pentru a înlocui gândurile sau experienţele negative? Scopurile voastre! Ori de câte ori ceva merge rău, gândiţi-vă la scopurile voastre. Ori de câte ori aveţi o zi proastă, gândiţi-vă scopurile voastre, însuşi gândul la un scop, la ceea ce doriţi să realizaţi în viitor, este în sine pozitiv şi înălţător. E imposibil să vă gândiţi încontinuu la scopurile voastre, fără să fiţi optimişti şi foarte motivaţi.

Când începeţi să folosiţi toate aceste legi mentale în spatele unui scop bine definit, faţă de care sunteţi complet angajaţi, veţi deveni o centrală care va produce, în permanenţă, energie mentală şi fizică, ce nu poate fi trecută cu vederea. Având ţeluri clare, specifice, vă veţi dezvolta si folosi toate puterile mentale de care dispuneţi. Astfel, în câţiva ani realizaţi ceea ce mulţi oameni reuşesc într-o viaţă.

După tot ceea ce am aflat despre stabilirea scopurilor, aţi putea crede că toată lumea va acţiona în acest sens. Probabil că de nenumărate ori vi s-a spus, că trebuie să aveţi scopuri. Vi s-a spus că trebuie să vă îndreptaţi în permanenţă spre ele. Stiti că nu aveti cum să atingeti o tintă pe care nu o vedeti.

Totuşi, trist este faptul că foarte puţine persoane au, cu adevărat, scopuri. Mai puţin de 3% din persoane îşi scriu liste cu scopurile lor. Mai puţin de 1% le citesc şi le trec regulat în revistă. Mulţi oameni par a nu-şi da seama cât de importante sunt scopurile.

Mulţi oameni au participat la seminare, au citit cărţi şi au ascultat casete despre stabilirea scopurilor şi, totuşi, când îi întrebi dacă şi-au făcut liste clare cu scopurile si planurile pentru realizarea lor, vă vor răspunde ruşinaţi şi cu sfială că nu au făcut. Ei ştiu că ar trebui să aibă scopuri şi că intenţionează să-şi fixeze câteva cât de curând, dar încă n-au reuşit să le stabilească.

Când am început să studiez şi să aplic aceste principii de stabilire a scopurilor, am avut rezultate atât de extraordinare, încât am fost nerăbdător să le împărtășesc oricui dorea să mă asculte. Aşa am început să vorbesc în public şi să ţin seminare.

Eram în permanență uluit de cât de repede erau oamenii de acord cu mine - si apoi plecau și nu făceau nimic.

Am început să mă întreb şi să încerc să-mi dau seama de ce oamenii nu-şi stabilesc scopuri, în cele din urmă, am ajuns la concluzia că există şapte motive principale pentru care oamenii nu-şi fixează obiective.

Este important să le conștientizați și să stabiliți dacă ele se aplică și în cazul vostru. Ignoranța nu este o binecuvântare. A nu cunoaște aceste obstacole mentale și a nu învăța cum să le depășiți poate fi fatal pentru proiecte voastre de viitor.

DE CE OAMENII NU-ŞI FIXEAZĂ SCOPURI

Primul motiv, pentru care oamenii nu-şi fixează scopuri, este pur si simplu pentru că nu sunt serioşi. Ei sunt cei care mai mult vorbesc decât acţionează, îşi doresc să aibă mai mult succes, doresc să-şi îmbunătăţească viaţa, dar nu sunt dispuşi să facă nici un fel de efort. Nu au focul mistuitor care duce la dorinţa "arzătoare" de a face ceva cu ei înşişi, de a-şi face viaţa mai măreaţă, mai bună şi mai interesantă.

Singurul mod în care putem afirma ce crede o persoană cu adevărat este prin fapte, nu prin vorbe. Nu contează ceea ce spui sau intenţionezi, ce doreşti sau speri, sau pentru ce te rogi, ci numai ceea ce faci. Valorile şi credinţele adevărate sunt întotdeauna exprimate doar prin comportamentul nostru. O persoană care acţionează valorează cât zece oratori străluciţi, care nu fac nimic.

În decurs de un an am primit nenumărate telefoane, scrisori și propuneri de la tot felul de oameni, cu tot felul de idei. Dar cei care m-au impresionat cu adevărat au fost, cei care fac efectiv ceva. Amintiţi-vă că numai acţiunea înseamnă cu adevărat a face - și nimic altceva nu contează prea mult.

Nu spuneți oamenilor ce aveți de gând să faceți, ci arătați-le. Fiți hotărâți și serioși!

Al doilea motiv pentru care oamenii nu-şi fixează scopuri, se datorează faptului că încă nu şi-au asumat responsabilitatea vieţii lor. Obişnuiam să cred că scopurile constituie punctul de plecare spre succes, până când am realizat că, dacă oamenii nu acceptă că sunt complet responsabili pentru vieţile lor si pentru tot ce li se întâmplă, nu vor face nici măcar primul pas spre stabilirea scopurilor.

O persoană iresponsabilă este aceea care încă mai așteaptă ca adevărata viață să înceapă. O astfel de persoană își folosește toate energiile creatoare pentru a-și crea scuze elaborate pentru eșecurile sale, iar apoi cumpără bilete de loterie și merge acasă ca să se uite la televizor. Vom vorbi despre aceasta, în detaliu, în Capitolul 7.

Al treilea motiv îl constituie sentimentele profunde de vinovăție si inutilitate. O persoană care are un nivel mental si emoţional atât de scăzut, încât trebuie "să privească în sus, pentru a vedea limita de jos", nu este genul de om care îşi stabileşte, cu încredere si optimism, scopuri pentru lunile şi anii ce vin. O persoană crescută într-un mediu negativ - care i-a lăsat sentimentul că nu merită nimic, ca şi atitudini de genul "Ce rost are?" şi "Nu sunt destul de bun" - va putea cu greu să-şi stabilească scopuri serioase.

Al patrulea motiv este că oamenii nu realizează importanţa scopurilor. Dacă aţi fost crescuţi într-un mediu în care părinţii nu aveau scopuri, iar stabilirea şi împlinirea lor nu era o temă obişnuită a discuţiilor din familie, puteţi deveni adulţi fără ca măcar să ştiţi că există scopuri şi ţinte, cu excepţia celor din sport.

Dacă vă învârtiţi într-un cerc social în care oamenii nu au scopuri clar definite spre care să se îndrepte, e normal să presupuneţi că scopurile nu sunt o parte importantă din viaţă, întrucât 80% din oamenii din jurul vostru nu au nici o direcţie în viaţă, dacă nu sunteţi atenţi, veţi fi luaţi de valul mulţimii, veţi urma turma - şi vă veţi îndrepta şi voi spre nicăieri.

Dacă oamenii ar ști că toate speranțele, visele și planurile lor, toate aspirațiile și ambițiile depind de capacitatea și dorința lor de a-și stabili scopuri - dacă oamenii ar realiza cât de importante sunt țelurile pentru a avea o viață fericită și reușită - atunci cred că ar fi mult mai mulți cei care și-ar fixa obiective clare.

Al cincilea motiv pentru care oamenii nu îşi fixează scopuri este pentru că nu ştiu cum să facă acest lucru. Puteţi avea o diplomă universitară, echivalentul a 15-16 ani de educaţie si totuşi să nu fi primit nici măcar echivalentul unei ore de instruire asupra modului în care să vă fixaţi scopuri - deşi fixarea scopurilor este mult mai importantă pentru fericirea voastră pe termen lung, decât oricare altă disciplină pe care aţi putea-o învăţa. O greşeală încă şi mai gravă pe care o fac oamenii, este să presupună faptul că ei ştiu deja cum să-şi fixeze scopuri.

O persoană care spune că are un anumit talent - când, în realitate, capacitatea ei de înțelegere este cel mult rudimentară - se află în mare pericol de a eșua în viață.

Am studiat și practicat tehnici de fixare a scopurilor, timp de mai bine de douăzeci de ani. Am învăţat sute de mii de persoane cum să-şi stabilească ţelurile în viaţă şi am realizat planificări strategice și de fixare a obiectivelor pentru societăţi cu cifre de afaceri de miliarde de dolari. Cunosc foarte puţine persoane care au studiat acest subiect şi l-au aplicat la fel de complet ca mine şi, cu toate acestea, simt că mai am încă enorm de multe de învăţat. Dacă cineva cunoaşte, cu adevărat, cum să-şi fixeze scopurile este, probabil, o persoană foarte bogată sau fericită - ori şi una şi alta.

Al şaselea motiv pentru care oamenii nu-şi fixează scopuri, este pentru că se tem să nu fie respinşi sau criticaţi, încă din copilărie ne-am văzut speranţele şi visurile distruse de critica sau de hohotele de râs ale celorlalţi. Poate că părinţii noştri nu au dorit ca noi să ne facem prea multe speranţe, sau să fim dezamăgiţi, astfel încât ne-au prezentat toate motivele pentru care noi nu am fi în stare să ne împlinim scopurile. Poate rudele sau prietenii noştri au râs de noi, sau ne-au ridiculizat pentru că doream să fim sau să facem ceva ce depăşea, de departe ceea ce îşi puteau imagina pentru ei. Aceste influenţe vă pot afecta pentru ani de zile atitudinea faţă de propria persoană şi capacitatea de a stabili scopuri clare.

Copiii sunt deștepți. Ei învață repede că "dacă vrei să progresezi, mergi înainte", în timp, un copil care este permanent criticat sau descurajat, încetează să mai vină cu idei, visuri sau scopuri noi. El începe lungul proces ce durează o viață, în care nu-și asumă nici un risc, se desconsideră pe sine, vânzându-se ieftin, și acceptă eșecul ca pe ceva inevitabil și ineluctabil.

Soluţia pentru depăşirea acestor temeri de a nu fi criticat şi catalogat că spuneţi prostii este simplă: păstraţi confidenţialitatea asupra scopurilor voastre. Nu spuneţi nimănui. Toţi cei care şi-au stabilit scopuri, în mod eficient, au învăţat să-şi păstreze gândurile pentru ei. Nimeni nu poate să râdă, sau să vă critice, dacă nu ştie care vă sunt scopurile.

Există două excepții ale acestei atitudini de confidențial i-ţaţe. Prima o constituie oamenii - cum ar fi șeful, sau partenerul de viaţă - de al căror ajutor aveţi nevoie pentru a vă duce scopurile la împlinire.

A doua: puteţi împărtăşi scopurile voastre cu alte persoane care au scopuri bine definite si care vă pot încuraja să mergeţi în direcţia dorită. De asemenea, ar trebui să vă faceţi un obicei din a-i încuraja pe toţi cei care vă spun că au un scop. Spuneţi-le: "Mergi înainte!" Spuneţi-le: "Poţi face asta!" A-i încuraja pe alţii vă motivează si pe voi. Aceasta este una dintre cele mai bune aplicaţii ale Legii semănatului si recoltatului. Dacă doriţi ca alţii să vă încurajeze, nu pierdeţi nici o ocazie de a-i încuraja şi voi pe ei.

Al saptelea - și cel mai des întâlnit motiv pentru care oamenii nu-și stabilesc

scopuri - este teama de eșec. Oricât as repeta, cred că tot nu ar fi destul: teama de eșec este cel mai mare obstacol al reușitei în viața unui adult. Ea este cea care menține oamenii în zonele lor de confort. Ea este cea care îi face să-și țină capul plecat și să nu-si asume nici un risc, pe măsură ce trec anii.

Teama de eșec este exprimată în atitudini de genul: "Nu pot, nu pot, nu pot". Ele se învață devreme în copilărie, ca rezultat al criticii distructive și al pedepsei pentru unele acțiuni dezaprobate de părinți. Odată intrată în subconștient, această teamă paralizează speranțele și ucide ambiția, mai mult decât oricare altă emoție negativă din experiența umană.

Motivul major pentru teama de eşec este faptul că cei mai mulți oameni nu înțeleg rolul eșecului în atingerea succesului. Regula este simplă: este imposibil să reuşiți fără a avea eșecuri. Eșecul este o premisă obligatorie pentru succes. Cele mai mari succese din istoria omenirii au fost și cele mai mari eșecuri, în același an în care Babe Ruth a devenit regele loviturilor decisive din baseball, el a avut și cele mai multe ratări în comparație cu oricare alt jucător.

Succesul este un joc al numerelor. Există o relaţie directă între numărul lucrurilor pe care le încercaţi şi probabilitatea de a reuşi, în final. Chiar dacă aţi fi cel mai neîndemânatic jucător de baseball, dacă loviţi toate mingile cu entuziasm, veţi reuşi să marcaţi - iar dacă veţi continua să jucaţi în acelaşi fel, în final veţi da lovitura câştigătoare. Cel mai important lucru este să jucaţi cu toată puterea, să continuaţi să o faceţi, iar eventualele eşecuri să nu vă demoralizeze.

Thomas Edison a fost inventatorul cel mai important al perioadei moderne. El a obținut patente pentru 1093 invenții, dintre care 1052 au fost aplicate în producție, încă în timpul vieții sale. Dar, ca inventator, a cunoscut și marele eșec al timpului său. El a eșuat de mai multe ori, în mai multe experimente, încercând să dezvolte mai multe produse decât oricare om de știință sau de afaceri contemporan, l-au trebuit mai mult de 11.000 de experimente, înainte de a descoperi, în sfârșit, filamentul impregnat cu carbon, care a dus la producerea primului bec electric.

O poveste despre Edison spune că, după ce a realizat mai bine de cinci mii de încercări, un tânăr jurnalist l-a întrebat de ce a continuat să le facă, după ce a eşuat de mai mult de cinci mii de ori. Se spune că Edison ar fi replicat: "Tinere, nu înţelegi cum funcţionează lumea. Nu am avut nici un eşec. Am identificat cu succes cinci mii de metode care nu funcţionează. Acestea m-au apropiat de cinci mii de ori mai mult, de metoda care va funcţiona".

Napoleon Hill a spus: "în fiecare situaţie nefavorabilă există sămânţa unei oportunităţi - sau a unui avantaj egal, sau chiar mai mare". Modul de a depăşi eşecul temporar este să căutaţi în fiecare decepţie, lecţia valoroasă pe care o conţine. Abordaţi fiecare dificultate ca şi cum v-ar fi fost trimisă, în acel moment, pentru a vă învăţa ceea ce era necesar să ştiţi, ca să pteţi merge înainte.

Deveniţi un "paranoic invers": repetaţi-vă că tot ceea ce se întâmplă vă direcţionează spre împlinirea scopurilor voastre, chiar si atunci când eşecurile temporare par să vă îndepărteze de ele. Continuaţi să căutaţi binele. Marile succese sunt aproape întotdeauna precedate de multe eşecuri. Lecţiile învăţate de pe urma eşecurilor sunt cele care fac posibil succesul final.

Decideţi, în avans, să luaţi fiecare eşec drept un imbold pentru un efort si mai mare, mai ales în afaceri şi vânzări, ştiind că, odată cu fiecare experienţă, vă apropiati din ce în ce mai mult de succes.

Priviţi înfrângerea temporară ca pe un semn pe care scrie: "STOP, mergi pe cealaltă cale!". Una dintre calităţile conducătorilor este aceea că nu folosesc niciodată cuvintele eşec şi înfrângere, în schimb, ei folosesc cuvinte precum "experienţe cu învăţăminte valoroase", sau "inconveniente temporare".

Marele antrenor de fotbal, Vince Lombardi, cunoștea acest lucru. După un

meci în care echipa Green Bay Packers a fost învinsă, unul dintre reporteri l-a întrebat pe Lombardi ce crede despre înfrângere. Lombardi a răspuns: "Noi n-am pierdut, pur și simplu, nu am mai avut timp".

Puteţi învăţa să vă depăşiţi teama de eşec, definindu-vă extrem de clar scopurile şi acceptând faptul că piedicile şi obstacolele temporare reprezintă preţul pe care trebuie să-l plătim, în mod inevitabil, pentru a obţine orice succes important în viaţă.

PRINCIPIILE STABILIRII SCOPURILOR

Stabilirea scopurilor poate fi o experiență puternică - ce vă schimbă viața, dacă o faceți corect. Există cinci principii de bază pentru fixarea scopurilor și care sunt esențiale în obținerea unui succes maxim.

Primul principiu este cel al congruenței. Pentru ca să acționați cât mai bine, scopurile și valorile voastre trebuie să se potrivească perfect, ca mănușa pe mână. Valorile voastre reprezintă convingerile cele mai profunde despre ce anume este corect și ce este greșit, ce este bine și ce e rău, ce este important si esențial pentru voi. Performanța înaltă și respectul de sine apar doar atunci când scopurile și valorile noastre sunt în armonie perfectă.

Al doilea principiu în stabilirea scopurilor este zona proprie de excelență. Fiecare persoană are capacitatea de a excela într-un domeniu, sau poate în mai multe. Vă puteți atinge potențialul maxim, doar dacă vă descoperiți domeniul propriu de excelență și vă implicați cu tot sufletul în cultivarea talentelor pe care le aveți în domeniul respectiv.

Nu veţi fi niciodată fericiţi sau satisfăcuţi, până când nu veţi descoperi care este dorinţa voastră profundă şi nu vă veţi dedica întreaga viaţă pentru a o împlini. Este singurul lucru pe care doar voi sunteţi capabili să-l realizaţi într-o manieră excepţională. Este sarcina voastră să o descoperiţi - dacă n-aţi făcut-o deja. Domeniul de excelenţă se poate schimba, pe măsură ce evoluaţi în carieră - dar toţi cei care au reuşit cu adevărat în viaţă, au fost cei care l-au descoperit. Acest domeniu înseamnă categoric să faceţi ceea ce vă atrage mai mult - şi să o faceţi bine.

Al treilea principiu al fixării scopurilor este conceptul de câmpiile cu diamante. "Câmpul cu diamante" a fost titlul unui discurs al unui preot, Russell Conwell. Discursul a fost atât de popular, încât, în cele din urmă, a fost rugat să-l repete de mai bine de cinci mii de ori, cuvânt cu cuvânt.

În discurs este vorba despre un bătrân fermier persan. Aii Hafed, care, într-o zi, a fost foarte încântat să audă de la un preot budist că există, undeva în lume, mine de diamant și că poate ajunge foarte bogat. Bătrânul a hotărât să-și vândă ferma, a organizat o caravană și a plecat să găsească diamante, pentru a putea să-și adune o avere fabuloasă.

Timp de mai mulţi ani, a străbătut mai multe continente în căutare de diamante, în cele din urmă, a rămas fără bani şi a fost abandonat de toţi. Singur, cuprins de disperare, s-a aruncat în ocean şi s-a înecat.

Între timp, într-o zi, la ferma pe care o vânduse, noul fermier adapă o cămilă, într-un pârâu ce traversa ferma. El a găsit o piatră ciudată, care reflecta lumina într-un mod deosebit. A luat-o în casă și nu s-a mai gândit la ea. Câteva luni mai târziu, același preot budist a poposit la fermă pentru o noapte. Când d văzul piatra a fost foarte entuziasmat și a întrebat dacă bătrânul fermier s-a întors, l s-a răspuns că nu, bătrânul fermier nu a mai fost văzut de când a plecat - și a fost întrebat de ce era atât de entuziasmat?

Preotul a ridicat piatra și a spus: "Acesta este un diamant de mare preţ si valoare". Noul fermier a fost sceptic, dar preotul a insistat să i se arate unde fusese

găsit diamantul. Ei au mers în locul în care fermierul îşi adăpase cămila si, privind în jur, au găsit încă un diamant si apoi încă unul si încă unul. Au descoperit că întregul câmp al fermei era acoperit de mii de diamante. Bătrânul fermier plecase departe să caute diamante, fără ca să privească vreodată ce se afla sub propriile lui tălpi.

Morala acestei povestiri este că bătrânul fermier nu a înțeles că diamantele, în starea lor brută, nu arată ca diamantele prelucrate. Pentru un ochi neavizat, ele arată ca niște simple pietre. Un diamant trebuie tăiat, fațetat, șlefuit și montat, înainte de a arăta ca diamantele pe care le vedem în magazinele de bijuterii.

La fel, câmpurile voastre cu diamante se află, probabil, chiar în grădina voastră. Dar ele sunt ascunse de munca asiduă depusă pe câmp.

"Oportunitățile vin îmbrăcate în haine de lucru".

Câmpurile voastre cu diamante se află, probabil, în propriile talente, în pasiunile voastre, în educație, experiență, afaceri, în orașul vostru și în relațiile pe care le aveți.

Câmpurile voastre de diamante stau, probabil, sub picioarele voastre, dacă veţi avea timp să le recunoaşteţi şi apoi să mergeţi şi să le lucraţi.

Amintiţi-vă cuvintele pe care le-am citat din Theodore Roosevelt: "Faceţi ce puteţi, cu ce aveţi, chiar acolo unde vă aflaţi". Nu trebuie să vă mutaţi în celălalt capăt al ţării, sau să faceţi o revoluţie în viaţa voastră, în cele mai multe cazuri, ceea ce căutaţi se află chiar lângă voi. Dar, la suprafaţă, nu pare a fi o oportunitate, în multe cazuri, marea oportunitate vi se va înfăţişa sub forma unei munci foarte grele.

Al patrulea principiu în fixarea scopurilor este cel al echilibrului. Principiul echilibrului afirmă că aveţi nevoie de o varietate de scopuri în cele sase domenii critice ale vieţii, pentru a obţine cele mai bune performanţe, întocmai cum roata unui automobil trebuie echilibrată, pentru ca maşina să meargă cum trebuie, tot aşa e nevoie să vă echilibraţi scopurile, pentru ca viaţa voastră să decurgă lin.

Aveţi nevoie de scopuri în familie şi ţinte personale. Aveţi nevoie de scopuri fizice şi de sănătate. Aveţi nevoie de scopuri mentale şi intelectuale, de scopuri pentru studiu şi dezvoltare personală. Aveţi nevoie de scopuri în carieră şi muncă. Aveţi nevoie de scopuri financiare si materiale, în sfârşit, aveţi nevoie de scopuri spirituale - scopuri care au ca ţintă dezvoltarea interioară şi iluminarea spirituală.

Pentru a menţine echilibrul, aveţi nevoie de două sau trei scopuri în fiecare domeniu - un total de douăsprezece până la optsprezece scopuri. Acest tip de echilibru vă permite să acţionaţi mereu asupra unui lucru important pentru voi. Când nu sunteţi la serviciu, căutaţi să împliniţi scopurile ce ţin de familie. Când nu munciţi pentru întreţinerea fizică, puteţi lucra la dezvoltarea personală si profesională. Când nu practicaţi meditaţia, contemplarea şi alte acţiuni pentru evoluţia interioară, puteţi acţiona asupra scopurilor materiale. Obiectivul vostru este de a face ca viaţa să fie un proces continuu de realizări şi progres.

Al cincilea principiu de fixare a scopurilor este determinarea scopului major m viață. Scopul major este obiectivul numărul unu, cel care, în acest moment, este mai important pentru voi decât realizarea oricărui alt scop sau obiectiv. Puteți avea o diversitate de scopuri, dar numai un singur scop major. Eșecul unei persoane în ași alege un scop dominant, major, este motivul principal pentru risipirea energiei, pierderea de timp și incapacitatea de a face progrese.

Modul de a alege scopul dominant este de a analiza toate scopurile şi de a da răspunsul la întrebarea: "Care e scopul pe care, dacă îl realizez, mă va ajuta cel mai mult să-mi ating toate celelalte obiective?"

De obicei, scopul este unul din domeniul financiar sau al afacerilor, dar uneori el poate fi înlocuit cu un scop referitor la sănătate, sau la relaţiile interumane. Alegerea scopului central este punctul de plecare al tuturor marilor succese si realizări. Acest scop devine "misiunea" voastră, principiul organizator al tuturor celorlalte activități. Scopul major devine catalizatorul care activează Legea credinței, Legea atracției și Legea concordanței. Când sunteți entuziasmați de împlinirea unui scop major, începeți să înaintați rapid, în pofida tuturor obstacolelor si limitărilor, toate forțele universului mental încep să acționeze înspre binele vostru. Deveniți o forță irezistibilă a naturii. Practic, sunteți de neoprit.

REGULI DE FIXARE A SCOPURILOR

Există câteva reguli importante care însoţesc stabilirea eficientă a scopurilor. În primul rând, scopurile trebuie să fie în armonie unele cu celelalte si nu în contradicţie. Nu puteţi avea ca scop succesul financiar, sau dezvoltarea propriei afaceri - si, simultan, să aveţi ca scop petrecerea unei jumătăţi de zi pe terenul de golf, sau pe plajă. Scopurile trebuie să se sprijine reciproc şi să se întărească unul pe celălalt.

În al doilea rând, scopurile trebuie să însemne o provocare. Ele trebuie să vă determine să faceți eforturi, dar fără să fie copleşitoare. Inițial, când vă stabiliți scopurile, ele trebuie să aibă o şansă de 50%, sau mai mult, de reuşită. Acest nivel de probabilitate este ideal pentru motivație - și totuși, nu atât de scăzut încât să vă descurajați ușor. După ce căpătați îndemânarea de a vă fixa si de a vă împlini scopurile, veți avea suficientă încredere ca să vă stabiliți scopuri care au doar 40%, 30% sau 20% şansă de succes - și tot veți fi motivați și entuziaști, străduindu-vă să le realizați.

În al treilea rând, ar trebui să aveţi atât scopuri tangibile, cât şi Intangibile, atât scopuri cantitative, cât şi calitative. Trebuie să aveţi scopuri concrete, pe care să le puteţi măsura şi evalua obiectiv, în acelaşi timp, trebuie să aveţi scopuri calitative, pentru viaţa interioară şi relaţiile cu alţii.

Aţi putea avea un scop cantitativ pentru familia voastră - acela de a achiziţiona o casă mai mare. Scopul calitativ pentru familie ar putea fi acela de a deveni o persoană mai răbdătoare, mai iubitoare. Cele două scopuri se potrivesc perfect. Ele echilibrează interiorul şi exteriorul.

În al patrulea rând, aveţi nevoie de scopuri pe termen scurt şi de unele pe termen lung. Aveţi nevoie de scopuri pentru ziua de azi şi de scopuri pentru următorii cinci, zece, douăzeci de ani.

Perioada ideală, pe termen scurt, pentru a planifica scopuri legate de afaceri, carieră și în plan personal, este de aproximativ nouăzeci de zile. Perioada ideală pe termen lung, pentru aceleași scopuri, este de la doi la trei ani. Aceste limite temporale par să fie ideale pentru a susține o motivație constantă.

Cel mai bun scop major al vieţii voastre este cantitativ, incitant şi acoperă o perioadă de doi-trei ani. Apoi, îl puteţi împărţi pe segmente de nouăzeci de zile, pe care le împărţiţi, la rândul lor, în scopuri pentru luni, săptămâni şi zile, cu jaloane clare care să vă permită să evaluaţi periodic rezultatele.

Viaţa ideală este concentrată, are un sens, este pozitivă şi organizată, astfel încât vă îndreptaţi spre scopuri care sunt importante pentru voi, în fiecare oră a fiecărei zile. Mereu ştiţi ce faceţi - şi de ce. Aveţi în permanenţă senzaţia că avansaţi, în majoritatea timpului, vă simţiţi "învingători".

Decizia de a deveni o persoană care îşi stabileşte scopuri si le împlineşte, o persoană orientată spre viitor, vă oferă un uriaş simţ al controlului. Vă simţiţi mult mai bine în ceea ce vă priveşte. Simţiţi că sunteţi stăpânul propriului destin.

Respectul de sine creşte, pe măsură ce vă apropiați de ţinta propusă. Vă plăceţi şi vă respectaţi din ce în ce mai mult.

Personalitatea voastră se îmbunătățește și deveniți o persoană optimistă și încrezătoare în sine.

Vă simțiți fericiți și entuziasmați de viață.

Deschideţi larg porţile potenţialului vostru şi începeţi să vă îndreptaţi tot mai rapid spre ceea ce trebuie să fiţi.

CUM SĂ IDENTIFICAȚI OBIECTIVELE

Vă prezentăm şapte întrebări pe care să vi le puneți tot timpul si la care să răspundeți. Vă sugerez să luați o foaie de hârtie si să notați răspunsurile. Întrebarea nr. 1:

Care sunt cele mai importante cinci valori în viată?

Această întrebare este menită să vă ajute să clarificaţi ce anume este important pentru voi şi, prin extensie, ce este cel mai puţin important sau chiar lipsit de importantă.

Odată ce ați identificat cele cinci lucruri esențiale în viața voastră, organizațile în funcție de priorități - de la nr. 1, cel mai important, până la numărul 5.

Alegerea și definirea valorilor și a priorității lor se realizează înainte de stabilirea obiectivelor. Din moment ce trăiți din interior înspre exterior, iar valorile voastre sunt componentele de bază ale personalității, claritatea cu care le definiți face posibilă selectarea unor scopuri compatibile cu ceea ce este cel mai bine pentru voi.

<u>Întrebarea nr. 2:</u>

Care sunt, în acest moment, cele trei obiective mai importante din viaţa voastră?

Notați răspunsul în treizeci de secunde.

Aceasta este metoda "listei rapide". Când aveţi la dispoziţie doar treizeci de secunde pentru a nota cele trei scopuri mai importante, subconştientul le selectează rapid. Acest top format din trei scopuri, se imprimă în conştient. Cele treizeci de secunde sunt tot atât de suficiente ca şi treizeci de minute.

<u>Întrebarea nr. 3:</u>

Ce aţi face, cum v-aţi petrece timpul, dacă aţi afla, azi, că mai aveţi doar sase luni de trăit?

Aceasta este o altă întrebare din categoria valorilor, care vă ajută să clarificaţi ce anume este important pentru voi. Când aveţi timpul limitat - chiar dacă doar aveţi impresia asta -deveniţi mai atenţi la cine şi ce anume este mai important pentru voi. Un doctor spunea recent: "Nu am întâlnit nici un om de afaceri pe patul de moarte, care să spună: "Aş dori să-mi petrec mai mult timp la birou!"

Cineva spunea că nu suntem pregătiți să trăim cu adevărat, până când nu stim ce-am face, dacă am mai avea de trăit doar o oră. Voi ce aţi face? Întrebarea nr. 4:

Ce aţi face dacă mâine aţi câştiga un milion de dolari la loterie?

Cum s-ar schimba viaţa voastră? Ce aţi cumpăra? Ce aţi începe să faceţi, sau ce aţi înceta să mai faceţi? Imaginaţi-vă că aveţi doar două minute la dispoziţie pentru a nota răspunsurile şi că veţi putea face şi cumpăra doar ceea ce aţi notat.

Această este, cu adevărat, o întrebare care vă ajută să decideți ce ați face dacă ați avea timpul și banii necesari și dacă nu v-ar fi teamă de nici un eșec. Cele mai relevante răspunsuri sunt date atunci când realizați câte lucruri diferite ați face, dacă ați simți că aveți posibilitatea să alegeți.

<u> Întrebarea n r. 5:</u>

Ce ați dorit întotdeauna să faceți, dar v-a fost frică să încercați? Această întrebare vă ajută să înțelegeți mai bine domeniul în care temerile voastre pot constitui un obstacol pentru ceea ce doriți să faceți cu adevărat.

Întrebarea nr. 6:

Ce vă place cel mai mult să faceţi? Ce anume vă insuflă cele mai mari sentimente de respect de sine si de satisfacţie personală?

Aceasta este o altă întrebare din categoria valorilor, care vă indică unde anume să explorați pentru a găsi "dorința inimii" voastre, întotdeauna veți fi cei mai fericiți, atunci când veți face ceea ce vă place mai mult - iar ceea ce vă place cel mai mult să faceți, este invariabil activitatea care vă face entuziaști si împliniți. Persoanele cele mai de succes din America fac, în cea mai mare parte a timpului, ceea ce le place cu adevărat.

<u>Întrebarea nr. 7</u> - si probabil cea mai importantă:

Care este unicul lucru la care aţi îndrăzni să visaţi dacă aţi şti cu siguranţă că nu veţi da greş?

Imaginaţi-vă că un mic spiriduş vă spune că vă împlineşte o dorinţă. Spiriduşul vă asigură că veţi avea succes deplin în absolut orice aţi încerca să faceţi - de amploare sau nu, pe termen scurt sau lung. Dacă vi s-ar garanta succesul total într-o anume situaţie, importantă sau nu, ce obiectiv v-aţi propune?

Indiferent ce răspuns aţi dat la aceste întrebări, inclusiv la întrebarea: Care este unicul lucru la care aţi îndrăzni să visaţi, dacă aţi şti cu siguranţă că nu veţi da greş? - să fiţi convinşi că puteţi reuşi să faceţi, să fiţi şi să aveţi tot ceea ce vă propuneţi, însuşi faptul că le-aţi notat, înseamnă că le puteţi împlini. Odată ce aţi identificat ce anume doriţi, singura întrebare la care trebuie să răspundeţi este: "Doresc eu aceasta atât de tare, încât sunt dispus să plătesc preţul?'

Scrieţi răspunsul în dreptul fiecăreia dintre cele şapte întrebări. După ce aţi scris răspunsurile, recitiţi-le si selectaţi numai unul, ca fiind scopul major şi bine definit al vieţii voastre, în acest moment.

Prin acest act simplu de a hotărî și de a scrie pe hârtie ce anume doriți cu adevărat, vă încadrați în categoria celor 3% care își stabilesc scopuri. Veți fi făcut ceva ce puțină lume face. Vă veți fi stabilit, în scris, un număr de obiective proprii. Acum sunteți gata să faceți un uriaș salt înainte.

STABILIREA CONTINUA A SCOPURILOR

Cea mai importantă contribuție pe care o puteți aduce reușitei si fericirii voastre, este aceea de a dezvolta obiceiul de a vă stabili permanent scopuri. Cheia dezvoltării acestui obicei este să învățați cum să stabiliți și să atingeți, în mod deliberat, un scop clar, incitam.

Când v-aţi fixat un scop anume şi apoi l-aţi îndeplinit potrivit planurilor, vă schimbaţi atitudinea de la a avea o gândire pozitivă, la a stăpâni o cunoaştere pozitivă. Trebuie să atingeţi, în mintea voastră, acel punct în care să fiţi convinşi, fără urmă de îndoială, că puteţi atinge orice scop pe care vi l-aţi stabilit.

Din acel moment, sunteți o persoană diferită. Sunteți stăpânii propriului vostru destin.

Emoţia împlinirii, sentimentul că aţi depăşit toate obstacolele şi că aţi învins, în ciuda tuturor adversităţilor, vă oferă o senzaţie de plăcere şi entuziasm pe care nu o puteţi obţine din nici o altă sursă. Obiceiul stabilirii continue a scopurilor, al utilizării tuturor forţelor mentale, devine curând o dependenţă pozitivă. Ajungeţi în punctul în care abia aşteptaţi să vă treziţi dimineaţa şi să nu mai doriţi să vă culcaţi seara. Veţi deveni atât de optimişti şi încrezători, încât prietenii abia vă vor recunoaște.

Cel mai dificil obstacol mental pe care trebuie să-l depăşiţi este inerţia, tendinţa de a aluneca înapoi în zona de confort şi de a pierde impulsul spre progres. Poate de aceea, cea mai bună definiţie a caracterului este "capacitatea de a duce la capăt o hotărâre, după ce a trecut starea de spirit în care aceasta a fost luată".

Oricine poate să-şi fixeze scopuri şi mulţi oameni o fac. Probabil că, de fiecare An Nou, jumătate din populaţie îşi fixează scopuri. Dar nu este îndeajuns. Ceea ce determină ce se va întâmpla ulterior, este modul în care sunt stabilite scopurile şi în care sunt făcute planurile pentru a fi realizate.

Pentru a mări la maximum capacitatea de a îndeplini un obiectiv, aveţi nevoie de o metodă.

Aveţi nevoie de un procedeu verificat, pe care să-l puteţi folosi de nenumărate ori, în cazul oricărui scop propus, în orice situaţie - si care să vă ajute să vă adunaţi toate puterile mentale pentru a împlini ceea ce doriţi.

SISTEMUL ÎN DOUĂSPREZECE ETAPE

Sistemul în douăsprezece etape pe care îl prezentăm mai jos, este poate cel mai eficient procedeu de îndeplinire a scopurilor elaborat vreodată. El a fost utilizat de sute de mii de oameni din toată lumea, pentru a le schimba vieţile. A fost folosit de firme pentru a se reorganiza şi pentru a avea vânzări şi profituri mai mari. Este simplu - întrucât toate lucrurile adevărate sunt simple - dar este atât de eficient, încât continuă să le uluiască până şi pe cele mai sceptice persoane.

Scopul acestui sistem de atingere a obiectivelor este acela de a vă permite să creați echivalentul mental a ceea ce doriți să realizați în lumea voastră exterioară. Legea minții spune că gândurile se concretizează în realitatea noastră. Deveniți și realizați ceea ce gândiți. Dacă vă gândiți la ceva cu o claritate și o intensitate deosebită, îl veți materializa mult mai rapid și mai previzibil decât prin orice altă metodă.

Există o relație directă între cât de clar vă puteți vedea scopul ca fiind deja împlinit în interior, și cât de rapid se reflectă el în exterior. Acest sistem în douăsprezece etape vă duce de la o confuzie abstractă, la o claritate absolută. Vă oferă o cale pe care să mergeți - o cale care vă permite să plecați din punctul în care vă aflați și să ajungeți la destinația dorită.

Pasul 1. Dezvoltarea unei dorințe Intense, arzătoare.

Aceasta este forța motivațională care vă ajută să depășiți teama și inerția ce țin multă lume pe loc. Cel mai mare obstacol în fixarea și îndeplinirea scopurilor este frica de orice fel ar fi ea. Teama este motivul pentru care vă desconsiderați și vă mulțumiți cu mult mai puțin decât sunteți capabili. Fiecare decizie pe care o luați se bazează pe o emoție - fie teamă, fie dorință. Iar o emoție mai puternică o va depăși întotdeauna pe cea mai puțin intensă. Legea concentrării afirmă că dacă vă concentrații cu insistență asupra a ceva, acesta se dezvoltă.

Dacă vă gândiţi insistent la dorinţele voastre, le notaţi şi faceţi în mod constant planuri pentru a le îndeplini, în final ele devin atât de puternice, încât depăşesc şi alungă temerile. O dorinţă intensă, arzătoare, pentru un scop specific, vă permite să vă ridicaţi deasupra temerilor şi să depăşiţi orice obstacol.

Dorinţa este, invariabil, personală. Puteţi dori ceva doar pentru voi, nu pentru că simţiţi că altcineva doreşte acel lucru pentru voi. Când vă stabiliţi scopurile, mai ales cel mai important dintre ele, trebuie să fiţi perfect "egoişti". El trebuie să fie propriul vostru scop. Trebuie să ştiţi, cu exactitate, ce anume doriţi să fiţi, să aveţi, sau să faceţi.

Care este scopul vostru major? Care este cel mai important scop? Dacă vi s-ar garanta succesul în vreun domeniu, ce anume aţi dori să realizaţi? Repetaţi cele şapte întrebări referitoare la stabilirea scopurilor, până când vă este clar ce anume v-ar face cei mai fericiţi. A decide ce anume doriţi cu adevărat, este punctul de plecare spre toate marile reuşite.

Pasul 2. Dezvoltarea convingerii.

Pentru a activa mintea subconstientă și, așa cum veţi afla, capacităţile supraconștientului, trebuie să credeţi cu fermitate că este posibil să vă îndepliniţi scopurile. Trebuie să aveţi convingerea fermă că meritaţi rezultatele şi că ele vor veni când veţi fi pregătit să le primiţi. Trebuie să vă hrăniţi credinţa şi convingerea, până când acestea se vor transforma în încredinţarea fermă că scopul vostru poate fi atins.

Întrucât convingerea este catalizatorul care vă activează puterile mentale, este important ca scopurile propuse să fie realiste - cel puţin la început. Dacă ţelul vostru este de a câştiga mai mulţi bani, trebuie să vă fixaţi scopul ca, în următoarele douăsprezece luni, să vă măriţi veniturile cu 10, 20 sau 30%. Acestea sunt ţeluri credibile, ţeluri pe care mintea le poate accepta. Ele sunt realiste şi, prin urmare, pot fi o sursă de motivaţie pentru voi.

Dacă scopul depășește orice altă realizare din trecut, atunci ridicarea ștachetei prea sus va crea o situație demobilizatoare, întrucât țelul este atât de departe, vi se pare că progresați puțin, sau chiar deloc. Vă veți descuraja mai ușor și, în curând, veți considera că este imposibil să vă atingeți scopul.

În cazul meu, când am început să folosesc acest procedeu de fixare a scopurilor, câștigam 40.000 de dolari pe an. Eram entuziasmat și mi-am fixat ca scop să câștig 400.000 de dolari pe an.

Însă, în loc ca veniturile să crească, nimic nu părea să se întâmple. 400.000 de dolari era o sumă mult mai mare decât puteam crede că voi fi în stare să câştig, astfel încât subconștientul meu a refuzat, pur si simplu, să o accepte ca pe o realitate. El mi-a ignorat comenzile, pentru că nici eu nu credeam cu adevărat în ele. Când mi-am dat seama de greșeală, am modificat suma la 60.000 de dolari, 50% mai mult decât în anul anterior. Si am realizat-o, schimbându-mi serviciul, după şase luni.

Napoleon Hill scria: "Mintea omenească poate să realizeze tot ceea ce cuprinde și crede". Totuși, scopurile complet nerealiste sunt o formă de autoamăgire și nu vă puteți păcăli că le veți realiza. Pentru asta e nevoie de un efort maxim, depus practic, sistematic și care acționează în armonie cu principiile pe care le-am discutat.

Dacă doriți să slăbiți în greutate, nu vă fixați ca scop să slăbiți 15-20 sau 25 de kg. în schimb, propuneți-vă să slăbiți 2,5 kg, în următoarele 30-60 de zile. Pe măsură ce slăbiți 2,5 kg, propuneți-vă din nou să slăbiți alte 2,5 kg - și tot așa, până când atingeți greutatea ideală. Pierderea a 2,5 kg în greutate este credibilă, în timp ce o pierdere de 15 de kg depășește atât de mult conceptul de sine din acel moment, încât subconștientul nu vă ia în serios.

Unul dintre cele mai bune și folositoare lucruri pe care le puteți face pentru copiii voștri, este să-i ajutați să-si fixeze scopuri realiste și credibile. Ajutați-i să-și dezvolte obiceiul stabilirii și îndeplinirii scopurilor - nu neapărat capacitatea de a fixa obiective majore. Un vechi proverb spune că dacă economisiți bănuți, dolarii vor avea grijă de ei înșiși, în cazul în care copiii își dezvoltă obiceiul stabilirii și împlinirii unor scopuri mărunte, ulterior ei se vor îndrepta spre scopuri medii, apoi spre obiective mai mari.

Înainte de atinge scopuri de amploare, sunt necesare eforturi majore. Uneori sunt necesare săptămâni, luni și chiar ani de muncă asiduă și de pregătiri, înainte de a fi gata să realizați lucruri cu adevărat mari. în orice domeniu, trebuie să vă plătiți în avans. Dacă nu sunteți extraordinar de inteligenți sau talentați, trebuie să fiți sinceri cu voi înșivă și să acceptați că, dacă scopul merită să fie îndeplinit, merită să munciți pentru acesta cu răbdare și perseverență.

Mulţi oameni îşi stabilesc scopuri care sunt mai presus de capacitatea lor de a le atinge, depun eforturi o scurtă perioadă de timp, iar apoi renunţă. Ei se

descurajează și ajung la concluzia că sistemul de stabilire a scopurilor nu funcționează - cel puțin nu în cazul lor. Motivul principal pentru care se întâmplă așa ceva, este faptul că încearcă să facă prea mult, într-un timp prea scurt.

Responsabilitatea voastră este de a crea si de a menţine o atitudine mentală pozitivă, sperând şi fiind convinşi că, dacă faceţi în continuare lucrurile potrivite, într-un mod corect, în cele din urmă veţi atrage oamenii si resursele de care aveţi nevoie pentru a vă împlini scopul, conform termenului planificat. Trebuie să credeţi cu fermitate că, atunci când continuaţi să fiţi perseverenţi, în final veţi avea succes.

Pasul 3. Scrieți pe hârtie

Scopurile care nu sunt scrise pe hârtie, nu sunt scopuri. Ele sunt mai degrabă dorințe sau fantezii. O dorință este un scop fără nici o energie care să o impulsioneze. Când scrieți pe hârtie un scop, îi dați o formă, îl transformați în ceva concret si tangibil, îl transformați în ceva ce puteți privi, atinge și simți, îl scoateți din imaginație și îi dați o formă cu care puteți face ceva.

Una dintre cele mai puternice metode de a vă introduce un scop în subconștient este aceea de a-l nota clar, în detaliu, exact așa cum v-ar plăcea să-l vedeți în realitate. Decideți ce este corect, înainte de a decide ce este posibil. Faceți o descriere perfectă și ideală a scopului, în toate aspectele sale. Cristalizați-vă imaginile ideale pe care le-ați creat în Capitolul 1. Nu vă faceți probleme, deocamdată, despre modul în care scopul se va împlini. Sarcina principală, la început, este să fiți absolut siguri de ce anume doriți exact si să nu vă faceți griji de modul în care se va realiza.

În urmă cu câţiva ani, în mijlocul unei recesiuni, eu şi soţia mea am fost nevoiţi să vindem casa, pentru a ne plăti facturile. Am închiriat, temporar, o casă, în care am stat doi ani. în acest timp, am decis să ne gândim serios la casa visurilor noastre. Chiar dacă aveam probleme financiare, ne-am abonat la câteva reviste pline cu imagini şi descrieri ale multor case frumoase.

Cam o dată pe săptămână, eu şi Barbara răsfoiam aceste reviste, discutând despre diferite particularități pe care doream să le vedem în casa ideală. Temporar, nu ne-am mai gândit la cost, amplasare şi avans, în cele din urmă, am făcut o listă cu patruzeci şi două de caracteristici pe care doream ca, într-o zi, să le aibă casa noastră. Am pus lista deoparte şi ne-am reluat munca de zi cu zi.

Au trecut trei ani şi mii de lucruri s-au întâmplat în tot acest timp. Ne-am cumpărat o casă frumoasă şi ne-am mutat din cea închiriată. Au avut loc tot felul de evenimente neaşteptate şi imprevizibile. Când lucrurile s-au mai aşezat, ne-am mutat într-o casă frumoasă de 450 de m², în însoritul Sân Diego, California, în timp ce ne despachetam lucrurile, am dat peste lista care o alcătuiserăm cu trei ani în urmă. Casa în care tocmai ne mutaserăm avea patruzeci și una din cele patruzeci și două de particularități pe care le scrisesem cândva. Singurul lucru care lipsea era un sistem interior de curățire - ceea ce era, probabil, cel mai puțin important.

Ştiam că ne vom lua o casă undeva, în California. Acest lucru era pe lista noastră, la punctul "amplasare". Barbara îşi imaginase mereu o casă fără gard în curtea din spate. Vedea clar "o panoramă liberă, fără obstacole", l-am explicat că, din motive de securitate, practic toate casele din California au garduri. Unele dintre ele au perimetrul împrejmuit cu sârmă ghimpată şi au pază. Dar era de neclintit. Ea "vizualiza" o curte complet deschisă, întinzându-se cât puteai vedea cu ochii.

Şi, după cum s-a întâmplat, casa visurilor noastre dădea înspre o vale frumoasă, cu un golf ce înconjura două lacuri. Panta lungă din spatele casei, plus valea si lacurile, ne asigură securitatea şi excludea necesitatea unui gard. Vizualizarea soției mele s-a adeverit.

Aceasta este doar una dintre cele câteva sute de povești pe care vi le-aș

putea da drept exemplu, care provine din obiceiul de a nota scopurile în mod clar şi apoi de a te concentra asupra lor, tot timpul. Cel mai important motiv pentru a le scrie pe hârtie - pe lângă clarificarea lor în mintea voastră - este că însuşi actul de a scrie vă intensifică dorințele și adâncește credința că ele sunt posibil de îndeplinit.

Mulţi oameni nu-şi notează scopurile pe hârtie, pentru că, în adâncul inimii lor, ei nu cred că ele sunt realizabile. Ei nu consideră că faptul de a le scrie are vreo importanţă. Ei încearcă să se protejeze împotriva dezamăgirii. Procedând astfel, ei înşişi îşi asigură dezamăgiri si eşecuri în călătoria lor prin viaţă, însă atunci când vă autodisciplinaţi ca să vă notaţi scopurile, însuşi acest fapt depăşeşte mecanismul eşecului, si-i dă mecanismului succesului putere deplină.

Pasul 4. Alcătuiți o listă cu toate avantajele de care vă veți bucura din atingerea scopurilor.

Aşa cum scopurile sunt combustibilul din furnalul realizării, motivele date de întrebarea "de ce" sunt forțe care vă intensifică dorințele și vă determină să mergeți înainte. Motivația voastră depinde, în primul rând, de stimuli, de considerentele care vă fac să acționați inițial - și, cu cât veți avea mai mulți stimuli, cu atât veți fi mai motivați.

Filozoful german, Nietzsche, scria: "Un om poate suporta orice, dacă are un mare de ce". Vă puteți motiva să realizați lucruri mărețe, doar dacă aveți un vis măreț. Motivele date de întrebarea "de ce" trebuie să fie înălțătoare și însuflețitoare. Ele trebuie să fie suficient de mărețe ca să vă împingă înainte.

Doar atunci când aveţi motive puternice pentru a vă realiza obiectivul major, dezvoltaţi "intensitatea scopului", care vă face irezistibili. Dacă motivele, credinţa şi dorinţele sunt suficient de mari si de puternice, atunci nimic nu vă poate opri.

MOTIVELE VA VOR ÎMPINGE ÎNAINTE

Un tânăr a mers la Socrate și l-a întrebat cum ar putea câştiga înţelepciune. Ca răspuns, Socrate l-a rugat pe tânăr să se plimbe cu el pe un lac din apropiere. Când apa a fost de aproape un metru și jumătate adâncime, Socrate l-a înşfăcat brusc pe tânăr și i-a împins capul sub apă. Apoi l-a ţinut acolo. La început, tânărul a crezut că este o glumă și nu a opus rezistență. Dar, fiind ţinut în continuare sub apă, s-a speriat. Simţind că nu mai are aer, s-a luptat cu disperare să revină la suprafaţă, în cele din urmă, Socrate l-a scos la suprafaţă. Tânărul tuşea, scuipa şi încerca să respire. Socrate i-a spus: "Când vei dori înţelepciune cu aceeaşi intensitate cu care ţi-ai dorit să respiri, nimic nu te va opri să o obţii". La fel stau lucrurile şi cu scopurile voastre.

Una dintre sarcini este de a vă menţine vie dorinţa, continuând să vă gândiţi la toate avantajele, satisfacţiile şi răsplata de care vă veţi bucura ca rezultat al realizării scopului. Fiecare persoană este entuziasmată şi motivată de lucruri diferite. De exemplu, scriitorul britanic, E.M. Forster, spunea: "Scriu, ca să câştig respectul celor pe care îi respect". Unii oameni sunt motivaţi de bani, de posibilitatea de a locui într-o casă mare şi de a conduce o maşină frumoasă. Alţii sunt motivaţi de dorinţa de a li se recunoaşte meritele, de statut social şi prestigiu, de dorinţa de a câştiga admiraţia celorlalţi.

Alcătuiți o listă cu toate beneficiile, tangibile și intangibile, de care vă veți putea bucura în urma atingerii scopurilor stabilite. Veți constata că, cu cât lista este mai lungă, cu atât mai motivați și mai hotărâți veți deveni. Nivelul motivației este moderat, doar dacă aveți numai unul sau două motive pentru a vă realiza scopurile, Veți fi ușor de descurajat când lucrurile vor merge prost - și asta se va întâmpla în mod sigur.

Dacă aveți 20-30 de motive pentru a vă atinge scopul, veți deveni irezistibil. Nimic

nu vă va descuraja sau împiedica să continuați, până când veți realiza ceea ce v-ați pus în gând.

Pasul 5: Analizați-vă poziția, punctul de plecare.

Dacă vă decideţi să slăbiţi în greutate, primul lucru pe care trebuie să-l faceţi este să vă cântăriţi. Dacă doriţi să realizaţi un anumit venit, primul lucru pe care îl aveţi de făcut este să vă faceţi o evaluare financiară, pentru a vedea cât câştigaţi astăzi.

Determinarea punctului de plecare vă dă o bază de la care să porniţi, ca să vă măsuraţi progresul. Din nou subliniez faptul că, cu cât ştiţi mai bine de unde porniţi şi încotro vă îndreptaţi, cu atât este mai posibil să ajungeţi la destinaţie.

Pasul 6: Fixați un termen limită

Fixaţi un termen limită pentru toate scopurile tangibile, măsurabile - cum ar fi mărirea veniturilor, pierderea kilogramelor în plus, ori alergatul pe o anumită distanţă. Dar nu vă stabiliţi termene limită pentru scopuri intangibile, cum ar fi dezvoltarea răbdării, a amabilităţii, a compasiunii, a autodisciplinei, sau a altor calităţi personale.

Atunci când fixaţi un termen limită pentru un scop tangibil, îl programaţi în mintea voastră şi activaţi "sistemul de forţă" al subconştientului, care va avea grijă să realizaţi scopul propus, cel mai târziu până la data stabilită. Atunci când fixaţi un termen limită pentru dezvoltarea unei calităţi personale, acelaşi sistem de forţă are grijă ca termenul limită să fie prima zi în care începeţi să demonstraţi cu adevărat că aveţi calitatea pe care aţi ales-o.

Adesea, oamenii nu-şi fixează termene limită, de teamă că nu vor realiza scopurile în perioada pe care şi-au propus-o. Ei fac tot posibilul, inclusiv faptul că nu stabilesc cu exactitate un termen limită, pentru a evita sentimentele de descurajare ce ar putea surveni.

Ce se întâmplă dacă vă fixaţi un scop şi un termen limită pe care nu îl respectaţi? Simplu: fixaţi alt termen limită. Aceasta înseamnă doar că nu sunteţi gata încă. Aţi anticipat greşit. Aţi fost prea optimişti. Iar dacă nu vă realizaţi scopul până la noul termen fixat, stabiliţi un alt termen - până când, într-un final, veţi realiza ceea ce v-aţi propus. Cum spunea prietenul meu, coordonatorul de vânzări, Don Hutson: "Nu există scopuri nerealiste, ci numai termene nerealiste".

Dar, e probabil ca în 80% din cazuri, dacă scopurile voastre sunt suficient de realiste si planurile suficient de minuțios pregătite și le respectați cu strictețe, atunci vă veți îndeplini obiectivul până la termenul propus.

Dacă v-aţi propus un termen de doi, trei sau cinci ani pentru scopul major, următorul pas este să vă subdivizaţi scopul în subscopuri de nouăzeci de zile fiecare. Apoi divizaţi sub-scopurile de nouăzeci de zile în scopuri realizabile în treizeci de zile. întrucât scopul pe termen lung e un fel de Muntele Olimp pentru voi, puteţi fixa mai uşor scopuri realiste, pe termen scurt sau mediu, care să vă permită să faceţi progrese în fiecare zi.

REVENIND DIN GÂNDIREA AXATĂ PE VIITOR

În mintea voastră, începeţi prin a vizualiza scopul ca fiind deja realizat şi reveniţi către clipa prezentă. Proiectaţi-vă cu gândul în viitor, vizualizând scopul ca fiind un fapt împlinit, iar apoi priviţi înapoi la locul unde vă aflaţi în prezent. Imaginaţi-vă paşii pe care ar fi trebuit să-i parcurgeţi de la punctul în care vă aflaţi azi, spre ceea ce doriţi să fiţi în viitor. Acest proces de planificare inversă, pornind de la vizualizarea scopului gata împlinit, vă oferă o perspectivă deosebită asupra a

ceea ce veţi avea de făcut pentru a vă atinge scopul. "Proiectaţi în viitor, priviţi înapoi" este o metodă puternică, ce vă permite să observaţi posibilităţile şi capcanele pe care, altfel, s-ar putea să nu le observaţi. Ea vă sensibilizează percepţiile şi vă oferă perspective pe care nu le-aţi putea avea în nici un alt mod.

Pasul 7: Faceţi o listă cu toate obstacolele care stau între voi şi realizarea scopului propus. Oriunde există posibilitatea atingerii unor succese deosebite, există şi obstacole mari. De fapt, obstacolele sunt aspectele negative inerente succesului si reuşitei. Dacă nu există obstacole între voi şi scopul propus, atunci acesta probabil nu este un scop, ci doar o activitate.

]Când alcătuiți o listă cu toate obstacolele la care vă gândiți, organizați-o în ordinea importanței acestora. Care este obstacolul major care stă între voi și scopul stabilit? Acesta este "bolovanul" vostru. Pe drumul către îndeplinirea oricărui lucru important, veți întâlni o serie de obstacole, ocoliri și blocaje. Dar, aproape întotdeauna, în drumul vostru există un bolovan uriaș, o piedică majoră care vă blochează progresul. Asupra acestei piedici trebuie să vă concentrați, pentru a o îndepărta înainte de a vă confrunta cu obstacole si probleme mărunte.

Principalul obstacol, sau "bolovan", poate fi intern sau extern. El se poate afla în voi înşivă, sau în situația respectivă. Dacă este intern, el poate consta în lipsa unui anumit talent, sau a unei calități anume pe care trebuie să le aveți pentru a vă îndeplini scopul. Trebuie să fiți complet sinceri cu voi înşivă și să vă întrebaţi: "Este ceva care trebuie schimbat în mine, sau trebuie să-mi dezvolt o anume capacitate pentru a-mi atinge scopul?"

Obstacolul principal poate fi extern. Poate aveţi o slujbă nepotrivită, sau mediu social sau relaţii nepotrivite. S-ar putea să constataţi că este necesar să o luaţi de la început, să faceţi altceva, altundeva, dacă este ca scopul să vi se realizeze. Care este "bolovanul" vostru personal?

A doua întrebare pe care trebuie să v-o puneţi pentru a identifica ce anume v-ar putea ţine pe loc, este: "Care e limita mea?" Care parte din procesul de trecere de la locul unde vă aflaţi acum, la realizarea scopului, determină viteza cu care îl îndepliniţi? Dacă munciţi în domeniul vânzărilor, iar scopul vostru este să aveţi venituri mai mari, limita este reprezentată de volumul şi de numărul de vânzări pe care le faceţi. Limita care vă împiedică să aveţi vânzări mai mari, ar putea fi numărul de noi contracte pe care le realizaţi. Ar putea fi şi abilitatea voastră de a convinge pe cineva să facă o comandă.

În aproape toate cazurile, există un moment care vă limitează. Acest impas determină rapiditatea cu care vă îndreptaţi spre scopul propus. Sarcina voastră este de a-l identifica şi de a face tot posibilul pentru a-l elimina. Câteodată, anihilarea unui singur blocaj, dacă e alegerea corectă, vă poate determina să înaintaţi mai mult decât orice alt lucru pe care l-aţi fi putut face.

Pasul 8: Identificați Informațiile suplimentare de care aveți nevoie pentru a vă realiza scopul

Trăim într-o societate bazată pe cunoaștere, iar cei mai de succes oameni sunt cei care dețin informații mai importante decât alții. Aproape toate greșelile pe care le faceți în viața profesională și financiară, sunt rezultatul deținerii de informații insuficiente sau incorecte. Una dintre responsabilitățile voastre este să învățați ceea ce trebuie să știți pentru a putea realiza ceea ce doriți.

Dar dacă nu deţineţi cunoştinţele sau informaţiile necesare, de unde le puteţi obţine? Să fie vorba de o capacitate, sau de o abilitate fundamentală de care aveţi nevoie, pentru a vă putea dezvolta prin studiu şi practică? Sau puteţi angaja pe cineva care deţine aceste cunoştinţe? Puteţi angaja pe cineva temporar - cum ar fi un consultant, sau un specialist care are cunoştinţe în domeniu? Există cineva care a mai înregistrat succese în domeniul respectiv şi căruia i-aţi putea cere sfatul?

Alcătuiți o listă cu toate informațiile, talentele, capacitățile și experiența de care veți avea nevoie, apoi faceți un plan pentru a învăța, cumpăra, închiria sau împrumuta aceste informații, sau cunoaștere, cât de repede posibil. Stabiliți care sunt cele mai importante calități sau informații care vă lipsesc. Din moment ce 80% din informațiile necesare în domeniul respectiv sunt conținute în 20% din informațiile disponibile (regula 80/20), care este cea mai importantă informație sau abilitate de care aveți nevoie pentru a vă realiza scopul?

Pasul 9: Alcătuiți o listă cu persoanele de a căror ajutor si colaborare aveți nevoie. Lista poate include membrii familiei, șeful, clienții, bancherii, partenerii de afaceri, sau sursele de capital - și chiar prietenii. Pentru a realiza ceva important, aveți nevoie de ajutorul și colaborarea multor oameni. Faceți o listă și organizați-o în ordinea priorităților. Al cui ajutor este cel mai important? Al cui ajutor sau colaborare se află pe locul doi ca importanță?

LEGEA COMPENSATIEI

Legea compensaţiei este o versiune specială a Legii semănatului si culesului. Este o reformulare a Legii cauzei si efectului. Ea îşi are echivalentul în fizică, într-o lege care afirmă că pentru fiecare acţiune există o reacţie egală, din sens opus. Ea afirmă că pentru tot ceea ce faceţi, veţi fi recompensaţi într-un fel. Veţi primi ceea ce oferiţi.

Această lege afirmă, de asemenea, că ceilalţi vă vor ajuta să vă îndepliniţi scopul, numai dacă simt că vor fi recompensaţi într-un fel pentru eforturile lor. Nimeni nu munceşte pe gratis. Fiecare are o motivaţie personală. Acesta ar trebui să fie punctul de la care să plecaţi pentru a câştiga colaborarea celorlalţi. Răspundeţi la întrebarea: "Ce am de gând să fac pentru ei, ca să-i determin să mă ajute?"

LEGEA RECIPROCITĂȚII

Trebuie să cunoașteți, în permanență, care sunt dorințele celor cu care colaborați, în America, toate relațiile sociale și de afaceri se bazează pe Legea reciprocității. Legea reciprocității afirmă că toți oamenii au sentimentul lăuntric că, într-o relație, toți trebuie să fie chil să răsplătească serviciile făcute unii altora. Ei vor fi dornici să vă ajute să vă realizați scopurile, numai atunci când si voi ați dovedit că doriți să-i ajutați să și le îndeplinească pe ale lor.

Persoanele cu cel mai mare succes din societatea noastră, în toate domeniile, sunt cele care au ajutat un mare număr de oameni să obţină ceea ce doresc. Ei şi-au asigurat o sursă de bune intenţii si i-au stimulat pe ceilalţi să le ofere ajutorul, să răsplătească binele făcut în trecut.

Legea supracompensației este stimulată de obiceiul de a face întotdeauna mai mult decât sunteți plătiți. Persoanele si afacerile de succes sunt cele care au întrecut întotdeauna așteptările celorlalți, cele care fac mai mult decât s-au așteptat ceilalți. Singura parte a ecuației compensației si reciprocității pe care o puteți controla, o constituie cât anume oferiți. Ceea ce obțineți, depinde de voi. întrucât aceasta face parte din Legea semănatului și culesului, dacă profitați de fiecare ocazie pentru a-i ajuta pe alții, si aceștia, la rândul lor, vă vor acorda tot ajutorul de care aveți nevoie.

Ceea ce oferiţi se va întoarce la voi, ca rezultat al ajutorului dat altora. Dacă aţi oferit muncă asiduă, ajutor şi onestitate, veţi primi recompense şi respectul celorlalţi.

Dacă doriți să intensificați cantitatea și calitatea a ceea ce vi se oferă drept răsplată, nu trebuie să faceți altceva decât să intensificați cantitatea și calitatea serviciilor pe care le oferiți. Făcând întotdeauna mai mult decât ați primit ca plată,

într-un final, veţi fi mai bine plătiţi decât sunteţi acum. Oferind mai mult, veţi primi mai mult. Oferind "supra-contribuţie", în cele din urmă, veţi fi "supra-recompensaţi".

Principiul efortului organizat - a munci în armonie cu ceilalţi în vederea realizării unor scopuri comune, stă la baza tuturor realizările măreţe. Disponibilitatea şi abilitatea de a coopera eficient cu alţii, de a-i ajuta să-şi realizeze scopurile pentru ca şi aceştia, la rândul lor, să vă ajute să vi le realizaţi pe ale voastre, sunt indispensabile viitoarei voastre reuşite.

Pasul 10: Alcătuiți un plan

Notaţi, în detaliu, ce anume doriţi, când doriţi, de ce doriţi şi de unde porniţi. Alcătuiţi o listă a tuturor obstacolelor pe care trebuie să le depăşiţi, cu informaţiile de care aveţi nevoie şi cu persoanele de a căror ajutor aveţi nevoie. Cu ajutorul răspunsurilor date urmând paşii de la 1 la 9, aveţi toate elementele necesare elaborării unui plan complet pentru realizarea oricărui scop.

PLÄNUL SUPREM

Un plan este o listă de activități organizate în funcție de timp și de priorități. O listă organizată în funcție de timp începe, în ordine, cu primul lucru pe care-l aveți de făcut și se extinde până la ultima sarcină de realizat înainte de îndeplinirea scopului. Multe activități pot fi făcute simultan. Alte sarcini pot fi realizate în ordine, una după cealaltă. Anumite activități trebuie făcute continuu, de la începutul procesului până la sfârșit.

Un plan organizat în funcție de priorități conține activități aranjate în ordinea importanței. Care este cel mai important lucru pe care trebuie să-l faceți? Care este pe locul doi, ca importanță? Continuați să vă puneți aceste întrebări, până când ați trecut pe listă fiecare activitate în funcție de importanța pe care o are în atingerea scopului final.

În urmă cu câţiva ani, preşedintele unei mari companii la care am lucrat mi-a oferit o oportunitate, îi fusese oferită, de o companie japoneză de automobile, distribuţia produselor lor pe o zonă geografică extinsă. M-a întrebat dacă mi-ar conveni să fac un studiu de piaţă în vederea preluării distribuţiei. Acesta implica înfiinţarea câtorva centre de vânzare şi apoi importul şi distribuţia automobilelor prin intermediul acestora.

Am acceptat imediat, fără să mă gândesc prea mult. Dar exista o problemă. Nu aveam nici cea mai vagă idee de unde să încep, sau ce să fac. în următoarele două luni am făcut cercetări importante şi serioase asupra importului şi distribuţiei de automobile japoneze. Am vizitat fiecare reprezentant care vindea automobile similare. Am cerut sfaturi şi ajutor de la oricine era în măsură să mi le ofere. Am avut noroc. Unul dintre consultanţii cu care am vorbit fusese angajat, în urmă cu patru ani, de o firmă mare, pentru a face un studiu de fezabilitate complet, având ca subiect importul de automobile din Japonia. Studiul său nu a mai fost folosit, dar el încă mai avea toate notițele.

L-am întrebat dacă aș putea să arunc o privire peste însemnările lui și mi le-a arătat. Printre ele am găsit o listă cu patruzeci și cinci de lucruri pe care le avea de făcut o companie care se ocupă cu importul si distribuţia automobilelor japoneze, prin intermediul unei reţele. Era un plan bun pentru o asemenea afacere.

Am făcut o copie a listei și am folosit-o ca îndrumar. O purtam cu mine zi si noapte. Am început cu punctul nr. 1. în decurs de trei luni, am completat fiecare punct de pe listă, iar vaporul cu primele automobile a si sosit din Japonia. Am continuat cu înființarea a încă șaizeci și cinci de firme de distribuție si am vândut automobile în valoare de douăzeci și cinci de milioane de dolari. Această activitate a adus companiei beneficii de milioane de dolari.

Nu a fost uşor. Au fost depuse eforturi uriaşe în vânzări, servicii, promovare, relaţii interumane, finanţe şi administraţie, însă punctul de plecare l-a constituit lista detaliată cu ceea ce era necesar să fie realizat de la început şi până la finalizarea proiectului. O listă bună vă oferă o cale de urmat şi creşte spectaculos şansa realizării scopului propus. Ea este esenţa tuturor planificărilor personale şi a eficienţei individuale. Pentru a o face nu aveţi nevoie decât de hârtie, un pix, un obiectiv - şi de voi înṣivă.

ÎMBUNĂTĂȚIȚI PLĂNUL PE PARCURS

Odată ce aveţi un plan de acţiune detaliat, începeţi. Acceptaţi faptul că planul va avea şi defecte. Nu va fi perfect încă de la început. Nu vă îngrijoraţi. Evitaţi tentaţia "perfecţionismului". Dacă vă veţi împiedica de primul obstacol şi nu-l veţi depăşi, nu veţi mai face nimic.

Una dintre caracteristicile persoanelor superioare este că pot accepta ecourile acţiunilor lor şi pot corecta, pe parcurs, eventualele defecte. Ele sunt interesate mai mult de ce este corect, decât de cine are dreptate. Continuaţi să munciţi la planul vostru, până când aţi scos toate punctele slabe. De fiecare dată când vă loviţi de un obstacol sau de un blocaj, revedeţi planul si faceţi schimbările necesare. Cu timpul, veţi avea un plan care va funcţiona pentru voi, asemeni unei maşini bine întreţinute.

Cu cât planurile voastre sunt mai detaliate si mai bine organizate, cu atât este mai posibil să vă realizati scopurile la timp, întocmai cum v-ati propus.

Revista Inc. a publicat recent interviuri luate unui număr de cincizeci de președinți de companii. S-a constatat că există o relație directă între detaliile necesare pregătirii planurilor de afaceri și nivelul de succes pe care l-a obținut afacerea.

Aproape în fiecare caz, însă, afacerea care s-a dezvoltat a fost diferită de planul original. Potrivit studiului, procesul de planificare și anticiparea fiecărui detaliu, cât de mic, sunt cele care conduc la succes. Un plan bine întocmit, la care au putut aduce mici modificări, pe măsura reacţiilor primite de pe piaţă, le-a asigurat vânzări profitabile.

Dezvoltarea unui plan detaliat, revizuit și îmbunătățit în mod constant este esențială în realizarea scopurilor voastre majore.

Pasul 11: Folositi vizualizarea

Creaţi-vă o imagine mentală clară a scopului, ca şi cum acesta ar fi deja realizat. Revedeţi această imagine, iar şi iar, pe ecranul minţii. De fiecare dată când vizualizaţi scopul propus ca fiind deja îndeplinit, vă intensificaţi dorinţa şi credinţa că acesta poate fi realizat. Ceea ce vedeţi, este ceea ce obţineţi. Subconştientul este activat de imagini. Până acum, stabilirea şi planificarea scopurilor vă oferă detaliile unei imagini absolut clare, cu care vă puteţi alimenta, în mod repetat, mintea subconstientă. Aceste imagini mentale clare vă concentrează puterile mentale şi activează Legea atracţiei. Imediat începeţi să atrageţi, ca un magnet, oamenii, ideile şi oportunităţile de care aveţi nevoie pentru a vă atinge obiectivele.

Pasul 12: Hotărâți dinainte că nu veți renunța absolut niciodată.

Susţineţi-vă scopurile si planurile cu perseverenţă şi hotărâre. Nu luaţi niciodată în considerare posibilitatea eşecului. Niciodată să nu vă gândiţi că aţi putea renunţa. Hotărâţi să staţi pe poziţie, indiferent ce s-ar întâmpla. Si, atâta vreme cât veţi refuza să renunţaţi, veţi avea succes, în cele din urmă.

Dezvoltaţi-vă abilitatea de a persevera în faţa inevitabilelor obstacole şi dificultăţi pe care le întâmpinaţi. Uneori, capacitatea de a persevera este cea care vă ajută să depăşiţi obstacolele cele mai mari. Stabilirea scopurilor începe cu dorinţa - si continuă cu perseverenţa. Cu cât perseveraţi mai mult, cu atât deveniţi mai convinşi şi mai hotărâţi, în cele din urmă, atingeţi punctul în care nimic nu vă mai poate opri. Si nici nu vă va opri ceva!

Există multe poezii despre perseverență și hotărâre, lată una dintre cele mai folositoare pe care le-am citit:

Când lucrurile nu merg bine, cum se-ntâmplă uneori, Când drumul urcă o pantă abruptă, Când banii sunt puțini și datoriile mari, Când vrei să zâmbesti, dar trebuie să oftezi, Când grijile te coplesesc, Odihneste-te dacă trebuie, dar nu renunta. Să știi că viața este ciudată, cu toate meandrele ei, Și asta o aflăm cu toții, când ne vine vremea, Esecuri fără număr ne coplesesc, Atunci când am fi putut, de fapt, să reușim. Succesul nu e decât cealaltă față a eșecului, Strălucirea argintie a norilor îndoielii. Si niciodată nu stii cât esti de aproape, Nu știi că totul poate fi lângă tine, Când pare a fi atât de departe. Continuă să lupți, chiar dacă ești foarte lovit, Când lucrurile merg cel mai prost, atunci nu renunța! - Anonim

TEHNICA ACTIUNII CONTINUE

Odată ce aţi stabilit clar scopurile şi planurile şi aţi luat decizia că nu veţi renunţa până când nu le veţi îndeplini, începeţi să folosiţi tehnica acţiunii continue, pentru a vă mişca în direcţia obiectivelor propuse.

Tehnica acţiunii continue vă menţine pe drumul către scopul vostru. Ea se bazează pe principiile din fizică, emise de Isaac Newton, referitoare la inerţie şi mişcare. Aceste principii afirmă că un corp în mişcare tinde să rămână în mişcare, cu condiţia ca asupra lui să nu acţioneze o forţă exterioară. Ele afirmă, de asemenea, că în timp ce pentru a pune în mişcare un corp aflat în stare de repaus este necesară o mare cantitate de energie, pentru a-l menţine în mişcare la aceeaşi viteză, este necesară o cantitate mai mică de energie. Acesta este unul dintre cele mai importante principii care stau la baza marilor succese.

Principiul mişcării are, de asemenea, dimensiuni emoţionale şi spirituale, îl simţiţi în senzaţiile de motivaţie şi entuziasm pe care le trăiţi în timp ce vă îndreptaţi spre îndeplinirea unui scop pe care îl doriţi foarte tare. Aveţi mai mult entuziasm şi energie. Vă îndreptaţi mai rapid spre scopul vostru şi pare că şi acesta se îndreaptă mai rapid către voi.

Mulţi oameni se lansează în realizarea unui scop, apoi încetinesc viteza şi se opresc. Odată ce s-au oprit, ei constată că reluarea activităţii la care au renunţat este atât de dificilă, încât nu o mai pot realiza. Nu lăsaţi să vi se întâmple acest lucru. Menţinerea mişcării, odată începută, este esenţială succesului şi reuşitei.

Vă menţineţi impulsul iniţial, acţionând continuu spre atingerea scopului. Nu micşoraţi ritmul. Vă definiţi scopurile în funcţie de activităţile necesare pentru a le îndeplini, apoi vă disciplinaţi pentru a le realiza. Faceţi în fiecare zi ceva care să vă îndrepte spre realizarea scopurilor majore.

"Nimic nu are succes mai mult ca succesul". Trebuie să dezvoltaţi obiceiul succesului, făcând absolut în fiecare zi ceva care să vă îndrepte spre scopurile voastre. Repetaţi-le în fiecare dimineaţă şi gândiţi-vă la ele în fiecare zi. Căutaţi mereu ceva ce puteţi face pentru a contribui la realizarea lor. Poate fi un lucru minor sau major, dar pentru ca să păstraţi impulsul iniţial şi să rămâneţi optimişti şi motivaţi, trebuie să acţionaţi continuu în concordanţă cu ceea ce speraţi să realizaţi.

Folosiţi zilnic tehnica acţiunii continue, până când deveniţi o persoană într-o continuă mişcare, care-şi stabileşte obiective şi le şi realizează. Aşiguraţi-vă că nu lăsaţi să treacă o zi fără să realizaţi ceva - iar cu cât se întâmplă mai devreme dimineaţa, cu atât mai bine. Amintiţi-vă că ritmul rapid este esenţial pentru succes. Cu cât faceţi şi încercaţi mai multe lucruri şi cu cât le faceţi şi le realizaţi mai rapid, cu atât veţi avea mai multă energie şi entuziasm şi cu atât veţi reuşi mai bine.

O POVESTE ADEVĂRATĂ

lată un exemplu care demonstrează eficienţa sistemului de stabilire a scopurilor. Susţineam un curs despre importanţa stabilirii scopurilor, în faţa unei audienţe formată din aproximativ opt sute de persoane, când un om - pe care-l cunoşteam de la un seminar anterior - m-a rugat şă-l laş să spună câteva cuvinte la microfon. A spus că doreşte să povestească ce i s-a întâmplat, după ce a introdus acest sistem în viaţa sa.

El a relatat audienței că, în urmă cu şase săptămâni, participase la seminarul nostru, împreună cu prietena lui. Era director la o firmă de asigurări și a explicat că, în cei paisprezece ani de experiență în domeniul asigurărilor, a participat la multe șeminarii de specializare profesională, împreună cu prietena lui, planificase să participe la prima parte a seminarului de două zile și apoi să plece la cumpărături. Era convins că nu mai putea afla nimic nou, după multele cursuri la care luase parte până atunci.

A spus apoi că au rămas până la sfârşitul celor două zile de seminar. Când au plecat, erau entuziasmaţi de ceea ce au învăţat şi erau dornici să pună în practică - mai ales sistemul de fixare a scopurilor. A continuat spunând că îşi luase liber ziua următoare, pentru ca el şi prietena sa să poată petrece întreaga zi pentru a planifica următorii ani, aplicând această metodă de stabilire a scopurilor. Au avut nevoie de zece ore pentru a finaliza planul. Erau prieteni de doi ani şi, în acest timp, discutaseră şi despre căsătorie, dar nu luaseră nici o hotărâre sau angajament. Au decis ca unul dintre scopurile lor să fie căsătoria şi, potrivit celor învăţate, au fixat şi un termen limită pentru data căsătoriei.

Apoi au stabilit trei şubşcopuri legate de căsătoria lor. Primul a fost că vor cumpăra și vor achita casa visurilor lor, înainte să se căsătorească. Era sfârșitul lui octombrie, iar ei participaseră la seminar în mijlocul lui septembrie. Data căsătoriei a fost fixată pe 4 februarie a anului ce urma. Această dată a devenit termenul limită și pentru achiziționarea casei.

Al doilea scop era ca dr. Robert Schuller să oficieze căsătoria, în Crystal Cathedral din Garden Crove, California.

Al treilea scop era ca recepţia de nuntă să aibă loc la bordul navei "Love Boaî", în Long Beach, California.

După notarea acestor scopuri în detaliu, au trecut imediat la acţiune, în seara următoare s-au uitat la case si, în cele din urmă, au găsit exact ce şi-au dorit. Preţul de vânzare era de 220.000 de dolari, dar au aflat că o pot obţine la 180.000 de dolari, dacă plăteau pe loc. Problema era că nu aveau aproape deloc economii. Trebuiau să facă rost de ei, sau să-i câştige, astfel încât şi-au fixat un nou scop: să câştige 180.000 de dolari, în următoarele nouăzeci de zile.

I-au telefonat dr. Schuller la Crystal Cathedral, pentru a aranja data căsătoriei

pe 4 februarie. Li s-a spus că dr. Schuller nu mai oficia căsătorii. Era imposibil, nici nu încăpea în discuţie, însă ei au insistat. Au întrebat dacă era o modalitate de a-l face să se răzgândească. Secretara le-a explicat că era prea ocupat şi că nu se mai putea face nimic.

Au insistat din nou. Era vreo posibilitate să-l contacteze personal? în cele din urmă, secretara le-a spus că puteau să-i scrie personal, dar să nu spere prea mult.

Imediat i-au scris dr. Schuller o scrisoare, l-au explicat cât de mult cred în gândirea conform căreia "totul e posibil", cât de important era pentru ei ca el să le oficieze cununia și cât de mult ar însemna acest lucru în viețile lor. Au expediat scrisoarea și și-au îndreptat atenția spre al doilea scop: "Love Boat". Din nou au întâmpinat un obstacol. Când au sunat agentul pentru a rezerva nava, li s-a spus că aceasta urma să fie în larg în acea zi, urmând să se întoarcă la ora 16 și să plece din nou la ora 20. Nu era posibil ca ei să țină recepția pe navă, la acea dată.

Dar ei erau extrem de hotărâţi şi incredibil de optimişti. Ştiau că nu au nimic de pierdut. Au sunat o prietenă care lucra în turism şi au rugat-o să-i ajute într-un fel. Si ea a primit acelaşi răspuns din partea celor ce se ocupau de navă. Nu era posibil.

Experiența lor nu a fost neobișnuită, își stabiliseră trei scopuri majore și întâmpinaseră obstacole cu fiecare dintre ele. Așa se va întâmpla si cu voi. Amintiţivă, dacă nu există obstacole, probabil nu există nici scopuri; totul reprezintă doar o sarcină de îndeplinit.

Ori de câte ori vă fixaţi scopuri care sunt mai presus decât orice aţi făcut până atunci, vă veţi confrunta imediat cu frustrări şi dificultăţi pe care nu le-aţi anticipat. Una dintre ele va fi că veţi auzi o mie de versiuni ale cuvântului "nu". Nu fiţi îngrijoraţi şi nu vă descurajaţi. Momentele negative prin care treceţi fac parte din "testul de perseverenţă". Ele sunt absolut fireşti şi vor arăta cât de mult doriţi ceva, orice ar fi acel ceva. Iar dacă nu merită să luptaţi pentru scop, atunci probabil că nici nu este ceva important.

Cuplul de care vă povesteam nu era de oprit. Au scris o altă scrisoare, de această dată agentului navei "Love Boat". Au explicat situația și și-au exprimat dorința de a rezerva o sală pe navă pentru după-amiaza zilei de 4 februarie. Singurul si cel mai mare obstacol al lor era să obțină banii necesari pentru a-și cumpăra casa mult visată, înainte ca aceasta să fie vândută altcuiva. Cu răbdare și încredere, au deschis un depozit bancar în valoare de o mie de dolari, cu termen la două luni.

Apoi, au început să aibă loc lucruri uimitoare. El a finalizat pentru o firmă un contract de asigurare important, la care lucra de sase luni și care acoperea toate cerințele companiei respective: sănătate, pensii, asigurare de viață și proprietăți.

Președintele firmei l-a sunat, anunțându-l că pachetul de asigurări fusese aprobat de către conducere si că doreau să-l finalizeze și să-l achite până la sfârșitul anului. Când tranzacția a fost finalizată, comisionul său pentru polița multianuală s-a ridicat la suma de peste 90.000 de dolari, cel mai mare comision pe care-l primise până atunci.

Lucrurile nu s-au oprit aici. O săptămână mai târziu, președintele companiei la sunat și i-a spus că îi povestise unui prieten, care deținea o companie similară, despre asigurarea făcută de el. Prietenul președintelui era interesat să introducă același tip de asigurare în compania sa. întrebarea era: îl putea ajuta?

Dacă îl putea ajuta?! Normal că putea! în decurs de două săptămâni, a elaborat un pachet de asigurări aproape identic pentru noul client. Când vânzarea s-a încheiat, comisionul lui pentru a doua asigurare era de 90.000 de dolari!

Acesta a fost doar începutul. Câteva zile mai târziu, au primit un telefon de la

biroul dr. Schuller, de la aceeaşi secretară cu care vorbiseră în urmă cu două săptămâni.

"Nu știu ce i-ați scris", a spus ea "dar dr. Schuller a ieșit acum câteva minute din biroul său cu scrisoarea dumneavoastră în mână și a spus că vă va căsători pe 4 februarie, la orele 14, cum ați cerut".

Şi ca şi cum asta nu ar fi fost destul, o săptămână mai târziu au primit un telefon de la compania navală. Tocmai făcuseră programul navei pentru anul ce urma. Nava urma să ancoreze la amiază, în loc de ora 16, şi să plece la orele 20. Dacă mai doreau să organizeze recepţia la bordul navei, nava era disponibilă între orele 16 și 18.

El si-a încheiat povestirea cu următoarele cuvinte: "Simt că am realizat mai multe în aceste ultime sase săptămâni, folosind aceste idei, decât în ultimii cinci ani. Credeam că am înțeles demult sistemul de fixare a scopurilor, dar nu bănuiam cât de puternic poate fi acesta, până când nu am început să îl aplic în mod organizat".

RECAPITULARE CELOR 12 PASI

Aţi observat ce putere incredibilă au indus aceşti doi tineri scopurilor lor, urmând cei 12 paşi. Ei au activat toate legile mentale şi le-au făcut să acţioneze armonios, pentru un scop major.

Pasul 1: **Dorința.** Ei au știut exact ce anume doresc. Dorința era absolut personală. Au simțit-o foarte intens.

Pasul 2: **Convingerea**. Ei au fost absolut convinşi că pot avea nunta exact aşa cum au visat-o. Si-au păstrat încrederea şi optimismul în faţa adversităţilor. Au avut credinţa absolută că totul va acţiona în favoarea lor.

Poate că cel mai important lucru este că și-au demonstrat credința, acționând pentru a-și îndeplini scopurile, chiar și atunci când li s-a spus că nu se mai putea face nimic.

- Pasul 3: **Scrieți pe hârtie**. Ei și-au scris clar speranțele și visurile pe hârtie, dedicându-se lor cu totul. Notându-le în detaliu, și-au întărit dorințele și și-au consolidat încrederea în capacitatea lor de a le împlini, în cele din urmă.
- Pasul 4: **Stabiliţi în ce măsură veţi beneficia de pe urma împlinirii scopului propus.** Ei au ştiut foarte clar în ce măsură nunta planificată si casa visurilor lor vor contribui la construirea fundamentului fericirii lor în anii care vin.
- Pasul 5: **Analizaţi-vă punctul de pornire**. Cei doi s-au gândit în mod serios la vieţile lor. Au stabilit unde se aflau faţă de unde doreau cu adevărat să ajungă. Apoi au luat nişte decizii clare. De acolo a plecat totul.
- Pasul 6: **Fixaţi un termen limită**. Ei şi-au ales o dată clară pentru nuntă şi au acţionat începând de atunci, până în momentul în care se aflau. Au refuzat să schimbe data, chiar şi atunci când au întâmpinat dificultăţi. Au refuzat ca ceva să fie amânat din cauza obstacolelor întâlnite.
- Pasul 7: **Identificați obstacolele care va stau în cale**. Primul lucru pe care l-au stabilit a fost că doreau să cumpere o casă în care să locuiască împreună. Principalul obstacol era faptul că nu aveau banii necesari. Au început de aici. Banii pentru casă constituiau "bolovanul", piedica cea mai mare.
- Pasul 8: **Identificați cunoștințele sau informațiile suplimentare de care aveți nevoie**. S-au străduit să descopere ceea ce era necesar să știe. Au întrebat peste tot. Au trimis scrisori. Au acționat.
- Pasul 9. **Identificați persoanele de a căror colaborare aveți nevoie**. Cei doi au alcătuit o listă cu persoanele de al căror ajutor aveau nevoie pentru a-si realiza scopurile propuse la data fixată. Tânărul a lucrat pentru potențialii clienți și, împreună cu fata, au acționat rezolvând detaliile căsătoriei.

Pasul 10: **Alcătuiți un plan**. Odată ce au trecut de primii nouă paşi, aveau toate elementele componente ale proiectului. Apoi a fost relativ simplu să acționeze conform planului. Cu o listă de acțiune completă, și-au reunit forțele în următoarele patru luni, ceea ce i-a ajutat să-și realizeze scopurile.

Pasul 11: **Vizualizarea**. Cei doi au căpătat o imagine mentală clară a ceea ce doreau. S-au "plimbat" prin fiecare încăpere a casei visurilor lor. Si-au luat broşuri cu imagini ale Catedralei de Cristal, în programele de duminică au urmărit la televiziune serviciile religioase oficiate acolo. Au privit fotografii cu nava "Love Boat" și au văzut-o si la televizor. Ori de câte ori erau împreună, își imaginau și visau la nunta perfectă și la casa ideală.

Pasul 12. **Perseverenţa**. Nu s-au gândit niciodată la posibilitatea unui eşec. Si-au păstrat visurile. Au căutat modalităţi de a depăşi obstacolele. Dacă ceva nu mergea, încercau altceva. Au perseverat, până când, în cele din urmă, au reuşit. Si apoi, când totul a fost gata, toată lumea le-a spus ce norocoi sunt!

ÎN CĂUTAREA AURULUI

Există puţine limitări pentru ceea ce puteţi realiza. Majoritatea sunt autoimpuse. Ele sunt rezultatul temerilor şi îndoielilor care nu vă lasă să încercaţi.

Puteţi depăşi aceste limite autoimpuse, acţionând con-lorm cu scopul vostru major.

Succesul si fericirea la care visaţi încep cu acest sistem de fixare a scopurilor, prin care decideţi cu exactitate ce anume doriţi şi apoi acţionaţi aşa cum trebuie pentru realizarea lor.

Procedeul şi sistemul descrise în acest capitol sunt mai mult decât un simplu mijloc mecanic de a realiza ceva într-un mod organizat. Ele conţin combinaţia care vă descătuşează potenţialul nelimitat. Aceşti paşi nu numai că vă activează mintea pozitivă si vă eliberează creativitatea, dar fac si ca toate legile mentale să conlucreze armonios înspre realizarea scopurilor celor mai importante.

Mai important decât atât, practicarea acestor principii si reguli pentru atingerea scopurilor vă descătuşează puterile minții supraconstiente. Această metodologie vă pune la dispoziție resurse pe care le puteți folosi pentru a vă schimba viața într-un mod pe care nu vi-l puteți imagina încă.

Activarea și folosirea corectă a minții supraconstiente este cea mai importantă descoperire pe care o puteți face. Ea este cheia către fericire, sănătate, prosperitate și o exprimare de sine completă. Mintea supraconștientă este fundamentul pe care se clădește întreaga măreție personală și reușita deosebită, așa cum veți vedea în capitolul următor.

CAPITOLUL 6 PUTEREA SUPREMĂ

Există o veche legendă din Grecia antică, despre începuturile lumii. După ce au creat Pământul și omul, păsările și animalele, creaturile mărilor, plantele și florile și tot ce este viu, zeilor din muntele Olimp le-a mai rămas un singur lucru de făcut - acela de a ascunde secretul vieții într-un loc în care să nu poată fi descoperit, până când conștiința omului nu evolua până la punctul în care era pregătit să-l afle.

Zeii s-au certat asupra locului în care să fie ascuns secretul. Unul a spus: "Să-l ascundem pe cel mai înalt munte. Acolo, omul nu-l va găsi niciodată". Dar un alt zeu a spus: "Am creat omul cu o ambiție și o curiozitate de nestăvilit, astfel încât, în cele din urmă, se va cățăra si pe cel mai înalt munte."

Apoi, unul a sugerat să ascundă secretul pe fundul celui mai adânc ocean. Altul a replicat: "Am creat omul cu imaginație nelimitată și cu dorința intensă de a explora lumea. Mai devreme sau mai târziu, omul va atinge chiar și cele mai mari adâncimi ale oceanelor."

În cele din urmă, un zeu a venit cu o soluție: "Să-l ascundem în ultimul loc în care omul ar căuta vreodată, un loc în care va ajunge numai după ce va fi epuizat toate celelalte posibilități și va fi, în sfârșit, pregătit".

"Si unde este acesta?", au întrebat ceilalți zei. Zeul a răspuns: "îl vom ascunde în adâncul inimii sale". Si așa au și făcut.

Timp de cinci mii de ani, unii dintre cei mai înțelepți oameni ai tuturor civilizațiilor au căutat secretele timpului, cheia care le-ar fi permis să deschidă vastul tezaur al potențialului care se găsește ascuns adânc în fiecare om. Ei au întemeiat frății, societăți secrete si comunități tainice, dedicate explorării ultimei și primei frontiere: puterile interioare ale minții omenești. Mulți și-au petrecut întreaga viață în comunități religioase, mănăstiri și ordine secrete, trecând prin ritualuri si inițieri elaborate, în timpul cărora li s-au relevat frânturi din acest mare secret.

MARŞUL PROGRESULUI

Cele mai mari progrese pentru aflarea acestui secret s-au făcut în ultimii 100 de ani - mai mari decât în toate secolele anterioare de când omenirea se află pe Pământ. Secretul timpului, cheia către sănătate, fericire și prosperitate, a fost descoperit în ceea ce se numește mintea supraconștientă.

Dacă folosiți corect supraconstientul, veți putea rezolva orice problemă, veți depăși orice obstacol și veți realiza orice 1 obiectiv pe care îl doriți cu sinceritate. Toată măreția personală i și reușita individuală se bazează pe acesta. De fapt, tot ce am discutat până acum v-a pregătit pentru a vă folosi puterile supraconștientului, în vederea transformării calității vieții voastre.

Mulţi dintre înţelepţii lumii au admirat această putere şi au scris despre ea, denumind-o în mai multe feluri. Madame Blavatsky, teozof rus, a numit-o "doctrina secretă". Poetul şi filozoful Ralph Waldo Emerson a denumit-o "suprasuflet", afirmând: "Stăm în poala unei imense inteligenţe, care răspunde tuturor nevoilor noastre". Emerson a comparat această inteligenţă cu un ocean, şi a spus că, atunci primim semnale din partea ei, le recunoaştem ca venind de dincolo de noi şi de minţile noastre limitate.

Napoleon Hill s-a referit la această putere ca la "inteligența infinită", numind-o depozitul universal de cunoștințe și sursa întregii imaginații și creativități. El pretindea că abilitatea de a accesa această inteligență este parte esențială a marelui succes de care se bucură sute de persoane înstărite pe care le-a intervievat de-a lungul anilor.

Cari Jung, psihanalistul elveţian, a numit-o "mintea supraconştientă", spunând că acesta conţine toată înţelepciunea ' rasei umane, trecutul, prezentul şi viitorul. A mai fost numită şi "subconştientul universal", "inconştientul colectiv" si "mintea universală" - şi mulţi oameni o denumesc "minte divină" sau "subconştient creator".

Indiferent de denumirea pe care o alegeţi, aproape că nu există limite să realizaţi ceea ce doriţi, atunci când o accesaţi, o folosiţi şi o lăsaţi să vă folosească în mod regulat.

Ar fi foarte greu să vă explic cum acţionează mintea supraconştientă, dacă nu sunteţi deja familiarizaţi cu ea. Pe tot parcursul vieţii aţi folosit-o de multe ori la întâmplare. De fapt, multe din ceea ce aţi realizat deja pot fi atribuite folosirii întâmplătoare a acestei puteri, în acest capitol, scopul meu este să vă arăt cum să o folosiţi sistematic, astfel încât să vă creşteţi într-un mod substanţial nivelul de sănătate, fericire si prosperitate.

SURSA CREATIVITĂŢII

Supraconstientul este sursa creativității pure. întreaga artă, muzică și

literatură clasică adevărată, vin din mintea supraconștientă. Emerson a mărturisit că eseurile sale păreau "a se scrie singure". Obișnuia să se așeze la masa de scris, iar cuvintele se revărsau, pur si simplu, pe hârtie. Eseurile sale rămân unele dintre cele mai frumoase și mai înălțătoare scrieri în limba engleză.

Mozart a compus de la o vârstă fragedă. Putea cu adevărat să vadă şi să audă muzica în mintea sa şi era capabil să o transcrie perfect, notă cu notă, din prima încercare. Manus-crise-le sale muzicale au fost atât de clare, încât în filmul Amadeus, compozitorul de curte, Salieri, a spus despre Mozart: "Compune cea mai frumoasă muzică din lume, de parcă i-ar fi dictată".

Beethoven, Bach, Brahms şi Stravinsky au accesat această minte supraconştientă, atunci când şi-au compus capodoperele. Ori de câte ori auziți o bucată muzicală, sau vedeți o operă de artă, ori citiți ceva ce pare fără vârstă şi care vă atinge în străfundurile sufletului, vă aflați în fața unei creații a supraconstientului.

INVENTIA

Supraconstientul este responsabil de noile invenţii şi descoperiri ştiinţifice. Edison a apelat în mod regulat la mintea supraconştientă, pentru a găsi soluţii care au condus la sute de invenţii de succes. Nikola Tesla, poate cel mai mare geniu al epocii sale în domeniul electricităţii, a fost capabil să construiască în mintea sa modele de motoare electrice, să le dezasam-bleze, să le reasambleze şi să le repare tot mental, până când acestea funcţionau perfect. Apoi intra în atelier şi construia o maşină complet nouă, sau un nou motor care funcţiona perfect, de la început.

INSPIRATIA

Mintea supraconștientă este sursa inspirației, motivației și entuziasmului pe care le simțiți, atunci când sunteți captivați de o nouă idee sau posibilitate. Ea este sursa flerului, a intuiției și a "străfulgerărilor de cunoaștere" - "mica voce liniștită" din interiorul nostru. Ori de câte ori ați avut de-a face cu o problemă și v-a venit o idee măreață, care ș-a dovedit a f i o soluție perfectă, ați apelat la supraconștient. De fiecare dată când ați găsit o nouă soluție la o provocare cu care vă confruntați, a funcționat mintea supraconștientă.

ACCESUL LA INFORMATIILE STOCATE

Când mintea supraconștientă acţionează în vederea rezolvării unei probleme sau atingerii unui scop, ea are acces la toate informaţiile stocate în subconştient şi poate folosi tot ceea ce aţi învăţat sau experimentat până atunci.

De asemenea, are capacitatea de a face distincţia între ce este adevărat şi ce este fals. Fiecare persoană are stocată în memoria sa o cantitate enormă de informaţii care, pur şi simplu, nu sunt adevărate. Unele dintre ele nu sunt foarte importante, ca de exemplu înălţimea reală a muntelui Everest, sau câţi ari sunt întrun hectar. Unele sunt foarte importante, cum ar fi factorii critici care afectează bunăstarea personală. Dar în toate cazurile, supraconştientul foloseşte numai informaţia stocată care este adevărată. Astfel, el vă oferă răspunsuri şi soluţii corecte şi potrivite situaţiei în care vă aflaţi.

Uneori veţi avea câte o idee care pare incompatibilă cu ceea ce ştiţi că este adevărat. Atunci constataţi că ceea ce ştiţi nu e complet, sau se bazează pe informaţii eronate. Ideea sau soluţia aparent contradictorie se dovedeşte a fi cea corectă. Este exact răspunsul de care aveaţi nevoie.

ACCESUL LA INFORMAȚIILE EXTERIOARE MINȚII VOASTRE

Supraconștientul are acces și la cunoștințele și informațiile din exterior, altele decât cunoștințele și experiențele personale. De fapt, acestea se află m afara minții, în afara subconștientului și conștientului.

Englezul Michael Faraday, care nu avea pregătirea unui om de știință, s-a

trezit în miezul unei nopți cu mintea plină de formule științifice. A scris atunci câteva pagini de formule matematice și calcule științifice, care păreau că ar curge prin el ca un fluviu de energie. După ce a terminat de scris, a adormit extenuat. Mai târziu, când a arătat notițele unuia dintre cei mai mari oameni de știință din Anglia, ș-a constatat că descoperise ceva ce nu existase anterior. Acea lucrare a lui Michael Faraday a stat la baza realizării tubului cu vid de către Lee De Forest și a întregii ere electronice în care trăim acum.

MNINTEA UNIVERSALĂ

Suntem înconjurați de mintea universală, care conține toată inteligența, ideile și cunoștințele care au existat, sau vor exista vreodată. Din această cauză, oameni diferiți din diverse colțuri ale lumii vor beneficia adesea de această energie și vor avea aceleași idei, în același timp.

Unul dintre absolvenții seminarului meu a lucrat într-o echipă a Consiliului de cercetare a energiei atomice din Canada, pentru a realiza ceea ce se numește Dispozitivul de măsurare a razelor gamma. Le-a trebuit doi ani pentru a perfecta dispozitivul, însă cheia a fost o sclipire pe care a avut-o în timp ce lucra la proiect.

Câteva luni mai târziu, la un simpozion internaţional la care au participat şi oameni de ştiinţă din Rusia, au aflat că, aproape în aceeaşi perioadă, un om de ştiinţă rus a avut aceeaşi idee, ceea ce a dus la dezvoltarea unui dispozitiv similar de către ruşi. Din moment ce, înainte de a fi făcute publice, aceste proiecte fuseseră secrete de stat, nu exista altă cale pentru a face schimb de idei, decât prin mintea supraconştientă.

IDEI MAI PRESUS DE EXPERIENTA CURENTĂ

Odată ce începeţi să folosiţi, în mod sistematic, capacităţile supraconştientului, veţi constata că ideile încep să vă vină parcă de nicăieri. Aproape fiecare am avut câte o idee bună pentru un produs sau serviciu nou, dar am abandonat-o, deoarece era într-un domeniu în care nu aveam experienţă - iar apoi s-a întâmplat să vedem că, după câţiva ani, alte companii au ieşit pe piaţă cu acelaşi serviciu sau produs, din care au făcut avere. Acesta este un exemplu de funcţionare a supraconştientului.

Diferența dintre persoana care a avut ideea şi a ignorat-o, şi persoana care a avut ideea şi a pus-o în practică, este că aceasta din urmă are un nivel mai mare de încredere în propria persoană şi în capacitatea de a transforma ideea în realitate. Din cauza educației din copilărie, avem tendința să ne ignorăm propriile idei, gândindu-ne că nu au prea mare valoare - când, de fapt, ele ne-ar putea schimba întreaga viață. Când veți începe să acceptați valoarea intuițiilor venite din supraconștient, veți fi uimiți de tipul de idei care vă vor veni - iar data viitoare când veți avea câte o idee, o veți folosi.

O FUNCȚIONARE CONTINUĂ

Mintea supraconștientă funcționează la un nivel inconștient 24 de ore pe zi, 365 de zile pe an. Odată ce ați programat în subconștient un scop sau o problemă și apoi le-ați eliberat, ele sunt transferate supraconștientului, iar acesta începe să acționeze. Vă puteți face treaba cotidiană, având energiile conștientului și subconștientului concentrate asupra ei, în timp ce supraconștientul este preocupat să vă ofere tot ce aveți nevoie pentru a vă atinge scopul.

Amintiţi-vă că funcţiile minţii conştiente sunt de a identifica, compara, analiza şi decide. Mintea subconştientă stochează şi extrage informaţii şi ascultă de comenzile minţii conştiente. Mintea supraconştientă funcţionează în afară şi dincolo de ele, dar este accesată prin ele.

MOTIVATIA ESTE DATA PE SCOP

Supraconștientul poate fi motivat de scop. El este sursa entuziasmului și a încântării pe care le simțiți, atunci când începeți să vă fixați idealuri și să vă îndreptați, progresiv, spre îndeplinirea lor. Totuși, pentru a genera această motivație, supraconștientul are nevoie de scopuri clare, specifice, față de care să fiți complet angajați, după care, el dă idei și energie pentru a le îndeplini.

Mintea supraconștientă este o sursă de "energie liberă". Acesta este un fenomen pe care l-ați experimentat de multe ori. Este energia fizică și mentală care clocotește în voi în perioadele de mare încântare, de dorință intensă, sau chiar de pericol extrem. Când luptați pentru ceva ce considerați important, simțiți adesea o revărsare fără limite de energie care vă permite să munciți zi și noapte, cu foarte puțină odihnă. De obicei, aceasta este denumită "energie nervoasă", dar știm foarte bine că nervii nu au energie proprie.

Vi s-a întâmplat să vă treziţi în toiul nopţii, din cauza unei urgenţe? într-o clipă, vă treziţi complet şi funcţionaţi perfect, după ce, nu cu mult timp în urmă, eraţi obosiţi si dormeaţi profund. Acesta este un exemplu de revărsare a "energiei libere" a minţii voastre supraconştiente.

Un alt exemplu de energie îl constituie faptele supraomenești pe care le fac unii oameni în situații în care este amenințată viața. Cu ani în urmă, în Florida, o bunică în vârstă de şaizeci și opt de ani, d-na Laura Schulz, lucra în bucătărie, în timp ce fiul său de patruzeci și unu de ani, muncea sub o mașină pe stradă. Brusc, cricul a alunecat și mașina i-a căzut pe piept, zdrobindu-l și punându-l în pericol de moarte.

Când a urlat de durere, mama sa a fugit afară din casă, a văzut ce s-a întâmplat și a acţionat imediat. S-a repezit, a apucat bara de protecţie şi a ridicat maşina de o tonă de pe pieptul fiului său, salvându-i viaţa.

Doi vecini au văzut-o în timp ce acţiona. Când însă a fost intervievată de reporteri, ea a negat că ar fi făcut aşa ceva. Si-a şters complet din minte experienţa, deoarece aceasta era departe de ceea ce "ştia" că stă în puterea ei să facă.

Când vă veţi armoniza pe deplin cu mintea supraconştientă, veţi simţi o revărsare continuă de energie, sănătate şi putere, care vă vor determina să produceţi în câteva ore, mai mult decât un om obişnuit într-o săptămână. Veţi intra într-o stare de "flux continuu", în care lumea pare să încetinească, în timp ce mintea se accelerează, în tot acest timp, păreţi a avea capacitatea de a munci mult, făcând muncă de calitate. Aveţi o stare minunată. Mintea vă străluceşte de idei care vin încontinuu, exact pe măsură ce aveţi nevoie de ele.

COMENZI CLARE

Mintea voastră supraconștientă răspunde cel mai bine la comenzi clare, autoritare, sau la ceea ce se numește "afirmații pozitive". De fiecare dată când afirmați un scop sau o dorință cu mintea conștientă, o transferați subconștientului și activați supraconștientul să elibereze ideile și energia necesare pentru a transforma dorința în realitate.

De aceea, hotărârea este o trăsătură atât de importanta a oamenilor de succes. Datorită faptului că ei știu exact ce-si doresc, puterile supraconștientului lor lucrează pentru ei în mod continuu. Veți descoperi că în momentul în care veți înceta să oscilați și veți lua o decizie clară, fermă, de a face ceva, indiferent cât costă, totul începe brusc să acționeze în favoarea voastră. Când faceți afirmații de genul "Mă plac" sau "Pot să fac asta", ori "Câștig atât pe an", activați butonul de control al puterilor mentale. Vă "porniți" în cel mai puternic mod cu putință.

Am menţionat mai devreme că motivul principal pentru care oamenii nu-şi realizează potenţialul este doar pentru că nu sunt serioşi. Prin "nu sunt serioşi", înţeleg că ei refuză, pur şi simplu, să ia deciziile care trebuie, dacă doresc să-şi

schimbe viata în mai bine.

Veţi fi uimiţi cât de eficienţi veţi deveni, atunci când veţi lua decizii ferme şi veţi renunţa la prejudecăţi şi limitări, îndepărtaţi toate gândurile de renunţare sau retragere, sau de a face altceva. Luaţi decizia să faceţi ceea ce trebuie pentru a vă îndeplini scopul şi fiţi convinşi că nimic nu vă poate opri. În acest moment, chiar şi o persoană cu capacităţi mediocre devine un potenţial om de succes.

SOLUȚIA PENTRU FIECARE PROBLEMĂ

Mintea supraconștientă rezolvă automat și în mod continuu orice problemă ivită pe drumul către împlinirea scopului, atâta vreme cât scopul este clar. Dacă scopul este să câștigați bani mulți și aveți clar în minte suma pe care doriți să o câștigați sau să o economisiți, în cele din urmă îl veți atinge.

Istoria omenirii este scrisă de cei care şi-au propus scopuri măreţe şi care au persistat cu îndârjire, uneori timp de ani de zile, până le-au atins. Peter Drucker, binecunoscutul expert în management si autor al cărţii Directorul eficient, spune: "Ori de câte ori veţi descoperi undeva că ceva s-a realizat, veţi găsi acolo şi un obsedat, care ştie că are o misiune de îndeplinit". Ori de câte ori descoperiţi realizări măreţe, descoperiţi şi o persoană care ştie clar ce vrea să facă şi care este dispusă să facă orice e necesar, oricât de mult ar dura, pentru a-şi duce planul la bun sfârşit.

Sarcina voastră principală este să vă păstraţi gândurile fixate asupra scopului pe care vi l-aţi propus. Supraconstientul va rezolva automat şi încontinuu fiecare problemă ivită, pe măsură ce aceasta apare. Puteţi avea încredere absolută în funcţionarea acestei puteri a supraconştientului, atâta timp cât scopul este clar definit.

CLIMATUL MENTAL POTRIVIT

Mintea supraconstientă acţionează cel mai bine într-un climat mental de încredere si acceptare. Această atitudine de aşteptare plină de încredere că problemele se vor rezolva, că obstacolele vor fi îndepărtate și scopurile îndeplinite, este starea mentală care intensifică rata de vibraţie a gândurilor şi face ca supraconştientul să funcţioneze la cei mai înalţi parametri.

Deşi la început este dificil, numai atunci când sunteţi complet relaxaţi în ceea ce priveşte rezultatul, situaţia pare să se rezolve de la sine - uneori în cel mai neaşteptat mod. Rezultatul va fi întotdeauna cel aşteptat - si, uneori, chiar mai mult decât atât. Se pare că, cu cât "nu vă străduiţi prea tare", cu atât mai bine acţionează supraconştientul, ca să vă ofere lucrurile dorite.

Toate persoanele de succes au credință. Ele au capacitatea să "nu aibă nici un gând preconceput". Ca nişte copii, ele şi-au dezvoltat o încredere în bunătatea universului, având credința simplă că totul se desfășoară așa cum trebuie, la timpul potrivit. Ele au o atitudine de calm şi încredere că există o putere mai mare decât ele însele, care le ajută.

Orice negativism, mânie, îngrijorare sau nerăbdare vă închide mintea supraconstientă, vă diminuează puterile, vă întunecă gândirea și vă fac să confundați mesajele pe care le transmiteți de la conștient la mintea subconștientă. Emoțiile distructive interferează cu atitudinea calmă și pozitivă pe care supraconștientul o cere pentru a funcționa la parametri optimi.

<u>SUPRACONȘTIENTULUI VĂ OFERĂ EXPERIENȚELE DE CARE AVEȚI NEVOIE</u>

Mintea supraconstientă vă oferă experiențele necesare pentru a avea succes. Dat fiind că niciodată nu puteți realiza ceva permanent în exterior, pentru care nu sunteți pregătiți pe deplin în interior, ori de câte ori vă fixați un scop, trebuie să

evoluați spre punctul în care să fiți pregătiți să-l împliniți. Supraconștientul vă va conduce prin experiențele necesare pentru a învăța, în ordine, lecțiile pe care trebuie să le învățați, astfel încât, odată ajunși ajunge la destinație, totul va părea aproape ca o revenire la normal. Până atunci vă veți fi dezvoltat echivalentul mental al realității exterioare potrivite, cea pe care o doriți.

Acesta este un punct foarte important: dacă realizaţi ceva, fără ca gândirea voastră să fie pregătită, nu veţi fi în stare să menţineţi acel lucru sau situaţie. Dacă câştigaţi pe neaşteptate foarte mulţi bani şi conceptul de sine nu este pregătit, veţi fi împinşi din subconştient să aveţi tendinţa de a scăpa de bani. De aceea se spune "cum vin, aşa se duc".

Totuşi, dacă ajungeţi treptat la succes - evoluând interior, pe măsură ce vă creşteţi eficienţa în exterior - când veţi atinge, în final, poziţia dorită în viaţă, veţi fi pregătiţi să o menţineţi până la capăt.

Dacă vă priviţi viaţa retrospectiv, veţi descoperi că aproape orice lucru valoros pe care l-aţi realizat a fost precedat de ceea ce păreau să fie dificultăţi, dezamăgiri şi eşecuri temporare. Deseori, aţi simţit că sunteţi într-un carusel emoţional mânat de teamă, nelinişte si îngrijorare. Totuşi, privind în urmă, vă daţi seama că fiecare dintre acele experienţe dificile a fost esenţială pentru a deveni persoana care sunteţi astăzi şi pentru ca să vă atingeţi scopul propus.

Acesta este un punct foarte important. Supraconștientul stabilește o serie de obstacole, de experiențe care să vă învețe-exact ceea ce trebuie să învățați. Mintea supraconstientă esto foarte răbdătoare. Dacă nu învățați lecția - fie ea în relații, în afaceri, bani sau sănătate, supraconștientul vă va trimite înapoi ca să treceți, iar și iar, prin experiențele respective, până când, în cele din urmă, înțelegeți, până când învățați ceea ce trebuie să învățați. Atunci și numai atunci vi se va permite să faceți următorul pas în evoluția voastră.

Napoleon Hill a constatat că aproape fiecare dintre persoanele înstărite pe care le-a intervievat, au atins succesul când erau la un pas de ceea ce părea marele eșec. Atunci când fiecare semn exterior le sugera că era timpul să renunțe, ei erau exact în punctul cel mai apropiat de atingerea scopului propus.

Este aproape ca și cum mintea supraconștientă vă dă un test final, exact înainte să ajungeți la destinație. Atunci când treceți prin cele mai dificile experiențe de învățare, este momentul să vă controlați mintea mai mult și să fiți convinși că dificultatea pe care o întâmpinați este pur și simplu parte a procesului care vă va conduce, inevitabil, spre împlinirea scopului.

O trăsătură a persoanelor de succes este faptul că ele nu folosesc niciodată cuvântul "eșec". Ele privesc înfrângerile temporare ca pe o altă cale de a învăţa cum să reușească, în fiecare obstacol sau dezamăgire, ele caută sămânţa unui beneficiu sau a unei ocazii egale, sau chiar mai mare. Ele învaţă din fiecare experienţă şi refuză să se supere. Sunt calme, optimiste şi concentrate asupra scopurilor. Drept rezultat, ele își menţin deschise capacităţile supraconstientului.

FOLOSEȘTE-L, SAU ÎL VEI PIERDE

Capacitatea minții supraconștiente crește, pe măsură ce o folosiți și aveți încredere în ea. Oamenii încep să realizeze lucruri mărețe, numai atunci când încep să creadă complet în puterea sau forța misterioasă care îi înconjoară. Legea utilizării afirmă: "Dacă nu folosești ceva, îl vei pierde". De asemenea, afirmă că orice capacități mentale sau fizice pe care le folosiți, devin mai puternice și reacționează mai rapid la comenzile voastre. Când vă veți dezvolta obiceiul de a apela încontinuu la mintea supraconștientă pentru a vă ghida și îndruma, pentru a vă inspira și a vă ajuta să rezolvați fiecare problemă ce se ivește, aceas-ta va acționa din ce în ce mai rapid și mai eficient, pe zi ce trece.

SUPRACONȘTIENTUL OFERĂ ÎNDRUMĂRI INFAILIBILE

Supraconștientul face ca toate cuvintele și acțiunile voastre - ca și efectele lor - să corespundă unui model compatibil cu conceptul de sine și cu scopurile voastre dominante. Atunci când sunteți în armonie cu supraconștientul, veți fi mereu inspirați să spuneți și să faceți exact ceea ce trebuie, în orice situație.

Uneori, rostiţi la întâmplare cuvinte care, ulterior, se dovedesc că au fost exact ceea ce trebuia să spuneţi în acel moment. Uneori, simţiţi îndemnul de a cumpăra o carte sau o casetă, de a telefona cuiva, sau de a vizita pe cineva, de a scrie o scrisoare, sau de a lua o decizie - ceea ce, mai târziu se dovedesc să fi fost exact acţiunile pe care trebuia să le faceţi în acel moment. Alteori, deschideţi o carte sau o revistă exact la pagina care conţine răspunsul de care aveţi nevoie. Si, cu cât aceste lucruri vor începe să se repete din ce în ce mai des, cu atât mai multă încredere veţi avea în această putere.

SINCRONICITATEA EXPLICATĂ

Sincronicitatea este un fenomen obișnuit, care apare atunci când două evenimente, aparent fără legătură, se întâmplă în același timp - si, într-un fel, amândouă evenimentele vă ajută să vă îndreptaţi spre unul dintre scopurile voastre. De exemplu, dimineaţa înainte de a merge la serviciu vă gândiţi la o vacanţă în Hawaii, iar după-amiază primiţi o ofertă specială pentru o săptămână în Hawaii, la preţ redus. Sau, în weekend, puteţi decide să câştigaţi mai mulţi bani, iar luni, şeful vă promovează într-o funcţie cu mai multe responsabilităţi şi cu un salariu mai mare. Singura conexiune între aceste evenimente sincronizate este sensul pe care gândurile şi scopul vostru Ir impun asupra lor. Acesta este un alt exemplu de activitate supraconstionlă.

Deseori, o descriere a acestui tip de coincidenţă este "capacitatea de a face, din întâmplare, descoperiri norocoase". Persoanele care trăiesc aceste coincidenţe fericite, par să aibă un lucru în comun: ei căutăm permanenţă ceva, cu multă hărnicie. Toţi au scopuri foarte clare, iar lucrurile remarcabile care li se întâmplă sunt toate asociate cu ceea ce doresc să realizeze.

După ce au început să-şi folosească supraconștientul, oamenii îmi spun întotdeauna: "N-ai să crezi ce mi s-a întâmplat!" Am auzit această exclamație de mii de ori. Alții, chiar și atunci când li se întâmplă astfel de coincidențe fericite, au tendința să desconsidere aceste evenimente aparent inexplicabile, numindu-le "noroc", sau spunând că ele au avut loc doar din întâmplare. Dar acum veți ști exact ce sunt.

Trăim într-un univers guvernat de legi. Nimic nu are loc la întâmplare. Totul se întâmplă ca rezultat al unor anumite legi și principii - chiar dacă nu știți care sunt acestea.

în Anglia, în timpul celor mai întunecate zile ale celui de-al doilea război mondial, în toamna anului 1941, primul ministru Winston Churchill a fost îndemnat de membrii cabinetului său să facă un acord de pace cu Hitler. Churchill a refuzat. El a spus că se va întâmpla ceva pentru ca America să intre în război, iar acel ceva va schimba întreaga situație. Când a fost întrebat insistent cum de era atât de sigur, el a răspuns: "Pentru că studiez istoria, iar istoria arată că, dacă ai suficientă răbdare, întotdeauna se întâmplă ceva".

Pe 7 decembrie 1941, la numai câteva săptămâni de la această conversaţie, japonezii au bombardat Pearl Harbour. Când Hitler a auzit aceasta, a declarat imediat război Statelor Unite ale Americii. Peste noapte, totul s-a schimbat, iar puterea industrială a Americii a trecut de partea Marii Britanii. Acţiunea unilaterală a

Japoniei, desfășurată pe cealaltă parte a lumii, a stimulat lanţul de evenimente care i-au permis lui Churchill să-şi îndeplinească scopul de a salva Anglia de invazia Germaniei naziste.

Cu cât vă menţineţi mai mult această stare mentală de calm, de aşteptare încrezătoare, chiar si atunci când este tulburată de furtunile vieţii, cu atât este mai posibil să experimentaţi sincronicitatea şi să apară coincidenţele fericite. Ele sunt experienţele încântătoare, care vă aduc întotdeauna sentimente de fericire şi entuziasm.

DOUĂ CONDIȚII DE ACȚIUNE

Mintea voastră supraconștientă acţionează cel mai bine în două condiţii. Prima este atunci când mintea conștientă se concentrează 100% asupra unei probleme specifice, sau a unui scop.

A doua este atunci când mintea conștientă este preocupată de cu totul altceva. Ar trebui să încercați ambele metode, în cazul oricărui lucru pe care doriți să-l faceți.

lată un procedeu simplu, în cinci paşi, pe care îl puteți folosi pentru a determina toate puterile minții supraconștiente să se concentreze asupra unei singure probleme.

<u>Pasul 1:</u> Definiți clar problema sau scopul - preferabil în scris. Ce anume doriți să realizați, sau, mai exact, care este problema pe care doriți să o rezolvați?

<u>Pasul 2:</u> Strângeți cât mai multă informație puteți. Citiți, cercetați, întrebați și căutați activ răspunsul de care aveți nevoie.

<u>Pasul 3:</u> încercaţi conştient să rezolvaţi problema, recapitulând toate informaţiile pe care le-aţi strâns.

<u>Pasul 4:</u> Dacă nu aţi fost capabili să rezolvaţi problema în mod conştient, transferaţi-o supraconstientului. Eliberaţi-vă de ea cu încredere, aşa cum daţi drumul unui balon din mână şi-l lăsaţi să se înalţe.

<u>Pasul 5:</u> Ocupaţi-vă conştientul cu altceva, îndreptaţi-vă atenţia în altă parte si lăsaţi mintea supraconştientă să aibă grijă de problemă, în locul vostru! Gândiţi-vă la orice problemă cu care vă confruntaţi chiar acum şi încercaţi să aplicaţi această metodă.

Veţi fi uimit de rezultate.

PRIMIȚI RĂSPUNSURILE DE CARE AVEȚI NEVOIE

Mintea supraconștientă vă oferă exact răspunsul potrivit, chiar la momentul potrivit. Când primiți răspunsul, trebuie să acționați imediat. Aici e vorba despre "dată fixă". Dacă simțiți nevoia să telefonați cuiva, sau să spuneți ori să faceți ceva - și vi pare potrivit să o faceți - acționați cu încredere și urmați-vă instinctele, întotdeauna se va dovedi a fi cel mai bun lucru pe care-l puteați face.

Dacă aveţi o problemă cu o altă persoană şi primiţi o idee clară a ceea ce trebuie să faceţi sau să spuneţi, chiar dacă aceasta implică neplăceri sau confruntări, urmaţi-vă instinctul si puneţi-o în aplicare. Rezultatele vor fi întotdeauna egale sau mai bune decât la ce vă aşteptaţi.

Fiind conferențiar profesionist, sunt uneori nesigur de modul în care să-mi structurez și să încep o discuție sau un seminar. Când transfer problema minții mele supraconștiente, într-un anumit moment - adesea în timp ce mă îndrept spre podium - întreaga discuție se cristalizează în minte și se dovedește a fi exact ceea ce trebuia să spun.

Recent, am fost rugat să vorbesc angajaților unei firme despre provocările din

sectorul vânzărilor profesionale în anii '90. Mă pregătisem pentru discurs și eram gata să vorbesc despre acest subiect, însă, în timp ce eram prezentat, am simțit îndemnul irezistibil să vorbesc despre importanța scopurilor și strategiilor pe termen lung și despre a avea curajul de a renunța la ce e vechi, în favoarea unor direcții noi. La sfârșitul prezentării, publicul s-a ridicat în picioare și m-a aplaudat.

Mai târziu, președintele companiei mi-a spus că, înainte de discursul meu, au avut două zile pline de ședințe, la care au discutat și dezbătut direcția viitoare a firmei. Discursul meu a clarificat problemele cu care se confruntau și le-a oferit soluții pentru a rezolva situațiile cele mai presante. S-a dovedit că su-praconștientul meu m-a îndemnat să spun lucruri pe care su-praconștientul lor îi îndruma să le învețe.

CEASUL DESTEPTĂTOR MENTAL

Mintea voastră supraconștientă vă permite să vă programați astfel încât să vă amintiți să faceți anumite lucruri, în anumite momente din viitor. De exemplu, vă puteți programa mintea să vă trezească la o anumită oră . Sunt mulți oameni, inclusiv eu, care nu folosesc niciodată ceasul deșteptător și care nu au dormit niciodată mai mult decât era programat. Tot ce aveți de făcut este să decideți la ce oră doriți să vă treziți mâine dimineață. Apoi nu vă mai gândiți la asta. Vă veți trezi exact la ora programată, sau cu câteva minute mai devreme.

Am călătorit prin diverse zone, cu fusuri orare diferite, am mers la culcare şi m-am trezit la ore neobișnuite. Supraconștientul meu m-a trezit întotdeauna la ora exactă. N-am dormit niciodată mai mult decât trebuia. Mintea supraconștientă este mai bună decât un ceas deșteptător.

Vă puteți reaminti să sunați pe cineva la o anumită oră, sau să vă opriți și să luați ceva în drum spre casă. Exact la ora dorită, sau locul propus, gândul pe care lați programat va apărea în mintea voastră. Puteți folosi această putere, luând pur și simplu decizia de a face astfel, în cele din urmă, veți ajunge să nu mai fie nevoie să purtați ceas. întotdeauna veți ști ora exactă, cu o diferență de un minut sau două.

GĂSIREA LOCURILOR DE PARCARE

Printre altele, vă puteţi folosi mintea supraconştientă pentru a găsi locuri de parcare. Dacă puteţi vizualiza clar un loc de parcare, chiar şi pe străzile sau în spaţiile aglomerate, când ajungeţi acolo, locul de parcare vă va aştepta. Dacă spaţiul este extrem de aglomerat, cineva va ţine locul de parcare ocupat, până când veţi ajunge. Exact când ajungeţi - nici mai devreme, nici mai târziu - cealaltă maşină vă va face loc. Soţia mea, Barbara, şi-a dezvoltat această capacitate până în punctul în care îşi poate planifica un traseu prin oraș şi găseşte loc de parcare chiar lângă uşile magazinelor sau clădirilor unde are treabă.

Pentru oamenii de formaţie tehnică - ingineri şi contabili - acest lucru e greu de crezut. Dar am întâlnit peste tot oameni care mi-au spus că, de când au participat la seminar, nu au mai avut probleme când trebuia să găsească un loc de parcare.

La un seminar recent pe care l-am susţinut în Sân Diego, le-am dat liber participanţilor sâmbătă după-amiaza. Două grupuri de persoane au decis să viziteze grădina zoologică. Primul grup era alcătuit din patru tineri antreprenori. Ei erau optimişti, pozitivi si deplin încrezători că această metodă de găsire a locurilor de parcare va funcţiona. Celălalt grup a fost alcătuit din trei ingineri. Erau convinşi că nu există nici o posibilitate de a găsi locuri de parcare, dacă folosesc supraconştientul si metoda vizualizării.

Ambele grupuri au mers separat la grădina zoologică. Maşina plină de antreprenori tineri a mers spre locurile de parcare de la intrare, chiar dacă parcarea era plină cât vedeai cu ochii. Chiar în momentul în care au ajuns la intrarea principală, au văzut că primul loc se elibera, întrucât maşina de pe el dădea cu spatele pentru a ieşi. Ei au parcat pe locul eliberat şi, râzând, au intrat în grădina zoologică. Inginerii, pe de altă parte, nu credeau că metoda va funcţiona. Ei s-au învârtit un timp, apoi au lăsat maşina la marginea îndepărtată a parcării şi au avut foarte mult de mers pe jos până la intrare.

Este o metodă simplă de a folosi o forță puternică, așa că încercați-o si voi. Amintiți-vă, cheia stă în atitudinea voastră. Dacă credeți cu adevărat că veți găsi un loc de parcare, cu siguranță așa va fi. Dar orice urmă de îndoială sau scepticism va scurtcircuita procedeul și-l va face să nu funcționeze.

LEGEA ACTIVITĂTII SUPRACONSTIENTULUI

Aceasta este cea mai importantă dintre legile prezentate în cartea de față. Este legea care le unește pe toate. Legea activității supraconstientului afirmă: "Orice gând, plan, scop sau idee menținută încontinuu în conștient - fie ea pozitivă, sau negativă - va fi adusă în realitatea voastră de mintea supraconștientă". Această lege explică modul în care vă creați lumea, prin gândurile pe care le lăsați să vă domine. Dacă vă concentrați asupra lucrurilor dorite și țineți gândurile departe de ceea ce vă provoacă teamă, scopurile voastre, oricare ar fi ele, se vor materializa în cele din urmă și vor deveni realitate.

Asemeni tuturor legilor, și aceasta este neutră. Ea nu se referă la o persoană anume. Ea este manifestarea supremă a principiului cauzei și efectului. Dacă folosiți această putere în scopuri bune, atunci în viața voastră va veni numai bine. Dacă folosiți această putere în scopuri negative, ea vă va aduce boli, nefericire și frustrare financiară. Alegerea este întotdeauna a voastră. Sunteți oricând liberi să alegeți lumea în care vreți să trăiți. De fapt, o alegeți zilnic, prin gândurile pe care le aveti.

O viață plină de succes înseamnă doar o serie de zile, ore și minute de succes - timp în care vă gândiți la scopurile și dorințele voastre, la sănătate, fericire și prosperitate și refuzați să vă gândiți la ce nu doriți să se manifeste în jurul vostru.

STIMULAREA ACTIVITĂȚII

Există câteva căi de stimulare a activității supraconștientul ui. Prima si cea mai importantă este să vă gândiți la scopurile voastre, tot timpul. Acest lucru vă va menține fericiți și concentrați. Va face ca energiile supraconstientului să curgă prin voi sub forma ideilor si a motivației pentru atingerea obiectivelor.

A doua cale de stimulare a minţii supraconstientului este practicarea solitudinii - "intrarea în tăcere". Oamenii încep să devină evoluaţi, atunci când îşi găsesc timp să fie singuri cu ei înşişi. Solitudinea este un tonic minunat, care îi dă gândului echilibru şi claritate. Ea vă asigură posibilitatea de a reflecta asupra a cine sunteţi şi ce anume este important pentru voi. Mai presus de orice, solitudinea asigură mediul mental de calm şi seninătate, care face ca soluţiile supraconştienîului să ţâşnească în mintea voastră, perfect formate şi complete până în cel mai mic detaliu.

Dacă nu aţi încercat încă, cea mai simplă cale de a practica solitudinea este să vă aşezaţi undeva, în tăcere, fără să vă mişcaţi, timp de o oră întreagă. Nu beţi cafea, nu luaţi notiţe, nu fumaţi, nu ascultaţi muzică şi nu faceţi nimic altceva. Staţi doar perfect nemişcaţi, timp de o oră.

Cei mai mulţi oameni n-au stat niciodată singuri, în mod deliberat, pentru o perioadă de timp. Dacă este pentru prima dată când experimentaţi solitudinea, veţi găsi că acest lucru este extrem de dificil, în primele douăzeci şi cinci-treizeci de

minute veţi simţi îndemnul irezistibil de a vă ridica şi de a vă plimba. Vi se va părea aproape imposibil să staţi liniştiţi. Dar, dacă vă autocontrolaţi să staţi timp de treizeci de minute fără a vă mişca, se va întâmpla ceva remarcabil. Veţi începe să vă simţiţi calmi, relaxaţi şi în armonie cu propria persoană. Vă veţi simţi fericiţi şi una cu întreaga lume.

Apoi, într-un anumit moment, veţi simţi cum în voi se revarsă un râu de energie creativă. Veţi avea idei şi inspiraţii pe care le puteţi aplica imediat, pentru a fi mai fericiţi si mai eficienţi. Exact la momentul potrivit, vă va veni în minte răspunsul la cea mai mare problemă pe care o aveţi, îl veţi recunoaşte imediat. Când ieşiţi din perioada de solitudine şi începeţi să aplicaţi soluţia găsită, veţi constata că este exact cea potrivită. Este ca şi cum acest răspuns ideal v-ar fi fost adus de o forţă aflată foarte departe - şi, de fapt, aşa şi este.

Al treilea mod de stimulare a activității supraconștientului este vizualizarea scopului stabilit, ca și cum acesta ar fi deja realizat. Creați o imagine mentală clară și exactă a scopului sau rezultatului dorit. Concentrați-vă asupra acestei imagini, în mod repetat, până când este acceptată de mintea subconștientă ca o comandă și este transferată minții supraconștiente pentru a fi realizată.

Activitatea supraconștientului are loc, de obicei, când faceți un efort cât mai mic posibil. Eliberarea completă de problema sau scopul respectiv vă insuflă deseori idei de o valoare in-comensurabilă. A vă elibera, cu încredere deplină, de acea proble-mă și a vă preocupa mintea cu altceva constituie, adesea, acel ceva care descătușează puterile voastre ascunse.

Mulţi oameni constată că visul cu ochii deschişi, sau relaxarea pe o bancă în parc stimulează activitatea supraconștientului. A asculta muzică clasică - singuri, sau în compania celor dragi -va face, deseori, să vă vină în minte idei minunate.

Probabil una dintre cele mai plăcute metode de a activa puterile supraconștientului este să vă plimbaţi și să intraţi în comuniune cu natura. Zgomotul valurilor oceanului care se sparg la ţărm pare să aibă un impact puternic asupra supraconștientului, și tot așa se întâmplă cu orice apă curgătoare sau loc din natură. Orice formă de relaxare sau meditaţie profundă vă stimulează mintea supraconștientă. O idee sau o intuiţie bună, venind din supra-conștient, vă pot economisi luni sau chiar ani de muncă asiduă. Trebuie să rezistaţi tentaţiei de a amâna să aplicaţi una sau mai multe dintre aceste metode asupra celor mai mari probleme cu care vă confruntaţi. Exact atunci când sunteţi cei mai ocupaţi, este absolut necesar să vă ascultaţi vocea interioară.

SOLUTIA SUPRACONSTIENTULUI

O soluție a supraconștientului va veni spre voi din una dintre cele trei surse. Prima sursă și cea mai frecventă provine din intuiție. Uneori, această voce interioară se va auzi atât de tare, încât vă va fi imposibil să vă mai gândiți la altceva. Răspunsul va li atât de clar și evident, încât veți ști că exact asta aveți de făcut. Nu numai că veți avea dreptate, dar vă veți și simțibine după ce voii lua hotărârea.

Aveţi întotdeauna încredere în intuiţie,- nu acţionaţi nicio-dată împotriva ei. Intuiţia este canalul care face legătura directă (u mintea supraconştientă şi cu inteligenţa infinită. Toate persoanele care au succes şi sunt fericite îşi ascultă atent intuiţia şi constlen tizează ce anume simt când e vorba de o anumită situaţie.

Cea mai mare parte dintre problemele şi greşelile pe (,irc le-am făcut sunt urmarea faptului că ne-am ignorat intuiția.

A doua sursă a soluțiilor supraconștiente este întâlnire,! întâmplătoare cu oameni sau informații. Odată ce aveți un scop clar, sau o problemă de rezolvat pe drumul spre împli-ni-rcd s< opului propus, veți întâlni, pe neașteptate, oameni care

vă pot ajuta. Adesea, aceștia sunt străini pe care îi întâlniți în timpul călătoriilor, sau la diferite acțiuni sociale. Veți da peste cărți, reviste si articole care conțin exact informațiile de care aveți nevoie. Veți auzi, înregistrate pe o bandă audio, soluțiile de care aveți nevoie. Informația va veni spre voi, exact în forma pe care o doriți la acel moment dat.

Într-o seară, fiind acasă, un prieten, fotograf renumit, se confrunta cu o problemă personală, când a simțit nevoia de a traversa sufrageria și de a lua o carte de pe raft. Pe când se îndrepta spre carte, aceasta a căzut de pe raft pe podea, si s-a deschis. Când s-a aplecat să o ridice, primul fragment pe care l-a citit conținea exact răspunsul pe care îl căuta. El participase la seminar și a recunoscut imediat că trăiește o soluție a supra-conștientului. A aplicat-o în dimineața următoare si, ulterior, aceasta s-a dovedit a fi cea mai potrivită.

Mai devreme v-am încurajat să începeţi fiecare dimineaţă cu formula: "Cred că astăzi mi se va întâmpla ceva minunat". Dacă vă petreceţi ziua crezând că ceva minunat este pe cale să vi se întâmple, veţi întâlni oameni şi veţi afla informaţii care vă vor transforma aşteptările în realitate. Veţi primi din supraconştient soluţii pentru problemele voastre în cele mai neaşteptate moduri.

A treia sursă de soluții ale supraconștientului o constituie evenimentele imprevizibile. Peter Drucker a scris în cartea sa, Innovation and Entrepreneurship (Inovații și antreprenori-at), că sursa primară a inovației în afaceri este succesul neașteptat sau eșecul neprevăzut.

Adesea, evenimentul cel mai puţin anticipat este cel care conţine soluţia din supraconştient căutată. Iar evenimentul neaşteptat care conţine răspunsul de care aveţi nevoie poate apărea, adesea, sub forma unui eşec major.

Sir Alexander Fleming conducea experimente asupra bacteriilor în laboratorul săe din Londra, când un gen de mucegai i-a invadat recipientele pentru cultură și a ucis bacteriile, distrugându-i, astfel, experimentul. Pe când era gata să arunce mediile de cultură și să o ia de la capăt, a observat mucegaiul care ucisese bacteriile. A început să analizeze cu atenție mucegaiul, iar rezultatul a fost descoperirea penicilinei, care i-a adus premiul Nobel pentru medicină și a salvat viețile a milioane de persoane, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Norman Vincent Peale a spus că ori de câte ori Dumnezeu vrea să-ţi trimită un dar, ţi-l trimite împachetat într-o problemă. Cu cât problema e mai mare, cu atât mai mare este darul. Paharul e pe jumătate gol, sau pe jumătate plin? Oamenii care au succes şi sunt fericiţi îşi fac un obicei din a căuta ceva pozitiv chiar şi în cea mai dificilă situaţie - ceva din care pot învăţa, sau de care pot beneficia într-un anume fel. însăşi această atitudine declanşează, deseori, o intuiţie din supraconştient, sau o soluţie la problema lor.

CARACTERISTICILE UNEI SOLUȚII A SUPRACONȘTIENTULUI:

O soluție a supraconștientului are trei caracteristici, în primul rând, atunci când apare, ea este 100% completași acoperă fiecare aspect al problemei. Avem întotdeauna resursele si capacitatea ca să o aplicăm. Ea este întotdeauna simplă și destul de uşor de pus în practică.

În al doilea rând, ea pare să fie ceva uluitor de evident. Pare să fie atât de simplă și clară, încât vă vine să exclamaţi: "Aha! Deci e chiar aşa de simplu!" Vă întrebaţi de ce nu v-aţi gândit la ea mai devreme. Desigur, motivul pentru care nu v-aţi gândit la soluţia respectivă este, fie că nu aţi fost pregătiţi, fie că nu sosise momentul potrivit.

Al treilea mod prin care puteţi recunoaşte o soluţie a supraconştientului este faptul că ea vine însoţită de o izbucnire de bucurie si energie, un sentiment de

exaltare care vă determină să acţionaţi imediat. Dacă vă vine, în toiul nopţii, o soluţie din supraconştient, nu mai puteţi dormi până când nu o notaţi, sau nu faceţi un plan legat de cum să o puneţi în aplicare.

Există o poveste celebră despre Arhimede, care, pe când făcea baie, i-a venit brusc în minte o soluție a supraconștientu-lui, care i-a permis să determine cantitatea de aur și argint din-tr-o coroană făcută pentru rege. El s-a entuziasmat atât de tare, încât a alergat gol pe străzile Siracuzei, strigând: "Evrika! Evrika!" ("Am găsit! Am găsit!").

Când primiţi o soluţie din supraconştient, veţi avea un sentiment de încântare, bucurie şi entuziasm, chiar şi după o lungă perioadă de efort mental şi fizic. Veţi avea o izbucnire de "energie eliberată" şi veţi dori să aplicaţi soluţia imediat. Veţi fi fericiţi, încrezători şi siguri că va funcţiona.

Când aveţi scopuri clar definite şi planuri detaliate, susţinute de o atitudine mentală pozitivă şi foarte calmă, încrezătoare în succes, vă activaţi mintea supraconştientă să vă aducă practic tot ceea ce vă doriţi în viaţă. Când faceţi afirmaţii pozitive, vizualizaţi clar şi aveţi încredere absolută, veţi fi îndrumaţi în mod irezistibil ca, în fiecare situaţie, să faceţi şi să spuneţi lucrul potrivit, la timpul potrivit. Vă veţi descătuşa întregul potenţial de sănătate, fericire şi prosperitate şi vă armonizaţi complet cu cea mai mare putere a universului.

EXERCITIU PRACTIC

Programaţi o oră întreagă fe singurătate, în care să staţi perfect liniştiţi. Hotărâţi-vă să faceţi acest lucru cât de curând posibil, în această perioadă de tăcere, îndepărtaţi orice alt gând din minte. Pentru moment, lăsaţi toate problemele deoparte. Lăsaţi-vă mintea să călătorească. Visaţi cu ochii deschişi. Nu vă gândiţi la nimic anume. Păşiţi, pentru un timp, în afara vieţii profesionale şi personale. Transferaţi totul minţii supraconştiente şi eliberaţi-vă de toate grijile şi necazurile.

La un moment dat, mintea vi se va calma şi limpezi. Vă veţi simţi relaxaţi şi fericiţi. Si, fără să faceţi nici un efort, va veni exact răspunsul pe care-l aşteptaţi în acel moment. La sfârşit, ridicaţi-vă şi urmaţi-vă intuiţia. Faceţi ce v-a îndrumat supra-conştientui. Să nu vă preocupe dacă cineva vă aprobă sau nu. Răspunsul va fi cel potrivit şi nu veţi mai face nici o greşeală.

CAPITOLUL 7 DECIZIA SUPREMĂ

Tot ceea ce am prezentat până acum în această carte vă va ajuta, sau nu, în funcție de abilitatea voastră de a-l aplica în viață. Decizia supremă este cheia eliberării personale, a fericirii și a marilor realizări.

Punctul de plecare spre eliberarea personală este să acceptaţi responsabilitatea completă pentru ceea ce sunteţi şi pentru tot ceea ce sunteţi pe cale să deveniţi. Trebuie să acceptaţi, fără rezerve, că sunteţi acolo unde sunteţi şi ceea ce sunteţi, numai datorită vouă înşivă. Dacă vreţi ca lucrurile să se schimbe, atunci mai întâi trebuie ca voi să vă schimbaţi. Gândirea vă determină atitudinea şi comportamentul, iar acestea, la rândul lor, influenţează în mare măsură succesul sau eşecul din viaţa voastră, întrucât sunteţi întotdeauna liberi să alegeţi conţinutul minţii voastre conştiente, sunteţi întotdeauna total responsabili pentru consecinţele a ceea ce gândiţi.

Puteţi să aveţi vise îndrăzneţe, să învăţaţi cum să vă controlaţi atât conştientul, cât şi supraconstientul si să vă îmbunătăţiţi conceptul de sine si performanţele, însă nici unul dintre aceste eforturi nu vă va aduce vreun beneficiu de durată, până când nu vă veţi asuma responsabilitatea personală.

Când aveam douăzeci de ani si nu terminasem liceul, locuiam într-o

garsonieră mică si lucram ca muncitor în construcţii. Era o iernă foarte aspră. Aveam extrem de puţini bani. Eram departe de locul în care era familia mea şi nici nu intenţionam să mă întorc acolo, într-o noapte, în timp ce stăteam singur la masa din bucătărie, mi-a trecut brusc prin minte că tot ceea ce aş putea deveni vreodată depinde doar de mine. Nimeni altcineva n-o va face în locul meu. Cineva a spus, cândva: "Adevărata maturizare vine atunci când înţelegi, în sfârşit, că nimeni nu vine sate salveze". Acea revelaţie mi-a deschis ochii. Niciodată nu am mai fost acelaşi, de atunci încoace.

Sunteţi programaţi din copilărie să credeţi că altcineva sau altceva este responsabil pentru ceea ce vi s-a întâmplat în mare parte din viaţă. Când sunteţi copil, dacă sunteţi norocos, părinţii au grijă de tot. Ei vă asigură hrană, îmbrăcăminte, adăpost, educaţie, posibilităţi de relaxare, bani, îngrijire medicală şi orice altceva aveţi nevoie. Alţii au în întregime grijă de voi. în tot acest proces, voi sunteţi un jucător pasiv.

Este normal si firesc ca părinţii să ne asigure totul, în anii în care ne formăm. Problemele încep atunci când copiii ajung adulţi şi, în subconştient, gândesc că undeva, cumva, altcineva mai este încă responsabil pentru ei şi pentru situaţia lor. Dar, începând de la vârsta de optsprezece ani - şi, uneori, chiar mai devreme - "staţi pe scaunul şoferului". Sunteţi arhitectul propriului destin. Fie că părinţii voştri au reuşit, sau nu, să vă educe ca persoane total încrezătoare în propriile forţe, din acel moment nu mai este cale de întoarcere. Tot ceea ce sunteţi, tot ceea ce veţi deveni, depinde doar de voi.

într-o nuvelă a sa, Tolstoi scrie despre un grup de copii cărora li se spune că secretul fericirii este ascuns în curtea casei lor. Li s-a spus că vor putea să-l găsească și să-l deţină pentru totdeauna, atâta timp cât se abţin de la un singur lucru: în timp ce caută secretul, să nu se gândească la un iepure alb. De fiecare dată când copiii căutau secretul, încercau să nu se gândească la iepure. Dar, cu cât se străduiau mai tare, cu atât mai mult se gândeau la un iepure alb - și bineînţeles că nu au găsit niciodată secretul fericirii.

Fiecare are câte un "iepure alb" şi, uneori, chiar mai mulţi. Aceştia constituie scuzele pe care le folosiţi pentru a evita stabilirea unor scopuri clare şi pentru a nu vă angaja total ca să realizaţi ceea ce vă doriţi cu adevărat. Din moment ce calitatea gândirii vă determină calitatea vieţii, este necesar să deveniţi un 'gânditor abil' dacă doriţi, cu sinceritate, să folosiţi întregul potenţial de care dispuneţi. A fi un [gânditor abil' înseamnă a analiza obiectiv orice blocaj mental sau scuză, pe care leaţi putea folosi drept motive pentru a nu merge mai departe.

Cei mai populari "iepuri albi" pe care oamenii îi folosesc drept scuze sunt ideile de auto-limitare cum ar fi: "sunt prea tânăr", sau "sunt prea în vârstă", sau "nu am bani", "nu am suficientă pregătire profesională", "am prea multe facturi de plătit", "nu sunt pregătit încă", ori "nu pot să fac asta, din cauza șefului, a copiilor, a părinţilor" - sau orice alt motiv.

Care sunt "iepurii albi" personali? Care sunt scuzele voastre preferate pentru a nu face schimbările care știți că sunt necesare pentru ca să vă îndepliniți scopurile și visele? Porniți la "vânătoarea de iepuri" din viața voastră. Găsiți-i și eliminați-i. Analizați-i cu atenție pentru a vedea dacă sunt concludenți.

lată un mod simplu pentru a vă testa scuzele, întrebaţi-vă: "Există undeva, cineva, care are problema sau limitarea mea şi care a reuşit, în pofida acestora?"

Dacă răspunsul este "da", ştiţi că scuza nu este validă. Ea nu constituie un motiv legitim pentru ca eşecul vostru să continue. Ceea ce poate să facă o persoană, poate face şi o alta. Boala "scuzelor", inflamarea glandei producătoare de scuze, este, în mod invariabil, cea care ucide succesul. Dacă o aveţi, hotărâţi-vă să scăpaţi de ea, înainte să vă saboteze toate speranţele pentru a atinge succesul.

CALEA DE IEŞIRE

Nu este uşor să vă asumaţi responsabilitatea totală, sau să renunţaţi la toate scuzele. Este unul dintre cele mai dificile lucruri pe care îl veţi face vreodată. De aceea, cei mai mulţi nu fac niciodată acest lucru. Este ca atunci când săriţi cu paraşuta pentru prima oară: vă şi înfricoşează şi vă şi amuză. Când vă eliberaţi de scuze - ca şi atunci când săriţi din avion cu paraşuta - vă simţiţi brusc complet singuri, complet vulnerabili.

Totuşi, în câteva momente, începe să vă cuprindă un val de entuziasm, inima începe să vă bată mai cu putere si vă simțiți mai fericiți si mai liberi.

Nu puteți să renunțați la responsabilități. Singurul lucru la care renunțați este controlul. Si, după cum știți din Legea controlului, vă simțiți mulțumiți de propria persoană, numai în măsura în care simțiți că dețineți controlul asupra propriei vieți. Dacă încercați să aruncați responsabilitatea asupra altcuiva sau asupra a ceva din exterior, veți încheia prin a-i lăsa să vă controleze emoțiile. Sunteți încă pe deplin responsabili - dar, renunțând la control, vă pierdeți pacea sufletească si mentală.

Auto-responsabilitatea este calitatea de bază a individului pe deplin matur, complet activ si dornic de perfecționare. Persoanele superioare își asumă atât succesul, cât si vina pentru tot ce li se întâmplă. Persoanele care nu reușesc își laudă succesele, dar pun problemele lor pe seama ghinionului, a altor oameni, sau a circumstanțelor pe care nu le-au putut controla. Persoanele de succes au un puternic simț de răspundere, care se extinde și asupra muncii și a tuturor relațiilor lor. Ratații încearcă să evite să-și asume răspunderea, ori de câte ori pot să o facă.

Uneori, la seminarele mele, îi pun publicului următoarea întrebare: "Câţi dintre voi lucraţi pentru voi înşivă?" De obicei, ridică mâinile mai puţin de 20% din auditoriu. Apoi le spun că aceasta este o întrebare capcană. Le explic că cea mai mare greșeală pe care cineva o poate face, este să creadă că lucrează pentru altcineva şi nu pentru el însuşi. Cu toţii muncim pentru noi înşine, indiferent cine ne semnează statul de plată. Voi sunteţi președintele propriei voastre corporaţii. Voi sunteţi răspunzători.

3% dintre cei care se află în fruntea oricărui domeniu economic se comportă cu firmele la care lucrează ca și când le-ar aparţine. Ei consideră că muncesc pentru sine. Ei se comportă ca și cum ar deţine respectiva companie. Când vorbesc despre firma la care lucrează, ei folosesc cuvinte precum "noi", "a noastră", "a mea", "nouă". Pe de altă parte, angajatul mediu, se referă întotdeauna la companie ca la ceva separat și aparte de propria persoană, ca și cum ar fi doar o slujbă, fără nici un alt înţeles sau semnificaţie.

Există o relaţie directă între cât de multe responsabilităţi sunteţi dispuşi să vă asumaţi pentru rezultatele obţinute şi cât de mult vă ridicaţi pe scara de valori a firmei. Există o relaţie directă între venitul, statutul şi poziţia voastră, prestigiul şi recunoaştere pe care le primiţi pe de-o parte, şi cât de multă responsabilitate sunteţi dispuşi să vă asumaţi, fără a găsi tot felul de scuze, pentru a îndeplini scopurile şi obiectivele firmei, pe de altă parte.

lată o întrebare ușoară: Dacă aţi fi un angajator şi doi oameni ar lucra pentru voi, unul care tratează compania ca şi cum i-ar aparţine, iar celălalt o priveşte ca pe un simplu serviciu, un loc în care stă zilnic de la ora 9 la 5 - pe care dintre aceştia doi aţi fi dispus să-l promovaţi? în care dintre ei aţi dori să investiţi? Cui i-aţi oferi posibilitatea de specializare suplimentară? Căruia dintre cei doi i-aţi crea posibilităţi de avansare? Cred că răspunsul este evident.

AFIRMAŢII DESPRE VOI ÎNŞIVĂ

Atitudinea pe care o aveţi faţă de responsabilitatea personală este una dintre cele mai importante afirmaţii pe care le puteţi face despre voi înşivă şi despre tipul de persoană care sunteţi. Fiecare poate fi plasat undeva pe o scară de valori - începând cu asumarea completă a responsabilităţii şi până la asumarea scăzută a responsabilităţii, sau la Iresponsabilitate.

O persoană foarte responsabilă tinde să fie pozitivă, optimistă, încrezătoare în propriile puteri, sigură pe sine şi foarte controlată. O persoană aflată la capătul de jos al scării, care dă dovadă de iresponsabilitate, va fi negativistă, pesimistă, defetistă şi cinică, fără scopuri clare în viaţă, temătoare, nesigură şi adesea bolnavă de nervi sau instabilă mental.

Thomas Szasz, controversatul psihiatru, spune: "Nu există ceea ce se numește boală mentală; există doar grade diferite de iresponsabilitate". Persoanele care-și asumă responsabilități sunt optimiste și sănătoase mental. Persoanele iresponsabile tind să fie negativiste și bolnave mental. Această observație ne aduce în fața uneia dintre cele mai importante descoperiri din istoria psihologiei umane și a performantei personale.

Există o relație directă între cât de multă responsabilitate acceptați să vă asumați în orice domeniu al vieții și cât de mult control simțiți că dețineți în respectivul domeniu. Pe de altă parte, există o relație directă între cât de mult control aveți în-tr-un domeniu și cât de multă libertate simțiți că aveți în domeniul respectiv. Responsabilitatea, controlul și senzația de libertate sau autonomie, merg mână în mână. Ecuația arată astfel:

RESPONSABILITATE = CONTROL = LIBERTATE

De asemenea, există o relaţie directă între responsabilitate, control şi libertate, pe de o parte, şi numărul de emoţii pozitive pe care le aveţi, pe de alta. Cu alte cuvinte, există o relaţie directă între nivelul de responsabilitate pe care vi-l asumaţi şi cât de fericiţi sunteţi, în general. Responsabilitatea asumată şi sănătatea mentală merg mână în mână. Ele se află mereu în echilibru, lată ecuaţia, în forma sa prescurtată:

RESPONSABILITATE = SENTIMENTE POZITIVE

La capătul de jos al scării, persoanele care dau dovadă de iresponsabilitate, care simt că nu sunt responsabile pentru propria viață sau pentru ceea ce li se întâmplă, simt și că deţin foarte puţin control, sau chiar deloc. Ele simt că își pot schimba viaţa doar într-o mică măsură - sau chiar deloc. Persoanele iresponsabile simt că sunt controlate de forţe exterioare și de alţi oameni.

Acest sentiment de a nu deţine controlul îi face să se simtă privaţi de libertate, că sunt într-o capcană. O atitudine de iresponsabilitate, sentimentul că îţi lipseşte controlul şi senzaţia de a fi prins în capcană atrag după sine emoţii negative, cum ar fi nefericirea, furia şi frustrarea, lată ecuaţia opusă celei de mai sus:

IRESPONSABILITATE = **LIPSA DE CONTROL** = **LIPSĂ DE LIBERTATE** În formă prescurtată, ecuația arată astfel:

IRESPONSABILITATE = EMOŢII NEGATIVE

EMOTILE HOATE

Emoţiile negative sunt cele care ne "fură" viaţa. Ele constituie cauzele principale ale nereuşitei şi eşecului, îmbolnăvesc oamenii, mental şi fizic, distrug relaţiile şi carierele si aruncă o umbră peste tot ce încercăm să facem. Sentimentele negative ne privează de orice bucurie pe care o simţim atunci când realizăm ceva.

Ele sunt complet dăunătoare și sunt cei mai mari dușmani ai fericirii umane.

Eliminarea emoţiilor negative este sarcina principală a cuiva care aspiră la un mare succes şi la o mare reuşită. Nimic nu e mai important. Pacea sufletului este bunul uman suprem, iar ea există numai în absenţa emoţiilor negative. Nu puteţi fi nega-tivişti şi împăcaţi în acelaşi timp. O, stare o exclude pe cealaltă.

Cu ani în urmă, când am început să studiez acest subiect, am fost uimit să constat că, practic, toate problemele pe care le avem în viață își au rădăcinile în emoțiile negative de un fel sau altul. Atunci mi-a devenit clar că dacă am putea găsi o cale de a elimina emoțiile negative, viața ar fi minunată. Toate legile mentale descrise mai sus ar începe să acționeze în favoarea noastră, într-o perioadă scurtă de timp, am realiza mai multe decât ar realiza o persoană obișnuită în ani de zile.

Pe de altă parte, eşecul în a elimina emoţiile negative ne-ar submina toate eforturile şi ne-ar priva de mare parte din bucuria şi plăcerea pe care le simţim atunci când reuşim să realizăm ceva. Sentimentele negative ar face ca legile mentale să acţioneze împotriva noastră. Emoţiile distructive pot cauza mai multe suferinţe şi boli cardiace, într-o perioadă mai scurtă decât ar face-o oricare alt factor din viata noastră.

Am constatat clar că eliminarea emoţiilor negative este esenţială pentru a obţine sănătate, fericire, libertate şi prosperitate de lungă durată. Constatarea că emoţiile negative nu sunt deloc necesare şi normale în viaţa noastră mi-a schimbat viaţa. Nu avem nevoie de ele. Nu ne ajută la nimic. Ele sunt distructive şi reprezintă motivul principal pentru care oamenii nu reuşesc să evolueze pe trepte mai înalte de conştiinţă şi de personalitate. Nu trebuie câtuşi de puţin să le suportaţi, dacă, în mod conştient, alegeţi să vă debarasaţi de ele.

Până în acel moment, crezusem tot timpul că emoţiile negative sunt o parte normală şi naturală a fiinţei umane. Credeam că, tot aşa cum avem emoţii pozitive, avem si emoţii negative. Pentru mine, ele făceau parte din natura umană şi trebuiau acceptate ca inevitabile - exact ca ploaia sau razele soarelui.

Apoi am aflat că nimeni nu se naște cu sentimente negative. Ați văzut vreodată un bebeluș cu sentimente negative? începând din copilărie, a trebuit să învățăm fiecare emoție negativă pe care o experimentăm ca adulți, printr-un proces de imitare, prin practică, repetiție și revenire asupra ei.

Dat fiind că emoţiile negative se învaţă, ca şi multe alte lucruri, ne putem dezvăţa de ele, ne putem elibera de sub dominaţia lor.
Multor oameni le este greu să facă acest lucru. Ei gândesc negativ de atâta vreme,

Multor oameni le este greu sa faca acest lucru. El gandesc negativ de atata vreme încât le este greu să accepte faptul că emoțiile negative nu sunt deloc necesare și opun rezistență ideii că acestea pot fi eliminate.

Știm că Legea credinței afirmă că orice crezi din tot sufletul, devine realitatea ta.

Dacă credeţi cu adevărat că emoţiile negative sunt o parte necesară a vieţii voastre, atunci cu siguranţă că aşa vor fi - şi aşa vor rămâne. Cu toate acestea, e uşor de demonstrat că sentimentele negative nu servesc la nimic bun.

A constientiza acest lucru reprezintă primul pas în încercarea de a vă debarasa de ele.

CELE MAI OBIȘNUITE EMOȚII NEGATIVE

Emoţiile negative cele mai obişnuite şi mai uşor de identificat sunt îndoiala şi frica. Mai există şi vina şi resentimentul, care merg, de obicei, mână în mână, ca nişte fraţi gemeni. Apoi este invidia, emoţia negativă care stă la baza socialismului, comunismului şi demagogiei politice. Aceasta este urmată îndeaproape de invidie, marea distrugătoare a fericirii şi a relaţiilor interumane.

Au fost identificate mai bine de 50% dintre emoţiile negative. Dar, în cele din urmă, ele se reduc la emoţia negativă fundamentală, mânia şi sunt exprimate prin ea. Mânia este poate cea mai rea dintre toate emoţiile negative - cea mai puternică şi cea mai distructivă. Odată generată, mânia este exprimată întotdeauna - fie pe plan intern, fie extern.

Dacă este exprimată pe plan intern, pe măsură ce vă suprimați sau vă reprimați sentimentele de furie, vă îmbolnăviți. Dacă vă exteriorizați furia, vă periclitați relațiile cu ceilalți, îi faceți nefericiți și, în cazuri extreme, îi îmbolnăviți fizic.

Cum vă simţiţi când sunteţi furioşi? Cum gândiţi sau raţionaţi? Cum vă înţelegeţi cu ceilalţi? Cum dormiţi şi cum digeraţi mâncarea? Când sunteţi furioşi, nu simţiţi ca şi cum un nor v-ar întuneca mintea? Nu vi se pare că nu vă mai puteţi concentra sau gândi obiectiv? Nu-i aşa că mintea vă este preocupată în întregime de obiectul mâniei? Nu vă înfuriaţi în sinea voastră, pe măsură ce vă amintiţi ce s-a întâmplat, cum aţi fost nedreptăţiţi si ce aţi dori să faceţi pentru a vă răzbuna?

Cu cât furia durează mai mult, cu atât vă consumă mai mult, asemeni unui incendiu scăpat de sub control. Ea vă privează de somn, de prieteni, de locul de muncă. Vă determină să vă comportați iraţional şi să acţionaţi astfel încât să vă simţiţi ruşinaţi şi stânjeniţi.

Oare mânia, sau oricare altă emoţie negativă, v-a adus ceva bun? Răspunsul este un nu hotărât. Emoţiile negative, care-şi au rădăcinile în iresponsabilitate, nu servesc la nimic bun. Atunci, de ce oamenii au atât de multe emoţii negative?

Să răspundem la această întrebare, prezentând, pentru început, principalele cauze ale emoţiilor negative.

CE ANUME PRODUCE EMOTII NEGATIVE

Există patru cauze majore ale emoţiilor negative. Prima cauză este justificarea. Justificarea survine atunci când încercaţi să justificaţi sau să explicaţi - vouă înşivă sau altora - de ce trebuie să aveţi o emoţie negativă, de ce sunteţi îndreptăţiţi să fiţi mânioşi sau supăraţi. Justificarea şi sentimentul că ai dreptate se hrănesc reciproc şi fac parte din acelaşi proces de gândire.

Ori de câte ori vă simţiţi nedreptăţiţi dintr-un motiv sau altul, prima reacţie este să izbucniţi într-un acces de furie. A doua reacţie este să enumeraţi toate motivele potrivit cărora furia este o reacţie justificată. Simţiţi nevoia să spuneţi: "Am toate motivele să fiu supărat". Căutaţi oameni care vor fi de acord cu raţionamentul şi cu sentimentele voastre. Le expuneţi situaţia în cele mai mici detalii, astfel încât ei să vadă clar că voi sunteţi, fără îndoială, cel nedreptăţit. De fapt, fără a vă putea justifica atitudinea şi mânia, nu aveţi cum să o menţineţi.

Puteţi începe procesul de eliminare a emoţiilor negative, refuzând pur şi simplu să le justificaţi. Refuzaţi să acceptaţi să creaţi tot felul de motive absurde care să dovedească faptul că sunteţi îndreptăţiţi să vă simţiţi aşa cum vă simţiţi. Refuzaţi să judecaţi pe cineva. Veţi constata că judecarea altora conduce, în cele din urmă, tot la o formă de condamnare şi la emoţiile negative de intoleranţă şi mânie care însoţesc condamnarea. Dar, pentru a înceta să-i judecaţi pe alţii - ceea ce reprezintă un act de control mental - adesea este suficient să opriţi, de la bun început, apariţia emoţiei negative.

Când cineva face sau spune ceva ce vă determină să reacţionaţi, neutralizaţivă tendinţa de a izbucni, găsind scuze pentru comportamentul persoanei respective. Când vreau să-mi controlez emoţiile, spun ceva de genul: "Dumnezeu să-l binecuvânteze, are probabil o zi proastă".

Vi s-a întâmplat să conduceți maşina și să vă taie calea un alt șofer? Ați observat cât de rapid vă înfuriați? Chiar dacă nu l-ați mai văzut niciodată pe celălalt

şofer, şi nici el nu v-a cunoscut vreodată, reacţionaţi ca şi cum el ar fi planificat totul cu atenţie şi abia aştepta să vă taie calea, în timp ce voi conduceaţi liniştit. Dar, în clipa în care încetaţi să vă spuneţi ce şofer groaznic este el, şi începeţi să faceţi haz, mânia vi se împrăştie rapid şi dispare. Refuzând să adoptaţi rolul de judecător, înlăturaţi impulsul care declanşează furia şi aceasta vă permite să deveniţi mai calmi şi să vă puteţi controla emoţiile.

A doua cauză majoră a emoţiilor negative este identificarea - adică faptul că luaţi lucrurile ca pe ceva ce vă atinge propria persoană. Vă puteţi înfuria pentru ceva, numai în măsura în care vă puteţi identifica personal cu acel ceva şi vedeţi cum vă afectează, sau vă face rău, într-un mod sau altul.

În momentul în care nu luați lucrurile ca pe un atac la persoană, preluați din nou controlul asupra emoțiilor voastre. Modul prin care puteți deține controlul este să fiți detașați, să priviți situația de la o anumită distanță și să vă forțați să o faceți cu obiectivitate. Fiți filozofi: încercați să o vedeți din punctul de vedere al celeilalte persoane. Capacitatea de a nu vă identifica cu ceea ce s-a întâmplat vă oferă calm și claritate și vă determină să fiți mai eficienți, atunci când vă confruntați cu o situație - oricare ar fi ea.

Această nevoie de detaşare şi obiectivitate în confruntarea cu dificultățile este motivul pentru care se spune că "un om care acționează ca și cum ar fi propriul său avocat, are drept client un prost". Probabil cea mai valoroasă calitate a unui director este abilitatea acestuia de a acționa bine în situații de criză. Această abilitate este rezultatul faptului că refuză să se lase cuprins de starea emoțională a momentului.

A treia cauză majoră a emoțiilor negative este lipsa de considerație. Sunteți furioși când simțiți că oamenii nu vă dau considerația care vi se cuvine, că oamenii nu vă respectă așa turn credeți că meritați. Dacă cineva este nepoliticos, sau vă desconsideră, ori nu vă recunoaște poziția pe plan social, ego-ul se implică și vă simțiți ofensați, supărați și intrați în defensivă. De aceea, un înțelept a spus, odată: "Nu trebuie să vă faceți atâtea griji despre ceea ce gândesc alții despre voi, deoarece, dacă ați ști cât de rar o fac, probabil că vă veți simți jigniți".

Trebuie să nu vă mai hrăniţi emoţiile negative. Trebuie să le retrageţi energia, refuzând să le justificaţi, refuzând să vă identificaţi cu ele şi refuzând să permiteţi să vă afecteze comportamentul altora. Dar cea mai rapidă cale de a elimina emoţiile negative - practic, într-o clipă - este să mergeţi direct la originea lor şi să le tăiaţi din rădăcină.

învinovăţirea este a patra şi ultima cauză majoră a emoţiilor negative şi stă la baza celei mai mari părţi dintre ele. Probabil că existenţa a 99% din emoţiile voastre negative depinde de capacitatea pe care o aveţi de a învinovăţi pe cineva sau ceva pentru ceea ce vă face nefericiţi, în momentul în care încetaţi cu învinovăţirile, în momentul în care refuzaţi să acuzaţi pe cineva sau ceva pentru absolut orice, emoţiile voastre negative dispar, ca şi cum aţi întrerupe brusc alimentarea lor cu energie - aşa cum, atunci când scoateţi din priză beculeţele din bradul de Crăciun, ele se sting toate în acelaşi moment.

Mişcarea simplă pe care o puteți face pentru a scurtcircuita orice emoție negativă este explicată de Legea substituției. Potrivit acestei legi, într-un un moment dat, conștientul poate menține un singur gând pozitiv sau negativ - iar voi puteți alege gândul respectiv, în mod deliberat. Puteți substitui unui gând negativ, distructiv, unul pozitiv, constructiv și, procedând astfel, puteți alunga gândul negativ din mintea voastră.

Ori de câte ori vă simţiţi pesimişti şi supăraţi dirrtr-un motiv sau altul, puteţi anula imediat gândul care provoacă emoţia negativă, spunând cu fermitate: "Eu sunt răspunzător de tot".

Aceasta este cea mai puternică dintre toate afirmaţiile de control mental.

Aceste cuvinte vă repun în scaunul "emoţional" al şoferului. Cuvintele: "Eu sunt răspunzător de tot" vă comută imediat mintea de pe gândirea negativă, pe cea pozitivă. Ele vă permit să exercitaţi un control deplin asupra emoţiilor voastre¹. Ele vă fac să vă simţiţi calmi şi relaxaţi şi vă dau posibilitatea să vedeţi situaţia cât mai clar cu putinţă. Cuvintele "Eu sunt răspunzător de tot" vă fac să vă asumaţi răspunderea pentru propria voastră persoană si vă dau forţa de a face faţă situaţiei, într-un mod mult mai eficient.

Nu puteţi progresa mai mult decât aţi făcuţ-o până în acest moment, dacă emoţiile voastre negative rămân intacte. Nu este posibil să evoluaţi şi să vă ridicaţi la nivele mai mari de înţelegere şi de eficienţă, decât în măsura în care vă eliberaţi de acestea. Emoţiile voastre negative sunt asemeni unor forţe de gravitaţie mentală care vă menţin în realitatea prezentă. Trebuie să le lăsaţi în urmă.

OBLIGATORIU, NU OPTIONAL

Această asumare a responsabilității, ca și eliminarea sentimentelor negative care o însoțește, nu este opțională. Ea este obligatorie. Este esențială sănătății, fericirii și eficienței personale. Dezvoltarea unei atitudini mentale pozitive față de voi înșivă și față de viața voastră, caracterizată de eliminarea emoțiilor negative, este esențială dacă doriți să vă dezvoltați puterile mentale mai înalte. Emoțiile pozitive, constructive sunt la baza fericirii, a reușitei și longevității.

Pentru a începe procesul de limpezire a minţii, luaţi o pauză de câteva momente şi gândiţi-vă la întreaga voastră viaţă, trecută şi prezentă. Scoateţi la lumină şi analizaţi fiecare amintire sau situaţie care vă fac să aveţi un sentiment negativ. Apoi neutralizaţi orice negativitate asociată cu ele, repetând simplu: "Sunt răspunzător de tot".

Adevărul este că voi sunteţi răspunzători. Oricare ar fi dificultatea sau problema, singuri v-aţi implicat în ea. Aţi avut libertatea de a alege. O mai aveţi si acum. Probabil că, într-un anume moment, aţi ştiut că nu trebuie să faceţi acel lucru, însă aţi continuat. Astfel, sunteţi absolut şi 100% responsabili pentru situaţia în care vă aflaţi, pentru consecinţele deciziilor voastre.

Deseori, oamenii întreabă: "A accepta responsabilitatea nu este totuna cu a accepta învinovăţirea?" Răspunsul este că responsabilitatea priveşte mereu înainte, întotdeauna spre viitor, învinovăţirea priveşte mereu spre înapoi, în trecut şi caută vinovatul.

Responsabilitatea spune "data viitoare", sau "în viitor", sau "ce fac de acum înainte?" învinovăţirea spune "el a făcut-o", sau "ea a făcut-o", sau "ce bine era dacă ...". Responsabilitatea vă oferă o senzaţie de control, de încredere în propria persoană, un impuls spre acţiune, învinovăţirea vă face furioşi, frustraţi şi răzbunători.

Să presupunem că cineva vă lovește mașina, în timp ce stați la semafor. Legal, nu sunteți de vină. Sunteți însă răspunzători pentru modul în care reacționați în această situație. Sunteți responsabili pentru modul în care vă comportați. Puteți reacționa fie printr-o manifestare de supărare, de mânie, fie dând dovadă de maturitate, calm și control. Alegerea este a voastră. Chiar și felul în care vă simțiți este determinat de modul în care decideți să reacționați și nu de situație. Responsabilitate sau iresponsabilitate; alegerea vă aparține, întotdeauna a fost așa.

<u>NU MAI PUNEȚI FRÂNE</u>

De obicei, când vă gândiţi la responsabilitate în aceşti termeni, decideţi că, din acest moment, sunteţi gata să vă asumaţi întreaga răspundere pentru viaţa

voastră. Totuşi, aproape fiecare persoană mai poartă încă în sine cel puţin o experienţă negativă pentru care în nici un caz nu-şi asumă responsabilitatea. Fiecare persoană are o emoţie negativă preferată de care nu este dispusă să se despartă, asumându-şi răspunderea pentru emoţiile sale, sau pentru ceea ce s-a întâmplat.

Spuneţi ceva de genul: "Dacă aţi şti ce mi-a făcut cutare, nu mi-aţi mai cere să-mi asum responsabilitatea". Dar chiar aici este cheia. Existenţa continuă până şi numai a unei singure emoţii negative în conştient sau subconştient, este prin ea în-săşi suficientă pentru a sabota toate şansele de fericire. O singură emoţie de învinovăţire sau mânie vă poate tulbura pacea minţii, pe termen nelimitat.

Pentru a ilustra acest punct critic, imaginaţi-vă că tocmai aţi achiziţionat un Mercedes 600 SEL, direct din fabrică, cu dotări multiple şi perfectă din toate punctele de vedere. Există o singură problemă. La asamblarea sistemului de frânare s-a strecurat o greşeală şi una din roţile de pe faţă este blocată si nu se învârte. Să presupunem că decideţi să faceţi o probă şi să plecaţi cu maşina. Vă aşezaţi la volan, porniţi motorul, băgaţi în viteză şi apăsaţi pe acceleraţie. Dacă totul este perfect, cu excepţia acelei frâne care e blocată, ce se va întâmpla când apăsaţi pe acceleraţie?

Răspunsul este că vă veţi învârti pe loc, în jurul roţii blocate. Maşina se va roti, iar şi iar. Indiferent cât de tare apăsaţi pedala de acceleraţie, sau cât de mult răsuciti volanul, pur si simplu vă învârtiti în cerc.

Lumea noastră este plină de oameni care sunt exact ca această maşină nouă, iar voi puteți fi unul dintre ei. Pot fi inteligenți, chipeşi și bine educați - și, aparent, totul le merge bine - însă viețile lor par să se învârtă în cerc. Aproape invariabil, aceasta se întâmplă pentru că se agață de cel puțin o experiență-cheie din trecutul lor, pentru care refuză să-și asume responsabilitatea, încă mai blamează pe cineva sau ceva pentru o suferință din trecut.

Am vorbit cu persoane în vârstă de cincizeci de ani, care sunt încă furioase şi pline de resentimente pentru ceva ce li s-a întâmplat în copilărie. Această amărăciune nerezolvată afectează relaţiile cu partenerii de viaţă, cu copiii, cu colegii si prietenii. Ea se manifestă prin boli psihosomatice - si, în cazuri extreme, poate să conducă la deces prematur.

Psihoterapia are menirea de a ajuta oamenii să depăşească aceste sentimente nerezolvate de mânie, vină si resentimente. Pacientul este vindecat atunci când poate identifica ce anume îl ține pe loc, când priveşte cu sinceritate situația respectivă și o poate depăși. Puteți face același lucru, prin identificarea oricăror sentimente negative pe care le aveți față de cineva, asumându-vă responsabilitatea pentru situația respectivă și, apoi, eliberând-o. Veți descoperi că, imediat ce veți proceda astfel, v-ați vindecat.

DATI MAI DEPARTE

Cu toţii devenim ceea ce propovăduim. Odată ce aţi început să acceptaţi responsabilitatea pentru fiecare aspect al vieţii voastre, încurajaţi-vă prietenii şi colegii să facă şi ei acelaşi lucru. Când oamenii vă povestesc despre problemele şi frustrările lor, simpatizaţi cu ei şi apoi amintiţi-le: "Sunteţi singurii răspunzători!"

Poate că unul dintre cele mai drăguţe lucruri pe care le puteţi face pentru un prieten adevărat este să-i reamintiţi de bunul lui simţ, amintindu-i că este răspunzător. Când o persoană se lamentează, răspundeţi cu: "Eşti răspunzător; ce ai de gând să faci în această situaţie?" Nu încercaţi să daţi sfaturi. Probabil că nu le doreşte - şi oricum vor fi ignorate. Ascultaţi doar. Fiţi plini de compasiune. Apoi încurajaţi persoana respectivă să-şi asume responsabilitatea şi să facă ceva în acest sens.

La un moment dat, soția mea, Barbara, a dorit să fie consilier și, cu timpul, psiholog sau psihoterapeut. Si-a dorit să ajute oamenii să-și depășească problemele, își petrecea multe ore ascultându-și prietenii și sfătuindu-i cât de bine putea. Le acorda cele mai bune îndrumări și sfaturi pentru a-i ajuta să depășească dificultățile.

Ori de câte ori eram implicat în aceste "şedinţe de consiliere", mai ales cu prietenii şi colegii ei, doream să evit orele lungi de disecare a situaţiei şi mergeam direct în miezul problemei, spunându-le: "Eşti răspunzător; ce ai de gând să faci în această situaţie?"

Pentru Barbara, acesta era un mod de abordare prea simplist. Mi-a spus că nu ofer suficientă atenție complexității diferitelor situații cu care se confruntau acești oameni. A fost uimită să constate cât de mulți prieteni și-au revenit, după nesfârșite ședințe de consiliere. Ei au acționat la scurt timp după ce li s-a spus, cu cuvinte clare, că sunt răspunzători și că depinde de oi dacă vor să facă ceva în situațiile în care se găseau.

Acum, eu şi soţia mea folosim o glumă. Când Barbara ia prânzul cu o prietenă care are o problemă sau greutăţi personale şi eu o întreb ce i-a spus persoanei respective să facă, ea răspunde: l-am dat "sfatul".

Este mult mai simplu, funcționează mai bine și este mai ușor pentru fiecare persoană implicată. Sfatul este: "Ești răspunzător; ce ai de gând să faci în această situatie?"

Deveniţi propriul vostru psihoterapeut repetându-vă mereu: "Sunt răspunzător, sunt răspunzător, sunt răspunzător". Apoi, daţi "sfatul" şi altora care au probleme. Spuneţi doar: "Eşti răspunzător; ce ai de gând să faci în această situaţie?" Lăsaţi-i să-şi vadă de viaţa lor, ca şi voi să vă puteţi vedea de a voastră.

EXERCITIU DE APLICATIE PRACTICĂ

Luaţi o coală de hârtie şi trasaţi o linie pe mijloc, de sus până jos. în partea stângă faceţi o listă cu fiecare persoană sau situaţie pentru care aveţi sentimente negative. Numerotaţi-le.

Pe partea dreaptă a colii, scrieţi propoziţii care încep cu "sunt răspunzător pentru aceasta, deoarece ..." şi completaţi propoziţiile. Faceţi acest lucru pentru fiecare punct şi fiţi cât se poate de severi cu voi înşivă. Fiţi brutal de sinceri şi de cinstiţi. Scrieţi fiecare motiv care să arate că aţi putea fi responsabil pentru ceea ce s-a întâmplat. Faceţi acelaşi lucru pentru fiecare situaţie negativă din trecut sau prezent.

Când aţi terminat exerciţiul, veţi descoperi cu uimire cât de pozitiv gândiţi şi cât de mult controlaţi totul. Veţi fi eliberaţi de poverile mentale pe care le-aţi purtat atâta vreme.

A NU VĂ MAI STA ÎN PROPRIA CALE

Cheia de aur pentru pace interioară și succes, în special în relaţiile cu alţii, se află în voi înşivă și în reacţiile pe care le aveţi faţă de ceea ce se întâmplă în jurul vostru. Există un principiu indispensabil pentru dezvoltarea unei conştiinţe superioare şi pentru folosirea deplină a tuturor puterilor mentale. El vă permite să eliminaţi, în mare parte, emoţiile negative de orice fel şi să vă asumaţi întreaga responsabilitate pentru tot ceea ce faceţi. Acest principiu vă va elibera de povara nenumăratelor probleme din trecut, începând chiar din copilărie, vă va face să aveţi un caracter frumos şi nobil şi vă va transforma în tipul de persoană pe care oricine şi-ar dori-o alături şi cu care toţi vor dori să semene. Mii de absolvenţi ai seminarului meu mi-au spus că aplicarea acestui principiu le-a revoluţionat vieţile -aşa cum sunt sigur că se va întâmpla şi în cazul vostru. Veţi învăţa acest principiu în

capitolul de față.

Tot ceea ce sunteţi astăzi este rezultatul modului vostru obișnuit de a gândi. Așa cum afirmă Legea corespondenţei, lumea voastră exterioară este manifestarea fizică a lumii voastre interioare. Tot ceea ce vedeţi în jur - sănătatea, relaţiile cu ceilalţi, cariera, familia şi realizările voastre fizice - sunt o expresie a modului în care gândiţi.

Comportamentul, atitudinile, valorile şi obiceiurile gândirii se învață. Nu le aveați, atunci când ați venit pe lume. Le-ați învățat ca rezultat al inducerii lor repetate, de-a lungul a mulți ani. Si, întrucât au fost învățate, vă puteți și dezvăța de ele. Vă puteți debarasa de obiceiurile gândirii care nu sunt compatibile cu persoana care doriți să fiți, sau cu scopurile pe care doriți să le realizați.

Sentimentul de optimism este absolut necesar pentru a obţine succes şi fericire. Totuşi, mulţi dintre noi suntem copleşiţi de emoţii negative de tot felul - mai ales de furie, teamă, îndoială, invidie, resentimente, iritabilitate, nerăbdare, intoleranţă şi gelozie, în pofida celor mai bune intenţii ale noastre, aceste emoţii negative au tendinţa să izbucnească pe neaşteptate - adesea în cele mai rele momente cu putinţă - şi să ne facă să acţionăm în moduri pe care le regretăm mai târziu.

Emoţiile negative sunt sentimente si reacţii care au fost învăţate la fel ca oricare dintre obiceiuri. Tot aşa vă puteţi şi dezbăra de ele, dacă deţineţi cheia lacătului care le ţine blocate.

Totuşi, pentru a vă dezvăţa de ele, trebuie să înţelegeţi în primul rând factorii psihologici care creează un mediu propice dezvoltării lor.

Din fericire, în mintea subconştientă nu există un loc permanent pentru emoţiile negative. Dacă emoţiile negative ar deveni permanente, n-ar mai exista nici o speranţă pentru a vă îmbunătăţi temperamentul sau personalitatea prin eforturi proprii. Ele sunt emoţii hoinare, ce pot fi alungate folosind procedeul corect.

MEDIUL PROPICE

Tot aşa cum nu vă naşteţi cu un concept de sine, nu vă naşteţi nici cu emoţii negative. Pe măsură ce creşteţi, învăţaţi să le căpătaţi. De obicei, învăţaţi emoţiile negative care sunt cel mai des întâlnite în familia voastră. Imitaţi emoţiile şi reacţiile negative ale tatălui, ale mamei - sau ale amândurora. Imitaţi emoţiile negative ale celor cu care vă identificaţi. Dacă cineva vă sugerează că modul vostru de a acţiona este nepotrivit, le tăiaţi vorba spunându-le: "Aşa sunt eu".

Deseori, ați avut anumite idei negative de atât de mult timp, încât nici mai sunteți conștient de ele și nici nu mai știți de unde au apărut inițial. Dar puteți fi siguri de un singur lucru: nu v-ați născut cu ele. Nu sunt permanente. Dacă doriți, vă puteți elibera de aceste idei.

RĂDĂCINILE NEGATIVITĂȚII

Avem o predispoziţie pentru emoţii negative, ca urmare a două experienţe care au loc devreme în viaţă. Prima este critica distructivă. Critica distructivă a provocat mai mult rău şi a distrus mai mulţi oameni decât toate războaiele din istorie. Diferenţa este că războaiele ucid corpurile fizice, în timp ce critica distructivă distruge persoana lăuntrică şi din om rămâne doar un trup în mişcare. Practic, fiecare problemă pe care o aveţi cu voi înşivă sau cu ceilalţi, îşi are rădăcinile întrun anumit incident în care ceea ce reprezentaţi ca fiinţă - valorile si principiile voastre - a fost atacat de un gen sau altul de critică.

Până la vârsta de 6 ani, copiii sunt deschişi şi vulnerabili la influenţa persoanelor importante din viaţa lor. Ei nu au capacitatea de a face deosebirea dintre criticile şi aprecierile adevărate sau false. Mintea copilului este o tăbliţă de lut

pe care părinții și frații scriu și lasă urme. Cu cât emoțiile sunt mai intense, cu atât se adâncesc mai tare urmele.

Când creşteţi şi vi se dezvoltă capacitatea de discriminare, puteţi "evalua sursa" care vă induce lucruri negative. Dacă cineva vă critică, sau nu este de acord cu voi, puteţi să priviţi de la distanţă şi să judecaţi dacă evaluarea este validă. Puteţi alege să acceptaţi ceea ce consideraţi că este util şi să respingeţi restul.

Când sunteţi copil nu aţi avut o astfel de capacitate, întrucât vă aflaţi încă în procesul de a afla cine sunteţi, vă comportaţi ca un mic burete. Absorbiţi evaluările celor mai importante persoane din jurul vostru, ca şi cum aceştia v-ar spune adevărul absolut, ca şi cum ele ar fi cu adevărat în poziţia de a vă cunoaşte adevăratul caracter şi adevăratele voastre capacităţi. Cu cât preţuiţi mai mult dragostea şi respectul lor, cu atât e mai posibil să acceptaţi părerea lor despre voi ca fiind o evaluare justă a caracterului şi meritelor pe care le aveţi. Si, odată ce aţi acceptat că ceva ce se spune despre voi este adevărat, începeţi să vă vedeţi în lumina acelei păreri.

Mintea voastră încearcă să vă servească, validând ceea ce decideţi că este corect pentru voi. Ea vă sortează şi vă verifică percepţiile. Vă face să vedeţi exemple care vă "justifică" convingerile dar, în acelaşi timp, să ignoraţi experienţele care le contrazic.

Dacă vi s-a spus mereu "eşti un copil rău", sau "nu pot avea încredere în tine", ori "eşti un mincinos" (toţi copiii spun minciuni, întrucât aceasta face parte din modul lor de a învăţa cum să interacţioneze cu ceilalţi), începeţi să credeţi că aceste critici sunt probe de netăgăduit despre personalitatea voastră reală. Dacă le acceptaţi în mod conştient, ele sunt apoi accep-ţaţe de mintea subconştientă, unde sunt înregistrate ca instrucţiuni pentru comportamentul vostru viitor.

Când eram copil şi adolescent, mi s-a spus că nu voi valora niciodată prea mult si că eram o mare dezamăgire pentru părinții mei. Fără să vrea, ei m-au judecat folosind standarde imposibil de înalte. Neînțelegând că toți copiii sunt nişte mici ființe care învață și fac încontinuu greșeli, ei aveau pretenția unui anumit comportament din partea mea, primul lor copil, comportament pe care nu eram capabil să-l ofer.

Când am devenit tată, m-am hotărât să nu le fac copiilor mei ceea ce au făcut părinții mei cu mine. în schimb, le spun zilnic cât de mult îi iubesc și că eu cred că sunt cei mai buni copii din lume. Când mergem cu mașina împreună, eu vorbesc cu Barbara ca și cum ei n-ar fi în mașină și îi spun ce norocoși suntem să avem copii atât de minunați, în particular, îi șoptesc fiecăruia în parte: "Ești cel mai bun din lume!"

Chiar şi atunci când trebuie să-i cert, încep prin a le spune: "Vă iubesc mult, însă nu e bine să faceţi asta, deoarece aţi putea suferi" - sau orice altceva este necesar.

Părinții critică cu intenția de a-si ajuta copilul, de a-i îmbunătăți performanțele. Dar, întrucât critica distructivă scade respectul copilului față de sine și afectează negativ conceptul de sine, de fapt, randamentul general al copilului scade, încrederea în sine scade. Crește, însă, probabilitatea ca acesta să tacă greșeli, în cazul în care copilul este criticat prea des, sau în cazul în care critica este însoțită de o mare emoție, copilul devine neliniștit si temător și va evita să mai facă lucrurile pen-iru care a fost criticat.

În cel mai rău caz, copilul devine hipersensibili nesigur şi îi va fi teamă, de fiecare dată când va trebui să încerce ceva nou. Când copilul va creşte, va fi extrem de sensibil la critici de orice fel şi va reacţiona cu furie şi în mod defensiv la orice sugestie sau dezaprobare din partea partenerului de viaţă, a şefului, a unui prieten sau a unui coleg.

Fiecare are zone în care este hipersensibil, de obicei acelea în care au cea mai mare investiție emoțională - ca de exemplu, familia sau cariera. Unul dintre lucrurile cele mai importante pe care le puteți face pentru voi, este să vă dezvoltați o anumită obiectivitate sau detaşare de critică în aceste domenii, învățați să evaluați opiniile altora, fără implicare emoțională. Nu este uşor, însă vă scutește de mult chin şi suferință. Capacitatea de a evita să fie extrem de afectată de critica celorlalți este o calitate cheie a unei persoane realiste şi care reuşește în viață.

DISTRUGĂTORUL FERICIRII

Al doilea factor care vă predispune la emoţii negative este lipsa iubirii. Cea mai traumatizantă experienţă pe care o poate suferi un copil este atunci când un părinte, sau amândoi, îşi retrag iubirea. Când părinţii se adresează copilului cu mânie şi dezaprobare, copilul este înspăimântat. El se simte neliniştit şi înfricoşat, instabil din punct de vedere emoţional, întrucât copilul are atâta nevoie de dragostea părinţilor, atunci când aceasta îi este retrasă din anumite motive, copilul se ofileşte lăuntric. Dacă dragostea este retrasă pe o perioadă nelimitată, sau este oferită sporadic, acest lucru provoacă probleme grave de personalitate, care se manifestă prin izbucniri de furie şi negativism în viaţa adultă.

Dacă în timpul în care vi se formează personalitatea nu ați primit suficientă iubire, din punct de vedere cantitativ și calitativ - și majoritatea oamenilor nu au primit-o - o veți căuta întreaga viață. Veți simți permanent o deficiență emoțională, un dor, o nesiguranță pe care vă veți strădui să le satisfaceți sau să le compensați.

Veţi căuta iubirea necondiţionată în toate relaţiile voastre şi vă veţi simţi încordaţi şi stânjeniţi, atunci când dragostea se va întrerupe sau vi se va refuza. întocmai cum copiii cu deficienţă de calciu au rahitism ale cărui urmări se pot vedea în foma picioarelor, atunci când devin adulţi, lipsa afecţiunii în copilărie se manifestă prin emoţii negative.

TREI CONDIȚII

Pentru ca un copil să se simtă pe deplin iubit, este necesară existența a trei condiții. Absența uneia dintre ele va apărea în adolescență si la maturitate sub forma unui sentiment de nesiguranță, emoții negative si un comportament distructiv.

Prima condiție pentru o dezvoltare emoțională sănătoasă este ca fiecare părinte să se iubească pe sine. Părinții nu vă pot oferi mai multă dragoste decât au pentru ei înşişi. Dacă mama sau tatăl nu se plac pe ei înşişi foarte mult, vor avea puţină iubire să vă ofere. Regula este că părinții cu un concept de sine dezvoltat cresc copii cu un concept de sine dezvoltat - în timp ce părinții cu un concept de sine scăzut cresc copii cu un concept de sine scăzut. Cum este în interior, aşa e si în exterior. Conceptele de sine ale copiilor oglindesc conceptele de sine ale părinților.

Părinții voștri v-au oferit toată dragostea pe care o aveau și nu au reținut nimic din ea. Pur și simplu, nu aveau mai mult de dat. Nu puteați face nimic pentru a obține mai mult decât ați primit. Ați primit tot ce era de primit.

A doua condiţie necesară pentru ca orice copil să se simtă cu adevărat iubit, este ca părinţii sase iubească unul pe celălalt. Copiii învaţă despre iubire experimentând-o direct, sau observând cum se manifestă ea în familiilor lor. Se spune că cel mai frumos lucru pe care un tată îl poate face pentru copiii săi este să o iubească pe mama lor - reciproca fiind şi ea valabilă. Când copiii cresc într-o casă în care părinţii se iubesc în aşa fel încât copiii să poată observa si trăi acest sentiment, este foarte probabil că, mai târziu, aceştia vor avea sentimente de siguranţă şi încredere în propria lor persoană.

Observând, în propria familie, relaţia de acest tip, învăţaţi cum să comunicaţi, la maturitate, cu o persoană de sex opus. Dacă aţi crescut într-o casă în care părinţii nu s-au iubit, veţi petrece primii câţiva ani ca adult, învăţând cum să comunicaţi cu o altă persoană, prin metoda încercărilor şi eşecurilor, în ziua de astăzi, multe căsătorii sunt "mariaje de probă" în care partenerii învaţă ce înseamnă să fii căsătorit. Ei află ce anume îşi doresc sau nu de la partener şi cum să procedeze pentru ca o relaţie să funcţioneze.

A treia condiție pentru ca un copil să se simtă pe deplin iubit, este ca părinții să iubească copilul. Acesta este cel mai sensibil subiect cu care se confruntă orice adult. Problema este că mulți dintre părinții noștri nu ne-au iubit. Ei au dorit să o facă, au intenționat să o facă, au planificat totul, dar nu au reușit cu adevărat. Probabil că nu au avut timp sau energie emoțională necesară, sau interes - sau poate au avut și ei conflicte nerezolvate cu propriii lor părinți sau cu partenerii de viață, ceea îi face să le fie imposibil să-și manifeste iubirea pentru noi, copiii.

Mulţi părinţi nu-şi plac foarte mult copiii. Uneori, aceasta se întâmplă deoarece ei pornesc de la ideea că rolul copiilor este să le îndeplinească lor aşteptările. Adesea, dacă personalitatea copilului este puternică, părinţii iau aceasta ca pe un afront personal. Ei reacţionează criticând copilul, sau retrăgându-i iubirea. Dacă fac acest lucru suficient de multă vreme, cu timpul devine obișnuinţă. Părinţii îşi fac un obicei din a-i tolera şi critica pe copii, în loc să-i iubească şi să-i alinte.

Este important să ştiţi că, şi dacă părinţii v-au iubit, şi dacă nu, sunteţi o persoană de valoare şi demnă de a fi iubită. Dragostea părinţilor sau lipsa acesteia nu spune nimic despre potenţialul vostru înnăscut. Părinţii sunt ceea ce sunt. Fac şi ei ce pot. Cel puţin,

v-au adus pe lume și v-au dat șansa de a trăi. A accepta faptul că un părinte (sau ambii) nu v-a iubit deloc (sau nu v-a iubit suficient) este un pas important pentru a atinge o maturitate deplină.

Cei mai mulţi oameni adulţi au crescut în medii în care au fost victime ale criticii distructive şi au suferit, într-un fel sau altul, de lipsa iubirii. Dacă acesta este cazul vostru, eraţi prea mici pentru a vă da seama de ce se întâmplă acest lucru. Voi doar aţi receptat mesajul că "dintr-un motiv sau altul, mama şi tata mă critică şi nu mă iubesc. Din moment ce ei mă cunosc mai bine decât oricine, înseamnă că am făcut ceva rău".

Critica distructivă, combinată cu lipsa de iubire, creează emoţia negativă a vinovăţiei. Vina este problema emoţională majoră a secolului nostru. Ea este cauza principală a celor mai multe boli mentale, a nefericirii şi aproape a tuturor celorlalte emoţii negative. Un copil care se simte vinovat crede că nu valorează prea mult, că, de fapt, nu are valoare. Critica distructivă şi lipsa de iubire insuflă în subconştientul copilului sentimentul lipsei de valoare ca persoană.

Vina este folosită de oameni, în mod deliberat, din două motive: pedeapsă și conîrol. A învinovăți pe cineva este o metodă foarte eficientă de pedeapsă emoţională. Ea este o parte esenţială a învăţăturilor religioase negative și este folosită de mulţi părinţi pentru a-şi face copiii să se simtă prost, lipsiţi de valoare şi nesemnificativi.

Vina este folosită și ca instrument de control sau manipulare. Dacă reușiți să faceți o persoană să se simtă vinovată, îi puteți controla emoțiile și comportamentul. Dacă reușiți s-o faceți să se simtă suficient de vinovată, o puteți determina să facă pentru voi lucruri pe care nu le-ar face în absența acelor sentimente de vinovăție.

Mamele se pricep adesea foarte bine să folosească sentimentul de vinovăție. Obișnuiam să spun că mama mea are centura neagră în manipularea prin vinovăție și că a făcut studii speciale în domeniu. Mama a învățat de la mama sa cum să

folosească învinovățirea ca instrument de interacțiune, care, la rândul ei, a învățat de la mama sa - și tot așa, de la o generație la alta. Deseori, și tații se pricep la fel de bine să folosească sentimentul de culpabilitate.

MANIFESTĂRILE VINOVĂȚIEI LA ADULȚI

Dacă aţi fost crescuţi în circumstanţe care v-au indus sentimente de vinovăţie, veţi trăi sentimentul vină în câteva moduri diferite.

Prima şi cea mai obişnuită manifestare a vinei o constituie sentimentele de inferioritate, că nu vă găsiți locul în lume şi că nu meritați nimic pe plan personal. Vi se pare că nu meritați să vi se întâmple lucruri bune. De fapt, dacă vi se întâmplă succesiv mai multe lucruri bune, vă simțiți extrem de incomod. Vă simțiți scoşi în afara zonei voastre de confort, considerând că sunteți o persoană lipsită de merite si, probabil, veți adopta un comportament de autosabotaj, pentru ca să nu vi se mai întâmple nimic bun în viață.

Adevărul este că meritați toate lucrurile bune care vi se întâmplă, atunci când vă concentrați asupra a ceea ce doriți si îndepărtați din gând ceea ce nu doriți. Aceste sentimente de inferioritate, de neadaptare si lipsă de valoare sunt deseori exprimate prin cuvinte precum: "Nu sunt suficient de bun". Unii psihologi le numesc "teama de succes". Teama de succes este, pur si simplu, o modalitate de a spune că, din cauza sentimentelor profunde că propria voastră persoană nu are nici o valoare, orice realizare care contravine convingerilor voastre care vă autolimitează, vă face să vă simțiți incomod.

Foarte des, oamenii muncesc extrem de mult pentru a obţine succesul dorit. Ei muncesc multe ore şi fac multe sacrificii. Totuşi, tocmai când sunt aproape să-şi atingă scopurile, li se întâmplă ceva rău. Acţionează, conştient sau nu, în aşa fel încât îşi taie singuri craca de sub picioare.

Agentul de vânzări care e pe punctul să încheie afacerea vieţii lui, face un accident de maşină. Avocatul care e pe punctul de a semna un mare contract, îşi uită în taxi servieta cu singurul exemplar al contractului. Mulţi oameni devin alcoolici, iau droguri, sau au relaţii extraconjugale, în încercarea de a reuşi în pofida convingerilor interioare că nu au valoare personală.

A doua manifestare a vinovăției în cazul adulților este autocritica distructivă și faptul că se consideră niște învinși. Dacă o persoană este criticată în perioada de creștere, ea va ajunge repede să se autocritice și va continua să o facă toată viața. Adesea auziți oameni care spun: "Mereu ajung târziu", "Nu mă pricep la cifre", "Nu sunt foarte bun la asta". Ei își induc încontinuu idei negative care au puțină susținere în realitate, sau chiar deloc. Repetând mereu ce li s-a spus despre ei, totul se transformă în realitatea lor credibilă.

Mintea subconștientă acceptă tot ce spuneţi despre voi si consideră că este adevărat. Când vă criticaţi în mod constant, subconștientul preia cuvintele voastre drept comenzi. Cuvintele şi acţiunile voastre ulterioare sunt conforme cu modul în care vă autocriticaţi. Vă veţi comporta în exterior în acelaşi mod în care vă vorbiţi vouă înşivă în interior.

Al treilea mod în care demonstrați că ați crescut cu sentimente de vină este că vă lăsați manipulați cu uşurință de vinovăție. Sunteți o pradă uşoară pentru iritarea sau nerăbdarea pe care alții le folosesc pentru a vă manipula comportamentul. Chiar și persoanele care nu vă cunosc vă pot apăsa "butoanele vinovăției", făcânduvă să vă simțiți prost, sau chiar să acceptați cerințele lor. Sunteți marionete, iar acuzatorul devine păpusarul.

Practic, toate solicitările caritabile se bazează pe folosirea abilă a vinovăției pentru a vă manipula sentimentele, pentru a vă face să credeți că nu meritați

standardul vostru de viață și realizările obținute.

Şoferii de taxi, chelnerii şi însoţitorii de zbor folosesc vinovăţia pentru a vă putea controla comportamentul. Eu ştiu, de exemplu, că în timpul zborului cu avionul pierdem, pe oră, o jumătate de litru de apă prin deshidratare. De aceea, în timpul călătoriei cu avionul beau multă apă. Cer încontinuu să mi se umple paharul cu apă. Multor stewardese le displace acest lucru. Ele ştiu totul despre deshidratare şi sunt avertizate ca, pe timpul zborului, să bea tot timpul lichide. Dar nu doresc să facă efortul suplimentar de a vă reumple paharele cu apă. Astfel că, în loc să întrebe "Mai doriți și altceva?", ele întreabă "Asta e tot?"

Dacă mai cereţi apă, vor ofta din greu, ca si cum le-ai cere să care o valiză foarte grea şi merg să vă aducă. Când vin înapoi, au tendinţa să vă vorbească dur şi dezaprobator, încercând să vă descurajeze să mai cereţi ceva, astfel încât să se poată reîntoarce la locul lor ca să-si continue lectura preferată.

Trebuie să fiți conștienți de modul în care vinovăția este folosită ca un instrument pentru a vă influența.

Vedeţi acest lucru pretutindeni.

Poetul W. H. Auden scria: "Celor care li s-a făcut mult rău, fac și ei rău, la rândul lor".

A patra manifestare a vinovăției o reprezintă faptul că îi învinovățim și îi condamnăm pe alții. Dacă ați fost crescuți ca victime ale vinovăției, fiind încontinuu criticați și blamați, când deveniți adulți, veți folosi vinovăția ca un mod de a comunica cu ceilalți. Mulți părinți folosesc vinovăția exclusiv pentru a-i determina pe copiii lor să facă ce doresc ei. Mulți șefi se bazează pe vinovăție ca metodă principală de a controla.

A cincea manifestare a vinovăției - si poate cea mai obișnuită - este dezvoltarea "complexului de victimă". Persoana se simte victimă și vorbește ca o victimă. Persoanele care au sentimente adânci de vină își cer mereu scuze. Ele spun mereu: "îmi pare rău", în plus, folosesc "limbajul de victimă" - moduri de a vorbi care sunt adevărate pledoarii pentru "nevinovăție".

Probabil că cele mai obișnuite forme ale limbajului de victimă sunt propoziții de genul: "Nu pot", sau "Trebuie să ...", ori exprimări combinate: "Trebuie, dar nu pot; nu pot, dar trebuie".

O altă formă a limbajului de victimă este verbul "a încerca". Ori de câte ori oamenii spun: "Voi încerca", ei se scuză, din pornire, pentru nereuşită. Ei transmit convingerea că vor eşua în tot ceea ce spun că vor încerca să facă. Iar voi ştiţi, intuitiv, că aceste cuvinte sunt semnale pentru eşecul ce urmează.

Dacă aţi merge la un avocat şi l-aţi ruga să vă apere în-tr-un proces, iar acesta ar examina căzui şi ar spune: "Ei bine, încerc", cum v-aţi simţi?

Dacă aţi merge la un doctor cu o afecţiune gravă şi i-aţi spune: "Sper că mă puteţi ajuta", iar el ar răspunde: "Ei bine, am să încerc", atunci va trebui să cereţi şi părerea altui medic.

Cuvintele "Voi încerca" înseamnă "Voi da greş si vreau să știi asta dinainte, astfel încât să nu vii la mine mai târziu si să spui că nu te-am avertizat. Dacă vei veni totuși, o să-ți amintesc că ți-am spus doar că voi încercă'.

În afacerile noastre, atunci când un furnizor spune că va încerca să facă ceva până la sfârșitul săptămânii, sau va încer-casa finalizeze un proiect până la o anumită dată, ni se aprind toate beculețele de alarmă. Ne dăm imediat seama că persoana respectivă plănuiește probabil să nu reușească. Revenim si insistăm ca aceste persoane să-și ia un angajament ferm, nu să spună că "va încerca". Să acceptați cuvintele "voi încerca" numai atunci când data limită sau rezultatele nu sunt chiar atât de importante pentru voi.

O altă formă a limbajului de victimă se află în cuvintele: "Aș dori". Ori de câte

ori rostiţi "Aş dori", înainte de împlinirea unui scop sau a unei dorinţe, îi daţi subconştientului vostru semnale că nu credeţi cu adevărat că veţi reuşi. Dacă spuneţi: "Aş dori să pot renunţa la fumat", sau "Aş dori să pot să slăbesc", ori "As dori să pot economisi bani", ceea ce spuneţi, de fapt, este: "Dar nu cred că, în cazul meu, acest lucru e posibil".

De câte ori folosiți limbajul victimei: "Nu pot", sau "Trebuie să ...", sau "Voi încerca", sau "Aş dori", sau "îmi pare rău", sau "Nu da vina pe mine", sau "Nu e vina mea", vă întăriți emoția negativă de vinovăție si o introduceți mai adânc în subconștientul vostru.

Luaţi chiar acum decizia să eliminaţi limbajul victimei din vorbirea voastră. Vorbiţi cu hotărâre si convingere. Spuneţi: "Voi face", sau "Nu voi face". Spuneţi "Vreau", în loc de "Trebuie să ...". Spuneţi mai ales: "Pot" sau "Voi face", în loc de "Nu pot" sau "Aş dori".

EULIBERAȚI-VĂ PE SEMTIMEMTUL DE VINOVĂȚIE

Cum vă debarasați de sentimentele de vinovăție care vă împiedică să fiți fericiți? lată cinci lucruri care le puteți face.

<u>Primul:</u> eliminaţi critica autodistructivă din gânduri si din conversaţie. Refuzaţi să spuneţi ceva depreciativ la adresa voastră. Refuzaţi să spuneţi despre voi ceva care nu doriţi cu sinceritate să fie şi adevărat, în acelaşi timp, refuzaţi să permiteţi cuiva să vi se adreseze într-un mod negativ.

Dacă cineva vă critică, spuneţi-i simplu: "Aş aprecia dac ă nu mi-ai vorbi astfel, deoarece nu acesta este adevărul".

Amintiţi-vă că mintea subconstientă absoarbe în mod constant informaţii şi le integrează ca parte a dezvoltării conceptului vostru de sine. Dacă permiteţi cuiva să spună ceva negativ despre voi, fără să reacţionaţi, subconştientul îl acceptă ca pe un adevăr despre voi şi înmagazinează informaţia pentru a întări sentimentele de vină şi inferioritate. Opiniile negative exprimate de voi înşivă sau de alţii, vă programează pentru un viitor eşec - dacă nu sunt anulate sau combătute.

Al doilea: refuzați să blamați pe cineva pentru orice. Asu-mați-vă întreaga responsabilitate pentru viața voastră și pentru tot ceea ce conține ea și în legătură cu care puteți face ceva. în cea mai mare parte a timpului, majoritatea oamenilor fac ceea ce cred ei că este corect. Nimic nu se câștigă prin critică, judecare sau lamentare. A-i critica și a-i blama pe alții nu înseamnă altceva decât să vă diminuați respectul de sine și vă întăriți propriile sentimente de vină și inferioritate. Când începeți să vă supărați pe cineva, folosiți Legea substituției și spuneți doar: "Nimeni nu este vinovat; doar eu sunt răspunzător".

Al treilea: refuzați să fiți manipulați de atitudinea acuzatoare a altora. De fiecare dată când cineva spune sau face ceva care vă face să vă simțiți vinovat și vă supuneți acestei atitudini, vă întăriți sentimentul de vinovăție și oamenilor le va fi mai ușor să vă manipuleze în viitor. Trebuie să aveți un respect decent pentru sentimentele și nevoile altora, dar aceasta nu înseamnă că trebuie să vă sacrificați integritatea voastră emoțională în fața lor.

Probabil că există cel puţin o persoană în viaţa voastră, sau poate chiar mai multe, care este obișnuită să interacţioneze cu voi făcându-vă să vă simţiţi vinovaţi. Poate fi mama, partenerul de viaţă, un şef sau un coleg. Vă puteţi afla într-o relaţie în care vinovăţia este principiul de bază. în oricare dintre aceste cazuri, voi sunteţi responsabili să schimbaţi starea de lucruri.

Există două metode pe care le puteți folosi ca să dezvă-țați pe cineva de obiceiul de a folosi vinovăția pentru a vă manipula sau controla.

<u>Prima,</u> și cea mai simplă, este folosirea tăcerii. Pentru a dansa un tango e

nevoie de două persoane. Dacă refuzați să răspundeți, jocul se va opri.

Data următoare când cineva încearcă să dea vina pe voi, păstraţi tăcerea. Nu spuneţi nimic. Refuzaţi să răspundeţi. Nu vă lăsaţi provocat. Amintiţi-vă că sunteţi obişnuiţi să răspundeţi automat la acuzaţii, apărându-vă sau scuzându-vă. Când vă exercitaţi controlul mental şi refuzaţi să reacţionaţi, deveniţi mai puternici şi mai capabili să vă confruntaţi cu persoana şi cu situaţia respectivă. Când o persoană vă întreabă ce aveţi de spus, replicaţi: "Nu am de gând să-ţi răspund la asta".

Fiţi poiiticoşi, prietenoşi şi amabili. Zâmbiţi, chiar dacă vorbiţi la telefon. Rezistaţi tentaţiei de a vă explica. Nu trebuie să spuneţi nimic, nu trebuie să daţi explicaţii în faţa nimănui. Voi hotărâţi cum reacţionaţi, însăşi sentimentul că trebuie să răspundeţi se bazează pe reacţia dată de tiparul vinovăţiei, care a fost indus în trecut.

A acuza și a fi acuzat sunt două acţiuni care funcţionează ca în jocul de tenis. Ele funcţionează atâta timp cât sunteţi dornici să trimiteţi mingea peste plasă. Puteţi opri jocul vinovăţiei prin tăcere - şi prin faptul că persistaţi în a tăcea.

Oamenii obişnuiţi să obţină ceea ce doresc prin folosirea învinovăţirii vor reacţiona rapid, cu mânie, la orice încercare a voastră de a schimba regula jocului. Ei vor deveni mai pretenţioşi şi mai îndârjiţi. Vor simţi imediat că sunt în pericolul de a pierde controlul, vor face tot ce se poate şi se vor folosi de toate armele din repertoriul lor pentru a vă îngenunchea. Se vor opune cu vehemenţă pierderii puterii asupra voastră. Fiţi pregătiţi pentru aceasta şi nu cedaţi.

Ceea ce vă doriți este fie o relație sănătoasă cu celălalt, fie nici una. Pentru a o obține, fiți dispuşi să schimbați mersul lucrurilor. Fiți gata să contracarați reacțiile negative ale persoanei respective, până când aceasta realizează că a acuza și a manipula nu mai sunt metode eficiente. Va fi nevoită să încerce altceva și acel altceva va însemna, aproape invariabil, o îmbunătățire.

A doua metodă pe care o puteţi folosi pentru a dezvăţa pe cineva de obiceiul de a acuza este tehnica de afirmare numită "stop joc". Este si simplă, si eficientă. Laîn-ceput, e nevoie de curaj şi voinţă, apoi funcţionează din ce în ce mai bine.

Când cealaltă persoană încearcă să vă manipuleze folo-sind învinovăţirea, spuneţi-i: "încerci să mă faci să mă simt vinovat?" Puneţi această întrebare pe un ton scăzut, neameninţător, chiar cu o nuanţă de uimire sinceră si curiozitate, ca si cum aţi fi surprins de o astfel de posibilitate.

Când m-am căsătorit cu Barbara, ne-am trezit că folosim acuzarea reciprocă drept un instrument permanent al interacțiunii dintre noi. Fiecare am procedat cinstit, pentru că așa eram obișnuiți - amândoi am fost crescuți într-un mediu în care vinovăția a fost limbajul obișnuit de control, iar noi ni l-am însușit foarte bine. Ridicam imediat vocile, chiar și la cea mai mică sugestie că s-ar putea să nu obținem ceea ce ne dorim, exact când dorim.

Din fericire, am recunoscut ce se întâmpla si am decis să aplicăm tehnica de "stop joc", pentru a ne elibera atât pe noi, cât şi căsnicia noastră. Modul în care aceasta a funcționat este simplu. Ori de câte ori unul dintre noi începea să folosească acuzațiile, din-tr-un motiv sau altul, cel acuzat îl oprea și întreba: "Vrei să mă faci să mă simt vinovat?"

Există în psihicul uman ceva care ştie că a învinui este un lucru rău. Nimeni nu învinuieşte, în mod conştient, pe cineva. Este un obicei pe care îl învăţăm când suntem copii şi pe care îl adoptăm ca adulţi. Am învăţat să facem orice funcţionează în relaţiile noastre cu ceilalţi şi, atâta vreme cât celălalt reacţionează, învinovăţirea funcţionează la fel de bine - dacă nu chiar mai bine - decât oricare alt comportament care ne ajută să-i determinăm pe ceilalţi să facă ceea ce dorim noi.

Când o întrebam pe Barbara: "încerci să mă faci să mă simt vinovat?", ea răspundea imediat: "Nu, sigur că nu".

Atunci, eu îi spuneam: "Bine, pentru că, un moment, am crezut că dai vina pe mine, și asta nu e bine".

Puţin mai târziu, când ea încerca din nou să mă acuze, o întrebam iar: "încerci să mă faci să mă simt vinovat?" Din nou ea nega, iar eu îi spuneam: "E bine, pentru că învinuirea nu este un mod de a menţine o relaţie".

Acest schimb de replici continua până când, exasperată, ea îmi răspundea la întrebare cu: "Da, asta fac!" Atunci, îi spuneam triumfător: "Ei bine, asta nu va merge!" Si acela era momentul de recunoaștere. Era semnalul nostru de a opri folosirea învinuirilor și de a ne întoarce la o discuție cinstită și deschisă a problemei respective. Faptul că încetam să mai folosim învinuirea ne dădea șansa de a ne liniști si de a discuta ca doi oameni maturi.

Procedând astfel, voi nu încercaţi să faceţi o persoană să se simtă vinovată pentru că v-a învinuit. Nu încercaţi să o pedepsiţi pentru că v-a făcut să vă simţiţi rău. Singurul vostru scop în folosirea tăcerii, sau a metodei de "doborâre a recordului", este să aduceţi persoana respectivă la un nivel mai înalt de conştientizare a comportamentului său. La acel nivel, puteţi să vă confruntaţi cu vinovăţia şi să începeţi s-o eliminaţi din relaţia voastră. Vă puteţi elibera de un sentiment care este la fel de distructiv şi pentru acuzator şi pentru victimă.

Al patrulea mod de a vă debarasa de vinovăție este să refuzați să discutați despre vinovăția altora. Refuzați să bârfiți sau să vorbiți despre "murdăriile" pe care le fac alți oameni. Refuzați să vă implicați în genul de conversații care folosesc expresii de genul "ce chestie cumplită a făcut cutare". Eliminați din discuțiile voastre bârfele si cuvintele muşcătoare. Amintiți-vă că tot ceea ce discutați sau gândiți are o influență asupra subconștientului si personalității voastre. Asigurați-vă că ceea ce spuneți despre alții este ceea ce doriți să fie adevărat și pentru voi. Discutați despre alții ca și cum ar fi de față si ați dori să-i faceți să se simtă bine.

<u>LEGEA IERTĂRI</u>I

A cincea metodă de eliminare a sentimentelor si reacţiilor de vinovăţie este si cea mai eficientă dintre toate. Este poate, cel mai puternic şi mai practic principiu care poate fi aplicat pentru a obţine fericire, sănătate, prosperitate si relaţii armonioase cu alţii. Este Legea iertării, pe care am menţionat-o mai devreme.

Legea iertării afirmă că suntem sănătoşi din punct de vedere mintal, direct proporțional cu măsura în care putem ierta și uita ofensele care ni se aduc. Incapacitatea de a ierta se află la baza vinovăției, resentimentelor și a majorității celorlalte emoții negative. A păstra ranchiună și a rămâne supărați pe oamenii care considerați că v-au rănit, constituie cauza majoră a bolilor psihosomatice. Incapacitatea de a ierta provoacă boli, care merg de la simple dureri de cap, la infarct, cancer și comoții cerebrale.

Pentru a vă realiza potențialul, pentru a vă dezvolta pe deplin capacitățile mentale si pentru a vă elibera energiile emoționale si spirituale, trebuie neapărat să iertați pe oricine v-a făcut vreodată să suferiți într-un fel sau altul. Trebuie să lăsați totul să treacă, să renunțați la mânie și la resentimente. Trebuie să refuzați să plătiți la nesfârșit pentru aceeași experiență nefericită. Trebuie să puneți dorința de a trăi o viață superioară, de a vă dezvolta un caracter superior și de a deveni o persoană de valoare, mai presus fe orice sentiment negativ pe care l-ați mai putea avea față de cineva.

Întrucât lumea exterioară reflectă adevărata voastră lume interioară, deoarece atrageți oameni și împrejurări care sunt în armonie cu gândurile voastre predominante, întrucât deveniți ceea ce gândiți, capacitatea de a ierta este una dintre calitățile indispensabile pe care trebuie să o dezvoltați, prin practică, clacă

doriți cu sinceritate să fiți fericiți, sănătoși și complet liberi.

PRACTICA IERTĂRII

Există în viaţa voastră trei oameni pe care trebuie să-i iertaţi, pentru a vă elibera de sentimentele negative de vinovăţie, inferioritate, insuficienţă, faptul că nu sunteţi vrednici, de resentimente si mânie. Când veţi ierta si uita de aceste trei persoane, veţi avea un sentiment de eliberare si bucurie, iar viaţa va începe să se deschidă pentru voi, într-un mod minunat.

Primele două persoane pe care trebuie să le iertaţi sunt părinţii voştri. Indiferent dacă ei mai trăiesc sau nu, trebuie să vă hotărâţi, chiar astăzi, să-i iertaţi pentru fiecare lucru pe care l-au făcut şi care v-a rănit. Trebuie să-i iertaţi pentru fiecare nedreptate si pentru fiecare gest urât sau act de cruzime pe care aţi simţit că le-au făcut faţă de voi. Trebuie să vă ridicaţi deasupra tuturor suferinţelor din copilărie si să vă eliberaţi de ele, acceptând faptul că părinţii au făcut tot ce au putut ei mai bine cu ceea ce aveau.

Aproape toţi suntem încă supăraţi sau trişti pentru ceva ce unul dintre părinţii noştri, sau ambii, au făcut în copilăria noastră. Multe persoane în jur de 40-50 de ani au încă o stare de disconfort emoţional, pentru că nu şi-au iertat părinţii. O viaţă plină de resentimente este un preţ cumplit de plătit pentru ceva care, oricum, nu mai poate fi reparat.

În multe cazuri, părinții noștri nici nu conștientizează ce anume au făcut pentru ca noi să fim încă supărați. De obicei, nu-și amintesc absolut nimic. Dacă le spunem de ce suntem încă supărați, ei vor fi adesea surprinși, deoarece nici măcar nu-și mai amintesc de evenimentul respectiv.

Există trei moduri de a vă ierta părinții. Primul este cel mai important și înseamnă a-i ierta în inimă. De fiecare dată când vă gândiți la un lucru pe care l-au făcut și care v-a rănit, folosiți Legea substituției și înlocuiți gândul, spunând "ÎI/O iert pentru tot".

De fiecare dată când vă amintiţi o experienţă dureroasă, anulaţi-o imediat, spunând: "ÎI/O iert pentru tot". Dacă veţi continua să-i iertaţi de fiecare dată când vă amintiţi incidentul, în curând veţi fi capabili să vă gândiţi la el fără să vă implicaţi emoţional, fără să mai aveţi sentimente negative, în cele din urmă îl veţi uita complet. Vă veţi elibera.

Al doilea mod de a vă ierta părinții este să-i vizitați pur și simplu, sau să le telefonați. Mulți dintre cei care au participat la seminarele noastre au mers și au discutat cu părinții lor despre ce anume au făcut aceștia și de ce sunt încă supărați. Apoi le-au spus: "Vreau să știți că vă iert pentru fiecare greșeală pe care ați făcut-o când m-ați crescut și că vă iubesc". Iertându-i, îi eliberați atât pe ei, cât si pe voi.

Al treilea mod în care vă puteți ierta părinții este să le scrieți o scrisoare, cu cât de multe detalii doriți, iertându-le fiecare greșeală pe care au făcut-o vreodată. Mulți părinți care nu au respect de sine speră că, într-o zi, copiii lor le vor ierta greșelile pe care le-au făcut, însă mulți nu sunt suficient de puternici să recunoască acest lucru.

Numai atunci când vă iertaţi complet părinţii, deveniţi pe deplin şi în totalitate adulţi. Până atunci, în interiorul vostru sunteţi încă un copil, încă depindeţi emoţional de ei. Numai atunci când eliberaţi experienţele nefericite, trăite în copilărie si adolescenţă, puteţi avea o relaţie matură cu părinţii voştri. Pentru majoritatea oamenilor, cei mai buni ani din viaţă alături de părinţi încep în ziua în care îi iartă şi lasă în urmă toate experienţele negative acumulate în perioada cât au stat în casa lor.

A doua persoană pe care trebuie să o iertaţi poate fi oricine altcineva. Trebuie să iertaţi necondiţionat fiecare persoană din viaţa voastră, care v-a rănit vreodată,

într-un fel sau altul. Trebuie să iertați - fără excepție - fiecare lucru rău, fără sens, negândit sau crud pe care cineva vi l-a spus sau l-a făcut. Refuzul de a ierta chiar și o singură persoană poate fi, în sine, suficient pentru a submina, sau chiar distruge, fericirea voastră viitoare.

Nu trebuie să vă placă acea persoană. Trebuie doar s-o iertaţi. Iertarea este un act perfect egoist: nu are nimic de-a face cu celălalt, are de-a face doar cu pacea voastră interioară, cu fericirea voastră, cu propriul vostru succes şi propriul vostru viitor. Poate cel mai stupid lucru cu putinţă este să fiţi încă supăraţi şi plini de resentimente faţă de o persoană căreia nu-i pasă deloc de voi. După cum a zis cineva: "N-am purtat ranchiună niciodată; în timp ce tu porţi ranchiuna, duşmanii tăi dansează".

Oricare ar fi situaţia, e sigur că v-aţi băgat singuri în ea. Indiferent dacă a fost o afacere, o investiţie, o slujbă sau o relaţie, voi aţi ales şi aţi luat deciziile care au făcut-o posibilă încă de la început şi e mai mult ca sigur că n-ar fi putut avea loc fără participarea voastră activă. Aţi fi putut-o opri. Aţi fost responsabili. Aţi fost liberi să alegeţi şi, din nefericire, aţi ales în mod greşit. Acum, lăsaţi-o să plece.

Chiar dacă nu aţi avut nimic de făcut în privinţa ei, chiar dacă aţi fost o terţă persoană total nevinovată, sunteţi, totuşi, responsabili pentru modul în care reacţionaţi. Sunteţi responsabili pentru voi si sentimentele voastre. Sunteţi liberi să decideţi ce faceţi începând cu acest moment - iar cea mai bună tactică dintre toate este să iertai.

SCRISOARE

Dacă aveţi o relaţie sau o căsnicie cu probleme pe care nu le-aţi depăşit încă, iată o tehnică pe care o puteţi folosi şi care se numeşte, simplu "scrisoarea". Ea se predă acum în câteva locuri - si este extrem de puternică si eliberatoare.

Primul lucru pe care trebuie să-l faceţi este să-i scrieţi persoanei respective o scrisoare. Ea este compusă din trei părţi si poate fi cât de lungă sau scurtă doriţi, în prima parte spuneţi: "îmi asum întreaga responsabilitate pentru relaţia noastră. Mam implicat singur în ea şi nu am scuze". Refuzaţi să menţionaţi cât de nevinovaţi şi de mâhniţi sunteţi - aşa cum aţi fi făcut în trecut.

În a doua parte a scrisorii, scrieţi: "Te iert pentru tot ce mi-ai făcut şi m-a rănit într-un fel sau altul". Câteodată este o idee bună să enumeraţi toate lucrurile pentru care vă iertaţi partenerul. O doamnă pe care o cunosc, care a folosit această tehnică, a enumerat pe opt pagini toate lucrurile pentru care îşi ierta fostul soţ. în încheiere, scrieţi: "îţi doresc numai bine". Apoi scrieţi numele şi adresa, duceţi-l la cutia postală si expediaţi-l.

Din momentul în care veţi lăsa scrisoarea să alunece în cutie, veţi avea o senzaţie de libertate si de bucurie pe care nu vi le puteţi imagina, în acel moment, relaţia se va termina si veţi fi pregătiţi să vă continuaţi restul vieţii voastre sentimen- tale. Până în acel moment, aţi fost prinşi în nisipurile mişcătoare ale furiei nerezolvate si resentimentelor care însoţesc orice relaţie romantică ce eşuează.

Un om de afaceri care participa la seminarul nostru, mi-a spus o poveste remarcabilă referitoare la "scrisoare" si la iertare. Era căsătorit și avea patru copii, împreună cu partenerul său muncise, timp de 10 ani, pentru a construi o afacere de succes, într-o zi, partenerul său nu a venit la birou, și, seara când s-a dus acasă, a descoperit că soția sa plecase. Mai târziu, el a aflat că, de câtva timp, soția sa plănuise împreună cu partenerul de afaceri să ia bunurile dîn firmă, care însemnau câteva sute de mii de dolari și apoi să fugă împreună. Si așa au si făcut, întreaga lui viață s-a prăbușit, îi rămăseseră cei patru copii și un sentiment cumplit de mânie și trădare.

Timp de patru ani a fost chinuit de amărăciune și resentimente. Soția sa și

partenerul de afaceri s-au mutat în altă ţară, iar preţul de a-i da în judecată era peste puterile lui. Si-a îndreptat toată atenţia spre situaţia sa, pentru a se salva de la faliment. Relaţia lui cu copiii a suferit teribil. Zi şi noapte îl preocupa modul oribil, necinstit şi nedrept în care a fost tratat.

În prima zi a seminarului, în care am explicat conceptul de iertare, a stat tăcut. S-a ridicat și a plecat în acea seară, fără să spună un cuvânt, în următoarea zi, când a intrat în sală, era alt om. Era relaxat și zâmbea, l-a salutat pe ceilalţi și s-a prezentat. Mi-a spus, în particular, că i-au trebuit trei ore ca să scrie scrisoarea. Apoi a plecat până la prima cutie poștală și a exp_e-diat-o. Spunea că s-a simţit exact așa cum am descris în cadrul seminarului. Exact din clipa în care plicul a alunecat în cutia postală, s-a simţit un alt om.

După seminar, a avut și o întâlnire - prima în patru ani -cu o doamnă pe care a întâlnit-o la seminar. Mai târziu, mi-a spus că relaţia cu copiii lui s-a transformat. Toţi au iertat plecarea mamei lor şi apoi s-au hotărât să-şi adune puterile pentru a-şi putea vedea împreună de vieţile lor. Pentru prima dcită după atâţia ani, erau din nou fericiţi.

A treia persoană pe care trebuie să o iertaţi este voi înşivă. Trebuie să vă iertaţi pentru fiecare lucru prostesc sau grav pe care l-aţi spus sau făcut vreodată.

Amintiţi-vă că nu sunteţi perfecţi. Faceţi greşeli. Faceţi şi spuneţi o mulţime de lucruri prosteşti, în timpul în care creşteţi şi vă maturizaţi. Dacă ar fi să mai faceţi odată acele lucruri, le-aţi face altfel, însă remuşcările şi regretele pentru greşelile din trecut nu servesc la nimic. Ele sunt semnul unui caracter slab. Remuşcarea este deseori folosită ca o scuză pentru a nu merge înainte. Toţi oamenii înţelepţi au făcut greşeli stupide, prosteşti. Aşa au devenit ei înţelepţi şi maturi. Acum trebuie să vă iertaţi pentru tot.

Iertarea este cheia dezvoltării mentale şi spirituale. Când începeţi să o practicaţi, deveniţi o persoană iertătoare, dovediţi trăsăturile de caracter ale celor mai mari personalităţi care au fost vreodată pe Pământ. Astfel, vă alăturaţi îngerilor.

Actul iertării începe cu procesul îndepărtării tuturor reziduurilor acumulate de vinovăție, furie și resentimente, care hrănesc sentimentele negative din subconștient. Practicarea regulată a iertării de bunăvoie a tuturor, pentru absolut orice greșeală, vă face mai calmi, mai buni, mai plini de compasiune și mai optimiști.

BINE PENTRU SUFLET

În final, dacă aţi făcut ceva care a rănit pe cineva şi încă vă mai simţiţi prost pentru aceasta, cereţi-i scuze. Spuneţi: "îmi pare rău". Căinţa este bună pentru suflet. Ea vă eliberează de sentimentul că sunteţi de vină şi că nu meritaţi nimic bun, care însoţeşte senzaţia că aţi făcut ceva incompatibil cu idealurile voastre cele mai înalte.

Nu contează cum reacţionează cealaltă persoană. Tot ceea ce contează este să aveţi curajul şi caracterul să vă asumaţi responsabilitatea pentru acţiunile voastre, să vă cereţi scuze şi să spuneţi că vă pare rău. Apoi, vă puteţi vedea de viaţă - lăsându-i şi pe ceilalţi să facă la fel.

PUNEȚI PRRINCIPIUL ÎN PRACTICĂ

lată un exerciţiu: mai întâi, luaţi o coală de hârtie şi faceţi o listă cu toţi cei care v-au rănit într-un fel sau altul. Apoi parcurgeţi lista, citiţi fiecare nume, gândiţivă la ce s-a întâmplat si spuneţi: "îl iert pentru tot; acum uit totul". Repetaţi aceste cuvinte de două-trei ori pentru fiecare persoană de pe listă. Apoi, puneţi lista

deoparte. Din acest moment, ori de câte ori vă gândiţi la persoana sau situaţia respectivă, anulaţi imediat sentimentele negative care le însoţesc, spunând: "îl iert pentru tot, îl iert pentru tot" - si apoi gândiţi-vă la altceva.

întreaga voastră viață începe să se deschidă în clipa în care iertați si dați totul uitării. Iertarea este cheia pentru regatul păcii interioare, cel mai dificil lucru pe care îl veți face vreodată și cel mai important.

CAPITOLUL 8 SCOPUL SUPREM

Abilitatea de a controla situaţiile stresante zilnice este esenţială pentru obţinerea fericirii şi succesului. A face totul foarte bine necesită calm, luciditate şi capacitatea de a păstra o anumită doză de obiectivitate când e vorba despre munca pe care o depuneţi şi despre propria persoană, în acest capitol veţi învăţa cum să fiţi propriul vostru psihoterapeut. Veţi învăţa cum să vă controlaţi procesele gândirii, pentru a vă reduce stresul şi a vă intensifica energia şi optimismul. Veţi învăţa cum să fiţi fericiţi şi eficienţi, indiferent de ceea ce se întâmplă în jurul vostru. Scopul suprem este realizarea unei stări de pace interioară, scopul cel mai înalt al tuturor eforturilor voastre.

BINELE OMENESC SUPREM

Binele omenesc suprem îl reprezintă pacea interioară. Abilitatea voastră de a realiza şi menţine propria pace interioară este, probabil, unica şi cea mai bună măsură a modului în care vă simţiţi ca persoană. Pacea interioară este condiţia esenţială a fericirii şi obţinerii maximumului de bucurie şi plăcere, în ceea ce priveşte munca şi viaţa voastră personală. Când faceţi din pacea interioară scopul vostru suprem si vă organizaţi toate activităţile, deciziile şi comportamentul în jurul acesteia, veţi fi mult mai fericiţi si mai eficienţi în viaţă şi carieră, decât în oricare alte circumstanţe.

Opusul stării de pace interioară este negativitatea. Emoţiile negative reprezintă cauza principală a nefericirii în viaţă, I moţiile negative sunt emoţiile care ne "fură". Ele vă răpesc pa-< ea, fericirea si bucuria. Vă îmbolnăvesc. Vă scurtează viata. To ce înseamnă stres, tensiune şi griji se materializează, în cele din urmă, în emoţii negative de un anume fel. Emoţiile negative, odată apărute, se manifestă întotdeauna, atât în interior cât şi în exterior. Fie vă îmbolnăviţi, fie vă otrăviţi relatiile cu ceilalti.

Unul dintre scopurile majore în planificarea vieţii voastre trebuie să fie acela de a elimina emoţiile negative şi de a deveni o persoană cu adevărat fericită şi sănătoasă. Modul prin care eliminaţi emoţiile negative constă, în primul rând, în a înţelege cauzele profunde care le provoacă şi, în al doilea rând, în a învăţa cum să le neutralizaţi când doriţi.

CURAJUL ȘI CINSTEA

Aveţi nevoie de curaj pentru a fi propriul vostru psihoterapeut. Aveţi nevoie de o enormă sinceritate. Trebuie să doriţi să vă uitaţi adânc în interiorul vostru, pentru a descoperi cauza reală a oricărui stres sau atitudine negativă pe care le-aţi putea avea. Trebuie să vă asumaţi întreaga responsabilitate, atât pentru viaţa interioară şi cea exterioară, cât şi pentru sentimentele pe care le aveţi faţă de ele. Acest lucru necesită o imensă tărie de caracter, dar recompensa este cel mai bun mod de viaţă pe care l-aţi putea dori pentru voi.

Hans Selye, pionier în managementul stresului, a definit stresul ca fiind "o reacţie nespecifică la stimuli interni sau externi". Cuvântul cheie în această definiţie este "reacţie". Stresul nu este conţinut în evenimentele externe; nu există ceva ce

poate fi considerat a fi o situație stresantă ca atare. Există doar reacții pline de stres. Stresul nu este conținut în ceea ce vi se întâmplă. El este modul în care voi reacționați la ceea ce vi se întâmplă. Puteți alege să reacționați prin stres, sau întrun mod ce nu presupune stres. Alegerea este a voastră.

Punctul de plecare pentru managementul stresului și realizarea stării de pace interioară este să acceptați responsabilitatea reacțiilor voastre. Reacția voastră - pozitivă sau negativă, stresantă sau nu - este dată de ceea ce vi se întâmplă și nu de ceea ce credeți despre ceea ce se întâmplă. Si aceasta este decizia voastră, alegerea voastră, responsabilitatea voastră.

De exemplu, într-o zi, doi oameni pot fi blocaţi în trafic, în timp ce merg la serviciu. Unul dintre ei va fi impacientat şi nervos, în timp ce cealaltă persoană va rămâne calmă şi relaxată.

Aici aveţi aceeaşi situaţie, dar două moduri diferite de a reacţiona. Reacţia, şi nu situaţia, cauzează apariţia stresului.

Aceeaşi persoană poate fi impacientată şi nervoasă dacă este blocată în trafic în timp ce merge luni dimineaţa la serviciu - şi poate fi chiar calmă, dacă se întâmplă aceleaşi lucru miercurea. Aici este vorba de aceeaşi persoană şi de două reacţii diferite pentru aceeaşi situaţie. Alegerea este făcută întotdeauna de individul respectiv.

UN PRET MARE

Pentru un management prost al stresului și pierderea stării de pace interioară se plătește un preț prea mare. Cel puţin 80% - dacă nu aproape 95% - dintre suferințele fizice au origine psihologică. Medicina modernă a eliminat majoritatea bolilor grave - febra tifoidă, tifosul, holera, varicela, frigurile galbene, poliomielita și multe altele care scurtau viața în trecut. Totuși, în ciuda acestui lucru, avem tot mai mulți oameni bolnavi, iar pentru sănătate se cheltuiește un procent tot mai mare din produsul naţional brut, decât oricând în trecut, în mare parte, aceasta se datorează incapacității persoanei de nivel mediu să controleze rigorile și stresul vieții zilnice, existente în societatea modernă dinamică și alertă de azi.

Cauza principală a deceselor în America o constituie bolile de inimă, care ucid mai mult de 500.000 de bărbaţi şi femei pe an. Totuşi, unii experţi, precum dr. Kenneth Cooper de la Cooper Clinic din Dallas, au ajuns la concluzia că, în cazul în care nu apare un grad înalt de stres, sau nu e vorba despre tipul A de personalitate, există o mică probabilitate de a muri din cauza unor boli de inimă, înainte de vârsta de şaptezeci de ani. S-a considerat că gradul înalt de stres este răspunzător şi de boli cum ar fi cancerul, atacurile de cord, ulcere, colită, hipertiroidism, boli de piele, depresii, migrene, artrite si o gamă largă de boli degenerative şi periculoase pentru viaţa omului.

NE PUTEM DEZVĂȚA DE STRESS

Dacă există ceva bun în legătură cu stresul, atunci acesta este faptul că nici unul dintre noi nu se naște cu așa ceva. Ați văzut vreodată vreun bebeluş stresat? Toate reacțiile de stres sunt învățate, de-a lungul vieții noastre, ca rezultat al experienței și al condiționării. Iar dacă ați învățat să reacționați la anumite situații într-un mod caracterizat prin stres, atunci puteți și să învățați să reacționați la aceleași situații, într-un mod mai pozitiv și constructiv.

În orice caz, stresul nu este în totalitate rău. Singurele persoane care nu sunt stresate, sunt cele din cimitir. Stresul reprezintă o parte inevitabilă a faptului că suntem în viață. Dar există stres în sensul bun - sau ceea ce dr. Abraham Maslovv a denumit "eustres" - și stres în sensul rău, cel care este dăunător sănătății. Stresul bun vă oferă energie, entuziasm și interes față de ceea ce faceți. Stresul rău vă face

să fiți obosiți, iritați și nefericiți. El vă face să vă simțiți adesea copleșiți de munca pe care o desfășurați.

O CHESTIUNE DE CONTROL

Problema cheie în managementul stresului depinde de control - sau de ceea ce se numește "centrul de control". Aveți sentimente pozitive în legătură cu propria voastră persoană și cu viața voastră, în măsura în care simțiți că aveți controlul asupra a ceea ce se întâmplă. Aveți sentimente negative în legătură cu voi înșivă și cu viața voastră, în măsura în care simțiți că nu dețineți controlul, sau că sunteți controlați de factori externi, cum ar fi șeful, facturile, relațiile și sănătatea voastră, sau alte probleme pe care le aveți (am discutat această idee de bază, în Capitolul 2).

Dacă vă analizați viața personală și pe cea de la serviciu, veți descoperi că domeniile în care simțiți cea mai mare satisfacție și pace interioară sunt acelea în care considerați că dețineți cel mai mare control, sau capacitatea de a exercita controlul asupra a ceea ce se întâmplă. Veți descoperi, de asemenea, că domeniile unde sunteți cei mai nefericiți sau există cel mai mare stres, sunt acelea în care simțiți că nu dețineți control, sau în care considerați că nu puteți face prea multe pentru a rezolva problema, sau pentru a elimina starea de iritare.

Cea mai eficientă metodă de management al stresului pe care o cunosc se numește "metoda cognitivă de control", într-un fel, pe tot parcursul cărții am vorbit indirect despre această metodă. "Controlul cognitiv" înseamnă că vă folosiți mintea, capacitatea de a gândi, alege și decide, pentru a exercita controlul asupra emoțiilor și reacțiilor, în cazul situațiilor dificile. Prin utilizarea metodei de control cognitiv, veți deveni propriul psi-hoterapeut și astfel vă veți asigura, pentru tot restul vieții, bucuria unei stări de pace interioară si relații fericite.

SAPTE SURSE DE STRES

Există şapte surse majore de stres si emoţii negative. Acestea, determină probabil 95% - dacă nu chiar 99% - din nefericirea pe care o veţi simţi vreodată. Odată ce aţi învăţat să le identificaţi şi să le controlaţi, vă veţi simţi mult mai pozitivi, mai optimişti şi mai bucuroşi în tot ceea ce faceţi. Veţi simţi că aţi recăpătat controlul vieţii interioare si exterioare.

ÎNGRIJORAREA VĂ DOBOARĂ

Prima sursă majoră a stresului o reprezintă îngrijorarea, îngrijorarea este o formă susținută a fricii cauzată de indecizie. Adesea, oamenii învață să se îngrijoreze de la unul dintre părinți si, făcându-şi griji în mod repetat, acest obicei devine cronic. Ei își fac griji pentru aproape orice, aproape tot timpul. Iar îngrijorarea, de orice tip, tinde să slăbească sistemul imunitar al organismului si vă face vulnerabili în fața bolilor de orice fel -de la răceli si gripe, până la infecții și boli ce amenință viața. Capacitatea de a elimina îngrijorarea reprezintă punctul de plecare pentru a obține fericire, sănătate și o atitudine mentală echilibrată, calități de care aveți nevoie pentru a vă bucura de tot ceea ce faceți.

Când oamenii sunt întrebaţi pentru ce anume îşi fac griji, răspunsurile lor se încadrează în următoarele procentaje: 40% sunt lucruri care nu se întâmplă niciodată; 30% sunt lucruri întâmplate în trecut şi care nu pot fi în nici un caz schimbate; 12% sunt griji inutile în legătură cu sănătatea,- şi 10% sunt mici griji legate de lucruri lipsite de importanţă. Mai rămân opt procente, din care jumătate, sau 4%, sunt lucruri pentru care nu mai e nimic de făcut. Numai 4% reprezintă lucruri pentru care oamenii se îngrijorează şi care pot fi schimbate, în care dintre aceste categorii se încadrează grijile voastre?

TRATAȚI FIECARE ZI ÎN PARTE

Una dintre cele mai bune modalități de a stopa îngrijorarea este să trăiți în "perioade compartimentate pe câte o zi".

Trăiti fiecare zi în parte.

În Biblie se spune: "îi ajunge zilei grijile ei".

O mare parte din stres este rezultatul grijilor pe care vi le faceţi pentru lucruri din viitor - dintre care multe nici nu se vor întâmpla. Ori de câte ori este posibil, traversaţi podul atunci când ajungeţi la el, şi nu înainte. Si nu o faceţi în mod repetat.

" DISTRUGĂTORUL DE GRIJI"

Poate că cea mai bună metodă de a controla grijile este "distrugătorul de griji". Mult mai mult decât alte metode, acest procedeu simplu, în patru paşi, a ajutat o mulţime de oameni să-şi recapete controlul şi să elimine grijile. în primul rând, definiţi-vă, clar şi în scris, situaţia care vă îngrijorează. Câteodată, atunci când scrieţi în mod clar o expunere a problemei, soluţia va veni la fel de clar.

În al doilea rând, determinați care ar fi cel mai rău lucru ce ar putea rezulta din acea situație. Veți descoperi că cel mai rău rezultat nu este chiar atât de rău. Adesea, prin însăși definirea lui în mod clar și prin faptul că îl considerați ca o posibilitate, se reduc stresul și grijile asociate cu problema respectivă.

În al treilea rând, odată ce aţi determinat cel mai rău lucru ce s-ar putea întâmpla, hotărâţi-vă să-l acceptaţi, în cazul în care totuşi va apărea. Odată ce aţi hotărât că "sunteţi dispuşi să-l acceptaţi", nu veţi mai avea pentru ce să vă îngrijoraţi.

în al patrulea rând, începeţi imediat să găsiţi soluţia pentru acel rău. începeţi să faceţi tot ce puteţi pentru a micşora cel mai rău rezultat posibil, în afaceri, acest lucru este denumit soluţia "minimax". Ea cere să minimalizaţi maximumul celor mai rele consecinte ale oricărei decizii.

John Paul Getty - la un moment dat, cel mai bogat om din lume - ne-a dezvăluit unul dintre secretele succesului său: în fiecare afacere sau tranzacţie, identificaţi cel mai rău lucru posibil care poate să apară, iar apoi asiguraţl-vă că acesta nu se va întâmpla. Singurul antidot real pentru îngrijorare este acţiunea cu un scop definit. Odată ce aţi luat decizia în privinţa a ceea ce puteţi să faceţi pentru a rezolva situaţia, concentraţi-vă asupra soluţiei, în aşa fel încât să nu mai aveţi timp să vă gândiţi la problemă.

Legea substituţiei spune că puteţi substitui gândurile de îngrijorare cu gânduri despre acţiuni pozitive - şi astfel să le îndepărtaţi din mintea voastră. Cheia constă în a avea preocupări permanente. Shakespeare spune în Hamlet: "înarmaţi-vă împotriva unui ocean de necazuri, şi înfruntându-le, le puneţi capăt". "Trebuie să mă cufund în acţiune, pentru că, altfel, voi fi cuprins de disperare", spunea Tennyson, după moartea bunului său prieten, Arthur Hallam.

SENS SI SCOP

A doua cauză majoră a stresului și a negativității este lipsa unui sens și a unui scop clar în viață. Este ca și cum nu ați avea scopuri clare cărora să vă dedicați, în afaceri, o sursă importantă de stres o reprezintă proasta organizare a timpului, care este aproape invariabil cauzată de faptul că nu vă sunt clare țelurile și prioritățile. Nu vă puteți planifica și organiza timpul în mod eficient, dacă nu știți sigur ce anume doriti să realizați.

Poate că 80% dintre toate problemele si nefericirea pe care le-aţi trăit există datorită faptului că nu ştiţi încotro vă îndreptaţi şi ce anume doriţi să realizaţi.

Adesea, însuşi actul de a selecta un scop major bine definit şi de a concepe un plan pentru realizarea lui este de ajuns pentru a vă scoate din starea de negativitate pe care o simţiţi în absenţa unui scop.

Există un vechi proverb care spune: "Nu ai o listă? Alcătuiește una!" însăși alcătuirea unei liste cu zece lucruri pe care ați dori să le realizați în următoarele douăsprezece luni, vă va încânta. Presiunea arterială și bătăile inimii se măresc. Veți deveni mai energici și mai prezenți. Veți fi mai fericiți. Mintea este structurată în așa fel, încât aveți o stare bună în ceea ce privește propria persoană, numai atunci când acționați pentru a realiza ceva ce este important pentru voi.

" ACTIUNEA ICOMPLETĂ

A treia sursă majoră a stresului și a negativității o reprezintă "acțiunea incompletă". Fiecare dintre noi simte "că trebuie să termine" sau "că are un impuls de a termina" ceea ce a început. Ne simțim fericiți și mulțumiți când terminăm un lucru sau atingem un țel. Ne simțim nefericiți și stresați, când lăsăm ceva neterminat sau incomplet. A te angaja într-o treabă neterminată, sau a realiza ceva doar parțial vă poate cauza un stres enorm. Este stresant chiar și să privești pe cineva care face o muncă neterminată.

În momentul în care clientul lui părea să fie declarat vinovat, un avocat renumit obișnuia să apară în faţa instanţei, în ultima zi a procesului, cu un trabuc uriaş în gură. Imediat ce procurorul îşi începea discursul către juraţi, avocatul aprindea trabucul, iar scrumul începea să se acumuleze, întrucât scrumul devenea din ce în ce mai lung, fără să cadă, atenţia membrilor din juriu se îndrepta asupra scrumului. Avocatul începea să facă obiecţiuni şi să gesticuleze continuu cu mâna în care avea trabucul, mişcând-o prin aer înainte si înapoi.

Curând, ochii membrilor juriului se fixau pe scrumul care creștea și nimeni nu mai asculta ce spunea procurorul. Când procurorul își termina rechizitoriul, avocatul își punea trabucul în scrumieră și își prezenta argumentele finale în apărarea clientului său. în multe cazuri, juriul dădea verdictul de nevinovat.

După ce juriul părăsea sala de judecată, avocatul scotea o sârmă lungă si subţire amplasată în mijlocul trabucului. Această sârmă susţinea aproape opt centimetri de scrum. Fără îndoială, această sârmă i-a salvat pe mulţi dintre clienţii săi. Tensiunea cu care priveau scrumul era atât de mare, încât membrii juriului nu erau capabili să urmărească pledoaria finală a procurorului.

În mod similar, stresul de a fi în mijlocul unei acţiuni incomplete poate fi extrem de supărător pentru oricine şi vă face incapabili să vă concentraţi pentru o lungă perioadă de timp. Vă gândiţi continuu numai la acţiunea respectivă.

Amânarea este exemplul cel mai elocvent al unei acţiuni incomplete. Ori de câte ori amânaţi - mai ales când e vorba de sarcini importante - veţi fi stresaţi.

Cu cât este mai importantă sarcina sau responsabilitatea, cu atât mai mare este stresul și cu atât mai mult se distruge pacea voastră interioară. Cu timpul, acest stres se poate manifesta fizic, prin reacţii cum ar fi insomnie, negativitate şi iritare.

Soluţia oricărei acţiuni incomplete este să o începi şi să o continui, până când este completă - lucru ce necesită o imensă autodisciplină. Răsplata pentru îndeplinirea unei sarcini este o creştere imediată a energiei, a entuziasmului şi a respectului de sine.

Îndeplinirea sarcinii vă face să vă simţiţi mai bine, mai optimişti şi vă eliberează imediat de stresul pe care îl simţiţi, atunci când sarcina neterminată planează deasupra capului vostru.

O TREABĂ NETERMINATĂ

O variantă a acțiunii incomplete este "o treabă neterminată". Aceasta se referă la o relație personală sau de afaceri, care este încă în desfășurare. Este ceva ce nu ați terminat, ceva la care nu ați renunțat. Nu este o treabă completă sau încheiată. Treaba neterminată este adesea rezultatul faptului că vă agățați de o relație, mult timp după ce ea s-a terminat - în loc să vă preocupați de altceva.

Treburile neterminate persistă uneori si pentru că nu aveţi dorinţa de a uita si de a ierta. Ele pot avea drept cauză şi dorinţa de a vă răzbuna. Adesea, sunt însoţite de amărăciune şi furie. Pot fi implicaţi bani, sau o dorinţă de a obţine ceea ce credeţi că vi se cuvine. Treburile neterminate persistă şi în cazul în care încă mai năzuiţi la dragostea sau respectul celeilalte persoane. Sunteţi încă ataşaţi emoţional şi simţiţi că propria voastră valoare depinde de respectul pe care vi-l acordă cealaltă persoană. Treburile neterminate vă leagă de trecut şi vă afectează în mod negativ afacerile si relaţiile personale.

O doamnă care a fost concediată fără motiv din poziția de conducere pe care o deținuse mai mulți ani, era furioasă. Ea mi-a spus că și-a convocat avocatul și urma să dea în judecată compania, pentru concedierea fără motiv. Era profund afectată, dar si hotărâtă să obțină dreptatea care simțea că i se cuvenea.

Am întrebat-o cât de mult ar dura procesul. A spus că s-ar putea să dureze si doi ani până să ajungă în instanță.

Care îi erau şansele ca să câştige procesul? După spusele avocatului, avea mai mult de 50% şanse.

Ce putea ea să facă între timp? Cu toată sinceritatea, mi-a spus că, dacă şi-ar lua o altă slujbă, şi-ar diminua şansele de câştig - respectiv despăgubirea materială solicitată.

Am tras concluzia că, dacă ar începe o acţiune legală, ar putea fi blocată din punct de vedere profesional şi emoţional pentru cel puţin doi ani, iar după aceea s-ar putea să piardă cazul şi să nu câştige nimic. Ar pierde doi din viaţă în care s-ar preocupa numai de acţiunea ei în tribunal, ca să nu mai menţi- onăm cheltuielile aferente. Ce sfat i-aţi da? Ce sfat v-aţi da vouă înşivă, în această situaţie? Ce aţi face, dacă aţi simţi că cineva v-a nedreptăţit?

l-am sugerat să uite de toată problema si să se concentreze asupra vieţii şi carierei ei. Fericirea şi pacea ei lăuntrică erau mult mai importante şi nu merita să renunţe la ele timp de doi ani. Ar fi trăit într-o stare emoţională de "trăire în aşteptare" şi nici o răsplată de un fel sau altul nu putea compensa acest lucru.

Doamna a fost înțeleaptă și receptivă. Mi-a spus că se va gândi. Mai târziu, am auzit că a renunțat la acțiunea în justiție. Puțin timp după aceea, am citit în ziar că a fost angajată într-un post de conducere la o altă companie. Când ne-am revăzut în fugă, după câteva săptămâni, era radioasă și fericită.

De Crăciun, am primit o ilustrată de la ea având următoarele rânduri, scrise de mână: "îți multumesc pentru cel mai bun sfat pe care l-am primit vreodată".

Nimeni nu vă poate controla emoţiile, decât în cazul în care mai doriţi ceva de la acea persoană. Nimeni nu vă poate face nefericiţi sau furioşi, decât dacă mai există ceva ce încă vă doriţi - fie că se numeşte dragoste, respect sau bani, sau chiar custodia copiilor, în momentul în care vă decideţi că nu mai doriţi nimic altceva de la cealaltă persoană v-aţi încheiat "treaba". Sunteţi din nou liberi.

FRICA DE ESEC

A patra cauză majoră de stres şi negativitate este frica de eşec. Această frică se manifestă, de obicei, prin nehotărâre, nelinişte şi îngrijorare. Ea însoţeşte sentimentul de "Nu pot", care se localizează în plexul solar, afectându-vă digestia, făcând să vă fie frică si să vă simţiţi nesiguri. Ea vă poate distruge ambiţia şi

submina hotărârea.

în loc să vă preocupați de întărirea potențialului vostru, vă veți preocupa să nu dați greș. Vă veți gândi numai la a nu vă asuma nici un risc.

Frica de eşec este o reacţie condiţionată, învăţată în copilărie. Fiecare are o anumită doză din această frică. Ea vă face să fiţi prudenţi - ceea ce este, de fapt, un lucru bun. Dar când frica de eşec este împinsă prea departe, poate fi un obstacol major în calea spre succes si fericire.

Cu toţii simţim un anumit fel de frică. O persoană curajoasă nu este cea căreia nu-i este frică, ci persoana care acţionează neţinând cont de propria frică. Când vă înfruntaţi propriile sentimente de frică si le priviţi direct, ele se diminuează şi se manifestă mai puţin. Dar când daţi înapoi în faţa persoanei sau a situaţiei de care vă temeţi, frica creşte până când vă va domina, cu adevărat, întreaga viaţă.

lată un mod simplu, dar eficient, de a aborda frica: în primul rând, spuneţi-vă cu forţă şi convingere: "Pot să fac asta! Pot să fac asta! Pot să fac asta!". Această afirmaţie scurtcircuitează şi anulează sentimentul de "Nu pot! Nu pot! Nu pot!" Este o aplicare puternică şi rapidă a Legii substituţiei.

Apoi, faceţi lucrul de care vă temeţi. Confruntaţi-vă cu frica. Deplasaţi-vă spre ea. Folosiţi această frică specifică drept o provocare si, în loc să daţi înapoi, sau s-o evitaţi, confruntaţi-vă cu ea şi ţineţi-i piept.

În minunata ei carte Wake Up and Live (Trezește-te si trăiește), Dorothea Brande a scris despre metoda care i-a schimbat viața. Ea și-a petrecut restul vieții împărtășind acest secret cu mii de oameni, cărora viața li s-a schimbat după aceea. Secretul ei este simplu: "Decideți exact ceea ce doriți să faceți - și apoi, purtați-vă ca și cum ar fi imposibil să nu reușiți".

Acţionaţi ca şi cum frica nu ar exista. Prefaceţi-vă. întrebaţi-vă: "Dacă nu mi-ar fi deloc frică în această situaţie, dacă nu mi-ar fi frică de nimic, cum m-aş comporta?".

Apoi comportaţi-vă în acel mod. Vă puteţi comporta ca şi cum aţi fi curajoşi şi netemători. Dacă vă prefaceţi că sunteţi viteji si curajoşi, veţi începe să vă simţiţi viteji şi curajoşi. Veţi prelua controlul emoţiilor voastre, prin preluarea controlului asupra acţiunilor voastre.

Întrebaţi-vă întotdeauna: "Care este cel mai rău lucru posibil care mi se poate întâmpla, dacă merg înainte?" Apoi întrebaţi-vă: "Care este cel mai bun lucru posibil care mi se poate întâmpla, dacă reuşesc?" Adesea, veţi descoperi că cel mai rău lucru posibil care vi se poate întâmpla este nesemnificativ, iar cel mai bun lucru posibil care vi se poate întâmpla este extrem de important. Acest exerciţiu vă poate motiva, adesea, să faceţi primii paşi, foarte importanţi, care să vă conducă spre succes.

ESECUL ESTE UN MARE PROFESOR

Thomas J. Watson, Sr., fondatorul IBM, a spus: "Doriţi să aveţi succes? Atunci, dublaţi-vă rata de eşec. Succesul se află la celălalt capăt al eşecului".

Nu uitaţi, eşecul nu reprezintă niciodată sfârşitul. El este metoda simplă de a învăţa lecţiile de care aveţi nevoie pentru a reuşi. Singurul lucru pe care vi-l poate garanta frica de eşec este eşecul sigur în viaţă. Toate marile personalităţi ale lumii si-au dezvoltat obiceiul de a se confrunta cu frica de eşec şi de a acţiona în ciuda propriei frici - până când obiceiul de a deveni curajoşi a devenit o parte integrantă a caracterului lor.

Vă puteți depăși frica de eșec, mergând cu încredere în direcția visurilor voastre si acționând ca și cum ar fi imposibil să eșuați. Henry Ford spunea: "Eșecul nu este decât o altă oportunitate de a începe din nou, într-un mod mai inteligent".

FRICA DE A FI RESPINS

A cincea cauză majoră a stresului şi a negativității este frica de a fi respins. Frica de a fi respins se manifestă printr-o preocupare extremăfață de ceea ce vor spune alții. Frica de a fi respins este învățată, de obicei, în perioada timpurie a copilăriei, ca rezultat al "iubirii condiționate" oferită de unul dintre părinți.

Mulţi părinţi comit greşeala de a oferi iubire şi de a-si aproba copiii, doar atunci când aceştia fac ceva ce doresc părinţii. Un copil crescut cu acest tip de "dragoste condiţionată", tinde să caute aprobarea necondiţionată a celorlalţi, toată viaţa lui. Când copilul devine adult, această nevoie de aprobare este adesea transferată la locul de muncă si asupra şefului. Astfel, şeful devine un surogat de tată. Angajatul adult devine preocupat de opinia şefului.

COMPORTAMENTUL DE TIP A

Doctorii Rosenman şi Friedman, specialişti cardiologi din Sân Francisco, au definit această obsesie pentru performanță: "Comportament de tip A". Ei au estimat că probabil 60% dintre bărbați şi 10% (procentul este în creștere) dintre femei sunt de tip A. Acest comportament variază de la forme ușoare, la forme extreme. Oamenii de tip A pur, cum îi numesc ei, exercită o presiune atât de mare asupra lor înşişi pentru a reuşi, încât se consumă până la distrugere si, adesea, mor din cauza bolilor de inimă, înainte de vârsta de cincizeci si cinci de ani. Acesta este, probabil, cel mai serios fenomen legat de stres, întâlnit la locurile de muncă din America.

Persoana de tip A pur, are o multitudine de atitudini și comportamente similare cu celelalte persoane de tip A. Comparaţi-vă comportamentul cu aceste simptome și observaţi dacă se aplică vreunul și în cazul vostru.

Cel mai evident semn al adevăratului tip A este "simţul acut al lipsei de timp". Tipul A simte că este într-o "cursă de şoareci". El simte că a intrat într-un vârtej şi nu poate scăpa din el. Simte că trebuie să facă din ce în ce mai mult, având la dispoziție din ce în ce mai puţin timp, că e în permanenţă într-o grabă continuă şi sub presiune. Această senzaţie că este "presat de timp" apare, de obicei, pentru că se oferă întotdeauna voluntar să facă tot mai multe munci pentru a câştiga aprobarea şefului - aprobare pe care nu a primit-o de la tatăl său, în copilărie.

Nu este un lucru neobișnuit pentru companii să angajeze, în mod deliberat, persoane cu profil de tip A. Ei știu că aceste persoane vor munci cu o intensitate uriașă și că vor produce, de departe, mai mult decât media - cel puţin până când nu vor mai fi buni de nimic. Apoi, companiile îi concediază sau retro- gradează și angajează, în locul lor, alte persoane de tip de A.

Cei cu personalitate de tip A au o obsesie pentru performanță, pentru realizare, pentru un anume standard înalt, nede-terminat. Indiferent cât de mult realizează, niciodată nu le este îndeajuns, întrucât nu și-au stabilit niciodată un standard cuantificabil, după atingerea căruia să se poată relaxa și bucura de realizări, ei vor continua să se supună, din ce în ce mai mult, presiunii autoimpuse.

Nu contează câte succese va realiza tipul A, el va simţi întotdeauna o imensă stare de nesiguranţă. Ei nu vor simţi niciodată că au realizat destul. Dacă vor câştiga premii pentru cel mai bun agent de vânzări sau cel mai bun manager al anului pe data de 31 decembrie, vor simţi că trebuie să înceapă din nou, la 1 ianuarie. Ei nu pot niciodată să se relaxeze sau să se culce pe laurii victoriei.

Tipul A este mult mai preocupat de lucruri, decât de oameni. Ei lucrează din ce în ce mai mult pentru a avea tot mai multe realizări - venituri mai mari, mai multe vânzări, proprietăți mai multe şi mai mari, un număr mai mare de articole publicate. Ei cred că "câştigă cel care moare, având cele mai multe jucării!"

Persoanele de tip A pur măsoară bunăstarea, prin intermediul a ceea ce pot

număra. Tipul A vorbește tot timpul despre proprietățile sale, numărul realizărilor sau nivelul veniturilor. Se compară continuu cu ceilalți - în special cu cei care par < ă o duc mai bine decât el - și este hotărât să-i depășească.

Tipul A îşi aduce de lucru acasă. Vorbeşte încontinuu despre şef. El este preocupat de ceea ce a spus şeful, ce a făcut şeful sau ce a intenţionat acesta să facă. El are b obsesie în legătură cu opiniile şi punctele de vedere ale celorlalţi angajaţi. Nimic nu-l face pe tipul A mai fericit, decât aprobarea şefului. Nimic nu-l face pe tipul A mai trist, decât a fi în dizgraţia şefului, indiferent din ce motiv.

Cea mai importantă caracteristică distinctivă a tipului A e o stare de agresiune și ostilitate îndreptată, în special, spre colegii de serviciu, cu care tipul A se simte mereu a fi în competiție.

Persoanele de tip A sunt, în general, furioase, nerăbdătoare si iritate, lucrează din ce în ce mai mult, dar obțin puţină satisfacţie din munca sau realizările lor. Ei au un acut sentiment de neputinţă, simt că nu pot face absolut nimic. Simt că nu deţin controlul. Ei spun, în mod constant: "Trebuie să fac cutare sau cutare lucru!" Simt că nu se mai pot opri pentru a se odihni sau relaxa, în cele din urmă, ei trimit următorul mesaj subconştientului: "Scapă-mă de aici!" Si, nu la mult timp după aceea, apar primele semne ale unor boli de inimă, sau alte tipuri de maladii.

PRELUAREA CONTROLULUI

Dacă recunoașteți în voi tipul A de comportament, în special atitudinea de ostilitate și sentimentul chinuitor și acut de lipsă de timp, există modalități specifice pe care le puteți adopta pentru a le depăși.

Primul pas este simplu. Acceptaţi! Acceptaţi că aveţi o personalitate de tip A. Mulţi oameni de tip A au reţineri când e vorba să accepte că munca lor îi controlează în totalitate, în loc ca ei să-şi controleze munca. Dacă îi veţi acuza că manifestă un comportament de tip A, ei îşi vor îndrepta agresiunea şi ostilitatea spre voi si vor nega cu îndârjire. Vor deveni agresivi, atunci când soţiile sau soţii lor vor încerca să-i mai domolească. Devin defensivi şi furioşi când li se atrage atenţia asupra comportamentului lor.

Pentru a scăpa de comportamentul de tip A (care, de obicei, este fatal), trebuie să înțelegeți că nu veți găsi niciodată pacea și fericirea în realizările voastre. Veți găsi pace doar în interior. Dacă tatăl vostru nu v-a dat niciodată, în mod necondiționat, aprobarea de care aveați nevoie, trebuie să acceptați că a făcut ce a putut el mai bine, în condițiile de atunci.

Nu există nici un motiv să doriţi încontinuu să câştigaţi aprobarea şefului, pentru a compensa iubirea şi aprobarea pe care tatăl vostru nu vi le-a putut oferi. Acest lucru doar vă va scurta viata.

Al doilea pas pe care trebuie să-l faceţi pentru a scăpa de comportamentul de tip A este de a lua decizia de a vă schimba. Luaţi decizia ca niciodată de acum înainte, să nu mai doriţi să trăiţi astfel. Luaţi decizia de a deveni mult mai relaxaţi, persoane mai productive şi mai plăcute, ca părinţi sau soţi.

Mulţi oameni vor admite că sunt de tip Â, dar apoi se vor spune că sunt mândri de acest lucru. Nu cădeţi în această capcană. A muri cu douăzeci de ani mai devreme, pentru că aţi lucrat prea mult, nu este un lucru de care să fiţi mândri. De fapt, este chiar o prostie.

Al treilea pas pentru a depăși comportamentul de tip A este a învăța să vă relaxați si cel mai bun mod de a vă relaxa este să vă opriți. Practicați relaxarea completă sau meditația, chiar singurătatea, timp de douăzeci de minute, de două ori pe zi.

A merge la plimbare în parc la vremea prânzului este un antidot minunat pentru

stres. Si când sunteți convinși că nu aveți deloc timp să luați o pauză, atunci este absolut necesar să vă disciplinați ca să o faceți. Când simțiți că nu aveți deloc timp pentru voi, ca să vă îngrijiți, exact atunci sunteți aproape de punctul de a ceda.

DEOSEBIREA DINTRE TIPUL A SI DEPENDENTII DE MUNCĂ

Există o diferență fundamentală între personalitatea de tip A si "Dependenții de muncă". Cele două tipuri sunt total diferite. Tipul A pur nu se poate opri din muncă, fără a se gândi sau vorbi despre aceasta. Tipul A se laudă că nu si-a luat o vacanță de ani de zile. Tipul A pur își ia o servietă plină de documente pentru a lucra acasă în week-end și, chiar dacă pleacă în vacanță cu familia, își ia foarte mult de lucru cu el și toată ziua vorbește la telefon cu colegii de serviciu. Caracteristica distinctivă a tipului A pur este incapacitatea de a-și lua timp liber.

O altă caracteristică distinctivă a celor de tip A este faptul că ei au un centru de control extern, îi veţi auzi folosind, în mod repetat, cuvintele: "Trebuie să fac, trebuie să fac, trebuie să fac!". Ei nu simt că au vreun control asupra a ceea ce fac. întotdeauna ei fac ceva, pentru că altcineva doreşte sau se aşteaptă ca ei să facă acel lucru.

Dependenţii de muncă sunt diferiţi. Ei au un centru de control Intern şi muncesc pentru scopuri si obiective hotărâte de ei înşişi. Ei au un sentiment puternic de satisfacţie si plăcere când este vorba despre munca lor. Dependenţii de muncă pot lucra din greu zece, douăsprezece sau paisprezece ore pe zi, timp de cinci, şase sau chiar şapte zile pe săptămână, dar, spre deosebire de tipul A, ei îşi pot lua o zi sau o săptămână de concediu, pleacă în vacanţă, nu se mai gândesc la munca lor şi nici nu-şi fac griji din cauza ei.

Dependenții de muncă tind să fie personalități pozitive, să-şi împlinească potențialul făcând ceva ce ei consideră a fi important. Ei nu sunt ostili, furioși sau plini de resentimente, ci plini de entuziasm și plăcere în ceea ce privește munca lor. Ei fac, de obicei, ceea ce le place să facă, ceea ce le face cu adevărat plăcere.

Aceasta este diferența esențială dintre Dependenții de muncă și tipul A de personalitate: cantitatea de plăcere pe care fiecare o obține când este vorba de munca lui. Acum, sincer, voi cum sunteți? Tipul A, sau dependentul de muncă? Viața voastră poate depinde de cât de precis răspundeți la această întrebare.

ÎNFRUNTAREA SITUATIILOR

Cea de-a şasea cauză majoră a stresului, a negativității și a pierderii păcii interioare este "negarea". Negarea stă la baza stresului, nefericirii și bolilor psihosomatice.

Negarea este comportamentul unei persoane care refuză să înfrunte o realitate neplăcută. Ea apare atunci când nu vreţi să admiteţi că există o anumită parte a vieţii voastre care nu merge bine. Alunecaţi spre negare şi vă prefaceţi că totul este în regulă. Totuşi, corpul exprimă ceea ce gândeşte mintea. Când, pentru o perioadă de timp, vă cufundaţi în negare, aceasta va începe să se manifeste fizic. Negarea declanşează insomnii, dureri de cap, probleme digestive, depresii, izbucniri de furie şi, adesea, acțiuni precipitate.

Negarea are loc atunci când o parte a vieţii voastre nu merge cum trebuie, iar voi nu vreţi să recunoaşteţi acest lucru. Negarea este întotdeauna însoţită de frica de a nu vă face de ruşine, sau de a nu vă pierde renumele. Negarea apare când refuzaţi să acceptaţi, în faţa voastră sau a altcuiva, că nu sunteţi persoana care păreţi a fi. Vă angajaţi în negare, atunci când nu doriţi să acceptaţi că v-aţi răzgândit. Alunecaţi în negare, atunci când nu mai simţiţi ce aţi simţit în trecut. Folosiţi negarea pentru a vă acoperi atunci când ştiţi că aţi făcut o greşeală.

CEI CARE ÎNFRUNTĂ SITUAȚIILE ȘI CEI CARE FUG DE ELE

Există două tipuri de personalitate care demonstrează reacţiile diferite la stres si negare - sănătos și nesănătos. Primul este "cel care înfruntă situaţiile" și al doilea "cel care fuge de ele". La o universitate de renume, studenţii au fost testaţi în ceea ce priveşte aceste două tipuri de personalităţi si apoi separaţi în două grupuri, pe baza modului predominant de comportament - cei care înfruntă situaţiile şi cei care fug de ele.

Cei din al doilea grup, cei care fug de confruntare, au fost puşi într-o încăpere în care, fiecare a fost conectat la un electrod prin care li se aplica un impuls electric slab, la fiecare şaizeci de secunde. Exista şi un ceas pe perete, pe care studenţii îl puteau vedea. De fiecare dată când secundarul trecea de cifra doisprezece, studenţilor li se aplica un şoc în vârful degetelor.

Când au fost conectaţi la electrod, ei au făcut tot felul de lucruri pentru a-si distrage atenţia de la momentul când secundarul se va apropia de cifra doisprezece. Cercetătorii au pus o cameră video în ceas, ca să poată observa feţele şi ochii studenţilor din acel unghi. Pe măsură ce secundarul se îndrepta către cifra doisprezece, cel mai important comportament manifestat de cei care fugeau de confruntare, a fost că ei refuzau să se uite la ceas, când acesta arăta că urma să li se aplice socul. Se uitau în altă parte, refuzând să înfrunte ceea ce le producea stres şi o stare de disconfort.

La sfârşitul experimentului, cei care fug de confruntare au fost testaţi. Ritmul lor cardiac şi respirator şi tensiunea sanguină - toţi fiind buni indicatori de stres - erau cu 30% sau 40% peste valorile măsurate la începutul testului.

Apoi, studenții identificați ca fiind cei care se confruntă cu situațiile au fost aduși și ei în aceeași cameră. Au fost si ei conectați la electrod și li s-a spus că li se va aplica un impuls electric slab, de fiecare dată când secundarul va trece de cifra doisprezece.

Cercetătorii au privit studenții prin intermediul camerei video ascunse. Cea mai evidentă diferență dintre cei care înfruntă situațiile și cei care refuză să o facă a fost că, deși cei care înfruntă situațiile au avut același tip de comportament prin care să-si distragă atenția, ca să nu se mai gândească la șocul ce urma, atunci când secundarul se apropia de cifra doisprezece, toți se uitau la ceas și erau pregătiți mental să accepte șocul pe care îl vor simți în vârfurile degetelor.

La sfârşitul experimentului, tensiunea lor sanguină, precum şi ritmul cardiac aveau aproape aceleaşi valori ca înainte de începerea experimentului.

Cei care înfruntă cu hotărâre problemele şi dificultățile pe care acestea le produc, sunt de departe mai sănătoşi decât cei care fug de această confruntare. Ei sunt mult mai fericiți decât cei care speră că problemele vor dispărea, sau că se vor rezolva de la sine. Cu cât sunteți mai dispuşi să vă confruntați direct cu dificultățile şi provocările vieții, cu atât veți fi mai fericiți și mai sănătoși.

CALEA CĂTRE PUTEREA INTERIOARĂ

Confruntându-vă încontinuu, cu onestitate și obiectivitate cu problemele voastre, deveniți mai încrezători și mai competenți. Deveniți mai puternici și mai siguri pe forțele voastre. Nu vă mai este frică de situațiile neplăcute din viața personală sau din cea de la serviciu. Veți aborda viața așa cum este ea - nu cum ați dori să fie.

Dacă vreţi să fiţi propriul psihoterapeut şi să obţineţi pacea interioară şi eficienţa exterioară, să ştiţi că există o întrebare simplă, pe care trebuie să v-o puneţi ori de câte ori sunteţi nefericiţi sau când "nu sunteţi în apele voastre", dintrun motiv sau altul. Acceptaţi, mai întâi de toate, că disconfortul vine din interiorul vostru. Apoi, cufundaţi-vă în voi înşivă şi puneţi-vă această întrebare cheie: "Ce

situație există în viața mea, cu care nu am curajul să mă confrunt?"

Aceasta este o întrebare dificilă, care vă forțează să fiți în totalitate cinstiți cu voi, vă obligă să nu vă mai amăgiți prefăcându-vă că totul este bine. "Ce situație există în viața mea, cu care nu am curajul să mă confrunt?"

Puteţi avea un serviciu care nu vă place. Puteţi avea relaţii personale nesatisfăcătoare. Puteţi simţi că altcineva este mai bun în profesia pe care aţi aleso. în cazul bărbaţilor, negarea este de obicei asociată cu serviciul. Pentru femei, negarea este cel mai des întâlnită în problemele din sfera relaţiilor personale. Fiecare persoană este în mod special sensibilă în domeniile în care respectul de sine este implicat cel mai mult. Deseori, folosiţi negarea în acele domenii ale vieţii voastre în care, schimbarea este percepută ca fiind atât inevitabilă, cât si ameninţătoare.

Indiferent de motivul nefericirii voastre, trebuie să fiţi dispuşi să vă întrebaţi: "Ce există în viaţa mea, cu care nu am curajul să mă confrunt?" Apoi, întrebaţi-vă: "Care este cel mai rău lucru cu putinţă?"

Când am început să folosesc pentru prima oară această tehnică, am constatat că cel mai rău lucru care exista era faptul că, în căsătoria mea, ceva ar fi putut să nu fie în regulă. Acel lucru îmi producea o stare deosebită de confuzie și de disconfort emoţional. Deci, m-am întrebat de mai multe ori: "Sunt fericit în căsătorie?" M-am obligat să răspund cât mai cinstit la această întrebare. De fiecare dată, răspunsul meu a fost: "Da".

După ce am lămurit acest lucru, m-am întrebat dacă nefericirea mea are legătură cu serviciul. Dacă nu despre asta era vorba, atunci despre ce altceva din viaţa mea? Punând mai multe întrebări, în cele din urmă as descoperi cauza stresului si apoi as acţiona pentru rezolvarea situaţiei.

De obicei, deoarece confruntarea este atât de dureroasă, oamenii încearcă să se amăgească pe ei înşişi. Ei vor spune că motivul nefericirii lor este că au primit o amendă pentru că au parcat într-un loc nepermis, sau că au pierdut ceva. Acesta este doar o modalitate de a evita problema reală.

Ori de câte ori aveţi vreo suferinţă fizică sau mentală de orice fel, de obicei asta înseamnă că ceea ce refuzaţi să înfruntaţi are legătură cu ego\A vostru. Trebuie să căutaţi cauza, oricare ar fi ea, asemeni unui detectiv, astfel încât să o puteţi privi în faţă. Plimbaţi-vă prin toate încăperile minţii, ca si cum v-aţi plimba cu o lanternă printr-o casă întunecată, şi luminaţi, cu onestitate, fiecare problemă pe care o aveţi.

Există întotdeauna un preţ pe care-l plătiţi pentru a vă elibera de nefericire, întotdeauna există ceva ce puteţi începe să faceţi - sau să nu mai faceţi. Si întotdeauna ştiţi şi care este preţul. Singura întrebare la care trebuie să răspundeţi este: "Sunt dispus să-l plătesc?"

A PLĂTI PREȚUL

Regula e următoarea: oricare ar fi preţul, plătiţi-l! Veţi ajunge să-l plătiţi, mai devreme sau mai târziu - şi, cu cât îl veţi plăti mai devreme, cu atât mai repede veţi scăpa de ceea ce vă supără.

Nu vă tulburaţi pacea interioară pentru absolut nimic. Faceţi din pacea minţii ţelul vostru suprem şi organizaţi-vă fiecare aspect al vieţii pentru a-l atinge. Dacă vreodată daţi la schimb pacea interioară cu orice altceva, veţi sfârşi prin a nu mai avea nici una, nici alta. Dacă o daţi pentru un serviciu, veţi sfârşi prin a rămâne şi fără slujbă şi fără pacea minţii. Dacă schimbaţi pacea interioară pentru vreo relaţie personală, veţi sfârşi prin a rămâne şi fără relaţia personală şi fără pacea minţii.

Se pare că există ceva în natură care cere să ne păstrăm pacea minţii. Dacă vă veţi trăda vreodată standardele interne, veţi suferi întotdeauna consecinţele. Veţi

sfârşi prin a plăti, şi preţul va fi întotdeauna mai mare decât beneficiul sau avantajul temporar pe care l-aţi obţinut.

DISTRUGĂTORUL FERICIRII

A şaptea sursă a stresului şi negativității este mânia. Mânia este, poate, cel mai distructiv dintre toate emoțiile negative. Izbucnirile de furie pot cauza infarcturi, atacuri cerebrale, ruperi de vase sanguine, ulcere, migrene, astm şi tot felul de boli de piele. Furia necontrolată ruinează căsătorii şi relații, distruge personalitatea copiilor în creștere, duce la pierderea slujbelor şi a carierelor şi produce mai multă nefericire decât oricare altă emoție.

Lucrul remarcabil în ceea ce privește mânia este că nu avem absolut deloc nevoie de ea. Nu ne aduce nimic bun. Este o emoţie negativă pur distructivă, pe care o puteţi elimina în mare măsură, dacă decideţi să o faceţi.

Mânia vine din interiorul vostru, nu din exterior. Vine de la persoana care sunteţi şi nu de la ceea ce spun sau fac oamenii. Nimeni nu vă înfurie. Nimic nu vă înfurie. Furia este o reacţie pe care o alegeţi faţă de o situaţie anume. Puteţi alege să reacţionaţi la dificultăţi într-o manieră calmă, pozitivă, sau să decideţi să răspundeţi cu furie. Sunteţi întotdeauna liberi să alegeţi.

CE VĂ ÎNFURIE?

Furia este declanşată de durere, sau de percepţia că cineva vă atacă sau profită de voi. Adesea, furia este cauzată de aşteptări frustrante. Este reacţia pe care o aveţi când lucrurile nu ies cum trebuie, sau când oamenii nu se comportă aşa cum vă aşteptaţi voi. Furia poate fi declanşată de frica de a pierde (ova anume. Deveniţi adesea furioşi, dacă simţiţi că aţi devenit victime, sau aţi fost trataţi incorect.

În fiecare caz, cea care declanșează sentimentul de mânie este percepția voastră. Este modul în care interpretați acel eveniment. Când vă vedeți în postura de victimă, reacția naturală va fi cea de furie. Puteți riposta verbal sau fizic, pentru a vă proteja sau pentru a vă răzbuna.

Când simţiţi că sunteţi victima unei agresiuni de un anume fel, trimiteţi un semnal sistemului nervos autonom, cum că sunteţi în pericol. Imediat, sistemul nervos autonom trimite un mesaj cortexului si adrenalina este secretată în sânge. Adrenalina face ca ritmul cardiac si cel respirator să crească rapid. Vă creste tensiunea arterială si întregul organism trece pe "alertă maximă", gata să protejeze, să apere si să contraatace.

Întregul corp este pregătit fie pentru luptă, fie pentru fugă. Dacă deveniţi furioşi în mod repetat, rezistenţa voastră la mânie devine din ce în ce mai slabă. Vă veţi înfuria din ce în ce mai repede, în cele din urmă, nu veţi mai opune nici o rezistenţă. Atunci, furia va deveni răspunsul automat la orice problemă ivită în mediul înconjurător. Unele persoane sunt furioase tot timpul. Toţi şi toate îi înfurie, datorită percepţiei lor că sunt victime şi că sunt ameninţate de o lume ostilă.

LUPTI SAU FUGI?

Hipertensiunea este cauzată, în primul rând, de un tipar de reacţii pline de mânie. Vă enervaţi. Tensiunea arterială creşte. Corpul se pregăteşte pentru luptă sau fugă - dar, după o scurtă perioadă de timp, această situaţie trece şi tensiunea revine la normal. De fiecare dată când vă înfuriaţi, tensiunea arterială mai întâi creşte şi apoi revine la normal, în cele din urmă, tensiunea arterială rămâne toi timpul ridicată.

Tratamentul hipertensiunii nu constă, de obicei, în schimbarea medicaţiei, ci într-o schimbare de atitudine faţă de urcuşurile şi coborâşurile inevitabile ale vieţii

de zi cu zi.

Izbucnirile de furie sunt un semn de slăbiciune. Ele demonstrează imaturitate și lipsă de control. Cineva care se înfu- rie tot timpul reacţionează ca un copil, fără autodisciplină sau stăpânire de sine. Luaţi două decizii: prima, conţrolaţi-vă furia, și a doua, încetaţi să mai folosiţi mânia ca reacţie la lucrurile care nu vă plac. încercaţi să fiţi mai răbdători şi să nu mai judecaţi, până când nu studiaţi situaţia şi vă puneţi câteva întrebări pentru a vă calma.

DE CE SE ACUMULEAZĂ FURIA

Odată ce vă înfuriați, întregul corp se pregătește pentru revanșă, într-o societate civilizată, sunt trei motive care împiedică răzbunarea.

<u>în primul rând,</u> răzbunarea sau contraatacul s-ar putea să nu fie posibile. Dacă cineva vă taie calea în trafic, sau vă lovește mașina când sunteți la cumpărături, vă puteți enerva, dar există puține șanse să mai puteți face ceva. Cealaltă persoană este de mult plecată. Furia se amplifică în interiorul vostru și nu are nici o cale de ieșire.

<u>în al doilea rând,</u> de obicei răzbunarea nu este acceptată. Dacă cineva este nepoliticos cu voi, sau dacă șeful se poartă urât, nu este bine să ţipaţi și voi sau să-l agresaţi fizic. Puteţi să vă enervaţi, dar mânia rămâne în interiorul vostru, unde se acumulează.

<u>în al treilea rând,</u> răzbunarea nu este recomandată. Dacă un fost jucător de fotbal american, de vreo 125 de kg, dă peste voi într-un bar sau restaurant, puteți să vă enervați, dar ar fi o prostie să ripostați. Dacă reveniți la mașină și pe ea stă o bandă de huligani, ar fi mai bine să vă rețineți furia în interior. Deci, o veți reprima.

În fiecare caz când vă enervaţi, dacă nu faceţi ceva pentru a vă elibera de mânie, ea se va acumula şi, în cele din urmă, vă va otrăvi corpul. Furia permanentă schimbă cu adevărat compoziţia chimică a sângelui, în cele din urmă, ea se va manifesta prin boli de piele, ulcere, migrene sau chiar mai rău. Vă veţi revărsa furia acumulată asupra membrilor familiei, sau asupra celor care nu se pot apăra - cum ar fi angajaţii sau subalternii.

OPRITI-O LA IESIRE

Cea mai bună metodă de a vă controla furia este, în primul rând, aceea de a nu vă enerva. Hotărâţi de la bun început că nu vă veţi supăra. Preluaţi controlul asupra tendinţei de a blama sau critica, oprindu-vă la timp şi repetând într-una: "Sunt răspunzător, sunt răspunzător, sunt răspunzător".

Nu puteţi fi răspunzători de faptul că vi s-a tăiat calea în trafic - dar, în mod sigur, sunteţi răspunzători pentru modul în care alegeţi să reacţionaţi. Veţi fi mult mai eficienţi dacă veţi răspunde cu calm si în mod constructiv. Pe deasupra, vă veţi simţi si mult mai bine.

ACTIVITATE CU IMPACT FIZIC MAJOR

Dacă v-aţi enervat deja, vă puteţi risipi furia prin contact. Dr. Hans Selye a numit aceasta "activitate cu impact fizic direct", în cercetările sale având ca subiect stresul, el a descoperit că a avea un contact de orice fel vă eliberează de stres. Mânia trece din corpul vostru, în obiectul cu care aţi luat contact.

Selye a descoperit că vă puteţi revărsa furia prin una din cele patru ieşiri: mâinile, picioarele, dinţii şi vocea. Puteţi scăpa de furie prin lovire cu mâinile sau picioarele, prin muşcătură sau ţipăt.

Orice sport care necesită lovirea unui lucru cu mâinile va dispersa furia. Tenisul, handbalul, voleiul și baschetul sunt modalități excelente de a transfera furia

din corpul vostru, în minge. Lovirea unor mingi de golf de-a lungul unei piste, reprezintă un real calmant pentru nervi. Persoanele care au servicii cu un înalt grad de stres sunt adesea atrași de aceste sporturi, întrucât se simt mult mai bine după o oră de lovire a unor lucruri. Toată furia lor este revărsată în minge sau obiect.

Majoritatea acneelor la adolescenți și majoritatea erupțiilor cutanate la adulți sunt cauzate de furia reprimată. Aceasta poate fi dispersată prin activități cu impact fizic direct.

Un tată îngrijorat al cărui fiu suferea de acnee, i-a cumpă- rât acestuia o bucată uriașă de lemn și o cutie cu cuie. I-a mai dat și un ciocan si I-a pus să-și petreacă zece până la douăzeci de minute pe zi, bătând cuie mari în bucata de lemn. Acneea a dispărut în mai puţin de două săptămâni.

Un alt tată i-a adus fiului un car de lemne şi un topor şi, în fiecare seară după orele de la şcoală, I-a pus să taie lemne. Prin această activitate cu impact fizic direct, acneea băiatului a dispărut complet, în câteva zile.

Orice sport care implică lovituri cu piciorul, cum ar fi fotbalul, este excelent pentru a dispersa furia, însuşi actul lovirii serveşte ca un mod de eliberare. Vedeţi adesea oameni furioşi bătând din picioare cu exasperare, ca o încercare inconştientă de a scăpa de sentimentele de mânie acumulată.

Totuşi, multe forme de exerciţiu fizic, cum ar fi alergatul, înotul sau mersul cu bicicleta, nu dispersează furia, întrucât implică puţin contact - sau chiar deloc. Ele vă pot ajuta să vă reduceţi stresul sau să pierdeţi în greutate, dar nu reduc mânia.

Vă puteți dispersa mânia mâncând ceva care necesită un timp îndelung de mestecare. Adesea, când vă este poftă de o friptură, aceasta se datorează faptului că vă simţiţi frustraţi sau mânioşi şi mestecatul prelungit al fripturii vă va risipi furia. După o cină copioasă, vă simţiţi mult mai relaxat, deoarece mare parte din mânie s-a risipit.

A ţipa ascuţit este o altă modalitate prin care oamenii -atât adulţii cât şi copiii - pot scăpa de furie. Este o formă obişnuită de eliberare. Copiii devin mânioşi, ca rezultat al faptului că se simt mici si neajutoraţi. Ei ţipă pentru a da cu putere drumul propriilor frustrări. La fel fac şi mulţi adulţi.

Există o formă de terapie numită "primitivă", în timpul tratamentului, pacienții sunt încurajați să țipe în prezența unor psihoterapeuți specializați. Ei sunt învățați să se elibereze de furia reprimată și acumulată încă din copilărie. Metoda este foar-le eficientă pentru a ajuta oamenii să-și controleze emoțiile. Pe de-o parte, ea vă eliberează de furia reprimată și, pe de alta, vă ajută să nu țipați la cei care vă sunt dragi.

Într-o bătaie aprigă între doi oameni foarte furioși, ei vor lovi cu mâinile și picioarele, vor țipa și vor musca. Acestea sunt întotdeauna reacții de exprimare a furiei. Adesea, după o dispută zgomotoasă, sau după o bătaie fizică, cei doi combatanți vor deveni amanți, sau buni prieteni. Toată furia s-a dus; rămân numai sentimentele bune.

METODA DE CONTROL COGNITIV

Telul vostru este să deveniţi o personalitate puţin stresată şl care obţine performanţe înalte. Pentru a ajunge astfel, trebuie să utilizaţi metoda "controlului cognitiv", pe care deja am prezentat-o. A lucra la capacităţi maxime înseamnă a vă utiliza abilitatea de a gândi si de a vă controla reacţiile emoţionale. Practicaţi Legea substituţiei. Folosiţi, în mod deliberat, gânduri pozitive. Gândiţi optimist. Gândiţi constructiv. Dacă selectaţi în mod deliberat un gând pozitiv, nu puteţi să aveţi, simultan, un gând negativ sau stresant. Veţi înlocui pozitivul cu negativul.

Repetaţi: "Mă plac!", sau "Sunt răspunzător!". Păstraţi-vă mintea fixată pe scopul pe care vi l-aţi propus. Din moment ce un ţel este în mod inerent pozitiv,

atunci când vă forțați să vă gândiți încontinuu la obiectivele voastre, în cea mai mare parte a timpului vă veți păstra mintea pozitivă și optimistă.

Dacă o altă persoană vă înfurie, folosiţi Legea iertării. Eliberaţi-vă de orice sentiment de mânie sau resentimente. Amintiţi-vă că iertarea este un act egoist perfect. Treaba voastră, responsabilitatea voastră, este de a vă menţine mai degrabă calm si pozitiv, decât de a permite unor lucruri să vă înfurie şi să vă supere. Dacă asta înseamnă să renunţaţi la sentimentele negative pe care le aveţi faţă de cineva, faceţi-o! Este cheia voastră spre fericire, pace interioară şi o viaţă lungă.

FACEȘI DIN PACEA MINȚII ȚELUL VOSTRU SUPREM

VEŢI FI STĂPÂN asupra vieţii voastre interioare, dacă luaţi decizia de a face din pacea minţii ţelul vostru suprem.

Organizaţi-vă viaţa în jurul acestui ţel. Deveniţi un detectiv psihologic şi investigaţi cu atenţie orice gânduri, opinii, atitudini sau reacţii care vă cauzează un stres de orice fel.

Când stabiliţi, în mod deliberat, că pacea interioară este principiul care vă organizează viaţa, veţi deveni o persoană pozitivă. Veţi deveni mult mai relaxaţi si mai agreabili. Veţi avea o sănătate mai bună şi veţi realiza mult mai multe decât aţi fi reuşit în alte condiţii.

EXERCITIU" PRACTIC

Examinaţi-vă viaţa şi identificaţi un domeniu care vă produce stres şi anxietate. Scrieţi clar o definiţie a situaţiei stre-sante. Apoi, alcătuiţi o listă a tuturor lucrurilor pe care ie puteţi face imediat, pentru a putea uşura această situaţie stresantă. Gândiţi-vă pentru a găsi modul în care aţi putea să o înfruntaţi direct şi ce strategii pozitive ar putea fi adoptate.

Fiţi activi, nu pasivi.

Ce anume există în viața voastră și nu aveți curajul să înfruntați? Care ar fi cel mai rău lucru posibil?

Treceţi sistematic prin fiecare sector al vieţii voastre şi faceţi curăţenie. Faceţi din fiecare parte a zilei o sursă de plăcere şi satisfacţie, mai degrabă decât o cauză de stres şi neliniste.

Faceţi din pacea interioară ţelul vostru suprem şi probabil că niciodată nu veţi mai face alte greşeli.

CAPITOLUL 9 MĂIESTRIA DE A STĂPÂNI RELAŢIILE INTERUMANE

Cea mai importantă și cea mai bine plătită formă de inteligență în America este inteligența socială, abilitatea de a te împăca foarte bine cu ceilalți. Mai bine de 85% din succesul vostru în viață va fi influențat de capacitatea de a te comporta în societate, de a interacționa pozitiv si eficient cu ceilalți și de a-i determina să coopereze cu voi, pentru a vă ajuta să vă realizați scopurile.

A învăța cum să dezvoltați și să mențineți relații umane de calitate înseamnă pentru cariera și viața voastră personală, mai mult decât poate însemna orice altceva din ceea ce realizați.

Vestea proastă este că incapacitatea de a vă înțelege bine cu ceilalți constituie motivul principal pentru eșec, frustrare și nefericire în viață și profesie. Potrivit unui studiu, mai bine de 95% dintre persoanele concediate într-o perioadă de zece ani, au fost date afară mai degrabă din cauza unei slabe comunicări sociale, decât din lipsă de competență sau abilitate tehnică.

Potrivit psihologului Sydney Jourard, mare parte din bucuria din viața noastră

se datorează relaţiilor fericite pe care le avem cu ceilalţi, iar marea majoritate a problemelor din viaţă sunt cauzate de relaţii nefericite. De fapt, cele mai multe probleme din viaţă au drept cauză relaţiile interumane.

Din fericire, puteți deveni extrem de îndemânatici în a comunica și a vă înțelege excelent cu alții, iar în acest capitol veți afla cum să procedați. Veți învăța o varietate de metode verificate, pentru a vă îmbunătăți imediat relațiile cu aproape oricine și în orice împrejurare.

DEFINIREA PERSONALITĂȚII SĂNĂTOASE

Cu toţii fie credem că avem, fie simţim că avem, sau dorim să avem o "personalitate sănătoasă". Există multe definiţii ale "personalităţii sănătoase"; iată trei dintre cele mai utile.

Prima: aveţi o personalitate sănătoasă în măsura în care căutaţi, intenţionat, binele din fiecare persoană sau situaţie. Aveţi o personalitate nesănătoasă, în măsura în care căutaţi rău din oameni si împrejurări. Cum procedaţi? Căutaţi şi găsiţi partea bună din oameni, sau îi criticaţi şi vă plângeţi de ei? Acesta este primul indiciu.

A doua: aveţi o personalitate sănătoasă, în măsura în care puteţi ierta uşor oamenii care v-au făcut să suferiţi. Cea mai mare parte a nefericirii şi bolilor psihosomatice este cauzată de incapacitatea de a ierta, de insistenţa de a păstra ranchiună, chiar si mult timp după ce incidentul s-a consumat, însuşi actul iertării are o influenţă eliberatoare asupra personalităţii.

Oamenii cu adevărat sănătoşi nu urăsc si nici nu manifestă mânie şi resentimente față de întâmplările din trecut. Ei îşi scot din minte problemele vechi. Le lasă să plece. Acesta este cel de-al doilea indiciu.

A treia: aveţi o personalitate sănătoasă, în măsura în care comunicat/ dine cu diferite tipuri de persoane. Oricine poate comunica uşor cu câţiva oameni, întotdeauna vă înţelegeţi cu persoane care seamănă mult cu voi - pozitive sau negative. Insă persoanele cu adevărat sănătoase au capacitatea de a se înţelege cu o mare varietate de oameni cu temperamente, personalităţi, atitudini, valori şi opinii diferite. Acesta este indiciul cel mai clar, adevăratul test.

Există o relație directă între propriul nivel al respectului de sine și sănătatea personalității voastre. Cu cât vă plăceți și vă respectați mal mult, cu atât mai mult vă plac ceilalți și îi respectați. Cu cât considerați mai mult că sunteți o persoană valoroasă si merituoasă, cu atât mai mult îi considerați pe alții valoroși și merituoși. Cu cât vă acceptați mai mult așa cum sunteți, cu atât mai mult îi acceptați pe alții așa cum sunt.

Pe măsură ce respectul de sine se îmbunătăţeşte, deveniţi tot mai buni în a comunica excelent cu diferite tipuri de persoane, pe perioade mai lungi de timp. Viaţa voastră va deveni mai fericită şi mai împlinită. Persoanele cu un nivel înalt al respectului de sine se înţeleg bine cu aproape oricine, oriunde şi în aproape orice situaţie.

Persoanele cu un respect de sine scăzut se pot înțelege doar cu puține persoane - și aceasta nu pentru un timp îndelungat. Respectul lor de sine scăzut se manifestă prin furie, nerăbdare, critică, bârfă și dispute cu cei din jur. Ei nu se plac pe ei înșiși și, astfel, ei nu îi plac cu adevărat nici pe ceilalți. Drept rezultat, nici celorlalți nu le place foarte mult de ei.

LEGEA EFORTULUI INDIRECT

Legea efortului Indirect afirmă că obțineți mai ușor aproape totul din relația voastră cu alții, abordându-i mai degrabă indirect, decât direct.

De exemplu, dacă doriţi să-i impresionaţi pe oameni, calea directă este să-i convingeţi de calităţile şi realizările voastre deosebite. Dar, a încerca să impresionaţi o altă persoană vorbindu-i despre voi, de obicei vă face să vă simţiţi uşor ridicoli şi, uneori, chiar stânjeniţi.

Calea indirectă de a-i impresiona pe ceilalţi este aceea de a fi impresionaţi de ei. Cu cât sunteţi mai impresionaţi de cealaltă persoană - prin ceea ce este sau ce a realizat - cu atât este mai probabil ca acea persoană să fie impresionată de voi.

Dacă doriți ca cineva să fie interesată voi, modul direct este de a-i spune totul despre voi. însă modul indirect funcționează mai bine. El constă, pur și simplu, din a deveni voi interesați de persoana respectivă. Cu cât deveniți mai interesați de cealaltă persoană, cu atât este mai probabil ca ea să devină interesată de voi.

Dacă doriţi să fiţi fericiţi, modul direct este să faceţi tot ceea ce credeţi că vă aduce fericirea. Totuşi, cea mai plăcută și durabilă formă de fericire este obţinută atunci când faceţi feri- efortului indirect, ori de câte ori faceţi sau spuneţi ceva ce face pe altcineva fericit, sunteţi şi voi fericiţi. Veţi avea o stare de spirit mai bună şi vi se va mări şi respectul de sine.

Cum puteţi să-i determinaţi pe ceilalţi să vă respecte* Cel mai bun mod este de a-i respecta. Când vă exprimaţi respectul sau admiraţia pentru o altă persoană, ea simte, la rândul său, respect şi admiraţie pentru voi. în relaţiile interurnane, acest fapt este denumit Principiul Reciprocităţii. Ori de câte ori faceţi ceva frumos pentru altcineva, cealaltă persoană va dori să se revanşeze, făcând ceva frumos pentru voi. Cele mai multe relaţii sentimentale şi prietenii se bazează pe acest principiu.

Cum faceţi pe cineva să creadă în voi, urmând Legea efortului indirecfi Răspunsul este să credeţi în celălalt. Ori de câte ori demonstraţi că aveţi încredere într-o persoană, aceasta, la rândul ei, va avea tendinţa să creadă în voi. Primiţi ceea ce dăruiţi. Ce trimiteţi, primiţi înapoi.

Cele mai importante aplicaţii ale Legii efortului indirect se referă la dezvoltarea unei personalităţi sănătoase. Suntem structuraţi astfel încât tot ceea ce facem altei persoane are un efect reciproc asupra noastră. Tot ceea ce facem pentru a dezvolta respectul de sine al altei persoane, ne ajută să ne dezvoltăm propriul respect de sine - în acelaşi timp şi în aceeaşi măsură. Din moment ce respectul de sine este marca unei personalităţi sănătoase, puteţi să vă îmbunătăţiţi cu adevărat sănătatea propriei personalităţi, profitând de orice ocazie pentru a îmbunătăţi sănătatea personalităţii celorlalţi. Ceea ce semănaţi în vieţile altora, culegeţi în propriile voastre vieţi.

Fiecare persoană pe care o întâlniţi poartă o povară grea. Acest lucru este adevărat mai ales în ceea ce priveşte respectul de sine şi încrederea în sine. Toţi creştem cu un sentiment de inferioritate, iar pe parcursul unei mari părţi din viaţă avem nevoie să fim lăudaţi și apreciaţi de alţii.

Oricât de mult succes au oamenii sau cât de elevaţi pot deveni, ei tot au nevoie ca imaginile despre ei înşişi să fie îmbunătăţite. Tot mai au nevoie ca alţii să- i laude, pentru a le mări respectul de sine si pentru a-i face să se simtă mai valoroşi si mai merituoşi.

Există un vers care spune: "Te plac pentru ce simt despre persoana mea, atunci când sunt cu tine". Acest vers conţine cheia către relaţii umane excelente. Cele mai de succes persoane sunt cele care îi fac pe ceilalţi să aibă o stare bună în ceea ce-i priveşte, atunci când sunt în preajma lor. Când treceţi prin viaţă sporind respectul de sine al altor persoane, se vor ivi ocazii favorabile, iar oamenii vă vor ajuta în moduri la care nici nu vă gândiți.

Practicaţi Legea efortului indirect. Profitaţi de orice ocazie pentru a spune şi face lucruri care îi fac pe ceilalţi să se simtă mai valoroşi.

De fiecare dată când sunteți amabili cu alții, se îm-bu-nătățește și respectul vostru de sine. Propria voastră persona-li-tate devine mai pozitivă si mai sănătoasă. Vi se imprimă în minte tot ceea ce exprimați față de ceilalți.

FACETI-I PE ALTII SĂ SE SIMTĂ IMPORTANȚI

Cheia pentru a spori respectul de sine al celorlalţi, folosind Legea efortului indirect, este de a-i face să se simtă importanţi. Tot ceea ce faceţi sau spuneţi pentru a face o persoană să se simtă mai importantă, îi creşte acesteia respectul de sine şi, în acelaşi timp şi în aceeaşi măsură, vă creşte şi propriul vostru respect de sine.

Când căutaţi în permanenţă moduri prin care să-i faceţi pe alţii să se simtă importanţi, veţi fi populari şi bineveniţi oriunde. Veţi fi mai sănătoşi şi mai fericiţi şi veţi avea mai multă satisfacţie de la viaţă decât au alţii. Nivelul vostru de stres va fi mai redus, iar cel de energie mai mare. Mai presus de orice, vă veţi plăcea şi vă veţi respecta mai mult şi veţi avea o linişte interioară mai mare.

SĂ CONSTRUIM RESPECTUL DE SINE ÎN CEILALȚI

Punctul de pornire în dezvoltarea respectului de sine al celorlalţi, este să încetaţi să îl distrugeţi, încetaţi imediat să faceţi sau să spuneţi ceva care le diminuează respectul de sine. în cel mai rău caz, fiţi neutri. Nu vorbiţi. Nu spuneţi nimic.

Critica distructivă de orice fel reduce respectul de sine mai rapid decât orice alt comportament. Mult mai multe relaţii şi personalităţi sunt distruse sau ruinate de critica distructivă, decât de toate celelalte influenţe negative la un loc.

Critica distructivă de orice fel atacă esenţa personalităţii umane, declanşând apariţia unor sentimente de vinovăţie, de inferioritate şi de senzaţia că nu ai nici o valoare. Când o persoană este criticată - chiar şi prin aşa-numita "critică constructivă" - aceasta imediat se înfurie, începe să se apere şi ripostează. Potrivit Legii reciprocităţii, ori de câte ori faceţi sau spuneţi ceva care-i răneşte pe ceilalţi - mai ales atunci când li se atacă respectul de sine - îi determinaţi să-şi dorească, sau chiar să simtă nevoia să riposteze, să-şi ia revanşa.

Suntem condiționați încă din copilărie să fim foarte sensibili la orice expresie de dezaprobare sau critică din partea cuiva, indiferent de motiv. Când suntem criticați, reflexele noastre intră în acțiune. Respectul nostru de sine scade brusc. Sentimentele si atitudinea față de persoana care ne critică devin imediat negative.

Poate că cea mai bună decizie pe care o puteţi lua este de a nu-i mai critica pe ceilalţi. Eliminaţi critica distructivă, de orice tip, din vocabularul si din conversaţiile voastre. Deveniţi o persoană pozitivă, spunând doar lucruri care să-i încurajeze pe oameni, în loc să-i distrugă.

Cei mai mulţi oameni pe care îi cunoaşteţi fac tot ce pot ei mai bine cu ceea viaţa le oferă. Foarte puţini oameni fac greşeli în mod intenţionat, sau fac lucrurile prost, pentru că aşa vor ei. De fapt, creierul este alcătuit în aşa fel, încât este aproape imposibil pentru o persoană să facă ceva rău în mod intenţionat, dacă ştie cum să facă acel lucrul, bine. O greşeală, de orice fel, ne face să ne simţim incompetenţi. Respectul de sine scade. Imaginea de sine suferă. Nu ne mai plăcem şi nu ne mai respectăm la fel de mult ca înainte. Nimeni nu-si face sie însuşi aşa ceva, în mod intenţionat.

Cea mai mare parte din critica la care îi supunem pe alţii vine din faptul că îi judecăm şi îi blamăm şi ne considerăm superiori lor în anumite privinţe, însă, a-i judeca pe alţii declanşează acţiunea Legii semănatului si culesului. Aceasta îi face pe ceilalţi să vă judece mai aspru. Ea aduce şi pentru voi aceleaşi consecinţe negative.

Când îi criticați pe alții, si alții vă critică pe voi.

Aproape toate sentimentele negative încep cu judecarea şi învinovăţirea altora. Motivul pentru care evitaţi să-i criticaţi este, prin urmare, unul pur egoist. A avea o atitudine pozitivă si a-i lăuda pe alţii - sau a fi cel puţin neutri - vă dă posibilitatea de a rămâne optimişti si veseli. Refuzând să criticaţi, puteţi rămâne detaşaţi, în loc să vă implicaţi emoţional.

Este uşor să cădeţi în obiceiul de a critica şi de a căuta tot timpul greşeli. Conversaţiile multor oameni se învârt în jurul bârfelor şi criticii. Totuşi, trebuie să vă debarasaţi de acest obicei, dacă sunteţi cu adevărat hotărâţi să dezvoltaţi tipul de personalitate de care aveţi nevoie pentru a ajunge în vârf.

Trebuie să încetați să vânați greșeli și să vorbiți în mod negativ la adresa celorlalți. Indiferent ce a făcut o persoană, sau cât de rea credeți că este, păstrați-vă părerile pentru voi. Faceți un obiectiv din a găsi motive pentru a nu-i critica sau condamna. Găsiți scuze pentru ceea ce a făcut persoana respectivă, doriți-i numai bine și, când considerați că se poate, iertați-o și nu vă mai ocupați de ea.

O altă atitudine care subminează respectul de sine - atât al vorbitorului, cât si al ascultătorului - este obiceiul de a te lamenta.

Mulţi oameni se lamentează, spunând mereu: "Nu-i aşa că e groaznic?" Ei spun lucruri ca: "Nu-i aşa că e oribil ce a făcut?", sau "Ce groaznic că preţurile sunt atât de mari!", sau "Ce groaznic că afacerile merg atât de prost!" Apoi, ei încearcă să-şi ridice unii altora moralul, gândindu-se la lucruri care sunt chuir şi mai rele.

Henry Ford a spus bine: "Niciodată să nu vă lamentați, niciodată să nu dați explicații". Obiceiul de a găsi motive de a vă plânge atrage alți oameni de acest gen în viața și în grupul vostru social. Potrivit Legii concentrării'- care afirmă că lucrurile asupra cărora vă concentrați, devin realitate - cu cât vă plângeți mai mult, cu atât veți găsi mai multe motive să vă plângeți și mai mulți oameni care fac același lucru.

Oamenii adevăraţi nu se plâng niciodată. Dacă au vreo problemă şi pot face ceva în privinţa ei, se mobilizează şi acţionează. Dacă nu mai pot face nimic în acea privinţă, ei spun, pur şi simplu: "Ce nu poate fi vindecat, trebuie suportat".

Adevărul este că absolut nimeni nu e interesat de lamentările voastre. Oamenii au propriile lor probleme - și multe dintre acestea sunt chiar mai mari decât ale voastre. Probabil că la 80% din cei cărora vă plângeți nu le pasă de lamentările voastre, iar ceilalți 20% sunt, într-un fel, bucuroși că aveți probleme.

Ambroise Bierce a definit "fericirea" ca fiind: "acea emoţie pe care o simţi când vezi nefericirea unui prieten". Vai cât e de adevărat! încercaţi să nu mai criticaţi, să nu mai judecaţi şi să nu vă mai lamentaţi. După cum spune cântecul: "Dacă nu poţi spune ceva amabil, nu vorbi deloc - ăsta este sfatul meu". Dacă eliminaţi din conversaţie negativismul de orice fel, acest lucru va avea un impact pozitiv, puternic, asupra relaţiilor cu ceilalţi. Vă veţi simţi mai bine cu voi înşivă - şi la fel vor simţi si ceilalţi.

<u>ŞAPTE CĂI DE A VĂ ÎMBUNĂTĂȚI RELAȚIILE CU CEI DIN JUR</u>

Există şapte atitudini pozitive, constructive şi sănătoase în plan psihic, pe care le puteți adopta pentru îmbunătățirea comunicării cu cei din jur. Fiecare dintre acestea se adresează nevoilor profunde subconștiente ale celorlalți, nevoilor lor de a se simți importanți, prețuiți și respectați. Aceste nevoi subconștiente s-au format în fragedă copilărie si, dacă le puteți satisface, veți fi uimiți cât de mulți oameni vă vor plăcea - iar potrivit Legii efortului Indirect, cât de mult vă va plăcea propria voastră persoană.

FITI AGREABILI

Prima atitudine este să fiți agreabili. Oamenilor le place să stea în preajma

persoanelor agreabile, a persoanelor cu care pot discuta uşor si liber despre o mulţime de subiecte. Când daţi din cap a aprobare, zâmbiţi si sunteţi de acord cu persoana care vă vorbeşte, aceasta se va simţi mai preţuită şi mai respectată, simte că ceea ce are de spus este important şi, prin urmare, ea însăşi este importantă.

Comportamentele agreabile duc la creşterea respectului de sine în ceilalţi. Dezacordul îl scade. Atunci când nu sunteţi de acord sau vă certaţi cu ceilalţi, nu faceţi altceva decât să le puneţi la încercare cunoştinţele şi inteligenţa. Le spuneţi că nu au dreptate, că judecata şi experienţa lor nu valorează prea mult. Prin urmare, prin extensie, nici ei nu valorează prea mult.

Este în firea noastră să nu suportăm să ni se spună că nu avem dreptate - mai ales atunci când este evident că avem. A nu avea dreptate într-o problemă ne face să simţim că ceva nu este în regulă cu noi. Respectul nostru de sine scade. Ne simţim mărunţi si neluaţi în seamă şi ne considerăm incompetenţi sau incapabili.

Când spuneţi unei persoane că greşeşte, reacţia sa imediată este de a se apăra, de a fi mai insistentă şi mai hotărâtă. Respectul nostru de sine este de obicei foarte fragil şi, atunci când ni se spune că greşim, reacţionăm rapid, pentru a-l apăra şi proteja cu orice preţ.

Fiţi agreabili. Fiţi tipul de persoană care se înţelege bine cu ceilalţi. Amintiţi-vă cuvintele: "Fiţi repede de acord cu adversarul vostru". Dacă deveniţi persoane agreabile, cu care se poate comunica uşor, îi veţi determina pe ceilalţi să opună o mai mică rezistenţă în a vă ajuta sau a se înţelege cu voi.

Chiar dacă cealaltă persoană greşeşte în mod clar, şi sunteţi convinşi de asta pe baza faptelor pe care le cunoaşteţi, trebuie să vă întrebaţi: "Cât de important este acest lucru pentru mine?" Dacă nu este important, în loc să contraziceţi, lăsaţi lucrurile aşa cum sunt.

ÎNCETAȚI SA VĂ MAI CERTAȚI

Când eram adolescent, am devenit un mare certăreţ. Mă certam cu oricine pentru orice. Adesea, studiam pentru a fi mai bine informat asupra unui subiect, astfel încât să ştiu mai multe decât persoana cu care mă certam. Cu informaţiile mele superioare, câştigam aproape întotdeauna. Orice spunea persoana respectivă, puteam să găsesc contraargumente.

Totuşi, în curând m-am trezit că mai tot timpul sunt singur. Oamenii au început să mă evite în mod intenţionat. Nu doreau să aibă de-a face cu mine nici la serviciu si nu doreau să ne întâlnim nici după orele de serviciu. Câştigam toate disputele, însă îmi pierdeam toţi prietenii.

Se spune că "un om convins împotriva voinței sale, rămâne tot la părerea sa". Convingeam oamenii, copleșindu-i cu vastele mele cunoștințe, însă pierdeam întrun sens mult mai important al cuvântului. Uitasem să mă întreb: "Ce este important aici?"

Iar răspunsul era că, pentru mine, devenea important să mă înțeleg cu oamenii. Relațiile cu ceilalți erau importante - nu să am eu dreptate, sau să câștig disputele. Puteți folosi această metodă și voi. întrebați-vă mereu: "Vreau să am dreptate, sau să fiu fericit?" Si alegeți fericirea!

Cea mai bună tactică, atunci când simţiţi că cineva spune ceva ce credeţi că este incorect, este să lăsaţi totul să treacă. Dar dacă, dintr-un motiv sau altul, problema este atât de importantă, încât nu puteţi să treceţi peste ea, puteţi rămâne agreabili, apelând la ceea ce se numeşte "altcineva nu este de acord".

Această metodă ne învaţă să punem cuvintele pe care am vrea să le rostim pe seama unei a treia persoane imaginare, sau care nu este prezentă. Spuneţi: "Este un punct de vedere interesant, Bill, dar dacă cineva ar pune o astfel de întrebare, ce i-ai răspunde?" Apoi, puneţi întrebarea pe seama altcuiva.

Aţi putea întreba: "Ce crezi că ar spune clienţii noştri, dacă ar şti că facem asta?", sau: "Cum crezi că ar reacţiona bancherii noştri la o asemenea acţiune?" în fiecare caz, puteţi continua să fiţi agreabili si comunicativi, punând întrebările pe care le aveţi în minte. Spuneţi doar cuvintele, ca venind din partea altcuiva.

Avantajul acestei metode este că, dacă persoana are un răspuns bun, puteți continua discuția, fără să fiți dezagreabili. Dacă cealaltă persoană nu poate răspunde la întrebare, aceasta își poate schimba părerea, fără să se simtă prost, deoarece persoana care "pune întrebările" nu este prezentă, iar ego-ul său nu este implicat.

Decizia de a deveni o persoană agreabilă şi cu care se comunică uşor, vă va micşora nivelul de stres şi vă va mări abilitatea de a-i influenţa pe ceilalţi să vă ajute. Veţi contribui la creşterea respectului de sine al altora şi, în acelaşi timp, vă veţi simţi mai bine în ceea ce vă priveşte.

FOLOSITI ACCEPTAREA

A doua atitudine de clădire a respectului de sine pe care o puteţi folosi, este "acceptarea". Fiecare dintre noi este condiţionat să caute acceptarea celorlalţi. Copilul începe prin a privi chipul mamei sau al tatălui, pentru a vedea dacă este iubit, respectat, dorit, important, amuzant, inteligent şi aşa mai departe. Pe măsură ce creştem, privim chipurile celorlalţi pentru a vedea în ce poziţie ne aflăm. Avem o nevoie adâncă de a fi acceptaţi de alţi oameni - chiar şi de oameni pe care nu-i cunoaştem.

De exemplu, când doi oameni se întâlnesc pentru prima dată, sau se cunosc deja, primul lucru care trebuie stabilit între ei este un anumit nivel de acceptare. Privim ochii, zâmbetul, faţa şi limbajul trupului celeilalte persoane, pentru a vedea dacă ne acceptă și se bucură de prezenţa noastră.

Ne putem relaxa, numai atunci când ne simţim acceptaţi. Multe probleme sociale sunt provocate de oameni şi grupări care doresc foarte mult să fie acceptaţi aşa cum sunt. Când sunteţi deschis şi arătaţi că acceptaţi sincer şi necondiţionat o altă persoană, îi măriţi acesteia respectul de sine, îi îmbunătăţiţi imaginea de sine şi o faceţi să se simtă relaxată şi în siguranţă în compania voastră.

ZÂMBIŢI, ATÂTA TOT!

Ce trebuie să faceţi pentru a exprima acceptarea? Simplu. Trebuie doar să zâmbiţi. Pentru a zâmbi sunt necesari numai treisprezece muşchi, iar pentru a vă încrunta, o sută doisprezece muşchi. Un zâmbet sincer îndreptat către o altă persoană spune mult. Spune.- "Te accept necondiţionat, aşa cum eşti". Când îi zâmbiţi unei persoane, aceasta se simte valoroasă, importantă şi merituoasă. Se simte mai bine în propria-i piele. Nu vă costă decât un simplu zâmbet, o expresie de căldură sinceră.

Un proverb chinezesc spune: "Un om fără zâmbet nu trebuie să-şi deschidă un magazin". Agenți de vânzare, oameni de afaceri, oricine a cărui existență depinde de patronajul sau de sprijinul altora, trebuie să învețe cum să folosească acceptarea în relațiile cu ceilalți.

Legea reciprocității afirmă că, dacă îi faceți pe oameni să se simtă bine zâmbindu-le și salutându-i vesel, și ei vor dori să se comporte la fel cu voi. Willy Loman, în piesa lui Arthur Miller, Moartea unui comis-voiajor, a spus: "Cel mai important lucru este ca ceilalți să te placă". Când oamenii vă plac, sunt mult mai dornici să coopereze cu voi. Punctul de plecare pentru a vă face plăcuți, este ca să-i plăceți si voi pe ceilalți. Modul în care puteți exprima acest lucru este ca, atunci când îi întâlniți, să le oferiți un zâmbet cald, din inimă.

Desigur, cel mai greu este atunci când nu aveţi deloc chef să zâmbiţi. Puteţi,

însă, să vă puneţi voitm starea respectivă. Chiar dacă nu vă simţiţi foarte optimişti, dacă vă forţaţi să le zâmbiţi sincer celor pe care-i întâlniţi - fie chiar si numai pentru câteva minute - veţi începe să vă simţiţi din nou mai bine. Norii negativismului se vor sparge şi se vor disipa. Treptat, zâmbetele voastre vor deveni din ce în ce mai sincere. Vă veţi mări propriul respect de sine, făcând efortul de a mări respectul de sine al celorlalţi - şi faceţi asta printr-un zâmbet.

O ATITUDINE DE RECUNOSTINȚĂ

Al treilea pas pe care trebuie să-l faceţi pentru a mări respectul de sine al celorlalţi, este să vă exprimaţi preţuirea. Una dintre cele mai adânci dorinţe ale omului este nevoia de a fi apreciat. Ori de câte ori vă exprimaţi recunoştinţa sau aprecierea faţă de o altă persoană pentru ceea ce a realizat, o faceţi să se simtă mai valoroasă, mai competentă si mai plină de merite.

Pentru a vă exprima recunoştinţa, e nevoie doar să rostiţi un simplu: "Mulţumesc", în orice limbă, cuvântul "mulţumesc" este unul dintre cele mai puternice cuvinte. Am călătorit şi am lucrat în mai bine de optzeci de ţări şi am învăţat că puteţi străbate orice ţară în lung şi lat, învăţând şi rostind cuvintele: "vă rog" şi "mulţumesc".

SPUNETI "MULTUMESC"

Acest cuvânt "mulţumesc", are o putere uriaşă. De fiecare dată când mulţumiţi unei persoane, respectul de sine al acesteia creşte. Faptul că îi mulţumiţi, răsplăteşte şi îi întăreşte comportamentul si măreşte posibilitatea ca şi persoana respectivă să vă mulţumească, la rândul ei. Când spuneţi "mulţumesc" pentru lucruri mărunte, curând oamenii vor face lucruri mari pentru voi.

Dezvoltaţi-vă obiceiul să mulţumiţi oricui, pentru tot ceea ce face. Spuneţi "mulţumesc" partenerului de viaţă, pentru tot ceea ce face pentru voi. Mulţumiţi copiilor pentru tot ce fac în casă. Cu cât le mulţumiţi mai mult partenerului de viaţă şi copiilor voştri, cu atât se vor simţi mai optimişti si veseli şi cu atât vor fi mai dornici să facă tot ce pot ca să atragă aprecierea voastră.

De-a lungul zilei, spuneţi "mulţumesc" tuturor celor ce fac ceva pentru voi. Mulţumiţi celor cu care vă întâlniţi. Mulţu-miţi-le pentru timpul pe care vi l-au acordat. Mulţumiţi-le pentru comentarii. Mulţumiţi-le pentru generozitatea lor. Mulţumiţi-le pentru ajutorul lor. Mulţumiţi-le pentru orice.

Trimiteţi "mesaje de mulţumire". Mesajele de mulţumire sunt cele mai puternice instrumente existente pentru a clădi respectul de sine si relaţiile interumane. Când trimiteţi cuiva o scrisoare de mulţumire, chiar si câteva cuvinte, persoana respectivă îşi va aminti cu plăcere de voi, timp de luni şi chiar ani de zile. Puteţi să vă diferenţiaţi de ceilalţi, prin modalităţile diverse în care vă exprimaţi recunoştinţa faţă de alţii, prin diferitele moduri de a spune "mulţumesc".

Obișnuiți-vă să aveți o "atitudine de recunoștință". Cei mai fericiți si mai populari oameni sunt cei care sunt sincer recunoscători, pentru tot ceea ce li se întâmplă și pentru fiecare persoană pe care o întâlnesc. O atitudine de recunoștință vă netezește calea. O atitudine de recunoștință garantează o personalitate sănătoasă și un nivel mai înalt al respectului de sine. Cu cât sunteți mai recunoscători pentru ceea ce aveți, cu atât veți avea mai multe lucruri pentru care să fiți recunoscători.

COPIII O CER: ADULTII DAU ORICE PENTRU EA

A patra cale de a mări respectul de sine al altora, de a-i face să se simtă mai importanți, este să-i aprobați ori de câte ori aveți ocazia. Expresia aprobării, sau lauda, este una dintre cele mai rapide si previzibile modalități de a-i face pe oameni

să se simtă fericiți și mândri. A recunoaște meritele cuiva și a-l lăuda este cel mai sigur mod de a-i creste respectul de sine, de a-i susține modul de comportare si de a-l face să dorească să vă ajute și să colaboreze cu voi.

O definiție a respectului de sine se referă la cât de mult o persoană se consideră "demnă de laudă". Atunci când o persoană este lăudată, respectul de sine crește ca mercurul unui termometru într-o zi fierbinte. Ken Blanchard, autorul cărții The One Minute Manager (Director pentru un minut), recomandă folosirea "laudei de un minut" pe tot parcursul zilei. El recomandă să "prindeți momentul când oamenii fac ceva bine". Cu cât mai des faceți acest lucru, cu atât se simt mai eficienți și mai competenți si cu atât este mai posibil ca aceștia să repete comportamentul care le-a adus lauda.

Copiii obosiţi, care sunt lăudaţi şi aprobaţi de către părinţi sau educatori, se înviorează şi îşi regăsesc energia pierdută. Când o persoană este lăudată sincer de cineva pe care-l respectă, entu/iasmul si vioiciunea ei cresc şi se simte mult mai bine în ceea ce o priveşte. Aproape nimic nu are o putere mai mare în a mări respectul de sine al oamenilor şi în a-i face să se simtă mai bine, decât expresia sinceră de laudă şi aprobare, pentru ceva ce au făcut sau au spus.

TREI MODALITĂȚI DE A ADUCE O LAUDĂ POZITIVĂ

A lăuda este o artă. Marii conducători, oamenii de afaceri de succes și părinții deosebiți se pricep să laude, lată trei lucruri pe care le puteți face, pentru a obține efectul maxim atunci când îi lăudați pe alții.

Mai întâi, lauda trebuie să fie pe loc. Cu cât lăudați mai curând o acțiune sau o atitudine, cu atât impactul va fi mai mare. Unele companii fac greșeala de a-și lăuda angajații la fiecare trei sau sase luni, sau doar o dată pe an. Când lăudați pe cineva după ce trece o perioadă lungă de la acțiunea respectivă, acest fapt are un efect redus asupra stimei sale de sine, sau a acțiunilor viitoare. Deci, lăudați imediat, sau cât de rapid puteți.

în al doilea rând, lăudați la obiect. Când lăudați o acțiune sau atitudine particulară, vă asigurați că acestea vor fi repetate. Totuși, dacă lauda este făcută la modul general, așa cum fac unii oameni, ea are un efect redus. De exemplu, dacă spuneți secretarei: "Ai făcut o treabă bună", cuvintele vor avea un impact moderat. Dar dacă spuneți: "Ai făcut o treabă excelentă că ai terminat raportul până joi", este mult mai probabil ca viitoarele rapoarte să fie completate si trimise la timp.

Aceleaşi reguli se aplică şi când îi lăudaţi pe copii, în loc să spuneţi: "Eşti un puşti grozav", spuneţi: "Ai făcut o treabă minunată că ţi-ai aranjat patul şi ai făcut curăţenie în camera ta, azi-dimineaţă". Comportamentul pe care-l lăudaţi va fi aproape sigur repetat de copil. Regula este: lăudaţi ceea ce doriţi să se repete, lăudaţi imediat si la obiect.

în al treilea rând, ori de câte ori este posibil, lăudaţi în public. Dacă doriţi să dojeniţi o persoană, faceţi-o în particular - însă lăudaţi-o în faţa tuturor. Cu cât sunt mai mulţi oameni în faţa cărora lăudaţi o persoană, cu atât mai mult respectul ei de sine va creşte. Premierea si lauda făcute în faţa unei audienţe largi, formată din colegi, au un impact extraordinar asupra respectului de sine al persoanei respective si asupra comportamentului său ulterior.

Oamenii pot lucra din greu pentru a câştiga bani mai mulţi, dar fac tot ce pot pentru a obţine¹ lauda si recunoaşterea celorlalţi. Toţi marii conducători sunt conştienţi de aceasta şi se folosesc de poziţia lor pentru a împărţi laude cu generozitate. Napoleon a fost cel care a spus: "Am descoperit un lucru remarcabil; oamenii sunt gata să moară pentru o medalie". Lauda este un stimulant puternic, atunci când este făcută cum trebuie.

DOUĂ FELURI DE LAUDĂ

Dacă doriţi ca o persoană să capete un obicei - ca, de exemplu, să facă curăţenie în camera sa, sau să vină acasă la timp de la serviciu - ar trebui să lăudaţi persoana, de fiecare dată când face acest lucru. Această formă de laudă este denumită "susţinere continuă". Dacă lăudaţi continuu noul comportament care doriţi să se repete, în cele din urmă, persoana îl va repeta atât de des, încât va deveni pentru ea un obicei. După ce ea îşi capătă noul obicei, puteţi să comutaţi pe "susţinere intermitentă". Adică, îi lăudaţi comportamentul când se repetă a treia sau a patra oară.

Odată ce obiceiul s-a fixat, lauda permanentă poate să pară nesinceră și, în realitate, nu mai este deloc un stimul. Opersoană lăudată în mod repetat e posibil să înceteze să se mal c omporte astfel. Dar după ce s-a fixat obiceiul, susţinerea intermitentă, poate face ca acesta să se repete la nesfârșit. Ea este impulsul necesar pentru ca "roata să se învârtă mereu".

De exemplu, pentru a-i determina pe copii să-şi facă ordine în cameră, lăudaţi-i de fiecare dată când fac curăţenie, pentru cel mai mic lucru. Faceţi cât mai mult caz cu putinţă. Continuaţi să-i lăudaţi, până ce ei vor începe să-şi facă de bună voie ordine în cameră - sau cel puţin cu un îndemn minim. O dată ce vor căpăta obiceiul de a-şi face curat în cameră, nu mai e nevoie să-i lăudaţi sau să-i aprobaţi decât la a treia sau la a patra acţiune de acest gen. Va fi suficient pentru a "fixa" obiceiul.

ADMIRATIA

Al cincilea comportament pe care-l puteţi practica, pentru a mări respectul de sine al altora şi pentru a-i face să se simtă importanţi, este admiraţia. Ori de câte ori admiraţi o persoană pentru ceea ce a realizat, pentru o trăsătură a personalităţii ei, sau pentru o achiziţie, îi creşteţi respectul de sine. Admiraţia este un instrument puternic în cadrul relaţiilor interumane. După cum a spus Abraham Lincoln: "Tuturor ne plac complimentele". Puteţi manifesta admiraţie aproape oriunde şi în aproape orice situaţie. Puteţi fi absolut siguri că persoanele admirate se vor simţi mai importante.

Puteţi admira trăsături sau calităţi de personalitate. Când faceţi complimente unei persoane pentru că este punctuală, sau pentru că este generoasă, ori pentru că este sârguincioasă sau hotărâtă, faceţi ca persoana să se simtă mai valoroasă şi mai importantă. Toţi suntem mândri de trăsăturile noastre pozitive. De obicei, suntem mândri de ceea ce am devenit. Când alţii le recunosc şi ne admiră pentru aceste calităţi, ne simţim mai bine în ceea ce ne priveşte.

Puteţi admira bunurile cuiva. Oamenii investesc adesea multă emoţie în lucrurile pe care le achiziţionează. De exemplu, mulţi oameni pun mult suflet în mobilierul şi alte lucruri pe care le cumpără. Nu greşiţi niciodată, atunci când admiraţi o persoană pentru cât de plăcut arată sufrageria sau casa.

Oamenii pun suflet si în hainele lor. Este absolut sigur că veţi face o femeie să se simtă mai bine, când îi faceţi un compliment pentru felul în care este îmbrăcată, sau pentru bijuterii. Puteţi obţine acelaşi efect şi în cazul unui bărbat, complimentându-l pentru îmbrăcămintea pe care o poartă - mai ales pentru pantofi sau cravată. Bărbaţii obişnuiesc să petreacă mult timp gândindu-se ce cravată să poarte şi alegându-şi pantofii pe care-i cumpără. Ei vor fi atât surprinşi, cât şi fericiţi, atunci când îi veţi admira.

De asemenea, puteți admira realizările celor din jur. Puteți să-i complimentați pentru educația pe care o au, sau pentru poziția socială pe care au atins-o. Puteți să le admirați afacerile, sau orice altă realizare.

Când admiraţi realizările cuiva, propriul său respect de sine crește și îl face să

aibă o părere bună despre voi. Dacă doriţi să admiraţi sincer o persoană pentru ceva, veţi avea nenumărate ocazii pentru a o face. Fiecare a realizat ceva demn de admiraţia voastră. Ceea ce aveţi de făcut este să aflaţi ce anume şi să îl lăudaţi pentru aceasta.

Daţi-mi voie să vă atrag atenţia să fiţi precauţi. Exprima-ţi-vă aprecierea, aprobarea sau admiraţia numai atunci când o faceţi cu sinceritate. Nu fiţi niciodată nesinceri când încercaţi să creşteţi respectul de sine al altora. Oamenii sunt asemeni detectoarelor de minciuni. Ei pot detecta nesinceritatea în orice condiţie. Nu vă încărcaţi cu aşa ceva.

Există o singură excepție de la această regulă. Oricând, un zâmbet nesincer este mai bun decât o încruntare sinceră. Dar în toate celelalte cazuri, complimentele voastre trebuie să fie sincere. Trebuie să credeți cu adevărat în ceea ce spuneți. Dacă nu, oamenii vor simți că încercați să-i manipulați, iar în acest caz, veți obține reacția opusă celei dorite. Stima de sine a persoanei va scădea și vă va răspunde cu neîncredere, încercând să se apere.

Aceste prime cinci lucruri pe care le puteţi face pentru a-i face pe ceilalţi să se simtă mai importanţi, încep toate cu litera A. Primul este să fiţi agreabili. Al doilea, să exprimaţi acceptarea, să zâmbiţi tuturor cunoscuţilor. Al treilea este să vă exprimaţi aprecierea, să mulţumiţi cu fiecare ocazie. Al patrulea este, să vă exprimaţi aprobarea, să lăudaţi şi să recunoaşteţi ceea ce au făcut bine. Al cincilea este, să vă exprimaţi admiraţia, să faceţi complimente pentru realizările oamenilor, pentru trăsăturile lor de caracter, sau pentru bunurile lor. Acest mod de a vă comporta constituie baza unei bune relaţii cu ceilalţi. De fiecare dată când adoptaţi aceste atitudini, îi faceţi pe alţii - şi pe voi însivă - să se simtă bine.

"MAGIE ALBĂ"

Al şaselea pas pentru a-i face pe alţii să se simtă importanţi, începe tot cu A şi este atenţia. Viaţa este studiul atenţiei. Mereu daţi atenţie lucrurilor pe care le preţuiţi cel mai mult, care vă interesează cel mai mult, care sunt cele mai importante pentru voi. Atenţia reprezintă viaţa voastră Oriunde vi se îndreaptă atenţia, spre acel lucru vi se concentrează şi gândurile, sentimentele şi viaţa.

În relaţiile cu ceilalţi, cantitatea de atenţie pe care le-o acordaţi este indiciul principal a cât de importanţi sunt ei pentru voi. Acordaţi întotdeauna mai multă atenţie persoanelor şi lucrurilor pe care le preţuiţi cel mai mult. Opusul atenţiei este indiferenţa. Ignoraţi persoanele si lucrurile pe care nu le preţuiţi şi nu le consideraţi importante.

Când acordaţi atenţie unei persoane, spuneţi: "Te preţuiesc şi te consider important". Când ignoraţi o persoană, spuneţi: "Consider că nu eşti important pentru mine", însuşi actul de a acorda atenţie unei persoane, îi creşte respectul de sine. Ignorarea unei persoane îi scade respectul de sine. Indiferenţa o face adesea să fie furioasă si să aibă o atitudine defensivă.

O cauză majoră a emoţiilor negative este sentimentul că suntem ignoraţi de oameni. Când suntem ignoraţi - fie de parTenerul de viată, fie de şef sau chiar de un chelner la restaurant - ne face să ne simţim mărunţi şi fără valoare. De aceea, oamenii care sunt eficienţi în relaţiile interumane, sunt foarte sensibili la nevoia de a acorda celorlalţi atenţia cuvenită - şi conştienţi de aceasta.

Cum acordaţi celorlalţi atenţia cuvenită? Practicaţi "magia albă" a ascultării, în cadrul relaţiilor interumane, ascultarea este adevărata măsură a atenţiei. Ascultarea este modul în care arătaţi cât de mult preţuiţi o altă persoană şi ceea ce spune ea. Numai atunci când ascultaţi - şi ascultaţi cu atenţie - îi demonstraţi acestei persoane că este valoroasă si importantă. Cei mai buni conducători si agenţi de vânzări, cei mai buni directori şi prieteni, sunt cu toţii oameni care ascultă foarte

atent si chiar cu talent.

Există trei mari avantaie în a deveni un bun ascultător.

Primul este acela că ascultatul creste încrederea. Atunci când cineva ne ascultă, avem mai mare încredere în acea persoană. Cea mai rapidă cale pentru ca două persoane să aibă încredere una în cealaltă, este să se asculte cu atenție și respect. Când ascultați atent, cealaltă persoană vă place și are o mai mare încredere în voi decât dacă nu ați face-o. Persoana respectivă acceptă mult mai ușor influența voastră.

Al doilea avantaj al unei bune ascultări este acela că ascultatul construiește respectul de sine. Atunci când ascultați cu atenție o persoană, respectul de sine al acesteia crește. Ori de câte ori cineva vă ascultă cu mare atenție, respectul vostru de sine (rește și el la rândul lui. Vă simțiți mai importanți. Simțiți că sunteți mai valoroși.

Al treilea avantaj este acela că ascultatul construiește auto-disciplina. Pentru a asculta atent pe altcineva, este nevoie de un autocontrol uriaș și de o mare stăpânire de sine.

O persoană obișnuită rostește cam o sută cincizeci de cuvinte pe minut, în timp ce poate asculta aproape sase sute de cuvinte pe minut.

Pentru a asculta activ e nevoie să vă controlați atenția și să o concentrați asupra persoanei care vorbește.

Cu cât vă puteți disciplina mai mult să ascultați fără să fiți distrași, cu atât mai eficienți veți deveni si în alte domenii ale vieții.

NU STATI FĂRĂ SĂ FACETI NIMIC!

<u>Prima parte</u> a ascultatului activ este ascultarea cu atenţie. Priviţi direct în ochii celui care vă vorbeşte şi nu vă uitaţi îmr-o parte. Aplecaţi-vă uşor înainte, spre persoana care vă vorbeşte. Dacă staţi în picioare, schimbaţi-vă greutatea când pe un picior, când pe celălalt, astfel ca energia voastră să se proiecteze spre în afară. Priviţi cu atenţie gura şi ochii persoanei respective. Această atitudine spune interlocutorului că sunteţi absolut atent la ce vă spune şi îl asigură că sunteţi total implicat în conversatie.

A doua parte a ascultatului activ este ascultarea fără a întrerupe interlocutorul. Cei mai mulți oameni nu ascultă cu adevărat, atunci când altcineva le vorbește. Ei sunt ațâț de preocupați să se gândească la ce vor spune ei, atunci când interlocutor va face o pauză de respirație, încât rareori ascultă ce anume spune el, de fapt.

Ori de câte ori un vorbitor simte că ascultătorul de abia așteaptă să intervină, sau că gândurile acestuia sunt în altă parte, probabil preocupat să pregătească un răspuns, el se simte iritat, stânjenit și adesea insultat, însă, atunci când vorbitorul simte că interlocutorul este în armonie cu el sau cu ceea ce spune, se simte mai valoros. Așa că, ascultați cu răbdare, cu calm, ca și cum n-ați dori să ascultați nimic altceva decât ceea ce spune interlocutorul vostru, indiferent cât de mult vorbește.

<u>A treia parte</u> a ascultatului activ este să se facă o pauză, înainte de a răspunde. Când o persoană termină ceea ce are de spus, luați o pauză de trei-cinci secunde înainte de a spune ceva. în această pauză, se vor întâmpla trei lucruri.

Primul: veţi auzi tot ce spune cealaltă persoană. Când alocaţi câteva secunde pentru ca spusele ei să se sedimenteze, de fapt înţelegeţi mai bine ceea ce a spus.

Al doilea: atunci când faceţi o pauză, evitaţi de fapt să o întrerupeţi în cazul în care face o pauză pentru a-şi aduna gândurile. Când faceţi o pauză de trei-cinci secunde, îi daţi celuilalt ocazia să continue, în loc să-l întrerupeţi.

Puţine lucruri sunt mai iritante sau jignitoare decât să fii întrerupt în mijlocul

unui gând sau al unei fraze.

Al treilea: atunci când luaţi o pauză înainte de a răspunde, prin tăcerea voastră spuneţi clar că vi se pare important ceea ce tocmai s-a spus şi că vă gândiţi cu atenţie. Este un mare compliment pentru vorbitor să aibă un ascultător liniştit, care se gândeşte la remarcile sale, înainte de a răspunde - indiferent care ar fi răspunsul.

A patra parte a ascultării corecte este să întrebaţi, pentru a vă fi clar ce s-a spus. Puneţi întrebări pentru a fi siguri că aţi înţeles complet ce a rostit cealaltă persoană. Există o zicală veche: "La baza fiecărui eşec stau presupunerile eronate". Când presupuneţi că aţi înţeles cele spuse, fără să verificaţi, deseori înseamnă că nu aţi înţeles aproape deloc ceea ce s-a spus. Acest lucru este valabil mai ales în conversaţiile între bărbaţi şi femei.

Unele dintre întrebările cele mai bune pentru a "verifica percepția", pentru a vă asigura că ceea ce ați auzit este același lucru cu ceea ce a spus persoana respectivă, sunt: "Ce vrei să spui?", sau "Ce vrei să spui, mai exact?"

Experienţa mea în vânzări, marketing, consultanţă şi instruire mi-a arătat că, atunci când aveţi cel mai mic dubiu asupra celor spuse de cineva, probabil nu aţi înţeles. Pentru o mai bună comunicare şi o mai bună ascultare, este esenţial să puneţi întrebări care să clarifice sensul celor spuse. Răspunsul la întrebarea "Ce vrei să spui?" limpezeşte absolut întotdeauna lucrurile.

Probabil cea mai bună cale pentru a extinde o conversaţie, pentru a vă spori posibilităţile de a asculta şi de a înţelege mai bine, este folosirea întrebărilor cu final deschis.

O întrebare cu final deschis este una la care nu se poate răspunde prin "da" sau "nu", întrebările cu final deschis încep cu - citând un poem al lui Rudyard Kipling: "... şase servitori cinstiţi / (Ei m-au învăţat tot ce ştiu)/ Numele lor sunt Ce şi De ce şi Când/Cum şi Unde şi Cine".

Avantajul suplimentar în a pune întrebări cu final deschis este acela că aveţi încă o ocazie să ascultaţi, să consolidaţi încrederea reciprocă şi să înţelegeţi pe deplin ce gândeşte şi simte cealaltă persoană. Amintiţi-vă că niciodată nu învăţaţi nimic, atunci când aveţi gura deschisă. Când vorbiţi, ceea ce puteţi spune este ceea ce cunoaşteţi deja. Dar când ascultaţi, puteţi învăţa ceva nou.

A cincea parte a ascultatului activ este să trimiteţi înapoi vorbele interlocutorului. Parafrazaţi ceea ce a spus el. Când parafrazaţi si trimiteţi înapoi vorbele lui, îi faceţi un compliment, îi arătaţi cât de multă atenţie i-aţi acordat. De fapt, atâta vreme cât nu răspundeţi folosind o parte din cuvintele celuilalt, nu aţi înţeles cu adevărat ceea ce vi s-a spus.

Încercaţi aceasta, atunci când interlocutorul termină de vorbit. Faceţi o pauză de trei-cinci secunde si apoi spuneţi: "Stai să mă asigur că te-am înţeles. Ceea ce spui este aşa si aşa?" Apoi continuaţi să redaţi ideea, cu propriile voastre cuvinte.

Ori de câte ori faceţi efortul de a asculta atât de atent încât să puteţi reda cuvintele interlocutorului, vă sporiţi propria voastră abilitate de a comunica. Stabiliţi o mai mare încredere între voi şi interlocutor. Creşteţi respect de sine al celeilalte persoane şi vă dezvoltaţi propria autodisciplină.

ASCULTATUL EMFATIC

A asculta empatic implică, mai degrabă, a dori sincer să arătaţi interes şi a vă comporta asemeni unei "cutii de rezonanţă" pentru interlocutor, decât să încercaţi să-i rezolvaţi problemele.

Terapeuţii folosesc tehnica ascultatului empatic, trimiţându-i interlocutorului propriile cuvintele, în forme diferite, bacă persoana declară, de exemplu: "Sunt frustrat de serviciul meu", aţi putea răspunde: "Ceea ce spui sună de parcă te-ai

simți copleșit de modul în care stau lucrurile la birou".

Când trimiteţi înapoi cuvintele unei persoane, adesea o ajutaţi nu numai să ajungă la o mai bună înţelegere a problemei, dar şi să descopere posibile soluţii.

Există două tipuri de ascultat empatic: reflecţia simplă şi reflecţia interpretativă, în reflecţia "simplă", reformulaţi ceea ce vorbitorul a declarat explicit, fără să adăugaţi nimic, fără să căutaţi sensuri ascunse sau mesaje implicite. Pur şi simplu, trimiteţi înapoi, cu propriile voastre cuvinte, ceea ce aţi auzit.

Dacă cineva spune: "Sunt cu adevărat îngrijorat", îi răspundeți "într-adevăr, pari îngrijorat".

Reflecţia "interpretativă", merge mai departe decât simpla reformulare a ceea ce a spus vorbitorul, în schimb, trimiteţi înapoi ceea ce vi se pare a fi mesajul esenţial: "Ceva pare să te deranjeze cu adevărat la locul de muncă; să fie oare faptul că şeful tău cere prea mult de la tine?"

Cu reflecția interpretativă puteți face unul din două lucruri. Primul, puteți face un rezumat a ceea ce a spus interlocutorul, și apoi să identificați nota emoțională din mesajul său. De exemplu, puteți identifica o notă precum furia sau frustrarea. Ați putea spune: "Simt că ești cu adevărat furios sau frustrat de această situație". Cu asta, voi înșivă nu adăugați celor spuse un sens mai adânc.

Al doilea tip de reflecţie interpretativă este încercarea de a parafraza gândurile sau sentimentele pe care interlocutorul nu le-a rostit, dar pe care le suspectaţi a fi mesajele reale, încercaţi mai degrabă să vă ocupaţi de problema de bază, mai degrabă decât de simptom. De exemplu, într-o zi, pe când fiul meu, Michael, avea optsprezece luni, fiica mai mare, Christina, care avea aproape cinci ani, a intrat în bucătărie plângând şi a spus: "îmi urăsc fratele".

Înainte să înțeleg mecanismul ascultatului interpretativ, aș fi spus ceva de genul: "Ba nu, tu îți iubești fratele și știi bine asta", în schimb, reacționând la mesajul care nu a fost rostit și înțelegând rivalitatea dintre frați, i-am spus: "Simți că îi acordăm prea multă atenție frățiorului tău și ție prea puțină, nu-i așa?"

La aceste cuvinte, Christina a izbucnit în lacrimi și a spus: "Da, uneori simt că îl iubiți mai mult pe el decât pe mine". Ea nu îl ura cu adevărat pe Michael; avea pur și simplu nevoie să fie reasigurată că încă o mai iubim foarte mult.

Această formă de reflecție interpretativă, sau ascultare empatică, este foarte utilă. Ea cere să mergeți dincolo de cuvintele vorbitorului si să căutați motivele reale pentru care acesta se simte într-un fel sau altul.

Practicând ascultatul reflectiv, puteți fi de folos, nu numai membrilor familiei, dar și prietenilor si colegilor de serviciu. Uneori, tot ceea ce are nevoie o persoană pentru a fi capabilă să înțeleagă de ce anume are nevoie pentru a-și soluționa problemele, este o opinie, reflectată înapoi de un prieten sincer. Puteți furniza aceste opinii, fiind un ascultător sensibil și abil.

PRINCIPIUL BUMERANGULUI

A şaptea cale pentru a creste respectul de sine al celorlalţi este să folosiţi principiul bumerangului. Acest principiu afirmă că "oricare ar fi sentimentul sincer pe care-l exprimaţi faţă de cineva, mai devreme sau mai târziu acesta se va întoarce la voi".

Shakespeare a scris: "Parfumul unei trandafir zăbovește pe mâna care l-a oferit". Atunci când exprimați un sentiment pozitiv despre sau către cineva, acesta se va întoarce la voi, ca un bumerang. Dacă aveți un gând sau o idee negativă, același principiu rămâne valabil - deci, asigurați-vă că ceea ce spuneți despre alții este ceea ce doriti să se întoarcă la voi.

Rezistaţi tentaţiei de a critica, judeca sau de a vă lamenta. Fiţi agreabili si toleranţi. Exprimaţi-vă aprecierea, aprobarea şi admiraţia. Ascultaţi cu atenţie când vorbesc

alţii - şi amintiţi-vă de bumerang.

Dacă faceți toate acestea, îi veți face pe toți să se simtă extrem de bine și veți fi bineveniți peste tot pe unde mergeți.

ARTA CONVERSAȚIEI

Până acum, tot ceea ce am prezentat în acest capitol își arată cel mai bine utilitatea în arta conversației. O persoană își demonstrează calitățile sale de personalitate prin modul ușor de a comunica cu ceilalți, prin schimbul de idei, de informații, de opinii, lată câteva idei care vă vor ajuta să deveniți interlocutori mai buni în orice situație, de lucru sau în societate.

DOAR URMATI REGULILE

Prima regulă a unei conversații bune este să adaptați conversația la ceea ce îl interesează pe interlocutor. Orice fel de subiecte, inclusiv cele considerate tabu în conversație, sunt permise, dacă persoana căreia îi vorbiți este interesată de ele. Puteți discuta politică și religie, dacă celălalt dorește aceasta. Dacă vedeți că nu reacționează la un anumit subiect, renunțați și vorbiți despre altceva.

Una dintre cele mai bune metode de a începe o conversație este să întrebați persoana: "Cu ce anume vă ocupați?". Dacă știți ce face persoana, în general, ce poziție ocupă la serviciu sau în ce domeniul lucrează, întrebați ceva de genul: "Ce anume faci acolo?", sau "Cum merg lucrurile pe la serviciu?"

Indiferent de răspunsul pe care îl primiţi, referitor la ocupaţia sau activităţile ei, una dintre cele mai interesante întrebări pe care o puteţi pune este: "Bine, dar cum ai ajuns să te ocupi de acest tip de afacere (sau în acel domeniu)?"

Cei mai mulţi consideră că drumul pe care l-au parcurs în carieră constituie una dintre cele mai fascinante poveşti spuse vreodată. Ori de câte ori vorbitorul se opreşte, puteţi menţine conversaţia, întrebând: "Si, apoi, ce-ai mai făcut?" întrebările: "Cum ai ajuns să lucrezi în acest domeniu?" şi "Apoi ce ai mai făcut?" vă permit să continuaţi la nesfârşit conversaţia.

Poate cea mai importantă parte a adaptării conversaţiei, este să fiţi atenţi la cât interes manifestă celălalt faţă de subiectul respectiv. Dacă acesta devine agitat, priveşte împrejur sau în depărtare, este un semn că trebuie să găsiţi un alt subiect, mai interesant.

Când se întâmplă aşa ceva, luați o pauză de câteva clipe, puneți întrebări, începând cu unul dintre cuvintele Ce?, Unde?, Când?, Cum?, De ce?sau Cine?"De când locuiți aici?" "Unde ai fost la şcoală?" "Când ai început să lucrezi la compania asta?"

A doua regulă pentru o conversație bună este să vorbii/ si voi. Aceasta nu înseamnă, desigur, monolog. Dacă vedeți c ăați vorbit trei minute în şir, fără întrebări sau comentarii din partea interlocutorilor, puteți fi siguri că vorbiți despre un subiect care vă interesează numai pe voi. Toți facem această greșeală. Amintițivă că dacă ceilalți nu participă la discuție, atunci ceea ce rostiți este un discurs, nu o conversație.

O conversaţie elegantă mai înseamnă şi a nu întrerupe o persoană, când aceasta vorbeşte. Dacă sunteţi întrerupţi, atunci când, de exemplu, cineva se alătură grupului, cel mai politicos lucru pe care îl aveţi de făcut este, în acelaşi timp, şi cel mai greu: numai vorbiţi. Nu reveniţi asupra unei poveşti si nu încercaţi să o terminaţi, decât dacă sunteţi rugaţi să o faceţi.

Conversaţia bună este ca fluxul şi refluxul, înaintare şi retragere. Fiecare persoană are ocazia atât să vorbească, cât şi să asculte. Dacă uneia dintre părţi nu i se dă ocazia să vorbească, conversaţia devine monolog, iar persoana care vorbeşte va fi considerată plicticoasă.

A treia regulă pentru o conversație bună este să gândiți înainte de a vorbi. Evitați să spuneți ceva ce ar incomoda pe cineva, l-ar face nefericit sau l-ar pune în poziție proastă. Fiți plini de tact și conștienți de sentimentele si sensibilitățile celorlalți.

Opusul tactului este nesăbuința. O cale bună pentru a evita lipsa de tact este să nu fiți de neclintit în nici o privință, în autobiografia sa, Benjamin Franklin povestește cum și-a schimbat total personalitatea și eficiența în relațiile cu ceilalți, începându-și întotdeauna propozițiile cu următoarele cuvinte: "Mi se pare că...", sau "Unii spun că..." etc. Dacă vă prezentați opiniile într-un asemenea mod, pentru a arăta că sunteți conștienți de posibilitatea că s-ar putea să greșiți, veți constata că celorlalți le este mult mai ușor să vă asculte și să vă aprecieze ideile.

Asiguraţi-vă să daţi de înţeles că sunteţi conştienţi de faptul că celelalte puncte de vedere şi păreri sunt tot atât de valide ca şi ale voastre. Nu există nimic complet alb sau complet negru în domeniile care se supun opiniei sau gustului individual. Părerile voastre referitoare la politică, religie, sex, regim alimentar, sau orice alte subiecte despre care există multe puncte de vedere diferite, sunt doar atât: părerile voastre. Dacă arătaţi clar că sunteţi deschis altor opinii şi altor interpretări, oamenii vor fi și ei mai deschiși faţă de ale voastre.

Pentru o bună conversație, respectați intimitatea altor oameni și păstrați-vă și voi intimitatea. Unii au obiceiul de a-i chestiona pe ceilalți, punându-le o grămadă de întrebări ale căror răspunsuri nu-i privesc deloc. Păstrați subiectele la nivel de interes general și impersonale și dați-i celeilalte persoane ocazia de a decide dacă vrea sau nu să se deschidă în fața voastră.

Nu-i împovărați cu problemele voastre pe cei pe care abia i-ați cunoscut. Există ceva care face din adunările sociale și coctailuri un loc propice pentru confesiuni sau lungi discuții despre toate necazurile personale. Nu criticați niciodată, nu condamnați și nu vă plângeți. Fiți optimiști și veseli. Păstrați-vă problemele pentru voi.

Este util să vă amintiţi că tot ceea ce spuneţi poate fi folosit împotriva voastră. Legea lui Burnham spune: "Toată lumea ştie totul". Orice spuneţi cuiva în anumite împrejurări va fi aflat, în cele din urmă, de toată lumea - şi mai ales de ultima persoană care aţi dori să afle. Fiţi atenţi la ceea ce spuneţi; nu există secrete în viaţa socială sau de afaceri. Un "secret" a fost bine definit ca "ceva ce spui unei singure persoane, o singură dată". Secretele au valoare, doar dacă pot fi împărtăsite.

În sfârşit, pentru a fi excelenţi interlocutori, fiţi naturali. Fiţi voi înşivă. Lăsaţivă personalitatea să se manifeste. Spuneţi numai ce simţiţi că vă reprezintă. Dacă, dintr-un motiv sau altul, ceva în interiorul vostru vă îndeamnă să nu vorbiţi, ascultaţi-vă vocea interioară. Vorbiţi cu uşurinţă si spontan, fără a încerca să impresionaţi sau să fiţi impresionaţi de cineva. Spuneţi ceea ce vă vine în minte, în mod natural.

Cei mai buni interlocutori și cei cu care te simți cel mai bine sunt oamenii relaxați, optimiști și complet naturali.

TERENUL DE JOC VĂ APARŢINE

Arta conversaţiei şi a interacţiunii sociale este terenul de ioc, în care vă puteţi dezvolta la maximum toate calităţile personalităţii voastre. Puteţi practica fiecare dintre recomandările prezentate în acest capitol, pentru a-i face pe alţii să se simtă importanţi. Puteţi evita să criticaţi, să condamnaţi sau sa vă lamentaţi, atunci când conversaţi cu cineva. Puteţi exersa să fiţi agreabili, chiar si atunci când nu sunteţi de acord cu părerea celuilalt. Puteţi face aceasta ca pe un exerciţiu de dezvoltare personală.

Puteţi folosi acceptarea, zâmbindu-le celor pe care îi întâlniţi si privindu-i în ochi. Puteţi folosi aprecierea pentru ceea ce fac pentru voi, spunând "mulţumesc" pentru tot ce primiţi. Puteţi folosi aprobarea şi aprecierea, lăudându-i pentru ceea ce au realizat. Puteţi folosi admiraţia, punând oamenilor întrebări despre ei înşişi - şi apoi, admirându-le trăsăturile, calităţile si realizările.

Și mai mult decât atât, puteți folosi atenția - "magia albă" a ascultatului activ. Aceasta, ca oricare alt obicei, vă va transforma în tipul de persoană în preajma căreia vor dori mulți să fie.

Există o povestioară celebră despre Dale Carnegie.

Povestea spune că acesta a fost invitat odată, în New York, la o petrecere ţinută în cinstea unei doamne bogate, care tocmai se întorsese din Africa.

Când Dale Carnegie a sosit la petrecere, a fost prezentat doamnei, iar aceasta a spus imediat "O, domnule Carnegie, am auzit că sunteți cel mai mare specialist în arta conversației din New York. Este adevărat?"

Dale Carnegie a replicat: "Mulţumesc doamnă. Si eu am auzit că tocmai v-aţi întors dintr-o excursie în Africa. De ce aţi decis să mergeţi în Africa?"

Când aceasta i-a spus de ce a plecat în Africa, Carnegie a întrebat-o: "Si pe cine aţi dus în Africa, cu dumneavoastră?" "Când aţi plecat în Africa?" "Când v-aţi întors?" "Pe unde aţi călătorit prin Africa?" "Cum aţi ajuns acolo?" "Si ce anume aţi făcut, cât aţi stat acolo?"

Cei doi au conversat cam douăzeci de minute, în acest timp, doamna a vorbit în proporție de 95%, răspunzând întrebărilor lui Carnegie. A doua zi, în pagina socială a unui ziar newyorkez, ea a fost citată spunând: "Dl. Dale Carnegie este, în mod sigur, unul dintre cei mai mari specialiști în arta conversației din New York".

Şi voi puteţi deveni un expert în arta conversaţiei, învăţând cum să vorbiţi - şi, mai ales, cum să ascultaţi.

A comunica şi a vă înțelege bine cu alții este, probabil, cel mai important lucru pe care-l puteți învăța, în adolescență, eram o persoană foarte puțin populară. Aveam puțini prieteni, iar cei pe care-i aveam erau, în mare parte, neadaptați social, ca si mine. Incapacitatea mea de a mă comporta astfel încât oamenii să dorească să se afle în prezența mea, a aruncat o umbră asupra tinereții mele. M-a ținut pe loc, până când am învățat marele secret al relațiilor.

Secretul este acela că puteți deveni populari și plăcuți, făcând două lucruri. Primul, ieșiți din voi înșivă și intrați m viețile și grijile celorlalți. Deveniți sincer interesați de ei! Puneți-le întrebări și ascultați-i. Gândiți-vă la ce ați putea face pentru a-i ajuta. Practicați Legea semănatului si a culesului. Faceți altora, ceea ce ați dori să vi se facă vouă.

în al doilea rând, ocupaţi-vă de voi si de idealurile voastre. Dezvoltaţi-vă talentele unice pe care le aveţi. Fiţi buni în ceea ce faceţi. Cu cât faceţi mai bine lucrurile care sunt importante pentru voi, cu atât vă va plăcea mai mult propria persoană. Si, cu cât vă plăceţi şi vă respectaţi mai mult, cu atât veţi fi mai eficienţi şi mai în largul vostru, în preajma altora. Nimic nu reuşeşte mai bine ca succesul.

Vizualizați, afirmați și jucați rolul. Lucrați asupra propriei persoane ca și cum viitorul vostru ar depinde de asta - deoarece așa și este.

Puteți deveni una dintre cele mai optimiste și eficiente persoane din lumea voastră si așa veți fi, atunci când veți aplica aceste idei în toate relațiile voastre.

CAPITOLUL 10 MĂIESTRIA DE A STĂPÂNI RELAŢIIE PERSONALE

Una dintre caracteristicile unei persoane mature, stăpână pe sine, este faptul că ea are capacitatea să intre în relaţii intime de lungă durată şi să le menţină. Oamenii cu cele mai sănătoase personalităţi, cei care sunt cei mai întregi ca fiinţe

umane, sunt cei care au cea mai mare capacitate de a întreţine relaţii pline de iubire.

Alegerea unui partener si calitatea vieţii voastre de familie, determină succesul vostru ca fiinţă umană - la fel, sau chiar mai mult decât orice alt factor. Relaţiile voastre sunt expresia directă a persoanei care sunteţi cu adevărat. Legea concordanţei afirmă că lumea exterioară a relaţiilor interumane corespunde exact lumii interioare a gândurilor şi sentimentelor. Dacă lumea voastră interioară este pozitivă şi plină de iubire, lumea exterioară a relaţiilor voastre va fi plină de fericire si satisfactie.

Benjamin Disraeli, prim ministru al Angliei în secolul al XIX-lea, a spus odată: "Nici un succes din viaţa publică nu poate compensa un eşec în viaţa personală". Relaţiile voastre personale trebuie întotdeauna să primeze. Pe măsură ce vă maturizaţi şi deveniţi o persoană mai bună, şi relaţiile voastre ar trebui să se dezvolte şi să se îmbunătăţească, în aceeaşi măsură.

Potrivit Legii atracţiei, veţi atrage în viaţa voastră tipul de persoane care vă seamănă mult, genul de oameni ale căror moduri de gândire şi comportament corespund cu gândurile si sentimentele voastre predominante. Pe măsură ce deveniţi mai pozitivi, mai optimişti şi mai iubitori, veţi atrage în viaţa voastră, în mod natural, persoane la fel de pozitive, optimiste si pline de iubire.

Conform Legii semănatului şi culesului, veţi culege exact ce semănaţi, iar acest lucru este cel mai adevărat în domeniul relaţiilor personale. Puteţi vedea acţiunea acestei legi peste tot, în toate interacţiunile voastre cu ceilalţi.

Din căsătoria sau povestea voastră de dragoste veţi obţine exact atât cât aţi oferit. Cu cât puneţi mai mult din voi înşivă într-o relaţie, cu atât veţi primi mai multă dragoste, satisfacţie şi bucurie. Bărbaţii şi femeile se nasc incompleţi şi avem nevoie unii de alţii pentru a ne întregi. Ei se nasc cu calităţi şi caracteristici complementare. Fiecare are nevoie de celălalt pentru a-şi împlini destinul uman. Relaţiile fericite merg mână în mână cu liniştea interioară, cu longevitatea, sănătatea, fericirea şi abundenţa. Bărbaţii şi femeile cu relaţii nesatisfăcătoare, sau deloc, au mai multe probleme de sănătate şi mor mai devreme decât bărbaţii şi femeile care trăiesc fericiţi împreună.

De fapt, conform părerilor emise de Ronald Adler şi Neil Towne în cartea lor Looking Out, Looking In (A privi în afară, a privi înăuntru), persoanele izolate social sunt expuse de două-trei ori mai mult riscului de moarte prematură, decât cei cu legături sociale puternice. Pentru bărbaţii divorţaţi există un risc de două ori mai mare de a muri de boli de inimă, cancer şi atacuri cerebrale, decât pentru bărbaţii căsătoriţi. Rata îmbolnăvirilor de orice gen de cancer este de cinci ori mai mare în cazul persoanelor divorţate, comparativ cu semenii lor celibatari. Măcar pentru dorinţa de a trăi o viaţă lungă si fericită, ar trebui să fiţi foarte serioşi în cazul persoane cu private înternational ci mantinarea un calente cu aci mai

Măcar pentru dorința de a trăi o viață lungă si fericită, ar trebui să fiți foarte serioși în ceea ce privește întemeierea si menținerea unor relații excelente cu cei mai importanți oameni din viața voastră.

UNDE ÎNCEPE TOTUȘI

Respectul vostru de sine şi măsura în care vă place propria persoană vă determină personalitatea şi nivelul de fericire. Un respect de sine sporit duce la obţinerea de performanţe înalte şi succese în toate domeniile vieţii, în timp ce un respect de sine scăzut precedă şi însoţeşte cea mai mare parte a eşecurilor si frustrărilor.

Prima parte a respectului de sine este componenta pur emoţională - ceea ce simţiţi faţă de propria persoană, separat şi aparte de oricine altcineva sau altceva. A doua parte a respectului de sine este determinată de nivelul de competenţă pe care-l percepeţi în ceea ce faceţi. E vorba despre cât de bine simţiţi că vă descurcaţi

în domeniile importante ale vieţii voastre. Acesta se numeşte respect de sine bazat pe performanţă ş\ este un element esenţial al personalităţii voastre.

Atunci când simţiţi că sunteţi buni în ceea ce faceţi, că sunteţi competenţi, aveţi un respect de sine sporit în domeniul respectiv. Acest sentiment întăreşte cealaltă componentă a respectului de sine, aprecierea valorii personale. Dacă faceţi bine ceva, vă simţiţi bine; dacă vă simţiţi bine, faceţi bine ceea ce faceţi. Există o interdependenţă clară.

Dat fiind că relaţiile personale sunt absolut esenţiale pentru întreaga voastră viaţă, astfel încât să vă puteţi bucura de un respect de sine susţinut, trebuie să ştiţi, în inima voastră, că sunteţi capabili să începeţi şi să întreţineţi cu o altă persoană o relaţie pozitivă, sănătoasă şi constructivă, plină de iubire.

Sentimentul de inferioritate şi incompetenţă în relaţii vă subminează respectul de sine şi încrederea în propria persoană. Tot ceea ce faceţi pentru a vă înţelege mai bine cu oamenii importanţi din viaţa voastră vă îmbunătăţeşte respectul de sine. Eficienţa relaţiilor cu alţii vă face să vă simţiţi mai competenţi şi mai compleţi si vă eliberează ca să deveniţi mult mai eficienţi în alte domenii ale vieţii.

Există o relație directă între calitatea relațiilor voastre și nivelul respectului de sine și de acceptare a propriei persoane. Vă place propria persoană, doar în măsura în care vă acceptați pe deplin - iar măsura în care vă place propria persoană, este determinată de cât de mult simțiți că sunteți acceptați de ceilalți.

Mulţi dintre noi suntem educaţi cu o formă de acceptare condiţionată şi, deseori, am fost respinşi şi dezaprobaţi de părinţii noştri. Ca adulţi, căutăm dragostea şi acceptarea necondiţionată din partea celorlalţi - şi mai ales din partea unei singure persoane, absolut speciale pentru noi - pentru a compensa ceea ce simţim că ne-a lipsit în copilărie. Sănătatea noastră mentală depinde de aceasta.

ACCEPTAREA DE SINE

Nu se poate să vă placă cu adevărat propria persoană, până când nu vă acceptați complet - până când nu vă acceptați atât calitățile, cât si slăbiciunile. Cheia pentru a vă accepta pe voi înşivă este să fiți acceptați necondiționat de cel puțin o altă persoană pe care o respectați si o admirați - sau chiar mai mult, pe care o iubiți. Doar atunci când altcineva vă acceptă așa cum sunteți, cu bune și rele, vă puteți relaxa și accepta ca pe o persoană valoroasă și merituoasă.

CONSTIENTA DE SINE

Pentru a vă accepta pe voi înşivă, mai întâi trebuie să vă dezvoltaţi conştienta de sine. Trebuie să înţelegeţi de ce gândiţi, simţiţi şi acţionaţi în modul în care o faceţi. Trebuie să fiţi conştienţi de impactul experienţelor care v-au format de-a lungul vieţii. Trebuie să înţelegeţi cum si de ce aţi devenit persoana care sunteţi astăzi.

Numai atunci când atingeţi un nivel mai înalt de conştientă de sine, puteţi să vă ridicaţi la un nivel superior de acceptare a propriei persoane, înainte de a vă putea accepta, trebuie să deveniţi mai conştienţi de cine sunteţi cu adevărat. Şi numai printr-un nivel superior de acceptare a propriei persoane, puteţi să vă bucuraţi de respect de sine - cheia către o personalitate fericită si sănătoasă.

DESTĂINUIREA DE SINE

La rândul său, conștienta de sine este bazată pe dezvăluirea de sine. Vă înțelegeți cu adevărat pe voi înșivă, doar în măsura în care vă puteți confesa sau deschide în fața a cel puțin o persoană. Dezvăluirea de sine adecvată înseamnă să puteți spune altcuiva, unei persoane în care aveți încredere totală, exact tot ce gândiți si simțiți, fără să vă fie teamă de dezaprobare sau respingere.

Psihoterapia este bazată pe dezvăluirea de sine. Psiho-terapeuții au succes în

măsura în care îi fac pe pacienţi să li se dezvăluie si să le spună exact ce anume îi face să fie nefericiţi sau ineficienţi.

Un psiholog a spus recent: "Dacă toţi ar învăţa să-i asculte cu adevărat pe ceilalţi, în câteva zile 75% din psihoterapeuţii din SUA ar rămâne fără loc de muncă". Ca să vă dezvăluiţi sincer altei persoane, trebuie să aveţi încredere în persoana respectivă. Trebuie să fiţi siguri că persoana ţine la voi, că nu vă va judeca sau condamna pentru ceva ce aţi spus sau aţi făcut în trecut.

Marea problemă emoţională a secolului nostru este sentimentul de vinovăţie. Vinovăţia provine din sentimentul că nu ai nici o valoare, ca urmare a criticii distructive si a greşelilor pe care ştii că le-ai făcut în trecut. Cei mai mulţi dintre noi am făcut si am spus lucruri pe care le regretăm. Am rănit alţi oameni si ne pare rău că am făcut-o. Putem începe să ne eliberăm de aceste sentimente negative, spunând altcuiva ce am spus sau am făcut. Această formă de catharsis, sau de curăţire, ne eliberează şi ne permite să ne continuăm viaţa. Căinţa nu numai că este binevenită, dar este şi esenţială pentru suflet, pentru a fi fericiţi pe termen lung.

Uneori, dezvăluirea de sine sinceră ne sperie, însă trebuie să vă mai acordaţi o şansă, să deveniţi vulnerabili. Ea este însă o condiţie esenţială pentru sănătatea mintală. Atunci când îţi dezvălui în mod deschis şi cinstit gândurile şi sentimentele în faţa unei alte persoane, te înţelegi mai bine pe tine însuţi. Eşti mai conştient de cine eşti cu adevărat. Ai o perspectivă mai bună asupra ta şi asupra vieţii tale.

Pe măsură ce veţi deveni mai conştienţi de sine, vă veţi accepta mai uşor. Atunci când vă acceptaţi necondiţionat, stima şi respectul de sine cresc. Aveţi o părere mai bună despre voi înşivă, în tot ceea ce faceţi. Vă eliberaţi de sentimentele negative care vă pot ţine pe loc şi vă împiedică să progresaţi.

Deschizându-vă către cineva, vă uşuraţi sufletul si vă puteţi continua viaţa în linişte.

INTIMITATEA ȘI EVOLUȚIA MERG MÂNĂ ÎN MÂNĂ

Unul dintre scopurile căsătoriei și a relațiilor intime este de a vă da oportunitatea de a evolua și de a vă dezvolta la capacitate maximă, într-o relație de încredere deplină, vă simțiți liberi să-i spuneți celeilalte persoane lucruri pe care leați făcut în trecut si ce anume credeți și simțiți în prezent.

Confesându-vă sincer, vă înțelegeți mai bine propria calitate umană. Deveniți mai toleranți, mai îngăduitori și mai plini de compasiune față de slăbiciunile celorlalți. Vă dezvoltați laturi ale personalității care ar fi rămas în stare latentă, dacă nu ar fi existat o relație plină de iubire.

Mare parte din ceea ce facem în viață, facem fie pentru a primi iubire, fie pentru a compensa lipsa de iubire. Fiecare are nevoie să fie iubit și acceptat necondiționat, de cel puţin o persoană. Numai atunci când a fost satisfăcută nevoia pentru această formă de securitate emoţională, vă simţiţi liberi să vă îndreptaţi mintea şi inima spre a realiza ce este posibil în viaţa voastră exterioară. Iubirea este ca banii: dacă o avem în cantitate mare, nu ne gândim prea mult la ea. Dar dacă nu o mai primim pentru un timp, nu ne mai gândim la nimic altceva.

Cea mai crudă pedeapsă pentru prizonieri este să fie separaţi de ceilalţi oameni - să fie închişi singuri în celulă. A priva o persoană de orice contact sau interacţiune umană este cel mai rău lucru care i se poate face.

Aspiraţia voastră cea mai înaltă trebuie să fie să evoluaţi si să vă transformaţi în tipul de persoană care atrage în viaţa sa o relaţie ideală de dragoste. Această relaţie vă dă posibilitatea să vă bucuraţi de fericirea şi bucuria pentru care aţi fost creaţi.

Tot ce s-a prezentat în capitolul anterior referitor la relaţiile umane, se aplică şi în relaţiile de iubire, în plus, există multe alte lucruri pe care le puteţi face - sau înceta să le faceţi - cart¹ pot îmbunătăţi în mod deosebit modul în care vă înţelegeţi cu persoana importantă din viaţa voastră. Să începem cu cele şase reguli pentru a avea succes într-o relaţie.

<u>SASE REGULI PENTRU A AVEA RELAȚII REUSITE</u>

Prima regulă spune că ceea ce se aseamănă, se atrage. Veţi fi întotdeauna extrem de fericiţi şi de compatibili cu o persoană ale cărei interese, gusturi si valori sunt similare cu ale voastre. Legea atracţiei afirma ca veţi fi atraşi de o persoană ale cărei atitudini si convingeri sunt în armonie cu ale voastre.

Primul domeniu în care prezenţa asemănărilor este necesară - în cazul căsniciilor şi al relaţiilor - este atitudinea faţă de bani: modul în care sunt câştigaţi, economisiţi şi cheltuiţi. Al doilea domeniu este atitudinea faţă de copii - dacă vreţi să aveţi sau nu copii, câţi, şi cum să-i creşteţi. Al treilea domeniu este atitudinea faţă de sex. Al patrulea este religia, al cincelea este atitudinea faţă de problemele politice şi sociale. Atitudinea faţă de oameni, activităţi sociale si modul de petrecere a timpului liber sunt, de asemenea, indicii importante de compatibilitate. Asemănările sunt importante şi în domeniul spiritual - iar acest domeniu poate fi, uneori, mai important decât celelalte.

În fiecare caz, veţi fi cei mai fericiţi şi mai compatibili cu o persoană ale cărei convingeri şi valori fundamentale în aceste domenii sunt similare cu ale voastre. Cele mai multe nefericiri si neînţelegeri în căsnicii şi relaţii se reduc la dezacorduri fundamentale cu privire la aceste probleme esenţiale ale vieţii.

Conform celei de-a doua reguli pentru succes în relaţii, contrariile se atrag - dar numai în ceea ce priveşte temperamentul. Natura cere întotdeauna echilibru si armonie. Echilibrul este extrem de necesar în ceea ce priveşte temperamentele a două persoane care se unesc pentru a deveni una singură.

Există un test simplu de compatibilitate pe care îl puteți aplica relațiilor voastre intime. El este denumit "testul conversației", într-o relație în care sunteți compatibili temperamental cu cealaltă persoană, conversația va curge ușor, din ambele părți. Fiecare poate vorbi cât de mult dorește și să asculte atât cât dorește.

Acest echilibru este foarte important. Fiecare persoană simte nevoia să vorbească atât cât îi trebuie ei pentru a se simţi sănătoasă şi împlinită. Dacă cineva nu poate vorbi cu persoana cu care este împreună, caută să-şi împlinească nevoia de comunicare în altă parte. Aproape toate căsniciile încep ca urmare a nevoii de a comunica mai deplin cu o altă fiinţă umană.

Când oamenii sunt echilibrați din punct de vedere al temperamentului, 90% din timpul petrecut împreună va fi plin de conversații comode, la care participă amândoi. Restul de 10% va fi umplut cu tăceri la fel de comode și plăcute.

Totuşi, dacă o persoană simte nevoia să vorbească 70% din timp şi să asculte numai 20% - şi la fel se întâmplă şi cu perechea sa - ei se vor lupta pentru ocazia de a vorbi mai mult. Va fi o ciocnire permanentă legată de cine vorbeşte mai mult, ca şi pentru a hotărî cine îşi va împlini nevoia de comunicare pe seama renunţării celuilalt.

În acest tip de relaţie, întotdeauna va exista o persoană care iubeşte mai mult şi una care iubeşte mai puţin, întotdeauna, persoana care iubeşte mai mult îşi va muşca buzele, pentru a-i permite persoanei care iubeşte mai puţin să vorbească cât doreşte. Persoana care iubeşte mai puţin este cea care controlează relaţia.

Totuşi, aceasta este o soluţie temporară. Ea duce inevitabil la sentimente de frustrare si nefericire din partea persoanei care iubeşte mai mult şi care nu găseşte ocazia de a se exprima pe deplin, în cele din urmă, aceste sentimente reprimate

erup prin probleme de sănătate sau comportament agresiv.

Un alt exemplu de incompatibilitate este acela în care ambii parteneri simt nevoia să vorbească doar 30% din timpul petrecut împreună şi se simt bine să asculte în proporție de 60-70%. în acest caz, 40% din timpul petrecut de cuplu este destinat tăcerilor stânjenitoare. Cei doi vor sta împreună având foarte puţine să-şi spună, simţindu-se stânjeniţi, dar neştiind cum să spargă tăcerea. Acesta este tot un exemplu de incompatibilitate temperamentală.

Testul de conversație poate fi aplicat oricăror relații pe care le aveți cu prietenii, la orice nivel și de orice sex. Cei mai buni prieteni sunt cei cu care aveți conversații ce decurg ușor si tăceri plăcute. Aceștia sunt cei cu care sunteți cel mai compatibili. Dar este extrem de Importantă fiți compatibili, când e vorba de conversație, cu partenerul vostru de viață - dacă doriți să fiți fericiți în relația pe care o aveți.

A treia regulă pentru a avea relaţii pline de succes, este angajamentul 'total' din partea ambilor parteneri. Angajamentul total implică hotărârea pornită din inimă de a face ca relaţia să meargă. Dacă cei doi sunt compatibili în ceea ce priveşte valorile şi atitudinile de bază şi sunt echilibraţi sub aspectul temperamentului, este mult mai uşor pentru ei să-şi ia un angajament de o viaţă. Un angajament total înseamnă că nici unul dintre parteneri nu ia în vreodată în considerare eventualitatea unei separări, a unei despărţiri, a unui divorţ şi nici nu discută despre aşa ceva. Un angajament total necesită arderea punţilor fizice şi emoţionale ce duc în altă direcţie şi refuzul de a lua în considerare oricare altă opţiune, cu excepţia celei de a face ca această relaţie să aibă succes.

Mulţi oameni evită să-şi ia un angajament total într-o relaţie, chiar şi într-un mariaj, deoarece au fost răniţi în relaţii anterioare. Ei simt că dacă îşi ţin deschise opţiunile, vor avea întotdeauna o portiţă de evadare emoţională. Totuşi, această lipsă de angajament şi implicare duce inevitabil exact la crearea situaţiei de care se teme persoana respectivă. Relaţia se deteriorează treptat, pe măsură ce unul sau ambii parteneri continuă să se ţină de o parte şi să se gândească la despărţire, ca la o soluţie a problemelor care se ivesc, în mod inevitabil, între doi oameni.

W. Scott Peck, în cartea sa, The Roads Less Traveled (Căile mai puţin umblate), dă o frumoasă definiţie a iubirii. El spune: "Iubirea este dăruirea totală pentru dezvoltarea deplină a potenţialului celuilalt". Când iubiţi cu adevărat o persoană, doriţi ca ea să-şi împlinească potenţialul şi să devină tot ceea ce e posibil să devină. Dacă unul dintre cei doi are cea mai uşoară reţinere sau ezitare în a crea si sprijini orice ocazie de creştere şi evoluţie a partenerului său, ceea ce există între ei poate fi o relaţie - dar, mai mult ca sigur, nu iubire adevărată.

Un lucru minunat în statutul nostru de oameni, este faptul că suntem liberi din punct de vedere emoţional, numai atunci când renunţăm la toate celelalte opţiuni şi ne angajăm din toată inima faţă de o singură persoană, perechea noastră. Numai atunci suntem capabili să dezvoltăm acea relaţie de calitate superioară, de care avem nevoie pentru a ne completa evoluţia ca fiinţe umane.

A patra regulă pentru o relație de succes este să vă plăceți partenerul. A vă plăcea sincer partenerul este mai important și mai satisfăcător decât să fiți îndrăgostiți, într-o relație pe termen lung, oamenii pot simți iubire, sau nu. lipul și intensitatea emoţiei pe care fiecare o simte pentru celălalt, diferă odată cu trecerea timpului. Dar dacă cei doi oameni se plac și se respectă, relația poate dura la nesfârșit.

Când o persoană încetează să placă sau să respecte o altă persoană, indiferent din ce motiv, relaţia este, de obicei, terminată. Multe cupluri se îndrăgostesc, apoi se despart şi nu-şi mai vorbesc niciodată, deoarece nu au făcut vreun efort pentru a se plăcea unu! pe celălalt, pentru a învăţa cu adevărat să se

placă si să se respecte ca oameni, nu neapărat ca parteneri intimi.

Căsniciile sau relaţiile pot să nu dureze, dar, dacă ele s-au bazat iniţial pe respect şi partenerii s-au plăcut, cele două părţi pot comunica şi interacţiona cu maturitate şi nu mai apar sentimentele negative ce însoţesc sfârşitul relaţiilor în care nu a existat respect, sau în care cei doi nu s-au plăcut cu adevărat.

TESTUL "CEL MAI BUN PRIETEN"

Un mod excelent de a şti dacă sunteţi implicaţi în cea mai potrivită relaţie, este testul "cel mai bun prieten", în relaţia ideală, partenerul vă este cel mai bun prieten. Nu există nimeni altcineva, pe lumea asta în afară de partenerul de viată, cu care aţi dori mai mult să fiţi, să vorbiţi, să împărtăşiţi preocupările, sau să vă petreceţi timpul.

Dacă, din vreun motiv anume, simţiţi că partenerul de viaţă nu vă este cel mai bun prieten, dacă simţiţi că aţi prefera să fiţi mai degrabă cu altcineva decât cu el, acesta este un indiciu că relaţia nu merge tocmai bine.

În fiecare discuţie purtată cu cupluri care au fost împreună timp îndelungat, ambii parteneri îl descriu pe celălalt ca fiind cel mai bun prieten din lume.

Punctul de plecare al unei relaţii romantice de lungă durată este sentimentul că v-aţi întâlnit cel mai bun prieten. Unul dintre indicii este cât de mult râdeţi împreună. Măsura sănătăţii unei relaţii este dată de cât de mult râd cei doi. Când doi oameni se potrivesc perfect, ei râd mult împreună si de aceleaşi lucruri. Când două persoane nu se potrivesc dintr-un anume motiv, ei nu vor găsi prea multe motive comune care să-i facă să râdă. Au un simţ al umorului diferit.

Potrivit celei de-a cincea reguli pentru o relație de succes, conceptele de sine similare se atrag și sunt extrem de compatibile. Mereu vă veți simți atrași și veți fi compatibili cu o persoană care este la fel de veselă și optimistă ca voi.

Tonul general al relaţiei, nivelul general al optimismului faţă de pesimism, este o măsură bună a compatibilităţii conceptelor de sine. Interesant este că persoanele cu concepte de sine negative vor fi atrase una de alta, la fel de mult ca şl persoanele cu concepte de sine pozitive. Ele se căsătoresc, se stabilesc la casele lor şi sunt chiar mulţumite împreună mulţi ani - dacă nu toată viaţa. Relaţia lor se bazează pe faptul Cd ambele au, în mare măsură, personalităţi negative. Conceptele de sine similare se atrag, oricum ar fi ele.

Daţi partenerului vostru o notă de la 1 la 100. Estimaţi în procente cât timp este optimist, în comparaţie cu timpul în care este pesimist şi gândeşte negativ. Apoi, supuneţi-vă si voi aceluiaşi test. Veţi constata că vă simţiţi confortabil în preajma unei persoane care este, în cea mai mare parte a timpului, la fel de fericită ori nefericită ca si voi.

De aceea se spune: "Cine se aseamănă, se adună" sau "Nefericirea vrea companie".

Dacă, într-o relație, o persoană este mai fericită decât cealaltă, vor exista tot felul de conflicte și neînțelegeri. Cele mai multe relații și căsnicii se destramă, ca urmare a unui dezechilibru al conceptelor de sine.

Într-un studiu, cercetătorii americani au arătat că, în patru cazuri din cinci, divorţurile sunt pornite de femei "furioase peste măsură şi care nu mai au de gând să suporte".

Este uimitor câte persoane simt că sunt trase înapoi din cauza negativismului partenerilor de viață. Aceasta este o problemă serioasă în cadrul relațiilor din America de azi, iar soluțiile nu sunt deloc simple.

A şasea regulă pentru a avea relaţii de succes, este existenţa unei bune comunicări. Succesul unei căsnicii este asigurat, în primul rând, de buna comunicare între cei doi soţi. Ei se află pe aceeaşi lungime de undă. Fiecare poate simţi ceea ce

simte şi gândeşte celălalt. Ei ajung, independent, la aceeaşi concluzie. Aproape că par să "împartă acelaşi creier".

Motivul principal pentru care o relaţie eşuează, este proasta comunicare. Cei doi soţi nu se înţeleg, se contrazic şi se ceartă permanent pe teme importante, sau nu. Fiecare este convins că el are dreptate, iar celălalt greşeşte. Le vine greu să creadă că, dacă s-ar gândi mai bine, ar vedea că ambele puncte de vedere pot fi corecte.

Pentru a construi și menține un nivel înalt al calității comunicării într-o relație, aveți nevoie să petreceți împreună o mai lungă perioadă neîntreruptă de timp, în care atmosfera dintre voi să fie de o înaltă calitate. Cuplurile au nevoie de intimitate. Este nevoie ca cei doi să-și petreacă mult timp împreună, vorbind și ascultând, pentru a-și menține canalele de comunicare deschise. Atunci când cei doi devin atât de ocupați încât nu mai au timp să-și vorbească, să fiți siguri că vor apărea și problemele.

O comunicare bună necesită talent atât de a vorbi, cal si de a asculta - ceea ce puteţi învăţa. Dar o comunicarea excelentă între bărbat şi femeie implică o înţelegere a diferenţelor majore dintre ei.

TRĂIASCĂ DIFERENȚELE

Bărbaţii si femeile sunt diferiţi în multe privinţe si au stiluri de comunicare diferite, în general, bărbaţii sunt direcţi, iar femeile indirecte. Bărbaţii se concentrează mai mult decât femeile asupra rezultatelor, a finalului. Femeile sunt mai preocupate de relaţii si de comunicare decât bărbaţii. Acest fapt conduce, adesea, la neînţelegeri majore.

Să luăm cazul unui cuplu care călătorește cu mașina de două sau trei ore. în timp ce trec pe lângă un McDonald's, femeia spune "Dragule, ţi-e sete?"

Soţul, fără să privească în jur, răspunde simplu: "Nu" şi continuă să conducă. Soţia îşi muşcă buzele şi se simte rănită de lipsa de sensibilitate a soţului. Acesta nu realizează pe deplin de ce l-a întrebat, de fapt, soţia sa si nici nu are habar că ea este acum nefericită. Indirect, ea spune: "Mi-e sete; de ce nu oprim să bem ceva?" Totuşi, datorită modului în care ea s-a exprimat, el n-a înţeles nimic.

Un alt exemplu de diferență în stilul de a comunica este mersul la cumpărături. Pentru un bărbat, a merge la cumpărături, este un proces simplu, cu un rezultat așteptat. Ei nur, în magazin, cumpără ce și-a propus, apoi pleacă, în general, bărbaţilor nu le place să meargă la cumpărături; ei se simt stânjeni și vor să treacă peste acest moment cât mai repede posibil

Însă, pentru multe femei, a face cumpărături reprezintă o activitate recreativă si nu este nici măcar necesar ca femeia să cumpere ceva.

Pentru o femeie, a face cumpărături este o experiență senzorială și, atunci când este însoțită de o altă persoană, devine și o experiență socială. Conversația purtată în tot acest timp este tot atât de importantă - dacă nu chiar mai importantă -decât ceea ce cumpără. Bărbaţii înţeleg cu greu acest lucru. lată un alt exemplu de diferență în stilul de comunicare.

Bărbatul se gândește doar la momentul de final. Când o femeie începe să discute o problemă cu el, acesta va răspunde aproape imediat cu ceea ce el consideră a fi o soluție logică.

Bărbatul spune: "De ce nu faci asta, sau de ce nu încerci asta?" Apoi va continua să citească ziarul, sau îşi va îndrepta atenţia în altă parte. Va crede sincer că a fost de ajutor si că i-a rezolvat problema aşa cum trebuie.

Ceea ce nu înțelege el este că, de obicei, femeia nu cere o soluție si nici sfatul sau recomandarea lui. Tot ce dorește ea este o ocazie de a discuta situația, de a procesa problema printr-un dialog cu bărbatul din viața ei. E posibil ca ea să știe

deja ce vrea să facă - sau nu. Ceea ce caută este ocazia de a comunica, folosind această situație particulară sau problemă, ca bază pentru conversație.

Unul dintre lucrurile pe care-l pot face bărbaţii pentru a îmbunătăţi comunicarea cu femeile din viaţa lor, este să se abţină de la a da sfaturi, decât dacă este evident că partenerele lor asta doresc, în schimb, e bine să asculte atent, să facă o pauză, să pună întrebări, să reformuleze şi să parafrazeze ceea ce spun ele, pentru a fi siguri că au înţeles.

ÎNTREBATI-O CUM I-A MERS PE PARCURSUL ZILEI

Unul dintre cele mai bune lucruri pe care le poate face un bărbat atunci când ajunge seara acasă, este să-și întrebe soția cum i-a mers pe parcursul zilei.

Majoritatea bărbaţilor consideră că ziua lor de muncă este cea mai fascinantă experienţă de la începuturile lumii încoace. Totuşi, dacă un bărbat îşi întreabă soţia despre cum şi-a petrecut ziua, înainte de a-i povesti el ce a făcut, rămâne deseori surprins de faptul că ziua ei a fost mult mai interesantă decât a lui.

Când un bărbat îşi întreabă soţia, pentru prima dată, despre modul în care şia petrecut ziua, ea va fi, probabil, şocată si va da un răspuns scurt şi expeditiv. Nu
va crede că soţul ei este într-adevăr interesat de acest aspect, considerând că
încearcă doar să fie amabil. Aşa că, bărbatul trebuie să insiste. Când ea răspunde:
"Ei bine, am mers la serviciu şi am luat prânzul cu cutare şi apoi am venit acasă",
trebuie să o întrebe, ca un detectiv: "Ce ai făcut azi-dimineaţă? Unde ai luat
prânzul? Ce ai făcut după aceea? Ce ai făcut în această după-amiază? Ce mai face
cutare?" si aşa mai departe. Dacă se va interesa mai mult de modul în care soţia şia petrecut ziua, va descoperi deseori că totul a fost la fel de interesant ca şi ceea ce
a făcut el.

Un avantaj al acestei abordări este faptul că, după ce soția a avut ocazia să-i vorbească despre cum a decurs ziua pentru ea, el va vorbi mai puţin timp despre munca sa. Reţineţi că nu conţinutul conversaţiei este important, ci procesul de comunicare în sine. Exprimând un interes real faţă de partenerul vostru şi ascultându-l cu atenţie în timp ce vorbeşte, adânciţi înţelegerea reciprocă si îmbunătăţiţi comunicarea. Numai în acest fel vă puteţi menţine relaţia vie şi o puteţi face să se dezvolte.

ÎNTREBAREA CHEIE

Cea mai importantă întrebare pe care trebuie să o puneți si la care trebuie să răspundeți în permanență pentru a menține o relație de succes este: "Ce anume e important în acest caz?"

Important nu este să câștigați o dispută, sau să aveți dreptate, ci să mențineți calitatea relației. Important este să continuați să vă iubiți și să vă respectați unul pe altul și să trăiți împreună în pace și armonie.

Când întrebaţi tot timpul: "Ce anume este important aici?", vedeţi lucrurile mult mai clar şi sunteţi înclinaţi să faceţi şi să spuneţi ceea ce este mai potrivit.

Practicaţi regula de aur a relaţiilor, întrebaţi-vă în mod regulat: "Cum ar fi dacă aş fi căsătorit cu mine însumi?", sau: "Cum ar fi dacă partenerul meu s-ar purta cu mine aşa cum mă port eu cu el?"

Dacă vă veţi purta cu partenerul vostru aşa cum v-ar plăcea ca acesta să se poarte cu voi şi dacă vă veţi abţine de a face sau spune ceva ce nu v-ar plăcea să auziţi sau să vi se facă, vrii fi mult mai conştienţi de impactul pe care îl au cuvintele si comportamentul vostru.

Aceasta este cheia: conștientizarea. Viața este studiul atenției. Dacă acordați atenție lucrurilor mărunte din relația voastră, lucrurile mari vor fi așa cum trebuie.

SASE PROBLEME CE APAR ÎNTR-O RELAȚIE ȘI CUM SĂ LE REZOLVAȚI

Există mii de motive pentru care o relaţie nu merge, dar probabil că le putem reduce la sase probleme majore. Aceste şase probleme stau la baza celor mai multe neînţelegeri, certuri şi divorţuri. Toate au legătură cu respectul şi cu imaginea de sine ale unuia sau a ambilor parteneri de cuplu.

Prima problemă majoră într-o relaţie este neangajarea. Aceasta este evidentă în relaţiile sau căsniciile care merg până la "jumătatea drumului" - atât de dese astăzi, în loc de un angajament total, acesta este doar parţial sau pe jumătate. Unul dintre ei spune: "Eu fac jumătate de drum şi tu cealaltă jumătate". Atunci când un partener decide să parcurgă doar 49% din drum, în relaţie se petrece o ruptură. Această ruptură tinde să crească tot mai mult, în loc să se micşoreze. Cei doi continuă. Ori unul, ori celălalt parcurge doar 48% din drum, apoi 40%, apoi 30% până când, în cele din urmă, renunţă să mai încerce.

Vedeţi exemple de acest gen atunci când două persoane se căsătoresc, dar fiecare partener are un cont bancar separat. Cheltuielile de întreţinere sunt împărţite în mod egal. Fiecare ban este socotit cui aparţine. Ei chiar îşi împrumută bani reciproc şi ţin o evidenţă detaliată a datoriilor.

Am întâlnit un caz în care cheltuielile de întreţinere erau împărţite până la ultimul bănuţ, chiar şi costul timbrului poştal necesar expedierii unei facturi! Doi prieteni de-ai mei, să-i numim Mary şi Joe, au locuii împreună timp de unsprezece ani. Mereu vorbeau despre căsătorie, însă niciodată nu au putut lua o decizie.

Totuşi, din momentul în care s-au mutat împreună, fiecare a cumpărat şi a plătit separat pentru mobilierul si dotarea apartamentului. Pe spatele fiecărui lucru se afla o etichetă cu numele posesorului. Niciodată nu şi-au amestecat fondurile sau posesiunile. La sfârșitul celor unsprezece ani, când au hotărât să se despartă, şi-au putut împărți bunurile în mai puţin de două ore. Timp de unsprezece ani şi-au plănuit despărţirea pe plan subconştient, prin însuşi actul de a nu se fi angajat niciodată total în relaţie.

Un alt exemplu de angajament parţial este un contract sau acord prenupţial. Aceste acte sunt interesante. De exemplu, primul paragraf al unui astfel de contract spune: "Cele două părţi, iubindu-se mult si plănuind să trăiască împreună fericiţi toată viaţa, încheie următorul acord".

Restul acordului prenupţial detaliază în amănunţime modul în care lucrurile comune vor fi împărţite, în caz de divorţ. De fapt, ei plănuiesc detaliile unui divorţ, chiar înainte să se căsătorească.

Când unul dintre parteneri nu dorește să se angajeze total într-o relație, acest fapt provoacă în celălalt partener sentimentul că este respins si că nu are nici o valoare de sine, sau că nu este suficient de bun. El crede că acesta este motivul pentru care partenerul său nu dorește să se angajeze total și fără rețineri față de el.

Când Barbara si cu mine ne-am căsătorit, preotul ne-a arătat diferite jurăminte pe care să le rostim. Puteam să facem noi înşine textul. După ce am parcurs diferite tipuri de jurăminte, l-am întrebat pe preot unde sunt cuvintele: "până ce moartea ne va despărţi"?

Preotul, un om deosebit, ne-a explicat că această formulare a fost exclusă aproape din toate ceremoniile de căsătorie. Cele mai multe cupluri tinere, nu doreau ca jurământul lor de căsătorie să conţină această formulare atât de clară şi neechivocă. Ei doreau ceva care să le permită mai multă flexibilitate și mai multe opţiuni.

L-am întrebat dacă jurământul nostru ar putea să o conțină. A spus că suntem liberi să alegem ce dorim. Eu am insistat ca aceste cuvinte "până ce moartea ne va despărți" să facă parte din ceremonia noastră de căsătorie. Mi s-a părut că

jurământul ambiguu de căsătorie, ca cel pe care mi l-a arătat preotul: "Câtă vreme ne vom iubi", era un jurământ ce sugera că cei doi nu luau în serios durata căsătoriei.

Modul în care vă puteți angaja total este de a vă implica complet în relație - de a intra în ea cu trup și suflet. Nu luați niciodată în calcul probabilitatea ca relația să eșueze. Dacă, din anumite motive, relația nu merge, cel puțin aceasta nu se va întâmpla pentru că v-ați implicat doar pe jumătate.

A doua problemă majoră într-o relaţie este încercarea de a o schimba pe cealaltă persoană, sau de a te aştepta ca celălalt să se schimbe. Aceasta este o altă formă subtilă de respingere. Este un alt mod de a spune: "Nu eşti destul de bun pentru mine, aşa cum eşti".

Ori de câte ori încercaţi să-l schimbaţi pe celălalt, sugeraţi că celălalt nu merită să fie alături de voi şi îi induceţi sentimente de mânie şi supărare. Adevărul este că oamenii nu se schimbă foarte mult. Cum a spus actorul de comedie, Flip Wilson: "Ceea ce vezi, este ceea ce primeşti'. Dacă persoana cu care intenţionaţi să vă căsătoriţi nu este ceea ce doriţi să primiţi, momentul pentru a face ceva în acest sens este înainte de căsătorie - nu după.

Soluţia la încercarea de a-l schimba pe celălalt, la încercarea de a-l convinge să înceapă o cură de slăbire, să renunţe la fumat, să facă exerciţii fizice, să devinămai optimist, sau orice altceva, este să acceptaţi persoana pur şi simplu, aşa cum este ea. Trebuie să vă dea de gândit faptul că nu puteţi accepta comportamentul şi personalitatea celui de lângă voi. Acceptarea este determinată, în mare măsură, de compatibilitate.

Acceptarea este un bun indiciu care vă spune dacă relaţia pe care o aveţi este cea potrivită. Nonacceptarea înainte de căsătorie este de preferat situaţiei în care va trebui să rezolvaţi problema ulterior.

Uneori, când nu mai încercaţi să-l schimbaţi pe celălalt şi îl acceptaţi necondiţionat, el va începe să se schimbe, pentru că va alege să o facă. Fiinţele umane pot fi perverse. Deseori vor persista în atitudinea care vă irită, doar pentru că încercaţi în permanenţă să le schimbaţi. Când încetaţi eforturile de a le schimba, îşi vor schimba de bună voie atitudinea.

A treia problemă majoră într-o relație este gelozia. Gelozia există pentru totdeauna în mintea si inima persoanei care o simte. Shakespeare a numit gelozia "monstrul cu ochi verzi". Aceasta este o emoție negativă cumplită, cauzată de un respect de sine scăzut și de o părere proastă despre sine.

Persoana geloasă are îndoieli în privinţa valorii ei ca persoană. Aceasta simte că nimeni nu o poate iubi cu adevărat pentru ceea ce este. Acest tip de persoană a suferit, probabil, în copilărie, din cauza criticii distructive şi ca adult din cauza experienţelor negative cu persoane de sex opus. Dacă o persoană nu a primit niciodată dragostea necondiţionată a părinţilor săi - sau, mai rău, dacă părinţii au respins-o sau au dezapro-bat-o tot timpul în copilărie, când a devenit adultă, va fi foarte vulnerabilă la lipsa de iubire şi acceptare din partea celorlalţi.

Antidotul geloziei este să conștientizați că aceasta nu are nici o legătură cu cealaltă persoană. Are legătură doar cu respectul de sine scăzut al celui care suferă de gelozie. Modul în care puteți trece peste gelozie este să vă creșteți respectul de sine, repetând mereu: "Mă plac, mă plac, mă plac!"

Când respectul de sine este suficient de mare şi când vă place şi vă respectaţi propria voastră persoană, nimic din ceea ce va face, sau nu face, o altă persoană, nu vă va determina să vă îndoiţi de valoarea personală. Pe plan emoţional veţi avea o mai mare încredere în voi, indiferent ce atitudine au ceilalti.

Nu este câtuşi de puţin inteligent să stârneşti, în mod deliberat, gelozia cuiva. Gelozia este o emoţie dureroasă, distructivă şi nu e emoţie pe care să o pricinuieşti

unui prieten. Fiecare dintre noi are nevoie să se simtă în siguranță în relația în care ne-am implicat, iar provocarea deliberată a geloziei ne spulberă sentimentul de siguranță.

Gelozia ne face să ne simțim nefericiți și triști.

A patra problemă majoră într-o relație este autocompătimirea. Aceasta apare atunci când vă este milă de voi pentru ceva ce partenerul a făcut - sau nu a făcut - pentru voi. De obicei, persoanele care se autocompătimesc au învățat să o facă de la unul din părinți, care a aplicat-o ca metodă de interacțiune în familiei.

Adesea, oamenii se complac în autocompătimire - "Vai, ce nenorocit sunt!" - atunci când partenerii lor sunt atât de ocupaţi sau pasionaţi de muncă, încât se simt neglijaţi. Soluţia este să nu vă determinaţi partenerul să facă, sau să nu facă, ceva. Antidotul este să vă preocupaţi de propriile probleme, astfel încât să nu aveţi timp să vă plângeţi de milă.

Sunteţi responsabili pentru propriile voastre emoţii. Voi sunteţi cauza fericirii sau nefericirii voastre. Nimeni nu vă poate obliga să simţiţi ceva anume. Dacă vă este milă de voi înşivă, este pentru că voi alegeţi aceasta. Puteţi alege o altă reacţie, dacă doriţi. La baza autocompătimirii stă ideea greşită că altcineva are responsabilitatea să vă facă fericiţi.

Autocompătimirea este o formă de slăbiciune și de lipsă de sinceritate care vă împiedică să deveniți o ființă umană complet împlinită. Dacă aveți o relație în care partenerul se auto-compătimește, fiți cât mai plini de compasiune și mai înțelegători cu putință si apoi încurajați-l să se concentreze asupra preocupărilor sale.

A cincea problemă majoră într-o relație o constituie așteptările negative. Acestea apar atunci când așteptați, în mod constant, ca cealaltă persoană să facă ceva care să vă dezamăgească. Adevărul este că așteptările voastre tind să se împlinească. Dacă așteptați să se întâmple lucruri bune, veți fi rareori dezamăgiți. Dacă așteptați ca partenerul să vă dezamăgească, tot rareori se va întâmpla altfel.

Regula este ca mereu să vă așteptați la ce este mai bun din partea partenerului. Cele mai minunate cuvinte pe care o persoană le poate spune alteia sunt: "Te iubesc și cred în tine". Spuneți-i mereu că aveți încredere deplină în capacitatea el do a face tot ceea ce și-a pus în gând să facă.

Este minunat să mergeți dimineața la serviciu, știind că cea mai importantă persoană din viata voastră are încredere deplină în voi. Este minunat ca seara să vă întoarceți acasă și să găsiți o persoană care are încredere totală în capacitatea voastră de a reuși, indiferent de obstacole. Multe dintre persoanele care au succes au reușit datorită convingerilor de nezdruncinat ale partenerului că vor reuși.

A şasea problemă majoră într-o relație este incompatibilitatea. Incompatibilitatea este un subiect delicat, pe care mulți oameni nu doresc să-l discute. Totuși, aceasta este una dintre cele mai obișnuite probleme care apar într-o relație și, probabil, si unul dintre motivele pentru care oamenii se simt nefericiți în căsnicia lor.

De obicei, atunci când doi oameni se întâlnesc şi se îndrăgostesc, sunt atraşi unul de celălalt, datorită lucrurilor pe care le au în comun. Totuşi, pe măsură ce trec anii şi ei se schimbă, deseori încep să meargă în direcţii diferite. Ei încep să aibă interese, gusturi şi opinii noi. După o vreme, ceea ce era important pentru ei atunci când s-au cunoscut, nu mai înseamnă prea mult şi îşi pierde puterea de a menţine legătura dintre ei.

Cea mai obișnuită vârstă la care apare incompatibilitatea într-un cuplu pare să fie între douăzeci și opt și treizeci și doi de ani. între douăzeci și treizeci de ani, oamenii se dezvoltă si se schimbă cel mai rapid din tot cursul vieții de adult. Dacă două persoane se căsătoresc pe la douăzeci de ani, pe la treizeci de ani vor descoperi că au foarte puține lucruri în comun. Ar putea descoperi că au devenit

SEMNE DE AVERTIZARE

Primul semn al incompatibilității într-un cuplu este acela că dispare râsul. Ei nu mai glumesc împreună sau nu mai găsesc multe lucruri de care să se amuze amândoi.

Al doilea semn apare când conversaţia devine tot mai aridă. Cei doi par să nu aibă prea multe de discutat. Casa devine, mai degrabă, un loc funcţional în care cuplul locuiesc întâmplător, decât un loc pe care să-l împartă în armonie și căldură.

Fiecare dintre ei este preocupat cu munca, sau cu copiii, sau cu altceva. Fiecare își vede de treaba lui, dar păstrează aparențele în fața vecinilor si a prietenilor.

Mulţi dintre cei nefericiţi în căsnicie, se adâncesc în muncă, muncind douăsprezece şi paisprezece ore pe zi, pentru a nu se duce acasă. Si, cu cât petrec mai puţin timp unul cu celălalt, cu atât mai mult se înrăutăţeşte relaţia, iar ei au din ce în ce mai puţine lucruri în comun.

Dacă observaţi că râsul şi conversaţia nu se mai regăsesc în relaţia voastră, este momentul să luaţi măsuri. Dacă simţiţi că aveţi puţine în comun cu partenerul de viaţă, trebuie să faceţi tot efortul pentru a reclădi relaţia. Trebuie să admiteţi că aveţi o problemă serioasă, de viaţă, pe care trebuie să o discutaţi împreună. Trebuie să faceţi toate eforturile pentru a recrea ceea ce aţi avut cândva.

Poate trebuie să vă luați o vacanță si să mergeți într-o călătorie. Poate este nevoie să vă interesați mai îndeaproape de activitățile celuilalt, sau să vă creați noi pasiuni comune. Dacă ați investit câțiva ani și multe sentimente pentru a vă construi relația și, mai ales dacă aveți copii, trebuie să faceți tot posibilul pentru a salva situația.

CUM SĂ ADUTCETI DRAGOSTEA ÎNAPOI

Unul dintre cele mai puternice moduri de a redobândi dragostea într-o relaţie este să conştientizaţi faptul că a iubi este un verb - ceea ce înseamnă acţiune. "A iubi" cere ca voi să faceţi lucrurile pe care orice persoană îndrăgostită le-ar face, dacă doriţi să simţiţi din nou fiorul dragostei. Astfel, veţi fi în stare să re facet/pas/7 care v-au dus la persoana de care v-aţi îndrăgosti cândva.

Învăţaţi să vă iubiţi partenerul de viaţă făcând lucruri pline de iubire cu şi pentru acesta. Micile atenţii, favoruri, amabilităţi, daruri şi celelalte lucruri care îl fac pe partener fericit, vă vor face, de fapt, să-l iubiţi mai mult. Când încetaţi să faceţi aceste lucruri, începeţi să nu mai fiţi îndrăgostiţi. Legăturile emoţionale încep să se desfacă, iar flacăra pasiunii se stinge încet.

Cuvântul grecesc pentru acest proces de reaprindere a dragostei prin acţiune este Praxis.

Principiul Praxis-ului afirmă că generaţi sentimente în sufletul vostru, făcând încontinuu lucruri compatibile cu aceste sentimente, până când ele se "reaprind". Daţi naştere sentimentelor, aşa cum am discutat în Capitolul 3.

Puteţi readuce dragostea în relaţia voastră, repetând lucrurile pe care le-aţi făcut când eraţi în faza de "a face curte", începeţi să fiţi mai grijulii, mai atenţi, mai înţelegători şi mai altruişti. Pe măsură ce jucaţi rolul partenerului iubitor, veţi observa că sentimentele pentru partenerul vostru încep să se schimbe în bine. Puteţi să vă reîndrăgostiţi de el.

Având gânduri de iubire pentru celălalt și vorbindu-i afectuos și amabil, veți putea reaprinde sentimentele care v-au adus odată împreună. Căutați în partener calitățile pe care le-ați admirat odată. Iertați și uitați greșelile pe care acesta poate le-a făcut. Mai mult decât orice, pentru a reaprinde dragostea, e nevoie să doriți cu

adevărat să rămâneți cu persoana respectivă, să doriți cu adevărat să reclădiți și să păstrați relația.

CE FACETI DACĂ DRAGOSTEA NU MAI POATE FI SALVATĂ?

Se poate ca focul pasiunii să se stingă total în relaţia voastră - ceea ce se întâmplă destul de des. Nu mai există nici dorinţa de a face sacrificiile emoţionale necesare pentru a salva relaţia. Cei doi parteneri au devenit, de fapt, incompatibili. Incompatibilitatea este cel mai frecvent motiv pentru care o relaţie se destramă. O persoană adultă obişnuită se întâlneşte cu multe persoane de sex opus, pentru a descoperi măcar o singură persoană cu care să fie compatibilă. De ce ne surprinde că două persoane evoluează şi ajung să nu se mai potrivească? De ce ne surprinde atât de mult că doi oameni devin incompatibili?

Adesea vedeţi cupluri în restaurante mâncând liniştiţi, fără să-şi vorbească unul altuia. Sau, puteţi vedea cupluri care merg în aceeaşi maşină, dar nu-si vorbesc. Acestea sunt indicii că cei doi au devenit incompatibili.

ÎNCEPEȚI CU ACCEPTAREA

Cel mai bun lucru pe care îl pot face două persoane care au devenit incompatibile, este să accepte acest fapt. William James Harvard a spus: "Primul pas în confruntarea cu orice dificultate este de a dori să o luați ca atare".

Multe nefericiri si boli psihosomatice sunt cauzate de negare, de refuzul de a accepta faptul că ceva nu merge bine în relaţia voastră. Negarea, adică rezistenţa internă, provoacă stres şi tensiune. Lipsa dorinţei de a vă confrunta cu ceva atât de stânjenitor şi ameninţător pentru respectul de sine, cum este o relaţie eşuată, constituie o cauză majoră de boli, insomnie, dureri de cap si manifestări ale emoţiilor negative, ca iritabilitate, mânie sau depresie. Toate acestea sunt simptomele unei cauze mai profunde, care poate fi incompatibilitatea dintr-o relaţie.

Una dintre cele mai folositoare modalități de a vă confrunta cu orice problemă în viață, este de a vă întreba: "Este vorba de o realitate, sau de o problemă?" Dacă este o problemă, poate fi găsită soluția, întotdeauna se poate face ceva și vă puteți folosi inteligența pentru a găsi o cale de rezolvare.

Dacă, totuşi, este o realitate, cel mai înţelept lucru pe care-l puteţi face este să o acceptaţi. Realităţile sunt ca si vremea: nu puteţi face nimic în privinţa lor, ci doar să le încorporaţi în viziunea voastră asupra lumii şi să luaţi măsuri de precauţie. Multe persoane îşi provoacă singure extrem de multă nefericire inutilă, confundând realitatea incompatibilităţii, cu o problemă de incompatibilitate. Când într-o relaţie focul pasiunii se stinge si rămâne doar cenuşă rece şi se instalează incompatibilitatea, e timpul ca cei doi parteneri să înfrunte situaţia cu sinceritate, iar apoi să facă ceva.

Motivul pentru care începeţi o relaţie cu cineva este convingerea că veţi fi mai fericiţii cadrul relaţiei, decât în afara ei. Mulţi oameni încep o relaţie pentru a fi mai fericiţi si mai împliniţi - în schimb, se simt nefericiţi şi mai puţin împliniţi. Apoi se agaţă, în mod greşit, de relaţie, uitând motivul iniţial pentru care au început-o.

Motivul pentru care alegeţi să fiţi cu o persoană, în loc să rămâneţi singur, este pentru a vă îmbunătăţi viaţa, pentru a o îmbogăţi şi a vă bucura de ea si nu ca să suferiţi şi să vă fiţi nefericiţi. O relaţie nefericită vă privează de fericire şi vă subminează clar potenţialul, mai mult decât oricare alt factor.

Mulţi oameni se complac în relaţii proaste, deoarece se tem de ce vor spune alţii. Se tem să nu piardă respectul părinţilor, al prietenilor si al colegilor. Ei se forţează să păstreze aparenţele, în timp ce, în spatele uşilor închise, sunt cumplit de nefericiţi. Adesea se simt închişi într-o relaţie din care nu pot ieşi fără să se simtă profund stânjeniţi faţă de persoanele cunoscute.

Adevărul este că nimănui nu-i pasă cu adevărat de relaţia voastră, atât cât vă pasă vouă. în cele mai multe cazuri, veţi constata că persoanelor despre care credeaţi că vor fi cele mai afectate de eşecul căsniciei voastre, nu le pasă deloc. Majoritatea oamenilor au atât de multe probleme, încât le rămâne prea puţin timp sau energie ca să se mai gândească la voi si la problemele voastre. De fapt, mulţi oameni îşi petrec cea mai mare parte a timpului gândindu-se, în permanenţă, doar la ei. Chiar dacă sunteţi foarte apropiaţi de cineva - fiu, fiică, sau cel mai bun prieten - pe parcursul unei zile, ei îşi petrec foarte puţin timp gândindu-se la voi.

Întreaga voastră viață ar putea să se destrame, dar, pentru cei mai mulți, este mai important ceea ce vor mânca la prânz, decât ce probleme aveți voi. Mulți constată că, atunci când decid, în sfârșit, să iasă dintr-o relație nefericită, decizia lor nu are, practic, nici un efect asupra oamenilor din jurul lor.

Altora nu le pasă, pur si simplu. S-ar putea să manifeste puţină compasiune şi să pună câteva întrebări mai mult din curiozitate, dar apoi ei trebuie să meargă acasă la cină şi să-şi vadă de viaţa lor, lăsându-vă singuri.

LASĂ TOTUL SĂ TREACĂ

Din seminarele pe care le-am susţinut în prezenţa a mii de persoane si cupluri, am tras concluzia că cel mai stupid lucru pe care îl puteţi face este să vă complăceţi într-o relaţie proastă, deoarece credeţi că cineva va suferi sau va fi trist, într-un fel sau altul, dacă rupeţi relaţia.

Cel mai inteligent lucru pe care îl puteți face este să fiți perfect egoiști pe plan emoțional. Dacă nu sunteți fericiți și nu puteți salva situația, atunci cel puțin faceți ceea ce vă aduce un bine. Faceți ceea ce vă aduce vouă fericire. Nu-i puteți face fericiți pe alții, în timp ce voi sunteți nefericiți. Numai oamenii fericiți îi pot face fericiți și pe ceilalți. Nu vă sacrificați pe altarul fericirii altcuiva. Veți sfârși prin a nu vă aduce fericire nici vouă și nici altei persoane.

IUBIREA ESTE LUCRUL CEL MAI IMPORTANT

Cel mai important lucru în viață este iubirea. Siguranța și bucuria unei relații de iubire sunt poate cele mai minunate lucruri pe care le pot trăi un bărbat sau o femeie.

Ar trebui să faceţi tot posibilul să construiţi şi să păstraţi o relaţie de iubire cu o altă persoană - inclusiv să o ascultaţi, să vă exprimaţi recunoştinţa şi aprecierea, să o trataţi cu amabilitate, curtoazie, blândeţe, răbdare şi, în special, cu compasiune. Ar trebui să faceţi toate eforturile, pentru a clădi o relaţie de iubire în cadrul căreia să trăiţi până la sfârşitul vieţii.

Dar, dacă relația nu merge cum trebuie, aveți curajul și tăria să acceptați că, într-o viață de om, nimic nu este perfect sau veșnic. Aveți sinceritatea să acceptați că, cel mai bun lucru pe care îl puteți face pentru o altă persoană, este să vă căutați propria fericire. Dacă înfruntați viața așa cum este ea - nu așa cum ați dori să fie - veți fi sinceri cu voi înșivă și cu cei mal importanți oameni din viata voastră.

EXERCITIU PRACTIC

Întrucât relaţiile fericite sunt esenţiale pentru respectul de sine şi fericirea personală, luaţi decizia de a face ordine în relaţia în care vă aflaţi. Discutaţi cu partenerul şi întrebaţi-l: "Ce anume putem face amândoi, pentru ca relaţia noastră să fie minunată?"

Schimbaţi-vă ordinea priorităţilor, a valorilor, dacă este necesar şi daţi importanţă mai mare relaţiei decât oricărui alt lucru. Fiţi dispuşi să faceţi sacrificii, schimbări, dacă sunt necesare, pentru a asigura calitatea si stabilitatea căminului vostru şi sănătatea emoţională a persoanei pe care o iubiţi mai mult decât pe

oricine altcineva.

O relație de iubire solidă, armonioasă, în care să vă sprijiniți reciproc, constituie baza pe care puteți să vă clădiți o viață minunată.

Ea este manifestarea reală a persoanei extraordinare care sunteţi pe cale să deveniţi.

Ea este cheia spre sănătate și fericire. Relația voastră este o reflectare a persoanei care sunteți cu adevărat si reprezintă asigurarea voastră pentru un viitor măreţ.

CAPITOLUL 11 MĂIESTRIA ÎN ARTA DE A FI PĂRINTE

Cea mai importantă și trainică relație pe care o puteți avea, începe în momentul în care aduceți un copil pe lume. Veniturile, serviciul, prietenii, sănătatea si chiar căsniciile vin și pleacă, însă rolul de părinte durează toată viața.

Comportamentul vostru ca părinţi poate avea un mare impact asupra copiilor şi chiar asupra copiilor voştri, timp de generaţii. A fi părinte este probabil cea mai mare responsabilitate pe care o poate avea un adult.

Nimeni nu se naște cu talentul de a fi un părinte bun. Toți începem ca amatori. Din fericire, puteți afla o mulțime de lucruri despre modul în care puteți deveni părinți buni și eficienți, citind cărți si primind sfaturi de la prieteni, rude, doctori și experți în domeniu. Există o mulțime de cărți bune, reviste și articole cu sfaturi și informații, care vă pot ajuta enorm să deveniți părinți așa cum doriți să fiți.

CARE ESTE ADEVĂRATUI ROL DE PARINTE?

Cel mai important rol de părinte este să vă iubiți, să vă îngrijiți copiii și să dezvoltați în ei sentimente de respect de sine si de încredere în ei înșiși.

Dacă va creşteţi copiii făcându-i să aibă o părere bună despre ei înşişi, dacă îi educaţi în aşa fel încât să fie independenţi şi să vrea să cucerească lumea întreagă, atunci v-aţi îndeplinit responsabilitatea în cel mai bun sens cu putinţă.

Invers, dacă le oferiți copiilor voștri toată bunăstarea materială, dar îi educați în așa fel încât să le lipsească încrederea si respectul de sine, ați eșuat în rolul vostru de părinte.

Un adult obișnuit petrece, probabil, cincizeci de ani încercând să depășească primii cinci ani din viaţa sa. Abraham Maslow ne-a învăţat că există două tipuri de necesităţi pe care ne străduim din răsputeri să ni le satisfacem. Acestea sunt nevoia de a ne împlini potenţialul, nevoia noastră "existenţială", şi nevoia de a compensa deficienţele de care suntem conştienţi. Un copil crescut fără suficientă dragoste are tendinţa de a o căuta toată viaţa, mai degrabă, decât să se străduiască să-şi realizeze potenţialul. Cred că cel mai bun lucru pe care îl poate face un părinte este să-i ofere copilului său iubirea şi suportul afectiv şi emoţional necesar pentru ca acesta să crească si să se dezvolte, creând un climat în care copilul să se simtă pe deplin iubit de cei mai importanţi oameni din viaţa lui.

Copilul în creştere dezvoltă o personalitate sănătoasă în raport direct proporțional cu calitatea și cantitatea iubirii pe care o primește. Așa cum o plantă are nevoie de lumina soarelui și de ploaie, tot așa și un copil are nevoie de dragoste și îngrijire.

Părinții își doresc tot ce este mai bun pentru copiii lor. își doresc ca ei să fie fericiți și sănătoși. Atunci, de ce există atât de mulți copii care cresc cu sentimentul că nu sunt suficient de iubiți? Oare de ce părinții își privează copiii de iubirea de care au nevoie ca să se dezvolte sănătos?

DE CE PĂRINȚII NU IUBESC ÎNDEAJUNS

Există două motive majore pentru care părinții eşuează în a-şi iubi suficient copiii. Primul, părinții nu se iubesc pe ei înşişi. Părinții cu un respect de sine scăzut au dificultăți în a oferi copiilor lor o iubire mai mare decât au ei pentru propria persoană.

Al doilea motiv pentru care părinții nu-şi iubesc copiii îndeajuns este acela că adesea au noțiunea greșită că aceștia există pentru a le împlini lor așteptările. O cauză majoră a conflictelor dintre părinți și copii este percepția sau sentimentul părinților că odraslele lor eșuează în a se "ridica" la standardele dorite.

Mulţi părinţi îşi privesc copiii ca pe un bun, ca o formă de proprietate. Pentru ei, copiii lor se comportă bine, numai atunci când aceştia fac şi spun ceea ce doresc părinţii. Dacă atitudinea copiilor diferă de aşteptările părinţilor, aceştia reacţionează criticându-i. Fără să planifice aşa ceva, părinţii încep să-i iubească şi să-i aprobe mai puţin. Ei păşesc pe teritoriul emoţional al copiilor. Copiii nu se mai simt iubiţi şi astfel se pun bazele problemelor ulterioare de personalitate.

Toate atitudinile negative sau antisociale sunt un strigăt după ajutor, o încercare de a scăpa de sentimentul de vinovăție, de furie și de resentimente care încep odată cu criticile care li se aduc în copilărie.

COPIII NU SUNT O FORMĂ DE PROPRIETATE

Punctul de plecare pentru a creşte copii deosebiţi este să conştientizaţi că, într-adevăr, copiii nu sunt proprietatea voastră. Copiii îşi aparţin lor înşişi. Ei sunt un dar ceresc pentru voi - şi, totodată, unul temporar.

Le spun copiilor mei că Dumnezeu mi i-a trimis, iar sarcina mea este să-i iubesc şi să-i îngrijesc până când vor creste, îi tratez ca şi cum ar fi daruri preţioase, care mi-au fost date doar pentru un timp scurt. Sarcina mea nu este să îi modelez conform aşteptărilor mele, ci să-i încurajez să-şi dezvolte unicitatea şi individualitatea.

Fiecare copil este unic şi vine pe lume cu propriul destin, cu talentele, interesele şi capacitățile sale. Nimeni nu poate şti, decât mult mai târziu, ce anume va deveni copilul.

Treaba copilului nu este să se conformeze așteptărilor părinţilor, ci să crească, să înflorească și să devină tot ceea ce este el capabil să devină.

Kahlil Gibran, în cartea sa, minunată, Profetul, exprimă această idee, într-un mod extraordinar.

El spune: Copiii vostri nu sunt copiii vostri.

Ei sunt fiii și fiicele dorului vieții, de ea însăși îndrăgostită.

Ei vin prin voi, dar nu din voi,

Si, desi sunt cu voi, ei nu vă apartin.

Puteți să le dați dragostea voastră, dar nu si gândurile voastre,

Pentru că ei au propriile lor gânduri.

Puteți să le găzduiți trupurile, dar nu și sufletul,

Pentru că sufletele lor locuiesc în casa zilei de mâine, pe care voi nu o puteți vizita nici măcar în vis.

Puteți năzui să fiți ca ei, dar nu căutați să-i faceți asemeni vouă.

Voi sunteți arcul din care copiii voștri, ca niște săgeți vii, sunt azvârliți.

Fie ca puterea voastră, prin mâna arcașului, să fie întru bucurie.

COPII SUNT UN DAR MINUNAT

Când vă priviți copiii ca pe niște daruri minunate, de care vă puteți bucura

doar pentru o perioadă scurtă de timp, veţi privi cu alţi ochi rolul de părinte. Când sărbătoriţi şi încurajaţi caracterul si personalitatea specială a copilului vostru, acesta creşte ca florile în razele soarelui. Dar, dacă încercaţi să faceţi din copilul vostru ceva ce acesta nu este, spiritul copilului se va închide, iar potenţialul lui pentru fericire şi bucurie se va ofili ca o frunză de toamnă.

Legea concordanței afirmă că lumea exterioară a relaţiilor reflectă lumea interioară a gândului si adevărata voastră personalitate. Ceea ce sunt şi devin copiii voştri reprezintă foarte mult o reflectare a ceea ce sunteţi voi ca persoană. Ori de câte ori aveţi vreo problemă cu copiii voştri, priviţi în interiorul vostru si întrebaţi-vă: "Există ceva în mine care a putut fi cauza acestei situaţii?"

Majoritatea părinților își critică și își învinovățesc copiii, atunci când aceștia fac ceva ce lor nu le place. Totuși, părinții cu o gândire superioară se consideră ca fiind ei înșiși cauza primară a comportamentului copiilor lor. Ei conștientizează faptul că așchia nu sare departe de trunchi.

În primii ani de viață, copiii au aproape în totalitate un comportament reactiv. Comportamentul lor, bun sau rău, este în mare măsură o reacție la modul în care sunt tratați de către părinți și de cei din jur.

Când părinţii încep să-şi asume responsabilitatea pentru comportamentul copiilor, se constată un progres real în rezolvarea dificultăţilor pe care le-ar putea avea copilul.

TOTUL ÎNSEAMNĂ IUBIRE

Cel mai important aspect în creşterea unor copii deosebiţi este cantitatea de iubire pe care o primesc. Copiii au nevoie de dragoste, aşa cum florile au nevoie de apă. Niciodată nu se pune problema că îi daţi unui copil prea multă dragoste. O revărsare permanentă de iubire şi aprobare din partea părinţilor asupra copiilor este esenţială pentru sănătatea lor fizică şi emoţională. Aproape toate problemele pe care le au copiii sunt determinate de percepţia că nu sunt iubiţi şi acceptaţi pe deplin de unul sau de ambii părinţi.

Lipsa de iubire, reală sau imaginară, are consecințe grave. Privarea de iubire poate conduce la boli fizice sau emoționale -și chiar la moarte. Răul provocat de lipsa de iubire, sau de iubirea insuficientă poate avea, pe termen lung, un efect distructiv asupra personalității copilului. Adulții cu probleme emoționale au fost categoric copii ai unor părinți care nu i-au iubit suficient de mult.

În prima parte a secolului trecut exista o teorie de creștere a copilului potrivit căreia, cu cât contactul copilului cu adultul este mai redus în primele luni de viaţă, cu atât copilul va fi mai sănătos. Se credea că prezenţa copilului în compania a prea multi adulti, îl expune la diverse infectii.

Bazându-se pe această teorie, accesul la nou-născuţi era redus în mod drastic. Nou-născuţii erau atinşi cât mai puţin posibil. Vizitele părinţilor erau restricţionate. Cu excepţia momentelor în care li se schimbau scutecele şi erau hrăniţi, copiii erau lăsaţi singuri în pătuţurile lor, cât mai mult timp posibil. Dar a început să se întâmple un lucru îngrozitor. Copiii care aveau foarte puţine contacte cu adulţii, au refuzat hrana. Au devenit pasivi. Curând, au început să se ofilească, iar unii au murit.

Această maladie a mai fost denumită şi sindromul "lipsa dorinței de a se dezvolta". Acești copii, privați de dragoste și mângâiere în primele săptămâni şi luni de viață, şi-au pierdut, de fapt, dorința de a trăi. Ei au început să moară într-un ritm alarmant.

Într-un orfelinat din statul New York, au murit patruzeci și opt din cincizeci de bebeluși, în decurs de sase luni. în cele din urmă, medicii și asistentele au înțeles că bebelușii aveau nevoie de căldură și contact cu adulții. Când asistentele au început

să țină copiii în brațe, "maladia" a început să dispară, iar copiii au crescut normal.

Într-un caz celebru, prezentat de o revistă de psihologie, un băiețel în vârstă de trei ani a fost lăsat în grija unei baby-sitter, în timp ce părinții au ieșit să cineze la un restaurant. Din nefericire, părinții au murit într-un accident de mașină, în timp ce se întorceau de la restaurant. Băiețelul a fost luat de Departamentul de asistență socială și dus la un orfelinat. El nu și-a mai văzut niciodată părinții lui iubitori și era prea mic să înțeleagă ce se întâmplase.

În orfelinat, a început să reacţioneze. Făcea pipi pe el, plângea, se certa cu ceilalţi copii şi avea probleme serioase de comportament. Drept consecinţă, a fost mutat dintr-un orfelinat într-altul. Apoi, a avut loc un lucru ciudat. A încetat să mai crească. Următorii patru ani i-a petrecut în mai multe orfelinate, iar la vârsta de şapte ani avea aceeaşi statură ca la trei ani.

Apoi, s-a întâmplat ceva minunat. Un cuplu plin de iubire a întâlnit copilul întro vizită la orfelinat si I-a adoptat. Noii părinți l-au luat acasă și i-au oferit căldură și afeqiune. L-au mângâiat, i-au vorbit, l-au plimbat și i-au acordat multă dragoste si acceptare neconditionată, îl îmbrătisau, îl sărutau, îl tineau de mânută.

În câteva săptămâni, băiețelul a început să crească din nou. în decurs de nouă luni, aproape că a recuperat cei patru ani în ceea ce privește înălțimea și greutatea, iar la un an de când era cu părinții adoptivi, ajunsese la înălțimea și greutatea care erau normale pentru vârsta lui. Efectul puternic al dragostei asupra copiilor, este uimitor!

Există multe exemple de copii care nu s-au dezvoltat sau n-au crescut fizic, ca urmare a lipsei de iubire. Există și mai multe exemple de copii care nu s-au dezvoltat emoţional și mintal, ca urmare a faptului că iubirea de care aveau nevoie pentru o dezvoltare sănătoasă a fost insuficientă, sau a lipsit complet, în perioada lor de creştere.

Aceste probleme mentale şi emoţionale ale copiilor se manifestă prin perturbări comportamentale, dezechilibre de personalitate, nevroze, psihoze şi grave probleme de adaptare ca adulţi. Privarea de iubire este, cu siguranţă, cea mai serioasă problemă pentru un copil, în perioada lui de formare.

IUBIRE ȘI ACCEPTARE NECONDIȚIONATĂ

Secretul ca să creșteți copii deosebiți este să le oferiți în mod constant iubire și acceptare necondiționată. Copiii trebuie să știe clar că nimic din ceea ce fac ei nu vă determină să-i iubiți mai puțin de 100%. Cel mai minunat dar pe care îl puteți oferi copiilor voștri este convingerea absolută că îi iubiți pe deplin, fără rezerve, indiferent de ceea ce fac, indiferent ce se întâmplă.

Ori de câte ori trebuie să-mi disciplinez sau să corectez vreunul dintre copiii mei, încep întotdeauna prin a-i spune: "Te iubesc foarte mult, dar nu poţi face asta, sau ar trebui să încetezi să te comporţi în felul acesta".

Mereu scot în evidență faptul că sunt nemulțumit de comportamentul copilului - nu de copil. Mi-am educat copiii astfel încât să înțeleagă bine acest lucru.

Obișnuiam să o întreb pe micuţa mea Christina: "Cât de mult te iubeşte taţi?". Ea îşi întindea braţele în lături şi-mi spunea: "Mă iubeşti atâââât de mult". Apoi o întrebam: "Dar cum e atunci când te trimit la culcare?" Ea îmi răspundea: "Mă iubeşti tot atâââât de mult", şi deschidea larg braţele.

O întrebam apoi: "Dar atunci când te pleznesc peste mânuţă, sau îţi iau jucăriile şi te trimit la culcare?" Ea răspundea: "Tată, mă iubeşti tot atâââât de mult", şi deschidea larg braţele.

Apoi, o întrebam, puţin ironic: "Cum vine asta?" Ea îmi răspundea: "Taţi, indiferent ce fac eu, tu întotdeauna mă iubeşti 100%".

Dr. Ross Campbell, în cartea sa How to Really Love Your Child (Cum să-ţi iubeşti cu adevărat copilul), spune că, într-un fel sau altul, copiii întreabă mereu dacă îi iubim. Singura variabilă este modul în care le răspundem.

Uneori, copiii se comportă urât, tocmai pentru a verifica dacă îi iubim cu adevărat. Cu cât copiii devin mai mari și mai maturi, cu atât mai subtili devin atunci când formulează întrebarea dacă îi iubim. Totuși, întrebarea este întotdeauna aceeași. Părintele bun este acela care răspunde mereu la fel, spunându-i copilului, în orice mod posibil: "Da, te iubesc cu adevărat."

CUM SĂ-I FACEM SĂ ȘTIE ACEST LUCRU

Dacă doriți să creşteți copii deosebiți, spunețl-le absolut în fiecare zi că îl Iubiți. Nu considerați niciodată că îi spuneți prea des unui copil că îl iubiți. Chiar și atunci când copilul se preface că nu are nevoie să audă aceasta, să nu-l credeți. De fiecare dată când un copil aude cuvintele: "Te iubesc" din partea părinților, se simte mai sigur și încrezător. Respectul de sine crește. Cu cât știe mai mult că îi iubiți, cu atât se simte mai liber să se iubească pe sine.

Există trei modalități principale de a le spune copiilor că îi iubiți. Prima, spuneți-le copiilor că îi iubiți, privindu-i în ochi. Copiii au "rezervoare emoționale" pe care le umplu cu dragostea primită prin contact vizual cu părinții lor. Ori de câte ori priviți cu iubire în ochii unui copil, acesta se simte minunat. Chiar de la şase săptămâni de viață, un copilaş este fascinat să privească în ochii cuiva care îi zâmbeşte cu căldură, iubire si afecțiune.

Copiii care nu au contacte vizuale pline de iubire cu părinții lor, nu se simt iubiți cu adevărat. Ei simt că ceva nu este în regulă cu ei și cu relația pe care o au cu părinții. Se simt în nesiguranță. Copiii simt că au făcut ceva ce nu este pe placul părinților lor, dar nu știu ce anume.

În societatea noastră, contactul vizual susținut este însoțit, de obicei, de critică sau nemulțumire, îi privim pe copiii noștri în ochi atunci când suntem supărați pe ei, dar o facem extrem de rar cu intenția de a le arăta dragoste. Mulți copii nu se simt deloc în largul lor, când au un contact vizual direct, de orice fel. Ei consideră că este un act ostil si privesc în altă parte ca să-l evite.

Când doi oameni se îndrăgostesc, se privesc în ochi timp îndelungat. Acesta este un mod prin care un adult îi spune celuilalt că-l iubește. Puteți încerca aceasta și cu copiii. Veți fi uimiți să constatați ce impact mare are asupra copiilor un contact vizual mai îndelungat, plin de iubire - mai ales dacă nu ați făcut acest lucru pentru un anumit timp.

În al doilea rând, puteţi folosi contactul fizic, pentru a le arăta copiilor că îi iubiţi, îmbrăţişările si sărutările reprezintă cele mai minunate metode de a le arăta iubirea şi aprecierea voastră, prin atingere. Virginia Satir, terapeut în probleme de familie, spune că, de fapt, copiii au nevoie de patru îmbrăţişări pe zi pentru a supravieţui, de opt îmbrăţişări pe zi pentru a fi sănătoşi si de douăsprezece îmbrăţişări pe zi pentru a se dezvolta. Când cresc, nu-i puteţi îmbrăţişa şi săruta prea des.

Copiii care nu sunt îmbrăţişaţi şi sărutaţi de părinţii lor, cu timpul ajung să creadă că nu merită să fie îmbrăţişaţi şi sărutaţi. Se simt în nesiguranţă. Respectul lor de sine suferă. Personalităţile le sunt afectate. Deci, reacţionează printr-un comportament distructiv.

Cercetările au demonstrat că atât fetiţele, cât şi bălei i i sunt îmbrăţişaţi şi sărutaţi la fel de mult în primul lor an de viaţă. După aceea, fetiţele primesc, în continuare, aceeaşi cantitate de afecţiune fizică, însă, pe la vârsta de cinci ani, în cazul băieţilor numărul îmbrăţişărilor scade dramatic, la aproape 20% din totalul îmbrăţişărilor primite de fetiţe.

Unii părinți cred că, dacă îi oferă unui băiat prea multă afecțiune, acesta va deveni un molâu. însă exact opusul este valabil. Băieții care primesc multe îmbrățişări și mângâieri de la părinții lor, cresc mai puternici, mai virili si mai plini de încredere în sine. Băieții care primesc mai puţine mângâieri, sau chiar deloc, de la părinții lor, cresc, de obicei, cu un sentiment de nesiguranță, nu se simt iubiţi şi nu au încredere în ei înşişi.

Există un întreg mod de gândire care spune că mare parte din agresivitatea exagerată pe care băieții o manifestă atunci când cresc este direct legată de lipsa îmbrățişărilor și a contactului fizic, în comparație cu îmbrățişările primite de fetițe. Deși această idee ignoră rolul testosteronului în a-i face pe băieți mai agresivi, nu faceți nici un rău în ce privește dezvoltarea fizică, emoțională și mentală a unui băiețel, dacă îi dăruiți prea multă căldură fizică în primii lui ani de viață.

A treia şi, probabil, cea mai puternică modalitate de a-i arăta unui copil că îl iubiți cu adevărat, este atenția focalizată. Pentru a oferi atenție focalizată este necesar să petreceți cât mai mult timp cu copilul vostru. Copiii au nevoie să fie cu părinții. Ei au nevoie să le vorbească părinților, să aibă legături cu ei, să le fie în preajmă, pe măsură ce cresc. Ei au nevoie de timpul petrecut împreună cu părinții, așa cum au nevoie de hrană pentru ca să se dezvolte în mod sănătos.

Dezbaterea referitoare la "calitatea timpului" petrecut cu copilul, în comparație cu "cantitatea" lui, pierde din vedere această chestiune. Adevărul este că "timpul calitativ" este o funcție a "timpului cantitativ". Timpul "de calitate", adică momentele și experiențele prețioase pe care le împărțiți cu copiii, vine ca rezultat al petrecerii unei cantități mari de timp cu copiii. Acest timp nu poate fi înlocuit de nimic.

Nu poţi să spui doar: "Hai să petrecem un timp de calitate împreună!" Trebuie să doreşti să investeşti o mulţime de timp, probabil multe ore, dacă doreşti să te bucuri de momentele de calitate care sunt atât de importante în relaţia părinte-copil. Nu există, poate, o cale mai bună de a construi o relaţie de calitate cu copilul vostru, decât aceea de a vă programa perioade lungi şi neîntrerupte de timp, pe care să le petreceţi cu el. Copiii voştri simt nevoia să-şi exprime gândurile şi sentimentele cuiva care este important pentru ei - iar voi, ca părinţi, ar trebui să fiţi cele mai importante fiinţe din viaţa lor.

Dacă părinții nu-și fac timp să stea cu copiii și să-i asculte, aceștia vor începe să-și petreacă tot mai mult timp în compania celor de vârsta lor. Ei vor căuta să obțină aprobarea și acceptarea lor și se vor ghida după atitudinile si prioritățile acestora.

Cea mai bună influență pe care o puteți exercita în viața adolescenților este să fiți sursa lor principală de iubire, sprijin și respect, în cazul în care copiii sunt privați de iubire și de sprijin din partea voastră, capacitatea voastră de a influența atitudinea copiilor va începe să se diminueze rapid, între voi și ei se va crea o prăpastie. Vă vor respinge sfaturile, valorile și perspectiva voastră despre lume.

LAUDĂ ȘI ÎNCURAJARE

Lăudaţi-i şi încurajaţi-i copiii pentru toate lucrurile pozitive pe care le fac, chiar dacă sunt mărunte. Lăudaţi iarăşi şi iarăşi, ceea ce aţi dori ca ei să repete. Lăudaţi-i, pentru a-si clădi respectul de sine şi încrederea în propria persoană.

Atunci când copilul vine de la şcoală cu note de la 7 la 10, lăudaţi-l pentru cele bune şi încurajaţi-l să se străduiască să fie mai bun la materiile la care este mai slab. Lauda este asemeni unui elixir sau tonic pentru sănătatea psihică a copilului. Personalitatea copilului este formată şi clădită de iubirea şi lauda pe care le primeşte de la voi. Când îl lăudaţi şi îl încurajaţi pentru un succes, îl motivaţi să obţină succese şi mai mari - pentru ca, apoi, să fie lăudat şi încurajat şi mai mult.

Lauda sporește respectul de sine al copilului si încrederea în propria persoană. Lauda îmbunătățește imaginea pe care copilul o are despre sine. Lauda îl face pe copil să creadă în el însuși si îi conferă încrederea că poate încerca să facă lucruri mai mari și mai bune.

VULNERABILITATEA

Niciodată să nu folosiți cu copiii critica distructivă. Ei sunt extrem de vulnerabili la critica de orice fel, care vine din partea voastră, îi sfâșie pe dinăuntru. S-ar putea să nu reacționeze vizibil, însă în șinele lor sunt teribil de răniți, ori de câte ori sunt criticați de adulții importanți din viețile lor, pentru orice au făcut.

Critica distructivă a distrus mai mulți oameni decât toate războaiele din istorie. Cele mai multe probleme de personalitate pe care le avem ca adulți, au la bază critica distructivă venită din partea unuia dintre părinți, sau a amândurora. Când, la rândul nostru, ne criticăm copiii, aceștia simt că nu sunt iubiți, că nu au nici o valoare și devin nesiguri pe ei. Se simt goi pe dinăuntru. Se simt descurajați si abătuti.

Deseori, părinții își critică odraslele, încercând să le sporească, astfel, eficiența, însă, de fapt, critica distructivă reduce încrederea copiilor în competența lor, în valoarea lor ca individualități. Pe măsură ce concepția de sine a copilului scade, nivelul său de eficiență descrește considerabil. Critica de orice fel poate degrada performanța copilului, până în punctul în care el va refuza adesea să mai facă ceva. Copilul va deveni astfel mai rău - nu mai bun.

lată un sfat minunat pe care Dorothy Noltie ni l-a oferit si pe care fiecare părinte ar trebui să-l memoreze. El se intitulează: "Copiii învaţă ceea ce trăiesc" și sună asa:

Dacă un copil trăieste în critică, El învată să condamne. Dacă un copil trăiește în ostilitate, El învață să lupte. Dacă un copil trăieste în ridicol, El învață să fie timid. Dacă un copil trăieste în rusine, învață să se simtă vinovat. Dacă un copil trăiește în toleranță, învată să fie răbdător. Dacă un copil primește încurajări, învață să aibă încredere în el. Dacă un copil este lăudat mereu, învață să aprecieze. Dacă un copil trăiește în cinste, El învată dreptatea. Dacă un copil trăiește în siguranță, învață să aibă credință. Dacă un copil este aprobat, învață să se placă pe sine. Dacă un copil trăiește în acceptare și prietenie, Va învăța să găsească iubirea în lume.

<u>AMIMTIŢIVĂ SĂ VĂ ÎNTREBAŢI CE ANUME ESTE IMPORTANT</u>

Ori de câte ori vă confruntați cu o situație deosebită în care sunt implicați copiii voștri, aveți nevoie, mai mult decât oricând, să puneți întrebarea: "Ce anume

este important aici?" Răspunsul corect este întotdeauna acela că scopul și rolul vostru adevărat este de a vă crește copiii cu respect de sine si încredere în propria persoană - și nu de a avea dreptate. Scopul nu este acela de a vă crește copiii astfel încât ei să se conformeze așteptărilor voastre, ci de a-i crește ca să fie fericiţi, sănătoși și cu încredere în sine.

Ascultaţi-vă intuiţia. După ce aţi citit toate cărţile de specialitate şi aţi urmat toate sfaturile, veţi constata că intuiţia unul părinte iubitor este aproape întotdeauna superioară tuturor celorlalte informaţii, în adâncul sufletului, veţi simţi întotdeauna ce anume este mai bine pentru copilul vostru. Si, atâta vreme cât fiecare decizie si atitudine este ghidată de iubire, veţi face mereu ceea ce trebuie.

CUM APAR OAMENI PE SUCCES?

Dr. David McClelland, de la Harvard, autor al cărţii The Achieving Sodety (Societatea celor care au succes), si-a petrecut mulţi ani cercetând arta de a fi părinte şi modul în care stilul fiecărui părinte afectează motivaţia copiilor de a realiza ceva. El a constatat că în familie există două trăsături de bază care produc oameni de mare succes- adică băieţi şi fete care încep să realizeze lucruri de valoare, încă de când sunt adolescenţi, sau abia trecui de douăzeci de ani.

MEDIU DEMOCRATIC

Prima caracteristică a familiei şi a stilului de a fi părinte care produce oameni de succes este o atitudine democratică. Părerile copiilor sunt solicitate şi respectate, încă de la o vârstă fragedă, copiii sunt încurajaţi să participe la deciziile familiei. Ei sunt întrebaţi ce anume gândesc si ce simt. Părerea lor este studiată cu atenţie. Nu întotdeauna opiniile copiilor sunt urmate, însă gândurile şi ideile lor sunt preţuite, întreaga familie îşi face timp să discute şi să ia decizii împreună.

Există puţine lucruri care îl fac pe un copil să se simtă mai bine decât atunci când este tratat de părinţii săi ca o persoană inteligentă, care gândeşte bine. Când vă trataţi copiii ca şi când ar fi importanţi si inteligenţi, veţi fi surprinşi cât de capabili, isteţi şi plini de idei sunt ei cu adevărat.

Deseori, atunci când mă confrunt cu o problemă la serviciu, seara la cină i-o explic în termeni simpli Cristinei, care are doisprezece ani, şi îi cer sfatul. Deseori mă surprinde cu intuiția sa remarcabilă. Vechea zicală: "Adevărul este rostit de gura copiilor" este valabilă. Uneori, copiii văd situațiile cu o obiectivitate si o claritate ce le lipsesc părinților lor. Dacă îi cereți copilului părerea în orice situație, ați putea fi surprinși de calitatea răspunsului pe care îl primiți. Dar cel mai important lucru este că îi cereți părerea. Acest fapt clădește respectul de sine al copilului și simțul propriei valori. A cere copilului părerea sau sfatul reprezintă un semn care îi arată cât de mult îl respectați și care îi crește respectul de sine.

ASTEPTĂRI POZITIVE

A doua caracteristică a părinţilor care cresc oameni de succes o constituie "aşteptările pozitive". Tinerii de succes cresc în familii în care părinţii le spun mereu câtă încredere au în ei şi că vor face o treabă bună, astfel încât vor realiza lucruri măreţe în viaţă.

Când îi spuneţi copilului: "Poţi să o faci", sau "Cred în tine", îl încurajaţi să aibă încredere în el însuşi, îl încurajaţi să încerce să realizeze mai mult decât ar face-o în absenţa cuvintelor de încurajare. Copiii care cresc încurajaţi de aşteptări pozitive, reuşesc mai bine în tot ce încearcă să facă.

lată un aspect important. Așteptările pozitive nu sunt același lucru cu cerințele. Mulți părinți cred că își manifestă așteptările pozitive când, de fapt, ei nu fac altceva decât să le ceară copiilor să acționeze la un anumit standard. O cerință este întotdeauna asociată cu iubirea condiționată, cu ideea că, dacă copilul nu se ridică la nivelul așteptărilor, părinții își vor retrage iubirea și sprijinul.

Este important să le arătaţi copiilor că, indiferent de ce fac, bine sau rău, îi iubiţi total şi necondiţionat. Când copilul simte că iubirea voastră îi va fi retrasă dacă nu va face ceva bine, va deveni nervos şi nesigur. Chiar şi atunci când copilul face ceva bine, el nu se va bucura pe deplin şi pe lungă durată de succesul său.

TEMELE ȘI EDUCAȚIA

Părinții care cresc tineri de succes au o atitudine specifică față de temele de la școală, fiind conștienți de importanții temelor si a scolii. Ei insistă ca temele pentru școală să fie rezolvate în timp util de către copii, în toate studiile pe acest subiect, cel mai important factor care a dus la obținerea unei performanțe școlare superioare l-a reprezentat atitudinea părinților față de procesul de instruire școlară si implicarea lor în educația copiilor.

Un lucru determinant pentru a obţine rezultate bune la scoală îl reprezintă când si unde este făcută tema. în familiile unde au crescut copii de succes, temele erau făcute pe masa din sufragerie, înainte sau după cină, cu televizorul închis şi în prezenţa părinţilor. Părinţii se ofereau să-şi ajute copiii la teme si să se implice ei înşişi în temele copiilor, dacă era necesar.

Pe de altă parte, tinerii cu performanțe slabe provin din case în care părinții şi-au trimis copiii în camera lor pentru a-şi face temele, acesta fiind singurul interes manifestat de ei față de temele pentru acasă. Când copiii sunt trimişi în camera lor pentru a-şi face temele, mesajul pe care îl primesc este că temele de acasă - şi, prin urmare, tot ce înseamnă scoală - nu sunt importante. Copiii care până la vârsta de zece ani nu învață că trebuie să-şi facă temele, vor fi rareori în stare să obțină rezultate bune în întreaga lor pregătire legată de învățătură.

Dacă doriți ca la scoală copiii să aibă rezultatele cele mai bune, trebuie să vă implicați total în fiecare etapă a educației lor. După cum am spus înainte, viața este studiul atenției, întotdeauna sunteți mai atenți cu ceea ce prețuiți mai mult. Când sunteți foarte atenți la procesul de instruire și la activitățile școlare ale copiilor, ei le vor prețui mai mult și le vor acorda o mai mare atenție. Dacă ignorați temele pentru acasă și tot ce are legătură cu școala, copiii vor recepționa mesajul că acestea nu sunt importante și, la rândul lor, vor avea tendința de a le ignora.

DEZVOLTATI-LE RESPECTUL DE SINE

Puteţi contribui la dezvoltarea respectului de sine al copiilor ,prin a-i învăţa să spună încă de la o vârstă fragedă: "Mă plac!" Puneţi-i să stea în faţa unei oglinzi şi să repete: "Mă plac, mă plac, mă plac". Copiii care au învăţat să-şi dezvolte şi să-şi menţină propriile nivele ale respectului de sine, au concepte de sine mai evoluate decât copiii care nu au făcut-o.

Copiii cu concepte de sine înalte se comportă foarte bine la școală. Ei nu se implică în acte de vandalism, nu intră în încurcături și nu fac lucruri care să-i facă rău corpului lor. Ei sunt mult mai capabili să reziste la influențele negative ale prietenilor și au caractere mai puternice.

Copiii cu concepte şi respect de sine superioare sunt independenţi în gândire. Sunt mult mai înclinaţi să gândească singuri şi se orientează către succes, realizări şi împlinire personală. Ei sunt mult mai concentraţi asupra valorificării propriului potenţial, decât cum să-şi compenseze deficienţele.

Când un copil consideră că este o persoană deosebită, va judeca mai bine care sunt lucrurile bune pentru el pe termen lung. El dezvoltă abilitatea de a nu aștepta neapărat o răsplată pe termen scurt, pentru a se putea bucura de o răsplată mai mare în viitor.

CREAȚI UN EXEMPLU BUN

Dacă doriți cu adevărat să creșteți un copil fericit, sănătos și încrezător în sine, trebuie să creați un exemplu bun, care să ofere modelul tipului de persoană care doriți să devină copilul.

În anii de formare, copiii învaţă, în mare măsură, prin imitaţie. Ei învaţă urmărindu-vă, ascultându-vă şi imitându-vă cuvintele şi comportamentul.

Când deveniţi părinte si vă constituiţi ca model pentru copil, nu vă mai puteţi permite luxul de a face si spune orice doriţi. Trebuie să fiţi mult mai atenţi la comportamentul vostru şi la impactul acestuia asupra copiilor.

Dacă doriţi ca odraslele voastre să crească cu obiceiuri pentru o sănătate bună, trebuie să daţi exemplu, hrănindu-vă cu hrana potrivită şi având în casă alimente sănătoase. Dacă doriţi să-i învăţaţi pe copii să evite băutura, fumatul şi alte obiceiuri (c creează dependenţă, trebuie să daţi un exemplu prin propriul vostru comportament. Dacă doriţi să le insuflaţi copiilor dorinţa să-şi petreacă mai mult timp citind si nu privind la televizor, trebuie să daţi exemplu, citind cărţi ori de câte ori aveţi posibilitatea. Dacă doriţi să dezvoltaţi în copii sentimentele de răbdare, calm si stăpânire de sine, trebuie să daţi dovadă că aveţi aceste calităţi, chiar şi în cele mai dificile împrejurări.

Copiii îşi privesc întotdeauna părinţii ca pe exemple de comportament şi a fi un model bun poate avea o influenţă mai mare decât aproape orice altceva ce aţi putea face pentru ei.

IUBIȚI-VĂ PARTENERUL DE VIAȚĂ

Probabil că cel mai bun lucru pe care un bărbat poate să-l facă pentru copiii săi, este să le iubească mama. Probabil cel mai bun lucru pe care o mamă poate să-l facă pentru copiii săi, este să le iubească tatăl. Copiii învaţă despre iubire, atunci când cresc într-o casă în care iubirea este exprimată şi împărtăşită liber. Observând dragostea dintre părinţii lor, ei învaţă să devină adulţi afectuoşi.

Poate că aţi fost crescuţi de părinţi care nu au fost conştienţi de unele dintre aceste lucruri. E posibil ca ei să fi făcut multe greşeli în privinţa voastră, mai ales faptul că au folosit critica distructivă. Probabil că nu v-au oferit niciodată dragostea şi afecţiunea de care aţi avut nevoie.

Suntem ființe supuse obiceiurilor. Tendința naturală este să procedați cu copiii în aceleași mod în care au procedat și părinții voștri. Faceți aceleași greșeli. Faceți aceleași lucruri dureroase și vă pare rău după aceea. Dar niciodată nu e prea târziu. Dacă aveți obiceiul de a folosi critica distructivă cu copiii voștri, există ceva ce puteți face chiar acum pentru a remedia situația și pentru a reclădi în ei sentimentul propriei valori.

RETRAGEȚI-VĂ CUVINTELE

Staţi şi vorbiţi cu copiii voştri. Apoi, respiraţi adânc şi scuzaţi-vă pentru critica distructivă, sau pentru pedepsele fizice la care i-aţi supus. Spuneţi-le că vă pare rău pentru tot ceea ce aţi spus sau aţi făcut vreodată - lucruri care i-au rănit, sau i-au făcut să se simtă prost.

Una dintre cele mai mari nemulţumiri ale copiilor de toate vârstele este aceea că părinţii lor nu spun niciodată: "îmi pare rău", sau "lartă-mă" pentru greşelile pe care le-au făcut, sau pentru lucrurile dureroase pe care le-au spus sau le-au făcut. Copiii sunt foarte sensibili la dreptate şi corectitudine. Ei se simt furioşi şi răniţi când percepea au fost trataţi incorect, sau acuzaţi pe nedrept, dintr-un motiv sau altul. Dacă nu este rezolvată, această mânie poate să persiste ani întregi.

Pentru voi, scopul ca să le cereţi scuze copiilor este arătaţi că acceptaţi întreaga responsabilitate pentru tot ceea ce aţi făcut sau spus. Când vă cereţi

scuze, demonstraţi copiilor că sunteţi fiinţe umane, că nu sunteţi perfecţi. Le arătaţi că aveţi caracterul şi curajul de a admite că aţi greşit. Mulţi părinţi refuză să-şi ceară iertare de la copiii lor, deoarece se tem că aceştia nu-i vor mai respecta. Ei cred că trebuie să le arate copiilor că sunt infailibili, pentru că, altfel, aceştia vor profita de ei. Se tem că a-ţi cere iertare este un semn de slăbiciune. Ego-urile lor sunt atât de slabe, încât nici nu se gândesc să o facă.

Totuşi, adevărul este exact invers. Când îi cereţi iertare copilului, faceţi ca dragostea şi respectul lui faţă de voi să crească. Sporiţi posibilitatea ca el să coopereze cu voi în viitor. Dacă nu vă cereţi scuze atunci când greşiţi, copilul devine furios şi plin de resentimente şi veţi scădea în ochii lui.

Când îi cereţi iertare copilului, înlăturaţi povara vinei, a negativităţii şi a lipsei de valoare, care au apărut datorită criticii distructive din trecut. Cerându-vă scuze pentru comportamentul vostru şi recunoscând că aţi greşit, vă eliberaţi copiii. Rezultatele acţiunii de a cere scuze, de a spune: "îmi pare rău pentru ceea ce am spus si am făcut" sunt imediate şi uimitoare.

Mulţi părinţi şi-au văzut copiii transformându-se pesto noapte, prin simplul fapt că au stat de vorbă cu ei şi au mărturisit: "îmi pare rău pentru tot ce am făcut si am spus - pentru ceea ce te-a rănit în vreun fel sau altul".

Copiii care de luni, sau chiar ani de zile erau inabordabili, distanți și înstrăinați de părinții lor, s-au împăcat cu aceștia, imediat ce părinții au avut curajul și tăria de caracter să-și asume responsabilitatea si să-și ceară scuze.

După ce vă cereţi scuze, promiteţi că nu veţi mai utiliza niciodată critica distructivă. Daţi voie copiilor să vă reamintească acest lucru, atunci când greşiţi uneori. De acum înainte, atunci când vă uitaţi promisiunea, atunci când spuneţi ceva la nervi, imediat cereţi-vă iertare, spunând: "îmi pare rău".

Copiii sunt foarte flexibili. Ei au nevoie şi îşi doresc atât de mult dragostea si respectul părinţilor lor, încât întotdeauna vor uita şi vor ierta. Odată ce aţi cerut iertare unui copil şi el vă iartă, totul este uitat. Copilul se va simţi eliberat, asemeni unui prizonier căruia i se dă drumul. Si voi vă veţi simţi la fel de uşuraţi.

Atunci când le cereţi iertare copiilor, le daţi permisiunea de a recunoaşte că şi ei fac greşeli. Ei nu trebuie să investească o cantitate enormă de energie emoţională pentru a se ascunde şi apăra, aşa cum fac majoritatea adulţilor. Când aţi demonstrat că aveţi curajul şi tăria de caracter de a vă recunoaşte greşelile, daţi un exemplu care inspiră curaj si tărie de caracter copiilor. Ei înţeleg că, pentru a fi acceptaţi, nu trebuie să fie perfecţi. Ei sunt valoroşi şi apreciaţi exact aşa cum sunt.

Relaţia de cea mai lungă durată pe care o veţi avea vreodată, va fi cu copiii voştri. Această relaţie va dura atât timp cât veţi trăi. Dacă vă trataţi copiii cu dragoste, răbdare şi înţelegere, veţi culege roadele, în fiecare zi din viaţa voastră.

UN SCURT REZUMAT

În primul rând, rolul cel mai important ca părinte este de a vă creşte copiii cu mult respect față de sine și încredere în propria persoană. Acestea îi vor pregăti pentru fericire și succese când vor deveni adulți.

În al doilea rând, copiii au o nevoie continuă de dragoste, aprobare și acceptare necondiționată din partea părinților. Aceasta este cerința de bază pentru o dezvoltare sănătoasă.

Dacă nu le primesc, vor căuta aceste lucruri toată viaţa.

În al treilea rând, spuneţi zilnic copiilor că îi iubiţi - atât prin cuvinte, cât şi prin gesturi. Oferiţi-le priviri pline de iubire, îmbrăţişări afectuoase şi atenţie mărită. Petreceţi-vă mult timp cu ei, duceţi-i la plimbări, la filme, în excursii şi la restaurant. Nimic nu le spune mai limpede cât de mult îi iubiţi, decât faptul că

petreceți mult timp împreună.

în al patrulea rând, creaţi-le un mediu propice succesului, implicându-vă în educaţia şi în instruirea lor şcolară. Aşteptaţi-vă cu încredere că vor face tot ce le stă în putinţă. Spuneţi-le că aveţi încredere în ei. Apreciaţi-le ideile şi încurajaţi-i să participe la viaţa de familie cu gândurile si sentimentele lor. Trataţi-i cu respect şi ei se vor respecta pe ei însisi.

În al cincilea rând, nu uitaţi că sunteţi modelul principal pentru copiii voştri. Copiii, conştient sau nu, de-a lungul vieţii, vor căuta să fie asemeni vouă şi îi vor trata pe ceilalţi la fel cum îi trataţi voi pe ei. Dacă vă trataţi copiii cu bunătate, răbdare, iubire, respect şi aprobare, ei vor deveni fiinţe umane care funcţionează perfect şi îşi pun în valoare potenţialul. Nu puteţi cere mai mult de atât şi nu ar trebui să vă mulţumiţi cu mai puţin.

întrebaţi-vă cum ar fi să fiţi propriul vostru copil. Puneţi-vă în locul copilului, sau copiilor, şi apoi evaluaţi-vă ca părinte. Care vă sunt calităţile şi slăbiciunile? Ce faceţi bine şi ce faceţi rău? Care sunt lucrurile pe care le faceţi şi care îi determină să crească cu un respect de sine mai scăzut decât aţi dori? Ce aţi putea face, începând de azi, pentru a fi un părinte mai bun si mai iubitor?

EXERCIȚIU PRACTIC

Întrebaţi-vă copiii dacă există ceva ce ei cred că aţi putea face pentru a fi părinţi mai buni. întrebaţi-i dacă nu le place ceva din ceea ce faceţi. Ascultaţi-le cu atenţie răspunsurile si observaţiile. Nu-i întrerupeţi, nu vă explicaţi şi nu vă apăraţi. Faceţi o pauză, înainte de a răspunde.

Pentru a fi siguri că aţi înţeles, întrebaţi, ceva de genul: "Ce vrei să spui cu asta?", sau "De exemplu?"

Răspundeţi, parafrazând cele spuse de către copii. La sfârşit, angajaţi-vă că veţi face ceva în legătura cu ce v-au spus. Cuvintele lipsite de acţiune nu sunt credibile.

Puteți deveni părinți minunați, luând decizia de a fi astfel si punând în practică ceea ce ați învățat în acest capitol si în această carte. Aceasta este, probabil, cea mai importantă decizie pe care ați luat-o vreodată și cea care vă aduce și cea mai minunată răsplată.

CAPITOLUL 12 MĂIESTRIA SUPREMĂ: PUTEREA IUBIRE

Când eram adolescent, înainte să plec în lume, am petrecut multă vreme gândindu-mă la sensul vieţii. "De ce sunt aici? Care este scopul vieţii? Care este sensul existenţei? Cine sunt? De unde vin? încotro mă îndrept?" Sunt sigur că fiecare, la un moment dat, s-a întrebat care este sensul existenţei sale individuale în această lume.

Încă de tânăr, ajunsesem deja la concluzia că iubirea este cel mai important lucru din lume. într-o perioadă de opt ani, am călătorit în mai mult de 80 de ţări, am avut diferite servicii, am învăţat limbi străine si am trăit situaţii diferite. Tot timpul am simţit că iubirea este cel mai important lucru din lume.

Din când în când, întreb câte o persoană, care crede că este cel mai important lucru din viață. Cred că-ți poți da seama de cât de matură emoțional este o persoană, în funcție de răspunsul pe care-l dă la această întrebare. După părerea mea, singurul răspuns corect este iubirea. Am pus această întrebare unor oameni de succes, politicieni, personalități din lumea afacerilor și altora din toate categoriile sociale și am constatat că până și persoanele cele mai materialiste admit, în sufletul lor, că iubirea este mai importantă decât orice altceva.

În Capitolul 1, am definit succesul ca un amestec de sapte ingrediente

diferite. Fiecare dintre aceste ingrediente este influențat de cantitatea de iubire pe care o are o persoană în suflet pentru ea și pentru restul lumii.

TOTUL DEPINDE DE IUBIRE

Aveţi linişte interioară, în măsura în care vă iubiţi pe voi înşivă si îi iubiţi pe ceilalţi. Aveţi nivele ridicate de sănătate si energie, în măsura în care vă iubiţi pe voi, vă acceptaţi şi primiţi iubire şi acceptare de la ceilalţi. Aveţi relaţii de iubire, în măsura în care vă iubiţi si vă exprimaţi iubirea faţă de alţii, în multe cazuri, iubirea este esenţială gradului vostru de reuşită financiară. Practic, toţi cei care au ajuns milionari prin propriile puteri, fac ceea ce iubesc să facă. în măsura în care vă iubiţi propria persoană şi ceea ce faceţi, vă veţi stabili scopuri si idealuri înalte, stimulatoare şi valoroase, pe care vă străduiţi să le împliniţi. Iubirea şi acceptarea de sine vă ajută să ajungeţi la o mai mare cunoaştere şi înţelegere de sine. în cele din urmă, veţi avea realizări de durată si veţi reuşi să evoluaţi şi să vă exprimaţi personalitatea, în măsura în care vă iubiţi şi vă acceptaţi pe voi înşivă şi pe ceilalţi, în mod necondiţionat.

RAPORTAREA IUBIRII LA "LEGI"

Sunteţi o fiinţă mentală. Aproape tot ceea ce vi se întâmplă este o consecinţă a modului vostru de a gândi. Dacă vă schimbaţi sau vă îmbunătăţiţi calitatea gândirii, vă schimbaţi şi îmbunătăţiţi automat calitatea vieţii. Câteva dintre legile mentale prezentate în această carte, sunt legate de importanţa iubirii şi de dezvoltarea unei personalităţi sănătoase. Ele fac parte din realizarea ţelurilor şi aspiraţiilor care merită să fie împlinite.

Legea credinței afirmă că, orice credeți din tot sufletul, devine realitate. Dacă vă iubiți și vă respectați și dacă vă considerați capabili de a împlini lucruri mărețe, este mai mult ca sigur că veți reuși mai mult decât dacă v-ați îndoi de propriul potențial, sau dacă nu ați crede în el.

Legea aşteptărilor afirmă că orice aşteptaţi cu încredere devine o profeţie a propriei împliniri. Dacă aşteptaţi tot ce este mai bun de la voi şi de la alţii - ceea ce reprezintă expresia naturală a unei atitudini pline de iubire - veţi fi rareori dezamă-giţi. Veţi obţine mult mai mult din lucrurile pe care le doriţi, dacă aşteptaţi încrezători să vi se întâmple lucruri bune şi dacă vă comportaţi corespunzător.

Legea atracţiei afirma că atrageţi, invariabil, în viaţă persoane si împrejurări în armonie cu gândurile voastre predominante. Când aveţi gânduri bune şi afectuoase pentru voi şi pentru ceilalţi, atrageţi către voi persoane bune şi afectuoase. Acestea fac ca viaţa voastră să devină o bucurie şi o umplu de fericire. Ele vă asigură împlinire profesională şi satisfacţie în relaţiile personale.

Legea concordanței afirmă că, lumea exterioară este o reflectare a lumii interioare. Dacă aveți o fire bună, amabilă si iubitoare, lumea exterioară, a relaţiilor, a sănătății şi a succesului material, va fi marcată de sănătate, fericire şi prosperitate.

Legea concentrării afirma ca orice asupra căruia vă concentrați intens, creste. Dacă aveți mereu gânduri pline de iubire față de voi si de ceilalți, veți face să "înflorească" relații mai afectuoase în toate domeniile vieții.

Legea substituţiei spune că puteţi înlocui un gând negativ, cu unul pozitiv. Când selectaţi atent conţinutul mintii voastre conştiente şi vă concentraţi gândurile pe iubire, răbdare, toleranţă şi iertare, nu faceţi decât să alungaţi gândurile negative care vă tulbură pacea interioară, vă subminează sănătatea si energia şi vă prejudiciază relaţiile.

Iubirea ne învață principiul non-rezistenței. Biblia spune: "Nu judeca, pentru ca să nu fii judecat" si "Roagă-te pentru dușmanul tău". Atunci când răspundeți

furiei și negativismului cu iubire și bunătate, nu numai că vă păstrați integritatea emoțională si mențineți o atitudine mentală pozitivă, ci îi ajutați si pe ceilalți.

Nimic nu surprinde mai mult o persoană, decât ca cineva cu care s-a comportat urât să-i răspundă cu amabilitate, curtoazie și bunătate. Acest fapt o eliberează, făcând-o să renunțe l.i atitudinea critică si să devină o persoană mai bună.

Legea activității supraconstientului afirmă că orice gând, plan, țel sau idee pe care o păstrați permanent în minte va fi transformată în realitate de supraconștient. Puteți avea o viață minunată, plină de fericire, relații pline de iubire, sănătate, energie și bucurii, gândindu-vă continuu la lucrurile pe care le doriți cu adevărat și alungând din minte lucrurile pe care nu le doriți.

RĂSPUNSUL ESTE IUBIREA

Iubirea este întotdeauna răspunsul. Singurul lucru pe care nu-l puteți avea niciodată îndeajuns este iubirea. Niciodată nu veți avea destulă iubire pentru voi și niciodată nu puteți dă prea multă iubire celorlalți. Lipsa de iubire, sau reținerea ei, stă la baza celor mai multe probleme personale și de comportament. Iubirea nu numai că este răspunsul, ci este și tratamentul pentru cele mai multe dintre probleme vieții.

Oricare ar fi convingerea religioasă a cuiva, este greu să nege adevărul universal al multor învăţături biblice. Unul dintre cele mai frumoase pasaje ale Noului Testament este: "Dumnezeu este iubire şi cel ce rămâne în Dumnezeu, rămâne în iubire și Dumnezeu rămâne în el".

Se mai spune: "Nu există frică în iubire, iar iubirea perfectă alungă frica". Aceste cuvinte sunt importante pentru ca, cea care fură cel mai mult fericirea oamenilor este, și a fost mereu, frica de orice fel - frica de eșec, frica de respingere, frica de a nu fi criticat, frica de a nu pierde iubirea sau respectul cuiva, frica de boală, frica de a nu ne ridica la nivelul așteptărilor celorlalți și frica generalizată de a nu fi suficient de buni.

Singurul mod de a vă împlini potențialul ca ființe umane este, să diminuați treptat rolul pe care frica îl are în viața și în deciziile voastre, țelul și idealul vostru, trebuie să fie acela de a ajunge în punctul în care nu vă mai este teamă de nimic.

Când eliminaţi teama, aveţi completă încredere în voi înşivă şi, întreaga lume vi se deschide în faţă.

Doar Iubirea este aceea care alungă frica și, în cele din urmă, o elimină din viața voastră.

INCEPUTUL ESTE IUBIREA DE SINE

Stima şi respectul de sine sunt calitățile de bază ale unei personalități cu adevărat sănătoase. Tot ceea ce faceți pentru a vă mări respectul de sine contribuie la a vă face fericiți. Indiferent cât de scăzut este respectul de sine atunci când începeți, puteți să-l măriți treptat, pas cu pas, făcând unele dintre lucrurile despre care am vorbit în această carte.

Vă puteți adresa, în permanență, cuvinte pozitive. Vă puteți vizualiza drept cea mai bună persoană care puteți fi. Vă puteți umple mintea cu mesaje pozitive de speranță si inspirație. Vă puteți asocia cu oameni fericiți, optimiști, care au țeluri în viață. Puteți să vă organizați fiecare domeniu al vieții, ca să vă insuflați continuu sentimente bune față de voi înșivă.

Cu cât vă plăceţi şi vă iubiţi mai mult propria persoană, cu atât mai mult îi veţi piăcea şi îi veţi iubi pe ceilalţi. Cantitatea de iubire şi respect pe care o aveţi pentru ceilalţi, si ei pentru voi, este direct proporţională cu cantitatea de iubire pe

care o aveţi faţă de voi înşivă.

Legea reversibilității afirmă că, aşa cum sentimentele conduc la acțiuni - la rândul lor, si acțiunile conduc la sentimente. Dacă faceți si spuneți lucruri compatibile cu iubirea de sine, nu va dura mult și chiar veți începe să aveți sentimente pozitive si pline de iubire față de propria persoană.

Dacă faceţi şi spuneţi lucruri compatibile cu rezultatele pe care le doriţi, ele se vor materializa în jurul vostru. Dragostea este catalizatorul care activează ce este mai bun în voi, în oamenii şi situaţiile din jurul vostru.

Singura măsură adevărată a credințelor voastre sunt acțiunile proprii. Nu contează ceea ce spuneți, dorit sau sperați, ci ceea ce faceți efectiv.

Acțiunile contează - nu cuvintele.

Există câteva lucruri specifice pe care le puteţi face si care, combinate, să vă clădească în voi stima şi respectul de sine care face ca totul să fie posibil.

USA SPRE REGATUL REALIZĂRII PERSONALE

În primul rând trebuie sa vă acceptați necondiționat - indiferent de ceea ce ați făcut, sau nu, în trecut. Puteți să faceți o analiză si să vă apreciați trăsăturile si calitățile voastre speciale. Puteți să evidențiați punctele bune si să ignorați domeniile în care se poate să nu fiți la fel de buni ca alții. Puteți să vă plăceți si să vă respectați așa cum sunteți, și nu așa cum ați dori să fiți într-o zi. Baza respectului de sine este acceptarea de sine.

În al doilea rând, clădiţi-vă respectul de sine şi simţul propriei valori, asumându-vă întreaga responsabilitate pentru viaţa voastră şi pentru consecinţele tuturor acţiunilor voastre. Atunci când deveniţi o persoană care se bazează pe propriile puteri şi care îşi asumă pe deplin responsabilitatea, refuzaţi să învinuiţi sau să criticaţi pe alţii, ori să găsiţi scuze pentru lucrurile din viaţă care nu vă plac. Acţionaţi asupra acelor domenii în care sunteţi nefericiţi, în loc să vă risipiţi energiile creatoare inventând scuze, sau învinuindu-i pe alţii pentru situaţia în care vă aflaţi. O atitudine de înaltă responsabilitate constituie o parte fundamentală a unui respect de sine superior, a iubirii de sine şi a eficienţei personale. Fiecare dintre ele interactionează si se întăresc reciproc.

În al treilea rând, stabiliţi-vă obiective care merită să fie atinse, însăşi actul de a fixa un scop înalt vă sporeşte respectul de sine. Vă îmbunătăţeşte conceptul de sine. Numai o persoană care se place şi care are încredere în ea însăşi îşi va stabili, de la bun început, un ţel superior. Notarea scopurilor pe hârtie, vă face să vă plăceţi şi să aveţi o şi mai mare încredere în voi. însăşi fixarea ţelului este punctul de plecare pentru a deveni tipul de persoană pe care o doriţi. Ea demonstrează o atitudine prin care vă asumaţi responsabilitatea şi este cheia care vă permite să preluaţi controlul asupra vieţii voastre, făcându-vă să vă simţiţi grozav de bine în ceea ce vă priveşte.

În al patrulea rând, pentru a clădi respectul de sine este nevoie să aveţi foarte mare grijă de voi din punct de vedere fizic. Când mâncaţi sănătos, alimente hrănitoare, dormiţi suficient şi practicaţi regulat exerciţii fizice, nu se poate să nu vă simţiţi mult mai bine. Cu cât vă îngrijiţi mai mult cu atât mai mult va creşte respectul şi dragostea pentru propria persoană. Acest sentiment se extinde şi asupra relaţiilor cu ceilalţi. Când vă purtaţi bine cu voi înşivă, vă purtaţi bine şi cu ceilalţi.

Într-al cincelea rând, care este probabil și cea mai rapidă cale pentru a spori stima de sine, este să repetaţi încontinuu: "Mă plac, mă plac, mă plac"- de la 50, la 100 de ori pe zi, până când vă introduceţi acest mesaj adânc în subconştient, în cele din urmă, mintea subconştientă acceptă că această comandă este formula cu

care operaţi voi. Apoi, veţi observa diferenţa. Limbajul trupului, atitudinea, expresia feţei, tonul vocii vi se vor schimba în bine. Vă veţi simţi mai optimişti şi mai entuziaşti în tot ceea ce faceţi. Veţi fi "programaţi" să vă simţiţi bine cu propria voastră persoană.

TREI TIPURI DE IUBIRE

Grecii antici au împărţit iubirea în trei categorii diferite. Au denumit prima categorie, Eros. Aceasta se referă la iubirea de sine. Cei mai mulţi oameni nu pot trece niciodată dincolo de această preocupare faţă de ei înşişi şi faţă de propriile sentimente, când e vorba de iubire. Cauza esenţială a eşecului şi nefericirii în viaţă este respectul de sine scăzut. Din cauza unui respect de sine redus, mulţi devin total preocupaţi de ei înşişi şi de propriile sentimente, fără să mai ţină seama de sentimentele celorlalţi. Ei sunt fixaţi la nivelul Eresului, în cazurile extreme de nevroză şi psihoză, ei devin complet incapabili să ia în considerare sentimentele celor din jur.

A doua formă de iubire se numeşte Filia. Aceasta se referă la iubirea pentru ceilalţi. Odată ce o persoană se iubeşte pe sine, tendinţa naturală este să-şi reverse iubirea şi atenţia şi asupra celorlalţi. Acesta este un indiciu al unei persoane sănătoase şi fericite.

Ori de câte ori vă simţiţi deosebit de bine în ceea ce vă priveşte, veţi avea o atitudine de bunătate, răbdare şi prietenie faţă de ceilalţi - chiar si faţă de necunoscuţi. Ori de câte ori vă simţiţi binecuvântaţi într-un fel sau altul, veţi dori instinctiv şă-i ajutaţi pe cei mai puţin norocoşi decât voi. Iubirea de sine vă determină să fiţi generoşi şi să puneţi suflet în tot ceea ce faceţi.

A treia şi cea mai înaltă formă de iubire, conform grecilor antici, este Charls, de la care provine termenul de carismatic.

Charisse referă la iubirea universală, la iubirea pentru întreaga omenire - şi este cea mai rară formă de iubire. Există foarte puţini oameni care se pot ridica la acest nivel de dezvoltare personală. Mulţi dintre cei mai mari oameni care au trăit vreodată - ca lisus Christos, Buddha şi Sf. Francisc de Assisi - au fost renumiţi pentru uimitoarea lor capacitate de a iubi atât de intens pe toată lumea. Aceste personalităţi care au iubit atât de mult oamenii au avut un impact pozitiv mult mai mare în istorie, decât toţi regii şi conducătorii care au trăit vreodată.

A TRANSFORMĂ LUMEA

lisus din Nazareth este numit "Apostolul iubirii". Creştinii îl consideră pe lisus omul perfect, cel care îşi revarsă iubirea totală şi necondiționată asupra tuturor oamenilor, chiar şi în împrejurările cele mai grele şi mai dureroase. El este modelul sau idealul de iubire perfectă, la care aspiră mulți oameni, în decursul vieții lor.

Prinţul Siddhartha, Gautama Buddha, care a fondat budismul în secolul al VIlea î. Ch., continuă să inspire milioane de oameni, datorită naturii sale extrem de iubitoare şi a învăţăturilor lui despre cum să ne depăşim temerile şi să obţinem iluminarea.

Sf. Francisc de Assisi este celebru pentru faptul că a exprimat o iubire nemărginită față de păsări, animale, flori și chiar față de cei mai mici viermi și gândaci. De-a lungul generațiilor, acest nivel de iubire necondiționată pentru toate ființele vii, l-a transformat pe Sf. Francisc de Assisi într-un model și un erou pentru milioane de oameni.

Dr. Albert Schweitzer din Africa, pe care l-am cunoscut şi cu care am lucrat în 1965, este recunoscut ca fiind, poate, cel mai mare umanitarist al secolului al XX-lea. Filozofia sa de bază a fost numită "veneraţie pentru viaţă". El a trăit şi practicat această filozofie timp de mai bine de cincizeci de ani, dedicân-du-se nevoilor

oamenilor din Africa Centrală. Exemplul lui i-a inspirat pe milioane de oameni din lumea întreagă.

În zilele noastre, Maica Tereza din Calcutta a devenit, poate, cea mai respectată persoană din lume. Ea a avut un impact uriaș asupra inimilor și minților a milioane de oameni, datorită iubirii sale necondiționate pentru săracii și bolnavii din Calcutta, India. Odată, când a fost întrebată cum se face că Misionarii Milei păreau atât de fericiți în timp ce-și îndeplineau sarcinile de a aduce mângâiere oamenilor bolnavi în fază terminală, ea a spus că fiecare misionar crede în cuvintele spuse de iisus, din Evanghelia după Matei: "Adevărat zic vouă, ceea ce faceți fraților mei, Mie îmi faceți".

A IUBI ESTE UN VERB ACTIV

A iubi este un verb activ. Iubirea nu este doar ce simt/ti, ea este ceva ce faceţi. De fapt, datorită Legii reversibilităţii, ori de câte ori aveţi o atitudine plină de iubire faţă de altcineva, vă adânciţi şi intensificaţi sentimentul de iubire faţă de acea persoană. Acţiunea făcută din iubire si bunătate, generează sentimente de iubire şi bunătate.

Așa cum acționați pentru a vă îndrăgosti, tot așa puteți să acționați pentru a reveni la sentimente de iubire, chiar dacă simțiți că iubirea pe care ați avut-o anterior s-a diminuat sau a dispărut.

Cuvântul grecesc pentru aceasta este "Praxis". Praxis înseamnă practicarea acţiunii care însoţeşte emoţia - cea care, de fapt, creează emoţia însăşi.

Puteţi să reveniţi la iubire, tratându-l pe celălalt exact ca şi cum aţi fi foarte îndrăgostiţi de el. Puteţi să menţineţi iubirea în cadrul relaţiei, comportându-vă cu partenerul exact ca în perioada când vă făceaţi curte, sau ca atunci când v-aţi simţit cel mai îndrăgostit Dacă continuaţi să vă comportaţi astfel pe tot parcursul relaţiei, veţi menţine sentimentele de iubire care v-au unit. Dar dacă o persoană uită şi începe să creadă că totul i se cuvine de la sine, ori dacă încetează să mai facă lucrurile care înseamnă iubire şi o demonstrează, sentimentele de iubire se pot diminua şi pot apărea probleme.

CHEIA FERICIRII

Cele mai fericite persoane sunt acelea care caută mereu modalități de a-și exprima iubirea, bunătatea si afecțiunea față de cei din jurul lor. Nu numai că sunt cei mai iubiți si respectați de ceilalți, dar ei sunt si cele mai sănătoase si mai binecuvântate dintre toate ființele umane, lată un poem superb, scris de Leigh Hunt, intitulat "Abou Ben Adhem":

Abou Ben Adhem (fie-i tribul lăudat!)
Se trezi într-o noapte dintr-un vis profund de pace,
Şi, în raza lunii, văzu în încăpere,
îmbogăţind-o cu a sa splendoare, de crin îmbobocit,
Un înger, ce-n Cartea de aur scria;
Pacea profundă din juru-i 1-a încurajat pe Adhem,
Şi a-ntrebat prezenţa din încăpere:
"Ce scrii acolo?" Viziunea şi-a ridicat capul
Şi, cu o privire ce cânta în dulci acorduri,
I-a răspuns: "Numele celor care-L iubesc pe Tatăl".
"Al meu e scris acolo?", întrebă Abou. "Nu, nu este",
Răspunse îngerul. Abou, spuse cu o vocea slabă,
Dar liniştită: "Te rog, atunci, de poţi,
Scrie-mă ca pe unul ce-i iubeşte pe semenii săi".

îngerul a scris si a dispărut. A venit din nou, în următoarea noapte, învăluit în mare lumină, Şi-i arătă numele celor pe care Dragostea de Dumnezeu i-a binecuvântat. Iată! Numele lui Ben Adhem se află în fruntea listei.

SEMĂNATUL ȘI CULESUL

Niciodată nu puteți avea mai multă iubire pentru voi înşivă, decât cea pe care o exprimați față de ceilalți. Iubirea creste doar împărtășind-o - si singurul mod în care puteți avea mai multă iubire pentru voi, este să o dăruiți. Cu cât dăruiți mai mult, cu atât veți avea mai multă iubire, în același mod, cu cât dăruiți mai puțină iubire, cu atât mai puțină veți avea pentru voi înșivă. Dacă nu vă exprimați iubirea deloc, vă veți interioriza și veți deveni furioși, critici și nefericiți.

Antidotul pentru sentimentele de teamă, îndoială si respectul de sine scăzut este să găsiţi pe cineva care are nevoie de ajutorul vostru, cineva faţă de care să vă puteţi exprima iubirea. Cel mai bun tratament pentru nefericire este să faceţi fericit pe altul.

în cazul celor mai mulți oameni, lucrurile stau invers. Când se simt nefericiți sau neiubiți, ei consideră că soluția este ca altcineva să-i facă fericiți, să-i iubească si să le rezolve problemele. Totuși, iubirea este ceva ce faceți voi înșivă. Iubirea este exprimată prin atitudinea pozitivă și constructivă față de alți oameni. Dacă exersați pentru a vă exprima iubirea, nu veți avea probleme să primiți iubire și, cu timpul, să vă umpleți viața cu ea. Controlați cantitatea de iubire pe care o aveți în viață, prin cantitatea de iubire pe care o dăruiți celorlalți. Fiți generoși!

Elizabeth Barrett Browning a scris una dintre cele mai frumoase poezii de dragoste concepute vreodată. De mulţi ani, ea este una dintre poeziile mele preferate şi se numeşte: "Cum te iubesc eu?"

Cum te iubesc? Stai să număr în câte feluri!

Te iubesc cât de adânc, cât de departe și cât de sus

Poate ajunge sufletul meu, când simte că nu mai vede

Marginea Ființei și a Grației ideale.

Te iubesc atât cât este nevoia liniştită a fiecărei zi 11¹, De când e luminată de razele soarelui și până ce se

aprinde candela,

Te iubesc nelimitat, așa cum oamenii năzuiesc după Dreptate;

Te iubesc cu puritate, asa cum ei refuză Lingușeala.

Te iubesc cu toată pasiunea pe care am pus-o

în jalea mea de demult și cu toată credința copilăriei.

Te iubesc cu o iubire ce o credeam pierdută

Odată cu sfinții mei pierduți - te iubesc cu respirația,

Zâmbetele, lacrimile întregii mele vieţi! -

Şi, dacă Dumnezeu va alege să fie aşa,

Te voi iubi mai mult, după moarte.

De-a lungul anilor, cei mai înțelepți oameni au ajuns la concluzia că nimic nu este mai important decât iubirea, întrucât sunteți o persoană responsabilă, este la latitudinea voastră să vă îmbunătățiți calitatea vieții, intensificând și îmbunătățind modul în care exprimați iubirea și bunătatea față de oamenii din jurul vostru.

NEGATIVISMUL ESTE UN OBSTACOL

Cele mai mari obstacole în calea trăirii şi exprimării iubirii sunt emoţiile negative - în special cele de teamă, furie, vinovăţie şi resentiment. Aproape oricine

are sentimente negative faţă de cineva care l-a rănit în trecut. Multe persoane au resentimente si sunt furioşi pe părinţii lor, timp de patruzeci-cincize-ci de ani, sau chiar până mor. Este ceva obişnuit să ai resentimente faţă de cei cu care ai avut relaţii sau căsnicii eşuate. Deseori, o slujbă fără succes, sau o asociere de afaceri care eşuează generează aceste emoţii negative. Dacă o persoană se agaţă de aceste sentimente şi le hrăneşte, le menţine treze an după an, mult timp după ce incidentul a avut loc.

ELIBERAŢI-VĂ

Puteți să vă curățați mintea și sufletul de negativismul pe care l-ați acumulat în timp, acționând în mod categoric: iertați-i complet pe toți cei care v-au făcut rău, în vreun fel sau altul.

Uşa care vă deschide o viaţă de iubire şi bucurie este iertarea. Capacitatea de a-i ierta fără reţineri pe ceilalţi şi de a alunga durerea provocată de ei, este semnul real al unei personalităţi pe deplin dezvoltată, caracterizată prin integritate, curaj şi caracter.

Mulţi oameni se agaţă de resentimente, deoarece simt că au plătit atât de scump pentru acestea, încât nu pot renunţa la ele. Uneori, vieţile oamenilor sunt clădite în jurul suferinţelor şi durerilor din trecut. Ei nu prea au despre ce să vorbească şi persistă în a-şi aminti încontinuu experienţele negative, în cele din urmă, aceste persoane se îmbolnăvesc fizic şi mental. Furia lor reprimată şi negativismul izbucnesc mai devreme sau mai târziu şi strică toate noile relaţii pe care încearcă să şi le întemeieze. Ele îşi sabotează propriul viitor, în fiecare caz] există doar o singură soluţie - şi aceea este iertarea şi eliberarea de trecut.

A ierta o altă persoană este un act perfect egoist, îl faceţi pentru a vă elibera pe voi înşivă. Iertaţi, astfel încât să puteţi trăi fericirea şi bucuria pentru care aţi fost creaţi, lată un mic test: puteţi să vă demonstraţi dacă aţi iertat cu adevărat pe cineva, făcându-i acestuia un serviciu, sau trimiţându-i un dar. Numai în acest fel puteţi să vă dovediţi, o dată pentru totdeauna, că v-aţi eliberat, în sfârşit, de sentimentele negative faţă de acea persoană, (vezi "scrisoarea" descrisă în Capitolul 5).

Dacă constatați că nu puteți fi încă amabili cu cei care v-au făcut să suferiți, acest lucru ar trebui să vă spună ceva despre adevăratele voastre sentimente. Această incapacitate de a ierta vă poate împiedica de la a vă iubi pe voi înşivă şi pe ceilalți. Voi sunteți cei care aveți în mâini frâiele propriei voastre fericiri.

CEA MAI IMPORTANTĂ DINTRE TOATE

Una dintre cele mai frumoase descrieri din Biblie, legale de iubire, se află în Corinteni I. Cap. 13.

Întregul pasaj ne-a fost citit la nunta noastră: Chiar dacă aş vorbi în limbi omeneşti şi îngereşti şi n-aş avea dragoste, sunt o aramă sunătoare, sau un chimval răsunător.

Şi chiar dacă aş avea darul prorociei şi aş cunoaşte toate tainele şi toată ştiinţa, chiar dacă aş avea toată credinţa încât să mut şi munţii şi n-aş avea dragoste, nimic nu sunt.

Şi chiar dacă mi-aş împărţi toată averea pentru hrana săracilor, chiar dacă miaş da trupul să fie ars şi nu aş avea dragoste, nu-mi foloseşte la nimic.

Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate; dragostea nu este invidioasă; dragostea nu se laudă, nu se umflă de mândrie,

Nu se poartă necuviincios, nu caută folosul său, nu se aprinde de mânie, nu se gândește la rău,

Nu se bucură de nelegiuire, ci se bucură de adevăr,

Suferă toate, crede toate, nădăjduiește toate, rabdă toate.

Dragostea nu piere niciodată. Prorociile se vor sfârşi; limbile vor înceta;

cunoștința va avea sfârșit.

Căci cunoaștem în parte și prorocim în parte;

Dar când va veni ce este desăvârşit, acest "în parte" se va sfârşi.

Când eram copil, vorbeam ca un copil, simţeam ca un copil, gândeam ca un copil; când am devenit matur, am terminat cu ce era copilăresc.

Acum vedem ca într-o oglindă în chip întunecos, dar atunci vom vedea faţă în faţă; acum cunosc în parte, dar atunci voi cunoaşte deplin, cum am fost cunoscut şi eu pe deplin.

Acum, deci, rămân aceste trei: credinţa, nădejdea şi dragostea; dar cea mai mare dintre ele este dragostea.

Multe persoane înțelepte si inteligente au interpretat în fel si chip sensurile adânci ale acestui pasaj din Corinteni I. 13, dar este clar că el exprimă faptul că, atunci când vom deveni în totalitate ființe iubitoare, vom înțelege totul, vom ierta totul si vom simți bucurie adevărată în fiecare aspect al vieții noastre.

MOMENTUL TESTULUI

Unul dintre cele mai importante momente pentru a fi iubitori este atunci când vă simţiţi cel mai puţin în stare să iubiţi. Momentul în care să apelaţi la rezervele de răbdare, bunătate si compasiune este cel în care sunteţi extrem de dezamăgit de o altă persoană. Comportamentul ei neplăcut, insuportabil este, de obicei, un strigăt după ajutor si înţelegere. Este un mod de a exprima frustrarea că nu vă simţiţi pe deplin iubiţi si acceptaţi. Există multă înţelepciune în cuvintele "Un răspuns blând alungă mânia".

Atunci când aveţi de-a face cu o persoană dificilă şi îi vorbiţi cu calm şi afecţiune, de cele mai multe ori veţi asista la un miracol. Adesea veţi vedea cum i se schimbă atitudinea şi comportamentul. Veţi vedea deseori cum se îmblânzeşte şi o veţi vedea cum se luminează.

Însă, cel mai important, atunci când acţionaţi într-un mod plin de iubire, vă menţineţi propria integritate personală şi emoţională. Vă veţi simţi mai bine în ceea ce vă priveşte. Vă veţi simţi stăpâni pe viaţa voastră interioară şi exterioară.

O ÎNTREBARE SIMPLĂ CĂLĂUZITOARE

Acum câţiva ani, în best-seller-ul *In His Steps* (Urmându-si paşii), se povestea despre un orășel din America, în care fiecare trăia cele mai valoroase sentimente pe care le cunoștea, înainte să spună sau să facă ceva, fiecare locuitor al orășelului se întreba pe sine: "Ce ar face lisus?"

Cu alte cuvinte, ce ar face, în această situație, o persoană cu adevărat sinceră, cu adevărat bună, răbdătoare, iubitoare, plină de compasiune și înțeleaptă?

Este o poveste minunată. După ce problemele iniţiale de a fi greşit înţeleşi au fost depăşite, locuitorii orășelului au simţii o deosebită linişte si fericire. Oamenii si afacerile prosperau tot mai mult. Neînţelegerile au fost clarificate curând, în întregul orășel domnea o atmosferă de bucurie, fericire şi pace.

SCHIMBAŢI-VĂ LUMEA

Nu puteți schimba lumea, dar puteți aduce în lume o persoană mai bună - respectiv, pe voi înşivă. Puteți să vă transformați în tipul de persoană pe care îl admirați și respectați cel mai mult. Puteți deveni un model, stabilind standarde pentru ceilalți. Vă puteți controla și disciplina, pentru ca să rezistați tentației de a acționa sau de a vă adresa cuiva într-un mod negativ. Puteți insista să acționați întotdeauna într-un mod plin de iubire, mai degrabă decât într-un mod în care să-i faceți pe ceilalți să sufere.

Puteţi folosi metoda de control cognitiv pentru a vă păstra calmul şi atitudinea pozitivă, având gânduri bune şi afectuoase pentru ceilalţi.

Puteți scurtcircuita furia, adresând gânduri bune celor care v-au rănit,

spunând: "Dumnezeu să-l/să o binecuvânteze" și, în loc să vă gândiţi cât de mult va supărat, puteţi să vă neutralizaţi emoţiile negative, să vă restabiliţi calmul şi să vă sporiţi claritatea gândirii.

Faceți, astfel, încă un pas pe drumul spre a deveni o ființă excepțională.

SCOPUL VIETII

"Dacă e să obţineţi ceva, atunci obţineţi iubire." Tot ceea ce aţi citit vreodată despre sensul şi scopul vieţii vă duce cu gândul la importanţa iubirii. Tot ceea ce faceţi ca să vă iubiţi şi să vă respectaţi pe voi înşivă, vă face mai capabili să vă exprimaţi iubirea faţă de alte persoane. De fiecare dată când faceţi, sau spuneţi ceva bun sau plin de afecţiune unei alte persoane, vă sporiţi iubirea pe care o aveţi faţă de voi înşivă. Acţiunea este reciprocă. Una o generează pe cealaltă.

De fiecare dată când vă angajaţi într-un act de iubire, faceţi lumea un loc mai bun de trăit. De fiecare dată când vă exprimaţi iubirea faţă de cineva - chiar dacă are sau nu, nevoie de ea - îmbogăţiţi calitatea vieţii acelei persoane.

Simultan, vă îmbogățiți și vă ridicați calitatea propriei vieți. Vă situați de partea îngerilor.

Faceţi din viaţa voastră o binecuvântare pentru ceilalţi si o experienţă minunată pentru voi înşivă.

Una dintre cele mai frumoase scrieri despre iubire este Poarta de aur, de Emmet Fox. Ea a fost o sursă de inspirație pentru mine, timp de mai mulți ani.

Iubirea alungă teama. Ea răscumpără o multime de păcate. Este absolut invincibilă. Nu există dificultate pe care să nu o învingi, când iubești destul de mult; Nici o boală pe care să nu o vindeci, când iubești destul de mult; Nici o usă pe care să nu o deschizi, când iubești destul de mult; Nici o apă pe care să nu o treci, când iubești destul de mult; Nici un zid pe care să nu-1 dărâmi, când jubesti destul de mult; Nici un păcat pe care să nu-1 răscumperi, când iubești destul de mult. Indiferent cât de grele sunt problemele, cât de fără speranță pare totul, cât de încurcat e totul, cât de mare este greșeala. Dacă înțelegi pe deplin iubirea, le vei risipi. Dacă ați putea iubi suficient de mult, Ați fi cea mai fericită și mai puternică ființă din lume.

Dacă doriți din tot sufletul să aveți succes și să fiți fericiți în tot ceea ce faceți, în fiecare domeniu ai vieții, trebuie să în- vățați și să practicați iubirea cu orice ocazie, în orice împrejurare. Exprimarea iubirii și gesturile pline de bunătate, trebuie să fie la fel de naturale pentru voi, ca și respirația.

Cu ani în urmă, am întâlnit o bunică, o doamnă încântătoare, care mi-a spus o poveste minunată. Ea mi-a povestit că a fost crescută într-o familie cu părinți plini de iubire, care mereu au învățat-o pe ea, pe frații și pe surorile ei cât de important era să-și exprime și să simtă iubirea față de oricine, indiferent de comportamentul

celorlalţi.

Când mama ei a murit, frații și surorile s-au adunat pentru a împărți averea. Această doamnă era căsătorită cu un industriaș înstărit și nu avea probleme financiare.

De fapt, singurul lucru pe care îl dorea din casa părintească era o plăcuţă care fusese agăţată deasupra şemineului din sufragerie, în timpul copilăriei saie. Ori de câte ori se ivea vreo problemă cu o altă persoană, părinţii săi arătau înspre plăcuţă, iar sfatul scris pe ea a călăuzit-o pe tot parcursul vieţii.

Pe plăcuţă era scris:

În viața ce repede trece, Durează doar ceea ce cu iubire se face.

Dacă vă ghidaţi viaţa după această idee puternică - suma totală a înţelepciunii tuturor marilor îndrăgostiţi şi gânditori ai tuturor timpurilor - probabil nu veţi mai face niciodată greșeli.

Când priviţi în urmă la viaţa voastră, veţi constata că cele mai valoroase lucruri sunt gândurile şi amintirile oamenilor pe care i-aţi iubit şi care v-au iubit.

Cele mai mari greșeli ale voastre, cele mai mari regrete, toate se asociază cu iubirea - de faptul că nu aţi dat suficientă iubire, sau că nu aţi fost iubiţi suficient de mult.

Iubirea este începutul și sfârșitul.

Scopul vostru în viață este de a deveni în totalitate, o persoana iubitoare.

Viața este studiul atenției. Ea este o chestiune de priorități, de alegeri. Viața este ceea ce faceți voi din ea, prin prioritățile pe care le stabiliți, prin lucrurile pe care le alegeți și asupra cărora vă concentrați.

Ceea ce aveţi de făcut este să trăiţi în bucurie, iar acest lucru este posibil umplându-vă mintea cu gânduri de iubire, compasiune si iertare.

În viața ce repede trece,

Durează doar ceea ce cu iubire se face.

Acesta este secretul tuturor vârstelor, fundamentul măreţiei umane. Este valoarea de bază şi principiul unificator esenţial al oamenilor cu adevărat exceptionali.

Cel mai minunat lucru legat de iubire este că vă puteţi umple viaţa cu ea - prin simpla hotărâre de a o face.

Alegerea este a voastră și a fost întotdeauna.

Vă doresc noroc. Vă doresc succes și fericire.

Si, mai presus de toate, vă doresc iubire.

DESPRE BRIAN TRACY

Brian Tracy este unul dintre cei mai renumiţi şi mai apreciaţi vorbitori, un scriitor prolific de cărţi de succes şi un consultant de seamă în domeniul dezvoltării personale şi profesionale. El a ţinut mai mult de două mii de discursuri şi seminare, vorbind în faţa a peste 450.000 de oameni în fiecare an pe tot cuprinsul Statelor Unite, în Canada, Europa, Australia şi Asia. El a lucrat cu mai mult de 500 de firme mari, inclusiv cu numeroşi clienţi de seamă. Brian Tracy scris peste 12 cărţi, dintre care: The 21 Success Secrets of Self-Made Millionaires (Cele 21 de secrete ale succesului unui om care ajuns milionar prin propriile puteri), The 100 Absolutely Unbreakable Laws of Business Success (Cele 100 de legi de ne/zdruncinat ale succesului în afaceri) şi best-seller-ul Focal Point (Punctul central), în ultima sa carte VICTORY! Applying the Principles ofMilitary Strategy to Achieve Greater Success in Your Business and Personal Life (VICTORIE! Aplicarea principiilor strategiei militare pentru a atinge cel mai mare succes în viaţa personală şi în afaceri), Tracy preia o întrebare care i-a dominat şi călăuzit viaţa timp de mai mult de douăzeci şi cinci de ani: "De ce unii au mai mult succes decât alţii? "

Brian Tracy este unul dintre autoritățile de seamă ale Ame-ricii în domeniul dezvoltării potențialului uman și al eficienței personale. El este un vorbitor dinamic și amuzant, cu o capacitate minunată de a informa și inspira publicul spre performanțe de vârf și nivele superioare de realizare personală. El vorbește în fiecare an în fața a peste 450.000 de oameni, abordând subiecte ce privesc

dezvoltarea personală și profesională, și se adresează inclusiv personalui de conducere și angajaților de la IBM, Deloitte Touche, McDonnell Douglas și The Million Dollar Round Table. Discursurile și seminarele lui captivante despre conducere, vânzări, management și eficiență personală produc schimbări imediate și dau rezultate pe termen lung.

Brian este doctor în studii economice şi Preşedinte al Brian Tracy International, o companie de resurse umane cu sediul în Sân Diego, California, cu sucursale pe tot cuprinsul Americii şi în treizeci şi unu de ţări din întreaga lume.

înainte de înființarea firmei Brian Tracy International, Brian a fost directorul executiv al unei companii de dezvoltare cu 265 millioane USD în active şi 75 millioane USD în vânzări anuale. El a făcut carieră de succes în domeniul vânzărilor şi în marketing, investiții, afaceri imobiliare şi consulting pentru sindicate, activități de import, distribuție şi management. Brian Tracy a condus proiecte de consultanță la nivel înalt pentru companii cu capitaluri de mai multe miliarde de dolari, în vederea planificării strategice și a dezvoltării organizaționale.

Brian a călătorit și a lucrat în 90 de țări de pe șase continente și vorbește patru limbi. El este un cititor avid de literatură din domeniul managementului, psihologiei, economiei, metafizicii și istoriei și discursurile sale aduc o perspectivă și un stil unic. Are capacitatea remarcabilă de a capta și menține atenția publicului, cu o combinație dinamică de povestiri, exemple, umor și idei concrete, practice, care produc rezultate rapide.

Brian Tracy este autorul/naratorul a multe programe de success pe casete audio, inclusiv: The Psychology of Achievement, Breaking the Success Barrier, The Psychology of Selling, Peak Performance Woman, The Science of Self-Confidence, Thinking Big, and How to Maşter Your Time. Brian Tracy a produs mai mult de 300 de programe de învăţare audio şi video, care acoperă întregul spectru de performanţă umană şi de firmă. Aceste programe, studiate şi dezvoltate în mai mult de 25 de ani, sunt unele dintre cele mai eficiente instrumente de educație din lume.

Este căsătorit și are patru copii și locuiește în Sân Diego. Se implică activ în treburile comunității și este în consiliul de administrație a două organizații non-profit.

Site-ul unde pot fi găsite informații despe el: www.briantracy.com

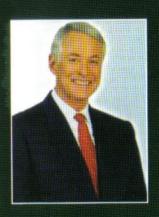
CUPRINS		
INTRODUCERE5		
CAPITOLUL 1 13		
Capitolul 2. Cele şapte legi ale controlului mental30		
Capitolul 3. Programul maiestriei supreme58	}	
Capitolul 4. Inteligența supremă'		
Capitolul 5 îndemânarea supremă 151		
Capitolul 6. Puterea supremă		
Capitolul 7. Decizia supremă223		
Capitolul 8. Scopul suprem263		
Capitolul 9. Măiestria de a stăpâni relațiile interumane		292
Capitolul 10. Măiestria de a stăpâni relaţiile personale		.322
Capitolul 11. Măiestria în arta de a fi părinte		
Capitolul 12. Măiestria supremă: Puterea iubirii	377	
Despre Brian Tracy390		

Căutați, cumva, ceva care să aibă puterea de a vă schimba, brusc, viața? Nu mai căutați! Cartea Succesul în viață, de Brian Tracy, ne cheamă să vedem ce minuni se află în fiecare dintre noi. Ea merge direct la țintă și ne atinge profund inima.

- Harvey Mackay

Această carte de maximă importanță poate fi pentru voi cheia spre succes și fericire, dacă vreți să urmați principiile extraordinar de folositoare expuse în ea.

- Og Mandino

Brian Tracy este o autoritate de primă mână în domeniul cunoașterii modului de a atinge succesul și realizarea personală. În fiecare an, el ține conferințe în fața a mai mult de 450.000 de oameni, în cadrul unor seminarii publice și private. În cartea Succesul în viață, autorul ne dă un sistem puternic, cu eficiență maximă, bazat pe cercetări și aplicații practice ce s-au desfășurat pe parcursul a treizeci de ani. Acest sistem poate fi aplicat imediat, pentru a obține rezultate mai bune în absolut fiecare aspect al vieții voastre.

Veți învăța despre idei, concepte și metode folosite de oameni care au mare succes în tot ceea ce fac. Veți învăța cum să vă descătușați potențialul individual, pentru a atinge cele mai bune rezultate personale. Imediat ce veți citi cartea, veți căpăta o gândire pozitivă, veți deveni mai convingători și vă veți concentra mai puternic asupra a tot ceea ce faceți. Mulți dintre cei peste un milion de absolvenți ai programului acestor seminarii, program care stă la baza cărții de față, și-au mărit substanțial venitul și și-au îmbunătățit viața, în fiecare aspect al ei.

Programul detaliat pentru a atinge succesul și realizarea personală, prezentat în aceste pagini, include principii viabile bazate pe psihologie, religie, filozofie, management, științe economice și politice, istorie și metafizică. Aceste idei sunt combinate într-o serie de informații care se desfășoară rapid, ce trebuie urmate pas cu pas și care vă vor duce rapid la cel mai mare succes pe care nici nu v-ați imaginat că l-ați putea atinge. Ele vă vor consolida respectul de sine, vor îmbunătăți performanțele personale și vă vor ajuta să aveți un control perfect asupra fiecărui aspect din viața voastră personală și profesională.